

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1993-1994

3 JUIN 1994

**Proposition de loi relative
aux tribunaux de police**

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. VAN BELLE

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Arts, Barzin, Borin, Mme Cahay-André, M. Cooreman, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Loones, Lozie, Mme Maximus, MM. Moureaux, Mouton, Pataer, Vaes, Vandenberghe, R. Van Rompaey, Mme Verhoeven, MM. Verberckmoes et Van Belle, rapporteur.
2. Membres suppléants : MM. Dufour, Hatry, Leroy, Matthijs, Seeuws, Scharff en Weyts.
3. Autres sénateurs : MM. Buelens et Desmedt.

R. A 15791

Voir :

Document du Sénat :

209 (S.E. 1991-1992):
Nº 1: Proposition de loi.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1993-1994

3 JUNI 1994

**Voorstel van wet
betreffende de politierechtbanken**

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VAN BELLE

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Arts, Barzin, Borin, mevr. Cahay-André, de heer Cooreman, mevr. Delcourt-Pêtre, de heren Erdman, Foret, Goovaerts, Loones, Lozie, mevr. Maximus, de heren Moureaux, Mouton, Pataer, Vaes, Vandenberghe, R. Van Rompaey, mevr. Verhoeven, de heren Verberckmoes en Van Belle, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de heren Dufour, Hatry, Leroy, Matthijs, Seeuws, Scharff en Weyts.
3. Andere senatoren : de heren Buelens en Desmedt.

R. A 15791

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

209 (B.Z. 1991-1992):
Nº 1: Voorstel van wet.

SOMMAIRE	Pages	INHOUD	Blz.
Remarque préliminaire	3	Voorafgaande opmerking	3
I. Exposé introductif par l'auteur de la proposition	4	I. Inleidende uiteenzetting door de indiener van het wetsvoorstel	4
II. Commentaires du ministre sur la proposition de loi	7	II. Commentaar van de minister op het wetsvoorstel	7
III. Présentation des amendements du Gouvernement portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale	10	III. Presentatie van de amendementen van de Regering houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging	10
A. Instauration de la procédure de comparution sur convocation par procès-verbal	10	A. Invoering van de procedure van verschijning op convocatie bij proces-verbaal	10
B. Réforme de l'article 65 du Code pénal	15	B. Hervorming van artikel 65 van het Strafwetboek	15
C. Simplification des procédures de correctionnalisation et de contraventionnalisation	15	C. Vereenvoudiging van de procedures van correctionalising en contraventionalising	15
IV. Présentation des amendements du Gouvernement concernant les cadres	17	IV. Presentatie van de amendementen van de Regering betreffende de personeelsformatie	17
V. Discussion générale	21	V. Algemene besprekking	21
A. La proposition de loi	21	A. Het wetsvoorstel	21
B. Les amendements du Gouvernement portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation des procédures pénales	29	B. De amendementen van de Regering houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging	29
C. Les amendements du Gouvernement relatifs aux cadres	43	C. De amendementen van de Regering betreffende de personeelsformatie	43
VI. Discussion des articles	51	VI. Artikelsgewijze besprekking	51
VII. Vote final	178	VII. Eindstemming	178
Tableaux de concordance	179	Concordantietabellen	179
Texte adopté	181	Aangenomen tekst	181
Annexe	204	Bijlage	204

La Commission de la Justice a procédé à l'examen de la proposition de loi lors de ses réunions des 7 et 8 septembre 1993, 13 octobre 1993, 2, 8, 9, et 15 mars 1994, 29 et 30 avril, et 3 juin 1994.

REMARQUE PRELIMINAIRE

A l'origine, la Commission était saisie d'un projet de loi relatif aux tribunaux de police, déposé par le Gouvernement à la Chambre le 13 décembre 1979, et transmis au Sénat le 12 juin 1980. (*Cf. doc. Sénat n° 450-1, 1979-1980*)

Devenu caduc le 18 octobre 1991 par suite de la dissolution des Chambres, il avait été relevé de caducité, puis à nouveau renvoyé à la Commission de la Justice du Sénat, le 31 mars 1992.

Dans l'intervalle, M. Arts a déposé, le 26 février 1992, une proposition de loi relative aux tribunaux de police, dans laquelle il reprenait sa proposition antérieure (*cf. doc. Sénat n° 1186-1, 1990-1991*) et qui a été renvoyée à cette Commission.

Celle-ci a décidé de prendre la proposition de loi pour base de la discussion.

Elle a, en un premier temps, procédé à un échange de vues au sujet de cette proposition.

Le ministre a ensuite déposé de nombreux amendements, qui ont considérablement étendu l'objet du texte initial.

La structure du texte définitif est la suivante:

Chapitre Ier: Modifications au Code d'instruction criminelle

Chapitre II: Modifications à la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Chapitre III: Modifications au Code judiciaire

Chapitre IV: Modifications à l'annexe au Code judiciaire

Chapitre V: Modifications à la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

Chapitre VI: Modifications au Code pénal

Chapitre VII: Modifications à la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes

Chapitre VIII: Modifications à d'autres dispositions légales

Chapitre IX: Modifications à la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Chapitre X: Dispositions transitoires

De Commissie voor de Justitie heeft het wetsvoorstel besproken op de vergaderingen van 7 en 8 september 1993, 13 oktober 1993, 2, 8, 9 en 15 maart, 29 en 30 april 1994 en 3 juni 1994.

VOORAFGAANDE OPMERKING

Oorspronkelijk lag in de Commissie een ontwerp van wet ter tafel betreffende politierechtbanken dat de Regering had ingediend in de Kamer op 13 december 1979 en naar de Senaat overgezonden op 12 juni 1980. (*Cf. Gedr. St. Senaat nr. 450-1, 1979-1980*)

Ingevolge de ontbinding van de Kamers op 18 oktober 1991 was het ontwerp vervallen en werd nadat het terug werd opgenomen terug naar de Senaatscommissie voor de Justitie verwezen op 31 maart 1992.

Intussen had de heer Arts op 26 februari 1992 een voorstel van wet betreffende de politierechtbanken ingediend waarbij hij zijn eerder voorstel hernoemt (*cf. Gedr. St. Senaat nr. 1186-1, 1990-1991*) dat eveneens naar die Commissie werd verwezen.

De Commissie besloot bij de besprekings uit te gaan van het voorstel van wet.

Er ontspon zich eerst een gedachtenwisseling omtrent het voorstel.

De minister heeft vervolgens een hele reeks amendementen ingediend die de reikwijdte van de oorspronkelijke tekst aanzienlijk verruimde.

De definitieve tekst omvat volgende hoofdstukken:

Hoofdstuk I: Wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering

Hoofdstuk II: Wijzigingen in de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechting

Hoofdstuk III: Wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

Hoofdstuk IV: Wijzigingen in het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek

Hoofdstuk V: Wijzigingen in de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschoring, het uitstel en de probatie

Hoofdstuk VI: Wijzigingen in het Strafwetboek

Hoofdstuk VII: Wijzigingen in de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden

Hoofdstuk VIII: Wijzigingen in andere wetsbepalingen

Hoofdstuk IX: Wijzigingen in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Hoofdstuk X: Overgangsbepalingen

L'un des aspects essentiels des ajouts apportés par le Gouvernement au texte original consiste en l'insertion d'un volet relatif à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale.

C'est pourquoi le ministre a donné à ce sujet un exposé introductif, suivi d'une discussion générale. Il en va de même pour les amendements relatifs à l'extension des cadres.

Les autres amendements du Gouvernement ont été examinés lors de la discussion des articles.

En outre, la multiplicité des amendements déposés a amené M. Arts à déposer, au terme d'une première lecture des articles, un amendement contenant le texte de la proposition de loi tel qu'il résulterait de l'adoption des amendements retenus par la Commission lors de la discussion.

Cet amendement récapitulatif a servi de base à une seconde lecture du texte.

Enfin, pour la facilité du lecteur, la discussion des articles est présentée ci-après dans l'ordre des articles du texte adopté.

I. EXPOSE INTRODUCTIF PAR L'AUTEUR DE LA PROPOSITION

L'auteur de la proposition rappelle les nombreux documents publiés dans les années 1979 et 1980 à propos d'un texte similaire que le Gouvernement avait déposé à la Chambre et dont l'actuel ministre était rapporteur à l'époque.

Il se réjouit que les textes du gouvernement retiennent les mêmes idées et sait dès lors qu'il pourra compter sur le soutien du Gouvernement.

Ces derniers mois, il a eu l'occasion d'examiner le problème avec le cabinet de la Justice. Ces contacts ont abouti à une série d'amendements que le Gouvernement proposera à la Commission et que l'orateur soutient intégralement.

En rédigeant des textes qui concernent l'organisation judiciaire, on raisonne trop facilement en termes de structures, de procédures, d'arrière judiciaire, sans toujours consacrer l'attention requise aux justiciables.

La proposition de loi telle que déposée et les idées qui la sous-tendent doivent s'examiner du point de vue du justiciable confronté au système tel que nous le connaissons.

Si le législateur entend poursuivre une bonne administration de la justice, il faut qu'il tente de se rapprocher davantage de la position du justiciable dans le système.

Wezenlijk in de toevoegingen die door de Regering werden aangebracht aan de oorspronkelijke tekst is het deel dat betrekking heeft op de versnelling en de modernisering van het strafrecht.

Daarom hield de minister een inleidende uiteenzetting over dit onderwerp waarop een algemene besprekking volgde. Hetzelfde geldt voor de amendementen met betrekking tot de uitbreiding van de formatie.

De overige amendementen van de Regering werden naar aanleiding van artikelsgewijze besprekking onderzocht.

De vele amendementen hebben de heer Arts ertoe gebracht na een eerste lezing van de artikelen een amendement in te dienen met de tekst van het voorstel van wet zoals dat zou luiden na de goedkeuring van de amendementen die de Commissie bij de besprekking aannam.

Dat syntheseamendement diende dan als uitgangspunt voor een tweede lezing van de tekst.

Om de lezing van het verslag te vergemakkelijken is de artikelsgewijze besprekking gestructureerd onder refere aan de aangenomen tekst.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE INDIENER VAN HET WETSVOORSTEL

De indiener van het wetsvoorstel verwijst naar de talrijke stukken die in de jaren 1979-1980 gepubliceerd zijn omrent een soortgelijke tekst ingediend door de Regering in de Kamer en waarvoor de minister toen rapporteur was.

Het lid verheugt zich over het feit dat in de Rege ringsteksten dezelfde ideeën vervat zitten, zodat hij zich verzekerd voelt van een zekere steun vanuit de Regering.

In de voorbije maanden heeft het lid deze aangelegenheid met het kabinet van Justitie kunnen onderzoeken. Dit heeft aanleiding gegeven tot het opstellen van een aantal amendementen die door de Regering aan de Commissie zullen worden voorgelegd, en die het lid volledig onderschrijft.

Bij het opstellen van teksten die betrekking hebben op rechterlijke organisatie denkt men te veel in termen van structuren, procedures en gerechtelijke achterstand, en wordt veel te weinig aandacht geschenken aan de rechtzoekende.

Het voorstel zoals het nu voorligt, en de ideeën die daaraan ten grondslag liggen moeten bekeken worden vanuit het standpunt van de rechtzoekende in het bestel zoals wij het kennen.

Als de wetgever een goede rechtsbedeling nastreeft dan moet hij trachten in alle materies die hij behandelt dichter bij de rechtzoekende te staan.

C'est ainsi que l'on pourrait affirmer que notre société est devenue celle de la voiture, avec tout ce que cela implique de positif et de négatif.

Dans sa vie quotidienne, chaque citoyen se trouve confronté au développement de la circulation et donc à des accidents de roulage.

Pour trancher en ces matières, il conviendrait que le législateur se mette le plus près possible des citoyens et rendre le système le plus accessible possible.

C'est déjà le cas aujourd'hui pour ce que l'on appelle les accidents et les infractions simples, qui relèvent de la compétence des tribunaux de police.

Mais dès l'instant où une lésion plus ou moins grave se produit, l'affaire est automatiquement renvoyée devant un tribunal correctionnel (ou, en appel devant les cours d'appel).

Nombreux sont les citoyens qui ont été amenés à entrer en contact avec l'appareil judiciaire à l'occasion d'un accident de la circulation.

Lorsqu'on doit comparaître pour la première fois de sa vie devant un tribunal correctionnel, en qualité de prévenu ou de victime d'une infraction au code de la route, et prendre place sur les bancs qui sont aussi ceux des accusés, cette expérience peut être terrifiante.

Les justiciables, les plaideurs, les magistrats qui assistent à une audience d'un tribunal de police ou d'une justice de paix savent que le traitement d'un dossier par ces instances est beaucoup plus humain et moins terrifiant.

Encore que ce ne soit pas là sans doute la première cause du dépôt de la proposition, il serait bon que le législateur se fasse sur ce point une philosophie. Ce faisant, il pourrait influencer favorablement l'image de l'appareil judiciaire.

Une deuxième observation porte sur le fonctionnement de l'appareil judiciaire.

Chacun sait combien les accidents de la circulation se multiplient. On se rappellera aussi que dès l'instant où il y a lésion ou une éventuelle incapacité de travail, l'affaire relève automatiquement de la compétence des tribunaux correctionnels.

Pourquoi ne pourrait-on pas confier la totalité des accidents de circulation et des infractions au code de la route au juge le plus indiqué, à savoir le juge de police, le magistrat par excellence en matière de circulation ?

Wij leven bijvoorbeeld in een automaatschappij, met alle positieve en negatieve gevolgen vandien.

Iedereen wordt dagelijks geconfronteerd met de verkeersontwikkeling, en dus met verkeersongevallen.

Voor de oplossing daarvan moet de wetgever trachten zo dicht mogelijk bij de mensen te blijven staan en het systeem zo toegankelijk mogelijk te maken.

Dit is nu al het geval voor wat men de «eenvoudige» verkeersongelukken en overtredingen noemt, die onder de bevoegdheid vallen van de politierechtbanken.

Het is evenwel niet meer zo wanneer er zich een min of meer ernstig letsel voordoet: in dergelijke hypothese worden de correctionele rechtbanken onmiddellijk bevoegd (of, in hoger beroep, de hoven van beroep).

Veel mensen zijn al in contact gekomen met het gerechtelijk apparaat ter gelegenheid van een verkeersongeval.

Als men voor het eerst van zijn leven voor een correctionele rechtbank verschijnt — als beklaagde of als slachtoffer van een verkeersovertreding — en op dezelfde banken gaat zitten als de beschuldigden van ernstige misdrijven, is dit contact afschrikwekkend.

Degenen die hetzij als rechtzoekende, hetzij als pleiters of als magistraten de zitting van een politierechtbank of van een vrederecht hebben meegeemaakt weten dat de menselijke benadering van een zaak door die gerechten veel meer kansen krijgt en minder afschrikend is.

Hoewel dit probleem misschien niet zo direct de aanleiding is geweest van het indienen van het wetsvoorstel, zou het goed zijn dat de wetgever daar een principiële stelling over inneemt. Op die wijze zou hij aan het gerechtelijk apparaat een beter dienstgericht imago geven.

Een tweede opmerking betreft het functioneren van het gerechtelijk apparaat.

Iedereen kent de toename van het aantal verkeersongevallen. Er werd eveneens aan herinnerd dat, zodra er sprake is van een letsel of een mogelijke werkonzekereid, de correctionele rechtbank onmiddellijk bevoegd wordt.

Waarom kan men niet alle verkeersongevallen en verkeersovertredingen aan de meest geschikte rechter — nl. de politierechter, de verkeersrechter bij uitstek — toevertrouwen ?

L'appréciation des circonstances de fait d'un accident de la circulation est de caractère technique, ce qui fait du juge de police la personne la mieux placée pour la faire.

L'appel pourrait être traité alors devant un tribunal correctionnel (avec une chambre à trois juges).

Il est vrai que cela suppose un glissement dans la répartition des tâches judiciaires.

Cette opération ne se traduira pas par une disparition immédiate de l'arriéré judiciaire de certaines instances. Il faudra quelques années avant que les effets ne deviennent perceptibles au niveau des cours d'appel.

Les seules statistiques dont l'orateur dispose ont été publiées dans le Rechtskundig Weekblad, 1984-1985, 1004. Ces statistiques démontrent clairement qu'au niveau des cours d'appel, un tiers de l'arriéré trouve son origine dans l'examen de dossiers de la circulation.

Si dans quelques années, un tiers des activités correctionnelles à ce niveau venait à disparaître, la situation pourrait sensiblement s'améliorer au niveau où il est le plus accusé.

Il faudrait examiner s'il faudra nommer un certain nombre de juges de police supplémentaires aussitôt après l'approbation du texte.

Personnellement, l'orateur plaiderait en faveur d'une extension minimale pour évaluer les effets ultérieurement.

Si l'application de la présente législation devait faire apparaître un manque de magistrats dans les tribunaux de police, on pourrait toujours y remédier alors.

Il est vrai, en effet, qu'au niveau des tribunaux de police, et surtout dans les tribunaux périphériques, les magistrats ne sont pas tous occupés à plein temps.

La proposition vise dès lors à confier aux tribunaux de police toutes les matières de circulation, aussi bien au pénal qu'au civil.

Il y a aujourd'hui des juges de paix qui sont également des juges de police.

Le fait de confier à tous les juges de police la compétence de trancher aussi les intérêts civils dans les matières de circulation ne serait pas une innovation révolutionnaire.

Il ne s'agirait simplement que de généraliser une situation qui aujourd'hui peut être qualifiée d'exceptionnelle.

De beoordeling van de feitelijke situatie van een verkeersongeval is een technische beoordeling waarvoor de politierechter de meest bevoegde persoon is.

Het hoger beroep kan dan voor de correctionele rechtbank (voor een kamer met 3 rechters) worden ingesteld.

Daarmee verschift men weliswaar het werk in de gerechtelijke wereld.

Dit zal niet tot gevolg hebben dat de gerechtelijke achterstand op bepaalde niveaus onmiddellijk verdwijnt. Het zal enkele jaren duren vooraleer het effect op de hoven van beroep merkbaar wordt.

De enige statistieken waarvan het lid kennis heeft, zijn verschenen in het Rechtskundig Weekblad, 1984-1985, 1004. Ze stellen duidelijk dat, wat de correctieve zaken betreft op het niveau van de hoven van beroep, één derde van de achterstand zijn oorzaak vindt in de behandeling van verkeersongevallen.

Wanneer dus binnen enkele jaren één derde van de correctieve activiteiten op dat niveau zou wegvalLEN, zou de toestand aanzienlijk beter worden, daar waar de gerechtelijke achterstand het grootst is.

Er zal moeten worden onderzocht of onmiddellijk na de goedkeuring van het voorstel een aantal bijkomende politierechters moeten worden benoemd.

Persoonlijk pleit het lid om dat minimaal te doen, en het effect daarvan na te kijken.

Wanneer zou blijken bij de toepassing van deze wetgeving dat er een tekort aan magistraten zou zijn in de politierechtbanken, kan dit nadien nog verholpen worden.

Het is immers zo dat, op het niveau van de politierechtbanken, en vooral in de perifere politierechtbanken, niet alle magistraten een even volledige dagtaak hebben.

Het voorstel heeft dus tot doel alle verkeersaangelegenheden aan de politierechtbanken toe te vertrouwen, en dit niet alleen in strafrechtelijke zaken, maar ook in burgerlijke zaken.

Er zijn nu vrederechters die ook politierechter zijn.

Wanneer men aan alle politierechters de bevoegdheid zou geven alle verkeersaangelegenheden ook op burgerlijk gebied te beslechten, zou dit dus geen grote nieuwigheid zijn.

Het gaat slechts om de veralgemening van wat nu nog uitzondering is.

Pour le surplus, l'orateur renvoie à la discussion des articles qui ne manqueront pas de soulever une série de questions techniques, plus particulièrement en ce qui concerne les derniers articles de la proposition.

II. COMMENTAIRES DU MINISTRE SUR LA PROPOSITION DE LOI

La réforme des tribunaux de police avait été mise en chantier voici près de 14 ans déjà. Un projet de loi (n° 406) fut d'ailleurs voté par la Chambre en 1980 et a été depuis lors relevé de caducité au début de chaque législature.

En déposant sa proposition de loi le 9 janvier 1991, M. le sénateur Arts a rendu vie au contenu de cette réforme projetée et a assuré la promotion de l'idée de celle-ci.

La démarche reçoit l'appui total du ministre de la Justice : la réforme des tribunaux de police figure dans la déclaration gouvernementale (point III.2.) et est intégrée dans le plan pluriannuel approuvé par le Gouvernement le 18 juin dernier.

La proposition de M. Arts doit servir de base aux travaux de la Commission.

Comme son contenu est orienté sur la définition et la traduction des principes de la réforme de la compétence des tribunaux de police, des amendements du Gouvernement devront compléter cette proposition. Leur contenu est plutôt technique et est largement inspiré du texte du projet 450.

Buts visés par la réforme

Résorber l'arriéré judiciaire important qui se situe au niveau des cours d'appel en matière de roulage.

Comment y parvenir?

Par le biais d'une extension des compétences des tribunaux de police en n'alimentant plus les cours des contentieux pénaux et civils de roulage.

Axes principaux de la réforme

1. Extension de la compétence pénale du tribunal de police

Cette juridiction connaîtra des homicides et coups et blessures involontaires dans le cadre d'un accident de roulage, des délits de fuite avec mort ou blessé et des défauts d'assurance aujourd'hui de la compétence du tribunal correctionnel.

Voor het overige verwijst het lid naar de artikelsge- wijze bespreking, die ongetwijfeld aanleiding zal geven tot een aantal technische vragen, in het bijzon- der wat betreft de laatste artikelen van het wets- voorstel.

II. COMMENTAAR VAN DE MINISTER OP HET WETSVOORSTEL

De hervorming van de politierechtbanken werd al veertien jaar geleden aangevat. In 1980 heeft de Kamer trouwens een voorstel van wet aangenomen (nr. 406) dat nadien bij het begin van elke legislatuur opnieuw voor behandeling in aanmerking werd genomen.

Met de indiening van zijn voorstel van wet op 9 januari 1991 heeft senator Arts de inhoud van de voorgenomen hervorming nieuw leven ingeblazen en die terug in de actualiteit gebracht.

De minister ondersteunt dit initiatief ten volle: de hervorming van de politierechtbanken was een van de punten uit de Regeringsverklaring (III.2.) en is opge- nomen in een meerjarenplan dat de Regering op 18 juni jongstleden heeft goedgekeurd.

Het voorstel van de heer Arts moet het uitgangs- punt zijn voor de werkzaamheden van de Commissie.

Aangezien de inhoud ervan bedoelt de principes van de bevoegdheidshervorming van de politierecht- banken te omschrijven en om te zetten, zal de Rege- ring amendementen indienen om het voorstel aan te vullen. Die amendementen zijn veeleer van technische aard en in ruime mate ingegeven door de tekst van ontwerp 450.

Doelstellingen van de hervorming

Het inlopen van een aanzienlijke gerechtelijke achterstand bij de hoven van beroep inzake verkeers- ongevallen.

Hoe dit doel te bereiken?

Via een verruiming van de bevoegdheden van de politierechtbanken zodat de hoven niet meer worden overstelpet met de strafrechtelijke en burgerlijke geschillen inzake verkeersongevallen.

Krachtlijnen van de hervorming

1. Uitbreiding van de strafrechtelijke bevoegdheid van de politierechtbank

Dit rechtscollege zal moeten beslissen over doodslag en onvrijwillige slagen en verwondingen in het kader van een verkeersongeval, vluchtmisdrijf met een dode of gewonde en het ontbreken van een verze- kerings, zaken die thans onder de bevoegdheid vallen van de correctionele rechtbanken.

Celui-ci deviendra la juridiction d'appel ce qui dégage les cours.

2. En matière civile, l'innovation consiste à rendre le tribunal de police compétent pour toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.

Le tribunal civil de première instance statuera en degré d'appel.

Intérêt de la réforme

Au delà d'un objectif primaire consistant à trouver une parade à un arriéré judiciaire, la réforme envisagée permettra une spécialisation accrue de la juridiction et répondra ainsi au souhait du ministre de la Justice exprimé dans le plan pluriannuel (point III A, a) de voir adopter « des réformes importantes, susceptibles d'améliorer de manière efficace le fonctionnement des juridictions et de favoriser des économies ou une meilleure répartition du travail (redécoupage des cantons, tribunaux de police, responsabilité objective en matière de roulage) ».

Il est certain que l'unité de jurisprudence, et parallèlement la perspective d'une mise en œuvre d'une politique criminelle efficace en matière de roulage doivent être la conséquence logique de cette modification des compétences.

Tribunal de police « new look » et organisation judiciaire

1. Tant dans la proposition de loi de M. Arts que dans les dispositions du projet 450 jadis adopté par la Chambre, les juges de paix ne connaissent plus des affaires de police.

Ils ne cumuleront donc plus leurs fonctions avec celle de juge de police dans les cantons où telle était la situation.

2. Les tribunaux de police seront organisés en principe au niveau de l'arrondissement judiciaire avec toutefois quelques exceptions pour l'arrondissement judiciaire de Bruxelles et pour les tribunaux de police couvrant aujourd'hui et depuis 1970 ... un ressort inférieur en superficie à l'arrondissement (Lierre-/Malines/Saint-Nicolas, Alost, Termonde).

3. L'extension des compétences impliquera la possibilité de diviser cette nouvelle juridiction en chambres (pénales et civiles) et si nécessaire en sections.

4. Enfin, la Commission aura l'occasion d'aborder la problématique de l'obligation de résidence des magistrats et des greffiers.

De correctionele rechtbank wordt dan de beroepsinstantie wat dus de hoven ontlast.

2. In burgerlijke zaken bestaat de nieuwigheid hierin dat de politierechtbank bevoegd wordt voor elke vordering tot herstel van schade die voortvloeit uit een verkeersongeval.

De burgerlijke rechtbank van eerste aanleg doet uitspraak in hoger beroep.

Belang van de hervorming

Naast een primaire doelstelling die erop is gericht de gerechtelijke achterstand aan te pakken zal de voorliggende hervorming ook bijdragen tot een grotere specialisatie van het rechtscollege, wat overeenstemt met de wens die de minister in het meerjarenplan heeft verwoord (punt III A, a) namelijk belangrijke hervormingen te laten goedkeuren die op een efficiënte wijze de werking van de rechtscolleges kunnen verbeteren en besparingen of een betere werkverdeling in de hand werken (herindeling van de kantons, politierechtbanken, objectieve aansprakelijkheid in verkeersaangelegenheden).

Het hoeft geen betoog dat de eenheid van rechtspraak en parallel daarmee de mogelijkheid om een doeltreffend vervolgingsbeleid inzake verkeer te ontwikkelen het logische gevolg zouden moeten zijn van die bevoegdheidswijziging.

De politierechtbanken « nieuwe stijl » en de rechterlijke organisatie

1. Zowel in het voorstel van heer Arts als in de bepalingen van het ontwerp 450 dat destijds door de Kamer werd aangenomen, worden de politiezaken aan de vrederechters onttrokken.

Zij cumuleren dus niet langer hun functie als vrederechter met die van politierechter in de kantons waar zulks wel het geval was.

2. De politierechtbanken, worden in principe ingericht op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen, met evenwel een aantal uitzonderingen voor het gerechtelijk arrondissement Brussel en voor de politierechtbanken die nu en sinds 1970 ... bevoegd zijn voor een rechtsgebied dat minder uitgestrekt is dan dat van het arrondissement (Lier-Mechelen, Sint-Niklaas, Aalst, Dendermonde).

3. De bevoegdheidsuitbreiding houdt de mogelijkheid in dat het nieuwe rechtscollege opgedeeld wordt in kamers (strafrechtelijke en burgerlijke) en zo nodig ook in afdelingen.

4. Tenslotte kan de Commissie ook het probleem bespreken van de verplichte verblijfplaats van de magistraten en griffiers.

N'est-ce pas l'heure de l'introduction dans le Code judiciaire d'une plus grande souplesse en tenant compte tant des situations de fait actuelles que des moyens de communications rapides en cette fin du XXe siècle...

Le Gouvernement proposera une adaptation de l'article 305 du Code judiciaire.

Implications budgétaires et cadre des nouvelles juridictions

— Cadre

Les consultations avec les organisations concernées de magistrats et de greffiers ont permis de constater l'accueil favorable réservé aux perspectives de réforme.

Il en est aussi ressorti la nécessité absolue, avant toute entrée en vigueur d'une loi modifiant de façon aussi sensible la compétence et l'organisation des tribunaux de police, de régler harmonieusement le problème des cadres à la fois de magistrats, de greffiers et du personnel administratif des nouvelles juridictions.

Un volumineux travail de collecte de statistiques en matière de jugements rendus en matières pénales et civiles par les juridictions actuelles pour les dossiers de roulage a eu lieu.

Les renseignements ont été collationnés par arrondissement de façon à mieux prévoir l'activité future prévisible des nouvelles juridictions.

Le département met la dernière main à un projet de cadre pour les nouveaux tribunaux qui sera soumis pour consultation aux instances judiciaires avant la poursuite du parcours du contrôle administratif et budgétaire.

La Commission de la Justice du Sénat sera saisie des amendements adéquats dès que possible.

— Budget

Le contrat avec le citoyen et le plan pluriannuel consacrent l'effort budgétaire important destiné à la mise en œuvre des nouvelles juridictions.

Ainsi, au budget 1994, une somme totale de 92 millions sur base d'un engagement annuel de 220 millions permettrait l'entrée en fonction de 55 magistrats, 45 greffiers et 27 membres du personnel administratif supplémentaires.

Ces crédits en personnel doivent intégrer une diminution de crédit découlant de la modification de

Is het moment niet aangebroken om in het Gerechtelijk Wetboek een grotere soepelheid in te bouwen waarbij rekening zou worden gehouden met de feitelijke omstandigheden en met de snelle communicatiemogelijkheden van het einde van de XXe eeuw ...

De Regering zal een aanpassing van artikel 305 van het Gerechtelijk Wetboek voorstellen.

Budgettaire weerslag en kader voor de nieuwe rechtscolleges

— Het kader

Na raadpleging van de betrokken organisaties van magistraten en griffiers kon worden vastgesteld dat de voorgestelde hervorming gunstig zou worden onthaald.

Bij die gelegenheid bleek eveneens dat het absoluut noodzakelijk was om voor de inwerkingtreding van een zo ingrijpende hervorming van de bevoegdheid en de organisatie van de politierechtbanken op een evenwichtiger wijze het probleem op te lossen van de personeelssterkte op het vlak van de magistraten, de griffiers en het administratief personeel van de nieuwe rechtscolleges.

Er werd een belangrijk werk gedaan voor het inzamelen van statistieken betreffende de uitgesproken vonnissen, en straf- en burgerlijke zaken door de huidige rechtscolleges inzake verkeersongevallen.

De inlichtingen werden samengebracht per arrondissement om een beter zicht te krijgen op de te verwachten toekomstige activiteit van de nieuwe rechtscolleges.

Het departement legt nu de laatste hand aan een ontwerp voor de formatie van de nieuwe rechtbanken dat ter advies zal worden voorgelegd aan de rechterlijke instanties voor er verder werk van gemaakt wordt van de administratieve en begrotingscontrole.

Bij de Commissie voor de Justitie van de Senaat zullen zo vlug mogelijk de passende amendementen worden ingediend.

— Begroting

Het contract met de burger en het meerjarenplan voorzien in de aanzienlijke budgettaire inspanning die bedoeld is om de nieuwe rechtscolleges te laten werken.

Zo werd op de begroting 1994 een totaal bedrag van 92 miljoen uitgetrokken op basis van een jaarlijkse vastlegging van 220 miljoen die de bijkomende aanwerving van 55 magistraten, 45 griffiers en 27 leden van het administratief personeel moet mogelijk maken.

Bij die personeelskredieten moet rekening worden gehouden met een kredietvermindering die voort-

l'annexe au Code judiciaire qui fait l'objet d'un projet de loi pour l'examen duquel la Commission de la Justice de la Chambre a constitué une Commission *ad hoc*.

En effet, le découpage des cantons entraînera certaines suppressions d'emploi avec possibilité de réaffectation à des fonctions prévues au futur cadre des tribunaux de police.

Le vote du projet sur l'annexe au Code judiciaire constitue une priorité pour le Ministère de la Justice.

Entrée en vigueur

Il y a lieu d'insister sur la nécessité de permettre au Roi de fixer la date d'entrée en vigueur de la loi qui réformerà les tribunaux de police.

En effet, au-delà du lien à réaliser entre les deux projets qui viennent d'être évoqués, il est important que la réforme ne démarre pas sur des fondations boîteuses (cadres incomplets, bâtiments insuffisants, problèmes budgétaires, financement) au risque d'entraîner des problèmes notamment d'arrière judiciaire dans un secteur où, au niveau des tribunaux de police actuels, il n'est existe pas ...

Le ministre de la Justice n'entend pas courir de risque à cet égard et déposera dans le cours des travaux en Commission un amendement en ce sens.

III. PRESENTATION DES AMENDEMENTS DU GOUVERNEMENT PORTANT CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES A L'ACCELERATION ET A LA MODERNISATION DE LA JUSTICE PENALE

A. Instauration de la procédure de comparution sur convocation par procès-verbal

1° Le contexte

Il faut bien constater qu'aujourd'hui la justice, par la complexité de ses procédures, ses lourdeurs, ses lenteurs, son encombrement excessif, ne remplit pas parfaitement la mission que la société attend d'elle. Cela est vrai tant pour des affaires graves et complexes, notamment dans le secteur financier et dans la lutte contre le crime organisé, qu'en ce qui concerne la délinquance « urbaine », flagrante, répétitive, dont la gravité intrinsèque peut être lourde.

Ces échecs interpellent l'opinion publique et touchent les citoyens dans leur vie quotidienne, au risque de discréder l'appareil judiciaire dans son ensemble et de susciter l'apparition de comportements de justicier.

vloeit uit de wijziging in het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek zoals neergelegd in een ontwerp van wet dat nu in de Kamer ter bespreking ligt en waarvoor een ad hoc-Commissie werd opgericht.

De opdeling in kantons zal inderdaad een aantal betrekkingen doen verdwijnen met mogelijke te-werkstelling in de functies voor de nieuwe formatie van de politierechtbanken.

De goedkeuring van het Bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek is voor de minister een prioritaire aangelegenheid.

Inwerkingtreding

Er moet worden onderstreept dat de Koning de mogelijkheid moet hebben om de datum van inwerkingtreding van de wet op de hervorming van de politierechtbanken te bepalen.

Naast het verband tussen beide vermelde ontwerpen moet ook vermeden worden dat de hervorming van bij het begin mank zou lopen (onbezette formatieplaatsen, onvoldoende behuizing, begrotingsproblemen, financiering), wat het gevaar inhoudt dat problemen van gerechtelijke achterstand zouden rijzen waar deze nu voor de politierechtbanken niet bestaat.

De minister van Justitie wil ter zake geen risico's lopen en zal in de loop van de werkzaamheden in Commissie amendementen in die zin indienen ...

III. PRESENTATIE VAN DE AMENDEMENTEN VAN DE REGERING HOUDENDE EEN AANTAL BEPALINGEN TOT VERSNELLING EN MODERNISERING VAN DE STRAFRECHTSPLEGING

A. Invoering van de procedure van verschijning na oproeping bij proces-verbaal

1° De context

Heden stellen we vast dat het gerecht, wegens de complexiteit van de procedures, zijn logheid, zijn traagheid, zijn extreme overbelasting, niet helemaal de opdracht vervult die de maatschappij ervan verwacht. Dit is zo voor ernstige en ingewikkelde aangelegenheden, met name in de financiële sector en in de strijd tegen de georganiseerde misdaad, maar ook voor de steeds terugkerende « stads- » of heterdaaddelinkwentie, die in wezen zeer ernstig kan zijn.

De publieke opinie is geschockt door deze onmacht die de burgers in hun dagelijks leven zodanig raakt, dat het gerechtelijk apparaat in zijn geheel in diskrediet dreigt te komen en dat men het recht in eigen handen dreigt te nemen.

Une intervention tardive de la justice engendre un sentiment d'impunité, outre qu'elle fait perdre à la peine son sens à la fois de facteur de régulation sociale et de prévention de la récidive.

Dans le domaine de la délinquance « urbaine », par exemple, comment les victimes, et la population en général, peuvent-elles accepter que les auteurs de délits contre les biens, voire même d'agressions contre les personnes, sortent libres du commissariat de police ou du palais de justice quelques heures après leurs méfaits, sans même que l'on ait la certitude qu'ils seront effectivement jugés avant plusieurs mois, voire plusieurs années, alors que dans bien des cas ils ont été surpris en flagrant délit et ne contestent pas les faits mis à leur charge, de sorte que rien ne justifie une longue instruction ni même une longue information ?

Actuellement, il n'y a d'alternative qu'entre deux types de procédures: soit la saisine d'un juge d'instruction, qui pourra le cas échéant placer l'inculpé en détention préventive, soit la mise en liberté pure et simple du prévenu par le parquet, en vue de procéder éventuellement plus tard à sa citation devant un tribunal.

Le Gouvernement a décidé de prendre un certain nombre de mesures tendant à mettre à la disposition des autorités judiciaires un plus grand éventail de procédures de nature à répondre de manière adaptée aux différentes formes de délinquance dite « urbaine », en fonction de leur degré de gravité.

— La médiation pénale: tel est l'objet de la loi du 10 février 1994 organisant une procédure de médiation pénale par l'introduction d'un article 216ter dans le Code d'instruction criminelle. Dans ce contexte, l'intéressé ne fait pas l'objet de poursuites devant un tribunal, s'il satisfait aux conditions proposées par le ministère public. Il sera notamment possible de recourir à des formes de sanctions « alternatives », tels les travaux d'intérêt général.

— Face à des comportements délictueux plus graves, il s'agit de promouvoir des procédures de comparution rapide du délinquant devant un tribunal pénal, qu'une détention avant jugement soit opportune ou non.

— Si une privation de liberté jusqu'au moment du jugement n'est pas nécessaire, la procédure de comparution sur convocation par procès-verbal doit permettre au ministère public de convoquer l'auteur, au moment où il est mis en liberté à la fin de la « garde à vue », à comparaître devant le tribunal à une date rapprochée.

— La Belgique, contrairement à ses voisins, ne connaît pas de système couplant la procédure accélérée quant au fond et une procédure exceptionnelle de

Door een laattijdige reactie van het gerecht wordt een gevoel van straffeloosheid opgewekt en verliest de straf bovendien haar zin, niet alleen als een factor van sociale ordening, maar ook ter voorkoming van recidive.

Hoe kunnen de slachtoffers, en de bevolking in het algemeen, bijvoorbeeld op het vlak van de « stadsdelinkwентie », aanvaarden dat de daders van misdrijven tegen goederen, of van geweld op personen, enkele uren na hun misdaad vrij het politiecommissariaat of het gerechtsgebouw verlaten, zonder dat men zelfs maar enige zekerheid heeft over een daadwerkelijke veroordeling na enkele maanden, of na enkele jaren, en dit terwijl de daders in vele gevallen op heterdaad worden betrapt en zij de feiten die hen ten laste worden gelegd niet betwisten, waardoor een langdurig gerechtelijk vooronderzoek of zelfs een langdurige informatie hoegenaamd niet nodig is ?

Op dit ogenblik heeft men slechts de keuze tussen twee types van procedures: hetzij de zaak aanhangig maken bij een onderzoeksrechter, die de verdachte waar nodig in voorlopige hechtenis kan plaatsen, hetzij de onvoorwaardelijke invrijheidstelling van de beklaagde door het parket om eventueel later over te gaan tot zijn dagvaarding voor een rechtbank.

De Regering heeft beslist een aantal maatregelen te nemen om een grotere waaijer aan procedures aan de rechterlijke instanties ter beschikking te stellen ten einde een gepast antwoord te bieden op de verschillende vormen van zogeheten « stadsdelinkwentie », naar gelang van hun ernst.

— De bemiddeling in strafzaken: dat is het doel van de wet van 10 februari 1994 houdende de regeling van een procedure van bemiddeling in strafzaken door de invoering van een artikel 216ter in het Wetboek voor Strafvordering. In die context wordt de betrokken niet vervolgd voor een rechtbank wanneer hij voldoet aan de voorwaarden gesteld door het openbaar ministerie. Het zal meer bepaald mogelijk zijn een beroep te doen op « alternatieve » vormen van sancties zoals dienstverlening.

— Voor ernstiger delinkwent gedrag moet een procedure van snelle verschijning van de dader voor een strafrechtsbank worden ontwikkeld, ongeacht of hechtenis vóór het vonnis nodig wordt geacht.

— Wanneer vrijheidsbeneming tot op het ogenblik van het vonnis niet nodig is, moet de procedure van verschijning op convocatie bij proces-verbaal het openbaar ministerie toelaten de dader op het ogenblik van zijn invrijheidstelling aan het eind van het « voorarrest » op te roepen om op een vroegere datum voor de rechtbank te verschijnen.

— In tegenstelling tot de buurlanden kent België geen systeem dat een versnelde procedure ten gronde koppelt aan een bijzondere procedure van vrijheids-

privation de liberté avant jugement, en présence de faits graves, justifiant une privation de liberté dans l'attente d'un jugement qui doit être rendu à très bref délai, mais ne nécessitant pas l'ouverture d'une instruction judiciaire. Pour combler cette lacune, une procédure de comparution immédiate, sous détention, est en projet.

Dans le cadre d'une exécution progressive de ces projets, il s'indique d'instaurer dans un premier temps une procédure de convocation par procès-verbal, laquelle entraîne moins de difficultés de nature juridique et organisationnelle que la procédure de comparution immédiate sous détention.

2e En quoi consiste cette procédure

La procédure de convocation par procès-verbal est conçue comme une nouvelle modalité d'introduction de l'action publique devant le tribunal de police et le tribunal correctionnel.

Elle pourra trouver à s'appliquer chaque fois qu'une affaire simple est en état d'être jugée à bref délai, alors qu'il ne s'impose pas de priver l'auteur des faits de sa liberté avant son jugement.

En pratique, la personne mise à la disposition du parquet dans le cadre de la période de 24 heures dite de «garde à vue», recevra des mains du magistrat du parquet qui procède à son audition avant remise en liberté, une convocation à comparaître devant un tribunal.

Cette convocation mentionnera les lieu, jour et heure de l'audience, ainsi que les faits qui lui sont reprochés. Elle vaudra citation.

Il pourra également être fait usage de cette procédure en cas d'échec de la médiation pénale.

Elle présente trois avantages fondamentaux:

- l'économie de la formalité de la citation par exploit d'huissier;
- la réaction sociale face à l'acte de délinquance se manifeste immédiatement, tant à l'égard du délinquant que de la victime et de la société, permettant d'éviter les inconvenients de l'apparence d'impunité qui peut résulter de l'absence de toute privation de liberté;
- en présence de délinquants instables changeant fréquemment de résidence, cette procédure devrait être un facteur de réduction des jugements par défaut.

3e La préservation des intérêts des victimes

Il convient d'être attentif à ce que les procédures rapides ne soient pas préjudiciables aux victimes, en

beroving vóór het vonnis, met betrekking tot ernstige feiten, die een vrijheidsberoving zouden rechtvaardigen in afwachting van de behandeling binnen zeer korte termijn, maar waarvoor geen gerechtelijk onderzoek moet worden gevorderd. Om in die leemte te voorzien wordt een procedure van onmiddellijke verschijning, onder hechtenis, uitgewerkt.

In het kader van een progressieve uitvoering van deze ontwerpen is het aangewezen om op de eerste plaats een procedure van oproeping bij procesverbaal in te voeren, die minder moeilijkheden van juridische en organisatorische aard met zich meebrengt dan de procedure van onmiddellijke verschijning onder hechtenis.

2^e Waaruit bestaat deze procedure

De procedure van convocatie bij proces-verbaal wordt opgevat als een nieuwe wijze om de strafvorde-ring in te stellen voor de politierechtbank en voor de correctionele rechtbank.

Zij kan worden toegepast telkens wanneer een eenvoudige zaak in staat is om binnen korte termijn gevonnist te worden, en het niet nodig voorkomt de dader van de feiten vóór het vonnis van zijn vrijheid te beroven.

In de praktijk zal de persoon, die in het kader van de zogeheten periode van 24 uur «voorarrest» ter beschikking wordt gesteld van het parket, uit handen van de parketmagistraat, die hem verhoort vooraleer hij opnieuw in vrijheid wordt gesteld, worden opgeroepen om te verschijnen voor een rechtbank.

Die convocatie zal plaats, dag en uur van de zitting vermelden, evenals de hem ten laste gelegde feiten. Zij zal gelden als dagvaarding.

Er kan eveneens van deze procedure gebruik worden gemaakt wanneer een bemiddeling in strafzaaken mislukt.

Zij heeft drie fundamentele voordelen:

- de formaliteit van dagvaarding bij deurwaardersexploit wordt uitgespaard;
- de sociale reactie op de misdaad wordt onmiddellijk waarneembaar, zowel ten opzichte van de delinkwent als van het slachtoffer en van de maatschappij, zodat de nadelen kunnen worden vermeden van schijnbare straffeloosheid, die kan worden veroorzaakt door het ontbreken van enige hechtenis;
- ten overstaan van onstabiele delinkwachten die dikwijls hun verblijfplaats wijzigen, kan deze procedure bijdragen tot het verminderen van het aantal verstekvonnissen.

3e De vrijwaring van de belangen van de slachtoffers

Men moet erop toezien dat de snelle procedures niet nadelig zijn voor de slachtoffers, doordat hun

ne leur laissant pas le temps de préparer la défense de leurs intérêts (consultation d'un avocat, rassemblement des preuves du préjudice, démarches auprès d'une compagnie d'assurances, etc.).

Dans certains pays, l'action civile est totalement distincte de l'action publique, la victime devant faire valoir ses droits ultérieurement devant une juridiction civile.

Une telle conception est facteur de célérité pour la justice pénale, mais d'inconfort pour la victime qui doit supporter les frais, formalités et lenteurs inhérentes à la procédure civile.

De plus, la prise en considération des intérêts des préjudiciés par la juridiction pénale présente un intérêt social évident, que le Gouvernement tient à préserver.

Pour concilier cette préoccupation avec la célérité des procédures accélérées, il est prévu que le tribunal saisi en application des dispositions décrites ci-dessus réserve d'office à statuer sur les intérêts civils, même en l'absence de partie civile régulièrement constituée, dès qu'il constate que l'infraction a entraîné un préjudice mais que l'action civile n'est pas en état d'être jugée. La victime pourra ainsi obtenir ultérieurement, et sans frais, jugement devant la juridiction répressive.

Cette mesure s'ajoute aux initiatives prises en matière d'information et d'accueil des victimes. Dans ce contexte, la création de services d'accueil des victimes au sein des parquets sera réalisée grâce au recrutement d'assistants sociaux.

4e Impact sur le travail des parquets et des tribunaux

L'application de cette procédure se situe dans le contexte du traitement «en temps réel» des dossiers de délinquance simple.

On entend par traitement «en temps réel» le fait que le parquet suit le dossier «en direct» par contacts téléphoniques avec la police, les devoirs d'enquête complémentaire étant exécutés immédiatement par la police et les décisions étant prises sur-le-champ par les magistrats.

Cette technique se distingue de celle du traitement classique «en différé» dans laquelle le parquet réagit, par écrit, sur base d'un dossier transmis par écrit par la police, plusieurs jours, voire plusieurs mois, séparant les événements des suites qui leur sont réservées.

Ces méthodes modernes, appliquées en France avec succès, impliquent bien évidemment une capacité de

niet de temps de laisser gelaten om de verdediging van hun belangen voor te bereiden (raadplegen van een advocaat, verzamelen van de bewijzen van de schade, contacten met een verzekeringsmaatschappij, enz.).

In bepaalde landen wordt de burgerrechtelijke vordering volledig gescheiden van de strafvordering, en moet het slachtoffer zijn rechten laten gelden voor een burgerlijke rechtbank.

Een dergelijk concept versnelt de strafrechtspleging, maar benadeelt het slachtoffer, dat de kosten, de formaliteiten en de traagheid, eigen aan een burgerrechtelijke procedure, moet dragen.

Vanuit maatschappelijk oogpunt is het nochtans belangrijk dat de strafrechter rekening houdt met de rechten van de benadeelden; dit is een gegeven waaraan ook de Regering groot belang hecht.

Om deze zorg te verzoenen met het tempo van de versnelde procedures, wordt bepaald dat de rechtbank, geadviseerd bij toepassing van de bepalingen die hierboven werden beschreven, ambsthalse de beoordeling van de burgerrechtelijke belangen zal kunnen aanhouden, zelfs bij ontstentenis van een burgerlijke partijstelling, indien zij vaststelt dat er door het misdrijf schade is ontstaan maar de zaak, voor wat de burgerrechtelijke vordering betreft, niet in staat van wijzen is. Op die manier kan het slachtoffer, zonder kosten, toch nog een uitspraak van de strafrechter krijgen.

Deze maatregel komt bovenop de initiatieven die werden genomen betreffende de inlichting en het onthaal van de slachtoffers. In deze context zal de oprichting van onthaaldiensten voor de slachtoffers binnen de parketten gerealiseerd worden dankzij de aanwerving van maatschappelijk assistenten.

4^e Impact op het werk van de parketten en rechtbanken

De toepassing van deze procedure past in de context van de «directe behandeling» van de dossiers inzake gewone delinkwentie.

Onder «directe behandeling» wordt verstaan dat het parket het dossier «rechtstreeks» volgt door middel van telefonische contacten met de politie, waarbij de taken van aanvullend onderzoek onmiddellijk door de politie worden uitgevoerd en de beslissingen stante pede worden genomen door de magistraten.

Deze techniek onderscheidt zich van de klassieke behandeling, die een soort uitgestelde behandeling is, waarbij het parket schriftelijk reageert op basis van een dossier dat schriftelijk door de politie wordt overgezonden en waar eerst verscheidene dagen of maanden na de gebeurtenissen een beslissing volgt.

Die moderne methodes, die met succes in Frankrijk worden toegepast, vereisen uiteraard een snel reactie-

réaction rapide de la part des parquets, ce qui suppose une grande disponibilité des magistrats chargés de la répression de la délinquance urbaine.

Ces magistrats doivent être disponibles pour donner immédiatement des instructions aux policiers, prendre des décisions sur-le-champ sur l'orientation à donner aux procédures, constituer des dossiers en état d'être soumis aux tribunaux, rédiger les convocations à comparaître.

Cela entraîne la nécessité de prévoir un renforcement des effectifs des parquets confrontés à une délinquance urbaine quantitativement importante. Outre un renforcement des effectifs des magistrats, il convient de tenir compte de la nécessité de leur adjoindre une assistance administrative pour la mise en état matérielle immédiate des dossiers et la rédaction instantanée des pièces de procédure.

En outre, le système ne peut fonctionner que si le tribunal dispose de chambres correctionnelles disponibles pour traiter à très bref délai les affaires fixées au fur et à mesure qu'elles se présentent. D'où la nécessité d'adapter le nombre de juges et de greffiers dans les mêmes arrondissements.

5° Les critères retenus pour les extensions de cadre

Compte tenu des disponibilités budgétaires, il convient de concentrer les efforts sur les arrondissements les plus lourdement confrontés au phénomène de la délinquance dite urbaine.

Il a donc été procédé à un relevé statistique du nombre d'affaires élucidées dans les domaines qui peuvent être pris en considération sous le concept « délinquance urbaine ».

Ces statistiques, réunies par la Gendarmerie, indiquent que les arrondissements d'Anvers, Bruxelles et Liège sont particulièrement touchés, le nombre de faits élucidés dépassant les 4 000 en 1992.

Pour ces trois arrondissements, il a été jugé nécessaire de prévoir l'octroi de 2 ou 3 unités supplémentaires aux niveaux des magistrats du parquet, juges au tribunal de première instance, greffiers et agents administratifs des parquets.

Pour l'arrondissement de Bruxelles, déjà confronté à une situation particulièrement tendue des effectifs, il convient de prévoir, pour chacune des catégories citées ci-dessus, deux francophones et un néerlandophone.

vermogen van de parketten, wat een grote beschikbaarheid veronderstelt van de magistraten die belast zijn met de beteugeling van de stadsdelinkwentiëtie.

Die magistraten moeten klaar staan om onmiddellijk instructies te geven aan de politieambtenaren, om onverwijd beslissingen te nemen over de richting die aan de procedures dient te worden gegeven, om dossiers samen te stellen die aan de rechtbanken kunnen worden voorgelegd, om de oproepingen om te verschijnen op te stellen.

Om die reden is het noodzakelijk het personeelsbestand van de parketten, die met een quantitatief hoge stadsdelinquentie worden geconfronteerd, te versterken. Naast een verhoging van het personeelsbestand van de magistraten, is het aangewezen rekening te houden met de noodzaak hen administratieve bijstand te verlenen voor het onmiddellijk klaarmaken van de dossiers en de ogenblikkelijke opstelling van de processtukken.

Bovendien kan het systeem slechts werken wanneer de rechtbank beschikt over correctionele kamers die beschikbaar zijn om de vastgestelde zaken op korte termijn te behandelen naargelang zij zich voordoen. Vandaar de noodzaak het aantal rechters en griffiers in dezelfde arrondissementen aan te passen.

5° De criteria die voor de formatieuitbreidingen werden vastgelegd

Rekening houdend met de budgettaire ruimte, moeten de inspanningen worden toegespitst op de arrondissementen die het zwaarste te lijden hebben van het fenomeen van de zogeheten stadsdelinquentie.

Er werd dus een statistisch overzicht gemaakt van het aantal opgehelderde zaken in de domeinen die in aanmerking kunnen worden genomen onder het concept « stadsdelinquentie ».

Deze statistieken, die door de Rijkswacht werden verzameld, geven aan dat de arrondissementen Antwerpen, Brussel en Luik bijzonder getroffen worden, dat immers in 1992 meer dan 4 000 feiten werden opgehelderd.

Voor die drie arrondissementen werd het noodzakelijk geacht 2 of 3 bijkomende eenheden toe te kennen op de niveaus van de parketmagistraten, rechters in de rechtbank van eerste aanleg, griffiers en administratieve beambten van de parketten.

Voor het arrondissement Brussel, waar de situatie van het personeel reeds bijzonder acut is, moet voor elk van de hierboven vermelde categorieën in twee Franstaligen en één Nederlandstalige worden voorzien.

Pour les autres arrondissements confrontés à une délinquance urbaine importante, supérieure à 1 500 faits élucidés en 1992, une unité de chacune de ces catégories a en principe été prévue.

Il s'agit des arrondissements de Charleroi, Mons, Gand, Termonde, Bruges et Tongres.

B. La réforme de l'article 65 du Code pénal

Une interprétation extensive de l'article 65 du Code pénal, communément qualifiée de « théorie de l'absorption », a pour effet que si l'auteur d'une infraction est jugé pour celle-ci, il ne pourra plus être condamné ultérieurement pour des faits commis antérieurement à ce jugement. Le développement des procédures rapides risque de multiplier de tels cas, au risque de provoquer l'impunité de nombreux faits.

Ce serait inacceptable et risquerait de discréditer l'institution judiciaire.

La portée de l'article 65 du Code pénal doit donc être mieux précisée.

Pour sauvegarder le pouvoir d'appréciation du juge du fond, le projet prévoit qu'il appartiendra au juge de décider si la peine déjà prononcée doit être considérée comme suffisante pour l'ensemble des faits, ou si les faits antérieurs justifient qu'une peine distincte soit infligée. Cette éventuelle peine distincte devra bien évidemment être fixée en tenant compte de la ou des peines déjà prononcées pour des faits relevant de la même intention délictueuse.

C. Simplification des procédures de correctionnalisation et de contraventionnalisation

La procédure actuelle, qui implique impérativement l'intervention de la chambre du conseil chaque fois que l'auteur de faits qualifiés crimes doit être déféré au tribunal correctionnel, est excessivement lourde.

Il convient de permettre au Ministère public de constater lui-même l'existence de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, lorsqu'il procède à une citation directe ou à une convocation par procès-verbal devant le tribunal correctionnel.

Une solution équivalente doit permettre la saisine directe du tribunal de police par le procureur du Roi

Voor de andere arrondissementen die met een hoge stadsdelinquentie worden geconfronteerd, met meer dan 1 500 opgehelderde feiten in 1992, werd in principe in één eenheid voor elke categorie voorzien.

Het gaat om de arrondissementen Charleroi, Bergen, Gent, Dendermonde, Brugge en Tongeren.

B. De hervorming van artikel 65 van het Strafwetboek

De ruime interpretatie die aan artikel 65 van het Strafwetboek wordt gegeven, « theorie van de opslorping » genoemd, heeft tot gevolg dat de dader, wanneer hij voor zijn misdrijf eenmaal veroordeeld is, nadat niet meer kan worden veroordeeld voor feiten gepleegd vóór dit vonnis. De ontwikkeling van de snelle procedures dreigt dergelijke gevallen te doen toenemen en zo de straffeloosheid van vele feiten in de hand te werken.

Dat zou onaanvaardbaar zijn en waarschijnlijk de gerechtelijke instelling in diskrediet brengen.

De draagwijde van artikel 65 van het Strafwetboek moet daarom nader worden gepreciseerd.

Teneinde de beoordelingsbevoegdheid van de feitenrechter te behouden, bepaalt het ontwerp dat de rechter zal moeten beslissen of de straf die reeds werd uitgesproken, volstaat voor alle feiten, dan wel of de vroegere feiten nog een afzonderlijke straf rechtvaardigen. Die eventuele afzonderlijke straf zal uiteraard moeten worden vastgesteld met inachtneming van de straf(fen) die reeds werden uitgesproken voor feiten die voortkomen uit hetzelfde misdadig opzet.

C. Vereenvoudiging van de procedures van correctionaliseren en contraventionaliseren

De huidige procedure, die de verplichte tussenkomst van de raadkamer vereist om de dader van feiten, die als misdaden zijn gekwalificeerd, voor de correctionele rechtbank te kunnen brengen, is uitermate log.

Daarom dient het Openbaar Ministerie zelf het bestaan van verzachtende omstandigheden en van verschoningsgronden te kunnen vaststellen, wanneer het gaat over een onmiddellijke dagvaarding of een convocatie bij proces-verbaal voor de correctionele rechtbank.

Een gelijkaardige oplossing moet aan de procureur des Konings de mogelijkheid bieden om de zaak

lorsqu'en raison de l'existence de circonstances atténuantes il se justifie d'y déferer l'auteur de faits ressortissant à la compétence du tribunal correctionnel.

Dans la mesure où c'est le taux de la peine effectivement infligée qui détermine en définitive le caractère criminel, correctionnel ou de police de la condamnation, on peut considérer que, dès lors que le Ministère public lui-même estime qu'il existe des circonstances atténuantes ou une cause d'excuse justifiant qu'une peine criminelle soit exclue, on ne se trouve plus en matière criminelle.

C'est sur base de cette même logique que la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes permet le renvoi du prévenu d'un crime devant le tribunal correctionnel après admission de circonstances atténuantes par la juridiction d'instruction.

La modification proposée permettra au tribunal qui ne partagerait pas l'opinion du procureur du Roi à l'égard de l'existence de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse de décliner sa compétence.

Ce correctif est de nature à sauvegarder le principe qui veut que ce soit en définitive une juridiction qui reconnaisse l'existence des circonstances atténuantes.

Le système actuel, instauré par la loi du 15 mai 1849 sur les cours d'assises, puis repris par la loi du 4 octobre 1867 portant attribution aux cours et tribunaux de l'appréciation des circonstances atténuantes, aujourd'hui appelée « loi sur les circonstances atténuantes », était considéré par ses auteurs comme provisoire, comme en témoignent les documents parlementaires.

Dans la mesure où le passage obligé par la chambre du conseil, conçu comme provisoire, est devenu une pure fiction qui depuis un siècle et demi ne soulève plus d'objection de principe mais a pour effet néfaste de ralentir inutilement la procédure, il s'indique d'éviter ce détour procédurier chaque fois que cela est possible.

Sur le plan budgétaire, pour bien appliquer le volet « tribunaux de police », il est aussi nécessaire de pouvoir disposer d'une partie du budget réservé à l'accélération des procédures pénales.

Ce qui est proposé aujourd'hui présente donc une utilité intrinsèque, donnera lieu à des moyens supplémentaires (en nombre de juges, de greffiers, ...), et permettra aussi de mieux compléter l'ensemble du système des tribunaux de police.

onmiddellijk aanhangig te maken bij de politierechtbank, wanneer wegens het voorhanden zijn van verzachtende omstandigheden de verwijzing naar deze rechtbank zich opdringt voor feiten die behoren tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank.

Omdat de daadwerkelijk opgelegde straf uiteindelijk bepaalt of een veroordeling in criminale zaken, correctionele zaken of politiezaken werd uitgesproken, kan men zeggen dat, zo het Openbaar Ministerie zelf vaststelt dat er verzachtende omstandigheden of een grond van verschoning ten gunste van de verdachte bestaan, die een veroordeling tot een criminale straf uitsluiten, er dan geen sprake meer kan zijn van een criminale aangelegenheid.

Het is ook op basis van dezelfde logica dat de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, de verwijzing van de verdachte van een misdaad naar de correctionele rechtbank toelaat nadat verzachtende omstandigheden in aanmerking werden genomen door het onderzoeksgerecht.

De voorgestelde wijziging zal het de rechtbank, die het over het bestaan van verzachtende omstandigheden of van een verschoningsgrond niet eens zou zijn met de procureur des Konings, mogelijk maken zich onbevoegd te verklaren.

Met deze correctie zal het principe, dat de rechter het bestaan van verzachtende omstandigheden moet vaststellen, behouden blijven.

Het huidige systeem, ingevoerd bij wet van 15 mei 1849 op de hoven van assisen en nadien overgenomen door de wet van 4 oktober 1867 houdende de toekenning aan de hoven en rechtbanken van de beoordeling van de verzachtende omstandigheden, vandaag « wet op de verzachtende omstandigheden » genoemd, werd destijds door de wettevenger als een voorlopig systeem beschouwd; dit blijkt uit de parlementaire stukken.

De voorafgaande verplichte behandeling door de raadkamer, die aanvankelijk als een voorlopige regeling werd beschouwd, is een blote fictie geworden, die sinds anderhalve eeuw weliswaar principieel niet meer wordt betwist maar die wel de procedure onnodig vertraagt. Het is daarom aangewezen deze procedurele omweg in de mate van het mogelijke te vermijden.

Om het deel « politierechtbanken » naar behoren toe te passen, is het vanuit budgettair oogpunt tevens noodzakelijk om over een deel van de begroting te kunnen beschikken, welke uitgetrokken is voor snellere strafrechtspleging.

Hetgeen heden wordt voorgesteld, vertoont derhalve een intrinsiek nut, zal leiden tot bijkomende middelen (qua aantal rechters, griffiers, ...) en zal het eveneens mogelijk maken de regeling inzake de politierechtbanken beter te omkaderen.

IV. PRÉSENTATION DES AMENDEMENTS DU GOUVERNEMENT CONCERNANT LES CADRES

Sur ce point, le Gouvernement communique les données chiffrées suivantes:

Extension de cadre convocation par procès-verbal

IV. PRESENTATIE VAN DE AMENDEMENTEN VAN DE REGERING BETREFFENDE DE PERSONEELSGELENKSTELLING

De Regering deelt desaangande de volgende cijfers mede:

Kaderaanpassing oproeping bij proces-verbaal

Arrondissement Arrondissement	Juges Rechters	Greffiers Griffiers	Substituts Substituten	1 ^{er} substitut 1e substituant	Employés Beambten
Anvers. — Antwerpen	2	2	2	1	2
Tongres. — Tongeren	1	1	1	1	1
Bruxelles. — Brussel	3	3	3	1	3
Charleroi	1	1	1	1	1
Mons. — Bergen	1	1	1	1	1
Bruges. — Brugge	1	1	1	1	1
Gand. — Gent	1	1	1	1	1
Termonde. — Dendermonde	1	1	1	1	1
Liège. — Luik	2	2	2	—	2
Total. — Totaal	13	13	13	7	13

Extension de cadre suite à la suppression totale des OMP au 31 décembre 1994

Formatieuitbreiding ten gevolge van de totale opheffing van de OMP op 31 december 1994

	Prest. OMP ant '91 — Prest. OMP voor '91	Cadre '91 — Formatie '91		± 1991	OMP/PJ post '91 — OMP/GP post '91	Proposition cadre '94 — Voorstel formatie '94		± 1994	
		Sub	1 ^o Sub			Sub	1 ^o Sub	Sub	1 ^o Sub
Antwerpen									
Antwerpen	6 3/4	45	15	+ 6	3	46	15	+ 1	—
Mechelen	1 8/10	9	3	+ 2	1 1/2	11	3	+ 2	—
Turnhout	2 3/5	10	3	+ 2	11/10	11	3	+ 1	—
Hasselt	2 1/2	11	3	+ 2	1 PJ/GP	12	4	+ 1	+ 1
Tongeren	2 2/3	10	3	+ 2	1 PJ/GP	11	3	+ 1	—
Gent									
Brugge	3	19	6	+ 3	1 1/2 PJ/GP	20	6	+ 1	—
Kortrijk	3 5/12	14	4	+ 2	2	15	5	+ 1	+ 1
Veurne	1 2/5	5	1	+ 1	2/5	5	1	—	—
Ieper	1/3	5	1	+ 1	—	5	1	—	—
Oudenaarde	2	7	2	+ 1	—	8	2	+ 1	—
Gent	5	31	10	+ 4	2 1/2	32	10	+ 1	—
Dendermonde	4 1/2	19	6	+ 2	2 1/2	23	7	+ 4	+ 1
Bruxelles/Brussel									
Bruxelles. — Brussel	9	77	25	+ 10	9	77	25	—	—
Leuven	3	13	4	+ 3	—	13	4	—	—
Nivelles. — Nijvel	3 3/8	12	3	3	1 PJ/GP	12	4	—	+ 1
Liège/Luik									
Huy. — Hoei	1 1/2	5	1	+ 1	—	5	1	—	—
Liège. — Luik	5 11/24	34	11	+ 4	25/12	36	12	+ 2	+ 1
Verviers	2 4/15	8	2	+ 1	1 1/4	9	3	+ 1	+ 1
Eupen	2/3	3	1	+ 1	—	3	1	—	—
Arlon. — Aarlen	1 1/3	4	1	+ 1	1/2 PJ/GP	5	1	+ 1	—

	Prest. OMP ant '91 — Prest. OMP voor '91	Cadre '91 — Formatie '91		± 1991	OMP/PJ post '91 — OMP/GP post '91	Proposition cadre '94 Voorstel formatie '94		± 1994	
		Sub	1 ^o Sub			Sub	1 ^o Sub	Sub	1 ^o Sub
Marche en Famenne	1 2/3	4	1	+ 1	—	4	1	—	—
Neufchateau	1 3/4	4	1	+ 1	—	4	1	—	—
Namur. — Namen	2	10	3	+ 2	—	10	3	—	—
Dinant	3	6	2	+ 1	1	8	2	+ 2	—
					1 PJ/GP				
Mons									
Charleroi	6	28	9	+ 5	2	29	9	+ 1	—
Mons	3	19	6	+ 3	1/2	19	6	—	—
Tournai	2 2/3	10	3	+ 2	1 PJ/GP	11	3	+ 1	—
Total. — Totaal		422		+ 67		444		+ 22	+ 6

*Cadre ancien — Nouveau personnel
ordre judiciaire (loi)**Oude — Nieuwe formatie personeel
rechterlijke orde (wet)*

	Ancien Oud Juges — Rechters	Nouveau Nieuw Juges — Rechters	Difference — Verschil	Ancien Oud Greffiers en chef — Hoofd- griffiers	Nouveau Nieuw Greffiers en chef — Hoofd- griffiers	Difference — Verschil	Ancien Oud Greffiers — Griffiers	Nouveau Nieuw Greffiers — Griffiers	Difference — Verschil	Ancien Oud Commiss- greffiers — Klerk- griffiers	Nouveau Nieuw Commiss- greffiers — Klerk- griffiers	Difference — Verschil
Antwerpen	6	9	3	1	1	0	8	8	0	4	4	0
Mechelen	1	2	1	1	1	0	—	1	1	1	1	0
Lier	1	1	0	1	1	0	—	—	—	—	1	1
Turnhout	1	2	1	1	1	0	—	1	1	1	1	0
Bruxelles. — Brussel . .	7	7	0	1	1	0	7	7	0	4	3	-1
Vilvoorde	1	2	1	1	1	0	1	1	0	1	2	1
Leuven	1	2	1	1	1	0	1	2	1	1	1	0
Nivelles	1	2	1	1	1	0	1	1	0	1	2	1
Charleroi	5	5	—	1	1	0	5	5	0	2	3	1
Mons	1	2	1	1	1	0	1	2	1	1	1	0
Brugge	2	4	2	1	1	0	2	3	1	2	2	0
Kortrijk	2	4	2	1	1	0	1	4	3	1	1	0
Gent	3	6	3	1	1	0	3	6	3	1	3	2
Dendermonde	1	2	1	1	1	0	—	1	1	—	1	1
Aalst	1	1	0	1	1	0	—	1	1	—	1	1
Sint-Niklaas	1	1	0	1	1	0	—	0	1	1	1	0
Liège	5	6	1	1	1	0	5	5	0	2	3	1
Hasselt	2	4	2	1	1	0	2	4	2	1	2	1
Tongeren	3	3	0	1	1	0	3	3	0	1	2	1
Namur	2	2	0	1	1	0	2	2	0	1	1	0
Halle	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Tournai	—	2	2	—	1	1	—	1	1	—	1	1
Ieper	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Veurne	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Oudenaarde	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Huy	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Verviers	—	1	1	—	1	1	—	—	0	—	1	1
Eupen	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Arlon	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Marche-en-Famenne	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Neufchâteau	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Dinant	—	1	1	—	1	1	—	—	0	—	1	1
Totaux. — Totalen	47	80	33	20	32	12	42	58	16	26	48	22

*Cadre ancien — nouveau personnel administratif
(arrêté royal)**Oude — Nieuwe formatie administratief personeel
(koninklijk besluit)*

	Ancien — Oud Rédacteurs — Opstellers	Nouveau — Nieuw Rédacteurs — Opstellers	Différence — Verschil	Ancien — Oud Employés — Beambten	Nouveau — Nieuw Employés — Beambten	Différence — Verschil	Effectifs — Effectieven Maximum — Maximum
Antwerpen	8	8	0	10	17	7	38
Mechelen	—	1	1	1	2	1	6
Lier	—	—	—	1	1	0	3
Turnhout	1	1	0	1	4	3	8
Bruxelles. — Brussel	9	6	-3	14	12	-2	29
Vilvoorde	—	1	1	1	4	3	9
Leuven	—	1	1	1	4	3	9
Nivelles	—	1	1	1	2	1	7
Charleroi	3	4	1	4	8	4	21
Mons	2	2	—	2	3	1	9
Brugge	2	3	1	2	7	5	16
Kortrijk	1	3	2	2	8	6	17
Gent	4	5	1	5	10	5	25
Dendermonde	1	1	0	1	2	1	6
Aalst	1	1	0	2	2	0	6
Sint-Niklaas	1	1	0	1	1	0	4
Liège	3	5	2	5	10	5	24
Hasselt	2	4	2	2	8	6	19
Tongeren	3	3	0	5	6	1	15
Namur	1	1	0	2	3	1	8
Halle	—	—	—	—	1	1	3
Tournai	—	1	1	—	4	4	8
Ieper	—	—	—	—	1	1	3
Veurne	—	—	0	—	1	1	3
Oudenaarde	—	—	0	—	1	1	3
Huy	—	—	0	—	2	2	4
Verviers	—	—	0	—	2	2	4
Eupen	—	0	0	—	1	1	3
Arlon	—	0	0	—	1	1	3
Marche-en-Famenne	—	0	0	—	1	1	3
Neufchâteau	—	0	0	—	1	1	3
Dinant	—	—	0	—	2	2	4
Totaux. — Totalen	42	53	11	63	132	69	323

Le ministre commente dans les termes suivants les modes de calcul:

1. Nombre de magistrats

Il a été tenu compte des statistiques d'activités des nouveaux tribunaux de police en prenant 1991 comme année de référence.

La norme retenue est de 2 600 jugements par magistrat, avec arrondissement à l'unité supérieure à partir du facteur 1,5.

De minister geeft ook de volgende uiteenzetting over de berekeningsmethodes:

1. Aantal magistraten

Er werd rekening gehouden met de activiteitscijfers van de nieuwe politierechtbank voor het referentiejaar 1991.

Als norm werd 2 600 vonnissen per magistraat aangenomen met afronding op de hogere eenheid vanaf factor 1,5.

Exemple:

$$\frac{10\,000}{2\,600} = 4 \text{ magistrats}$$

$$\frac{11\,300}{2\,600} = 5 \text{ magistrats (4,54)}$$

2. Greffiers et personnel du greffe**1. Détermination du nombre des effectifs:**

— Le nombre global des effectifs est le résultat de la division du nombre de jugements (année de référence 1991 — nouvelle compétence) par 650.

— Les tribunaux de police qui ont des sections se voient créditer d'un commis-greffier supplémentaire et d'un fonctionnaire par section.

2. a) Il a été prévu partout un greffier en chef;

b) Greffier: total du personnel — (greffier en chef)/4.

c) Commis-greffiers: nombre total de greffier/3;

d) Rédacteur: 1/3 des unités restantes, déduction faite des greffiers en chef, des greffiers et des commis-greffiers;

e) Fonctionnaires: 2/3 des unités restantes, déduction faite des greffiers en chef, des greffiers et des commis-greffiers.

3. Dans l'hypothèse où la division susmentionnée par 650 ne donne que deux unités, on a crédité d'une unité supplémentaire de manière à ce que chaque juridiction dispose au moins de trois unités et de deux signatures.

4. Greffier des rôles: dans les cinq tribunaux les plus importants on a prévu un commis-greffier supplémentaire qui assumera les fonctions de greffier des rôles.

Le ministre ajoute que les extensions de cadre sont particulièrement importantes, tout d'abord parce qu'une série d'entre elles résultent de l'instauration de la procédure de comparution sur procès-verbal.

Il s'agit là d'une partie du programme du ministre en vue d'augmenter les moyens mis à la disposition des tribunaux et des parquets pour lutter contre la petite et moyenne délinquance.

De plus, l'adaptation des cadres résulte aussi de l'instauration des nouveaux tribunaux de police.

Enfin, une disposition doit être prise en vue de l'échéance du 1er janvier 1995, date à partir de laquelle on ne pourra plus recourir aux services des officiers du ministère public, qui traitent actuellement les dossiers de circulation routière dans les parquets.

Voorbeeld:

$$\frac{10\,000}{2\,600} = 4 \text{ magistraten}$$

$$\frac{11\,300}{2\,600} = 5 \text{ magistraten (4,54)}$$

2. Griffiers en griffiepersoneel**1. Bepaling van de totale personeelsbezetting:**

— De totale personeelsbezetting bepaald door het aantal vonnissen (referentiejaar 1991 — nieuwe bevoegdheid) te delen door 650.

— Politierechtbanken met afdeling(en) verkrijgen 1 klerk-griffier bij alsmede een beambte per afdeling.

2. a) Er werd overal een hoofdgriffier voorzien;

b) Griffier: totaal personeel — (hoofdgriffier)/4;

c) Klerk-griffier: totaal aantal griffiers/3;

d) Opsteller: 1/3 van de overblijvende eenheden na aftrek hoofdgriffiers, griffiers en klerk-griffiers;

e) Beambten: 2/3 van de overblijvende eenheden na aftrek hoofdgriffier, griffier en klerk-griffier.

3. Indien de voornoemde deling door 650 slechts 2 eenheden gaf werd 1 eenheid toegevoegd zodat in elke rechtsmacht minimum 3 eenheden en 2 handtekeningen gewaarborgd blijven.

4. Griffier van de rol: in de vijf grootste rechtbanken werd een klerk-griffier bijgevoegd voor de functie van griffier van de rol.

De minister verklaart verder dat de formatie-uitbreiding bijzonder groot is, vooreerst omdat een aantal van die uitbreidingen voortvloeien uit de invoering van de oproeping bij proces-verbaal.

Het betreft hier een onderdeel van het programma van de minister dat een verhoging van de middelen beoogt met het oog op de bestrijding van de kleine en middelgrote criminaliteit.

Bovendien is de aanpassing van de personeelsformatie ook een gevolg van de oprichting van nieuwe politierechtbanken.

Tenslotte moet er ook een bepaling worden genomen in het vooruitzicht van de vervaldatum van 1 januari 1995, omdat van dan niet langer een beroep zal kunnen worden gedaan op de diensten van de officieren van het openbaar ministerie die nu de dossiers van verkeersongevallen afhandelen.

A partir de ce moment, seuls les substituts pourront traiter ces dossiers.

Ceci explique les trois tableaux distribués aux membres de la Commission sous forme de documents de travail, à propos des extensions de cadres.

L'un de ces tableaux est subdivisé en deux parce qu'une partie des extensions de cadres doit se faire par un projet de loi (c'est ce qui concerne les magistrats et les greffiers) et l'autre par des arrêtés royaux (pour le personnel administratif).

Ces documents de travail ne pourront être déposés sous forme d'amendements qu'après la procédure de contrôle administratif et budgétaire qui est actuellement en cours.

L'avis de l'Inspecteur des Finances a déjà été rendu, de même que l'avis de la Fonction publique. Celui du ministre du Budget doit encore intervenir, ce qui devrait pouvoir se faire sans trop de retard, étant donné que l'on dispose déjà des budgets nécessaires.

En effet, les tableaux précités ont été établis en fonction d'une mise en concordance des besoins exprimés par les autorités judiciaires et sur base de statistiques assez abondantes rassemblées par le département, mais aussi en tenant compte des moyens budgétaires dont on dispose dans le cadre du contrat avec le citoyen et du plan pluriannuel pour la Justice.

V. DISCUSSION GENERALE

A. La proposition de loi

Un membre croit comprendre des explications données par l'auteur de la proposition et par le ministre que ce type de proposition pourrait contribuer à améliorer la répartition du travail au sein des structures judiciaires et à diminuer l'arrière judiciaire. Ce qui correspond à un passage de l'accord de gouvernement.

Mais l'auteur de la proposition a également souligné que le premier contact de bon nombre de citoyens avec l'appareil judiciaire se produisait très souvent à l'occasion d'un accident de la circulation.

Le membre estime qu'à souligner cet aspect, on court le risque de banaliser les accidents de la circulation et de réduire le sens de responsabilité des citoyens.

Il ne faudrait pas que le législateur donne l'impression que les accidents de la circulation font partie intégrante des risques normaux de l'existence.

Il lui paraîtrait en outre opportun de situer la discussion de la proposition dans un cadre plus vaste,

Vanaf die datum kunnen alleen nog substituten die dossiers behandelen.

Tot zover de toelichting bij de drie in de Commissie in de vorm van een werkstuk rondgedeelde tabellen in verband met de uitbreiding van de personeelsformatie.

Een van die tabellen werd in twee delen opgesplitst omdat een deel van de formatie-uitbreidings via een wetsontwerp moet worden geregeld (het deel dat betrekking heeft op de magistraten en op de griffiers) en het overige bij koninklijk besluit wordt bepaald (administratief personeel).

Die werkstukken kunnen pas als amendement worden ingediend nadat de administratieve en begrotingscontrole die nu aan de gang is, is afgehandeld.

Het advies van de inspecteur van Financiën en ook het advies van Ambtenarenzaken werden reeds verstrekt. Er wordt nog gewacht om het advies van de minister van de Begroting dat vrij snel zou kunnen komen aangezien de nodige begrotingen reeds beschikbaar zijn.

De bedoelde tabellen werden inderdaad opgesteld op basis van een afstemming van de behoeften zoals medegedeeld door de gerechtelijke instanties en de vrij talrijke statistieken die het departement heeft ingezameld. Maar er werd ook rekening gehouden met de begrotingsmiddelen die beschikbaar zijn in het raam van het contract met de burger en het meerjarenplan voor de Justitie.

V. ALGEMENE BESPREKING

A. Het wetsvoorstel

Een lid meent uit de uiteenzettingen van de indiener van het wetsvoorstel en van de minister te kunnen afleiden dat dit soort voorstel een bijdrage zou kunnen zijn voor een betere arbeidsverdeling binnen de gerechtelijke structuren, en voor de vermindering van de gerechtelijke achterstand. Dit stond trouwens ook te lezen in het regeerakkoord.

De indiener heeft evenwel ook onderstreept dat het eerste contact van veel burgers met het gerechtelijk apparaat meestal gebeurt naar aanleiding van een verkeersongeval.

Het lid denkt dat, door dit te benadrukken, men het risico loopt de problematiek van de verkeersongevallen te bagatelliseren, en het verantwoordelijkheidsgevoel van de burger te verminderen.

De wetgever mag de indruk niet wekken dat de verkeersongevallen tot de normale risico's van het leven behoren.

Bovendien zou het goed zijn de besprekking van dit voorstel in een breder debat te situeren, namelijk dat

à savoir le débat sur la légalisation de la notion de « responsabilité objective »(1). Il pourrait y avoir là aussi un moyen permettant de réduire l'engorgement des tribunaux par des affaires de circulation, ce régime donnant moins lieu à contestation.

Et enfin, l'auteur de la proposition s'est plu à rappeler que l'humanisation de l'appareil judiciaire doit être une préoccupation constante pour le législateur.

Il entend par là qu'il importe d'éviter au maximum que les citoyens ne soient trop rapidement amenés à être confrontés à l'appareil écrasant et impressionnant des instances judiciaires plus solennelles, et que de ce point de vue, les tribunaux de police sont plus « conviviaux » que les tribunaux correctionnels.

C'est vrai, mais cela n'empêche que le souci d'humaniser davantage l'appareil judiciaire doit porter sur l'ensemble de celui-ci.

Un autre membre déclare que personnellement, il peut souscrire aux objectifs poursuivis par la proposition qui ne manquera pas d'avoir des effets positifs sur l'uniformité de la jurisprudence et d'alléger la charge de travail des tribunaux de première instance.

En revenant sur la remarque du préopinant, il se demande pourquoi on n'a pas encore prévu en la matière la responsabilité objective, comme cela a été fait dans des pays voisins(1).

En Belgique, un accident de la circulation mobilise un nombre considérable de personnes et d'institutions (le parquet, les experts, les avocats, les huissiers de justice...).

La mobilisation de toutes ces personnes n'a pas de mesure commune avec le travail du garagiste qui réparerait la voiture dans un régime de responsabilité objective.

Un membre observe que c'est le système du professeur Tunc qui est visé.

Il s'agit là d'une vaste réforme qui impliquerait pour le moins des négociations avec les entreprises d'assurances.

La présente proposition ne porte aucunement atteinte à la possibilité d'instaurer un tel système en Belgique.

Le préopinant réplique que dans l'intervalle, les cadres auront été étendus dans le cadre de la présente

(1) Entre-temps, l'article 45 de la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales a instauré un dispositif visant à l'indemnisation automatique des usagers de la route les plus faibles (cf. le *Moniteur belge* du 31 mars 1994).

van het in de wet opnemen van het begrip « objectieve aansprakelijkheid »(1). Dit zou ook een manier kunnen zijn om minder verkeerszaken voor de rechtbank te krijgen, omdat dergelijk systeem tot minder bewistingen zou aanleiding geven.

Tenslotte heeft de indiener van het voorstel er ook op gewezen dat de humanisering van het gerechtelijk apparaat een permanente zorg moet zijn.

Daarmee bedoelde hij vooral dat men zo veel mogelijk moet pogende mensen niet te vlug in contact te laten komen met het zware en indrukwekkende apparaat van de hogere gerechtsinstanties, en dat de politierechtbanken vanuit dit standpunt mensvriendelijker zijn dan de correctionele rechtbanken.

Dit is juist, maar het kan niet wegnehmen dat de zorg voor humanisering het hele gerechtelijke apparaat moet aanbelangen.

Een ander lid kan op persoonlijke titel met het doel van het wetsvoorstel instemmen. Het zal positieve gevolgen hebben op de eenheid van de rechtspraak, en zal de last van de rechtbanken van eerste aanleg verlichten.

Aansluitend bij de opmerking van de vorige spreker vraagt het lid zich evenwel af waarom de objectieve aansprakelijkheid in deze aangelegenheid nog niet is ingediend, zoals het in andere buurlanden is gebeurd(1).

In België mobiliseert een verkeersongeval een groot aantal personen en instellingen (parket, rechtbank, deskundigen, advocaten, gerechtsdeurwaarders ...).

Het werk van al die personen en instellingen heeft niets gemeen met dat van de garagehouder die het voertuig zou herstellen in een systeem van objectieve aansprakelijkheid.

Een lid merkt op dat het daar om het systeem van professor Tunc gaat.

Het is een heel andere hervorming, die minstens een onderhandeling met de verzekeringsmaatschappijen zou veronderstellen.

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om dergelijk systeem in ons land in te voeren.

De vorige spreker repliceert dat men intussen, in het kader van dit voorstel, de formatie zal hebben

(1) Artikel 45 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen heeft inmiddels een regeling ingevoerd met het oog op de automatische schadeloosstelling van de zwakke weggebruikers (cf. *Belgisch Staatsblad* van 31 maart 1994).

proposition, si bien qu'à ce niveau on pourrait avoir des magistrats surnuméraires si le système du professeur Tunc était introduit à une date ultérieure.

Un membre rappelle que dans son exposé, le ministre a fait référence à des statistiques établies notamment par la magistrature.

En 1980, on s'était fondé sur des données relatives aux années 1972, 1973 et 1974. Sur quelle période portent les statistiques ici visées ?

Un préopinant aimerait savoir pourquoi la C.E. n'a pas encore promulgué de directive en la matière, en vue d'uniformiser le système d'indemnisation de victimes d'accidents de la circulation.

Il lui est répondu qu'on ne voit pas très bien à quel titre la C.E. serait fondée à intervenir.

Cette matière ne relève pas de la compétence en matière de traités, dont elle dispose par contre dans d'autres domaines, notamment en matière de responsabilité du fait de produits, où le principe de la responsabilité objective a été admis.

Un membre souhaite faire trois observations portant sur les trois volets de la proposition, à savoir :

1. La proposition considérée comme « l'instauration d'un tribunal de la circulation », même si ce tribunal conservera d'autres compétences. Il rappelle par exemple que « le tribunal de police est compétent pour les infractions punies par la loi du 24 juillet 1923 sur la protection des pigeons militaires et la répression de l'emploi des pigeons pour l'espionnage, à l'exception de celles prévues à l'article 11 ».

2. Les adaptations techniques qui en résultent et que l'auteur a fait porter essentiellement sur le Code judiciaire.

3. L'organisation pratique des tribunaux, à savoir la délimitation des ressorts.

* * *

1) En ce qui concerne le premier point, il s'agit à priori d'un moyen pour tenter de résoudre un problème qui se pose en termes d'urgence.

L'intervenant estime que cet objectif ne saurait être atteint dans le cadre d'une rationalisation.

On a tenté de le faire lorsqu'en 1959, on a attribué aux tribunaux de police pour la première fois la compétence pour les « blessures légères résultant d'accidents de la circulation », à condition de les « politionnaliser ». C'est alors que l'on a renvoyé

uitgebreid, zodanig dat er uiteindelijk op dat niveau een teveel aan magistraten zou kunnen zijn, indien men nadien het systeem van professor Tunc zou invoeren.

Een lid herinnert eraan dat de Minister in zijn uiteenzetting verwezen heeft naar statistieken die hij onder andere door de magistratuur heeft laten opmaken.

In 1980 had men zich gesteund op gegevens die betrekking hadden op de jaren 1972, 1973 en 1974. Op welke periode slaan de statistieken die nu ingeroepen worden ?

Een vorige interveniënt vraagt zich af waarom de E.G. in deze aangelegenheid nog geen richtlijn heeft uitgevaardigd om het systeem van schadeloosstelling van de slachtoffers van verkeersongevallen uniform te maken.

Er wordt opgemerkt dat men niet inziet op welke titel de E.G. zou tussenkomen.

Deze materie behoort niet tot haar bevoegdheid om verdragen te sluiten, in tegenstelling met andere aangelegenheden, zoals de produktaansprakelijkheid, waar het principe van de objectieve aansprakelijkheid werd aanvaard.

Een lid wenst de drie volgende punten te onderstrepen naar gelang de drie delen van het wetsvoorstel, namelijk :

1. Het voorstel gezien als « het oprichten van een verkeersrechtbank », hoewel die verkeersrechtbank ook andere bevoegdheden zal behouden. Het lid herinnert er bijvoorbeeld aan dat « de misdrijven omschreven in de wet van 24 juli 1923 ter bescherming van militaire duiven en ter beveiliging van het aanwenden van duiven voor verspieding, met uitzondering van de misdrijven van artikel 11 ».

2. De technische daaruit voortvloeiende aanpassingen, die de indiener grotendeels binnen het Gerechtelijk Wetboek heeft gesitueerd.

3. De praktische organisatie van deze rechtbanken, zijnde de afbakening van hun rechtsgebied.

* * *

1) Wat het eerste punt betreft, is dit *a priori* een van de middelen om te zoeken naar de oplossing van een acuut probleem.

Het lid gelooft niet dat het binnen het kader van een rationalisering is dat men dit kan realiseren.

In 1959 heeft men getracht dit te doen, toen voor het eerst de politierechtbank bevoegd is geworden voor de « lichte kwetsuren in verkeersongevallen », die dan nog moesten gepolitionaliseerd worden. Toen werd dus een deel van de verkeersgeschillen

devant les tribunaux de police une partie des litiges en matière de circulation. Mais cette réforme a donné des résultats peu probants. Certains tribunaux ne l'ont même jamais appliquée. On voudrait aujourd'hui généraliser le régime, sans la moindre exception et en abrogeant la procédure de la politionalisation.

Il peut suivre la proposition dans une certaine mesure, la procédure en chambre du conseil pour la correctionnalisation et la politionalisation faisant l'objet de nombreuses critiques.

Il se demande toutefois si l'on a vérifié la faisabilité technique de la réforme dans le cadre de la loi sur la politionalisation.

En outre, il a des objections personnelles quant au « glissement de valeur » qu'implique la proposition.

Il reste persuadé qu'intrinsèquement, la vie de l'homme et l'intégrité physique dépassent des valeurs exprimées en argent.

Il constate que, pour une facture d'un montant de 101 000 francs, on plaide en appel devant la Cour d'appel alors que, pour un accident mortel et un dommage se traduisant par un handicap de 100 p.c., donneront lieu à un appel devant un tribunal de première instance.

Pour les cours d'appel, on maintiendra donc la compétence *ratione summae* alors que l'aspect qualitatif « blessure et homicide » sera ramené au niveau d'un tribunal de police, pour des motifs de rationalisation.

Et enfin, l'intervenant a pris connaissance avec intérêt des chiffres communiqués par le ministre. Ce dernier n'ignorera pas que les statistiques — et certainement lors d'une relance d'activité à l'occasion de compétences nouvelles — seront vite dépassées et que l'expérience nous apprend que, lors de la création de certains cadres en vue de l'exercice de fonctions nouvelles, ces cadres seront très vite perçus, par un effet quasiment inhérent à la structure, comme insuffisants.

Ne va-t-on pas connaître à terme une situation où les tribunaux de police seront complètement surchargés, malgré les extensions de cadres, et où les tribunaux de première instance seront complètement submergés, un grand nombre de dossiers étant sous-traités aux cours d'appel ?

En ce qui concerne ce dernier point, le représentant du ministre a mentionné les affaires correctionnelles. Il convient toutefois d'y ajouter les affaires civiles. Ce qui pourrait avoir pour effet qu'après l'extension des cadres des cours d'appel que l'on a réalisée, on pourrait finir par avoir des magistrats en surnombre à ce niveau.

2) Dans le cadre des tribunaux de première instance, les chambres d'appel devront toujours être

naar de politierechtbanken verwezen. Die hervorming heeft evenwel weinig resultaten meegebracht. Sommige rechtbanken hebben ze zelfs nooit toegepast. Men wil dit nu veralgemenen, zonder enige uitsluiting, en met het afschaffen van de procedure van politionalisering.

Hij kan daar in zekere mate mee instemmen, vermits de procedure voor de raadkamer van correctionnalisering en politionalisering thans het voorwerp uitmaakt van veel kritieken.

Het lid vraagt zich evenwel af of men heeft nagegaan of de hervorming technisch mogelijk is binnen het kader van de wet op de politionalisering.

Bovendien heeft hij persoonlijk bezwaar tegen de « waardenverschuiving » die het voorstel inhoudt.

Het lid blijft de mening toegedaan dat het menselijke leven en de fysische integriteit in se meer waard zijn dan geld.

Hij stelt vast dat men voor een factuur van 101 000 frank in beroep voor het Hof van Beroep pleit, terwijl men voor een dodelijk ongeval en een schade van 100 pct. handicap in beroep voor de rechtbank van eerste aanleg zal verschijnen.

Voor de hoven van beroep gaat men dus de bevoegdheid « rationae summae » behouden en het kwalitatieve aspect (kwetsuren en doding) terug naar de politierechtbanken brengen, om rationalisatiededen.

Tenslotte heeft het lid met belangstelling kennis genomen van de cijfers medegedeeld door de minister. Deze laatste weet ongetwijfeld dat de statistieken — zeker bij een eerste nieuwe heropleving van activiteit door nieuwe bevoegdheden — snel zullen achterhaald worden en dat de praktijk heeft aangetoond dat, indien met bepaalde formaties om een nieuwe bevoegdheid op te nemen, ze zeer snel — bijna inherent aan de structuur — als onvoldoende zullen worden ervaren.

Gaat men niet op lange termijn voor een situatie staan waar de politierechtbanken totaal overbelast zullen zijn, ondanks de formatie-uitbreiding, waar de rechtbanken van eerste aanleg volledig overrompeld zullen zijn, vermits een groot deel van de zaken van de hoven van beroep zullen weggaan.

Wat dit laatste punt betreft, heeft de vertegenwoordiger van de minister de correctionele zaken vermeld. De burgerlijke zaken moeten evenwel ook worden bijgeteld. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat, na de uitbreiding van de formaties van de hoven van beroep die men heeft gekend, men uiteindelijk op dat niveau een teveel aan magistraten zou kunnen creëren.

2) Binnen het kader van de rechtbanken van eerste aanleg zullen de beroepskamers steeds met drie

composées de trois magistrats, cette composition étant déjà prévue aujourd'hui pour les appels des tribunaux de police.

Le membre rappelle la question écrite qu'il vient de poser au ministre concernant les vacatures, les procédures de nomination et plus particulièrement la rapidité dans ce type de procédure.

On peut évidemment compléter les cadres en fonction de la compétence nouvelle et telle semble bien être l'intention du ministre.

Mais si l'on n'intervient pas en même temps au niveau des procédures de nomination, l'intervenant redoute qu'après un certain temps, on ne soit confronté à une situation de sous-occupation, et cela d'autant plus qu'il faut tenir compte du fait que les juges les plus expérimentés en première instance sont tous mobilisés pour siéger comme juge unique.

Un deuxième problème technique est celui de la prescription. A ce jour, on appliquait la règle d'un délai de prescription d'un an (plus un an) pour les infractions en matière de roulage.

En ce qui concerne les coups et blessures, éventuellement liés à la circulation, et renvoyés en application de la loi de 1959 devant un tribunal de police sur décision de la chambre du conseil, la politionalisation était également admise. Ce qui avait des conséquences d'abord au niveau de la peine (qui ne pouvait plus être une peine correctionnelle, mais une peine prévue dans le code de la route), et également au niveau des délais de prescription.

Il faudrait vérifier si, à la suite des compétences nouvelles, pour les accidents mortels (éventuellement liés à des infractions prévues à l'article 22 de la loi sur la responsabilité obligatoire), on ne va pas finir par se retrouver dans un système où l'on risque de se heurter, dans le cadre de la « politionalisation automatique », soit à une limitation du taux de la peine, soit à une limitation du délai de prescription.

Le ministre déclare partager l'avis de M. Barzin en ce qui concerne l'instauration d'un système de responsabilité sans faute. C'est l'un des objectifs inscrits dans la déclaration gouvernementale, et des travaux sont en cours en la matière. C'est cependant moins simple qu'il n'y paraît, même si l'on dispose déjà d'un texte de pré-projet de loi sur la responsabilité objective, en ce qui concerne les usagers lents (piéton, cycliste, cavalier,...) (1).

Le ministre pense cependant qu'il ne faut pas retarder l'adoption de la présente proposition, jusqu'à ce que l'on dispose du projet en question.

(1) Des dispositions nouvelles en la matière ont depuis lors été adoptées dans le cadre de la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales (*Moniteur belge* du 31 mars 1994, 2e édition).

rechters moeten worden samengesteld, vermits het thans ook het geval is voor het beroep op politierechtbanken.

Het lid verwijst naar de schriftelijke vraag die hij zojuist aan de minister heeft gesteld wat betreft de vacatures, de benoemingsprocedure en in het bijzonder de snelheid in die procedure.

Men kan natuurlijk de formaties aanvullen naar de nieuwe bevoegdheid toe. Dit is blijkbaar de bedoeling van de minister.

Als men niet tegelijkertijd op het niveau van de benoemingsprocedures werkt, vreest het lid evenwel dat na een bepaalde tijd men voor een situatie van onderbezetting zou kunnen staan, des te meer dat men er rekening mee moet houden dat de meest ervaren rechters in de eerste aanleg allemaal weggetrokken worden om alleenspreekend rechter te worden.

Een tweede technisch probleem is de kwestie van de verjaring. Tot nu toe gold de regel dat de verjaringstermijn inzake verkeersovertredingen een jaar (plus een jaar) was.

Met betrekking tot de slagen en verwondingen die mogelijkwijs verband hielden met verkeer en die volgens de wet van 1959 naar de politierechtbank werden verzonden door beslissing van de raadkamer, werd ook aanvaard dat het gepolitinaliseerd werd. Dit had een effect ten eerste wat betreft de toeteming van de straf (die niet meer correctioneel kon zijn, maar wel binnen het kader van de wet op het verkeer), en ten tweede wat betreft de verjaring.

Er moet worden nagegaan of, ingevolge de nieuwe bevoegdheden en wat betreft de dodelijke ongevallen (die eventueel gepaard gaan met inbreuken voorzien door artikel 22 van de wet betreffende de verplichte aansprakelijkheid) men zich uiteindelijk niet in een systeem gaat bevinden waarbij men binnen de perken van een « automatische politionalisering », hetzij met een beperking van de strafmaat, hetzij met een beperking van de verjaringstermijn zal geconfronteerd worden.

De minister verklaart dat hij de mening kan volgen van een lid betreffende een regeling van foutloze aansprakelijkheid. Die doelstelling was opgenomen in de regeringsverklaring en de werkzaamheden ter zake zijn intussen van start gegaan. Maar de zaken liggen moeilijker dan men zou denken, ook al bestaat er reeds een voorontwerp van wet betreffende de objectieve aansprakelijkheid met betrekking tot de trage weggebruikers (voetgangers, fietsers, ruiters,...) (1).

De minister meent evenwel dat niet hoeft gewacht te worden met de goedkeuring van dit voorstel tot het bedoelde ontwerp beschikbaar zal zijn.

(1) Nieuwe bepalingen ter zake werden intussen aangenomen in het kader van de wet van 20 maart 1994 houdende sociale bepalingen (*Belgisch Staatsblad*, 31 maart 1994, 2e uitgave).

La responsabilité objective en matière d'accidents de roulage est donc un principe admis par le Gouvernement, mais beaucoup de choses restent à faire sur le plan technique.

En ce qui concerne les statistiques, le ministre déclare qu'elles portent sur les années 1990 et 1991.

Une liste a été établie de toutes les décisions judiciaires en matière de circulation aux différents niveaux des tribunaux (tribunaux de police, tribunaux de première instance et cours d'appel) et en fonction de la nature de la décision (affaires pénales ou civiles, première instance ou appel), pour estimer les activités futures moyennes des juridictions dont la compétence s'applique.

A l'heure actuelle, ces statistiques font l'objet d'une analyse au niveau des arrondissements judiciaires (et non plus au niveau des cantons).

Il est vrai que certaines grandes villes doivent traiter un nombre considérable de litiges en matière de circulation, parce qu'elles sont situées sur de grands axes ou parce qu'elles abritent le siège d'importantes compagnies d'assurance.

En ce qui concerne le glissement de valeurs évoqué par un autre intervenant, le ministre souligne qu'il résulterait aussi, dans une certaine mesure, d'un système de responsabilité objective, où la notion de « faute » en matière de roulage serait minimisée, alors que dans d'autres domaines (injures, rébellion, infraction contre les barrières ...), cette notion subsiste.

Le ministre estime donc qu'il faut envisager les choses de manière pragmatique. Il ne croit pas que le fait de confier le contentieux de roulage aux tribunaux de police plutôt qu'aux tribunaux de première instance conduira le citoyen à sous-estimer la gravité des infractions en question.

Au contraire, si ces dossiers peuvent être jugés de façon plus rapide et plus efficace par des magistrats spécialisés, cela devrait entraîner une responsabilisation plus grande de la population en la matière.

Sur le plan de la prescription, rien ne change. Le délai est déterminé en fonction de la nature de l'infraction (délit ou contravention). Il en va de même pour le quantum de la peine.

Enfin, en ce qui concerne la résorption de l'arriéré, on pourrait évidemment opter pour une autre technique.

L'essentiel est de recruter des magistrats supplémentaires: en ne se contente donc pas d'un simple transfert de charges des tribunaux correctionnels et des cours d'appel vers les tribunaux de police.

Un budget important est prévu, pour les années 1994 et suivantes, pour renforcer les tribunaux de

De objectieve aansprakelijkheid inzake verkeersongevallen werd dus principieel door de Regering goedgekeurd, maar technisch moet er nog heel wat werk verricht worden.

Wat de statistieken betreft verklaart de minister dat ze op de jaren 1990 en 1991 betrekking hebben.

Er werd een lijst opgemaakt van alle rechterlijke beslissingen inzake verkeer op de verschillende niveaus van gerechten (politierechtbanken, rechtbanken van eerste aanleg en hoven van beroep) en naar gelang de aard van de beslissing (burgerlijke of strafrechtelijke zaken, eerste aanleg of beroep ...), om de toekomstige gemiddelde bezigheden van de gerechten, waarvan de bevoegdheid wordt toegepast, te schatten.

Die statistieken worden nu onderzocht op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen (en niet meer op het niveau van de kantons).

Bepaalde steden kennen weliswaar een groot aantal verkeersgeschillen omdat ze op belangrijke verkeerswegen gelegen zijn, of omdat grote verzekeraarsmaatschappijen daar gevestigd zijn.

Wat de waardeverschuiving betreft waarop een andere spreker alludeerde, onderstreept de minister dat die zich ook in zekere mate zou voordoen bij een regeling van objectieve aansprakelijkheid waar het begrip « fout » in het verkeer wordt geminimaliseerd, terwijl in andere aangelegenheden (beledigingen, weerspannigheid, inbreuken op afsluitingen, ...) dat begrip wel wordt aangehouden.

De minister meent dan ook dat de zaken pragmatisch moeten worden benaderd. Hij gelooft niet dat omdat de verkeersaangelegenheden aan de politierechtbanken en niet aan rechtbanken van eerste aanleg worden toevertrouwd, de burger daarom de ernst van de bedoelde misdrijven zou onderschatten.

Integendeel, indien die zaken sneller en efficiënter door gespecialiseerde rechters kunnen worden beslecht zou dit moeten bijdragen tot een grotere verantwoordelijkheidszin bij de bevolking.

Op het vlak van de verjaring blijft de toestand ongewijzigd. De termijn is afhankelijk van de aard van het misdrijf (wanbedrijf of overtreding). Hetzelfde geldt ten aanzien van de strafmaat.

Wat het inlopen van de gerechtelijke achterstand betreft zou uiteraard gekozen kunnen worden voor een andere techniek.

Belangrijk is dat er nieuwe magistraten worden aangeworven: men volstaat dus niet met het overhevelen van de belasting van de correctionele rechtbanken en hoven van beroep naar de politierechtbanken.

Een aanzienlijk bedrag is in de begroting 1994 en volgende uitgetrokken om de politierechtbanken te

police, afin qu'ils puissent accueillir cette compétence complémentaire. La réforme aura incontestablement pour effet une diminution des charges au niveau des cours d'appel (où l'on ne réduira pas le nombre de conseillers), et probablement aussi au niveau des tribunaux de première instance.

Il est vrai que des chambres à 3 juges seront nécessaires pour juger des appels contre les décisions des tribunaux de police. Cependant, même dans la pire des hypothèses, il faudrait supposer que plus d'un dossier sur trois des tribunaux de police fasse l'objet d'un appel pour que les tribunaux de première instance, dont les effectifs ne seront pas modifiés, connaissent une charge supplémentaire.

Un membre fait observer que le ministre se trompe en ce qui concerne le seuil de l'appel. Ce seuil sera atteint beaucoup plus rapidement pour passer du tribunal de police au tribunal de première instance que pour passer de première instance à la cour d'appel, si l'on modifie pas plus avant les textes (par exemple, en ce qui concerne les compagnies d'assurances, le taux d'intérêt évoqué dans le plan pluriannuel, etc.), comme le montre d'ailleurs la pratique de tous les jours.

On peut évidemment attendre des tribunaux correctionnels qu'ils pratiquent dans leur rôle d'instance d'appel une approche comparable à celle que pratiquent les cours d'appel.

Les justiciables savent par exemple qu'ils risquent d'être condamnés à une peine plus lourde en appel et qu'ils devront attendre plus longtemps avant que le tribunal ne statue.

En ce qui concerne le glissement de valeur, déjà évoqué, un membre rappelle qu'il y a déjà eu des propositions pour créer des tribunaux des familles au niveau des tribunaux de paix, qui jouent d'ailleurs déjà très souvent ce rôle, notamment quand il n'y a pas de procédure de divorce en cours.

Le préopinant a-t-il le sentiment que le traitement des affaires familiales par le juge de paix mérite d'être évalué différemment parce que l'on prévoit l'appel de ces décisions au niveau de première instance?

Le plus important, c'est que soit sauvegardée la double instance. D'ailleurs, les citoyens ordinaires vivent ce problème tout à fait autrement que les praticiens du droit.

Il est souligné que la comparution personnelle est requise devant un tribunal correctionnel alors qu'elle ne l'est pas devant un tribunal de police, même si le juge de police peut toujours ordonner la comparution personnelle.

Le représentant du ministre communique que le Gouvernement a préparé un amendement prévoyant l'obligation de comparaître en personne.

versterken zodat zij die bijkomende bevoegdheid aankunnen. De hervorming zal ontensprekelijk tot gevolg hebben dat de werkdruk op het niveau van de hoven van beroep verminderd (waar het aantal raadsheren niet wordt verminderd) en vermoedelijk ook op het niveau van de rechtbanken van eerste aanleg.

Het is inderdaad juist dat kamers met drie rechters zullen nodig zijn om uitspraak te doen in hoger beroep tegen beslissingen van politierechtbanken. Maar zelfs in het ergste geval zou men al moeten aannemen dat tegen meer dan een op drie dossiers een beroep wordt ingesteld eer de rechtbanken van eerste aanleg, waarvan de personeelsformatie ongewijzigd blijft, met een overbelasting zouden worden geconfronteerd.

Een lid replicateert dat de minister zich vergist wat de drempel van beroep betreft. Die drempel zal veel sneller worden bereikt van politierechtbank naar eerste aanleg, dan van eerste aanleg naar het hof van beroep, als men geen andere verbeteringen aanbrengt (bijvoorbeeld op het niveau van de verzekeringsmaatschappijen, van de rentevoet waarvan sprake in het meerjarenplan, enz.). Dit wordt in de dagelijkse praktijk trouwens aangetoond.

Men kan natuurlijk van de correctionele rechtbanken verwachten dat ze in hun beroepsfunctie dezelfde benadering zullen hebben als de hoven van beroep.

De rechtzoekenden weten bijvoorbeeld dat ze het risico lopen in hoger beroep zwaarder te worden gestraft, en dat ze langer zullen moeten wachten vooraleer het gerecht uitspraak doet.

Met betrekking tot de reeds aangehaalde waardenverschuiving, herinnert een lid eraan dat er voorstellen zijn geweest om de familierechtbank op te richten op het niveau van het vrederecht, dat deze rol trouwens in een groot deel van de gevallen al speelt, nl. wanneer er geen echtscheidingsprocedure loopt.

Heeft de vorige spreker het gevoel dat de behandeling van familiezaken door de vrederechter nu een andere waarderingscoëfficiënt verdient wanneer daartegen in eerste aanleg in beroep wordt gekomen?

Het belangrijkste is dat de dubbele instantie wordt gehandhaafd. Dit probleem wordt trouwens door de mensen totaal anders dan door de praktijkjuristen ervaren.

Er wordt onderstreept dat de persoonlijke verschijning verplicht wordt voor de correctionele rechtbank, terwijl het niet het geval is voor de politierechtbank, hoewel de politierechter de persoonlijke verschijning altijd kan bevelen.

De vertegenwoordiger van de minister deelt aan de Commissie mede dat de Regering een amendement heeft voorbereid om de persoonlijke verschijning op te leggen.

En réponse à la remarque faite concernant le seuil d'appel, le ministre expose que la situation dans l'arrondissement d'Anvers est la suivante: en matière de circulation, un appel est introduit contre 8 p.c. des jugements rendus par les tribunaux de police, alors que 14 p.c. des jugements des tribunaux de première instance font l'objet d'un appel à la cour d'appel: l'argument psychologique invoqué ne semble donc pas jouer.

En ce qui concerne l'arriéré judiciaire, si le même nombre d'appels devait être interjeté contre les décisions des tribunaux de police que ceux actuellement introduits contre les tribunaux de première instance, on serait loin encore des 33 p.c. (20 p.c. à Tongres, 14 p.c. à Anvers, ...).

Les appels dont seront saisis les tribunaux de première instance — même par des chambres à trois juges — seront largement compensés par le nombre plus petit d'affaires que ces tribunaux devront juger en première instance, encore qu'il soit impossible, bien entendu, de prévoir comment vont réagir à la proposition les plaideurs, les parties, les compagnies d'assurances, les magistrats, etc.

Revenant sur l'échange concernant le glissement de valeurs, un membre voudrait aborder le problème par un autre biais.

Il aimerait éviter, en effet, que les tribunaux de police ne deviennent en quelque sorte les tribunaux des utilisateurs institutionnels de la justice, à savoir les compagnies d'assurance.

Il a déjà fait remarquer au ministre que si l'on veut résorber l'arriéré judiciaire dans notre pays, il y a un moyen tout indiqué, à savoir le relèvement des intérêts judiciaires au niveau de celui des crédits de caisse. Il en résultera que les utilisateurs institutionnels de la justice, qui paient un prix relativement bas pour faire traîner les dossiers, seront obligés de diligenter davantage leurs dossiers.

Le membre maintient que l'on peut recourir à des mesures et organiser des structures permettant de résorber l'arriéré judiciaire, mais que c'est l'argent qui est le point essentiel dans le recours à la justice. L'application du système du professeur Tunc pourrait être une autre solution.

En guise d'illustration, l'intervenant cite un dossier dont il s'occupe depuis quatorze ans, et dont l'aspect pénal avait été jugé il y a sept ans par un tribunal correctionnel. Une expertise est intervenue et elle est clôturée depuis sept ans. Le membre a adressé une lettre au parquet pour demander une fixation afin de se faire accorder les dommages matériels.

Le parquet ne lui répond même pas.

In antwoord op de opmerking met betrekking tot de beroepsdrempel verklaart de minister dat de tegenstand in het arrondissement Antwerpen de volgende is: inzake verkeer wordt hoger beroep ingesteld tegen 8 pct. van de vonnissen uitgesproken door de politierechtbanken, terwijl 14 pct. van de beslissingen van de rechtbanken van eerste aanleg het voorwerp uitmaken van een hoger beroep voor het hof van beroep: het psychologische argument schijnt dus geen rol te spelen.

Wat de gerechtelijke achterstand betreft, als men hetzelfde aantal beroepen zou krijgen tegen de beslissingen van de politierechtbanken, als het aantal beroepen die op dit ogenblik ingesteld worden tegen deze van de rechtbanken van eerste aanleg, zou men nog ver zijn van 33 pct. (20 pct. in Tongeren, 14 pct. in Antwerpen...).

De hogere beroepen die door de rechtbanken van eerste aanleg zullen behandeld worden — zelfs door kamers met 3 rechters — zullen meer dan gecompenseerd worden door het kleine aantal zaken die deze rechtbanken in eerste aanleg zullen beslechten, hoewel met uiteraard de reactie van de pleiters, de partijen, de verzekeringsmaatschappijen, de rechters, enz. op het voorstel niet kan voorzien.

Aansluitend bij de besprekking over de waardenverschuiving zou een lid het probleem vanuit een andere invalshoek willen bekijken.

Het lid zou immers willen vermijden dat de politierechtbanken eigenlijk de rechtbanken van de institutionele gebruikers van het gerecht worden, nl. van de verzekeringsmaatschappijen.

Hij heeft aan de minister al eens laten opmerken dat, indien men in ons land de gerechtelijke achterstand wil wegwerken, er daartoe een middel bestaat: de gerechtelijke intresten te brengen op het niveau van het kaskrediet. Dit zal tot gevolg hebben dat de institutionele gebruikers van het gerecht, die nu in feite relatief weinig betalen om dossiers lang te laten duren, zullen verplicht zijn hun zaken vlugger door te voeren.

Het lid blijft er bij dat men maatregelen kan gebruiken, en structuren organiseren om de gerechtelijke achterstand op te halen, maar dat geld de kern is van het probleem van het gebruik van het gerecht. De toepassing van het systeem van professor Tunc zou een andere oplossing zijn.

Het lid geeft het voorbeeld van een zaak waarmee hij zich sedert veertien jaar bezig houdt, en die destijds strafrechtelijk behandeld is door de correctionele rechtbank; een expertise heeft plaatsgehad en is sedert zeven jaar gedaan. Nu heeft het lid een brief aan het parket geschreven om een vaststelling te vragen, ten einde zich de materiële schade te laten toekennen.

Hij krijgt van het parket zelfs geen antwoord.

Si les intérêts du montant auquel il a droit devaient s'élèver à 14,5 ou à 15 p.c., il est persuadé que son adversaire insisterait avec lui pour la fixation.

Le ministre répond qu'il partage l'opinion de l'intervenant. D'ailleurs, le Gouvernement prépare un arrêté royal qui devrait augmenter les intérêts judiciaires.

Le préopinant déclare par ailleurs que l'attribution de compétences nouvelles aux tribunaux de police mettra les juges de police suppléants dans une position délicate. Il leur faudra en effet, dans le cadre de la nouvelle loi, prononcer des sanctions. L'intervenant se demande si tel est bien le rôle du juge suppléant. A ce jour, en effet, les juges suppléants ne siègent jamais que dans des chambres, et ne sont jamais présidents d'une chambre correctionnelle.

Avec la présente proposition, les juges de police suppléants devront siéger pénalement dans les cantons où ils sont actifs en qualité d'avocat ou de notaire, et cela éventuellement contre des personnes qu'ils connaissent personnellement.

Dans ces circonstances, le membre s'interroge fondamentalement sur la combinaison entre une fonction de juge suppléant et la profession d'avocat ou de notaire.

Un membre peut comprendre la préoccupation qui vient d'être formulée.

Il souligne toutefois que la proposition prévoit une structure qui fera qu'il faudra moins souvent recourir à des juges de police suppléants. C'est ainsi que les tribunaux de police seront organisés au niveau de l'arrondissement, avec une éventuelle subdivision en sections. En outre, le juge empêché du tribunal de police sera par préférence remplacé par un autre juge. Par ailleurs, le Roi pourra aussi nommer des juges de complément lorsque les besoins du service le justifient. Et, enfin, il faudra veiller à ce que les juges de police suppléants ne soient pas chargés de dossiers importants et complexes.

Un autre membre revient sur ces propos en renvoyant à l'amendement du Gouvernement modifiant l'article 323 du Code judiciaire, qui prévoit en son alinéa deux que le juge au tribunal de police empêché est remplacé par un autre juge au tribunal de police ou un juge suppléant au tribunal de police.

B. Les amendements du Gouvernement portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation des procédures pénales

Un membre fait observer que la proposition, qui fait l'objet de nombreux amendements, ne devait pas être soumise pour avis au Conseil d'Etat.

Als de intresten op het bedrag dat hem toekomt aan 14,5 of 15 pct. zouden vastliggen, is het lid ervan overtuigd dat zijn tegenstrever samen met hem een vaststelling zou vragen.

De minister antwoordt dat hij de mening van het lid deelt. De Regering is trouwens een koninklijk besluit aan het voorbereiden, om deze verhoging van de gerechtelijke intresten te verwezenlijken.

De vorige spreker verklaart voorts dat de toekenning van nieuwe bevoegdheden aan de politierechtbank de plaatsvervangende politierechters in een moeilijk parket brengt. Zij zullen in het kader van de nieuwe wetgeving namelijk straffen moeten opleggen. Spreker vraagt zich af of dat wel strookt met de rol van de plaatsvervangende rechter. Tot op heden zetelen de plaatsvervangende rechters immers steeds in kamers. Zij zijn echter nooit voorzitter van een correctionele kamer.

Met dit wetsvoorstel zullen de plaatsvervangende politierechters in het kanton waar zij als advocaat of als notaris werkzaam zijn, strafrechtelijk dienen op te treden tegen personen die ze misschien persoonlijk kennen.

In deze context plaatst spreker grote vraagtekens bij de combinatie van het ambt van plaatsvervangend politierechter met het beroep van advocaat of notaris.

Een lid heeft begrip voor de bezorgdheid van de vorige spreker.

Hij beklemtoont echter dat het wetsvoorstel in een structuur voorziet waardoor minder op de plaatsvervangende politierechters een beroep zal moeten worden gedaan. Zo worden de politierechtbanken arrondissementeel georganiseerd, waarbij ze dan verder in afdelingen kunnen worden verdeeld. Daarenboven zal de verhinderde rechter in de politierechtbank bij voorkeur door een andere rechter moeten worden vervangen. Voorts kan de Koning ook toegevoegde rechters benoemen wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen. Ten slotte dient erop te worden toegekeken dat plaatsvervangende politierechters niet met zware, complexe zaken worden belast.

Een ander lid haakt hierop in en verwijst naar het regeringsamendement houdende wijziging van artikel 323 van het Gerechtelijk Wetboek, dat in het tweede lid bepaalt dat de verhinderde rechter in de politierechtbank vervangen wordt door een andere rechter in de politierechtbank of een plaatsvervangend rechter in de politierechtbank.

B. De amendementen van de Regering houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging

Een lid merkt op dat dit voorstel, dat het voorwerp uitmaakt van veel amendementen, niet voor advies aan de Raad van State moet worden voorgelegd.

Tel n'aurait pas été le cas si le texte avait été déposé sous la forme de projet.

Le ministre répond qu'il a préféré recourir à cette façon de procéder pour des raisons de rapidité, évitant ainsi la double lecture en Conseil des ministres et l'avis du Conseil d'Etat.

Parmi les amendements déposés il y a d'ailleurs un grand nombre de compléments techniques dont la plupart faisaient d'ailleurs partie du projet déposé en 1980.

Ce dernier projet a bien entendu fait l'objet d'un avis du Conseil d'Etat.

Le même membre fait observer que la proposition a fait l'objet d'une première discussion lorsqu'elle ne concernait que la seule organisation des tribunaux de police.

Il constate que la proposition est aujourd'hui élargie et porte sur d'autres matières, notamment une partie de la procédure accélérée.

Le ministre n'a manifestement pas réussi — peut-être pour des raisons d'ordre budgétaire — à faire de la procédure accélérée un ensemble cohérent, et ce malgré les déclarations faites par le Gouvernement dans le cadre du contrat avec le citoyen et d'une brochure publiée à deux reprises.

Le membre déplore que le projet « procédure accélérée » ait ainsi été escamoté et qu'il ait été démantelé en un certain nombre d'éléments que le Gouvernement déposera pour prouver qu'il entende avancer en matière de procédure accélérée.

Le problème ne se situe pas tellement au niveau des tribunaux de police et des infractions au Code de la route. Il se pose bien plus dans les domaines de la lutte contre la toxicomanie, la petite criminalité, etc.

Le membre observe également que le ministre parle de « criminalité urbaine ». Faut-il entendre par là qu'à l'avenir les tribunaux de police seront appelés à sanctionner ce type de criminalité ?

Le ministre répond que le sujet n'a rien à voir avec les tribunaux de police, concernés uniquement par le transfert de compétence en matière de circulation et par la modification de la procédure de politisation. Par ailleurs, la nouvelle procédure de convocation par procès-verbal s'appliquera aussi bien aux tribunaux de police qu'aux tribunaux de première instance.

Les modifications apportées à la théorie de l'absorption et à la procédure de correctionnalisation ne s'appliqueront qu'à ces derniers tribunaux.

Un membre fait remarquer que les amendements proposés comportent trois éléments nouveaux, à savoir :

- la procédure de convocation par procès-verbal;

Dit was niet het geval geweest, indien men daarvan een ontwerp had gemaakt.

De minister antwoordt dat hij voor die werkmethode om redenen van snelheid heeft gekozen, om de dubbele lezing door de Regering en het advies van de Raad van State te vermijden.

Onder de voorgestelde amendementen zijn er trouwens veel technische aanvullingen die nodig waren en die meestal in het ontwerp van 1980 waren opgenomen.

Over dit laatste ontwerp brengt de Raad van State wel degelijk een advies uit.

Hetzelfde lid merkt op dat het voorstel van wet het voorwerp heeft uitgemaakt van een eerste besprekking, toen het nog slechts de organisatie van de politierechtbanken betrof.

Het lid stelt vast dat het voorstel thans wordt uitgebreid tot een aantal andere materies, onder meer een deel van het ontwerp « snelrecht ».

De minister is er blijkbaar niet in geslaagd — misschien om budgettaire redenen — van het snelrecht een coherent geheel te maken, ondanks de aankondelingen die door de Regering werden gemaakt in het kader van het contract met de burger en ondanks de brochures die tot twee maal toe werden gepubliceerd.

Het lid betreurt dat het ontwerp « snelrecht » als dusdanig verdwenen is en dat het in een aantal stukken wordt onderverdeeld, die door de Regering zullen worden neergelegd om te bewijzen dat er inzake snelrecht iets gebeurt.

Het probleem situeert zich niet zozeer op het vlak van de politierechtbanken en van de verkeersovertrledingen, maar rijst eerder in verband met drugsbestrijding, kleine criminaliteit, enz.

Het lid merkt trouwens op dat de minister over de « stadscriminaliteit » spreekt. Bepakt dit dat de politierechtbanken in de toekomst zulke vormen van criminaliteit zullen berechten ?

De minister antwoordt dat dit niets te maken heeft met de politierechtbanken, die alleen betrokken zijn bij de overdracht van bevoegdheid inzake verkeer en bij de wijziging van de politionaliseringssprocedure. Bovendien geldt de nieuwe procedure van oproeping bij proces-verbaal zowel voor de politierechtbanken als voor de rechtbanken van eerste aanleg.

De wijzigingen aangebracht in de oproeppings-theorie en in de procedure van correctionnalisatie gelden enkel voor deze laatste rechtbanken.

Een lid merkt op dat de voorgestelde amendementen drie nieuwe elementen inhouden, namelijk :

- de procedure van oproeping bij proces-verbaal;

- la réforme de la procédure de correctionnalisation et de politisation;
- la modification de l'article 65 du Code pénal (théorie de l'absorption).

Le premier point ne soulève pas de problème particulier.

Il s'agit d'une possibilité offerte au parquet. C'est à ce dernier qu'il appartiendra de juger, à la lumière des circonstances, s'il recourt ou non à cette possibilité.

Le seul point qui paraît fondamental est celui de la qualification correcte, qui constitue l'une des missions principales des magistrats. C'est elle en effet qui sera à la base du procès au pénal et qui permet d'expliquer clairement au prévenu (présumé innocent jusqu'à preuve du contraire) les faits retenus à sa charge.

Le membre a des doutes quant à la possibilité de procéder, dans le procès-verbal, à la qualification adéquate.

Il existe bien entendu toute une série de moyens — déjà approuvés par la Cour de cassation — qui permettent au juge d'apporter des corrections à la qualification, mais sous réserve que le prévenu comparaisse volontairement sous cette nouvelle qualification.

La pratique nous apprend que beaucoup de très jeunes magistrats, assurant les gardes de nuit ou de week-end, seront confrontés à ce type de procédure et ce pratiquement sans le moindre contrôle.

Le membre voudrait donc s'assurer que la réforme proposée ne restera pas sans effet direct.

La qualification devrait être libellée de manière à préserver tous les intérêts.

Le membre pense à la liaison de la procédure au pénal au débat sur les intérêts civils et il constate avec satisfaction que le ministre, dans son dernier texte, a tenu compte d'une suggestion qu'il avait faite à ce propos.

Des problèmes pourraient aussi se poser lorsque, dans le cas d'un vol mineur et banal, l'objet du délit est qualifié comme « portant au moins sur ... ».

Cela pourrait poser problème en ce qui concerne le fondement de l'action civile, compte tenu de certaines décisions, qui déclarent que cette formule ne couvre pas la totalité de tout ce qui est réclamé ultérieurement.

Le membre plaide pour que le texte, proposé par le ministre dans le cadre de cette procédure, soit étendu à l'ensemble des procédures pénales.

— de hervorming van de procedures van correctionnalisatie en politionalisatie;

— de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek (opslorpingstheorie).

Het eerste punt stelt als dusdanig geen bijzonder probleem.

Het gaat om een mogelijkheid die aan het Parket wordt geboden. Dit laatste zal moeten oordelen of er daarvan in de gegeven omstandigheden gebruik kan worden gemaakt.

Het enige dat essentieel lijkt is de vereiste van juiste kwalificatie, die een van de belangrijkste taken van de magistraten is. Ze maakt immers de basis uit van het strafproces en is de aanleiding om aan de beticht (die tot tegenbewijs als onschuldig wordt vermoed) duidelijk te maken wat hem precies wordt verweten.

Het lid heeft praktische vragen bij de mogelijkheden om in dat proces-verbaal tot de juiste kwalificatie over te gaan.

Er zijn weliswaar allerlei middelen — door het Hof van Cassatie al goedgekeurd — om aan de rechter toe te laten verbeteringen in de kwalificatie aan te brengen, maar onder voorbehoud van de vrijwillige verschijning van de beticht op die nieuwe kwalificatie.

De praktijk leert dat veel van de zeer jonge magistraten met nacht- of weekenddienst voor dat soort procedure zullen worden geplaatst en dit bijna zonder toezicht.

Het lid zou dus de geruststelling willen hebben dat de voorgestelde hervorming niet zonder rechtstreeks effect zal blijven.

De kwalificatie zou dermate moeten worden opgesteld dat ze alle belangen vrijwaart.

Het lid denkt aan de koppeling van de strafrechtelijke procedure aan het debat over de burgerlijke belangen en stelt met genoegen vast dat de minister in zijn laatste tekst rekening heeft gehouden met een suggestie die door hem op dat punt was gedaan.

Er kunnen ook problemen rijzen wanneer bijvoorbeeld voor een banale kleine diefstal de kwalificatie het voorwerp van het misdrijf omschrijft als «slaande minstens op».

Dit zou moeilijkheden kunnen meebrengen wat betreft de grondslag van de burgerlijke vordering, rekening houdend met bepaalde uitspraken, volgens welke deze formulering niet alles dekt wat men nadien opeist.

Het lid zou voorstander zijn om de tekst, die in het kader van deze procedure door de minister wordt voorgesteld, uit te breiden tot alle strafrechtelijke procedures.

La liaison entre les actions civiles et pénales donne lieu à des débats excessivement longs qui entraînent un retard dans le traitement normal des procédures pénales et qui parfois mettent le juge du pénal dans l'impossibilité de trancher au pénal, pour la simple raison que cela pourrait avoir des implications sur des éléments non encore connus, qui ne se révéleraient qu'ultérieurement.

Dans de tels cas — et exception faite pour les tribunaux militaires — l'affaire sera globalement ajournée, lorsqu'il n'y a pas d'éléments suffisants pour étayer la demande civile.

La généralisation du système proposé par le ministre permettrait à la partie lésée non connue ou non trouvée, de suivre ultérieurement une procédure simplifiée pour défendre ses intérêts civils.

Dans le système actuel, en cas de non-comparution au procès pénal de la partie civile, celle-ci devra introduire ultérieurement son action par une nouvelle citation distincte.

L'examen de cette action peut prendre des années, la pression des poursuites pénales ne pesant plus sur le responsable.

En ce qui concerne la latitude laissée au parquet de tenir compte de circonstances atténuantes, le membre constate qu'il s'agit là d'une innovation. Le professeur Bekaert avait à l'époque analysé différemment le problème, mais apparemment on ne réussit pas à faire passer de grands projets.

En principe, le membre n'a pas d'objections contre la proposition du ministre, mais le texte devra soigneusement être examiné dans ses aspects formels.

Le ministre entend-il vraiment que dans l'hypothèse où le Parquet admettrait des circonstances atténuantes et disqualifierait les faits dans sa citation, il devrait indiquer clairement ce qu'il considère comme circonstances atténuantes, et que ceci resterait soumis au contrôle du juge du fond (comme cela se passe aujourd'hui lorsque la juridiction d'instruction admet des circonstances atténuantes et que le juge du fond estime que les circonstances alléguées ne sont pas pertinentes et se déclare dès lors incompétent) ?

L'amendement visant à modifier l'article 65 du Code pénal pose d'avantage problème à l'intervenant.

Il avait espéré pouvoir débattre de ce problème dans un contexte beaucoup plus vaste et demande avec insistance que le problème ne soit pas examiné dans le cadre de la présente proposition.

Le retrait de cette modification de l'article 65 ne sera certainement pas interprété comme une réduc-

De koppeling van de burgerlijke en van de strafrechtelijke vorderingen geeft aanleiding tot zeer lange debatten, die vertraging meebrengen in de afhandeling van de normale strafrechtelijke zaken en die soms de strafrechter zelfs in de onmogelijkheid plaatsen om zonder meer op strafrechtelijk gebied uit te spreken, omdat dit implicaties kan hebben op nog ongekende elementen, die pas later aan bod zullen komen.

In dergelijke gevallen — en behalve voor de militaire gerechten — wordt de zaak globaal uitgesteld, wanneer er onvoldoende elementen zijn om de burgerlijke vordering te staven.

De veralgemening van het systeem voorgesteld door de minister zou aan een schadelijke partij, die niet gekend was of niet gevonden is, toelaten later een vereenvoudigde procedure toe te passen om haar burgerlijke belangen te zien behartigen.

In het huidige systeem is het zo dat, indien men in het strafproces geen burgerlijke partij ziet verschijnen, die burgerlijke partij later haar vordering bij een nieuwe afzonderlijke dagvaardiging zal moeten indienen.

De behandeling van deze vordering kan jarenlang duren, omdat de druk van de strafrechtelijke vervolging niet meer rust op de verantwoordelijken.

Wat betreft de mogelijkheid om het parket over het bestaan van verzachtende omstandigheden te laten oordelen, stelt het lid vast dat dit een innovatie is. Professor Bekaert had destijds een andere benadering van dit probleem, maar men slaagt er blijkbaar niet in grote projecten waar te maken.

Principieel heeft het lid geen bezwaar tegen het voorstel van de minister, maar de tekst moet, wat de vorm betreft, nauwkeurig worden onderzocht.

Is het wel de bedoeling van de minister dat, indien het parket verzachtende omstandigheden aanvaardt en in zijn dagvaarding de feiten diskwalificeert — de duidelijke omschrijving zal moeten geven van hetgeen het als verzachtende omstandigheden beschouwt —, dit nog altijd onderworpen is aan de controle van de feitenrechter (zoals het vandaag gebeurt wanneer het onderzoeksgericht verzachtende omstandigheden aanvaardt en de rechter ten gronde meent dat die ingeroepen omstandigheden niet pertinent zijn, zodanig dat hij zich onbevoegd verklaart) ?

Het lid heeft meer problemen bij het voorgestelde amendement, dat betrekking heeft op de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek.

Hij had gehoopt dit debat in een veel bredere context te kunnen voeren en vraagt met aandrang dat men deze problematiek in het kader van dit voorstel niet bespreekt.

De intrekking van de wijziging van artikel 65 zal zeker niet geïnterpreteerd worden als zijnde een

tion nécessaire des moyens budgétaires dont le ministre aurait pu disposer dans le cadre de la procédure accélérée.

La modification se fonde sur une double réflexion :

1° Certaines infractions pouvant être plus rapidement poursuivies, on sera probablement confronté à un manque d'information, parce que dans de nombreux cas, on n'aura pas connaissance de tous les précédents et qu'en outre un certain nombre de faits commis avant le fait incriminé ne sont pas connus ou du moins pas entièrement élucidés.

Le ministre se fonde aussi implicitement sur l'idée que l'on n'aura pas l'occasion ou que l'on ne prendra pas le temps d'interroger le prévenu — coupable de criminalité de rue — de manière approfondie sur une série de dossiers dans lesquels il pourrait également être impliqué.

2° La deuxième analyse procède surtout d'un effet psychologique face au grand public. L'argument est le suivant : à la suite de l'accélération de la procédure résultant de la convocation par procès-verbal, on créera de plus en plus, sur base de l'article 65, des situations où un individu poursuivi pour tel ou tel fait invoquera l'unité d'intention avec d'autres faits, commis ultérieurement, mais pour lesquels il aurait déjà été condamné.

Le membre attire l'attention du ministre sur les obligations internationales et sur la règle expresse du *non bis idem*.

L'article 14-7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques stipule :

« Nul ne peut être poursuivi ou puni en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de chaque pays. »

Conformément au Septième protocole de la Convention européenne de Sauvegarde (article 4-1), non encore ratifié par la Belgique : « Nul ne peut être poursuivi ou puni pénalement par les juridictions du même Etat en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de cet Etat. »

Le membre renvoie également à l'avis du Conseil d'Etat sur le projet de loi relatif à la procédure accélérée, qui était très explicite concernant l'article 65, sans que pour autant cela ne s'explique par une mauvaise interprétation de sa part.

Ce n'est d'ailleurs pas le Conseil d'Etat qui affirme qu'on ne saurait prononcer une deuxième peine pour un même fait.

noodzakelijke vermindering van de budgettaire middelen die de minister binnen het kader van het « snelrecht » zou hebben gehad.

Die wijziging wordt gegrond op een dubbele bedenking :

1° Vermits bepaalde misdrijven sneller zullen kunnen worden vervolgd, zal men waarschijnlijk worden geplaatst voor een gebrek aan informatie, om reden dat men in veel gevallen zelfs niet alle voorgaenden kent en dat men bovendien een aantal feiten die voor het kwestieuze feit zijn gepleegd niet kent of minstens nog niet heeft opgehelderd.

De minister baseert zich impliciet ook op het idee dat men de gelegenheid niet zal hebben of de tijd niet zal nemen om de betachte — die schuldig is aan « straatcriminaliteit » — grondig te ondervragen over een reeks dossiers waarbij hij ook zou kunnen betrokken zijn.

2° De tweede benadering is vooral een psychologische benadering ten opzichte van het grote publiek. Het argument is dat, ten gevolge van de versnelling van de procedure dank zij de oproeping bij proces-verbaal, men op grond van artikel 65 meer en meer situaties zal creëren waarbij iemand, die voor een bepaald feit wordt vervolgd, de eenheid van opzet zal inroepen met andere feiten die nadien zijn gepleegd, maar waarvoor hij al veroordeeld is.

Het lid vestigt de aandacht van de minister op internationale verplichtingen en op de uitdrukkelijke regel *non bis in idem*.

Artikel 14-7 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten luidt als volgt :

« Niemand mag voor een tweede keer worden berecht of gestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds overeenkomstig de wet en het procesrecht van elk land bij einduitspraak is veroordeeld of waarvan hij is vrijgesproken. »

Volgens het Zevende Protocol E.V.R.M. (artikel 4-1), door België nog niet geratificeerd, kan niemand « opnieuw strafrechtelijk vervolgd of veroordeeld worden door de rechterlijke instanties van dezelfde Staat omwille van inbreuken waarvoor hij reeds werd vrijgesproken of veroordeeld in een definitieve uitspraak overeenkomstig de wet en het strafproces ... ».

Het lid verwijst eveneens naar het advies van de Raad van State over het ontwerp « snelrecht » dat over artikel 65 zeer explicet was, zonder dat dit te wijten zou zijn aan een verkeerde benadering van zijnen tweewege.

Het is trouwens niet de Raad van State die zegt dat men voor eenzelfde feit geen tweede straf mag uitspreken.

Le problème doit s'analyser dans le cadre de notre droit pénal.

La question de savoir si, dans le cadre d'une unité d'intention, tous les faits doivent s'analyser comme un seul et même fait pénal est une question de fait, comme le souligne la Cour de cassation.

Si le ministre constate qu'il y a abus du principe d'unité d'intention, il peut communiquer son interprétation de la jurisprudence et de la doctrine tant aux Parquets (où elle fera autorité) qu'aux juridictions (pour lesquelles elles ne sera pas contraignante, bien entendu).

Il arrive d'ailleurs régulièrement que les conceptions du ministre se traduisent en une circulaire, constituant sa contribution au droit. Il existe d'ailleurs encore des circulaires de ministres de la fin du siècle dernier qui sont toujours en vigueur, et qui du point de vue de la doctrine, sont fondamentales pour l'analyse ou l'examen de certains principes.

Le membre estime qu'une éventuelle réforme de l'article 65 est trop étroitement liée au débat sur l'unité d'intention. Il renvoie à certaines réunions de la Commission pour la réforme du Code pénal, et plus particulièrement aux théories du professeur Verhaegen et à l'analyse de l'avocat général Charlier concernant la prise en compte de l'élément d'intention et les répercussions que cela peut avoir sur la corréalité.

La Commission Franchimont, même si elle ne se prononce pas sur une formulation adaptée de l'article 65, n'est apparemment pas convaincue que le système pourrait fonctionner (voir Annexe, Note de Synthèse, p. 211).

Le problème se posera pour les modalités d'exécution d'une peine prononcée antérieurement, des possibilités de probation, du sursis, de l'éventuelle arrestation immédiate, etc.

La portée du débat est donc beaucoup plus large que celle de la proposition. Le membre craint qu'en abordant de façon partielle la problématique de l'intention, on n'escamote le débat de fond.

Les analyses de plusieurs professeurs et les travaux de la commission précitée indiquent que le problème mérite d'être analysé en profondeur dans une conception moderne du droit pénal.

Et enfin le membre fait remarquer que l'on s'est toujours trompé à ce propos : il ne s'agit pas uniquement d'une appréciation de fait concernant l'élément « unité d'intention », c'est aussi une appréciation de la sanction appropriée. Le juge peut toujours constater qu'une peine prononcée, même en cas d'unité d'intention, n'est pas assez lourde.

Het is binnen onze benadering van het strafrecht dat men dit probleem moet analyseren.

De vraag of in het kader van een zelfde opzet, alle gepleegde feiten als een feit strafrechtelijk moeten worden beschouwd is een feitenkwestie, zoals het Hof van Cassatie het heeft onderstreept.

Indien de minister vaststelt dat het principe van eenheid van opzet misbruikt wordt, kan hij zijn interpretatie geven van de bestaande rechtsleer en rechtspraak, zowel ten opzichte van de parketten (waar ze autoriteit zal hebben) als ten opzichte van de rechters (voor wie ze uiteraard niet bindend zal zijn).

Het gebeurt trouwens regelmatig dat de visie van de minister bij circulaire verwoord wordt, als zijnde zijn rechtsleerbijdrage; er bestaan zelfs nog geldende circulaires van ministers van het einde van de 19e eeuw, die qua rechtsleer fundamenteel zijn bij de ontleding of de benadering van bepaalde principes.

Het lid is van mening dat een mogelijke hervorming van artikel 65 te zeer gekoppeld is aan het fundamentele debat over de eenheid van opzet. Hij verwijst naar bepaalde vergaderingen van de commissie tot herziening van het Strafwetboek, en meer bepaald naar de theorieën van professor Verhaegen en naar de benadering van advocaat-generaal Charlier in verband met het al of niet intentioneel element dat in aanmerking moet worden genomen, en de weerslag ten opzichte van mededaderschap.

De Commissie-Franchimont, zelfs indien ze zich uiteindelijk voor een aangepaste formule van artikel 65 uitspreekt, is blijkbaar niet overtuigd dat dit systeem gaat werken (*cf. Bijlage, Synthesenota, blz. 211*).

De problematiek zal rijzen met betrekking tot de uitvoeringsmodaliteiten van een vroeger uitgesproken straf, de mogelijkheden tot probatie en probatie-uitstel, de mogelijke onmiddellijke aanhouding, enz.

De draagwijdte van het debat is dus veel ruimer dan deze van dit voorstel; het lid vreest dat men, door een gedeeltelijke benadering van de problematiek van het opzet, aan het fundamentele debat voorbijgaat.

De opvatting van verschillende professoren en de werkzaamheden van de hierboven vermelde commissie wijzen erop dat deze problematiek in een moderne benadering van het strafrecht een grondige analyse vereist.

Tenslotte merkt het lid op dat men zich daarover altijd vergist : het is niet alleen een factuele beoordeling van het element « eenheid van opzet »; het is bovendien een beoordeling van de gepaste straf. De rechter kan altijd, zelfs met eenheid van opzet, vaststellen dat er een straf is uitgesproken die onvoldoende is.

Il doit donc se demander si le juge saisi à l'époque n'aurait pas eu une autre appréciation s'il avait eu connaissance de toutes les circonstances d'un seul et même fait.

Le membre insiste donc une fois de plus pour que l'on ne discute pas de la modification de l'article 65 du Code pénal dans le cadre de la présente proposition.

Concernant le concours matériel, il rappelle la doctrine telle qu'exposée par MM. Calewaert et Van Houtte :

« Lorsque deux ou plusieurs délits en concours matériel font l'objet de poursuites séparées devant des juridictions distinctes, le juge, deuxième saisi, doit prononcer les peines appropriées, de la même manière que le premier juge saisi aurait pu le faire s'il avait pu se prononcer d'emblée sur le concours de délits.

Le deuxième juge saisi devra dès lors prononcer la peine de prison et l'amende pour le délit objet de l'incrimination, tout en veillant en même temps à ne pas dépasser le double du maximum de la peine la plus lourde. » (traduction)

Les auteurs citent ensuite les exemples des correctifs à apporter d'office en cas d'application incorrecte du système.

Ensuite l'orateur déclare qu'il ne peut pas se défaire de l'idée que ce n'est pas uniquement le problème de l'intention qui fait l'objet d'un débat fondamental ici — pour répondre, il est vrai, à certaines situations et pour éviter les mégaproces — mais qu'en outre le principe du *non bis in idem* se trouve également mis en cause.

On instaure un jugement provisoire, sans dire clairement quelle peine le deuxième juge du fond devra prononcer dans le cas où il y a absorption.

Le projet ne prévoit pas les jugements successifs portant sur la même infraction continue et collective.

Enfin, le membre estime que, dans l'état actuel des choses, il n'y a pas de raison fondamentale qui nécessiterait une modification de l'article 65, la règle actuelle permettant de cumuler toutes les conséquences fiscales et financières de l'infraction.

En effet, ce n'est pas parce que l'article 65 prévoit le prononcé d'une seule peine, que l'on ne pourrait pas, à l'occasion de la constatation de la culpabilité, prononcer une condamnation sur le plan fiscal et financier pour chaque fait pris isolément, ces faits ayant été commis ou non avec unité d'intention.

Hij moet dus antwoorden op de vraag of de destijds rechtsprekende magistraat niet anders zou geoordeeld hebben, indien hij kennis zou hebben gehad van alle voorliggende facetten van een zelfde feit.

Het lid pleit dus nogmaals opdat de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek uit het voorstel zou worden gehaald.

In verband met de materiële samenloop verwijst het lid naar de rechtsleer van de heren Calewaert en Van Houtte :

« Wanneer twee of meerdere wanbedrijven in materiële samenloop het voorwerp uitmaken van afzonderlijke vervolgingen voor onderscheiden jurisdicities dient de rechter, bij wie in tweede rang de zaak aanhangig was, de gepaste straffen op te leggen en dit op dezelfde wijze als de rechter, bij wie de zaak eerst aanhangig was, het had kunnen doen indien hij gelijktijdig over al de samenlopende wanbedrijven had dienen te statueren.

Dienvolgens dient de rechter bij wie de zaak in tweede rang aanhangig is gemaakt de gevangenisstraf en de geldboete op te leggen voor het wanbedrijf van de tenlastelegging, doch hij moet er tevens op waken dat daarbij het dubbele van het maximum van de zwaarste straf niet te boven gegaan wordt. »

De auteurs geven dan de voorbeelden aan van de ambtshalve correcties in geval het systeem niet juist wordt toegepast.

Vervolgens verklaart de spreker dat hij zich niet van het idee kan ontdoen dat niet alleen het probleem van opzet hier fundamenteel ter sprake wordt gebracht — weliswaar om te beantwoorden aan bepaalde situaties en om «megaprocessen» te vermijden — maar dat het beginsel *non bis in idem* ook op de helling wordt gebracht.

Een voorlopig vonnis wordt ingevoerd, zonder duidelijk te stellen wat de tweede grondrechter in geval van opslorping zal moeten uitspreken.

Opeenvolgende vonnissen over hetzelfde collectieve en voortgezette misdrijf worden in het ontwerp niet voorzien.

Tenslotte meet het lid dat er in de huidige stand van zaken geen essentiële reden is om tot een wijziging van artikel 65 over te gaan, omdat de huidige regel de cumulatie van alle mogelijke fiscale en financiële gevolgen van het misdrijf toelaat.

Het is immers niet omdat men bij toepassing van artikel 65 een enkele straf moet uitspreken dat men bij vaststelling van schuld niet kan overgaan tot veroordeling tot boeten op financieel en fiscaal vlak en dit voor elk feit afzonderlijk, ongeacht ze al of niet met eenzelfde opzet zijn gepleegd.

Un autre membre déclare souscrire aux observations de l'intervenant précédent, à l'exception toutefois de sa conception du principe *non bis in idem*.

Le grand avantage de la modification proposée est de permettre la lutte contre les formes fréquentes de criminalité.

On sait la portée que la jurisprudence a donnée au texte existant. Cette jurisprudence ne changera pas, sauf si l'on modifie le texte et que l'on donne au juge une arme pour éviter les mégaprocès.

Un membre déclare que l'on pourrait considérer la modification proposée de l'article 65 comme étant uniquement l'explicitation d'une jurisprudence déjà établie: le juge appelé à statuer sur une série de faits considérés comme identiques, en raison de l'unité d'intention, à des faits ayant déjà fait l'objet d'un jugement peut revoir le taux de la peine, puisque la loi dispose qu'en commission d'une telle infraction, seule la sanction la plus lourde sera prononcée.

Le deuxième juge saisi peur estimer, en effet, que puisqu'il y a eu plusieurs faits (et non plus un seul fait), il y a lieu de revoir l'appréciation du premier juge saisi.

L'intervenant ne voit donc pas quels seraient les inconvénients inhérents à la modification proposée.

Un préopinant répond que la formule proposée par le Gouvernement pour un même fait (dans l'interprétation actuelle, à savoir un fait résultant d'une seule et même intention) constitue un concours matériel d'infractions, ce qui crée la confusion entre des principes de base et suppose aussi que l'article 65 soit, littéralement et juridiquement, de stricte interprétation.

Le règlement jusqu'à l'article 60 concerne le concours matériel d'infractions, ce qui suppose plusieurs faits qui, pris isolément, constituent chaque fois un délit. Dans cette hypothèse, c'est l'article 60 qui s'applique, qui stipule que la peine prononcée ne peut dépasser le double de la peine la plus forte.

En fait le Gouvernement fait exactement la même chose dans l'article 65 en projet, lorsqu'il s'écarte de l'analyse traditionnelle qui considère l'intention comme un élément de l'acte et qui conclut qu'en cas d'unité d'intention, plusieurs actes peuvent constituer un fait (voir la jurisprudence de la Cour de cassation).

Enfin, l'intervenant estime qu'il ne faut pas invoquer l'interprétation erronée que d'aucuns donnent à l'article 65 pour justifier la modification proposée.

Een ander lid stelt dat hij voor een deel de opmerkingen van de vorige spreker kan bijtreden, met uitzondering van zijn opvatting over het principe *non bis in idem*.

Het grote voordeel van de voorgestelde wijziging is de bestrijding van de veelvuldig voorkomende criminaliteit.

Men weet welke draagwijdte de rechtspraak aan de bestaande tekst heeft gegeven. Ze zal niet van mening veranderen, tenzij men de tekst wijzigt en men aan de rechter een wapen geeft om reuzeprocessen te vermijden.

Een lid stelt dat men de voorgestelde wijziging van artikel 65 zou kunnen beschouwen als zijnde alleen de explicitatie van een thans bestaande rechtspraak: als een rechter een reeks feiten moet beoordelen, die omwille van de eenheid van opzet als identiek worden beschouwd aan feiten die vroeger al het voorwerp hebben uitgemaakt van een vonnis, kan hij de strafmaat herzien, vermits de wet bepaalt dat, wanneer een dergelijk misdrijf gepleegd is, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken.

De « tweede » rechter kan immers van oordeel zijn dat, aangezien er meerdere feiten zijn gepleegd (in plaats van een enkel feit), de beoordeling van de « eerste » rechter moet worden herzien.

Het lid ziet dus niet in welke nadelen de voorgestelde wijziging vertoont.

Een vorige spreker antwoordt dat de formule voorgesteld door de Regering van een zelfde feit (zoals vandaag wordt beoordeeld, namelijk een feit voortspruitende uit een zelfde opzet) een meerdadse samenloop maakt, hetgeen basisprincipen vermengt en hetgeen veronderstelt dat artikel 65 literair en juridisch van strikte interpretatie wordt.

De regeling tot en met artikel 60 betreft de meerdadse samenloop, dat wil zeggen verschillende feiten die allemaal afzonderlijke misdaden zijn: dan speelt de regel van artikel 60, volgens welke de uitgesproken straf het dubbele van de zwaarste straf niet mag te boven gaan.

Eigenlijk doet de Regering hetzelfde in het voorgestelde artikel 65, waarmee ze afstand neemt van de klassieke benadering die de opzet als een element van de daad beschouwt en volgens welke, als het opzet hetzelfde is, meerdere daden één feit kunnen uitmaken (cf. de rechtspraak van het Hof van Cassatie).

Ten slotte is het lid van mening dat men zich niet moet baseren op het feit dat sommigen artikel 65 verkeerd interpreteren om de wijziging van dit artikel te verantwoorden.

Nulle part, la loi ne prévoit que le parquet doit avoir identifié tous les faits commis par un délinquant avant de pouvoir saisir le juge.

Il est rappelé que la notion « unité d'intention » permet au juge d'apprécier le délit sur le plan pénal et sur le plan moral: c'est la personne du délinquant qui sera prise en compte, contrairement à d'autres systèmes où ce sont les faits qui sont jugés, indépendamment de la personne du délinquant, ce qui donne lieu à application de tarifs qui peuvent se cumuler à l'infini.

La réforme proposée ne modifie en rien les fondements des articles du Code pénal concernant le concours de délits, le juge ne pouvant en aucun cas dépasser le maximum de la peine la plus forte.

La cohérence et la philosophie de l'article 65 sont respectées.

Un membre constate que l'on examine un système qui brusquement se trouve introduit dans une proposition de M. Arts et qui est censé porter sur la procédure accélérée.

Il y a quelques années, on a voté une extension des cadres pour les cours d'appel, pour constater ensuite qu'il n'y avait concrètement aucune amélioration dans l'arrière de ces cours.

On donne aujourd'hui l'impression de vouloir alléger le travail des tribunaux correctionnels en renforçant le rôle du parquet.

Dans cette perspective, on est en train de mettre en place un système hybride qui détournera sur les tribunaux de police tout le surcroît de travail.

Ensuite, le membre se demande si on parlera aussi de la défense du prévenu dans le système très répressif prévu ici.

Cet aspect du problème qui a été soigneusement étudié dans la loi française n'est pas abordé dans la présente loi.

Les observations du préopinant sont non seulement essentielles, elles tiennent aussi au fait que l'on n'a pas consacré suffisamment d'attention à l'aspect défense pour ce type de criminalité.

Il est vrai que l'on prévoit que, dans le cadre d'une comparution après convocation par procès-verbal, le juge devra statuer dans les dix jours.

Le membre a des doutes quant au fonctionnement d'un tel système. Il craint qu'il ne s'agisse une fois de plus d'un effet d'annonce politique — comme pour

Er wordt bijvoorbeeld nergens in de wet bepaald dat het parket alle feiten begaan door een delinquent moet hebben ontdekt alvorens de rechter te kunnen adiären.

Er wordt op gewezen dat het begrip « eenheid van opzet » aan de rechter toelaat het misdrijf op strafrechtelijk en moreel vlak te beoordelen: het is de misdadige persoonlijkheid die in overweging wordt genomen, in tegenstelling met andere systemen, waar de feiten zelf worden beoordeeld, onafhankelijk van de persoonlijkheid van de delinquent en waar « tarieven » worden toegepast, zodanig dat de straffen onbeperkt kunnen worden gecumuleerd.

De voorgestelde hervorming wijzigt niets aan de grondslagen van de artikelen van het Strafwetboek betreffende de samenloop van misdrijven, vermits de rechter nooit het maximum van de zwaarste straf zal mogen overschrijden.

De cohesie en de algemene filosofie van artikel 65 worden gerespecteerd.

Een lid stelt vast, dat men hier voor een systeem staat dat plots in een wetsvoorstel van de heer Arts is ingewerkt, en dat geacht wordt op het « snelrecht » betrekking te hebben.

Enkele jaren geleden heeft men de hoven van beroep van een kaderuitbreiding voorzien. Daarna heeft men moeten vaststellen dat er eigenlijk geen vooruitgang werd geboekt m.b.t. de achterstand van de hoven.

Men geeft nu de indruk dat men het werk van de correctionele rechtbanken middels het versterken van de rol van het parket wil verlichten.

In dit vooruitzicht zal men een zeer hybridisch systeem inbouwen, waarbij de politierechtbanken de volle lading zullen krijgen.

Vervolgens vraagt het lid zich af of, buiten het zeer represieve systeem, dat hierbij wordt ingevoerd, er ook sprake zal zijn van de verdediging van de betachte.

Dit aspect van het probleem, waaraan in de Franse wetgeving veel aandacht wordt besteed, wordt in deze wet niet behandeld.

De opmerkingen van de vorige spreker zijn niet alleen fundamenteel, maar komen ook voort uit het feit, dat men aan dit verdedigend aspect van degenen die dat soort criminaliteit plegen, onvoldoende aandacht heeft besteed.

Er wordt weliswaar voorzien dat in het kader van de verschijning na oproeping bij proces-verbaal de rechter binnen de 10 dagen zal moeten uitspraak doen.

Het lid heeft zijn grootste twijfels over de werking van een dergelijk systeem; hij vreest dat dit weer iets is dat politiek aangekondigd wordt, maar dat — zoals

les modifications du Code judiciaire, votées il y a quelques mois — mais qui ne donnera aucun résultat, si bien qu'il faudra une fois de plus voter ultérieurement des législations pour corriger la situation.

Le représentant du ministre apporte les réponses suivantes:

« L'ambition du ministre est effectivement de donner à la proposition une ampleur qui dépasse son objectif initial.

Cela se traduit d'ailleurs par un amendement modifiant l'intitulé de la proposition elle-même.

L'idée est donc bien ici de réaliser un ensemble de mesures de nature à améliorer le fonctionnement de la justice pénale, et ce tout d'abord grâce à une redistribution des compétences vers un tribunal de police réorganisé et bénéficiant de moyens nouveaux. Il ne s'agit donc pas de surcharger le tribunal de police pour décharger le tribunal de première instance, comme un intervenant a pu le croire.

Des moyens considérables sont prévus pour que les tribunaux de police pourvus de nouvelles compétences puissent fonctionner.

A cela s'ajoutent un certain nombre de mesures destinées, non à accroître les charges des tribunaux de première instance, mais à moderniser leurs méthodes de travail, et à permettre aux tribunaux de police de bénéficier, eux aussi, de ces méthodes de travail plus modernes, que sont la simplification des procédures de correctionnalisation et de contraventionnalisation, et la comparution sur procès-verbal. Si cette dernière est effectivement pensée essentiellement par rapport à la délinquance urbaine, et donc pour le tribunal correctionnel, elle pourrait aussi trouver à s'appliquer devant le tribunal de police, par exemple en cas de délit de fuite, et pour autant que tous les éléments d'information soient disponibles dès le départ. Cette dernière condition rend plus difficile l'application de la procédure de comparution sur procès-verbal à un cas d'ivresse au volant, à tout le moins dans l'état actuel des choses, où il faut recourir à un prélèvement sanguin.

Cependant, dans quelques mois, les services de police seront équipés d'appareils d'analyse de l'haleine, qui permettront de disposer immédiatement de la concentration d'alcool dans le sang. La prise de sang ne sera plus alors prévue qu'à titre de contre-expertise et si elle n'était pas demandée, on pourrait agir très vite, ce qui est certainement souhaitable sur le plan de la sécurité routière.

Contrairement à ce qu'a pu penser un intervenant, il n'y a donc pas d'incohérence entre les dispositions relatives aux tribunaux de police et les autres dispositions proposées.

de wijzigingen die de laatste maanden en jaren zijn doorgevoerd in het Gerechtelijk Wetboek — eigenlijk tot niets zal dienen, met als gevolg dat men opnieuw verbeterende wetgevingen zal moeten goedkeuren.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt als volgt:

« Het is inderdaad de bedoeling van de minister het oorspronkelijke opzet van het wetsvoorstel te verruimen.

Er werd trouwens een amendement ingediend dat het opschrift van het voorstel van wet wijzigt.

Het is dus wel degelijk de bedoeling een geheel van maatregelen te bewerkstelligen die de werking van het strafrecht moeten verbeteren. In de eerste plaats middels een herverdeling van de bevoegdheden naar de politierechtbank die wordt gereorganiseerd en over nieuwe middelen beschikt. Het gaat er dus niet om de politierechtbanken te overbelasten om de rechbank van eerste aanleg te ontlasten, zoals een lid blijkbaar dacht.

Aanzienlijke middelen werden uitgetrokken die er moeten voor zorgen dat de politierechtbanken die nieuwe bevoegdheden toebedeeld krijgen effectief kunnen werken.

Daarnaast zijn er ook een aantal maatregelen die niet de bedoeling hebben de werklast van de rechbanken van eerste aanleg te verhogen, maar wel de werkmethodes hier te verbeteren, en, die de politierechtbanken ook de mogelijkheid moeten bieden de voordelen van die moderne methodes te benutten, namelijk de vereenvoudigde correctionaliserings- en, contraventionaliseringsprocedures en de oproeping bij proces-verbaal. Die laatste mogelijkheid werd inderdaad vooral met het oog op de stadscriminaliteit uitgewerkt, maar zou ook toegepast kunnen worden voor de politierechtbank, bijvoorbeeld in het geval van vluchtmisdrijf en voor zover alle inlichtingen van bij den beginne beschikbaar zijn. Die voorwaarde bemoeilijkt wel de toepassing van de oproeping bij proces-verbaal ingeval van dronkenschap achter het stuur omdat dan in de huidige stand van de wetgeving nog een bloedafname vereist is.

Maar over een paar maanden, zullen de politiediensten kunnen beschikken over ademtestapparatuur, die een onmiddellijke vaststelling van het alcoholgehalte in het bloed zal mogelijk maken. Een bloedafname zal dan nog slechts bij wijze van tegenonderzoek worden verricht, en als daar niet wordt om gevraagd, zal zeer snel kunnen worden opgetreden, wat ongetwijfeld wenselijk is op het vlak van de verkeersveiligheid.

In tegenstelling tot wat een lid beweerde is er dus geen sprake van onsamenvallendheid tussen de bepalingen met betrekking tot de politierechtbanken en de andere voorgestelde bepalingen.

En ce qui concerne les questions posées par un membre:

1) Quant à la comparution sur procès-verbal:

Il s'agit d'un des aspects du système en vigueur en France; le représentant du ministre note à cet égard que le membre semble favorable aux autres aspects de ce système.

La comparution sur procès-verbal implique effectivement que l'on procède à une qualification correcte des faits. En France, cette procédure fonctionne grâce à de petites équipes dirigées par un premier substitut.

Il est vrai que les choses seront plus difficiles durant les week-ends, parce que des magistrats risquent d'être davantage livrés à eux-mêmes. Ils devront donc agir avec toute la prudence qui s'impose et, le cas échéant, recourir dans une moindre mesure à ce type de procédure, en particulier lorsqu'il s'agit de lésions, dont la nature et l'étendue ne sont pas nécessairement connues dès le départ.

Il est vrai que les intérêts civils pourraient souffrir d'éventuelles imprécisions de la qualification. Il faut cependant aussi prendre en considération l'aspect psychologique du problème dans le chef des victimes. Bien souvent, les délinquants sont insolubles; les victimes sont essentiellement préoccupées par l'aspect symbolique de la réparation, et de ce qu'il n'y ait pas une apparence d'impunité par rapport aux faits commis.

Quant à la formule proposée, qui se retrouvait déjà dans le projet relatif aux procédures accélérées, déposé au mois de juillet 1993, elle consiste à faire résérer d'office les intérêts civils par le juge, si le dossier n'est pas en état à cet égard.

Le membre a fait une proposition consistant à étendre ce système à l'ensemble des procédures pénales.

Le ministre n'a pas d'objection de principe à l'égard d'un amendement qui concrétiserait cette proposition. La formule proposée par le ministre avait été conçue comme un correctif des risques que présente pour les victimes l'accélération des procédures. En faire une règle plus générale serait conforme à la ligne de conduite choisie par le Gouvernement lors de l'adoption du programme sur l'amélioration de la justice pénale, où l'intérêt des victimes s'est trouvé constamment au centre des préoccupations. Ceci s'est notamment traduit par la création actuellement en cours dans les parquets des services d'accueil des victimes.

Wat de vragen betreft die door een lid werden gesteld:

1) T.a.v. de verschijning na oproeping bij proces-verbaal

Dit is een van de aspecten van de regeling die in Frankrijk wordt toegepast en de vertegenwoordiger stipt in dit verband aan dat het lid blijkbaar gewonnen is voor de andere aspecten van die regeling.

De verschijning op proces-verbaal houdt inderdaad in dat de feiten op een juiste wijze worden gekwalificeerd. In Frankrijk werkt dat systeem dankzij beperkte teams die geleid worden door een eerste substituut.

Het is wel zo dat de zaken moeilijker zullen liggen tijdens de week-ends omdat de magistraten dan vermoedelijk meer op zichzelf zullen zijn aangewezen. Zij zullen dan met de vereiste omzichtigheid moeten optreden en in voorkomend geval minder vlug teruggrijpen naar die procedure, zeker wanneer er letsels zijn waarvan de volledige omvang niet noodzakelijk onmiddellijk kan worden ingeschat.

Het is juist dat de burgerlijke belangen eventueel benadeeld zouden kunnen zijn omdat de kwalificering onvoldoende precies is. Maar er moet evenwel ook rekening worden gehouden met het psychologisch effect van het probleem voor de slachtoffers. Meestal zijn de delinquenten onbemiddeld en is het voor het slachtoffer vooral te doen om het symbolisch aspect van het herstel en vooral dat er geen schijnbare straffeloosheid is wat de gepleegde feiten betreft.

De voorgestelde formule, die ook al was opgenomen in het ontwerp over het snelrecht dat in juli 1993 werd ingediend, bepaalt dat de rechter de burgerlijke belangen ambtshalve aanhoudt indien het dossier ter zake niet in staat van wijzen is.

Het lid heeft een voorstel gedaan dat ertoe strekt die regeling uit te breiden tot alle strafrechtsplegingen.

De minister verzet zich niet principieel tegen een amendement dat dat voorstel concreet zou omzetten. De door de minister voorgestelde formule werd opgevat als een bijsturing voor de risico's dat het snelrecht voor de slachtoffers inhoudt. Een veralgemening van de regel zou stroken met de gedragslijn die de regering heeft besloten toen zij het programma voor de verbetering van het strafrecht goedkeurde, waarbij het belang van de slachtoffers voortdurend centraal stond. Dit heeft zich onder meer geuit in de oprichting die tenuitvoer wordt gelegd van diensten voor onthaal van de slachtoffers bij de parketten.

2) Quant à la simplification des procédures de correctionnalisation et de contraventionnalisation

Un intervenant a demandé s'il entrait dans l'intention des auteurs du texte de prévoir que les circonstances atténuantes devraient être précisées par le parquet dans la citation ou dans la convocation par procès-verbal.

Tel est bien le sens du texte. Le parquet devra faire ce que fait actuellement la chambre du conseil dans son ordonnance de renvoi, sachant d'ailleurs que cette ordonnance ne fait que reprendre ce qui figure déjà dans un document rédigé par le parquet.

Dans la pratique, il n'y aura donc pas de changement fondamental de ce point de vue.

Le même intervenant a encore demandé si le juge du fond pouvait contester l'existence de ces circonstances atténuantes.

L'article 38*quinquies* le prévoit explicitement, en indiquant que le tribunal peut décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse (qui peut avoir une incidence directe sur la demande des victimes). Cette décision est susceptible d'appel. Le parquet devra alors, éventuellement, après épuisement des voies de recours, agir pour que le dossier soit fixé devant la cour d'assises.

Un membre demande confirmation de ce que, dans l'hypothèse d'une procédure de comparution sur procès-verbal, la chambre du conseil n'étant pas intervenue, la déclaration d'incompétence du tribunal fait revenir le dossier au niveau du parquet, lequel saisira éventuellement un juge d'instruction pour pouvoir ramener l'affaire devant la chambre du conseil.

Il lui est répondu que ceci pourrait se concevoir. En tout état de cause, la situation est la même, que l'on se trouve dans le cadre d'une comparution par procès-verbal ou d'une citation.

3) Quant à la réforme de l'article 65

Le problème juridique soulevé par cette réforme concerne la violation éventuelle du principe *non bis in idem*.

Il se double d'un problème d'opportunité. Il semble exister un accord quant à l'objectif à atteindre: un membre a en effet indiqué que, selon son analyse de la doctrine et de la jurisprudence en la matière, le juge peut déjà, à l'heure actuelle, et en vertu de son appréciation souveraine, prononcer une nouvelle peine, s'il estime que les peines antérieurement prononcées ne suffisent pas.

Or, le texte proposé par le Gouvernement se contente de légaliser ce système.

2) Wat de vereenvoudiging van de correctionnalisering- en contraventionaliseringsprocedures betreft

Een spreker vroeg of het de bedoeling was van de auteurs van de tekst dat het parket in de dagvaarding of in de oproeping bij proces-verbaal de verzachtende omstandigheden zou vermelden.

Dat is wel degelijk de betekenis van de tekst. Het parket zal moeten doen wat de raadkamer nu doet in de verwijzingsbeschikking, wel wetende dat die beschikking eigenlijk alleen maar overneemt wat reeds in een door het parket opgesteld stuk is vermeld.

In de praktijk komt er dus wat dit betreft geen wezenlijke verandering.

Hetzelfde lid vroeg ook nog of de feitenrechter het bestaan van die verzachtende omstandigheden kon betwisten.

Artikel 38*quinquies* bepaalt dit met even zoveel woorden en bepaalt dat de rechtbank zich onbevoegd kan verklaren t.a.v. de verzachtende omstandigheden of de verschoningsgrond (die de vordering van de slachtoffers rechtstreeks kan beïnvloeden). Tegen die beslissing kan hoger beroep worden ingesteld. Het parket zal er alsdan moeten voor zorgen, eventueel na uitputting van de verhaalmogelijkheden, dat het dossier wordt doorverwezen naar het assisenhof.

Een lid vraagt dat zou worden bevestigd dat wanneer de raadkamer niet is tussengekomen bij een procedure van verschijning op proces-verbaal, de onbevoegdheidsverklaring van de rechtbank het dossier terug naar het parket verwijst, dat eventueel een onderzoeksrechter kan aanstellen om de zaak terug voor de raadkamer te krijgen.

Er wordt geantwoord dat zulks kan worden overwogen. In elk geval is de toestand in het kader van een verschijning op proces-verbaal of op dagvaarding identiek.

3) Wat de hervorming van artikel 65 betreft

Het juridisch probleem dat deze hervorming opwerpt heeft betrekking op de eventuele miskenning van het principe *non bis in idem*.

Daarbij komt dan nog een opportunitetsprobleem. Er blijkt een instemming te bestaan omtrent het te bereiken doel. Een lid stelde inderdaad dat luidens de benadering van de rechtsleer en de rechtspraak ter zake de rechter nu al, met toepassing van zijn soevereine beoordelingsrecht, een nieuwe straf kan uitspreken, indien hij oordeelt dat de vroeger uitgesproken straffen onvoldoende zijn.

De door de regering voorgestelde tekst beperkt zich in feite tot het legaliseren van dit stelsel.

Quant au principe *non bis in idem*, le représentant du ministre estime qu'il n'est pas violé par les dispositions proposées (*cf.* l'exposé des motifs). En effet, il n'est pas question ici d'appliquer une nouvelle peine pour des faits à l'égard desquels une première peine a déjà été prononcée. Il s'agit seulement, pour le juge qui constate qu'il y a eu une série d'autres faits dont le premier juge n'avait pas eu connaissance, de prononcer une condamnation pour les faits non encore sanctionnés, et d'apprécier si la première condamnation était suffisante pour couvrir l'ensemble des faits commis.

Dans l'affirmative, le juge se limitera à une déclaration de culpabilité, qui permettra de statuer sur les intérêts civils. En effet, il ne faut pas négliger l'effet psychologique que peut avoir l'application de la théorie de l'absorption, tant à l'égard des victimes que vis-à-vis de l'auteur des faits lui-même.

Ce dernier pourrait même en arriver à avouer une seule infraction, en comptant sur le fait que, si une série d'infractions antérieures sont découvertes, elles seront en tout état de cause couvertes par la théorie de l'absorption. Il existe des cas, par exemple en matière de délinquance économique et financière, où un dossier de banqueroute est ouvert dans telle ville et où l'on plaide l'absorption, en raison d'une condamnation déjà prononcée à l'autre bout du pays pour un chèque sans provision.

Il n'y aurait violation du principe *non bis in idem* que si l'on permettait au juge de prononcer une deuxième peine pour des faits à l'égard desquels une peine a déjà été prononcée.

Le projet semble donc être un cadre approprié pour modifier l'article 65 du Code pénal. Point n'est besoin d'attendre un refonte complète du Code pénal, même si une telle réforme peut être souhaitable pour d'autres raisons.

Les procureurs généraux, l'Ordre national des avocats et les premiers présidents ont été consultés et ont marqué leur accord de principe avec le projet, sous réserve de quelques observations techniques.

Un membre fait remarquer que le problème tient en fait à la notion « d'unité d'intention », éminemment contestable, mais utile cependant dans la perspective de l'équité de la peine.

Les conséquences de la théorie de l'absorption sont considérables. Cette théorie pourrait par exemple amener les juges d'instruction à rechercher, dans le cadre de la délinquance économique, toutes les incriminations possibles qui seraient couvertes par la même intention, ce qui pourrait résulter en l'impossibilité d'en poursuivre un seul.

Le membre se déclare donc partisan d'une adaptation du système de l'absorption.

Wat het principe *non bis in idem* betreft oordeelt de minister dat de voorgestelde maatregelen daar geen afbreuk aan doen (zie de memorie van toelichting). Het gaat hier inderdaad niet over het toepassen van een nieuwe straf voor feiten ten aanzien van dewelke al een eerste straf werd uitgesproken. Wat gebeurt is alleen dat wanneer de rechter vaststelt dat er een reeks andere feiten is geweest waarover de eerste rechter niet was ingelicht, hij een veroordeling kan uitspreken voor nog niet bestrafte feiten en beoordeelen of de eerste veroordeling streng genoeg was om het geheel van de gepleegde feiten te dekken.

Is het antwoord op die vraag bevestigend, zal de rechter volstaan met een schuldverklaring die dan een uitspraak over de burgerlijke belangen mogelijk maakt. Het psychologisch effect dat de toepassing van de opslorpingstheorie kan hebben, zowel voor de slachtoffers als voor de daders van de feiten, mag inderdaad niet worden onderschat.

De dader zou zelfs geneigd kunnen zijn om een misdrijf te erkennen, erop rekenend dat indien de reeks vroegere misdrijven aan het licht zou komen, die hoe dan ook door de opslorpingstheorie zijn gedekt. Er zijn gevallen, bijvoorbeeld inzake economische en financiële misdaad, waar een bankbreukdossier wordt geopend in een stad, en waarin de opslorping wordt bepleit, omwille van een veroordeling die in een andere uithoek van het land werd uitgesproken voor een ongedekte chèque.

Er zou slechts sprake kunnen zijn van een schending van het principe *non bis in idem* indien de rechter de mogelijkheid zou hebben een tweede straf uit te spreken voor feiten waarvoor reeds een straf werd uitgesproken.

Het ontwerp lijkt dus een gepast kader voor de wijziging van artikel 65. Daarvoor moet men niet noodzakelijk een globale hervorming van het Strafwetboek ondernemen, al is deze hervorming misschien om andere redenen wenselijk.

De procureurs-generaal, de Nationale Orde van Advocaten en de eerste voorzitters werden geraadpleegd en waren het principieel met het ontwerp eens, op enkele technische opmerkingen na.

Een lid merkt op dat het probleem in feite verband houdt met het begrip « eenheid van opzet », dat zeer betwistbaar is, hoewel het nuttig is om de billijkheid van de straf te verzekeren.

De gevolgen van de opslorpingstheorie zijn aanzienlijk. Deze theorie kan bijvoorbeeld de onderzoeksrechters ertoe brengen, vooral met betrekking tot de « economische » misdrijven, alle strafbare feiten op te zoeken die door eenzelfde opzet worden geïnspireerd, waardoor er uiteindelijk geen enkele kan worden vervolgd.

Het lid verklaart zich dus voorstander van een aanpassing van het systeem van de opslorping.

Un autre membre remarque qu'il importe de distinguer la succession de faits et la sanction unique.

Dans la conception traditionnelle du droit pénal, l'on ne vise pas des faits successifs, mais bien un seul et même fait.

Le préopinant a rappelé les dangers inhérents au système tel que nous le connaissons aujourd'hui.

Le danger de la modification proposée, c'est que le juge, plutôt que de tenter de globaliser les faits commis, aura tendance à prononcer une peine par fait.

Et c'est là une approche fondamentalement différente de la politique pénale, où l'on aura une accumulation des peines.

Il lui est répondu que le juge pourra toujours contrôler ce phénomène en optant pour l'absorption (voir art. 65, alinéa deux).

En outre, le Parquet n'a aucun intérêt à poursuivre séparément chacun des faits, ceci pouvant donner une image faussée du comportement criminel.

Le préopinant fait observer qu'il existe un autre danger encore, à savoir celui d'un relèvement systématique du quantum de la peine, compte tenu du fait que les peines mineures ne sont même plus appliquées.

Le membre revient ensuite sur l'exemple de la criminalité «économique».

Il trouve qu'il est malsain que l'on puisse exiger, dans un dossier d'escroquerie, une expertise qui déterminerait jusqu'au dernier centime le montant de l'escroquerie, cette solution étant évidemment pratique, garantissant que le dossier restera écarté des salles d'audience pendant des mois, voire des années.

Par ailleurs, il faut se garder aussi de minimiser le délit isolé dans les cas d'escroquerie, de banqueroute ou de fraude fiscale.

Or, il existe aujourd'hui une tendance à prendre en considération la quantité de faits, plutôt que la gravité de tel ou tel fait en termes de qualification.

Le membre déplore aussi que le Gouvernement instaure une notion qui fait l'objet depuis belle lurette des débats sans fin, à savoir la «simple» déclaration de culpabilité, non assortie d'une peine quelconque.

Si le membre pourrait être partisan de cette solution, ce serait dans un contexte plus vaste.

Un autre membre fait observer que la proposition du Gouvernement ne vise qu'à étendre le pouvoir d'appréciation du juge, ce qui peut être considéré comme positif en soi.

Dans la situation actuelle, en effet, les juges se trouvent limités par des considérations purement formelles.

Een ander lid merkt op dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen een opeenvolging van feiten en een enige straf.

In de klassieke opvatting van het strafrecht gaat het niet over een opeenvolging van feiten, maar wel om eenzelfde feit.

De vorige spreker heeft op de risico's van het huidige systeem gewezen.

Het risico van de voorgestelde wijziging bestaat hierin dat, in plaats van een poging tot globalisatie van de gepleegde feiten te doen, de rechter geneigd zal zijn om een straf per feit uit te spreken.

Dit is een heel andere benadering van het strafrechtelijk beleid, waar men voor een accumulatie van straffen zal staan.

Er wordt hem geantwoord dat de rechter dit fenomeen altijd zal kunnen controleren door toch voor de opsloping te kiezen (zie het voorgestelde artikel 65, tweede lid).

Bovendien heeft het Parket er geen belang bij alle feiten afzonderlijk te vervolgen, omdat dit een vervormd beeld geeft van de ernst van het misdadige gedrag.

De vorige spreker merkt op dat er een ander risico bestaat, namelijk dat van de systematische verhoging van de strafmaat, rekening houdend met het feit dat de kleine straffen niet meer ten uitvoer worden gelegd.

Het lid komt vervolgens terug op het voorbeeld van de «économische» criminaliteit.

Hij vindt het ongezond inzake oplichting een deskundigenverslag te willen hebben dat de opgelichte bedragen tot op de laatste centiem aanduidt, hoewel dit natuurlijk praktischer is, omdat het dossier dan voor maanden zoniet voor jaren buiten het gerechtelijk systeem zal blijven.

Anderzijds, in geval van oplichting, bankbreuk of fiscale fraude moet men er op letten het alleenstaande misdrijf niet te bagatelliseren.

Welnu, de neiging bestaat thans om het aantal feiten in overweging te nemen, eerder dan de ernst van een bepaald feit op het vlak van de kwalificatie.

Het lid betreurt ook dat de Regering een begrip invoert, dat al lang aanleiding geeft tot uitgebreide debatten, namelijk de «gewone» verklaring van schuld, zonder oplegging van een straf.

Het lid zou daar eventueel voorstander van kunnen zijn, maar in een bredere context.

Een ander lid merkt op dat het voorstel van de Regering er enkel toe strekt de beoordelingsbevoegdheid van de rechter uit te breiden, wat alsdusdanig positief is.

In de huidige toestand zijn de rechters immers geremd door louter formele overwegingen.

Le membre comprend les objections du préopinant mais il estime que la question qui se pose est celle de savoir dans quelle mesure la modification proposée pourrait être dommageable.

Le représentant du ministre communique à la Commission l'avis des instances judiciaires, du barreau et de commissions de procédure pénale sur le projet relatif à l'accélération de la procédure pénale.

C. Amendements du Gouvernement relatifs aux cadres

En ce qui concerne le tableau des juges, un membre s'interroge sur l'objectivité des critères appliqués.

Un premier critère, objectif selon ce membre est celui du nombre d'habitants dans l'arrondissement judiciaire.

Quand il y a une différence de 150 000 habitants entre deux arrondissements, on se demande pourquoi ces deux arrondissements se voient attribuer le même nombre de juges.

En outre, les statistiques sur les décisions judiciaires sont relatives et manipulables. Il y a d'ailleurs des juges qui prononcent un jugement uniquement pour ajourner une affaire.

Le membre annonce un amendement qui visera à augmenter de deux à trois le nombre de juges de police pour l'arrondissement de Louvain.

Il cite les chiffres suivants:

- Le Limbourg compte un million d'habitants;
- Hasselt se voit attribuer 4 juges de police;
- Tongres se voit attribuer 3 juges de police.

Total pour le Limbourg: 7 juges de police.

— Le Brabant flamand (Vilvorde, Hal, Louvain) avec un million d'habitants a droit à 5 juges de police, dont 2 à Vilvorde, 1 à Hal et 2 à Louvain.

Louvain compte quelque 480 000 habitants et se voit attribuer 2 juges de police, alors que l'arrondissement de Nivelles, qui ne compte que 315 000 habitants a le même nombre de juges d'instruction.

S'ajoute à cela que Louvain compte 25 000 étudiants, et que la mobilité des personnes et l'activité économique y sont relativement plus importantes, circonstances qui doivent incontestablement influer sur le nombre de litiges.

— L'arrondissement de Malines a 2 juges de police; Bruges et Courtrai en ont 4, Lierre en a 1.

A comparer les chiffres ci-dessus, force est de conclure que les statistiques relatives à l'arron-

Het lid begrijpt de bezwaren van de vorige spreker, doch hij is van mening dat de vraag is: aan welke belangen kan de voorgestelde wijziging schade berokkenen?

De vertegenwoordiger van de minister deelt aan de Commissie het advies mede van de gerechtelijke instanties, van de Balie, en van de Commissie strafprocesrecht over het ontwerp tot versnelling van de straf-procedures. (zie bijlage)

C. De amendementen van de Regering betreffende de personeelsformatie

Met betrekking tot de tabel van de rechters vraagt een lid zich af of de toegepaste criteria voldoende objectief zijn.

Het eerste criterium dat het lid als objectief beschouwt, is het aantal inwoners in het gerechtelijk arrondissement.

Wanneer er een verschil van 150 000 inwoners bestaat tussen twee arrondissementen, rijst de vraag waarom deze laatste over hetzelfde aantal rechters beschikken.

Bovendien zijn de statistieken betreffende de gerechtelijke uitspraken relatief en manipuleerbaar. Er zijn trouwens rechters die een vonnis vellen om een zaak gewoon uit te stellen.

Het lid kondigt een amendement aan, ertoe strekkende het aantal politierechters voor het arrondissement Leuven van 2 naar 3 te brengen.

Hij verwijst naar de volgende cijfers:

- Limburg heeft 1 miljoen inwoners;
- Hasselt krijgt 4 politierechters;
- Tongeren krijgt 3 politierechters.

Totaal voor Limburg: 7 politierechters.

— Vlaams Brabant (Vilvoorde, Halle, Leuven) heeft 1 miljoen inwoners en heeft recht op 5 politierechters, waarvan 2 voor Vilvoorde, 1 voor Halle en 2 voor Leuven.

Leuven heeft ongeveer 480 000 inwoners en krijgt dus 2 politierechters, terwijl Nijvel voor slechts 315 000 inwoners er hetzelfde aantal krijgt.

Daarbij komt nog dat in Leuven 25 000 studenten aanwezig zijn en dat er daar een relatieve nog grotere beweeglijkheid van de mensen en een grote economische activiteit zijn. Deze omstandigheden hebben ongetwijfeld hun weerslag op het aantal geschillen.

— Het arrondissement Mechelen heeft 2 politierechters; Brugge en Kortrijk hebben er 4; Lier heeft er 1.

Als men de hierboven vermelde cijfers vergelijkt, moet men eruit afleiden dat de statistieken betref-

dissement de Louvain s'expliquent par le nombre d'affaires classées sans suite, en raison de la surcharge du Parquet.

Le même phénomène peut d'ailleurs se constater à Tongres.

Le membre aimeraient savoir la composition des chiffres qui ont été retenus pour Louvain.

Se joignant à ces observations, un membre demande si l'on a également tenu compte du nombre de jugements rendus, tant en Flandre qu'à Bruxelles et en Wallonie.

Le ministre répond par l'affirmative. Les chiffres datent de 1991. Les chefs de corps et les procureurs généraux ont été consultés et sont d'accord avec les chiffres repris. Les associations de juges de paix et de juges de police ont également été consultés.

On a travaillé sur la base d'une norme de 2 600 jugements par magistrat, en arrondissant à l'unité supérieure à partir du facteur 1,5.

C'est ainsi que l'on a retenu, par exemple, les chiffres suivants:

- Hasselt: 2 629 jugements par juge;
- Tongres: 2 813 jugements par juge;
- Louvain: 2 101 jugements (comparables à Nivelles où 1 950 jugements sont rendus);
- Vilvorde: 2 523 jugements par juge;
- Hal: 2 335 jugements par juge;
- Bruxelles: 2 679 (chiffre qui tout compte fait est assez proche de celui de Louvain).

Il a été tenu compte des jugements rendus par les juges de paix en matière de police, des jugements des tribunaux de police, des jugements de première instance et des tribunaux de commerce.

Il faut en outre rappeler que chaque arrondissement doit avoir au moins un juge (voir, par exemple, les cas de Neufchâteau ou d'Eupen).

Et enfin il importait de ne pas dépasser le nombre maximum que l'inscription budgétaire permettait de réaliser.

Un membre cite l'exemple de l'arrondissement de Turnhout, où il y a actuellement 3 juges de paix qui exercent aussi les fonctions de juge de police, 2 qui n'exercent pas ces fonctions et un tribunal de police, soit au total 6 magistrats.

Dans la proposition du ministre, il y aurait à l'avenir 2 magistrats pour faire le travail de 5 juges, et ils devraient en outre s'occuper de toutes les affaires

fende het arrondissement Leuven te wijten moeten zijn aan het aantal geseponeerde zaken, dat voortvloeit uit de overbelasting van het Parket.

Hetzelfde fenomeen kan trouwens ook in Tongeren worden vastgesteld.

Het lid zou graag vernemen welke de samenstelling is van de cijfers die voor Leuven in aanmerking werden genomen.

Aansluitend bij de opmerking van de vorige spreker vraagt een lid of men ook rekening heeft gehouden met het aantal uitgesproken vonnissen, zowel in Vlaanderen als in Brussel en in Wallonië.

De Minister antwoordt bevestigend. De cijfers dateren van 1991. De korpsoversten en de procureurs-generaal werden geraadpleegd en zijn het met de voorgestelde cijfers eens. De verenigingen van de vrederechters en van de politierechters werden ook geraadpleegd.

Als norm werd 2600 vonnissen per magistraat aangehouden met afronding op de hogere eenheid vanaf factor 1,5.

De volgende cijfers zijn bijvoorbeeld aangehouden:

- Hasselt: 2629 vonnissen per rechter;
- Tongeren: 2813 vonnissen per rechter;
- Leuven: 2101 (vergelijkbaar met Nijvel, waar 1950 vonnissen uitgesproken worden);
- Vilvoorde: 2523 vonnissen per rechter;
- Halle: 2335 vonnissen per rechter
- Brussel: 2679 (cijfer dat uiteindelijk niet zo veel verschilt van dat van Leuven).

Er werd rekening gehouden met de vonnissen gewezen door de vrederechters in politiezaken, met de vonnissen van de politierechtbanken, met deze van de rechtbanken van eerste aanleg en met deze van de rechtbanken van koophandel.

Bovendien moet er worden op gewezen dat elk arrondissement minstens over 1 rechter moet beschikken (zie bijvoorbeeld het geval van Neufchâteau of Eupen).

Tenslotte moet men blijven binnen het maximale aantal rechters waarover men in functie van de begroting kan beschikken.

Een lid citeert het voorbeeld van het arrondissement Turnhout, waar er op dit ogenblik 3 vrederechters zijn die ook de functie van politierechter uitoefenen, 2 die dat niet doen, en een politierechtbank, dit wil zeggen 6 magistraten.

In het voorstel van de minister zouden er in de toekomst 2 magistraten zijn om het werk van 5 rechters te doen, en die zich bovendien zouden moeten

traitées aujourd’hui devant le tribunal de première instance. Or, à Turnhout, il y a tous les jours une chambre du tribunal de première instance qui siège. Ceci ne manquera pas de générer dans l’arrondissement un arriéré judiciaire inexistant jusqu’à ce jour.

Le membre demande s’il ne serait pas possible d’examiner sur place, pour chaque type de tribunal et de fixer le nombre de juges en fonction des résultats de cet audit.

Le ministre répond que quand il avait proposé la nomination «d’un inspecteur judiciaire» on lui avait objecté la séparation des pouvoirs.

En 1989, le procureur général émérite Krings avait procédé à un audit de ce type à l’occasion de la loi sur l’arriéré judiciaire.

Par la suite, il a bien fallu constater que les statistiques sont toujours susceptibles d’interprétation en fonction de ce que l’on entend leur faire dire.

Concernant l’arrondissement de Louvain, le ministre fait observer qu’il ne s’agit pas là du seul exemple où il y a une certaine discordance entre le nombre de jugements prononcés et le nombre d’habitants. Il suffit de citer l’exemple de Verviers où il y a un juge pour 3 158 jugements alors qu’à Eupen, il y a un juge pour 1 100 jugements seulement. Or, la population de Verviers représente trois fois celle des cantons germanophones.

Un membre demande si les chiffres relatifs à Louvain ne pourraient trouver leur explication dans le fait qu’on n’a pas tenu compte de Diest.

Le membre renvoie à la discussion relative à la transformation des conseils de prud’hommes en tribunaux du travail.

Pour le tribunal de travail Hasselt et Tongres, on n’avait pas tenu compte du fait que Genk changeait d’arrondissement.

Ce point devrait être vérifié.

Après discussion, il s’avère que les chiffres communiqués par le ministre ne coïncident pas avec ceux repris dans les documents de travail remis à la commission.

Il faudra donc revérifier les chiffres.

Un membre fait observer que l’attribution de juges aux tribunaux de police organisés au niveau de l’arrondissement, telle que proposée par le ministre, se base sur le nombre de décisions judiciaires par arrondissement au cours de l’année 1991. Ces statistiques évoluent d’une année à l’autre. Il aimeraient savoir aussi si la répartition proposée est susceptible d’être revue sur la base des dernières données statistiques, par exemple, celles de l’année 1993.

bezig houden met alle zaken die nu door de rechtbank van eerste aanleg worden behandeld. Welnu in Turnhout is er elke dag een kamer van de rechtbank van eerste aanleg die zetelt. Dit gaat ongetwijfeld in dat arrondissement een gerechtelijke achterstand doen ontstaan die tot nu toe niet bestond.

Het lid vraagt of het niet mogelijk zou zijn elk type van rechtbank ter plaatse te onderzoeken en het aantal rechters op basis van deze doorlichting te bepalen.

De Minister antwoordt dat, toen hij de aanstelling van een soort «gerechtelijke inspecteur» voorstelde, men daartegen de scheiding der machten opwierp.

In 1989 was de procureur-generaal emeritus Krings tot een dergelijke doorlichting overgegaan ter gelegenheid van de wet over de gerechtelijke achterstand.

Daarna heeft men moeten vaststellen dat de statistieken altijd vatbaar zijn voor interpretatie in functie van het doel dat men nastreeft.

In verband met het arrondissement Leuven merkt de minister op dat dit niet het enige voorbeeld is waar er een discrepantie bestaat tussen het aantal uitgesproken vonnissen en de bevolking. Men denke aan Verviers, waar er een rechter is voor 3 158 vonnissen, terwijl er in Eupen een rechter is voor slechts 1 100 vonnissen; welnu de bevolking van Verviers is het drievoudige van die van de Duitstalige kantons.

Een lid vraagt of de cijfers met betrekking tot het arrondissement Leuven niet zouden kunnen verantwoord zijn door het feit dat men geen rekening heeft gehouden met Diest.

Het lid verwijst naar de besprekking over de omzetting van de werkrechtersraden in arbeidsrechtbanken.

Voor de arbeidsrechtbank Hasselt en Tongeren had men er geen rekening mee gehouden dat Genk van arrondissement veranderde.

Dit punt zou dus moeten nagekeken worden.

Na besprekking blijkt dat de cijfers waarop de minister zich baseert verschillen van deze die in de werkstukken medegedeeld aan de Commissie worden opgenomen.

Die cijfers zullen dus moeten worden nagekeken.

Een lid merkt op dat de door de minister voorgestelde toewijzing van rechters aan de arrondissementeel georganiseerde politierechtbanken gebaseerd is op het aantal gerechtelijke uitspraken per arrondissement tijdens het jaar 1991. Deze statistieken evolueren echter jaarlijks. Hij wenst dan ook te weten of de voorgestelde verdeling kan worden herzien op grond van de laatst beschikbare statistische gegevens, bijvoorbeeld die van het jaar 1993.

Le représentant du ministre déclare qu'il s'agit là d'une question politique et qu'il n'est pas habilité à donner une réponse qui engagerait le ministre. Il est d'avis que le ministre ne s'opposerait pas à une révision, si un budget était approuvé permettant de nommer des juges supplémentaires.

Il attire par ailleurs l'attention sur le fait que les statistiques pourraient non seulement justifier la nomination de juges supplémentaires dans le tribunal de police de tel ou tel arrondissement, mais aussi une diminution du nombre de juges.

L'intervenant se déclare en tout état de cause favorable à une évaluation régulière de la répartition existante entre les divers tribunaux de police, à condition que les marges budgétaires suffisantes existent. Une modification du règlement existant doit se faire par voie de loi. A cet égard, il rappelle l'adaptation récente des cadres des tribunaux de commerce, adaptation réalisée sur la base de données chiffrées.

Un autre membre considère qu'il va de soi que la nouvelle répartition des juges entre les différents tribunaux de police soit évaluée après une période de rodage d'un ou de deux ans à convenir, sur la base des statistiques les plus récentes. Il lui paraît pratiquement certain qu'il faudra procéder à des adaptations.

Il estime donc opportun d'agir d'abord dans un sens plutôt restrictif dans l'attribution de juges aux divers arrondissements. Ultérieurement, on pourra toujours élargir les cadres. L'inverse est inimaginable, ne fût-ce que parce que les juges sont nommés à vie. On peut évidemment modifier les cadres et laisser s'éteindre des fonctions.

Le préopinant continue à penser que l'attribution de juges aux divers arrondissements devrait s'effectuer en fait sur la base d'une moyenne statistique, qui permettrait d'évaluer l'évolution de la charge de travail au fil des années. Un autre procédé pourrait consister en une confrontation entre les cadres et les statistiques après un certain laps de temps.

Un membre fait observer que les statistiques sur le nombre de décisions judiciaires par arrondissement ne constituent qu'un instrument de mesure purement quantitatif, ne permettant pas d'apprécier la qualité juridique des jugements et des arrêts.

Il existe par exemple des magistrats qui attachent plus d'importance à la qualité juridique de leurs juge-

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat dit een beleidsvraag betreft waarop hij niet gemachtigd is namens de minister een bindend antwoord te verstrekken. Hij is de mening toegedaan dat de minister zich niet tegen een herziening zal verzetten indien een begroting wordt goedgekeurd die het mogelijk maakt bijkomende rechters te benoemen.

Voorts wijst hij erop dat de statistieken niet alleen de benoeming van bijkomende rechters in de politierechtbank van een bepaald arrondissement kunnen rechtvaardigen, maar tevens een vermindering van het aantal rechters.

Spreker betoont zich in ieder geval voorstander van een geregelde evaluatie van de bestaande verdeling van rechters over de onderscheiden politierechtbanken, op voorwaarde weliswaar dat daartoe een budget voorhanden is. Een wijziging in de bestaande regeling dient bij wet te worden vastgelegd. In dat verband herinnert hij aan de recente aanpassing van de personeelsformatie van de rechtbanken van koophandel, die op grond van cijfergegevens werd doorgevoerd.

Een ander lid beschouwt het als een evidentie dat de nieuwe verdeling van rechters over de politierechtbanken na een overeen te komen inrijperiode van één of twee jaar wordt geëvalueerd aan de hand van de laatste statistieken. Het lijkt hem vrijwel zeker dat er dan correcties zullen worden doorgevoerd.

Hij acht het dan ook opportuun om in eerste instantie eerder beperkend op te treden bij de toewijzing van rechters aan de verschillende arrondissementen. Achteraf kan de personeelsformatie worden uitgebreid. Een omgekeerde beweging is niet denkbaar, onder andere vanwege het feit dat rechters voor het leven worden benoemd. Men kan natuurlijk wel de personeelsformatie wijzigen en een functie laten uitdoven.

De vorige spreker blijft van oordeel dat de toewijzing van rechters aan de verschillende arrondissementen eigenlijk op grond van een statistisch gemiddelde zou moeten gebeuren waaruit de evolutie van de werklast per arrondissement over verschillende jaren kan worden afgeleid. Een andere werkwijze zou erin kunnen bestaan de personeelsformatie na een bepaalde tijdsspanne opnieuw aan de statistieken te toetsen.

Een lid merkt op dat de statistieken over het aantal gerechtelijke uitspraken per arrondissement een louter kwantitatief meetinstrument vormen, waarmee de juridische kwaliteit van vonnissen en arresten niet kan worden beoordeeld.

Zo zijn er magistraten die de juridische kwaliteit van hun vonnissen en arresten belangrijker achten

ments et arrêts qu'au nombre de ceux-ci. L'intervenant estime qu'il faudrait en tenir compte dans l'interprétation des statistiques.

Il souligne par ailleurs que le critère du nombre d'habitants de l'arrondissement ne saurait être considéré comme décisif. Il est parfaitement imaginable que, dans une zone à population peu dense, le nombre d'accidents de circulation soit plus important que dans certaines zones urbaines, en raison de la présence de grands axes de circulation.

Un autre membre aimeraient savoir s'il est également prévu une extension des cadres des tribunaux correctionnels. En raison des compétences nouvelles attribuées aux tribunaux de police, les tribunaux de première instance seront confrontés à une augmentation du nombre d'appels. Il demande donc si le nombre de juges, de greffiers et de membres du personnel du parquet près les tribunaux correctionnels sera également augmenté.

Un autre membre déclare qu'à la suite de la réforme proposée, les tribunaux correctionnels seront déchargés de toutes les affaires de circulation en première instance. Cette réduction est compensée par le fait qu'ils devront siéger en chambres à trois juges en tant qu'instance d'appel pour les tribunaux de police. Ce glissement dans les activités n'augmentera pas la charge de travail des juges dans les tribunaux correctionnels. Les effets positifs de la réforme se situent surtout au niveau des cours d'appel qui verront réduire d'un tiers le nombre d'affaires dont elles doivent actuellement connaître.

Un membre plaide en tout cas pour que les avis des instances judiciaires soient annexés au rapport, pour éviter ainsi le reproche que le Sénat aurait approuvé des cadres sans tenir compte des besoins réels tels que signalés par les instances judiciaires.

Cela permettra de vérifier dans quelle mesure les cadres proposés se fondent sur des critères objectifs et qu'il a été tenu compte des observations des chefs de corps.

En ce qui concerne les cadres, le ministre communique qu'il y a eu effectivement une erreur dans la discussion concernant l'arrondissement de Turnhout.

Par contre, tel n'a pas été le cas pour Louvain.

Si l'on veut prévoir un juge supplémentaire pour les arrondissements de Mons et de Louvain, il faudra récupérer ailleurs ces deux juges et leur greffier (puisque l'on applique partout le principe « un juge — un greffier »).

Le ministre propose une autre solution. Le législateur ne pourrait-il pas le charger de modifier le nombre de juges pour Mons et pour Louvain si les statisti-

dan het aantal uitspraken. Spreker wijst erop dat hiermee bij de interpretatie van de statistieken rekening moet worden gehouden.

Voorts stipt hij aan dat het criterium van het inwonertal van het arrondissement ook niet allesbepalend mag zijn. Het is bijvoorbeeld goed denkbaar dat er zich in een schaars bevolkt gebied door de aanwezigheid van grote verkeersaders meer verkeersongevallen voordoen dan in bepaalde stadsgebieden.

Een ander lid wenst te weten of er ook in een uitbreiding van de personeelsformatie van de correctionele rechtbanken is voorzien. De rechtbanken van eerste aanleg zullen door de toekenning van nieuwe bevoegdheden aan de politierechtbanken met een stijging van het aantal hogere beroepen worden geconfronteerd. Vraag is of het aantal rechters, greffiers en leden van het parketpersoneel bij de correctie-rechtbanken zal worden verhoogd.

Nog een ander lid verklaart dat ingevolge de voorgestelde hervorming de correctionele rechtbanken ontlast zullen worden van alle verkeerszaken in eerste aanleg. Dit wordt weliswaar gecompenseerd door het feit dat zij met kamers van drie rechters zullen zetelen als beroepsinstantie ten aanzien van de politierechtbanken. Deze verschuiving in activiteit zal de werklast van de rechters in de correctionele rechtbanken niet doen toenemen. De postieve gevolgen van de hervorming situeren zich voornamelijk op het vlak van de hoven van beroep die het aantal zaken ten opzichte van het huidige niveau met een derde zullen dalen.

Een lid betoont zich voorstander van de opname van de adviezen van de gerechtelijke overheden als bijlage bij het verslag, om aldus het eventuele verwijt te ontlopen als zou de Senaat een personeelsformatie hebben goedgekeurd zonder inachtneming van de reële noden die door de gerechtelijke overheden zijn gesignaleerd.

Dit zal de mogelijkheid bieden na te gaan in welke mate de voorgestelde personeelsformatie op objectieve criteria steunt en met de opmerkingen van de korpsoversten rekening is gehouden.

Wat de personeelsformatie betreft, deelt de minister mede dat er inderdaad een vergissing is geweest in de berekening met betrekking tot het arrondissement Turnhout.

Dit is integendeel niet het geval geweest voor het arrondissement Leuven.

Als men voor de arrondissementen Leuven en Bergen in een bijkomende rechter wil voorzien, zal men die twee rechters en hun griffier (vermits men altijd het principe « een rechter — een griffier » toepast) ergens anders moeten afnemen.

De minister stelt een andere oplossing voor: zou de wetgever hem geen opdracht kunnen geven om het aantal rechters voor Bergen en Leuven te wijzigen,

ques portant sur les années 1992 et 1993 révèlent que ces deux arrondissements ont dépassé entre-temps le facteur 1,5?

Un membre se demande si le problème ne pourrait se résoudre en prévoyant pour chaque communauté des juges itinérants.

Il ajoute qu'en tout état de cause on ne trouvera jamais une formule garantissant la concordance parfaite entre l'accroissement des compétences et l'extension des cadres, et ce pour les trois raisons suivantes:

- on ne trouvera jamais les critères adéquats;
- si on devait les trouver, on ne disposerait probablement pas des moyens nécessaires pour les concrétiser sur place;
- en cette matière, il faut nécessairement passer par une tentative, quitte à apporter éventuellement plus tard des améliorations au système.

Un membre déclare qu'il continue à s'opposer en principe contre le procédé qui donne les chiffres tels que présentés, celui-ci étant fondé sur un critère qui implique un élément d'arbitraire.

En outre l'avis avait été donné sur une proposition qui prévoyait trois juges pour Louvain.

Le ministre admet ce dernier point en soulignant que dans le cadre du budget disponible il a bien fallu réconcilier les exigences des uns et des autres.

Un membre suggère de vérifier sur la base de quels critères MM. Krings et Van Reepingen ont travaillé lorsqu'ils ont été amenés à fixer les cadres dans le Code judiciaire.

Un autre membre estime qu'il eût fallu combiner trois critères, à savoir la densité démographique, le nombre de jugements et l'intensité de la circulation.

On aurait pu tenir compte des chiffres récents de la Gendarmerie qui remontent à 1992 et qui démontrent que le trafic en Flandre orientale est de loin le plus dense, si l'on compare avec la situation en Wallonie, par exemple.

Un membre a des observations encore concernant l'extension des cadres en ce qui concerne la convocation par procès-verbal.

Il cite l'exemple des situations dans l'arrondissement de Louvain — unique dans le pays — et rappelle que ce tribunal dispose de 15 juges pour 439 000 habitants.

Pour 329 614 habitants (soit 110 000 ou 25 p.c. en moins), Nivelles dispose également de 15 juges.

Pour 416 161 habitants, Mons dispose de 21 juges (soit 6 juges de plus) et se voit attribuer un juge supplémentaire.

indien uit de statistieken voor de jaren 1992 en 1993 blijkt dat deze twee arrondissementen intussen factor 1,5 hebben bereikt?

Een lid vraagt zich af of het probleem niet zou kunnen worden opgelost door in elke gemeenschap een beroep te doen op rondtrekkende rechters.

Het lid voegt hieraan toe dat men hoe dan ook geen formule zal vinden om de perfecte overeenstemming te waarborgen van de vermeerdering van bevoegdheden met de uitbreiding van de personeelsformatie en dit om de drie volgende redenen:

- men zal nooit de gepaste critera vinden;
- mocht men ze toch vinden, dan zou men waarschijnlijk niet over de nodige middelen beschikken om ze ter plaatse toe te passen;
- in deze materie moet men noodzakelijkerwijze een poging doen en daarna eventueel verbeteringen aan het systeem aanbrengen.

Een vorige spreker stelt dat hij een principieel bezwaar blijft hebben tegen de werkwijze die tot de voorgestelde cijfers heeft geleid, omdat ze gegrond is op een criterium dat een willekeurig element inhoudt.

Bovendien had men advies gegeven over een voorstel waarin men voor Leuven in drie rechters voorzag.

De minister geeft dit toe en wijst erop dat men binnen het kader van de begroting waarover men beschikt de eisen van de enen en van de anderen heeft moeten verzoenen.

Een lid suggereert na te kijken op grond van welke criteria de heren Krings en Van Reepingen hebben gewerkt, wanneer ze in het kader van het Gerechtelijk Wetboek de personeelsformaties hebben moeten vaststellen.

Een ander lid is van mening dat men drie criteria had moeten combineren, namelijk de bevolkingsdichtheid, het aantal vonnissen en de verkeersintensiteit.

Men had rekening kunnen houden met de recente cijfers van de Rijkswacht die van 1992 dateren en waaruit blijkt dat Oost-Vlaanderen veruit de grootste verkeersintensiteit kent in vergelijking bijvoorbeeld met Wallonië.

Een lid heeft nog opmerkingen ten aanzien van de uitbreiding van het kader wat de oproeping bij proces-verbaal betreft.

Het lid haalt het voorbeeld aan van de toestand in het arrondissement van Leuven — die uniek is in het land — en herinnert eraan dat deze rechtkamer voor 439 000 inwoners over 15 rechters beschikt.

Voor 329 614 inwoners (zijnde 110 000 of 25 pct. minder) heeft Nijvel eveneens 15 rechters.

Voor 416 161 inwoners beschikt Bergen over 21 rechters (zijnde 6 meer dan Leuven) en krijgt het er nog een bij.

Courtrai qui compte 421 102 habitants a 18 juges. Bruges avec ses 487 427 habitants a 24 juges et se voit attribuer un juge supplémentaire.

Le membre se demande donc quels sont les critères qui ont présidé à la répartition.

Par ailleurs, l'inégalité s'accentue encore, dans la mesure où, bien entendu, le nombre de jugements augmentera en fonction du nombre de juges.

Le ministre répond dans les termes suivants:

« On a voulu se concentrer sur les arrondissements les plus lourdement confrontés au phénomène de la délinquance urbaine.

On a donc procédé à un relevé statistique du nombre d'affaires élucidées dans les domaines qui peuvent être considérés comme relevant de la « délinquance urbaine ».

La Gendarmerie, qui a établi ces statistiques, indique que les arrondissements d'Anvers, Bruxelles et Liège sont particulièrement touchés. On constate en effet que, dans ces trois arrondissements, le nombre des faits élucidés dépasse les 4 000 en 1992.

Pour ces trois arrondissements, on a donc prévu l'octroi de 2 ou 3 unités supplémentaires au niveau des magistrats de parquet, des juges du tribunal de première instance, des greffiers et des agents administratifs de parquet.

Pour Bruxelles, dont la situation est déjà particulièrement difficile sur le plan des effectifs, on a prévu, pour chacune des catégories mentionnées ci-dessus, deux francophones et un néerlandophone.

Pour les autres arrondissements, l'on a choisi ceux qui étaient confrontés à une délinquance urbaine importante, c'est-à-dire supérieure à 1 500 faits élucidés en 1992.

Sur cette dernière base, une unité supplémentaire a été prévue pour chacune des catégories susmentionnées : ceci concerne les arrondissements de Charleroi, Mons, Gand, Termonde, Bruges et Tongres.

Il faut donc bien constater que si, par exemple, la population de Tongres est moins importante que celle de Louvain, il y existe un facteur de criminalité lié à une situation frontalière (2 237 faits élucidés à Tongres, contre 1 006 à Louvain). »

Le préopinant constate que le ministre met en œuvre ici des critères différents et rappelle qu'il avait lui-même proposé, pour les tribunaux de police, de tenir compte du taux de criminalité.

Pour les juges de complément dans les convocations par procès-verbal, on appliquera donc des critè-

Kortrijk met 421 102 inwoners heeft 18 rechters; Brugge met 487 427 inwoners heeft er 24 en krijgt er nog een bij.

Het lid vraagt zich dus af welke criteria worden gehanteerd.

Bovendien blijft de ongelijkheid stijgen, vermits het aantal vonnissen vermeerdert, uiteraard in functie van het aantal rechters.

De Minister antwoordt als volgt:

« Het was de bedoeling alle aandacht toe te spitsen op de arrondissementen die het meest werden geconfronteerd met de stadscriminaliteit.

Men heeft dus statistieken opgemaakt van het aantal opgehelderde zaken in die gebieden die beschouwd kunnen worden als behorende tot de stadscriminaliteit.

De Rijkswacht die die statistieken heeft aangemaakt stelt dat voornamelijk getroffen zijn de arrondissementen Antwerpen, Brussel en Luik. Er wordt inderdaad vastgesteld dat in die arrondissementen het aantal opgehelderde feiten meer dan 4 000 bedraagt in 1992.

Voor die drie arrondissementen heeft men dus 2 of 3 bijkomende eenheden uitgetrokken voor de parketmagistraten, de rechters in de rechtbank van eerste aanleg, de griffiers en het administratief personeel van het parket.

Voor Brussel waar de toestand bijzonder hachelijk was op het vlak van de personelsformatie, werden voor elk van de drie hoger vermelde categorieën twee Franstaligen en een Nederlandstalige toegevoegd.

Voor de overige arrondissementen werd geopteerd voor de arrondissementen die een aanzienlijke stadscriminaliteit kenden, namelijk meer dan 1 500 opgehelderde feiten in 1992.

Op die basis werd een bijkomende eenheid toegevoegd voor elk van de vermelde categorieën : dit geldt voor de arrondissementen Charleroi, Bergen, Gent, Dendermonde, Brugge en Tongeren.

Er moet dan ook wel degelijk worden vastgesteld dat waar de bevolking van Tongeren b.v. minder groot is dan die van Leuven, daar toch een criminaliteitsfactor wordt vastgesteld die te maken heeft met de nabijheid van de grens (2 237 opgehelderde feiten in Tongeren tegenover 1 006 in Leuven). »

De vorige spreker stelt vast dat de minister hier andere criteria gebruikt en herinnert eraan dat hij zelf had voorgesteld met betrekking tot de politierechtbanken ook de criminaliteitsdruk in aanmerking te nemen.

Voor de toegevoegde rechters inzake oproeping bij proces-verbaal worden dus de criteria toegepast die

res qui ont été contestés pour l'élaboration des cadres des tribunaux de police, à savoir le nombre d'infractions au code de la route.

C'est là, selon l'intervenant, un exemple d'arithmétique à la hollandaise qu'il ne saurait admettre.

Le ministre fait observer que dans ce cas, il a fallu nécessairement trouver un autre critère que celui du nombre de jugements, s'agissant de la création d'une nouvelle procédure pour un type particulier de criminalité.

C'est la raison pour laquelle c'est le critère des faits élucidés qui a été retenu.

Un membre constate que dans le tableau soumis pour avis aux chefs de corps, le nombre de juges de police était de 37 et non de 33.

Le ministre a donc dû réduire le chiffre initialement prévu.

A Louvain, à Charleroi, à Mons et à Alost, on a réduit d'une unité, mais à Courtrai on a ajouté une unité supplémentaire.

Le ministre répond qu'il ne s'agit pas là d'un choix politique, mais qu'il résulte de l'application du critère retenu (à savoir 2 600 jugements) qui devait tenir compte du budget disponible.

La liste suivante de délits a été retenue:

- exhibitionnisme;
- coups et blessures;
- trafic de stupéfiants;
- vol simple;
- vol qualifié;
- vol avec violence;
- vol de voiture;
- vol de moto;
- vol de cyclomoteur;
- vol de bicyclette;
- vol dans les voitures;
- vandalisme.

Les résultats sont parfois surprenants:

- Tongres: 2 237 faits;
- Hasselt: 843 faits;
- Louvain: 1 006 faits;
- Malines: 887 faits;
- Dinant: 1 100 faits;
- Eupen: 300 faits.

bestreden waren bij het uitwerken van het kader van de politierechtbanken, namelijk het aantal verkeersoverstredingen.

Dit is volgens het lid een vorm van «Hollandse rekenkunde» die hij niet kan aanvaarden.

De minister merkt op dat men in dit geval noodzakelijkerwijs een ander criterium moet vinden dan het aantal vonnissen, vermits men een nieuwe procedure schept voor een bepaalde vorm van criminaliteit.

Daarom heeft men gekozen voor het criterium van de opgehelderde feiten.

Een lid stelt vast dat in de tabel die voor advies aan de korpsoversten werd bezorgd, het aantal politierechters niet 33 maar 37 bedroeg.

De minister heeft dus het oorspronkelijke cijfer moeten verminderen.

In Leuven, Charleroi, Bergen en Aalst werd er een eenheid ingetrokken, maar in Kortrijk heeft men er een toegevoegd.

De minister antwoordt dat dit geen politieke keuze is, maar voortvloeit uit de toepassing van het gekozen criterium (namelijk 2 600 vonnissen), dat rekening moet houden met de bestaande begroting.

De volgende lijst van misdrijven werd in overweging genomen:

- exhibitionisme;
- slagen en verwondingen;
- drughandel;
- gewone diefstal;
- gekwalificeerde diefstal;
- diefstal met geweldpleging;
- autodiebstal;
- motordiebstal;
- bromfietsdiebstal;
- fietsdiebstal;
- diefstal in wagens;
- vandalisme.

Soms zijn de resultaten eigenaardig:

- Tongeren: 2 237 feiten;
- Hasselt: 843 feiten;
- Leuven: 1 006 feiten;
- Mechelen: 887 feiten;
- Dinant: 1 100 feiten;
- Eupen: 300 feiten.

VI. DISCUSSION DES ARTICLES

Intitulé de la proposition de loi

Le Gouvernement dépose l'amendement ci-après:

« Compléter l'intitulé de la proposition de loi par les mots : « et portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale. »

Justification

Il s'indique, à l'occasion de la réforme des tribunaux de police, de prendre en considération les dispositions du projet de loi portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale (Doc. Sénat n° 819-1, 1992-1993) qui concernent également les tribunaux de police.

En outre, la proposition de loi ainsi complétée constituera un ensemble de mesures de nature à améliorer substantiellement le fonctionnement de la justice pénale.

Cet amendement est adopté...

CHAPITRE PREMIER

Modifications au Code d'instruction criminelle

M. Erdman dépose les amendements ci-après:

« Articles 1/1 et 1/2 (nouveaux)

« Faire précéder l'article 1er d'un article 1/1 et d'un article 1/2 (nouveaux), libellés comme suit :

« Article 1/1. — A l'article 9 du Code d'instruction criminelle, les mots « par les juges au tribunal de police » sont supprimés.

Article 1/2. — A l'article 16 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

« a) au troisième alinéa, les mots « soit du juge au tribunal de police, soit de son suppléant » sont supprimés;

« b) au quatrième alinéa, les mots « devant le juge au tribunal de police ou » sont supprimés. »

Justification

La loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire a transféré certaines attributions du juge de paix au juge au tribunal de police. En regard au caractère pénal de ces attributions, il était effectivement préférable que celles-ci ne soient plus exercées par le juge de paix. Par suite de la modification de l'article 9

VI. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Opschrift van het wetsvoorstel

De Regering dient het volgende amendement in:

« De titel van het voorstel van wet te vervolledigen met de woorden: « en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafwetgeving. »

Verantwoording

Naar aanleiding van de hervorming van de politierechtbanken is het aangewezen de bepalingen van het ontwerp van wet houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging in overweging te nemen (Doc. Senaat nr. 819-1, 1992-1993) die tevens de politierechtbanken aangaan.

Bovendien zal het aldus vervolledigde voorstel van wet een geheel van maatregelen omvatten die van aard zijn de werking van de strafrechtspleging grondig te verbeteren.

Dit amendement wordt aangenomen...

HOOFDSTUK I

Wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering

De heer Erdman dient de volgende amendementen in:

« Artikelen 1/1 en 1/2 (nieuw)

« Artikel 1 te doen voorafgaan door de artikelen 1/1 en 1/2 (nieuw), luidende :

« Artikel 1/1. — In artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering worden de woorden «Door de rechters in de politierechtbank» weggelaten.

Artikel 1/2. — Artikel 16 van hetzelfde Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

« a) in het derde lid worden de woorden «van de rechter in de politierechtbank of van zijn plaatsvervanger, of» weggelaten;

« b) in het vierde lid worden de woorden «de rechter in de politierechtbank of» weggelaten. »

Verantwoording

Door de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek werden verschillende bevoegdheden van de vrederechter overgedragen aan de rechter in de politierechtbank. Gezien de strafrechtelijke aard van deze bevoegdheden was het inderdaad beter dat ze niet meer door de vrederechter

du Code d'instruction criminelle, le juge au tribunal de police s'est trouvé investi d'une compétence générale d'officier de police judiciaire. En outre, de nombreuses lois particulières ont conféré à ce même juge des attributions touchant principalement à la recherche des infractions.

Outre que la plupart de ces attributions sont tombées en désuétude, il est généralement admis que le juge de police n'a pas pour tâche de participer à une instruction judiciaire, ce que la pratique démontre d'ailleurs. C'est la raison pour laquelle le présent amendement vise à retirer au juge de police toutes ces attributions impropres.

Enfin, il convient de rappeler également les réformes qui ont été apportées récemment aux parquets des tribunaux de police et qui ont réuni entièrement la recherche et la poursuite des infractions entre les mains du procureur du Roi.

Le membre dépose ensuite une version améliorée de ces amendements, qui remplace la précédente et est rédigée comme suit:

« Faire précéder l'article 1er par des articles 0/1, 0/2 et 0/3 (nouveaux), libellés comme suit :

« Article 0/1. — A l'article 9 du Code d'instruction criminelle, les mots « Par les juges au tribunal de police » sont supprimés;

Article 0/2. — A l'article 16, troisième alinéa, du même Code, les mots « soit du juge au tribunal de police, soit de son suppléant, soit » sont supprimés;

Article 0/3. — A l'article 16, quatrième alinéa, du même Code, les mots « devant le juge au tribunal de police ou » sont supprimés. »

Justification

La loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire a transféré certaines attributions du juge de paix au juge au tribunal de police. Eu égard au caractère pénal de ces attributions, il était effectivement préférable que celles-ci ne soient plus exercées par le juge de paix.

Par suite de la modification de l'article 9 du Code d'instruction criminelle, le juge au tribunal de police s'est trouvé investi d'une compétence générale d'officiers de police judiciaire. En outre, de nombreuses lois particulières ont conféré à ce même juge des attributions touchant principalement à la recherche des infractions.

Outre que la plupart de ces attributions sont tombées en désuétude, il est généralement admis que

werden uitgeoefend. Door de wijziging van het artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering ontving de politierechter een algemene bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie. Daarnaast werden aan dezelfde rechter in talrijke bijzondere wetten bevoegdheden toegekend die hoofdzakelijk te maken hadden met de opsporing van misdrijven.

Niet alleen zijn de meeste van deze bevoegdheden in onbruik geraakt, maar bovendien wordt algemeen aanvaard, en blijkt het ook uit de praktijk, dat het niet tot de taak behoort van de rechter in de politierechtbank om deel te nemen aan gerechtelijk onderzoek. Daarom wordt met dit amendement voorgesteld om al deze oneigenlijke bevoegdheden aan de politierechter te ontnemen.

Tenslotte moet ook gewezen worden op de recente hervormingen van de politieparketten, waardoor de opsporing en vervolging volledig zijn samengebracht in handen van de procureur des Konings.

Het lid dient vervolgens een verbeterde versie in van die amendementen die de vorige versie vervangt. De nieuwe versie luidt als volgt:

« Voorafgaand aan artikel 1 van het voorstel worden volgende nieuwe artikelen 0/1, 0/2, 0/3 ingevoerd, die luiden als volgt :

« Artikel 0/1. — In artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering, wordt het zinsdeel « Door de rechters in de politierechtbank, » geschrapt;

Artikel 0/2. — In artikel 16, derde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het zinsdeel « van de rechter in de politierechtbank of van zijn plaatsvervanger, of » geschrapt;

Artikel 0/3. — In het vierde lid van artikel 16 van dezelfde wet, wordt het zinsdeel « de rechter in de politierechtbank of » geschrapt. »

Verantwoording

Door de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek werden verschillende bevoegdheden van de vrederechter overgedragen aan de rechter in de politierechtbank. Gezien de strafrechtelijke aard van deze bevoegdheden was het inderdaad beter dat ze niet meer door de vrederechter werden uitgeoefend.

Door de wijziging van het artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering ontving de politierechter een algemene bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie. Daarnaast werden aan dezelfde rechter in talrijke bijzondere wetten bevoegdheden toegekend die hoofdzakelijk te maken hadden met de opsporing van misdrijven.

Niet alleen zijn de meeste van deze bevoegdheden in onbruik geraakt, maar bovendien wordt algemeen

le juge de police n'a pas pour tâche de participer à une instruction judiciaire, ce que la pratique démontre d'ailleurs.

C'est la raison pour laquelle le présent amendement vise à retirer au juge de police toutes ces attributions impropre.

Enfin, il convient de rappeler également les réformes qui ont été apportées récemment aux parquets des tribunaux de police et qui ont réuni entièrement la recherche et la poursuite des infractions entre les mains du procureur du Roi.

L'auteur des amendements, ainsi que la Commission dans son ensemble, constatent toutefois que le relevé des dispositions à modifier, figurant dans la nouvelle version des amendements, risque de ne pas être exhaustif et que, d'autre part, des problèmes se posent quant au remplacement du juge de police par le juge d'instruction.

Il serait donc préférable que cette question soit traitée dans une proposition distincte.

Par conséquent, les amendements sont retirés.

*
* *

Dans le même ordre d'idées. M. Erdman avait déposé des amendements assortis de la même justification, et ainsi libellés :

1. « *L'article 148 du même Code(1) est abrogé.* »

Nouvelle version :

« *L'article 148 du même Code est supprimé.* »

2. « *Au second alinéa de l'article 464 du même Code, les mots «et les juges au tribunal de police» sont supprimés.* »

A l'article 615 du même Code, les mots «au juge du tribunal de police» sont supprimés.

Au premier alinéa de l'article 616 du même Code, les mots «tout juge au tribunal de police» sont supprimés.

A l'article 618 du même Code, les mots «au juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «au juge d'instruction.»

Nouvelle version :

— « *Au second alinéa de l'article 464 du même Code, les mots «et les juges au tribunal de police» sont supprimés.* »

(1) Il s'agit du Code d'instruction criminelle.

aanvaard, en blijkt het ook uit de praktijk, dat het niet tot de taak behoort van de rechter in de politierechtbank om deel te nemen aan gerechtelijk onderzoek.

Daarom wordt met dit amendement voorgesteld om al deze oneigenlijke bevoegdheden aan de politierechter te ontnemen.

Tenslotte moet ook gewezen worden op de recente hervormingen van de politieparketten, waardoor de opsporing en vervolging volledig zijn samengebracht in handen van de procureur des Konings.

De auteur van de amendementen en de Commissie in haar geheel stellen vast dat de verwijzing naar de te wijzigen bepalingen in de nieuwe versie mogelijk niet volledig is en dat er anderzijds problemen zijn wat betreft de vervanging van de politierechter door de onderzoeksrechter.

Het ware verkeerslijker die problematiek in een afzonderlijk voorstel te bespreken.

De amendementen worden dan ook ingetrokken.

*
* *

In dezelfde aangelegenheid had de heer Erdman reeds amendementen ingediend met een zelfde verantwoording, luidend als volgt :

1. « *Artikel 148 van hetzelfde Wetboek(1) vervalt.* »

Nieuwe versie :

« *Artikel 148 van hetzelfde Wetboek wordt geschrapt.* »

2. « *In het tweede lid van artikel 464 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de rechters in de politierechtbank» weggelaten.* »

In artikel 615 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «aan de rechter in de politierechtbank» weggelaten.

In het eerste lid van artikel 616 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «ieder rechter in de politierechtbank» weggelaten.

In artikel 618 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter.»

Nieuwe versie :

— « *In het tweede lid van artikel 464 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de rechters in de politierechtbank» geschrapt.* »

(1) Het gaat om het Wetboek van Strafvordering.

— A l'article 615 du même Code, les mots « au juge du tribunal de police » sont supprimés.

— Au premier alinéa de l'article 616 du même Code, les mots « tout juge au tribunal de police » sont supprimés.

— A l'article 618 du même Code, les mots « au juge au tribunal de police » sont remplacés par les mots « au juge d'instruction. »

3. « A l'article 386bis, deuxième alinéa, du même Code(1), modifié par la loi du 28 juillet 1962, les mots « sur mandat du juge de paix ou de juge de police du canton » sont supprimés.

4. « A l'article 122 du Code forestier du 19 décembre 1854, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « soit du juge au tribunal de police » sont supprimés.

A l'article 124 du même Code, les mots « devant le juge au tribunal de police » sont supprimés.

Au troisième alinéa de l'article 14 de la loi du 1er octobre 1855 sur les poids et mesures, modifié par l'arrêté royal du 28 novembre 1939, et par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « soit par le tribunal de police du canton » et le mot « encore » sont supprimés.

Au second alinéa de l'article 22 de la loi du 28 février 1882 sur la chasse, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « ou le juge au tribunal de police » sont supprimés. »

Nouvelle version:

— « A l'article 122 du Code forestier du 19 décembre 1854, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « soit du juge au tribunal de police » sont supprimés.

— A l'article 124 du même Code, les mots « devant le juge au tribunal de police » sont supprimés.

— Au troisième alinéa de l'article 14 de la loi du 1er octobre 1855 sur les poids et mesures, modifié par l'arrêté royal du 28 novembre 1939, et par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « soit par le tribunal de police du canton » et le mot « encore » sont supprimés.

— Au second alinéa de l'article 22 de la loi du 28 février 1882 sur la chasse, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots « ou le juge au tribunal de police » sont supprimés. »

(1) Il s'agit du Code pénal.

— In artikel 615 van hetzelfde Wetboek wordt het zinsdeel « aan de rechter in de politierechtbank » geschrapt.

— In het eerste lid van artikel 616 van hetzelfde Wetboek wordt het zinsdeel « Ieder rechter in de politierechtbank » geschrapt.

— In artikel 618 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « rechter in de politierechtbank » vervangen door « onderzoeksrechter ».

3. « In artikel 386bis, tweede lid, van hetzelfde Wetboek(1), gewijzigd door de wet van 28 juli 1962, wordt het zinsdeel « op last van de vrederechter of de politierechter van het kanton » geschrapt.

4. « In artikel 122 van het Boswetboek van 19 december 1854, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden « van de rechter in de politierechtbank » weggelaten.

In artikel 124 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « rechter in de politierechtbank » weggelaten.

In het derde lid van artikel 14 van de ijkvet van 1 oktober 1855, gewijzigd bij koninklijk besluit van 28 november 1939 en door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden « ofwel door de politierechtbank van het kanton » weggelaten.

In het tweede lid van artikel 22 van de wet van 28 februari 1882 op de jacht, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden « of de rechter in de politierechtbank » weggelaten. »

Nieuwe versie:

— In artikel 122 van het Boswetboek van 19 december 1854, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden « van de rechter in de politierechtbank » geschrapt.

— In artikel 124 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « rechter in de politierechtbank » geschrapt.

— In het derde lid van artikel 14 van de ijkvet van 1 oktober 1855, gewijzigd bij koninklijk besluit van 28 november 1939 en door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, wordt het zinsdeel « ofwel door de politierechtbank van het kanton » geschrapt.

— In het tweede lid van artikel 22 van de wet van 28 februari 1882 op de jacht, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden « of de rechter in de politierechtbank » geschrapt.

(1) Het gaat om het Strafwetboek.

5. «A l'article 7, § 2, d), quatrième alinéa, de l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police ou» sont supprimés.

A l'article 46, § 2, de l'arrêté royal du 3 avril 1953 coordonnant les dispositions légales concernant les débits de boissons fermentées, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

A l'article 6, troisième alinéa, de la loi du 28 décembre 1964 relative à la lutte contre la pollution atmosphérique, modifié par la loi du 10 octobre 1968 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

A l'article 38, deuxième alinéa, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

Nouvelle version:

— «A l'article 7, § 2, d), quatrième alinéa, de l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police ou» sont supprimés.

— A l'article 46, § 2, de l'arrêté royal du 3 avril 1953 coordonnant les dispositions légales concernant les débits de boissons fermentées, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

— A l'article 66, troisième alinéa, de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifié par la loi du 22 décembre 1970, les mots «juge de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 6, troisième alinéa, de la loi du 28 décembre 1964 relative à la lutte contre la pollution atmosphérique, modifié par la loi du 10 octobre 1968 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

5. «In artikel 7, § 2, d, vierde lid, van de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementering betreffende de bevoorrading van het land, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «van de rechter in de politierechtbank of» weggelaten.

In artikel 46, § 2, van het koninklijk besluit tot samenordening van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken van 3 april 1953, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

In artikel 6, derde lid, van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

In artikel 38, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

Nieuwe versie:

— In artikel 7, § 2, d, vierde lid van de besluitwet van 22 januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementering betreffende de bevoorrading van het land, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «van de rechter in de politierechtbank of» geschrapt.

— In artikel 46, § 2, van het koninklijk besluit tot samenordening van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken van 3 april 1953, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, wordt het zinsdeel «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 66, derde lid, van de wet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw van 29 maart 1962, gewijzigd door de wet van 22 december 1970, wordt het woord «politierechter» vervangen door «onderzoeksrechter».

— In artikel 6, derde lid, van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— A l'article 38, deuxième alinéa, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, les mots «du juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «du juge d'instruction».

6. «A l'article 63, troisième alinéa, de la loi du 3 juillet 1969 créant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée, les mots «juge de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 4, 1°, de la loi du 6 juillet 1976 sur la répression du travail frauduleux à caractère commercial ou artisanal, les mots «juge de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 197 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, les mots «juge au tribunal de police du canton» sont remplacés par les mots «juge d'instruction de l'arrondissement».

— A l'article 123 de la loi du 12 juillet 1978 relative au régime d'accise des alcools, les mots «juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 21, § 2, de la loi du 28 décembre 1983 sur le débit de boissons spiritueuses et sur la taxe de patente, les mots «juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 22, premier alinéa, de la loi du 13 juillet 1987 relative aux redevances radio et télévision, les mots «juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 81, § 2, 4°, de la loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation, les mots «juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 113, § 2, point 5, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, les mots «juges au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

— A l'article 319, deuxième alinéa, du Code des impôts sur les revenus, les mots «juge au tribunal de police» sont remplacés par les mots «juge d'instruction».

Pour les motifs déjà indiqués aux articles 1/1 et 1/2 (nouveaux) proposés, ces amendements sont également retirés.

Article 1er

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Faire précéder l'article 1er de la proposition d'un article 1er (nouveau), rédigé comme suit:

— In artikel 38, tweede lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, gewijzigd door de wet houdende het Gerechtelijk Wetboek van 10 oktober 1967, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

6. «In artikel 63, derde lid, van het Wetboek van de belasting op de toegevoegde waarde van 3 juli 1969, wordt het woord «politierechter» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 4, 1°, van de wet van 6 juli 1976 tot betrekking van het sluikwerk met handels- of ambachtskarakter, wordt het woord «politierechter» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 197 van het Algemeen Wetboek Douane en Accijnzen van 18 juli 1977, worden de woorden «rechter in de politierechtbank van het kanton» vervangen door de woorden «onderzoeksrechter van het arrondissement».

— In artikel 123 van de wet van 12 juli 1978 betreffende het accijnsregime van alcohol, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 21, § 2, van de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betrekking van het vergunningsrecht, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 22, eerste lid, van de wet betreffende het kijk- en luistergeld van 13 juli 1987, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 81, § 2, 4°, van de wet op het consumentenkrediet van 12 juni 1991, worden de woorden «rechter bij de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 113, § 2, punt 5, van de wet betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument van 14 juli 1991, worden de woorden «rechter bij de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

— In artikel 319, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelasting, worden de woorden «rechter in de politierechtbank» vervangen door het woord «onderzoeksrechter».

Om de reeds bij de voorgestelde artikelen 1/1 en 1/2 nieuw aangehaalde redenen worden ook deze amendementen ingetrokken.

Artikel 1

De Regering dient het volgende amendement in:

«Voor artikel 1 van het voorstel van wet een artikel 1 (nieuw) in te voegen, dat luidt als volgt:

« Article 1er. — L'article 22 du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est remplacé par la disposition suivante:

« Article 22. — Les procureurs du Roi sont chargés de la recherche et de la poursuite des infractions dont la connaissance appartient aux cours d'assises, aux tribunaux correctionnels et aux tribunaux de police, sauf, pour ces deux dernières juridictions, lorsque l'action publique est confiée à l'auditeur du travail. »

Justification

Cet amendement tend principalement à mettre en évidence que le procureur du Roi est également chargé de la recherche de la poursuite des délits qui relèveront du tribunal de police en suite de l'extension de sa compétence.

En outre, il est proposé de compléter l'article 22, in fine, de sorte qu'il soit clairement établi que l'auditeur du travail exerce l'action publique, devant les tribunaux de police et devant les tribunaux correctionnels pour des infractions dont la loi lui attribue la poursuite. Bien que déjà prévu à l'article 155 du Code judiciaire, le Gouvernement estime devoir reprendre également cette adaptation qui par ailleurs se retrouvait déjà à l'article 4 du projet de loi relatif aux tribunaux de police (Doc. Sénat n° 450/1, du 12 juin 1980, 1979-1980).

Un membre fait observer que le terme « délits » dans le texte original français de l'article 22 du Code d'instruction criminelle est remplacé ici par le terme « infraction », terme qui englobe également les crimes.

Cette modification habilite donc le procureur du Roi à poursuivre les crimes, ce que l'article 22 n'avait jamais autorisé.

La poursuite des crimes relevait jusqu'à présent de la compétence du procureur général.

Le procureur du Roi ne pouvait ordonner une enquête de recherche pour un crime. Il fallait en cette hypothèse recourir à une instruction judiciaire.

La modification proposée aurait pour effet qu'il pourrait y avoir citation directe devant la Cour d'assises.

Le représentant du ministre répond que l'article 22 du Code d'instruction criminelle a une portée générale.

On peut donc supposer que le terme « délits » y est utilisé dans le sens large.

Il est fait remarquer que dans la justification de l'amendement c'est bien le terme « délits - wanbedrijven » qui est utilisé.

« Artikel 1. — Artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 22. — De procureurs des Konings zijn belast met de opsporing en de vervolging van de misdrijven waarvan de bevoegdheid aan de hoven van assisen, de correctionele rechtbanken of aan de politierechtbanken behoort, behalve voor de twee laatstgenoemde gerechten, wanneer de strafvordering aan de arbeidsauditeur is opgedragen. »

Verantwoording

Dit amendement beoogt hoofdzakelijk duidelijk te stellen dat de procureur des Konings ook belast is met de opsporing en de vervolging van de wanbedrijven die, door de bevoegdheidsuitbreiding, tot de bevoegdheid van de politierechtbank zullen behoren.

Daarnaast wordt voorgesteld om artikel 22, in fine, aan te vullen zodanig dat duidelijk wordt bepaald dat de arbeidsauditeur de strafvordering uitoefent voor de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken inzake misdrijven waarvoor de wet hem de vervolging opdraagt. Alhoewel zulks reeds vervat is in artikel 155 van het Gerechtelijk Wetboek lijkt het de Regering wenselijk ook deze toevoeging die reeds in artikel 4 van het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken voorkwam, over te nemen (Gedr. St. Senaat, nr. 450/1, d.d. 12 juni 1980, 1979-1980).

Een lid merkt op dat het woord « délits » in de oorspronkelijke Franse tekst van artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering hier wordt vervangen door het woord « infraction », dat ook de misdaaden beoogt.

Door die wijziging wordt dus aan de procureur des Konings de bevoegdheid gegeven om de misdaaden te vervolgen, wat artikel 22 nooit heeft toegelaten.

Tot nu toe behoorde dit tot de bevoegdheid van de procureur-generaal.

De procureur des Konings mocht voor een misdaad geen opsporingsonderzoek instellen: in dergelijk geval moest een gerechtelijk onderzoek worden geopend.

De voorgestelde wijziging zou tot gevolg kunnen hebben dat er rechtstreekse dagvaardingen zouden zijn voor het Hof van Assisen.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering een algemene draagwijdte heeft.

Men kan dus veronderstellen dat het woord « délits » daar in de brede zin wordt gebruikt.

Er wordt opgemerkt dat in de verantwoording van het amendement het woord « délits - wanbedrijven » wordt gebruikt.

Le ministre attire l'attention sur le fait que dans le texte actuel de l'article 22 on parle de « misdrijven », un terme général, alors que le mot « wanbedrijven » vise le français « délits » dans le sens strict du terme.

Dans le nouvel article 23 du Code d'instruction criminelle proposé (voir article 2 nouveau), il est fait référence aux crimes visés à l'article 22 du même Code. Ce n'est donc qu'au terme de l'enquête qu'il peut y avoir dessaisissement.

Un membre fait observer que les contraventions ne figuraient pas à l'article 22 parce que les commissaires de police avaient une compétence parallèle à celle des procureurs du Roi pour ordonner en la matière une recherche.

L'amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts (voir *supra*, remarque préliminaire, p. 3).

Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 2 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Insérer, après l'article 1er (nouveau), un article 2 (nouveau), rédigé comme suit :

« Article 2. — L'article 23, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est remplacé par la disposition suivante :

« Sont également compétents pour exercer les attributions fixées par l'article 22, le procureur du Roi du lieu de l'infraction, celui de la résidence de l'inculpé et celui du lieu où l'inculpé pourra être trouvé. »

Justification

Comme les attributions du procureur du Roi comprennent également les délits qui relèvent de la compétence des tribunaux de police, il est souhaitable de remplacer les termes « crime » et « délit » par le terme plus général « infraction ».

Ce texte a été repris du projet de loi n° 450/1, article 5.

Cet amendement ne donne lieu à aucune discussion.

Il est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts et est adopté par 13 voix contre 4.

De minister wijst erop dat er in de huidige tekst van artikel 22 sprake is van « misdrijven », wat een algemene term is, terwijl met het woord « wanbedrijven » het Franse woord « délits » *sensu stricto* wordt beoogd.

In het nieuw voorgestelde artikel 23 van het Wetboek van Strafvordering (zie *infra* artikel 2 nieuw) wordt gerefereerd aan de misdaden bedoeld in artikel 22 van hetzelfde Wetboek. Het is dus pas na afloop van het onderzoek dat het uit handen geven mogelijk is.

Een lid merkt op dat de overtredingen in artikel 22 niet waren vermeld omdat de politiecommissarissen een gelijklopende bevoegdheid hadden met die van de procureurs des Konings om in deze aangelegenheid een opsporingsonderzoek in te stellen.

De tekst van het amendement is overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts (*cf. supra*, Voorafgaande opmerking, blz. 3).

Het amendement wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 2 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Na artikel 1 (nieuw) een artikel 2 (nieuw) in te voegen, dat luidt als volgt :

« Artikel 2. — Artikel 23, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Tot het uitoefenen van de ambtsverrichtingen bepaald in artikel 22 zijn gelijkelijk bevoegd de procureur des Konings van de plaats van het misdrijf, die van de verblijfplaats van de verdachte en die van de plaats waar de verdachte kan worden gevonden. »

Verantwoording

Daar de ambtsverrichtingen van de procureur des Konings ook de wanbedrijven betreffen die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren, is het wenselijk de termen « misdaad » en « wanbedrijf » te vervangen door de meer algemene term « misdrijf ».

Deze tekst werd overgenomen uit het wetsontwerp nr. 450/1, art. 5.

Dit amendement geeft geen aanleiding tot besprekking.

De tekst van het amendement is overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts. Het amendement wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Article 3 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Insérer, après l'article 2 (nouveau), un article 3 (nouveau), rédigé comme suit:

« Article 3. — L'article 129, alinéa premier, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«S'ils sont d'avis que le fait n'est qu'une simple contravention de police ou l'un des délits prévus à l'article 138, l'inculpé sera renvoyé devant le tribunal de police.»

Justification

L'extension de la compétence proposée par ce projet de loi (art. 1er de la proposition de M. Arts) implique une adaptation de l'article 129 du Code d'instruction criminelle. Les modifications relatives à la loi sur la détention préventive nécessitées par l'extension de la compétence proposée font l'objet des articles 1^{er}ter à 1^{er}ter, 4°, que le Gouvernement propose d'introduire par amendement.

Les adaptations proposées ne modifient en rien les compétences du juge d'instruction ou du procureur du Roi.

La modification consiste donc à rendre possible le renvoi d'une infraction qui ne soit pas une simple contravention devant les tribunaux de police, à savoir les délits visés à l'article 138.

Un membre fait observer qu'il y a donc une décision de la chambre du conseil sans disqualification, de manière à ce que ceci n'influence ni le quantum de la peine ni le délai de prescription.

La question est de savoir si la Cour de cassation va suivre cette interprétation.

Le représentant du ministre répond que l'on vise ici l'hypothèse où un juge d'instruction a été désigné.

Il donne l'exemple d'un délit de fuite à l'occasion d'un accident de la circulation: la voiture de l'auteur n'est pas retrouvée, mais on peut supposer qu'elle est cachée dans un garage.

Puisqu'il n'y a pas flagrant délit, il faut ordonner une perquisition.

La procureur du Roi pourra donc désigner un juge d'instruction qui mènera l'instruction *in rem*.

Dès la fin de l'instruction, il appartient à la chambre du conseil de régler la procédure.

Si la chambre constate alors que les faits sont constitutifs d'un délit relevant de la compétence des tribu-

Artikel 3 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«Na artikel 2 (nieuw) een artikel 3 (nieuw) in te voegen, dat luidt als volgt:

« Artikel 3.— Artikel 129, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepalingen vervangen:

«Indien zij van oordeel zijn dat het feit slechts een overtreding of een van de in artikel 138 bedoelde wanbedrijven is, wordt de verdachte naar de politierechtbank verwezen.»

Verantwoording

De bevoegdheidsuitbreiding die door dit wetsontwerp wordt voorgesteld (art. 1 van het voorstel van de heer Arts) veronderstelt een aanpassing van artikel 129 van het Wetboek van Strafvordering. De wijzigingen die deze bevoegdheidsuitbreiding met zich mee brengt betreffende de wet op de voorlopige hechtenis maken het voorwerp uit van de artikelen 1ter tot 1ter, 4°, die de Regering voorstelt bij amendement in te voeren.

De voorgestelde aanpassingen wijzigen geenszins de bevoegdheid van de onderzoeksrechter of van de procureur des Konings.

De wijziging bestaat dus in de mogelijkheid om een ander misdrijf dan een gewone overtreding naar de politierechtbank te verwijzen, namelijk de wanbedrijven bedoeld in artikel 138.

Een lid merkt op dat er dus een beslissing van de raadkamer is zonder diskwalificatie, zodat dit geen gevolg heeft op de strafmaat en op de verjaringstermijn.

De vraag is of het Hof van Cassatie deze interpretatie zal volgen.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat men hier de hypothese beoogt waar een onderzoeksrechter is aangesteld.

Hij geeft het voorbeeld van een vluchtmisdrijf naar aanleiding van een verkeersongeval: de wagen van de dader is niet teruggevonden, maar men kan veronderstellen dat hij in zijn garage verborgen is.

Vermits er geen heterdaad is, moet een huiszoeksbevel uitgevaardigd worden.

De procureur des Konings gaat dus een onderzoeksrechter aanstellen die het onderzoek *in rem* voert.

Als het onderzoek afgelopen is, dient de raadkamer tot de regeling van de rechtspleging over te gaan.

Als ze op dit ogenblik vaststelt dat de feiten een misdrijf uitmaken dat tot de bevoegdheid van de poli-

naux de police, elle renvoie l'affaire devant le tribunal, sans la moindre implication, ni au niveau du quantum de la peine, ni sur le délai de prescription.

Le préopinant demande encore si cela suppose aussi que les faits relèvent d'emblée de la qualification nouvelle, qu'il ne faut pas en fait désigner un juge d'instruction et qu'il ne faut donc pas délivrer un mandat d'arrêt.

Or, l'un n'exclut-il pas l'autre?

Le représentant du ministre répond que la loi ne modifie en rien la possibilité pour le juge d'instruction à ouvrir une enquête judiciaire à la demande du procureur du Roi.

En ce qui concerne le mandat d'arrêt, cela dépend de la peine qui peut être prononcée.

Si les faits peuvent donner lieu à une peine d'emprisonnement de plus d'un an, il pourra être délivré un mandat d'arrêt.

Les seules autres hypothèses sont celle de l'homicide volontaire et la conduite en état d'ivresse en cas de récidive.

Un membre fait remarquer que l'article 140 ne vise que le quantum de la peine et non la prescription, ce qui pourrait donner lieu à une interprétation restrictive par les plaideurs.

Le représentant du ministre répond que les règles relatives à la prescription sont fixées dans le livre premier du Code pénal, sur la base de la définition du crime, du délit et de la contravention.

La loi prévoit un délai de prescription de trois ans pour les délits et 6 mois pour les contraventions.

Une loi spéciale dispose que «l'action publique d'une infractions aux (...) lois coordonnées et aux règlements relatifs à la police de la circulation routière est prescrite après un an révolu (...)» (article 68 de l'arrêté royal du 16 mars 1968).

Cet article ne vise évidemment pas les infractions au code de la route, mais bien les homicides et les coups et blessures involontaires qui sont des délits.

Or, le livre premier du Code pénal définit le délit comme l'infraction que les lois punissent d'une peine correctionnelle.

Dans le système de la proposition de loi, il ne propose donc pas la politionnisation, mais bien une attribution de compétence qui n'a aucune conséquence pour le quantum de la peine ni pour le délai de prescription.

tierechtbank behoort, verwijst ze de zaak naar die rechtbank, zonder enig gevolg op het vlak van de strafmaat of de verjaringstermijn.

De vorige spreker vraagt of dit ook veronderstelt dat de feiten *ab initio* onder de nieuwe kwalificatie vallen, dat er eigenlijk geen onderzoeksrechter moet worden gelast en dat er dus ook geen aanhoudingsmandaat moet worden uitgevaardigd.

Sluit integendeel het ene het andere niet uit?

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de wet geen wijziging aanbrengt in de mogelijkheid voor de onderzoeksrechter op verzoek van de procureur des Konings tot een gerechtelijk onderzoek over te gaan.

Wat het aanhoudingsbevel betreft, hangt het af van de straf die kan worden toegepast.

Als het feit aanleiding kan geven tot een gevengenisstraf van meer dan een jaar, kan een bevel tot aanhouding worden uitgevaardigd.

De enige andere hypotheses zijn het onopzettelijk doden en het sturen in staat van dronkenschap in geval van herhaling.

Een lid merkt op dat artikel 140 alleen de strafmaat beoogt en niet de verjaring, hetgeen aanleiding zou kunnen geven tot een beperkende interpretatie door de pleiters.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de regels betreffende de verjaring door het eerste boek van het Strafwetboek worden bepaald, op grond van de definitie van de misdaad, van het wanbedrijf en van de overtreding.

De wet bepaalt dat de verjaringstermijn drie jaar is voor een wanbedrijf, en 6 maanden voor een overtreding.

Een bijzondere wet bepaalt dat «de strafvordering voortspruitende uit een misdrijf tegen (de) gecoördineerde wetten en de reglementen betreffende de politie over het wegverkeer, verjaart door verloop van een jaar (...)» (artikel 68 van het koninklijk besluit van 16 maart 1968).

Hier worden uiteraard niet de verkeersovertredingen bedoeld, maar wel de doding en de onopzettelijke slagen en verwondingen, die wanbedrijven zijn.

Het eerste boek van het Strafwetboek omschrijft het wanbedrijf echter als het misdrijf «naar de weten strafbaar met een correctionele straf».

In het systeem van het wetsvoorstel is er dus geen politionalisering, maar wel een toekenning van bevoegdheid, die geen invloed heeft op de strafmaat, noch op de verjaringstermijn.

L'attribution de compétence est le fait du législateur alors que la transformation d'un délit en infraction est le privilège des tribunaux.

La Commission souscrit unanimement à cette interprétation.

Le représentant du ministre cite l'exemple des lois de 1925 sur la destruction ou la dégradation des lignes téléphoniques ou électriques.

Les faits visés sont susceptibles de peines d'emprisonnement de deux à trois mois, un quantum qui dépasse les peines applicables aux infractions.

Ici nous avons un autre exemple où la loi attribue aux tribunaux de police une compétence de juger des infractions qui ne constituent pas des contraventions.

Un membre rappelle à ce propos la modification de l'article 130 du Code d'instruction criminelle, proposée par l'article 4 nouveau (voir plus loin).

Cet article traite de peines correctionnelles et du renvoi devant le tribunal correctionnel, à l'exception des modifications prévues à l'article 129.

Implicitement, on prévoit donc que les faits visés certes restent punissables, mais qu'il s'agit d'un renvoi de compétence.

Le même intervenant renvoie en outre à l'article 21 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle qui stipule : « (...) Le délai sera toutefois d'un an en cas de contraventionnalisation d'un délit. (...) »

On peut en déduire que le délai reste inchangé lorsque le délit n'est pas contraventionnalisé.

Un autre membre demande si l'homicide involontaire à l'occasion d'un accident de la circulation est considéré comme une infraction en matière de circulation.

Il lui est répondu qu'il s'agit d'une infraction telle que visée à l'article 138.

Le préopinant se demande si les plaideurs ne vont pas soutenir que les textes sont clairs et ne prêtent pas à interprétation, ce qui aurait pour effet que les délais de prescription d'un an restent applicables.

Le représentant du ministre répond que l'article 138, 6°, parle d'infractions définies dans la loi relative au roulage.

C'est le 6bis du même article qui vise les délits pour lesquels la compétence est attribuée aux tribunaux de police.

De toekenning van bevoegdheid wordt door de wetgever gedaan terwijl het omzetten van een wanbedrijf in een overtreding een voorrecht is van de rechtbanken.

De Commissie is het unaniem eens met deze interpretatie.

De vertegenwoordiger van de minister citeert het voorbeeld van de wetten van 1925 over de vernieling of beschadiging van telefoon- of elektriciteitsleidingen.

De bedoelde feiten zijn strafbaar met gevangenisstraffen van twee tot drie maanden, hetgeen de straffen overschrijdt die op de overtredingen toepasselijk zijn.

Dit is een ander voorbeeld waar de wet de bevoegdheid aan de politierechtbanken toekent om over misdrijven te oordelen die geen overtredingen zijn.

Een lid herinnert hieromtrent aan de wijziging van artikel 130 van het Wetboek van Strafvordering, voorgesteld door artikel 4 (nieuw) (zie *infra*).

Daar is er sprake van de correctionele straffen en de verwijzing naar de correctionele rechtkant, met uitzondering van hetgeen wordt gewijzigd in artikel 129.

Implicitet wordt dus gesteld dat de bedoelde feiten weliswaar gestraft blijven, maar dat het om een verwijzing van bevoegdheid gaat.

Hetzelfde lid verwijst bovendien naar artikel 21 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, dat luidt : « De termijn is evenwel een jaar ingeval een wanbedrijf wordt omgezet in een overtreding. »

Hieruit kan worden afgeleid dat de termijn ongewijzigd blijft, als het wanbedrijf niet wordt omgezet.

Een ander lid vraagt of een onopzettelijk doden naar aanleiding van een verkeersongeval als een « verkeersmisdrijf » wordt beschouwd.

Er wordt geantwoord dat het een verkeersmisdrijf is zoals bedoeld in artikel 138.

De vorige spreker vraagt zich af of de pleiters niet zullen beweren dat de tekst duidelijk is, en dat hij niet vatbaar is voor interpretatie, zodanig dat de verjaringstermijn van een jaar toch van toepassing zou zijn.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat artikel 138, 6°, handelt over de misdrijven omgeschreven in de wet op het wegverkeer.

Het is de 6bis van hetzelfde artikel die betrekking heeft op de wanbedrijven waarvoor de bevoegdheid aan de politierechtbanken wordt toevertrouwd.

L'article 138 ne règle que la compétence de ces tribunaux, sans prévoir que les faits visés doivent être qualifiés ou non comme des infractions en matière de circulation.

Un membre fait observer que si l'on modifie l'article 26, l'intéressé se verra d'abord renvoyer devant le tribunal de police, et puis fera l'objet d'une décision de la chambre du conseil le maintenant en état d'arrestation.

Dès cet instant, il n'y a plus de recours possible contre cette décision, puisqu'il y a eu renvoi, mais l'intéressé pourra toujours demander au tribunal de police de le remettre en liberté.

Le représentant du ministre confirme cette analyse et souligne que le Gouvernement a préparé un amendement en ce sens visant la modification de l'article 27 sur la détention préventive, et où c'est le tribunal de police qui arrêtera les modalités de la libération provisoire.

L'amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 4 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Insérer, après l'article 3 (nouveau), un article 4 (nouveau) rédigé comme suit:

«A l'article 130, du même Code, les mots «à l'exception du cas prévu à l'article 129, alinéa 1er» sont insérés après les mots «peines correctionnelles.»

Justification

La modification proposée vise également à mettre le Code d'instruction criminelle en concordance avec l'extension des compétences du tribunal de police. L'article 130 stipule en effet que «si le délit est reconnu de nature à être puni de peines correctionnelles, l'inculpé sera renvoyé au tribunal correctionnel».

Il s'agit donc d'en exclure les délits en matière de roulage qui sont de la compétence du tribunal de police.

Cette modification faisait déjà l'objet de l'article 7 du projet de loi n° 450/1.

Cet amendement ne donne pas lieu à discussion.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Il est adopté par 13 voix contre 4.

Artikel 138 regelt alleen de bevoegdheid van die rechtbanken maar bepaalt niet of de bedoelde feiten al of niet verkeersmisdrijven zijn.

Een lid merkt op dat, als men artikel 26 wijzigt, het zo is dat de betrokken eventueel eerst een verwijzing naar de politierechtbank krijgt, en dan een beschikking van de raadkamer waarbij hij aangehouden blijft.

Op dat ogenblik is er tegen die beschikking geen beroep meer mogelijk vermits er een verwijzing is, maar de betrokken kan aan de politierechtbank de invrijheidstelling vragen.

De vertegenwoordiger van de minister bevestigt dit en onderstreept dat de Regering een amendement in die zin heeft voorbereid tot wijziging van artikel 27 van de wet op de voorlopige hechtenis, waar de modaliteiten van de voorlopige invrijheidstelling door de politierechtbanken worden bepaald.

Het amendement wordt als dusdanig overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts. Het wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 4 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«Na artikel 3 (nieuw) een artikel 4 (nieuw) in te voegen, dat luidt als volgt:

«In artikel 130 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «behoudens het geval bedoeld in artikel 129, eerste lid» ingevoegd tussen de woorden «wordt de verdachte» en «naar de correctionele rechtbank verwezen.»

Verantwoording

De voorgestelde wijziging wil eveneens het Wetboek van Strafvordering in overeenstemming brengen met de uitbreiding van de bevoegdheden van de politierechtbanken. Artikel 130 bepaalt immers dat «indien het misdrijf blijkt strafbaar te zijn met correctionele straffen, de verdachte naar de correctie-rechtbank wordt verwezen».

Het ligt derhalve in de bedoeling verkeersmisdrijven die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren, uit te sluiten.

Deze wijziging maakte reeds het voorwerp uit van artikel 7 van het wetsontwerp nr. 450/1.

Dit amendement geeft geen aanleiding tot besprekking.

Het amendement wordt als dusdanig overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts. Het wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Article 5 (article 1er de la proposition de loi)

L'article 1er de la proposition de loi était libellé comme suit:

« Article premier. — A l'article 138 du Code d'instruction criminelle sont apportées les modifications suivantes:

1° le 6° est remplacé par la disposition suivante:

« 6° des infractions aux lois et règlements sur les barrières, les services publics et réguliers du transport en commun par terre ou par eau, la voirie par terre ou par eau, et le roulage; »;

2° le 6^obis est remplacé par la disposition suivante:

« 6^obis des délits prévus aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal, lorsque l'homicide, les coups ou blessures sont la conséquence d'un accident de la circulation; »;

3° il est inséré au même titre un 6^oter, rédigé comme suit:

« 6^oter des délits définis à l'article 22 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs. »

Un membre demande s'il est opportun de soustraire également à la compétence des tribunaux correctionnels les délits de fuite assortis d'homicide ou de coups et blessures.

Un autre membre répond que selon les textes actuels, les tribunaux de police avaient compétence pour tous les délits de fuite, sauf les délits avec coups et blessures.

Mais puisque maintenant on prévoit que tous les cas de coups et blessures seront renvoyés devant les tribunaux de police, il en ira de même en cas de délit de fuite. Selon le préopinant, il n'y aurait qu'une seule catégorie de coups et blessures qui devrait être soustraite à la compétence des tribunaux de police.

On pourrait alors suivre le même raisonnement pour toutes les autres infractions, par exemple l'ivresse au volant.

Le ministre confirme que l'intention était bien de respecter la cohérence et de renvoyer tous les litiges de même nature devant un même tribunal.

En outre, la qualification de l'infraction, les délais de prescription et les peines restent inchangés.

Et enfin on aurait tort de parler de banalisation, puisqu'on peut raisonnablement escompter une décision plus rapide de la part du tribunal de police que de la part du tribunal correctionnel.

Artikel 5 (artikel 1 van het wetsvoorstel)

Artikel 1 van het wetsvoorstel luidde als volgt:

« Artikel 1. — In artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het 6° wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 6° van de misdrijven omschreven in de wetten en verordeningen op de barelen, de openbare en geregelde diensten van gemeenschappelijk vervoer te land en te water, de wegen te land en te water en het wegverkeer; »;

2° het 6^obis wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 6^obis van de wanbedrijven omschreven in de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek, wanneer de doding, de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; »;

3° in hetzelfde artikel wordt een 6^oter ingevoegd, luidend als volgt:

« 6^oter van de wanbedrijven omschreven in artikel 22 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. »

Een lid vraagt of het opportuun is ook de vluchtmisdrijven die gepaard gaan met de doding, slagen of verwondingen aan de bevoegdheid van de correctienele rechtbanken te onttrekken.

Een ander lid antwoordt dat volgens de huidige tekst de politierechtbank bevoegd was voor alle vluchtmisdrijven, behalve indien er slagen en verwondingen waren.

Vermits men nu alle slagen en verwondingen naar de politierechtbank verwijst, geldt dit ook wanneer er een vluchtmisdrijf is. Volgens de spreker zou er maar één categorie van slagen en verwondingen moeten worden onttrokken aan de bevoegdheid van de politierechtbank.

Dan zou men dezelfde redenering kunnen volgen voor andere misdrijven zoals bijvoorbeeld dronkenschap aan het stuur.

De minister bevestigt dat de bedoeling erin bestond coherent te zijn, door alle geschillen van dezelfde aard aan eenzelfde rechtbank toe te vertrouwen.

Bovendien worden de kwalificatie van het misdrijf, de verjaringstermijnen en de straffen niet gewijzigd.

Tenslotte kan er geen sprake zijn van een banalisatie, vermits men redelijkerwijze kan hopen dat de politierechtbank sneller uitspraak zal doen dan de rechtbank van eerste aanleg.

Un membre fait observer que les tribunaux de police auront désormais compétence pour sanctionner le défaut d'assurance.

Quel texte indique que l'on ne change rien à la qualification et aux peines?

Un autre membre renvoie à l'article 140 libellé comme suit:

« Chaque fois qu'il est saisi d'un délit, en vertu de l'article 138, le tribunal de police applique les peines portées par la loi contre les délits... »

A la suggestion du même membre, les mots « sont la conséquence » sont remplacés par le mot « résultant » au 6^obis de l'article, pour respecter le libellé de la loi de 1959.

Un membre constate que dans l'article 1er, 2°, on vise les articles 418, 419 et 420.

Le premier texte ne visait lui que les articles 418 et 420. Pourquoi le renvoi à l'article 419 a-t-il été inséré?

Il lui est répondu que l'article 419 vise l'homicide, alors que le texte initial ne visait que les coups et blessures.

En ce qui concerne le 6° proposé, un membre demande si le recours de l'assureur contre l'assuré relève également de la compétence du tribunal de police.

Le représentant du ministre répond par l'affirmative et renvoie à l'article 31 de la proposition qui insère un article 60bis dans le Code judiciaire (voir: « toutes les actions ... »).

Dans la phrase liminaire de l'article 1er en projet, les mots « le Code d'instruction criminelle » sont remplacés par les mots « du même Code ».

L'amendement récapitulatif de M. Arts reproduit les modifications visées ci-dessus. Il est ainsi libellé:

« Article 5. — A l'article 138 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

1° le 6° est remplacé par la disposition suivante :

« 6° des infractions aux lois et règlements sur les barrières, les services publics et réguliers du transport en commun par terre ou par eau, la voirie par terre ou par eau, et le roulage;

2° le 6^obis est remplacé par la disposition suivante :

« 6^obis des délits prévus aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal, lorsque l'homicide, les coups ou blessures résultent d'un accident de la circulation; »;

Een lid merkt op dat de politierechtbanken de bevoegdheid krijgen om het gebrek aan verzekering te bestraffen.

Uit welke tekst blijkt dat de kwalificatie van de feiten en de straffen ongewijzigd blijft?

Een ander lid verwijst naar artikel 140, dat luidt als volgt:

« Wanneer de politierechtbank krachtens artikel 138 kennis neemt van wanbedrijven, past zij op de beklaagden de straffen toe welke de wet op die van wanbedrijven stelt... »

Op suggestie van hetzelfde lid wordt in de Franse tekst van het 6^obis de woorden « sont la conséquence » vervangen door het woord « résultant », om de tekst van de wet van 1959 te behouden.

Een lid stelt vast dat in artikel 1, 2°, er sprake is van de artikelen 418, 419 en 420.

In de oude tekst werden alleen de artikelen 418 en 420 beoogd. Waarom wordt de vermelding van artikel 419 toegevoegd?

Er wordt geantwoord dat artikel 419 de doding betreft, terwijl men in de oorspronkelijke tekst alleen de slagen en verwondingen beoogde.

In verband met het voorgestelde 6^otervraagt een lid of de regresvordering van de verzekeraar tegen de verzekerde ook tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt bevestigend en verwijst naar artikel 31 van het voorstel, dat een artikel 601bis in het Gerechtelijk Wetboek invoegt (*cf.*: « alle vorderingen... »).

In de aanhef van het voorgestelde artikel worden de woorden « het Wetboek van Strafvordering » vervangen door de woorden « hetzelfde Wetboek ».

Het syntheseamendement van de heer Arts herneemt die hoger voorgestelde wijzigingen en luidt als volgt:

« Artikel 5. — In artikel 138 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het 6° wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 6° van de misdrijven omschreven in de wetten en verordeningen op de barelen, de openbare en geregelde diensten van gemeenschappelijk vervoer te land en te water, de wegen te land en te water en het wegverkeer; »;

2° het 6^obis wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 6^obis van de wanbedrijven omschreven in de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek, wanneer de doding, de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; »;

3e Il est inséré au même article 6ter, rédigé comme suit:

« 6ter des délits définis à l'article 22 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs; ».

L'amendement et l'article ainsi amendé sont adoptés par 13 voix contre 4.

Article 6 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 145, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, est remplacé comme suit:

« Les citations pour contravention ou délit relevant de la compétence du tribunal de police seront faites à la requête du ministère public ou de la partie civile. »

Justification

Il s'agit d'une adaptation qui résulte de l'extension des compétences du tribunal de police.

Le Gouvernement dépose ensuite le sous-amendement suivant:

« Remplacer les mots « de la partie civile » par les mots « de la partie qui réclame. »

Justification

Lorsque la citation est lancée, la partie qui réclame n'est pas encore partie civile.

Plusieurs membres s'interrogent toutefois sur la signification exacte des mots « de la partie qui réclame ».

Le représentant du ministre fait observer qu'il s'agit du texte original de l'article 145 du Code d'instruction criminelle.

On attire l'attention sur le fait que le texte néerlandais parle de « *de burgerlijke partij* ».

La Commission se prononce dès lors en faveur du libellé initial de l'amendement.

Dans la phrase liminaire du texte en projet, les mots « du Code d'instruction criminelle » sont remplacés par les mots « du même Code ».

Il est fait observer que lorsqu'il y a connexité d'une infraction en matière de circulation et un ou plusieurs autres délits, ce sont les règles normales qui s'appliqueront, ce qui implique que le tribunal de police ne sera plus compétent. Ce serait le cas de l'auteur d'un vol qui provoquerait un accident de circulation pendant sa fuite.

3e in hetzelfde artikel wordt een 6ter ingevoegd, luidend als volgt:

« 6ter van de wanbedrijven omschreven in artikel 22 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen; ».

Het artikel en het aldus gewijzigde amendement worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 6 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 145, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, wordt vervangen als volgt:

« Dagvaardingen wegens overtreding of wegens een wanbedrijf dat tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort, geschieden op verzoek van het openbaar ministerie of van de burgerlijke partij. »

Verantwoording

Het betreft hier een aanpassing die voortvloeit uit de bevoegdheidsuitbreiding van de politierechtbank.

Vervolgens dient de Regering het volgende sub-amendement in:

« De woorden « van de burgerlijke partij » te vervangen door de woorden « van de eisende partij. »

Verantwoording

Op het tijdstip dat de dagvaarding wordt gedaan, is de eisende partij nog geen burgerlijke partij.

Meerdereleden vragen zich evenwel af wat men precies bedoelt met de woorden « van de eisende partij ».

De vertegenwoordiger van de minister merkt op dat het hier gaat om de oorspronkelijke tekst van artikel 145 van het Wetboek van Strafvordering.

Er wordt op gewezen dat er in de Nederlandse tekst sprake is van « *de burgerlijke partij* ».

Bijgevolg kiest de Commissie voor de oorspronkelijke formule van het amendement.

In de aanhef van de voorgestelde tekst worden de woorden « *het Wetboek van Strafvordering* » vervangen door de woorden « *hetzelfde Wetboek* ».

Er wordt opgemerkt dat, wanneer een verkeersmisdrijf met een of meer wanbedrijven samenhangt, de gewone regels van toepassing zijn, zodanig dat de politierechtbank niet meer bevoegd is. Dit is bij voorbeeld het geval met iemand die een diefstal pleegt en die tijdens zijn vlucht een verkeersongeval veroorzaakt.

Dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, l'article est donc ainsi libellé:

« L'article 145, alinéa 1er, du même Code est remplacé comme suit :

« Les citations pour contravention ou délit relevant de la compétence du tribunal de police seront faites à la requête du ministère public ou de la partie civile. »

Cet amendement est adopté par 13 voix contre 4.

Article 7 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 152 du même Code, modifié par les lois du 16 février 1961 et du 20 décembre 1974, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 152. — § 1er. Le prévenu, la partie civilement responsable et la partie civile comparaîtront en personne ou par un avocat.

§ 2. Toutefois, le prévenu comparaît en personne s'il est poursuivi pour homicide involontaire, délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures ou pour avoir occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue résultant soit de l'emploi de drogues ou de produits hallucinogènes, soit de la consommation de boissons alcooliques en quantité telle que l'analyse de l'haleine mesure une concentration d'alcool d'au moins 0,35 milligramme par litre d'air alvéolaire expiré ou que l'analyse sanguine révèle une concentration d'alcool d'au moins 0,8 gramme par litre de sang.

Le tribunal pourra toujours autoriser la représentation du prévenu qui justifie de l'impossibilité de comparaître en personne.

§ 3. En tout état de cause, le tribunal pourra, sans que sa décision puisse être l'objet d'aucun recours, ordonner la comparution en personne.

Le jugement ordonnant cette comparution sera signifié à la partie qu'il concerne, à la requête du ministère public, avec citation à comparaître à la date fixée par le tribunal.

§ 4. Il sera statué par défaut s'il n'est pas déféré à l'obligation de comparaître en personne, prévue au § 2 ou au § 3. »

In het syntheseamendement van de heer Arts luidt het artikel als volgt:

« Artikel 145, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen als volgt :

« Dagvaardingen wegens overtreding of wegens een wanbedrijf dat tot de bevoegdheid van de politie-rechtbank behoort, geschieden op verzoek van het openbaar ministerie of van de burgerlijke partij. »

Het amendement wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 7 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 152 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 16 februari 1961 en 20 december 1974 wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« Artikel 152. — § 1. De beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de burgerlijke partij verschijnen persoonlijk of in de persoon van een advocaat.

§ 2. De beklaagde verschijnt nochtans persoonlijk indien hij wordt vervolgd wegens onopzettelijk doden, wegens vluchtmisdrijf naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander slagen, of verwondingen ten gevolg heeft gehad of wegens het veroorzaken van een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl hij verkeerde in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat ten gevolge van het gebruik van verdovende of hallucinatieverwekkende middelen hetzij alcoholische dranken in zodanige hoeveelheid te hebben gebruikt dat de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,8 gram per liter bloed aangaf.

De rechtbank kan altijd toestaan dat de beklaagde zich laat vertegenwoordigen wanneer hij aantoont dat het hem onmogelijk is persoonlijk te verschijnen.

§ 3. In elke stand van het geding kan de rechtbank de persoonlijke verschijning bevelen, zonder dat tegen haar beslissing enig rechtsmiddel kan worden ingesteld.

Het vonnis dat deze verschijning beveelt, wordt ten verzoeken van het openbaar ministerie aan de betrokken partij betekend, met dagvaarding om te verschijnen op de door de rechtbank vastgestelde datum.

§ 4. Indien niet voldaan is aan de in § 2 of § 3 bedoelde verplichting om persoonlijk te verschijnen, wordt vonnis bij verstek gewezen. »

Justification

Comme une partie des compétences du tribunal correctionnel est transférée au tribunal de police, il semble opportun de modifier l'article 152 du Code d'instruction criminelle en ce sens que le prévenu doive comparaître en personne s'il est poursuivi pour homicide involontaire, délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures ou pour avoir occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue résultant soit de l'emploi de drogues soit de produits hallucinogènes.

Afin de ne pas être plus sévère qu'en matière correctionnelle, la disposition de l'article 185, § 2, deuxième alinéa, du Code d'instruction criminelle a été reproduite au § 2, deuxième alinéa.

Le texte proposé est inspiré de celui qui avait été retenu par la commission de la Justice de la Chambre, après discussion approfondie, et repris comme article 9 du projet de loi relatif aux tribunaux de police (doc. Sénat n° 450/1).

Le § 2 dudit projet a néanmoins été adapté pour tenir compte du nouveau texte de l'article 34, § 2, 1°, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, tel que modifié par l'article 14 de la loi du 18 juillet 1990.

Le ministre souligne que le présent amendement répond à la préoccupation exprimée par certains membres concernant la banalisation de ce type de litiges.

Un membre a une remarque concernant l'alinéa premier du § 2: le prévenu sera donc cité devant le tribunal de police. Il est certes censé connaître la loi, mais il ne saura pas, sur la base de la qualification, s'il doit comparaître personnellement ou non.

En outre, le ministre lui-même a fait référence à la modification de l'article 34, § 2, 1°, de la loi du 16 mars 1968.

Cette disposition pourrait encore faire l'objet d'une modification à l'avenir.

Ne serait-il pas plus simple alors de récrire le § 2 en citant les références aux articles visés, encore que cette technique soit peu habituelle dans le Code d'instruction criminelle?

Puisque ces articles seront cités dans la citation, toute contestation se trouverait en outre éliminée.

Le ministre admet qu'en effet, cette solution serait préférable, du moins en ce qui concerne le § 2, premier alinéa, *in fine*, qui vise le taux d'alcoolémie.

Verantwoording

Daar een deel van de bevoegdheid van de correctie-rechtbank overgaat naar de politierechtbank lijkt het aangewezen artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen in die zin dat de persoonlijke verschijning van de verdachte voor de politierechtbank verplicht wordt gesteld indien hij vervolgd wordt wegens onopzettelijk doden, wegens vluchtmisdrijf naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander slagen, verwondingen tot gevolg heeft gehad of wegens een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl hij in staat van dronkenschap verkeerde of in een soortgelijke staat ten gevolge van het gebruik van verdoende of hallucinatieverwekkende middelen.

Om niet strenger op te treden dan in correctie-rechtbanken werd in § 2, tweede lid, de bepaling van artikel 185, § 2, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering overgenomen.

De voorgestelde tekst is geïnspireerd op die welke na grondige discussie in de bevoegde Kamercommissie is aangenomen en is opgenomen als artikel 9 van het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken (Gedr. Stuk. Senaat nr. 450/1).

De tekst van § 2 hiervan werd evenwel gewijzigd rekening houdend met de nieuwe tekst van artikel 34 § 2, 1°, van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, zoals gewijzigd bij artikel 14 van de wet van 18 juli 1990.

De minister onderstreept dat dit amendement een antwoord inhoudt op de bekommernis uitgedrukt door bepaalde leden met betrekking tot de banalisatie van dit soort geschillen.

Een lid heeft een opmerking bij het eerste lid van § 2: de betichte zal dus worden gedagvaard voor de politierechtbank; hij wordt weliswaar geacht de wet te kennen, maar in de praktijk zal hij op grond van de kwalificatie niet weten of hij al dan niet persoonlijk moet verschijnen.

Bovendien heeft de minister zelf gerefereerd aan de wijziging van artikel 34, § 2, 1°, van de wet van 16 maart 1968.

Deze bepaling zou in de toekomst nog kunnen worden gewijzigd.

Is het dus niet eenvoudiger § 2 te herschrijven, door de referenties van de bedoelde artikelen te vermelden, hoewel deze techniek in het Wetboek van Strafvordering gewoonlijk niet wordt toegepast?

Vermits die artikelen nominativum in de dagvaarding worden opgenomen zou er bovendien geen discussie meer kunnen zijn.

De minister geeft toe dat deze oplossing inderdaad beter zou zijn, ten minste wat betreft § 2, eerste lid *in fine*, die betrekking heeft op de alcoholconcentratie.

Le préopinant suggère de subdiviser le premier alinéa du § 2 en litteras selon le type d'infraction:

- a) homicide involontaire;
- b) délit de fuite à l'occasion de..., etc.;
- c) avoir occasionné un accident... etc.

Cette suggestion est adoptée.

Un membre demande s'il ne faudrait pas faire un § 5 du dernier alinéa du § 2.

Cette disposition ne pourrait-elle pas porter également par exemple sur l'hypothèse visée au § 3?

Ne faut-il pas prévoir aussi l'impossibilité de comparaître en personne lorsqu'elle est invoquée en cours du litige?

Un membre constate que la structure reproduit celle prévue à l'article 185.

Si le tribunal ordonne la comparution personnelle, l'intéressé ne pourra plus invoquer l'impossibilité de comparaître.

Sur la base de cet échange de vues, le Gouvernement dépose le sous-amendement suivant:

« Remplacer le § 2, premier alinéa, de l'article 152 du Code d'instruction criminelle par la disposition suivante :

« § 2. Toutefois, le prévenu comparaît en personne s'il est poursuivi pour :

1. homicide involontaire;
2. délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures;
3. avoir occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue résultant soit de l'emploi de drogues ou de produits hallucinogènes, soit de la consommation de boissons alcooliques en quantité telle que précisée à l'article 34, § 2, 1°, des lois relatives à la police de la circulation routière coordonnées le 16 mars 1968. »

Justification

La formulation proposée pour l'article 152, § 2, alinéa premier, du Code d'instruction criminelle permet d'éviter une modification formelle de cette disposition en cas d'adaptation ultérieure des quantités d'alcool visées à l'article 34, § 2, 1°, des lois coordonnées sur la police de la circulation routière.

L'amendement a donc été reformulé et libellé avec plus de précision. C'est ainsi qu'au point 3 on a

De vorige spreker suggereert het eerste lid van § 2 hoe dan ook onder te verdelen in verschillende littera's naar gelang van het misdrijf:

- a) onopzettelijk doden;
- b) vluchtmisdrijf naar aanleiding van ..., enz.;
- c) veroorzaken van een ongeval ..., enz.

Deze suggestie wordt aangenomen.

Een lid vraagt of men van het laatste lid van § 2 geen § 5 zou moeten maken.

Zou deze bepaling immers ook niet kunnen slaan bij voorbeeld op de hypothese bedoeld in § 3?

Moet de onmogelijkheid om persoonlijk te verschijnen ook niet voorzien worden wanneer ze tijdens het geding wordt ingeroepen?

Een lid stelt dat het hier gaat om dezelfde structuur als bij artikel 185.

Als de rechtbank de persoonlijke verschijning beveelt, kan de betrokkene die onmogelijkheid niet meer inroepen.

Op grond van deze bespreking dient de Regering het volgende subamendement in:

« Paragraaf 2, eerste lid van het artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering, te vervangen door de volgende bepaling :

« § 2. De beklaagde verschijnt nochtans in persoon indien hij wordt vervolgd voor :

1. onopzettelijke doding;
2. vluchtmisdrijf naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander slagen of verwondingen tot gevolg heeft gehad;
3. het veroorzaken van een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl hij verkeerde in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat ten gevolge van het gebruik van hetzelfde verdovende of hallucinatieverwekkende middelen, hetzelfde van een hoeveelheid alcoholische dranken zoals bepaald in het artikel 34 § 2, 1°, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968. »

Verantwoording

De voorgestelde formulering van het artikel 152 § 2, alinea 1 van het Wetboek van Strafvordering laat toe een formele wijziging van deze bepaling te ontwijken ingeval van een latere aanpassing van de alcoholhoeveelheden voorzien in artikel 34 § 1, 1°, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968.

Het amendement werd dus herschreven en beter gestructureerd. Zo is in punt 3 de verwijzing naar de

supprimé la référence au taux d'alcool dans le sang, et qu'en néerlandais la structure de la phrase a été adaptée.

En ce qui concerne le texte français, un membre demande s'il y a lieu de dire « boissons alcooliques » ou « boissons alcoolisées ».

Un autre membre répond qu'il y a une différence entre les deux expressions. L'on entend par « boisson alcoolique » la boisson alcoolique dans le sens propre du terme. Alors qu'une boisson alcoolisée désigne une boisson à laquelle on a ajouté de l'alcool. Il plaide pour que soit maintenue la terminologie utilisée à l'article 34, 1°, des lois relatives à la police de roulage, coordonnées les 16 mars 1968, à savoir celle de « boissons alcooliques ».

Le ministre se rallie à ce point de vue.

En vue d'affiner encore le texte du § 2, le Gouvernement dépose un amendement subsidiaire ainsi libellé :

« Remplacer l'article 152, § 2, par la disposition suivante :

« § 2. Toutefois, le prévenu compareît en personne s'il est poursuivi pour :

1° homicide involontaire;

2° délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures, ou pour avoir causé ou occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou, dans un état analogue, résultant de l'usage de drogues, de produits hallucinogènes ou de médicaments, ou de la consommation de boissons alcooliques. »

Justification

Le législateur a modifié, à plusieurs reprises, les taux d'alcool autorisés, il en a modifié également le mode de calcul.

Dès lors, il n'est pas utile de donner plus de précisions; si un conducteur est poursuivi pour homicide involontaire et pour avoir conduit avec un taux d'alcool non autorisé, il est normal qu'il comparaisse en personne devant le tribunal, le taux important peu.

La Commission se rallie à cette dernière version.

Un membre attire toutefois l'attention sur le fait que le dernier alinéa du § 2 de l'amendement initial a apparemment été oublié, et qu'il y a lieu de le maintenir.

A la suggestion du même membre, les mots « sans préjudice des dispositions du § 2, alinéa deux » sont insérés.

graad van alcoholconcentratie in het bloed geschrapt, terwijl de zinsconstructie in het Nederlands werd aangepast.

Met betrekking tot de Franse tekst informeert een lid of de uitdrukking « boissons alcooliques », dan wel « boissons alcoolisées » dient te worden gebruikt.

Een ander lid antwoordt dat er tussen beide uitdrukkingen een onderscheid bestaat. Een « boisson alcoolique » is een alcoholische drank in de ware zin van het woord, terwijl een « boisson alcoolisée » een drank is waarin alcohol is gemengd. Hij pleit ervoor dezelfde terminologie te hanteren als in artikel 34, 1°, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, te weten « boissons alcooliques ».

De minister sluit zich hierbij aan.

Om de tekst van § 2 nog verder te verfijnen dient de Regering een subsidiair amendement in luidend als volgt :

« Het artikel 152, § 2, te vervangen door de volgende bepaling :

« § 2. De beklaagde verschijnt nochtans in persoon indien hij wordt vervolgd wegens :

1° onopzettelijke doding;

2° het plegen van een vluchtmisdrijf na een ongeval waarbij aan een andere persoon slagen of verwondingen worden toegebracht, of het veroorzaken van een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl betrokkenen in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat verkeert ten gevolge van het gebruik van verdovende middelen, van hallucinogenen, van geneesmiddelen, of van alcoholhoudende dranken. »

Verantwoording

De wetgever heeft verscheidene malen het toegepaste alcoholgehalte gewijzigd; hij heeft tevens wijzigingen aangebracht in de berekeningswijze ervan.

Derhalve moet niet in nadere bepalingen worden voorzien; wanneer een bestuurder van een voertuig wordt vervolgd wegens onopzettelijke doding of wegens rijden onder invloed, is het normaal dat hij in persoon voor de rechtbank verschijnt. Het alcoholgehalte is in dit verband van weinig belang.

De Commissie sluit zich aan bij deze laatste versie van de tekst.

Een lid wijst er evenwel op dat het laatste lid van § 2 van het oorspronkelijke amendement, dat hier blijkbaar vergeten is, moet behouden blijven.

Op suggestie van hetzelfde lid worden in § 4 de woorden « onverminderd de bepalingen van § 2, tweede lid » ingevoegd.

Par conséquent, l'article proposé, tel que reproduit dans l'amendement de M. Arts, est ainsi libellé:

« L'article 152 du même Code, modifié par les lois du 16 février 1961 et du 20 décembre 1974, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 152. — § 1er. Le prévenu, la partie civilement responsable et la partie civile comparaîtront en personne ou par un avocat.

§ 2. Toutefois, le prévenu comparaît en personne s'il est poursuivi pour :

1° homicide involontaire;
2° délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures, ou pour avoir causé ou occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou, dans un état analogue, résultant de l'usage de drogues, de produits hallucinogènes ou de médicaments, ou de la consommation de boissons alcooliques.

Le tribunal pourra toujours autoriser la représentation du prévenu qui justifie de l'impossibilité de comparaître en personne.

§ 3. En tout état de cause, le tribunal pourra, sans que sa décision puisse être l'objet d'aucun recours, ordonner la comparution en personne.

Le jugement ordonnant cette comparution sera signifié à la partie qu'il concerne à la requête du Ministère public, avec citation à comparaître à la date fixée par le tribunal.

§ 4. Sans préjudice des dispositions du § 2, alinéa 2, il sera statué par défaut s'il n'est pas déféré à l'obligation de comparaître en personne, prévue au § 2 ou au § 3. »

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 8 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 160 du même Code est complété par la disposition suivante :

« excepté lorsqu'il s'agit d'une infraction prévue à l'article 138. »

Justification

L'article 160 du Code d'instruction criminelle dispose que, si le fait pour lequel le tribunal de police

Het voorgestelde artikel 7, zoals overgenomen in het amendement van de heer Arts, luidt dan ook als volgt:

« Artikel 152 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 16 februari 1961 en 20 december 1974 wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« Artikel 152. — § 1. De beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de burgerlijke partij verschijnen persoonlijk of in de persoon van een advocaat.

§ 2. De beklaagde verschijnt nochtans in persoon indien hij wordt vervolgd wegens :

1° onopzettelijke doding;

2° het plegen van een vluchtmisdrijf na een ongeval waarbij aan een andere persoon slagen of verwondingen worden toegebracht, of het veroorzaken van een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl betrokkenen in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat verkeert ten gevolge van het gebruik van verdovende middelen, van hallucinogenen, van geneesmiddelen, of van alcoholhoudende dranken.

De rechtbank kan altijd toestaan dat de beklaagde zich laat vertegenwoordigen wanneer hij aantoont dat het hem onmogelijk is persoonlijk te verschijnen.

§ 3. In elke stand van het geding kan de rechtbank de persoonlijke verschijning bevelen, zonder dat tegen haar beslissing enig rechtsmiddel kan worden ingesteld.

Het vonnis dat deze verschijning beveelt, wordt ten verzoeken van het openbaar ministerie aan de betrokken partij betekend, met dagvaarding om te verschijnen op de door de rechtbank vastgestelde datum.

§ 4. Onverminderd de bepalingen van § 2, tweede lid, indien niet voldaan is aan de in § 2 of § 3 bedoelde verplichting om persoonlijk te verschijnen, wordt vonnis bij verstek gewezen. »

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 8 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 160 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« behalve wanneer het gaat om een misdrijf dat vermeld is in artikel 138. »

Verantwoording

Artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, als het feit dat bij de politierechtbank

est saisi est une infraction qui emporte une peine correctionnelle ou plus grave, le tribunal renverra les parties devant le procureur du Roi.

En vertu des nouvelles compétences du tribunal de police, définies à l'article 138, 6°, 6^obis et 6^oter, ce tribunal peut prononcer des peines correctionnelles en matière d'accidents de roulage, de délit de fuite ou de défaut d'assurance.

L'article 160 du Code d'instruction criminelle doit donc être mis en concordance avec ces nouvelles dispositions. Mais, compte tenu du fait que déjà actuellement le tribunal de police peut infliger des peines correctionnelles pour des infractions autres que celles prévues par l'article 138, 6°, 6^obis et 6^oter, il est proposé un renvoi général aux infractions prévues par l'article 138 du Code d'instruction criminelle.

L'article 10 du projet de loi relatif aux tribunaux de police n° 450/1 allait dans le même sens.

Le représentant du ministre expose que ceci ne modifie en rien la compétence du procureur du Roi en matière de tribunaux de police, encore qu'en réalité il exerçait cette compétence par le biais des officiers du ministère public.

Il y a lieu de prévoir une exception à l'article 160 du Code d'instruction criminelle, lorsque le tribunal de police est compétent en vertu de la nouvelle version de l'article 138.

A la suite de cette précision, la Commission décide de formuler comme suit l'ajout proposé à l'article 160:

«sans préjudice des compétences prévues à l'article 138».

Par conséquent, l'article figure sous la forme suivante dans l'amendement récapitulatif de M. Arts:

«L'article 160 du même Code est complété par la disposition suivante:

«sans préjudice des compétences prévues à l'article 138.»

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 9 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Dans l'article 161 du même Code, les mots «de contravention de police» sont remplacés par les mots «d'infraction relevant de sa compétence.»

aanhangig is gemaakt, een misdrijf is dat een correctieele of een zwaardere straf meebrengt, de rechtbank de partijen naar de procureur des Konings verwijst.

Ingevolge de nieuwe bevoegdheden van de politierechtbank die in artikel 138, 6°, 6^obis, en 6^oter worden omschreven, kan deze rechtbank correctieele straffen opleggen bij verkeersongevallen, vluchtmisdrijf, of ontstentenis van verzekering.

Artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering moet dus in overeenstemming worden gebracht met deze nieuwe bevoegdheden. Doch, rekening houdend met het feit dat correctieele straffen thans reeds door de politierechtbank op andere dan bij artikel 138, 6°, 6^obis en 6^oter, bedoelde misdrijven kunnen worden opgelegd, wordt een algemene verwijzing naar de bij artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde misdrijven voorgesteld.

Het artikel 10 van het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken, nr. 450/1, ging in dezelfde richting.

De vertegenwoordiger van de minister licht hierbij toe dat er niets wordt gewijzigd in de bevoegdheid van de procureur des Konings op het vlak van de politierechtbanken, alhoewel hij weliswaar deze bevoegdheid uitoefende via officieren van het openbaar ministerie.

Alleen moet in artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering in een uitzondering worden voorzien, wanneer de politierechtbank krachtens de nieuwe versie van artikel 138 bevoegd is.

Na deze verduidelijking besluit de Commissie de voorgestelde toevoeging aan artikel 160 als volgt te verwoorden:

«onverminderd de bevoegdheidsbepalingen van artikel 138».

Het artikel wordt dan ook in volgende bewoordingen overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts:

«Artikel 160 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«onverminderd de bevoegdheidsbepalingen van artikel 138.»

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 9 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«In artikel 161 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «overtreding» vervangen door de woorden «misdrijf dat onder zijn bevoegdheid valt».

Justification

L'article 161 du Code d'instruction criminelle prévoit que si le prévenu est convaincu de contravention de police, le tribunal prononcera la peine et statuera par le même jugement sur les demandes en restitution et en dommages-intérêts.

Tenant compte des nouvelles compétences du tribunal de police, les mots « contravention de police » sont remplacés par les mots « d'infraction relevant de sa compétence ».

Cette modification était déjà retenue dans le projet de loi relatif aux tribunaux de police (Doc. Sénat, n° 450/1).

Cet amendement ne donne pas lieu à discussion.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts et adopté par 13 voix contre 4.

Article 10 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 182 du même Code, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est complété par les mots « , soit par la convocation de l'inculpé par procès-verbal, conformément à l'article 216quater. »

Justification

La procédure de comparution par procès-verbal est conçue comme une nouvelle modalité d'introduction de l'action publique devant le tribunal de police et le tribunal correctionnel.

Elle pourra trouver à s'appliquer chaque fois qu'une affaire simple est en état d'être jugée à bref délai, alors qu'il ne s'impose pas de priver l'auteur des faits de sa liberté avant son jugement.

Il pourra également être fait usage de cette procédure en cas d'échec de la médiation pénale.

Elle présente trois avantages fondamentaux :

- une économie considérable de formalités administratives, la citation devenant inutile;

- la réaction sociale face à l'acte de délinquance se manifeste immédiatement, tant à l'égard du délinquant que de la victime et de la société, permettant d'éviter les inconvenients de l'apparence d'impunité qui peut résulter de l'absence de toute privation de liberté;

Verantwoording

Artikel 161 van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat indien de beklaagde schuldig wordt bevonden aan een overtreding, de rechtbank de straf uitspreekt en bij hetzelfde vonnis beslist over de vorderingen tot teruggave en tot schadevergoeding.

Rekening houdend met de nieuwe, aan de politierechtbanken toegekende bevoegdheden, wordt het woord « overtreding » vervangen door « misdrijf dat onder zijn bevoegdheid valt ».

Deze wijziging werd reeds weerhouden in het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken (Gedr. St. Senaat, nr. 450/1).

Dit amendement geeft geen aanleiding tot discussie.

Het amendement wordt als dusdanig overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts. Het wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 10 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Het artikel 182 van hetzelfde Wetboek gewijzigd door de wet van 10 juli 1967, wordt aangevuld met de woorden « hetzij door de oproeping van de verdachte bij proces-verbaal, conform het artikel 216quater. »

Verantwoording

De procedure van verschijning op convocatie bij proces-verbaal wordt opgevat als een nieuwe wijze om de strafvordering in te stellen voor de politierechtbank en voor de correctionele rechtbank.

Zij kan worden toegepast telkens wanneer een eenvoudige zaak in staat is om binnen korte termijn gevonnist te worden, en het niet nodig voorkomt de dader van de feiten vóór het vonnis van zijn vrijheid te beroven.

Er kan eveneens van deze procedure gebruik worden gemaakt wanneer een bemiddeling in strafzaken mislukt.

Zij heeft drie fundamentele voordeelen :

- een aanzienlijke besparing van administratieve formaliteiten, vermits geen dagvaarding meer nodig is;

- de sociale reactie op de misdaad wordt onmiddellijk waarneembaar, zowel ten opzichte van de delinquent als van het slachtoffer en van de maatschappij, zodat de nadelen kunnen worden vermeden van een schijn van straffeloosheid, die kan worden veroorzaakt door het ontbreken van enige hechtenis;

— en présence de délinquants instables changeant fréquemment de résidence, cette procédure devrait être un facteur de réduction des jugements par défaut.

Cet amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Il est adopté par 11 voix contre 6.

Articles 11 et 12 (nouveaux)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« L'article 202, 5°, du même Code, modifié par les lois des 1er mai 1849 et 10 juillet 1967, est remplacé par le texte suivant :

« 5° selon le cas au procureur du Roi ou à l'auditeur du travail. »

Justification

Selon l'article 202 du Code d'instruction criminelle, la faculté de faire appel des jugements rendus par les tribunaux de police et les tribunaux correctionnels appartient notamment :

4° au ministère public près la Cour ou le tribunal qui doit se prononcer sur l'appel;

5° en matière correctionnelle, au procureur du Roi.

Les appels visés à l'article 202, 5°, sont soumis à la procédure simple prévue à l'article 203.

Etant donné les nouvelles compétences du tribunal de police, cette possibilité doit également être donnée au ministère public près les tribunaux de police, afin d'éviter au procureur du Roi de devoir appliquer la procédure plus complexe, prévue à l'article 205 du Code d'instruction criminelle.

Il suffit pour ce faire de supprimer à l'article 202, 5°, les mots «en matière correctionnelle», puisque le ministère public près les tribunaux de police est exercé par des substituts du procureur du Roi et non plus par des commissaires de police (loi du 18 juillet 1991).

Les mots «et à l'auditeur du travail» sont ajoutés à l'article 202, 5°, afin de permettre également à ce magistrat d'interjeter appel de la même manière que le procureur du Roi dans les matières où il est compétent pour exercer l'action publique (contrôle des temps de repos obligatoires et en matière de transports par route par exemple), plutôt que de devoir recourir à la procédure plus longue de l'article 205 du Code d'instruction criminelle (exploit d'huissier).

Cette solution a été reprise du projet de loi n° 450/1 relative aux tribunaux de police (art. 10).

— ten overstaan van onstabiele delinquenten die dikwijls hun verblijfplaats wijzigen, kan deze procedure bijdragen tot het verminderen van het aantal versteckvonnissen.

Het amendement wordt als dusdanig overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Het wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Artikelen 11 en 12 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendementen in :

« Artikel 202, 5°, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 1 mei 1849 en 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende tekst :

« 5° naargelang het geval aan de procureur des Konings of aan de arbeidsauditeur. »

Verantwoording

Volgens artikel 202 van het Wetboek van strafvordering behoort het recht om hoger beroep in te stellen tegen de vonnissen, gewezen door de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken, met name :

4° aan het openbaar ministerie bij het hof of de rechtbank die over het beroep uitspraak moet doen;

5° in correctionele zaken, aan de procureur des konings.

Voor het in artikel 202, 5°, bedoelde hoger beroep geldt de eenvoudige, in artikel 203 bepaalde procedure.

Gezien de nieuwe bevoegdheden van de politierechtbanken zou die mogelijkheid tevens moeten worden verleend aan het openbaar ministerie bij de politierechtbanken, zulks om te vermijden dat de procureur des Konings de ingewikkelde procedure van artikel 205 van het Wetboek van strafvordering moet toepassen.

Het volstaat in artikel 202, 5°, de woorden «in correctionele zaken» weg te laten aangezien het openbaar ministerie bij de politierechtbanken wordt uitgeoefend door de substituten van de procureur des Konings, en niet meer door de politiecommissarissen (wet van 18 juli 1991).

De woorden «en de arbeidsauditeur» worden aan artikel 202, 5°, toegevoegd om ook die magistraat in staat te stellen op dezelfde wijze als de procureur des Konings hoger beroep in te stellen in materies waarvoor hij bevoegd is voor de strafvordering (controle op de verplichte rusttijd voor vervoer over de weg bijvoorbeeld), zulks om ook voor hem de tijdrovende procedure van artikel 205 van het Wetboek van strafvordering (deurwaardersexploit) te vermijden.

Deze voorgestelde oplossing werd eveneens geput uit het wetsontwerp nr. 450/1 betreffende de politierechtbanken (art. 10).

Le ministre souligne que l'article 202 actuel définit les personnes qui peuvent interjeter appel d'un jugement du tribunal de police ou du tribunal correctionnel.

L'adaptation introduite par amendement ne concerne que l'appel du ministère public.

De lege lata, peuvent interjeter appel:

- le ministère public près la juridiction d'appel;
- le procureur du Roi en matière correctionnelle.

Dans l'un ou l'autre cas, les formalités de l'appel sont différentes.

Ainsi, lorsque le ministère public près la juridiction d'appel introduit le recours, il doit le notifier par exploit d'huissier au prévenu dans les 25 jours du jugement et assigner la personne concernée à comparaître dans les 60 jours, et ce à peine de déchéance du recours.

Par contre, lorsque c'est le procureur du Roi en matière correctionnelle qui interjette appel, il le fait par simple déclaration au greffe dans les 15 jours du prononcé du jugement, sans autre formalité ni contrainte.

Ainsi, aujourd'hui, lorsque le procureur du Roi estime devoir frapper d'appel un jugement du tribunal de police, il doit procéder par notification, puisqu'on ne se situe pas en matière correctionnelle.

Aussi l'amendement vise à permettre au procureur du Roi, et le cas échéant à l'auditeur du travail (qui représente le ministère public devant le tribunal de police et devant le tribunal correctionnel, qui est la juridiction d'appel du tribunal de police), de pouvoir également en matière de police utiliser la procédure d'appel par déclaration au greffe.

Cette procédure a l'avantage de la simplicité. Elle évite le risque d'irrecevabilité qu'on peut rencontrer dans la procédure de l'article 205 en cas de non-respect du délai d'assignation.

Le texte proposé se trouvait aussi dans le projet 450.

Un membre fait observer que la mention « le tribunal » dans le 4e de l'article 202 est devenue sans objet, puisque le 5e introduit une procédure générale.

La Commission se rallie à cette observation.

Le Gouvernement dépose alors l'amendement suivant:

De minister onderstreept dat het huidige artikel 202 de personen aanwijst die een hoger beroep kunnen instellen tegen een vonnis van de politierechtbank of van de correctionele rechtbank.

De bij wijze van amendement voorgestelde aanpassing heeft alleen maar betrekking op het hoger beroep dat het openbaar ministerie instelt.

De lege lata kunnen een hoger beroep instellen:

- het openbaar ministerie bij het rechtscollege in hoger beroep;
- de procureur des Konings in correctionele zaken.

De vormvereisten zijn in beide gevallen verschillend.

Wanneer bijvoorbeeld het openbaar ministerie bij het rechtscollege in hoger beroep een verhaal instelt, moet dit aan de beklaagde betekend worden bij deurwaardersexploit binnen 25 dagen volgend op het vonnis en moet de persoon dagvaarden om binnen een termijn van 60 dagen te verschijnen, op straffe van nietigheid van het rechtsmiddel.

Wanneer daarentegen de procureur des Konings in correctionele zaken een hoger beroep instelt, kan hij volstaan met een verklaring aan de griffie binnen vijftien dagen volgend op de uitspraak van het vonnis, zonder verdere vereisten of dwangmatige verplichtingen.

Wanneer de procureur des Konings nu meent dat hij beroep moet instellen tegen een vonnis van de politierechtbank, moet hij dit via een betekening doen, omdat het geen correctionele zaak betreft.

Het amendement strekt er dan ook toe om de procureur des Konings, en in voorkomend geval de arbeidsauditeur (die het openbaar ministerie vertegenwoordigt voor de politierechtbank en de correctionele rechtbank, de beroepsinstantie voor de politierechtbank) ook toe te laten in politieaangelegenheden de beroepsrechtspleging toe te passen via een verklaring ter griffie.

Het voordeel van deze rechtspleging ligt hem in haar eenvoud. Het gevaar van niet-ontvankelijkheid dat verbonden is aan de rechtspleging bepaald in artikel 205 ingeval van niet-naleving van de termijnen, wordt vermeden.

De voorgestelde tekst was ook opgenomen in ontwerp 450.

Een lid merkt op dat de vermelding van « de rechtbank » in het 4e van artikel 202 nutteloos is geworden, vermits men een algemene formule in het 5e invoert.

De Commissie sluit zich aan bij deze opmerking.

Bijgevolg dient de Regering het volgende amendement in:

« A l'article 202, 4°, du même Code, modifié par les lois des 1er mai 1849 et 10 juillet 1967, les mots « ou le tribunal » sont supprimés ».

L'article 202, 4°, devient donc :

« 4° au ministère public près la cour qui doit se prononcer sur l'appel. »

L'amendement visant à modifier cette dernière disposition doit donc précéder l'amendement visant à modifier l'article 202, 5°.

Le premier amendement devient donc l'article 11 de la proposition de loi, le deuxième amendement devenant l'article 12.

Les deux amendements précités sont reproduits tels quels dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Ils sont adoptés par 13 voix contre 4.

Un membre demande alors ce que devient l'article 205 du Code d'instruction criminelle.

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« A l'article 205 du même Code, les mots « le tribunal ou » sont supprimés. »

Justification

Compte tenu de l'adaptation de l'article 202, 5°, du Code d'instruction criminelle introduite par amendement du Gouvernement, il n'apparaît plus nécessaire de maintenir la possibilité pour le procureur du Roi (ou l'auditeur du travail) d'interjeter appel en sa qualité de ministère public près la juridiction d'appel.

Ultérieurement, le Gouvernement est revenu sur cette proposition d'amendement, dans les termes suivants :

« L'article proposé doit être supprimé. »

Justification

Pourquoi le procureur du Roi ne pourrait-il interjeter appel dans le délai de 25 jours, en sa qualité de ministère public près le tribunal correctionnel ?

Il arrive que le délai de quinzaine soit trop court.

L'article 205 du Code d'instruction criminelle n'est donc pas modifié.

« In het artikel 202, 4° van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wetten van 1 mei 1849 en 10 juli 1967, worden de woorden « of de rechtbank » weggelaten ».

Artikel 202, 4°, wordt dus :

« 4° aan het openbaar ministerie bij het hof dat over het beroep uitspraak moet doen. »

Het amendement strekkende tot de wijziging van deze laatste bepaling moet dus voorafgaan aan het amendement tot wijziging van artikel 202, 5°.

Het eerste wordt dus artikel 11 van het wetsvoorstel, terwijl het tweede onder artikel 12 wordt geplaatst.

Beide bovengenoemde amendementen worden overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Ze worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Een lid vraagt wat er dan met artikel 205 van het Wetboek van Strafvordering gebeurt.

De Regering dient het volgende amendement in :

« In het artikel 205 van hetzelfde wetboek worden de woorden « of de rechtbank » weggelaten. »

Verantwoording

Rekening houdend met de aanpassing van artikel 202, 5° van het Wetboek van Strafvordering, aangebracht door het amendement van de Regering, lijkt het niet meer noodzakelijk de mogelijkheid te behouden voor de procureur des Konings (of de arbeidsauditeur) om beroep aan te tekenen in zijn hoedanigheid van openbaar ministerie bij een rechtbank die over het beroep uitspraak moet doen.

Later komt de Regering terug op dit voorstel van amendement en legt de volgende tekst voor :

« Het voorgestelde artikel moet worden opgeheven. »

Verantwoording

Waarom zou de procureur des Konings, in zijn hoedanigheid van openbaar ministerie bij de correctieënrechbank, binnen een termijn van 25 dagen geen hoger beroep kunnen instellen ?

Een termijn van vijftien dagen is in bepaalde gevallen te kort.

Artikel 205 van het Wetboek van Strafvordering wordt dus niet gewijzigd.

Articles 13 et 14 (nouveaux)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Il est inséré dans le livre II, titre premier, du même Code, un chapitre IV comprenant des articles 216quater et 216quinquies et rédigé comme suit :

« Chapitre IV — De la convocation par procès-verbal

Article 216quater. — Le procureur du Roi peut convoquer une personne qui est arrêtée en application des articles 1er et 2 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, ou se présente devant lui, à comparaître devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel dans un délai qui ne peut être inférieur à dix jours, ni supérieur à deux mois.

Il lui notifie les faits retenus à sa charge ainsi que les lieu, jour et heure de l'audience et l'informe du fait qu'elle a le droit de choisir un avocat.

Cette notification et cette information sont mentionnées dans un procès-verbal, dont copie lui est remise sur-le-champ.

La notification vaut citation à comparaître.

Article 216quinquies. — Le tribunal saisi en application de l'article 216quater, réserve d'office à statuer sur les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile, s'il constate qu'il existe un préjudice mais que la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts.

Sans préjudice de son droit de saisir la juridiction civile, toute personne lésée par l'infraction peut ensuite obtenir sans frais que la juridiction pénale statue sur les intérêts civils, sur requête déposée au greffe du tribunal.

Cette requête vaut constitution de partie civile.

Elle est notifiée aux parties par le greffe, avec mention des lieu, jour et heure de l'audience à laquelle l'examen de l'affaire est fixée. »

Justification

L'article 216quater en projet organise la procédure de comparution sur convocation par procès-verbal.

Les formalités prévues par cet article vaudront citation.

Pour que les droits de la défense soient sauvegardés, le prévenu sera informé par le procureur du Roi du fait qu'il a le droit de choisir un avocat.

Artikelen 13 en 14 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

« In boek II, eerste titel, van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk IV ingevoegd dat de artikelen 216quater en 216quinquies omvat, luidende :

« Hoofdstuk IV — Oproeping bij proces-verbaal

Artikel 216quater. — De procureur des Konings kan een persoon die aangehouden is met toepassing van de artikelen 1 en 2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis of die zich bij hem meldt, oproepen om te verschijnen voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank binnen een termijn die niet korter mag zijn dan tien dagen, noch langer dan twee maanden.

Hij stelt hem in kennis van de feiten die hem ten laste worden gelegd alsook van de plaats, de dag en het uur van de zitting en deelt hem mede dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen.

Deze kennisgeving en mededeling worden in een proces-verbaal vermeld, waarvan hem onmiddellijk een kopie wordt overhandigd.

De kennisgeving geldt als dagvaardiging om te verschijnen.

Artikel 216quinquies. — De rechtbank die met toepassing van het artikel 216quater wordt geadviseerd, houdt ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan, zelfs bij ontstentenis van burgerlijke-partijstelling, wanneer zij vaststelt dat er schade is maar dat de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is.

Onverminderd het recht om de burgerlijke rechter te adiënneren, kan eenieder die door het strafbare feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift kosteloos verkrijgen dat het strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen.

Dit verzoekschrift geldt als burgerlijke-partijstelling.

Het verzoekschrift wordt door de griffier ter kennis van de partijen gebracht onder vermelding van plaats, dag en uur van de zitting waarop de zaak wordt behandeld. »

Verantwoording

Het artikel 216quater in ontwerp regelt de procedure van verschijning op convocatie bij proces-verbaal.

Door de formaliteiten bepaald in dit artikel geldt dit proces-verbaal als dagvaarding.

Ter beveiliging van de rechten van de verdediging moet de procureur des Konings de beklaagde inlichten dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen.

Il convient d'être attentif à ce que les procédures rapides ne lèsent pas les intérêts des victimes, en ne leur laissant pas le temps de préparer la défense de leurs intérêts (consultation d'un avocat, rassemblement des preuves du préjudice, démarches auprès d'une compagnie d'assurances, etc.). Dans certains cas, la victime non identifiée ou absente au moment des faits ou du jugement, pourrait même ignorer absolument le déroulement de la procédure.

Dans certains pays, l'action civile est totalement distincte de l'action publique, la victime devant faire valoir ses droits ultérieurement devant une juridiction civile.

Une telle conception est facteur de célérité pour la justice pénale, mais d'inconfort pour la victime qui doit supporter les frais, formalités et lenteurs inhérentes à la procédure civile.

De plus, la prise en considération des droits des préjudiciables par la juridiction pénale présente un intérêt social évident, que le Gouvernement tient à préserver.

Pour concilier cette préoccupation avec la célérité des procédures accélérées, l'article 216quinquies en projet prévoit que le tribunal saisi en application de l'article 216quater réserve d'office les intérêts civils, même en l'absence de partie civile régulièrement constituée, dès qu'il constate que l'infraction a entraîné un préjudice mais que l'action civile n'est pas en état d'être jugée.

La victime pourra ainsi obtenir ultérieurement jugement devant la juridiction répressive.

Ce texte est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Il a donné lieu à l'échange de vues relaté ci-après :

1. L'article 216quater

Un membre fait remarquer que l'article 216quater est en fait le correspondant de l'article 145 du Code d'instruction criminelle.

A l'article 146 du même Code, il est prévu un délai de 10 jours, éventuellement augmenté, s'il y a lieu, en raison de la distance.

Le membre demande si cette même prolongation est applicable au délai de dix jours prévu à l'alinéa 1er de l'article 216quater en projet.

Le représentant du ministre répond par la négative.

En effet, le procureur remet personnellement la convocation entre les mains de l'intéressé.

Men moet erop toezien dat de snelle procedures de belangen van de slachtoffers niet schaden, doordat hen niet de tijd wordt gelaten om de verdediging van hun belangen voor te bereiden (raadplegen van een advocaat, verzamelen van de bewijzen van de schade, contacten met een verzekерingsmaatschappij, enz.). In bepaalde gevallen zelfs kan het slachtoffer, dat niet werd geïdentificeerd of afwezig was op het ogenblik van de feiten of van het vonnis, volstrekt onwetend zijn over het afwikkelen van de procedure.

In bepaalde landen wordt de burgerrechtelijke vordering volledig gescheiden van de strafvordering, en moet het slachtoffer zijn rechten laten gelden voor een burgerlijke rechtbank.

Een dergelijk concept versnelt de strafrechtspleging, maar benadeelt het slachtoffer, dat de kosten, de formaliteiten en de traagheid, eigen aan een burgerrechtelijke procedure, moet dragen.

Vanuit maatschappelijk oogpunt is het nochtans belangrijk dat het strafgerecht rekening houdt met de rechten van de benadeelden; dit is een gegeven waaraan ook de Regering groot belang hecht.

Om deze bekommernis te verzoenen met het ritme van de versnelde procedures, bepaalt het artikel 216quinquies in ontwerp dat de rechtbank, geadviseerd bij toepassing van het artikel 216quater, ambtshalve de beoordeling van de burgerrechtelijke belangen zal kunnen aanhouden, zelfs bij ontstentenis van een burgerlijke partijstelling, indien zij vaststelt dat er door het misdrijf schade is ontstaan maar de zaak, wat de burgerrechtelijke vordering betreft, niet in staat is om geoordeeld te worden.

Op die manier kan het slachtoffer toch nog een uitspraak krijgen door het strafgerecht.

De amendementen worden als dusdanig overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Zij geven aanleiding tot volgende besprekking :

1. Artikel 216quater

Een lid merkt op dat artikel 216quater eigenlijk met artikel 145 van het Wetboek van Strafvordering overeenstemt.

In artikel 146 van hetzelfde Wetboek wordt in een termijn van 10 dagen voorzien, die eventueel, gelet op de afstand, moet worden verlengd.

Het lid vraagt of dit ook geldt voor de termijn van 10 dagen bepaald in het eerste lid van het voorgestelde artikel 216quater.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt ontkennend.

Het is immers zo dat de procureur persoonlijk de convocatie aan de betrokkenen overhandigt.

Dans le texte français de l'alinéa premier de l'article 216*quater*, le mot « qui » est inséré entre les mots « ou » et les mots « se présente ».

2. Article 216*quinquies*

Un membre et le ministre suggèrent de libeller l'alinéa 2 du texte de l'article 216*quinquies* en projet comme suit:

« Sans préjudice de son droit de saisir la juridiction civile, toute personne lésée par l'infraction peut ensuite, sur requête déposée au greffe du tribunal, obtenir sans frais que la juridiction pénale statue sur les intérêts civils. »

Le ministre précise que la partie civile doit faire un choix: soit elle introduit sa demande par citation devant le tribunal civil (conformément aux règles du droit commun), soit elle peut saisir le juge au pénal par simple requête.

Un membre rappelle la suggestion qu'il a faite d'ériger l'article 216*quinquies* en règle générale. Le texte pourrait alors être libellé comme suit:

« Le tribunal devant lequel l'action publique est poursuivie peut résérer à statuer sur les intérêts civils, même en l'absence ... ».

Le ministre estime que la décision de résérer les intérêts civils ne doit pas seulement être possible, puisque l'on vise clairement l'hypothèse où la chose n'est pas encore en état sur le plan civil.

Le préopinant se déclare d'accord avec cette observation.

Il est observé que si l'article 216*quinquies* devient une règle générale, il y a lieu de l'insérer à un autre endroit de la proposition.

M. Erdman dépose par conséquent l'amendement suivant:

« A. Remplacer l'article proposé par les dispositions suivantes :

*« Il est inséré dans le livre II, titre 1er, du même Code, un chapitre IV comprenant un article 216*quater* et rédigé comme suit :*

« Chapitre IV. — De la convocation par procès-verbal

*Article 216*quater*. — Le procureur du Roi peut convoquer une personne qui est arrêtée en application des articles 1er et 2 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ou se présente devant lui, à comparaître devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel dans un délai qui ne peut être inférieur à dix jours, ni supérieur à deux mois.*

In de Franse tekst van het eerste lid van artikel 216*quater* wordt het woord « qui » ingevoegd tussen het woord « ou » en de woorden « se présente ».

2. Artikel 216*quinquies*

Een lid en de minister suggereren het tweede lid van het voorgestelde artikel 216*quinquies* te doen luiden als volgt:

« Onvermindert het recht om de burgerlijke rechters te adiëren, kan eenieder die door het strafbare feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift kosteloos verkrijgen dat het strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen. »

De minister preciseert dat de burgerlijke partij een keuze heeft: ofwel dient ze haar vordering bij dagvaarding voor de burgerlijke rechtsbank in (volgens de regelen van het gemeen recht), ofwel kan ze haar vordering bij gewoon verzoekschrift voor de strafrechter aanhangig maken.

Een lid herinnert aan zijn suggestie om van artikel 216*quinquies* een algemene regel te maken. De tekst zou kunnen luiden als volgt:

« De rechtsbank waarvoor de strafvordering wordt vervolgd kan de beoordeling van de burgerlijke belangen aanhouden, zelfs bij ontstentenis ... ».

De minister is van mening dat het aanhouden van de burgerlijke belangen niet alleen een mogelijkheid moet zijn, vermits men duidelijk de hypothese beoogt waar de zaak op burgerlijk gebied niet in staat van wijzen is.

De vorige spreker sluit zich bij deze opmerking aan.

Er wordt opgemerkt dat, als artikel 216*quinquies* een algemene regel wordt, het op een andere plaats in het voorstel zal worden ingevoegd.

Bijgevolg dient de heer Erdman het volgende sub-amendement in:

« A. Het voorgestelde artikel te vervangen door de volgende bepalingen :

*« In boek II, eerste titel, van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk IV ingevoegd dat een artikel 216*quater* omvat, luidende :*

« Hoofdstuk IV — Oproeping bij proces-verbaal

*Artikel 216*quater*. — De procureur des Konings kan een persoon die aangehouden is met toepassing van de artikelen 1 en 2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis of die zich bij hem meldt, oproepen om te verschijnen voor de politierechtsbank of de correctiele rechtsbank binnen en termijn die niet korter mag zijn dan tien dagen, noch langer dan twee maanden.*

Il lui notifie les faits retenus à sa charge ainsi que les lieu, jour et heure de l'audience et l'informe du fait qu'elle a le droit de choisir un avocat.

Cette notification et cette information sont mentionnées dans un procès-verbal, dont copie lui est remise sur-le-champ.

La notification vaut citation à comparaître.»

«B. Il est inséré dans la proposition de loi un article nouveau rédigé comme suit:

«L'article 4 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale est complété par les dispositions suivantes:

«La juridiction saisie de l'action publique, à l'exception de la cour d'assises, réserve d'office à statuer sur les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile, si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts.

Sans préjudice de son droit de saisir la juridiction civile, toute personne lésée par l'infraction peut ensuite obtenir sans frais que la juridiction pénale statue sur les intérêts civils, sur requête déposée au greffe.

Cette requête vaut constitution de partie civile.

Elle est notifiée aux parties par le greffe, avec mention des lieu, jour et heure de l'audience à laquelle l'examen de l'affaire est fixée.»

Justification

Le sous-amendement tend à étendre la protection des intérêts civils prévue à l'article 216quater à toutes les procédures devant les juridictions pénales, à l'exception des cours d'assises.

En outre, il n'est pas imposé au tribunal de constater l'existence d'un préjudice, ce qui aurait pu constituer une source de contestations.

En ce qui concerne le point A, il est souligné que l'article 216quater du Code d'instruction criminelle est maintenu, alors que l'article 216quinquies du Code d'instruction criminelle est supprimé.

Concernant le point B, un membre propose de remplacer le deuxième alinéa (nouveau) proposé de l'article 4 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle par le texte suivant:

Hij stelt hem in kennis van de feiten die hem ten laste worden gelegd alsook van de plaats, de dag en het uur van de zitting en deelt hem mede dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen.

Deze kennisgeving en mededeling worden in een proces-verbaal vermeld, waarvan hem onmiddellijk een kopie wordt overhandigd.

De kennisgeving geldt als dagvaarding om te verschijnen.»

«B. In het voorstel van wet wordt een nieuw artikel ingevoegd luidende:

«Het artikel 4 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, wordt aangevuld met de volgende bepalingen:

«De rechtbank die met de strafvordering wordt belast, met uitzondering van het hof van assisen, houdt ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan, zelfs bij ontstentenis van burgerlijke partijstelling, wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is.

Onverminderd het recht om de burgerlijke rechter te adiëren, kan eenieder die door het strafbare feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift kosteloos verkrijgen dat het strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen.

Dit verzoekschrift geldt als burgerlijke-partijstelling.

Het verzoekschrift wordt door de griffier ter kennis van de partijen gebracht onder vermelding van plaats, dag en uur van de zitting waarop de zaak wordt behandeld.»

Verantwoording

Het subamendement beoogt de uitbreiding van de burgerlijke belangen voorzien bij het artikel 216quater tot al de procedures voor de strafrechtkassen, met uitzondering van de hoven van assisen.

Bovendien wordt aan de rechtbank niet opgelegd het bestaan van een schade vast te stellen, hetgeen een bron van betwistingen zou betekenen.

Met betrekking tot punt A wordt erop gewezen dat artikel 216quater van het Wetboek van Strafvordering behouden blijft, terwijl artikel 216quinquies van het Wetboek van Strafvordering wordt geschrapt.

Met betrekking tot punt B stelt een lid voor het voorgestelde tweede lid (nieuw) van artikel 4 van de voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering te doen aanvangen als volgt:

« A l'exception de la cour d'assises, la juridiction saisie de l'action publique réserve d'office à statuer sur les intérêts civils... »

Un autre membre fait observer que le texte néerlandais devrait également être adapté.

Le préopinant déclare retirer sa proposition de modification de texte.

En ce qui concerne le texte néerlandais de ce même alinéa 2, un membre fait observer que l'expression « de rechtbank die met de strafvordering wordt belast » est linguistiquement peu recommandable. Ce sont les fonctionnaires qui sont chargés d'une tâche et non les tribunaux.

Il propose dès lors de libeller le texte comme suit:

« Met uitzondering van het hof van assisen, houdt de rechtbank die over de strafvordering oordeelt, ambtshalve de beslissing... »

Le texte français pourrait alors être libellé comme suit:

« A l'exception de la cour d'assises, la juridiction qui statue sur l'action publique réserve d'office les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile, si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts. »

A la demande d'un membre, il est confirmé que si l'affaire est en état quant aux intérêts civils, le tribunal qui statue sur l'action publique réservera d'office sa décision sur ces intérêts, même en l'absence de constitution de partie civile.

Un autre membre estime que le texte ne pourrait être interprété qu'à chaque fois que la partie civile fait défaut, le tribunal devrait réserver la décision sur les intérêts civils.

Il illustre son propos par un exemple. Dans un procès pénal, un tribunal réserve la décision sur les intérêts civils en l'absence d'une partie civile. Supposons que quelqu'un se constitue partie civile en cours d'instance et que le tribunal soit amené à ajourner l'affaire en raison de cette constitution. L'intention ne saurait être que lorsque l'affaire est en état quant aux intérêts civils, et que la partie civile fait défaut, le tribunal soit à chaque fois obligé d'ajourner systématiquement l'affaire.

Il estime que la confusion sur la portée exacte de la disposition est due au membre de phrase « même en l'absence de constitution de partie civile », et plus particulièrement au mot « même » qui devrait à son sens être supprimé.

Un membre défend la thèse que le tribunal qui statue sur l'action publique ne peut se prononcer sur les intérêts civils si la partie civile fait défaut.

« Met uitzondering van het hof van assisen, houdt de rechtbank die met de strafvordering wordt belast, ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen... »

Een ander lid stelt dat de Nederlandse tekst dan ook moet worden aangepast.

De vorige spreker verklaart zijn voorstel tot tekstwijziging in te trekken.

Met betrekking tot de Nederlandse tekst van dit tweede lid merkt de heer Erdman op dat de uitdrukking « de rechtbank die met de strafvordering wordt belast » vanuit taalkundig oogpunt afkeurenswaardig is. Ambtenaren worden niet een taak belast, niet de rechtbanken.

Hij stelt daarom de volgende formulering voor:

« Met uitzondering van het hof van assisen, houdt de rechtbank die over de strafvordering oordeelt, ambtshalve de beslissing... »

De Franse tekst zou dan als volgt luiden:

« A l'exception de la cour d'assises, la juridiction qui statue sur l'action publique, réserve d'office les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile, si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts. »

Op verzoek van een lid wordt bevestigd dat wanneer de zaak wat de burgerlijke belangen betreft, wel in staat van wijzen is, zelfs bij ontstentenis van burgerlijke partijstelling, de rechtbank die over de strafvordering oordeelt, toch de beslissing over die belangen ambtshalve aanhoudt.

Een ander lid is van oordeel dat de tekst niet zo mag worden uitgelegd dat telkens wanneer de burgerlijke partij verstek geeft, de rechtbank de beslissing over de burgerlijke belangen dient aan te houden.

Bijvoorbeeld, in een strafproces houdt een rechtbank de beslissing over de burgerlijke belangen aan bij ontstentenis van een burgerlijke partij. Stel dat iemand zich in de loop van het geding toch burgerlijke partij stelt en de rechtbank de zaak daardoor uitstelt. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat wanneer de zaak wat de burgerlijke belangen betreft in staat van wijzen is en de burgerlijke partij steeds verstek geeft, de rechtbank wordt gedwongen de zaak voortdurend uit te stellen.

Hij is de mening toegedaan dat de verwarring over de draagwijdte van deze bepaling te wijten is aan de zinsnede « zelfs bij ontstentenis van burgerlijke-partijstelling » en inzonderheid het woord « zelfs », dat zijs inziens beter zou worden geschrapt.

Een lid verdedigt de opvatting dat de rechtbank die over de strafvordering oordeelt, geen uitspraak mag doen inzake de burgerlijke belangen indien de burgerlijke partij verstek geeft.

Selon le préopinant, le membre de phrase « même à défaut de constitution de partie civile » implique que lorsque la partie lésée s'est constituée partie civile, mais fait défaut lors de l'audience publique, le tribunal est tenu de réserver sa décision sur les intérêts civils. Une telle interprétation accorderait à la partie civile le contrôle absolu sur la procédure civile, situation indéfendable parce que susceptible de bloquer complètement la procédure.

L'auteur de l'amendement réplique que son amendement vise à remédier au problème que l'on connaît aujourd'hui, à savoir l'impossibilité de statuer au pénal parce que la partie civile ferait défaut.

Le préopinant conteste cette interprétation et déclare que la décision peut être contradictoire à l'égard du prévenu, et par défaut à l'égard de la partie civile.

Afin de clarifier le débat, on évoque les différents cas de figure qui peuvent se présenter lorsqu'il y a constitution de partie civile.

1. Une partie lésée se constitue partie civile devant le tribunal de police. Lorsqu'elle fait défaut et que l'affaire est en état, le tribunal statuera en un seul jugement au pénal et au civil.

2. Même hypothèse qu'au point 1, mais l'affaire n'est pas en état sur le plan civil. L'objectif de l'amendement est de permettre au tribunal de statuer sur l'action publique. La décision sur les intérêts sera toutefois réservée, chose qui à l'heure actuelle n'est pas possible.

3. Il n'y a pas constitution de partie civile. Le tribunal réservera d'office la décision sur les intérêts civils.

4. Une partie lésée s'est constituée partie civile, mais ne compareît pas à l'audience. Sur le plan civil l'affaire n'est donc pas en état. En effet, la partie civile doit formuler avec précision sa demande devant la juridiction de jugement.

Deux possibilités existent alors pour le tribunal. Soit il statue sur l'action publique, en constatant que la partie civile fait défaut. Cette situation est relativement fréquentée en appel. Soit encore — et c'est là l'objectif poursuivi par l'amendement — le tribunal réserve la décision sur les intérêts civils.

Un membre aimeraient savoir s'il lit correctement l'amendement en disant que le tribunal réserve d'office la décision sur les intérêts civils, qu'il y ait eu ou non constitution de partie civile, lorsque l'affaire n'est pas en état sur le plan civil.

Volgens de vorige spreker impliceert de zinsnede « zelfs bij ontstentenis van burgerlijke-partijstelling » dat wanneer een benadeelde zich burgerlijke partij heeft gesteld, maar bij de openbare behandeling van de zaak verstek geeft, de rechtbank ertoe gehouden is de beslissing over de burgerlijke belangen aan te houden. Een dergelijke interpretatie verleent de burgerlijke partij een absoluut meesterschap over de civiele procedure. Dat is niet houdbaar omdat zij aldus de gehele rechtsgang kan blokkieren.

De indiener van het amendement replieert dat hij met zijn amendement het heden ten dage bestaande probleem wil verhelpen dat een strafzaak niet kan worden behandeld indien de burgerlijke partij verstek geeft.

De vorige spreker bestrijdt dat en verklaart dat de uitspraak op tegenspraak kan zijn ten aanzien van de beklaagde, doch bij verstek ten aanzien van de burgerlijke partij.

Ten einde in het debat meer klaarheid te scheppen, worden de verschillende hypotheses geschetst welke zich in geval van burgerlijke-partijstelling kunnen voordoen.

1. Een benadeelde stelt zich burgerlijke partij voor de politierechtbank. Wanneer hij geen verstek geeft en de zaak in staat van wijzen is, zal de rechtbank in één enkel vonnis uitspraak doen op strafrechtelijk en op burgerlijk vlak.

2. Idem als 1, maar de zaak is op burgerlijk vlak niet in staat van wijzen. De doelstelling van het amendement is de rechtbank de bevoegdheid te verlenen uitspraak te doen over de strafvordering. De beslissing over de burgerlijke belangen wordt echter aangehouden, hetgeen op dit ogenblik niet mogelijk is.

3. Er is geen burgerlijke-partijstelling. De rechtbank zal de beslissing over de burgerlijke belangen ambtshalve aanhouden.

4. Een benadeelde heeft zich burgerlijke partij gesteld, maar verschijnt niet ter terechting. De zaak is derhalve op burgerlijk vlak niet in staat van wijzen. De burgerlijke partij moet haar eis voor het vonnisrecht immers nauwkeurig omschrijven.

De rechtbank heeft dan twee opties. Ofwel doet zij een uitspraak over de strafvordering, waarbij zij vaststelt dat de burgerlijke partij verstek geeft. Een dergelijke situatie komt frequent in hoger beroep voor. Ofwel — en dit is de doelstelling van het amendement — houdt de rechtbank de beslissing over de burgerlijke belangen aan.

Een lid wenst te weten of hij de draagwijdte van het amendement correct weergeeft door te stellen dat de rechtbank ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aanhouwt, onafhankelijk van het feit of er al dan niet burgerlijke-partijstelling is geweest, wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is.

L'auteur de l'amendement propose de libeller l'alinéa deux nouveau de l'article 4 du Titre préliminaire du Code d'instruction criminelle comme suit:

« De rechtbank die over de strafvordering oordeelt, met uitzondering van het hof van assisen, houdt ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is, ongeacht of er burgerlijke-partijstelling is geweest. »

Le texte français serait libellé comme suit:

« La juridiction qui statue sur l'action publique, à l'exception de la cour d'assises, réserve d'office les intérêts civils si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts, nonobstant l'absence de constitution de partie civile. »

Un membre interprète ce texte de la manière suivante. Lorsque l'affaire est en état de juger, mais qu'il n'y a pas eu constitution de partie civile, le juge réserve d'office la décision sur les intérêts civils, s'il est établi que l'incrimination a occasionné des dommages.

Le représentant du ministre confirme cette interprétation. Il est en effet interdit au tribunal de statuer d'office sur des intérêts civils si la partie lésée ne s'est pas constituée partie civile (*voir article 1138, 2e du Code judiciaire*).

L'auteur de l'amendement se rallie à cette analyse. Il déclare que la personne victime de dommages résultant du délit incriminé donne acte de sa constitution de partie civile. Mais l'intéressé doit formuler sa demande lors de l'audience. Par conséquent, sa demande devra être formulée avec précision et indiquer avec exactitude les montants qu'il réclame.

Un membre fait observer que le procès au pénal peut avoir été précédé d'une tentative de médiation pénale, telle que prévue à l'article 216ter du Code d'instruction criminelle. Il n'est dès lors pas exclu que l'auteur ait reconnu par écrit sa responsabilité civile dans le fait dommageable. L'intervenant estime que ce document ne pourra plus être produit pendant le procès.

Un autre membre attire l'attention sur le fait qu'en vertu de l'article 4, alinéa trois du Titre préliminaire du Code d'instruction criminelle proposé, toutes les actions civiles relatives à des dommages résultant d'une infraction peuvent être introduites devant le juge au pénal. Cela veut dire que quelqu'un peut engager des procédures aux frais de l'Etat, ce qui n'est pas le cas s'il devait introduire sa demande devant un juge civil.

En comparaison avec le texte initialement proposé, l'article susmentionné constitue une généralisation. L'intention initiale de l'article 216*quinquies* du Code d'instruction criminelle, que l'on propose maintenant

De indiener van het amendement stelt voor het nieuwe tweede lid van artikel 4 voorafgaande Titel Sv. als volgt te formuleren:

« De rechtbank die over de strafvordering oordeelt, met uitzondering van het hof van assisen, houdt ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is, ongeacht of er burgerlijke-partijstelling is geweest. »

De Franse tekst zou als volgt luiden:

« La juridiction qui statue sur l'action publique, à l'exception de la cour d'assises, réserve d'office les intérêts civils si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts, nonobstant l'absence de constitution de partie civile. »

Een lid interpreteert dit als volgt. Wanneer de zaak in staat van wijzen is, maar er geen burgerlijke-partijstelling is, houdt de rechtbank ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan indien vaststaat dat het strafbaar feit schade heeft veroorzaakt.

De vertegenwoordiger van de minister beaamt deze opvatting. Het is de rechtbank immers verboden ambtshalve uitspraak te doen over de burgerlijke belangen indien de benadeelde zich geen burgerlijke partij heeft gesteld (*cf. artikel 1138, 2^e, van het Gerechtelijk Wetboek*).

De indiener van het amendement sluit zich hierbij aan. Hij verklaart dat de persoon die door het vervolgde misdrijf schade heeft geleden, akte geeft van zijn burgerlijke-partijstelling. De betrokken dient echter ter zitting zijn vordering te formuleren. Hij moet zijn eis derhalve nauwkeurig omschrijven en de sommen die hij vordert, precies opgeven.

Een lid stipt aan dat het strafproces kan zijn voorafgegaan door een poging tot strafbemiddeling overeenkomstig artikel 216ter Sv. Het is derhalve niet uitgesloten dat de dader in een geschrift zijn burgerlijke aansprakelijkheid voor het schadeverwekkende feit heeft erkend. Spreker is de mening toegedaan dat dit stuk tijdens het proces niet meer mag worden gebruikt.

Een ander lid vestigt er de aandacht op dat krachtens het voorgestelde artikel 4, derde lid, Voorafgaande Titel Sv. alle burgerlijke vorderingen betreffende schade gevallen die aan een misdrijf te wijten zijn, voor de strafrechter kunnen worden ingesteld. Dit betekent dat iemand op kosten van de Staat kan procederen, hetgeen niet het geval is wanneer hij een procedure voor de burgerlijke rechter zou inleiden.

Het voormalde artikel houdt ten opzichte van de oorspronkelijk voorgestelde tekst een veralgemening in. De oorspronkelijke bedoeling van het voorgestelde artikel 216*quinquies* Sv., dat nu als artikel 4,

d'insérer à l'article 4, alinéas 2 à 5, du Titre préliminaire du Code d'instruction criminelle, était de réparer les éventuelles conséquences négatives d'une procédure accélérée, à savoir la possibilité que la partie lésée se constitue partie civile alors qu'il a déjà été statué sur l'action publique.

L'auteur de l'amendement déclare que son amendement présente l'avantage que le déroulement de l'action publique ne soit plus entravée par le défaut de la partie civile. Le juge au pénal peut en effet statuer sur le plan pénal tout en réservant la décision sur les intérêts civils, si l'affaire n'est pas en état de juger quant à ces intérêts. Cette façon de procéder permet de gagner du temps, mais elle a bien entendu son prix.

Un membre propose de supprimer dans l'alinéa 3 de l'article 4 proposé les mots «sans frais».

Un autre membre a aussi ses réflexions sur la proposition qui permettrait à la personne lésée par l'incrimination d'obtenir «sans frais», au moyen d'une requête déposée au greffe, que le tribunal pénal statue sur les intérêts civils (c'est le membre qui souligne).

Le représentant du ministre répond que l'explication de cette option doit être cherchée dans les objectifs qui ont présidé aux propositions visant à accélérer et à moderniser les procédures pénales.

La *ratio legis* de la proposition était de répondre aux critiques plus d'une fois formulées à l'égard du projet de loi portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la procédure pénale (Doc. parl., Sénat, 1992-1993, n° 819-1). L'objection était en effet que les mesures proposées pourraient se retourner contre la victime d'une infraction, parce qu'elle n'aurait pas le temps de constituer un dossier, de consulter un avocat, ou même d'être informé de l'infraction après la condamnation de son auteur (par exemple, le propriétaire auquel on annoncerait, à son retour de vacances prolongées, que les voleurs ayant pénétré dans son domicile avaient été pris en flagrant délit et ont déjà été condamnés).

Pour neutraliser l'aspect négatif de la procédure accélérée, il a été jugé opportun que les personnes lésées à la suite d'une infraction puissent bénéficier d'une procédure gratuite. Il avait été initialement prévu que la procédure ne s'appliquerait qu'aux seules juridictions pénales saisies en vertu de l'article 216^{quater} du Code d'instruction criminelle proposé. Le sous-amendement de M. Erdman vise à étendre le système à l'ensemble des procédures devant les juridictions pénales, à l'exception de la Cour d'assises.

tweede tot en met vijfde lid, in de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering zou worden ingevoegd, was het herstellen van de eventuele negatieve effecten van het snelrecht, met name de kans dat de benadeelde zich burgerlijke partij stelt terwijl over de strafvordering reeds uitspraak is gedaan.

De indiener van het amendement verklaart dat zijn amendement het voordeel biedt dat de behandeling van de strafvordering niet meer wordt belemmerd door het versteek van de burgerlijke partij. De strafrechter kan immers een uitspraak doen op strafgebied en de beslissing over de burgerlijke rechten aanhouden indien de zaak wat die belangen betreft, niet in staat van wijzen is. Deze werkwijze garandeert tijdwinst, maar daar dient wel een prijs voor te worden betaald.

Een lid stelt voor in het voorgestelde artikel 4, derde lid, Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, het woord «kosteloos» te schrappen.

Een ander lid heeft eveneens bedenkingen bij het voorstel volgens hetwelk de persoon die door het strafbaar feit schade heeft geleden, door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift «kosteloos» kan verkrijgen dat het strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen (eigen cursivering).

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat de verantwoording voor deze optie moet worden gezocht in de doelstelling die aan de voorstellen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging ten grondslag ligt.

De *ratio legis* van het voorstel was tegemoet te komen aan de meermaals geuite kritiek op het wetsontwerp houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging (*cf.* Gedr. St., Senaat, 1992-1993, nr. 819-1). Er werd namelijk opgeworpen dat de voorgestelde maatregelen zich wel eens tegen het slachtoffer van een misdrijf zouden kunnen keren, omdat hij over te weinig tijd zou beschikken om een dossier aan te leggen, een advocaat te raadplegen of zelfs slechts van het misdrijf op de hoogte wordt gebracht nadat de dader is veroordeeld (bijvoorbeeld, de eigenaar aan wie bij zijn thuiskomst na een lange vakantie wordt meegedeeld dat de inbrekers in zijn woning op heterdaad werden betrapt en inmiddels al zijn veroordeeld).

Om het negatief aspect van de snelle procedure te neutraliseren, werd het nuttig geoordeeld de personen die door een misdrijf schade hebben geleden, een kosteloze procedure ter beschikking te stellen. Aanvankelijk was voorzien dat deze procedure uitsluitend zou gelden voor de strafrechtkassen die krachtens het voorgestelde artikel 216^{quater} van het Wetboek van Strafvordering zouden worden geadieerd. Het subamendement van de heer Erdman beoogt de uitbreiding van de regeling tot al de procedures voor de strafrechtkassen, met uitzondering van het Hof van Assisen.

Le ministre a déclaré ne pas être opposé à cette généralisation. Il a toutefois rappelé que l'amendement de M. Erdman va bien au-delà de ce qui était initialement proposé. Il appartient dès lors au Parlement de faire un choix politique.

Selon un membre, cette généralisation proposée d'une procédure sans frais présente l'incontestable avantage que la procédure pénale va s'accélérer dans un grand nombre de cas. Par contre, il y a le danger que la procédure nouvelle ne soit utilisée pour avoir un procès pénal en l'absence de la partie civile. Cela voudrait dire que la partie civile n'interviendrait plus dans les débats sur la faute du prévenu.

Un autre membre fait observer, concernant ce point, que l'intervention de la partie civile peut être requise en vue de la qualification des faits. Supposons que quelqu'un soit poursuivi pour coups et blessures involontaires, la question qui se pose est celle de l'incapacité de travail temporaire ou définitive de la victime. Le juge au pénal sera bien obligé d'attendre la constitution de la partie civile. Il n'est pas concevable que l'intention soit que le juge au pénal statue sur l'action publique et qu'il arrive ensuite, *in civilibus*, à une décision qui se fondrait sur une appréciation différente des faits.

Le représentant du ministre répond que dans l'exemple cité, l'affaire n'est pas en état d'être jugée, ni au pénal ni au civil.

On fait observer que la partie civile a un rôle important à jouer, non seulement en ce qui concerne la défense de ses intérêts civils, mais aussi en matière de preuve des faits constitutifs de l'infraction.

Le représentant du ministre déclare qu'instruction sera donnée aux parquets d'appliquer avec une prudence extrême la procédure de comparution sur convocation par procès-verbal. C'est ainsi qu'on ne pourra pas recourir à cette procédure lorsque le prévenu a provoqué des lésions corporelles, sauf si ces lésions sont minimes ou que la consolidation est déjà intervenue. On peut donc s'attendre à ce que la procédure ne sera pas appliquée dans la pratique lorsque quelqu'un a été blessé à l'occasion d'une infraction. Par contre, la procédure pourra être appliquée dans les cas de vols sans lésion corporelle de la victime.

Un membre se déclare favorable au sous-amendement de M. Erdman. Mais le débat démontre combien nombreux sont les problèmes qu'il soulève qui restent sans réponse. L'absence de la partie civile dans un procès pénal qui s'expliquerait par les délais très courts pour le jugement, pourrait avoir pour cette dernière des conséquences dramatiques. La question

De minister heeft verklaard zich niet tegen deze veralgemeening te verzetten. Hij heeft er echter op gewezen dat het subamendement van de heer Erdman veel verder gaat dan wat oorspronkelijk was voorgesteld. Het staat derhalve aan het Parlement op dit punt een beleidskeuze te maken.

Volgens een lid heeft de voorgestelde veralgemeening van deze kosteloze procedure het onmiskenbaar voordeel dat de strafrechtspleging in veel gevallen sneller zal verlopen. Daarentegen dreigt het gevaar dat de nieuwe procedure als een middel zal worden aangevoerd om een strafproces zonder burgerlijke partij te voeren. Dat zou betekenen dat de burgerlijke partij niet meer in de debatten over de schuld van de beklaagde zal worden betrokken.

Een ander lid haakt hierop in en stelt dat de tussenkomst van de burgerlijke partij tevens vereist kan zijn met het oog op de kwalificatie van de feiten. Stel dat iemand vervolgd wordt voor onvrijwillige slagen en verwondingen, dan rijst de vraag of het slachtoffer tijdelijk of definitief arbeidsongeschikt is. De strafrechter zal bijgevolg verplicht zijn een burgerlijke-partijstelling af te wachten. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de strafrechter een uitspraak doet over de strafvordering en achteraf *in civilibus* tot een beslissing komen die op een andere beoordeling van de feiten is gebaseerd.

De vertegenwoordiger van de minister replieert dat in het gestelde voorbeeld de zaak zowel op strafrechtelijk als op burgerlijk vlak niet in staat van wijzen is.

Er wordt opgemerkt dat de burgerlijke partij een belangrijke rol te vervullen heeft, niet alleen wat de verdediging van haar burgerlijke belangen betreft, maar ook inzake het bewijs van de feiten die het misdrijf uitmaken.

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat aan de parketten instructies zullen worden gegeven om de procedure van verschijning op convocatie bij proces-verbaal met grote omzichtigheid toe te passen. Er zal bijvoorbeeld geen beroep op kunnen worden gedaan wanneer de verdachte het slachtoffer lichamelijke letsels heeft toegebracht, tenzij deze letsels van minieme aard zijn of een consolidatie is ingetreden. Het laat zich derhalve aanzien dat deze procedure in de praktijk niet zal worden toegepast wanneer iemand bij een misdrijf verwondingen heeft opgelopen. Er zal wel gebruik van kunnen worden gemaakt bij diefstallen, waarbij het slachtoffer geen lichamelijke letsels heeft opgelopen.

Een lid betoont zich voorstander van het subamendement van de heer Erdman. Het debat toont echter aan dat er een aantal problemen opduiken waarop geen pasklaar antwoord kan worden geformuleerd. De afwezigheid van de burgerlijke partij in een strafproces, te wijten aan de korte termijn binnen welke wordt gevonnist, kan voor haar desastreuze

est de savoir si la procédure sur requête, sans frais, après une décision sur l'action publique, qui permettrait à quiconque d'obtenir une décision sur les intérêts civils, est bien la réponse adéquate aux problèmes que soulève l'accélération de la procédure pénale.

Concernant l'amendement B, l'auteur fait observer que l'on ne vise pas la Cour d'assises, mais bien la procédure devant cette Cour.

La procédure spécifique devant la Cour d'assises continuera telle qu'elle s'applique aujourd'hui et qui déroge au droit commun, la Cour d'assises ne se prononçant jamais dans un même arrêt sur les aspects pénaux et civils de l'affaire.

En outre, il faudrait remplacer le mot «tribunal» par le mot «juges», pour rendre le texte conforme aux premiers alinéas de l'article 4 de la loi du 17 avril 1878. Il faudrait également reprendre le libellé du premier alinéa de cet article.

Et enfin c'est bien l'absence de constitution de partie civile qui est visée ici, que la partie civile comparaisse ou non à l'audience.

Si la partie civile est constituée, mais ne comparaît pas, il est loisible au juge d'agir comme il l'entend: il peut par exemple constater son absence et prononcer à son égard un jugement par défaut.

La Cour d'appel constate généralement que la partie civile «ne comparaît plus».

Le membre dépose donc le sous-amendement suivant:

«Remplacer l'alinéa 2 des dispositions proposées à l'amendement B par ce qui suit:

«Sans préjudice de la procédure devant la Cour d'Assises, les juges devant lesquels l'action publique est poursuivie surseoiront d'office à statuer sur les intérêts civils si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts, même en l'absence de constitution de partie civile.»

L'auteur observe que le ministre doit prendre position concernant la requête visée dans les trois derniers alinéas des dispositions prévues dans l'amendement B. Cette requête peut-elle ou non être déposée sans frais?

Si la réponse est oui, le membre attire l'attention sur l'impact budgétaire que cette décision pourrait avoir.

Le ministre déclare qu'il examinera cet aspect de l'amendement.

Un membre rappelle la discussion antérieure qui a fait apparaître que toutes ces actions, introduites

gevolgen hebben. Vraag is of de kosteloze procedure op verzoekschrift, waarbij eenieder die door het strafbare feit schade heeft geleden, na een beslissing over de strafvordering van het strafgerecht een uitspraak over de burgerlijke belangen kan krijgen, het gepaste antwoord vormt op de moeilijkheden die de versnelling van de strafrechtspleging doet rijzen.

In verband met het amendement B merkt de indiner op dat men evenwel niet het Hof van Assisen beoogt, maar wel de rechtspleging voor dit Hof.

Voor het Hof van Assisen blijft dus de specifieke procedure gelden die daar van toepassing is en die met het gemeenrecht niet overeenstemt, vermits het Hof van Assisen zich nooit in hetzelfde arrest uitspreekt over de strafrechtelijke en de burgerlijke aspecten van de zaak.

Bovendien zou het woord «rechtkant» door het woord «rechters» moeten worden vervangen, om de tekst in overeenstemming te brengen met de eerste leden van artikel 4 van de wet van 17 april 1878. Ook zou dezelfde formulering als bij het eerste lid van dit artikel moeten worden overgenomen.

Tenslotte wordt hier wel degelijk de ontstentenis van burgerlijke partijstelling bedoeld, ongeacht de burgerlijke partij al of niet op de zitting verschijnt.

Als de burgerlijke partij gesteld is, maar niet verschijnt, doet de rechter wat hij wil: hij kan bijvoorbeeld haar afwezigheid vaststellen en te haren opzichte vonnis bij verstek wijzen.

Het Hof van Beroep stelt gewoonlijk vast dat de burgerlijke partij «niet meer verschijnt».

Bijgevolg wordt door het lid het volgende subsidiair amendement ingediend:

«Het tweede lid van de bepalingen voorgesteld door het amendement B te vervangen als volgt:

«Onverminderd de rechtspleging voor het Hof van Assisen houden de rechters voor wie de strafvordering wordt vervolgd, ambtshalve de beslissing over de burgerlijke belangen aan wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is, zelfs bij ontstentenis van burgerlijke-partijstelling.»

De indiner merkt op dat de minister een standpunt moet innemen over het verzoekschrift bedoeld in de drie laatste leden van de bepalingen opgenomen in het amendement B: mag het al of niet kosteloos worden ingediend?

Zo ja, waarschuwt het lid voor de budgettaire weerslag dat dit zou kunnen hebben.

De minister verklaart dat hij dit aspect van het amendement zal onderzoeken.

Een lid verwijst naar de vorige besprekking waaruit bleek dat al deze vorderingen die nu voor de burger-

aujourd'hui devant le juge civil, seront à l'avenir examinées par le juge pénal, et partant, aux frais de l'Etat.

Le ministre se demande s'il ne faudrait pas limiter la gratuité de la requête à l'article 216*quater*.

Le préopinant propose de prévoir un droit de rôle identique à celui exigé pour les affaires civiles qui seront traitées à l'avenir par le juge de police.

Il est suggéré de rechercher une harmonisation plus grande avec le système appliqué à d'autres requêtes adressées aux tribunaux correctionnels (par exemple la requête en libération, ou la requête en fixation après expertise).

Se pose en outre la question si la suppression des mots « sans frais » aura pour effet qu'un droit sera dû, le Tarif en matières criminelles ne prévoyant rien en la matière.

A la suite de cette dernière remarque, un membre déclare qu'il faudrait chercher une formule prévoyant que le Roi peut prévoir l'acquittement d'un droit, sans toutefois être tenu de le faire.

Le membre souligne les avantages du système proposé par M. Erdman, à savoir la diminution du nombre de procédures et une souplesse plus grande.

Un autre membre demande si à la suite de l'introduction de la procédure sur requête, on peut avoir la certitude qu'il y aura un greffier des rôles dans chaque tribunal de police.

Le ministre répond que ce ne sera pas nécessairement le cas, mais qu'il y aura toujours un greffier qui exécutera cette tâche.

Le préopinant demande si les associations de greffiers ont été consultés et si l'on a pris en compte leurs préoccupations.

Le ministre répond qu'il n'a évidemment pas été possible de répondre favorablement à toutes leurs demandes.

La Commission doit apprécier si les moyens disponibles sont suffisants pour concrétiser la réforme.

Il est évident que cette réforme entraînera un surcroît de travail pour les tribunaux de police. Mais elle est aussi favorable pour l'appareil judiciaire dans son ensemble, puisque l'on pourra recruter des magistrats, des greffiers et des agents administratifs supplémentaires, non seulement pour les besoins de la procédure accélérée, mais aussi pour le transfert de compétences aux tribunaux de police.

En ce qui concerne la fonction de greffier des rôles, le ministre rappelle que cette fonction n'est pas indispensable quand il n'y a qu'un juge.

lijke rechter komen in de toekomst door de strafrechter zullen worden berecht, dit wil zeggen op kosten van de Staat.

De minister vraagt zich af of men het kosteloze indienen van het verzoekschrift niet tot artikel 216*quater* zou moeten beperken.

De vorige spreker stelt voor hetzelfde rolrecht toe te passen als voor de burgerlijke zaken die door de politierechter in de toekomst zullen worden behandeld.

Er wordt gesuggereerd naar een harmonisatie te zoeken met het systeem dat wordt toegepast voor de andere verzoekschriften gericht aan de correctionele rechtbanken (bijvoorbeeld het verzoekschrift tot invrijheidstelling of het verzoekschrift tot vaststelling na deskundigenonderzoek).

Bovendien rijst de vraag of de weglatting van het woord « kosteloos » tot gevolg zal hebben dat een recht zal moeten worden betaald, aangezien het Tarief in Criminele Zaken daarover niets bepaalt.

Aansluitend bij deze laatste opmerking stelt een lid, dat men naar een formulering zou moeten zoeken, waar de Koning de mogelijkheid heeft in de betaling van een recht te voorzien, zonder daartoe verplicht te worden.

Het lid wijst op de voordelen van het door de heer Erdman voorgestelde systeem, namelijk het kleinere aantal procedures en een grotere soepelheid.

Een ander lid vraagt of, ten gevolge van het invoeren van de procedure op verzoekschrift, het wel zo is dat er een griffier van de rollen bij elke politierechtbank zal zijn.

De minister antwoordt dat dit niet noodzakelijk het geval zal zijn, maar dat er altijd een griffier zal zijn die deze taak zal vervullen.

De vorige spreker vraagt of de verenigingen van griffiers geraadpleegd werden en of aan hun bekommernissen is tegemoetgekomen.

De minister antwoordt dat het uiteraard niet mogelijk is geweest op alle vragen een gunstig antwoord te geven.

De Commissie moet oordelen of de middelen die ter beschikking zijn volstaan om de hervorming te verwerken.

Het is duidelijk dat deze hervorming bijkomend werk voor de politierechtbanken meebrengt, maar ze is ook voordelig voor het gerechtelijk apparaat in zijn geheel, vermits men bijkomende rechters, griffiers en administratief personeel zal kunnen aanwerven, niet alleen voor de versnelde procedure, maar ook voor de overdracht van bevoegdheden naar de politierechtbanken.

Wat de functie van griffier van de rollen betreft wijst de minister erop dat deze niet noodzakelijk is wanneer er maar één rechter is.

En outre, il a été prévu expressément que dans les cinq tribunaux de police les plus importants cinq greffiers des rôles. Mais il faudra revoir la proposition en fonction des demandes qui ont été faites pour nommer des juges supplémentaires dans certains arrondissements.

En réponse aux observations formulées antérieurement, un membre souligne qu'il importe de distinguer les cas suivants:

1) soit il y a eu constitution de partie civile: si le juge au pénal constate, en se fondant sur les éléments de son dossier, que des intérêts civils pourraient se manifester ultérieurement, il réservera ceux-ci;

2) soit il n'y a pas eu constitution de partie civile; soit devant une juridiction d'instruction (juge d'instruction ou même la chambre du conseil), soit devant le juge du fond.

Deux possibilités s'ouvrent alors:

— soit la partie civile formule une demande lors de l'examen du fond: le juge du fond statuera alors en même temps que sur l'action publique;

— soit la partie civile ne se manifeste pas pendant la procédure de fond: le juge apprécie alors souverainement, éventuellement à la demande d'un prévenu, s'il statue ou non par défaut à l'égard de la partie civile.

Toutefois, il est possible que le juge ne soit pas en mesure de statuer au pénal sans être informé de la teneur de l'action civile. L'exemple le plus classique est celui des poursuites pour coups et blessures: dans cette hypothèse, il faut savoir si la partie civile invoque ou non des conséquences permanentes pour pouvoir adapter la qualification pénale.

Dans cette hypothèse, la règle ne jouera pas, le juge ne pouvant même pas statuer au pénal.

Un autre membre demande si, dans l'hypothèse où quelqu'un s'est constitué partie civile, mais ne comparaît plus par la suite, tout en étant de bonne foi, le juge réservera en tout état de cause les intérêts civils.

Le préopinant répond par l'affirmative.

La formule serait alors:

« Constatant le défaut de la partie civile constituée,

- *Statue par défaut à l'égard de celle-ci,*
- *Réserve sa décision sur les intérêts civils... »*

Bovendien heeft men uitdrukkelijk voor de vijf grootste politierechtbanken voorzien in vijf griffiers van de rollen; dit zal echter eventueel moeten worden herzien in functie van de verzoeken om in bepaalde arrondissementen in bijkomende rechters te voorzien.

In antwoord op vroeger geformuleerde opmerkingen onderstreept een lid dat het volgende onderscheid moet worden gemaakt:

1) ofwel heeft er zich geen burgerlijke partij gesteld: als de strafrechter op grond van de elementen van zijn dossier vaststelt dat burgerlijke belangen zich later zouden kunnen manifesteren, houdt hij die belangen aan;

2) ofwel heeft er zich een burgerlijke partij gesteld, hetzij voor een onderzoeksgerecht (onderzoeksrechter of zelfs raadkamer), hetzij voor de rechter ten gronde.

Dan zijn er twee mogelijkheden:

— ofwel formuleert deze burgerlijke partij een vordering bij de behandeling ten gronde: de rechter ten gronde zal ze samen met de strafrechtelijke vordering beoordelen;

— ofwel verschijnt de burgerlijke partij niet ten gronde: de rechter oordeelt soeverein, eventueel op vraag van een betichte, of hij de zaak al of niet bij versteek ten opzichte van de burgerlijke partij behandelt.

De mogelijkheid bestaat evenwel dat de rechter niet in de mogelijkheid is om strafrechtelijk te oordelen zonder kennis te hebben van de inhoud van de burgerlijke vordering. Het meest klassieke voorbeeld hiervan is de vervolging voor slagen en verwondingen: in dat geval moet men weten of de burgerlijke partij al of niet blijvende gevolgen aanvoert om de kwalificatie strafrechtelijk te kunnen aanpassen.

Op dat ogenblik speelt de regel niet, vermits de rechter zichzelfs niet op strafrechtelijk vlak kan uitspreken.

Een ander lid vraagt of het wel zo is dat, als er zich iemand burgerlijke partij heeft gesteld, die daarna niet meer verschijnt maar wel te goeder trouw is, de rechter de burgerlijke belangen zal aanhouden.

De vorige spreker antwoordt bevestigend.

De formule zal zijn:

« Vaststellende dat de burgerlijke partij niet is verschenen,

— *Wijst vonnis bij uitstek,*

— *Houdt zijn beslissing over de burgerlijke belangen aan... »*

Il est encore souligné que les mots « réserve d'office... » ne signifient pas que pour autant le juge pourrait écarter du débat pénal la partie civile.

Concernant les mots « n'est pas en état d'être jugée », le membre fait observer qu'il arrive assez fréquemment aujourd'hui que la partie civile n'est pas encore prête pour plaider les intérêts civils (par exemple, parce qu'il manque encore une attestation).

Grâce aux dispositions proposées pour compléter l'article 4 dans la loi du 17 avril 1878, le juge ne se trouverait plus empêché par cette circonstance de statuer sur le plan pénal.

Le représentant du ministre fait observer que dans ces cas la partie civile réclame le plus souvent 1 franc provisionnel ou une indemnisation provisionnelle.

Un membre réplique que le texte proposé permet précisément au juge de poursuivre en tout cas, même si la partie civile n'a pas fait cette demande.

Un autre membre souligne que le texte proposé, non seulement contribuera à accélérer la procédure, mais qu'il apporterait aussi une solution pour toutes les contestations qui surgissent aujourd'hui à propos de l'épuisement des compétences du juge pénal, parce qu'il n'a pas ordonné une enquête, etc.

Concernant le délai de prescription, il est précisé qu'en l'absence de constitution de partie civile; le fait que le juge réserve les intérêts civils est sans effet sur le délai de prescription de cinq ans prévu à l'article 26 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle.

Si la partie civile s'est constituée dans les délais prévus, c'est le délai traditionnel de la prescription trentenaire qui s'appliquera.

Après avoir examiné les implications budgétaires du texte proposé, le ministre expose ce qui suit.

Le projet du Gouvernement prévoyait qu'en cas de comparution sur convocation par procès-verbal, le juge réservait d'office les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile.

En effet, la victime peut être surprise par la rapidité de la procédure. Il importe donc qu'elle puisse, sur simple requête, obtenir ultérieurement un jugement devant le juge pénal sans subir les inconvénients d'un procès civil.

Il s'agissait donc d'un correctif apporté aux inconvénients que peuvent présenter pour les victimes les procédures accélérées.

Er wordt ook op gewezen dat de woorden « ... houdt ambtshalve ... aan » niet betekenen dat de rechter de burgerlijke partij uit het strafrechtelijke debat zou kunnen verwijderen.

In verband met de woorden « niet in staat van wijzen is » merkt een lid op dat in de huidige toestand het dikwijls gebeurt dat de burgerlijke partij niet klaar is om over de burgerlijke belangen te pleiten (bijvoorbeeld omdat een of ander attest ontbreekt).

Dank zij de voorgestelde bepalingen tot aanvulling van artikel 4 van de wet van 17 april 1878 zou de rechter hierdoor niet meer verhinderd zijn de zaak minstens op strafrechtelijk vlak te behandelen.

De vertegenwoordiger van de minister merkt op dat in dergelijk geval de burgerlijke partij meestal 1 frank provisioneel of een provisionele vergoeding vraagt.

Een lid antwoordt dat de voorgestelde tekst aan de rechter precies toelaat in elk geval door te gaan, zelfs als de burgerlijke partij dit niet heeft gevraagd.

Een ander lid wijst erop dat de voorgestelde tekst niet alleen een versnelling van de procedure zou meebrengen, maar dat hij ook een oplossing zou bieden voor alle betwistingen die nu rijzen in verband met het feit dat de strafrechter zijn machten heeft uitgeput, dat hij geen onderzoeksdaad heeft bevallen, enz.

In verband met de verjaringstermijn wordt gepreciseerd dat, als er geen burgerlijke-partijstelling is, het feit dat de rechter de burgerlijke belangen aanhoudt, geen gevolg heeft op het vlak van de verjaringstermijn van vijf jaar, bepaald in artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

Als de burgerlijke partij zich op tijd heeft gesteld, geldt de klassieke verjaringstermijn van dertig jaar.

Na de budgettaire implicaties van de voorgestelde tekst te hebben onderzocht, legt de minister volgende verklaring af.

Het ontwerp van de Regering bepaalde dat in geval van verschijning na oproeping bij proces-verbaal, de rechter ambtshalve de burgerlijke belangen zou aanhouden, ook al was er geen burgerlijke partijstelling.

Het slachtoffer kan inderdaad verrast worden door de snelheid waarmee de rechtspleging verloopt. Het is dan ook van belang dat het slachtoffer op eenvoudig verzoekschrift later een vonnis kan verkrijgen voor de strafrechter zonder geconfronteerd te worden met de bezwaren die met een burgerlijk proces gepaard gaan.

Het betrof dus een bijsturing van de nadelen die een versnelde rechtspleging voor de slachtoffers kan inhouden.

Dans cette logique, le texte du Gouvernement prévoyait une procédure sans frais.

Un amendement de M. Erdman proposait que cette solution soit étendue à toutes les procédures pénales, à l'exception de la procédure devant la Cour d'assises.

Une telle proposition contribuait en effet à l'amélioration du sort des victimes et à l'accélération de la procédure pénale, le juge pouvant trancher l'aspect pénal de l'affaire sans attendre que celle-ci soit en état au civil.

C'est pourquoi la Commission avait admis le principe de l'amendement, sous réserve de ses aspects budgétaires et techniques.

1. Impact budgétaire

Apriori, on pourrait croire que l'impact budgétaire de l'amendement est négligeable, parce qu'une constitution de partie civile faite à l'audience est gratuite.

Cependant, si elle se fait ultérieurement par requête, elle devrait être notifiée aux autres parties, ce qui entraînerait un travail supplémentaire et les frais d'envois recommandés avec accusés de réception.

Les greffiers, qui ont été consultés, suggèrent d'imposer que la requête soit déposée en autant d'exemplaires au moins qu'il y a de parties auxquelles elle doit être notifiée, pour réduire les manipulations et les frais entraînés par le travail de copie.

Une estimation quantitative de l'impact budgétaire de la mesure envisagée est difficile.

En effet, bien que la partie civile ait toujours intérêt à être présente dès le débat pénal, il n'est pas exclu que des parties ou des avocats recourent fréquemment à cette procédure en définitive très confortable, parce qu'elle épargne le stress qu'imposent actuellement les efforts pour mettre le dossier en état dès l'audience pénale.

Si les avocats devaient adopter cette attitude systématique dans les affaires de routine, il y aurait lieu de craindre que le travail des greffes correctionnels et des chambres correctionnelles des tribunaux de première instance et des cours d'appel soit perturbé.

De plus, dans bien des cas, la notification donnera lieu à des difficultés, notamment en présence de condamnés résidant à l'étranger, sans domicile fixe, ou changeant fréquemment de résidence. Cet inconvénient ne pourrait être atténué qu'en imposant qu'un certificat de résidence récent soit joint à la requête.

Vanuit deze redenering overwoog de Regering dan ook een kosteloze rechtspleging.

Een amendement van de heer Erdman stelde voor de oplossing uit te breiden tot alle strafprocessen, met uitzondering van de rechtspleging voor het hof van assisen.

Dit voorstel hield inderdaad een verbetering in voor het lot van de slachtoffers en de versnelling van de strafrechtspleging, omdat de rechter een beslissing kon nemen in de strafzaak zonder te wachten tot die in staat van wijzen zou zijn voor de burgerlijke belangen.

Daarom heeft de Commissie het principe van het amendement aanvaard, onder voorbehoud van de begrotings- en technische aspecten.

1. Budgettaire weerslag

A priori zou men kunnen aannemen dat de budgettaire weerslag van het amendement verwaarloosbaar is, omdat de burgerlijke partijstelling ter zitting kosteloos is.

Wanneer die evenwel later op verzoekschrift geschiedt, moet die aan de andere partijen worden betekend, wat bijkomend werk en kosten voor aangetekende verzending met ontvangstbewijs meebrengt.

De griffiers die werden geraadpleegd stellen voor dat verplicht zou worden het verzoekschrift neer te leggen in minstens evenveel exemplaren als er partijen zijn aan wie het verzoekschrift moet worden betekend. De bedoeling is de werkzaamheden en de kosten verbonden aan het kopiëren te verminderen.

Het is moeilijk om de budgettaire weerslag van de overwogen maatregel kwantitatief in te schatten.

Hoewel de burgerlijke partij er inderdaad altijd belang bij heeft aanwezig te zijn van bij de strafrechtelijke behandeling, is het niet uitgesloten dat partijen of hun advocaten vaak op die rechtspleging een beroep zouden doen, die al bij al vrij comfortabel is, omdat zij niet gepaard gaat met de stress die gepaard gaat met de poging om nu het dossier in staat van wijzen te krijgen van bij de strafzitting.

Indien de advocaten systematisch die houding zouden aannemen in courante zaken, laat het zich aanzien dat dit storend zou werken voor het werkvolume van de correctionele griffies en van de griffies van de correctionele kamers van de rechtbanken van eerste aanleg en van de hoven van beroep.

Bovendien zal de betekening in een groot aantal gevallen moeilijkheden opleveren, onder meer wanneer veroordeelden in het buitenland verblijven, zij geen vaste woonplaats hebben, of vaak van verblijfplaats veranderen. Aan dit euvel kan slechts worden verholpen indien vereist wordt dat een getuigschrift van verblijfplaats van recente datum bij het verzoekschrift wordt gevoegd.

Cependant, cette formalité est lourde pour des particuliers, qui n'ont pas accès au registre national.

En résumé, si l'on fait un usage intensif de la procédure proposée par l'amendement, celle-ci aura un impact sur le travail des greffes.

La perception d'un droit de mise au rôle imposerait la tenue d'une comptabilité qui, elle aussi, alourdirait leur travail, tout en allant à l'encontre de l'objectif de la réforme, qui est principalement d'améliorer le statut des victimes.

Cela n'est souhaitable ni sur le plan administratif, ni sur le plan psychologique.

2. Impact technique et effets pervers

L'amendement soulève de ce point de vue un certain nombre d'objections qui, il est vrai, ne sont pas insurmontables.

Ainsi, lorsqu'il y a appel au pénal, où la requête doit-elle être déposée?

Si c'est devant la juridiction d'appel, la victime perd un degré de juridiction.

Si c'est devant le premier juge, attendra-t-on la décision sur l'appel, ou fera-t-on « redescendre » le dossier?

La situation se complique encore si l'appel ne concerne qu'une partie des personnes impliquées.

Par analogie avec la procédure devant la juridiction civile, qui est tenue en état par l'instance pénale, il faut considérer que la requête devrait être déposée devant le premier juge, qui devrait attendre pour statuer qu'une décision définitive ait été prise au pénal.

Un autre problème se pose lorsque les victimes sont nombreuses (collision en chaîne, drame du Heysel, escroqueries faisant « boule de neige », ...), et se manifestent après le jugement, en ordre dispersé.

Ainsi, en matière d'escroquerie, beaucoup de victimes se manifestent après avoir appris, souvent par la presse, que l'auteur de l'escroquerie a été condamné.

En outre, du fait que les intérêts civils reviennent devant le juge pénal, le ministère public sera présent, alors qu'en principe, les aspects civils de l'affaire ne le concernent plus.

Il en résultera pour le Parquet une perte de temps, qui va à l'encontre de la tendance actuelle visant à le décharger de tâches civiles.

Voor particuliere personen die geen toegang hebben tot het riksregister, is dit echter geen gemakkelijke klus.

Samenvattend kan gesteld worden dat een intensief gebruik van de in het amendement voorgestelde rechtspleging een invloed zal hebben op de werkbelasting van de griffies.

Het opleggen van een rolrecht veronderstelt het voeren van een boekhouding, wat hun werklast ook weer verhoogt en tegelijk indruist tegen de bedoeling van de hervorming die voornamelijk een verbeterde positie van de slachtoffers beoogde.

Die oplossing is administratief noch psychologisch wenselijk.

2. Technische weerslag en ongewenste gevolgen

Het amendement roept hier een aantal bezwaren op die weliswaar niet onoplosbaar zijn.

Zo bijvoorbeeld moet een verzoekschrift neergelegd worden ingeval er hoger beroep tegen de strafrechtelijke uitspraak wordt ingesteld?

Gebeurt de neerlegging voor het rechtscollege van hoger beroep, dan verspeelt het slachtoffer meteen een rechtsinstantie.

Indien de eerste rechter de bestemming is, moet dan gewacht worden tot de uitspraak in hoger beroep of wordt het dossier « teruggehaald »?

De zaken liggen nog moeilijker wanneer het hoger beroep slechts betrekking heeft op een deel van de betrokken personen.

Naar analogie van de rechtspleging voor een burgerlijke rechtsmacht, die door een strafrechtspleging wordt opgeschort, moet men ervan uitgaan dat het verzoekschrift bij de eerste rechter zou moeten worden ingediend, die dan moet wachten tot een definitieve strafbeslissing is gevallen.

Er stelt zich een probleem wanneer er talrijke slachtoffers zijn (een kettingbotsing, het Heizel-drama, oplichting met sneeuwbaleffect, ...) en die slachtoffers na het vonnis en niet gelijktijdig tussenkomsten.

Ingeval van oplichting, bijvoorbeeld treden vele slachtoffers pas op nadat ze, vaak via de pers, hebben vernomen dat de oplichter werd veroordeeld.

Bovendien is het ook zo dat aangezien de burgerlijke belangen voor de strafrechter komen, het openbaar ministerie vertegenwoordigd zal zijn, terwijl dat eigenlijk niets meer uit te staan heeft met de burgerlijke aspecten van de zaak.

Dat betekent voor het Parket tijdverlies en druist in tegen de huidige trend die poogt zoveel mogelijk burgerlijke taken aan het Parket te onttrekken.

Enfin, l'autorité de la chose jugée de la décision pénale sur le civil, et en particulier son caractère *erga omnes*, sont en évolution.

Un juge pourrait être amené à prendre des décisions contradictoires au pénal et au civil.

L'amendement pourrait donc aussi présenter certains effets pervers.

Si l'on fait un usage intensif de cette procédure, on risque de voir une partie de l'arriéré existant en matière civile se déplacer vers le pénal, ce qui va à l'encontre de l'intention du législateur.

De plus, actuellement, les victimes et leurs avocats ont intérêt à mettre tout en œuvre pour que leur dossier soit en état à l'audience pénale, en vue d'obtenir, si possible immédiatement, une condamnation à des dommages et intérêts, ou à tout le moins une provision, ou encore, le cas échéant, la désignation d'un expert.

Le tribunal peut, au cours d'une même audience, disposer d'une vue d'ensemble du dossier. Dans les affaires simples, il s'agit là d'une circonstance favorable.

Cependant, pour la procédure en projet, le risque existe que la victime ou son avocat ait moins intérêt à être diligents, préférant prendre le temps nécessaire pour mettre leur dossier en état. Il faudra alors trouver une audience libre pour fixer l'affaire, celle-ci n'étant plus considérée comme prioritaire.

C'est donc un facteur de ralentissement, plutôt que d'accélération de la justice qui risque de découler de la procédure proposée.

Enfin, la requête pourra être déposée plusieurs mois, voire plusieurs années après le jugement pénal, de sorte qu'il y a peu de chances que ce soit le même juge qui siège au pénal et au civil.

A supposer même que ce soit le cas, un nouvel examen du dossier sera nécessaire, ce qui entraînera une perte d'énergie et de temps.

En conclusion, le ministre propose de limiter l'amendement aux comparutions sur procès-verbal, ou encore à la matière de la circulation routière.

Un membre se déclare favorable à cette dernière solution, qui permettrait d'évaluer l'effet d'un tel système, avant de généraliser celui-ci à l'ensemble du droit pénal.

Au terme de cette discussion, le Gouvernement dépose l'amendement subsidiaire suivant au sous-amendement de M. Erdman :

Ten slotte doet er zich ook een evolutie voor in de kracht van gewijde van een strafrechtelijke beslissing, inzonderheid het aspect *erga omnes*.

Een rechter zou ertoe gebracht kunnen worden om op strafrechtelijk en op burgerlijk vlak tegenstrijdige uitspraken te doen.

Het amendement zou dus ook gepaard kunnen gaan met een aantal ongewenste gevolgen.

Indien intens van de rechtspleging gebruik wordt gemaakt, bestaat het gevaar dat een deel van de gerechtelijke achterstand op het burgerlijk vlak naar het strafrechtelijke wordt verschoven, wat tegen de bedoeling van de wetgever indruist.

Bovendien hebben de slachtoffer en hun advocaten er op heden alle belang bij alles in het werk te stellen om hun dossier in staat van wijzen te brengen tegen de strafzitting, om zo mogelijk een onmiddellijke veroordeling te bekomen tot schadevergoeding of minimaal een provisie, of nog, in voorkomend geval, de aanstelling van een deskundige.

Tijdens eenzelfde zitting kan de rechtbank zicht op het dossier krijgen. In eenvoudige aangelegenheden is dit een goede zaak.

Via de voorgestelde rechtspleging dreigt echter het gevaar dat het slachtoffer of zijn advocaat minder ijver aan de dag zou leggen, en liever de nodige tijd neemt om zijn dossier in staat van wijzen te brengen. Er moet dan een vrije zitting worden gevonden om de rechtsdag te bepalen, de zaak niet meer als prioritair beschouwd zijnde.

De voorgestelde rechtspleging zou dus eerder een vertragende dan een versnellende werking kunnen hebben.

En ten slotte kan het verzoekschrift maanden of zelfs jaren na de strafberechting worden ingediend, zodat de kans klein is dat dezelfde rechter zitting houdt in de strafrechtelijke en de burgerlijke zaak.

Maar zelfs al is dat zo, moet er toch een nieuw onderzoek van het dossier komen, wat energie- en tijdverlies meebrengt.

Tot besluit stelt de minister voor het amendement te beperken tot de verschijning na oproeping bij proces-verbaal, of nog tot verkeerszaken.

Een lid verklaart voorstander te zijn van die oplossing, die mogelijk maakt de werking van het systeem te toetsen, vooraleer het tot het gehele strafrecht uit te breiden.

Na deze besprekking dient de Regering volgend subsidiair amendement in op het subamendement van de heer Erdman :

« Remplacer les dispositions proposées par ce qui suit :

« L'article 4 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale est complété par les dispositions suivantes :

Le tribunal correctionnel saisi conformément à l'article 216quater et le tribunal de police réservent d'office les intérêts civils, même en l'absence de constitution de partie civile, si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts.

Sans préjudice de son droit de saisir la juridiction civile, toute personne lésée par l'infraction peut ensuite obtenir sans frais que la juridiction pénale visée à l'alinéa précédent statue sur les intérêts civils, sur requête déposée au greffe en autant d'exemplaires qu'il y a de parties en cause.

Cette requête vaut constitution de partie civile.

Elle est notifiée aux parties et le cas échéant à leurs avocats par le greffe, avec mention des lieu, jour et heure de l'audience à laquelle l'examen de l'affaire est fixé. »

Les mots « sur requête déposée au greffe en autant d'exemplaires qu'il y a de parties en cause », et « Elle est notifiée aux parties et le cas échéant à leurs avocats par le greffe » s'inspirent de la formule utilisée par l'article 1056 du Code judiciaire pour l'acte d'appel civil.

Sur cette base, le greffier réclamera au requérant un nombre de copies supplémentaires de la requête, correspondant au nombre d'avocats intervenant dans l'affaire.

Un membre demande ce qui se passera si, dans l'avenir, une partie civile se manifeste à propos d'un accident de la circulation qui a fait l'objet d'un jugement de la part du tribunal correctionnel statuant en première instance.

Le représentant du ministre répond que, dans cette hypothèse, l'article 4 nouveau ne s'appliquera pas, puisque l'on ne se trouve ni devant le tribunal de police ni devant le tribunal de première instance saisi en application de l'article sur la comparution par procès-verbal.

Dans un tel cas, la partie civile devra, comme par le passé, assigner devant le tribunal civil.

L'article 216quater proposé par l'amendement du Gouvernement est adopté par 11 contre 6 voix.

« De voorgestelde bepalingen te vervangen als volgt :

« Het artikel 4 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, wordt aangevuld met de volgende bepalingen :

De correctionele rechtbank die overeenkomstig artikel 216quater wordt belast en de politierechtbank houden ambtshalve de burgerlijke belangen aan, zelfs bij ontstentenis van de burgerlijke partijstelling, wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is.

Onverminderd het recht om de burgerlijke rechter te adiären, kan eenieder die door het strafbaar feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, kosteloos verkrijgen dat het in het vorige lid bedoelde strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen.

Dit verzoekschrift geldt als burgerlijke partijstelling.

Het verzoekschrift wordt door de griffier ter kennis van de partijen en in voorkomend geval van de advocaten gebracht onder vermelding van plaats, dag en uur van de zitting waarop de zaak wordt behandeld. »

De woorden « door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn » en de woorden « Het verzoekschrift wordt door de griffier ter kennis van de partijen en in voorkomend geval van de advocaten gebracht » zijn ingegeven door de formulering van artikel 1056 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de akte van hoger beroep in burgerlijke zaken.

Op basis van deze tekst zal de griffie aan de verzoeker een aantal bijkomende exemplaren vragen dat overeenstemt met het aantal in de zaak optredende advocaten.

Een lid vraagt wat er zal gebeuren indien later een burgerlijke partij zich meldt in verband met een verkeersongeval dat al door de correctionele rechtbank in eerste aanleg werd berecht.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat in dit geval het nieuwe artikel 4 niet van toepassing is. Men bevindt zich niet voor de politierechtbank en ook niet voor de rechtbanken van eerste aanleg die met toepassing van het artikel op oproeping bij proces-verbaal is geadviseerd.

In het bedoelde geval zal de burgerlijke partij zoals in het verleden moeten dagvaarden voor de burgerlijke rechtbank.

Het door het amendement van de Regering voorgestelde artikel 216quater wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

L'amendement subsidiaire du Gouvernement au sous-amendement de M. Erdman, relatif à l'article 4 de la loi du 17 avril 1878 est adopté par 11 contre 6 voix.

Le sous-amendement de M. Erdman ainsi que son amendement subsidiaire deviennent donc sans objet.

CHAPITRE II

Modifications à la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Article 15 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 26 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, sont apportées les modifications suivantes :

1° au § 1er, les mots « à moins que celui-ci ne soit renvoyé pour un fait constitutif d'infraction aux articles 418 et 419 du Code pénal ou aux articles 33, § 2, et 36 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière » sont ajoutés après le mot « liberté »;

2° au § 2, les mots « ou devant le tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « en »;

3° au § 3, les mots « ou devant le tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « en ».

Justification

Actuellement, l'inculpé placé sous mandat d'arrêt par le juge d'instruction doit être remis en liberté lors de son renvoi au tribunal de police par la juridiction d'instruction.

Ce principe doit être énoncé de manière expresse pour les délits dont le tribunal de police peut connaître en vertu de l'article 138 du même Code.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 2 nouveau de l'article 129 du Code d'instruction criminelle qui relèvent à présent de la compétence du tribunal correctionnel, il n'est cependant pas souhaitable que le transfert de compétence aux tribunaux de police entraîne la modification du pouvoir de la juridiction d'instruction d'apprecier l'opportunité du maintien de la détention.

Il est, dès lors, proposé qu'en ce domaine, la remise en liberté demeure réglée conformément aux dispositions de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

Het subsidiair amendement van de Regering op het subamendement van de heer Erdman met betrekking tot artikel 4 van de wet van 17 april 1878 wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Bijgevolg vervalt het subamendement van de heer Erdman, evenals zijn subsidiair amendement.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen in de wet van 20 juillet 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Artikel 15 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 26 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden « tenzij hij werd verwezen wegens een feit dat een inbreuk uitmaakt op de artikelen 418 en 419 van het Strafwetboek of op de artikelen 33, § 2, en 36 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer » gevoegd na het woord « gesteld »;

2° in § 2 worden de woorden « of naar de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « verwijst »;

3° in § 3 worden de woorden « of naar de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « verwijst ».

Verantwoording

In de huidige stand van zaken moet een verdachte, die door het onderzoeksgerecht verwezen wordt naar de politierechtbank, indien hij door de onderzoeksrechter onder bevel tot aanhouding werd gesteld, bij de verwijzing in vrijheid worden gesteld.

Het is nodig dit principe uitdrukkelijk te stellen wat betreft de wanbedrijven waarvan de politierechtbank kan kennis nemen op grond van artikel 138 van hetzelfde Wetboek.

Wat betreft nochtans de inbreuken waarvan sprake in het nieuwe tweede lid van artikel 129 van het Wetboek van Strafvordering, die thans tot de bevoegdheid behoren van de correctionele rechtbank, is het niet gewenst dat de omstandigheid dat voortaan de politierechtbanken van deze misdrijven kennis zullen nemen, een wijziging zou meebringen in de bevoegdheid van het onderzoeksgerecht om over de opportunitet van verdere vrijheidsberoving te oordelen.

Daarom wordt voorgesteld dat de invrijheidstelling in deze materie zou geregeld blijven zoals bepaald in de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

L'inculpé se trouvant en état de détention préventive pourra, dès lors, être maintenu en détention par la juridiction d'instruction au moment du renvoi.

Les modifications à la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive nécessitées par l'extension de la compétence proposée sont reprises dans le chapitre II des présents amendements, sous les articles 1ter à 1ter 4 ci-après.

Au point 1° du texte néerlandais, le mot «verschijnen» est remplacé par les mots «in vrijheid gesteld».

Le représentant du ministre déclare que cet amendement vise à permettre, dans certains cas, le renvoi devant le tribunal de police sous mandat d'arrêt (par exemple, en cas d'homicide involontaire dans un accident de circulation).

La loi actuelle relative à la détention préventive dispose en effet que, dès que l'affaire est renvoyée devant le tribunal de police, l'intéressé est automatiquement mis en liberté.

Un membre demande pourquoi l'article 420 du Code pénal ne figure pas dans l'ajout proposé par le 1° du présent article, alors que les articles 418 et 419 sont visés.

Le représentant du ministre répond qu'il a été tenu compte du quantum de la peine.

L'amendement du Gouvernement, en ce compris la modification du texte néerlandais visé ci-dessus, est ainsi reproduit dans l'amendement récapitulatif de M. Arts:

«A l'article 26 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, sont apportées les modifications suivantes:

1° au § 1er, les mots «à moins que celui-ci ne soit renvoyé pour un fait constitutif d'infraction aux articles 418 et 419 du Code pénal ou aux articles 33, § 2, et 36 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière» sont ajoutés après le mot «liberté»;

2° au § 2, les mots «ou devant le tribunal de police» sont insérés entre les mots «correctionnel» et «en»;

3° au § 3, les mots «ou devant le tribunal de police» sont insérés entre les mots «correctionnel» et «en».

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 16 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«A l'article 27, § 1er, de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

— Dans le 1°, les mots «ou au tribunal de police» sont insérés entre les mots «correctionnel» et «saisi».

De preventief aangehouden verdachte zal bijgevolg door het onderzoeksgericht in hechtenis kunnen gehouden worden bij verwijzing.

De wijzigingen aan de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis die noodzakelijk zijn ingevolge de voorgestelde bevoegdheidsuitbreiding zijn vervat in hoofdstuk II van deze amendementen, onder de artikelen 1ter tot 1ter 4.

In punt 1° van de Nederlandse tekst wordt het woord «verschijnen» vervangen door de woorden «in vrijheid gesteld».

De vertegenwoordiger van de minister stelt dat dit artikel tot doel heeft de verwijzing naar de politie-rechtbank onder bevel tot aanhouding in bepaalde gevallen mogelijk te maken (bijvoorbeeld in geval van het onopzettelijk doden bij een verkeersongeval).

De huidige wet betreffende de voorlopige hechtenis bepaalt immers dat zodra de zaak naar de politie-rechtbank wordt verwezen, de betrokken automatisch in vrijheid moet worden gesteld.

Een lid vraagt waarom artikel 420 van het Strafwetboek niet wordt vermeld in de toevoeging voorgesteld door het 1° van het artikel, in tegenstelling tot de artikelen 418 en 419 die wel worden beoogd.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat er met de strafmaat werd rekening gehouden.

Het amendement van de Regering, met de bovenvermelde wijziging in de Nederlandse tekst, wordt als volgt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

«In artikel 26 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 worden de woorden «tenzij hij werd verwezen wegens een feit dat een inbraak uitmaakt op de artikelen 418 en 419 van het Strafwetboek of op de artikelen 33, § 2, en 36 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer» gevoegd na de woorden «in vrijheid gesteld»;

2° in § 2 worden de woorden «of naar de politie-rechtbank» ingevoegd tussen de woorden «rechtbank» en «verwijst»;

3° in § 3 worden de woorden «of naar de politie-rechtbank» ingevoegd tussen de woorden «rechtbank» en «verwijst».

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 16 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«In artikel 27, § 1, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

— In het 1°, de woorden «of aan de politierechtbank» worden ingevoegd tussen de woorden «rechtbank» en «waar».

— Dans le 2°, les mots « au tribunal correctionnel, siégeant en degré d'appel ou » sont insérés avant les mots « à la chambre des appels correctionnels. »

Justification

Les modifications à l'article 27, § 1er, 1° et 2°, de la loi sur la détention préventive visent à organiser les modalités de la mise en liberté provisoire d'un inculpé en état de détention devant le tribunal de police en application de l'article 26 de ladite loi.

A la demande d'un membre, le représentant du ministre confirme que la « chambre des appels correctionnels » sera composée de trois juges.

Le même membre attire l'attention sur le manque de concordance entre les textes néerlandais et français dans l'amendement visant à modifier l'article 27, § 1er, alinéa 2, qui parlent respectivement de « *aan de kamer belast met zaken in hoger beroep* » et de « *la chambre des appels correctionnels* ».

Le représentant du ministre déclare que dans le texte néerlandais de l'amendement, le mot « *correctionele* » doit être inséré entre le mot « *met* » et le mot « *zaken* » (« *aan de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep* »).

Sous réserve de cette modification, l'amendement récapitulatif de M. Arts reproduit tel quel l'amendement du Gouvernement.

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 17 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« A l'article 30 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

1. Le § 1er est remplacé par la disposition suivante :

§ 1er. L'inculpé, le prévenu ou l'accusé, et le ministère public peuvent faire appel devant la chambre des mises en accusation, des ordonnances de la chambre du conseil rendues dans les cas prévus par les articles 21, 22, 25 et 28; s'il s'agit d'un jugement du tribunal correctionnel ou du tribunal de police, rendu conformément à l'article 27, il est statué sur l'appel, selon le cas, par la chambre des appels correctionnels ou par le tribunal correctionnel siégeant en degré d'appel ».

2. Dans le § 2, alinéa 5, les mots « de la cour », sont remplacé par les mots « de la juridiction d'appel ».

— In het 2°, de woorden « aan de correctionele rechtbank, zetelend in hoger beroep, of » worden gevoegd voor de woorden « aan de kamer belast met zaken in hoger beroep. »

Verantwoording

De wijzigingen in artikel 27, § 1, 1° en 2° van de wet op de voorlopige hechtenis beogen een regeling te treffen voor de voorlopige invrijheidssetting van een verdachte die voor de politierechtbank in hechtenis is genomen met toepassing van artikel 26 van de genoemde wet.

Op verzoek van een lid bevestigt de vertegenwoordiger van de minister dat « *de kamer belast met zaken in hoger beroep* » uit drie rechters dient te bestaan.

Hetzelfde lid wijst op het gebrek aan overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het amendement tot wijziging van artikel 27, § 1, tweede lid, waar respectievelijk over « *aan de kamer belast met zaken in hoger beroep* » en « *à la chambre des appels correctionnels* » wordt gehandeld.

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat in de Nederlandse tekst van het amendement het woord « *correctionele* » tussen de woorden « *met* » en « *zaken* » moet worden ingevoegd (« *aan de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep* »).

Onder voorbehoud van die wijziging neemt het synthese-amendement van de heer Arts het amendement van de Regering over.

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 17 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

« Aan artikel 30 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1. Paragraaf 1 wordt vervangen door de volgende bepaling :

§ 1. De verdachte, de beklaagde of de beschuldigde en het openbaar ministerie kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling hoger beroep instellen tegen de beschikkingen van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 28; over het hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de correctionele rechtbank of van de politierechtbank, gewezen overeenkomstig artikel 27, wordt uitspraak gedaan, naar het geval, door de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep of door de correctionele rechtbank, zetelend in hoger beroep.

2. In paragraaf 2, vijfde lid, worden de woorden « van het hof » vervangen door « het gerecht in hoger beroep ».

Justification	Verantwoording
<p><i>Les modifications proposées à l'article 30 de la loi sur la détention préventive visent à organiser la procédure d'appel à l'encontre d'un jugement du tribunal de police rendu conformément à l'article 27 tel qu'amendé par le Gouvernement.</i></p> <p>A la suggestion d'un membre, la Commission décide de remplacer par un point, dans l'article 30, § 1er, proposé, le point-virgule, aussi bien dans le texte français que dans le texte néerlandais, après les mots « <i>in de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 28</i> ».</p> <p>On fait observer que l'on entend par « <i>registre des appels en matière correctionnelle</i> » aussi bien le registre des appels du tribunal correctionnel que celui du tribunal de police.</p> <p>Sous réserve de la modification de la ponctuation mentionnée ci-dessus, l'amendement du Gouvernement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.</p> <p>Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.</p>	<p><i>De voorgestelde wijzigingen aan artikel 30 van de wet op de voorlopige hechtenis strekken tot het invoeren van een beroepsprocedure tegen een vonnis van de politierechtbank gewezen conform artikel 27 zoals geamendeerd door de Regering.</i></p> <p>Op voorstel van een lid beslist de Commissie om zowel in de Nederlandse als in de Franse tekst van het voorgestelde artikel 30, § 1, de punt-komma na de woorden « <i>in de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 28</i> » te vervangen door een punt.</p> <p>Er wordt op gewezen dat met « <i>het register van hoger beroep in correctionele zaken</i> » (cf. § 2, derde lid van artikel 30) zowel het register van hoger beroep van de correctionele rechtbank als dat van de politierechtbank worden bedoeld.</p> <p>Onder voorbehoud van de bovenvermelde wijziging van de leestekens, wordt het amendement van de Regering overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.</p> <p>De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.</p>
Article 18 (nouveau)	Artikel 18 (nieuw)
<p>Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:</p> <p>« A l'article 31 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dans le § 1er, les mots « et jugements » sont insérés entre les mots « arrêts » et « par ». 2. Dans le § 2, le mot « arrêts » est remplacé par le mot « décisions ». 	<p>De Regering dient het volgende amendement in:</p> <p>« In artikel 31 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In § 1 worden de woorden « en vonnissen » ingevoegd tussen de woorden « arresten » en « waardoor ». 2. In § 2 wordt het woord « arresten » vervangen door het woord « beslissingen ».
Justification	Verantwoording
<p><i>Les modifications proposées à l'article 31 de la loi sur la détention préventive s'inscrivent dans la logique des amendements aux articles 26, 27 et 30 de la même loi.</i></p> <p>Il est observé que le mot « <i>arrest</i> » au singulier au § 2 doit être remplacé aussi par le mot « <i>beslissing</i> ». Cette remarque vaut pour le texte français comme pour le texte néerlandais.</p> <p>Compte tenu de cette modification, l'amendement récapitulatif de M. Arts reproduit ainsi l'article proposé:</p> <p>« A l'article 31 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dans le § 1er, les mots « et jugements » sont insérés entre les mots « arrêts » et « par ». 	<p><i>De voorgestelde wijzigingen aan artikel 31 van de wet op de voorlopige hechtenis kaderen in de geest van de amendementen op de artikelen 26, 27 en 30 van dezelfde wet.</i></p> <p>Er wordt opgemerkt dat het woord « <i>arrest</i> » in het enkelvoud in § 2 ook moet worden vervangen door het woord « <i>beslissing</i> ».</p> <p>Rekening houdend met deze wijziging neemt het synthese-amendement van de heer Arts het voorgestelde artikel als volgt over:</p> <p>« In artikel 31 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In § 1 worden de woorden « en vonnissen » ingevoegd tussen de woorden « arresten » en « waardoor ».

2. Dans le § 2, les mots « arrêt » et « arrêts » sont remplacés respectivement par les mots « décision » et « décisions. »

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 19 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Dans l'article 36, § 2, de la même loi, les mots « ou devant le tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « en ».

Justification

Le présent amendement vise à adopter l'article 36, § 2, de la loi relative à la détention préventive en suite d'un amendement proposé à l'article 26 de la même loi.

L'article 36 ainsi modifié permettra ainsi à la chambre du conseil, renvoyant un inculpé devant le tribunal de police, de statuer sur le maintien ou non d'une condition prévue lorsque le juge d'instruction ou la juridiction d'instruction a mis en liberté la personne concernée.

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts et est adopté par 13 voix contre 4.

CHAPITRE III

Modifications au Code judiciaire

Article 20 (article 3 de la proposition de loi)

L'article 3 de la proposition de loi était libellé comme suit:

« L'article 60 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Il y a des tribunaux de police. Dans les cantons indiqués à l'article 3 de l'annexe au présent code, un ou plusieurs juges exercent exclusivement leurs fonctions au tribunal de police. »

Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit:

« Remplacer l'article 60 du même Code tel qu'il est rédigé à l'article 3 de la proposition de loi, par la disposition suivante :

« Il y a des tribunaux de police. Un ou plusieurs juges y exercent leurs fonctions dans les limites territoriales indiquées à l'annexe au présent code.

2. In § 2 worden de woorden « arrest » en « arresten » vervangen door respectievelijk de woorden « beslissing » en « beslissingen. »

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 19 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 36, § 2, van dezelfde wet worden de woorden « of naar de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « verwijst ».

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe het artikel 36, § 2, van de wet op de voorlopige hechtenis aan te passen ten gevolge van het voorgestelde amendement op artikel 26 van dezelfde wet.

Het aldus gewijzigde artikel 36 zal de raadkamer die de beklaagde naar de politierechtbank heeft verwezen, toelaten te beslissen over het al dan niet behouden van een voorwaarde, wanneer de onderzoeksrechter of het onderzoeksgerecht deze in vrijheid heeft gesteld.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

HOOFDSTUK III

Wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 20 (artikel 3 van het wetsvoorstel)

Artikel 3 van het wetsvoorstel luidde als volgt:

« Artikel 60 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Er zijn politierechtbanken. In de kantons bepaald in artikel 3 van het bijvoegsel bij dit wetboek, oefenen een of meer rechters uitsluitend hun ambt uit in de politierechtbank. »

De Regering dient het volgende amendement in:

« De tekst van artikel 60 van hetzelfde Wetboek, zoals die luidt in artikel 3 van het wetsvoorstel, te vervangen door de volgende bepaling :

« Er zijn politierechtbanken. Een of meer rechters oefenen er hun ambt uit in de rechtsgebieden bepaald in het bijvoegsel bij dit wetboek.

Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres.»

Justification

Cette formulation est reprise partiellement de l'article 18 du projet de loi relatif aux tribunaux de police adopté par la Chambre des représentants.

Elle présente l'avantage par rapport au texte proposé qu'à l'article 3 de l'annexe au Code judiciaire il n'est pas nécessaire de procéder à une énumération des différents cantons.

Ainsi qu'il sera ultérieurement exposé lors de la discussion de l'article 8 de la proposition de loi, le texte correspond avec le souhait du Gouvernement de conserver pour l'article 3 de l'annexe au Code judiciaire la formulation de l'article 37 du projet de loi relatif aux tribunaux de police, dans lequel il est fait référence à une répartition par arrondissement à quelques exceptions près, tel que la Chambre des représentants l'a adopté.

Par ailleurs, tout comme la cour d'appel, la cour du travail, le tribunal de première instance, le tribunal du travail et le tribunal de commerce, le tribunal de police doit pouvoir comprendre différentes chambres pour sa bonne organisation.

Compte tenu de l'extension de compétences, on peut imaginer la division en chambres pénales et civiles.

Un membre estime que cet amendement doit être discuté en même temps que l'amendement modifiant l'article 186, alinéa 2, du Code judiciaire.

L'idée de base est que le siège du tribunal de police soit établi dans le chef-lieu de l'arrondissement judiciaire. Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres, subdivisées éventuellement à leur tour en sections. On a également suggéré de créer dans les grands arrondissements une chambre civile et une chambre pénale.

L'orateur estime que l'élaboration concrète de ce système pourrait être confiée au Roi. Toutefois, de nombreux arrondissements ont déjà des sections qu'il y aurait lieu de maintenir. L'intention est en effet de permettre aux tribunaux de police de fonctionner le plus près possible des justiciables.

A ce propos, l'intervenant attire l'attention sur le fait qu'il y a encore 40 juges de paix exerçant la fonction de juge de police. Dans ces cantons il n'y a donc pas encore des sections des tribunaux de police.

De politierechtbanken bevatten een of meer kamers.»

Verantwoording

De tekst van deze bepaling is gedeeltelijk overgenomen uit artikel 18 van het wetsontwerp nr. 450 betreffende de politierechtbanken aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Het voordeel van deze tekst bestaat erin dat men in tegenstelling tot de versie van het wetsvoorstel, in artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek, niet steeds met een opsomming van de verschillende kantons dient te werken.

Dit stemt trouwens overeen zoals verder bij de besprekking van artikel 8 van het wetsvoorstel zal worden uiteengezet, met de wens van de Regering voor artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek, de tekst van artikel 37 van het wetsontwerp nr. 450, waar wordt verwezen naar de indeling per arrondissement, op enkele uitzonderingen na, te behouden, zoals aangenomen in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Bovendien, net zoals het Hof van Beroep, het Arbitragehof, de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank en de rechtbank van koophandel, moet de politierechtbank verschillende kamers kunnen bevatten voor een goede organisatie.

Rekening houdende met de bevoegdheidsuitbreiding, kan gedacht worden aan een indeling in burgerlijke en strafrechtelijke kamers.

Een lid is van mening dat dit amendement moet worden besproken in samenhang met het amendement tot wijziging van artikel 186, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

De basisidee is dat de zetel van de politierechtbank in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement wordt gevestigd. De politierechtbanken bevatten een of meer kamers die op hun beurt in afdelingen kunnen worden verdeeld. Tevens is de mogelijkheid geopperd om in grote arrondissementen zelfs een burgerlijke kamer en een strafkamer te creëren.

Spreker is van oordeel dat de concrete uitwerking van deze regeling aan de Koning kan worden overgelaten. In veel arrondissementen bestaan er echter reeds afdelingen die dan ook zouden moeten worden gehandhaafd. De bedoeling is immers de politierechtbank zo dicht mogelijk bij de justitiabelen te laten functioneren.

Intervenient vestigt er in dit verband de aandacht op dat er nog 40 vrederechters zijn die de functie van politierechter uitoefenen. In die kantons zijn er derhalve nog geen afdelingen van de politierechtbank.

Le membre aimerait savoir comment le ministre compte procéder pour la création de sections. Il préférerait avoir un maximum de décentralisation pour les juges de police qui siègent. En cas de centralisation au niveau de l'arrondissement, il se posera d'ailleurs des difficultés d'ordre matériel (notamment en matière de logement). Il plaide donc en faveur du maintien de l'actuel système d'organisation, sans qu'il ne faille nécessairement créer des sections dans chaque arrondissement. Cette dernière solution ne se justifierait pas lorsque le tribunal de police ne siège qu'une fois par mois, par exemple.

Un membre a des réserves concernant cette proposition de loi qui crée une organisation gigantesque particulièrement onéreuse. Il se demande si le problème des accidents de la circulation n'aurait pas reçu une solution plus satisfaisante si les ressources publiques dégagées pour cette proposition étaient affectées à l'amélioration de la sécurité routière. Il ajoute encore que les tribunaux de police deviendront essentiellement des tribunaux pour les compagnies d'assurances.

Un autre membre souhaite savoir, à la lumière de la nouvelle organisation des tribunaux de police, quelle est la portée de l'article 68 du Code judiciaire.

Cet article dispose que lorsque le tribunal de police comprend plusieurs juges, le plus ancien a la direction du siège et assume la répartition du service. Cela veut-il dire que ce dernier devient alors le président du tribunal de police ?

Il pose en outre la question si en matière d'accidents de circulation une action en référé pourra être introduite devant le tribunal de police, ou bien s'il faut mener cette procédure devant le président du tribunal de première instance, encore que ce tribunal n'ait pas compétence pour connaître du litige du fond.

L'intervenant redoute par ailleurs que l'attribution de compétences nouvelles au tribunal de police ne soit réalisée très progressivement, de manière à ce que la cohérence interne du Code judiciaire pourrait être compromise et que l'on pourrait être confronté à des surprises désagréables.

Un membre déclare que l'article 68 du Code judiciaire est déjà appliqué dans certains arrondissements.

Le préopinant revient sur le commentaire faisant état d'une possible subdivision des tribunaux de police en chambres pénales et civiles. L'article 88 du Code judiciaire s'appliquera-t-il en l'occurrence ? Le Roi devra-t-il alors arrêter un règlement spécial ? Dans l'affirmative, il faudra nommer un président qui tranchera les incidents relatifs à la répartition des affaires entre les chambres.

Het lid wenst te weten hoe de minister tewerk zal gaan bij de oprichting van afdelingen. Hij geeft er de voorkeur aan zo veel mogelijk gedecentraliseerde politierechters in zitting te hebben. Bij een centralisatie in de zetel van het arrondissement zullen er trouwens moeilijkheden van materiële aard rijzen (bijvoorbeeld inzake huisvesting). Hij pleit dan ook voor het behoud van de huidige organisatieregeling, zonder dat daarom in elk arrondissement afdelingen moeten worden opgericht. Dat laatste is niet verantwoord wanneer de politierechtbank bijvoorbeeld slechts éénmaal per maand zitting houdt.

Een lid maakt voorbehoud bij dit wetsvoorstel omdat het een geldopsorpende mammoetorganisatie creëert. Hij vraagt zich af of de problematiek van de verkeersongevallen er niet beter mee gediend zou zijn wanneer de overheidsgelden welke voor dit voorstel uitgetrokken zijn, zouden worden aangewend ter verbetering van de verkeersveiligheid. Hij voegt hier nog aan toe dat de politierechtbanken in eerste instantie rechtbanken voor de verzekерingsmaatschappijen zullen worden.

Een ander lid wenst in het licht van de nieuwe organisatie van de politierechtbanken te weten welke de draagwijdte is van artikel 68 van het Gerechtelijk Wetboek.

Voormeld artikel bepaalt dat wanneer er in de politierechtbank verscheidene rechters zijn, de leiding van de rechtbank en de verdeling van de dienst bij de oudstbenoemde berust. Impliceert dit dat deze laatste dan voorzitter van de politierechtbank wordt ?

Voorts oppert hij de vraag of er inzake verkeersongevallen een vordering in kort geding voor de politierechtbank kan worden ingesteld, dan wel of deze procedure voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg dient te worden gebracht, hoewel deze rechtbank niet bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen.

Spreker is tevens bevreesd dat de toekenning van nieuwe bevoegdheden aan de politierechtbank dermate puntsgewijs wordt doorgevoerd dat de interne coherentie van het Gerechtelijk Wetboek wel eens gevaar zou kunnen lopen en men voor onaangename verrassingen zou komen te staan.

Een lid verklaart dat artikel 68 van het Gerechtelijk Wetboek reeds in bepaalde arrondissementen wordt toegepast.

De vorige spreker komt terug op de verklaring dat de politierechtbank in burgerlijke en strafrechtelijke kamers kan worden opgesplitst. Zal in dat geval artikel 88 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing zijn ? Zal er dus een bijzonder reglement door de Koning moeten worden vastgesteld ? In bevestigend geval zal een voorzitter moeten worden benoemd die de incidenten behandelt betreffende de verdeling van de zaken onder de kamers.

Il lui est répondu qu'il n'est pas l'intention d'instaurer une hiérarchie parmi les juges de police, avec une structure de rémunération y afférente, et moins encore que les présidents ne diraient plus le droit.

En ce qui concerne la procédure en référendum, l'intervenant rappelle que le même problème s'est posé à l'égard des compétences du juge de paix. Il estime quant à lui que le référendum relève de la compétence du président du tribunal de première instance.

Le Gouvernement dépose le sous-amendement suivant à son propre amendement:

« A l'article 60 proposé, après le mot « code » est ajouté l'alinéa suivant :

« Un juge de paix peut, en outre, être nommé juge au tribunal de police. »

Justification

Cette disposition permet de nommer juges de police des juges de paix de petits cantons, qui, antérieurement à la réforme, avaient également des fonctions de police. Elle permet également de réaliser de substantielles économies.

Un membre demande si l'intention initiale du ministre n'était pas de séparer complètement les fonctions de juge de paix d'une part et de juge de police d'autre part.

Le membre se demande ensuite si les actuels juges de paix qui sont en même temps juges de police (comme dans certaines justices de paix rurales) devront être renommés juge de police en application de la présente loi. Ou maintiendront-ils au contraire leur double fonction?

Le représentant du ministre répond qu'il faudra procéder à une nouvelle nomination comme juge de police (mais non comme juge de paix) si l'intéressé souhaite poursuivre cette activité.

Un membre remarque que cela paraît logique, dans la mesure où les juges de paix perdent leur compétence en tant que juge de police, les justices de paix n'ayant plus les compétences des tribunaux de police.

Un sénateur demande si le dernier alinéa de l'article 60 proposé figurait déjà dans le texte antérieur.

La réponse est négative.

Le même intervenant fait observer que dans les grandes villes, les tribunaux de police comptent déjà différentes chambres. Il pose la question de la portée pratique de cette disposition.

Un membre répond qu'elle érige en règle une pratique déjà existante.

Un autre membre ajoute que cela permet d'avoir un rôle par chambre. L'intention est aussi de ne pas nommer un président du tribunal de police.

Er wordt geantwoord dat het niet in de bedoeling ligt tussen de politierechters een hiërarchie te creëren met een bijbehorende weddestructuur en zeker niet dat de voorzitters geen rechtsprekende functie meer zouden uitoefenen.

Wat de procedure in kort geding betreft, wijst spreker erop dat hetzelfde probleem gerezen is ten aanzien van de bevoegdheden van de vrederechter. Hij meent dat het kort geding tot de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg behoort.

De Regering dient het volgende subamendement in op haar eigen amendement:

« In het voorgestelde artikel 60, na het woord « wetboek » het volgende lid toe te voegen :

« Een vrederechter kan bovendien tot rechter in de politierechtbank worden benoemd. »

Verantwoording

Op grond van deze bepaling kunnen vrederechters van kleine kantons, die vóór de hervorming tevens politiebevoegdheden hadden, tot politierechter worden benoemd. Bovendien kunnen op die wijze belangrijke besparingen tot stand worden gebracht.

Een lid vraagt of de oorspronkelijke bedoeling van de minister er niet in bestond de functies van vrederechter enerzijds en van politierechter anderzijds volledig op te splitsen.

Het lid vraagt zich vervolgens af of de huidige vrederechters die tegelijkertijd politierechter zijn (zoals in sommige landelijke vrederechten) ten gevolge van deze wet opnieuw als politierechter zullen moeten worden benoemd. Of behouden ze hun dubbele functie?

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat een nieuwe benoeming als politierechter (maar niet als vrederechter) zal moeten plaatshebben als de betrokkenen deze functie verder wenst uit te oefenen.

Een lid merkt op dat dit logisch is, omdat de vrederechters hun bevoegdheid als politierechter verliezen omdat het vrederecht niet meer de bevoegdheid van politierechtbank zal hebben.

Een lid vraagt of het laatste lid van het voorgestelde artikel 60 vroeger al bestond.

Er wordt ontkennend geantwoord.

Dezelfde spreker merkt op dat in de grote steden de politierechtbanken al verschillende kamers bevatten; hij vraagt wat de praktische draagwijdte van deze bepaling is.

Een lid antwoordt dat ze de huidige praktijk tot regel verheft.

Een ander lid voegt hieraan toe dat dit toelaat een rol per kamer te hebben. De bedoeling is ook dat er geen voorzitter van de politierechtbank komt.

L'amendement du Gouvernement sous-amendé est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts:

« L'article 60 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Il y a des tribunaux de police. Un ou plusieurs juges y exercent leurs fonctions dans les limites territoriales indiquées à l'annexe du présent code.

Un juge de paix peut, en outre, être nommé juge au tribunal de police.

Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres. »

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 21 (nouveau)

Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit:

« L'article 61 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Le siège des tribunaux de police est établi au chef-lieu de l'arrondissement judiciaire lorsqu'il n'en est pas disposé autrement par l'article 3 de l'annexe au présent Code. »

Justification

Le texte est repris de l'article 19 du projet de loi n° 450/1 déjà évoqué. Dans ce cadre, il s'agit de souligner la nécessité d'établir une structure rationnelle pour la direction et l'organisation des activités.

Par ailleurs, la formulation de l'article est suffisamment souple puisqu'il prévoit la possibilité de disposer autrement dans l'article 3 de l'annexe au Code judiciaire.

Cet article doit également être examiné avec l'article 4bis introduit parmi les amendements du Gouvernement et qui prévoit la possibilité d'organiser des sections dans les ressorts où le chef-lieu d'arrondissement n'occupe pas de position centrale ou est éventuellement plus difficile d'accès.

Le représentant du ministre communique que les modifications proposées portent exclusivement sur l'alinéa 2 de l'article 61.

A la demande d'un membre, il ajoute que cet amendement est indispensable, les tribunaux de police étant désormais répartis par arrondissement, avec la possibilité de les subdiviser en chambres et en sections.

Het amendement van de Regering dat werd gesub-amendeerd, wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

« De tekst van artikel 60 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Er zijn politierechtbanken. Een of meer rechters oefenen er hun ambt uit in de rechtsgebieden bepaald in het bijvoegsel bij dit wetboek.

Een vrederechter kan bovendien tot rechter in de politierechtbank worden benoemd.

De politierechtbanken bevatten een of meer kamers.

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 21 (nieuw)

De Regering dient een amendement in, luidende:

« Artikel 61 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De zetel van de politierechtbank wordt gevestigd in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement wanneer niet anders wordt beschikt door artikel 3 van het bijvoegsel bij dit Wetboek. »

Verantwoording

Dit artikel is overgenomen uit artikel 19 van het reeds vernoemde wetsontwerp nr. 450. In dit kader dient erop te worden gewezen dat het noodzakelijk is een rationele structuur op te bouwen, voor de leiding en de organisatie van de werkzaamheden.

Bovendien vertoont het artikel voldoende soepelheid, daar het de mogelijkheid voorziet om anders te beschikken in artikel 3 van het bijvoegsel van het Gerechtelijk Wetboek.

Dit artikel dient eveneens samen te worden gelezen met artikel 4bis in het kader van de door de Regering voorgestelde amendementen en dat voorziet in de mogelijkheid tot het organiseren van afdelingen in gebieden, waar de hoofdplaats van het arrondissement niet centraal gelegen is of eventueel moeilijker te bereiken is.

De vertegenwoordiger van de minister deelt mee dat de voorgestelde wijziging uitsluitend het tweede lid van artikel 61 betreft.

Op verzoek van een lid voegt hij hieraan toe dat dit amendement noodzakelijk is omdat de politierechtbanken voortaan per arrondissement worden ingedeeld, met de mogelijkheid om een verdere onderverdeling in kamers en afdelingen door te voeren.

La réserve de l'article 3 dans l'annexe du Code judiciaire est maintenue. Il y a en effet des tribunaux de police dont le ressort ne couvre pas la totalité de l'arrondissement et dont le siège n'est pas établi dans le chef-lieu de l'arrondissement (par exemple: Lier et Vilvoorde).

En réponse à la question d'un membre, le représentant du ministre précise que la possibilité de créer des sections subsiste (voir l'article 27 du texte adopté).

Toutes les sections qui existent aujourd'hui sont maintenues.

Il est également rappelé que le juge de police devra se déplacer vers ses sections si la chose s'impose.

Un membre déclare qu'il existe à l'heure actuelle des juges de paix qui sont loin d'être submergés de travail. Il cite l'exemple du juge de paix de Dixmude qui n'a que deux audiences par semaine plus une audience par mois comme juge de police.

En application de la présente proposition de loi, le tribunal de police de ce ressort aura son siège à Furnes, avec la possibilité de créer des chambres et de nommer le juge de paix de Dixmude comme juge de complément au tribunal de police.

L'intervenant demande s'il y aura encore éventuellement une section qui siégera à Dixmude.

Un autre membre confirme que dans les faits rien ne sera modifié.

L'amendement du Gouvernement est repris dans l'amendement récapitulatif de M. Arts sous réserve de l'ajout des mots « alinéa 2 » dans la phrase liminaire.

Le texte est donc ainsi libellé:

« L'article 61, alinéa 2, du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Le siège des tribunaux de police est établi au chef-lieu de l'arrondissement judiciaire lorsqu'il n'en est pas disposé autrement par l'article 3 de l'annexe au présent Code. »

Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 22 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Dans l'article 62 du même Code, les mots « et les tribunaux de police » sont supprimés. Il est ajouté un quatrième alinéa rédigé comme suit : « Les tribunaux de police sont assimilés aux justices de paix de première classe. »

Het voorbehoud van artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek blijft behouden. Er zijn immers politierechtbanken waarvan het rechtsgebied zich niet over het gehele arrondissement uitstrekken en waarvan de zetel niet in de hoofdplaats van het arrondissement gevestigd is (bijvoorbeeld: Lier en Vilvoorde).

In antwoord op een vraag van een lid preciseert de vertegenwoordiger van de Minister dat de mogelijkheid tot oprichting van afdelingen blijft bestaan (zie artikel 27 van de aangenomen tekst).

Alle afdelingen die nu bestaan worden gehandhaafd.

Er wordt eveneens op gewezen dat de politierechter zich zo nodig naar zijn afdeling moet verplaatsen.

Een lid verklaart dat er thans een aantal vrederechters zijn die niet met werk overstelpeld zijn. Als voorbeeld citeert hij de vrederechter van Diksmuide die slechts twee zittingen per week heeft plus een zitting per maand als politierechter.

Met dit wetsvoorstel zal de politierechtbank voor dat rechtsgebied in Veurne zetelen, met de mogelijkheid om kamers op te richten en de vrederechter van Diksmuide te benoemen tot toegevoegd rechter in de politierechtbank.

Spreker vraagt of er dan eventueel nog een afdeling te Diksmuide kan zetelen.

Een ander lid bevestigt dat en stelt dat er *de facto* niets wordt gewijzigd.

Het amendement van de Regering wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts, onder voorbehoud van de toevoeging van de woorden « tweede lid » in de aanhef.

De tekst luidt dus als volgt:

« Artikel 61, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De zetel van de politierechtbank wordt gevestigd in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement wanneer niet anders wordt beschikt door artikel 3 van het bijvoegsel bij dit Wetboek. »

Hij wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 22 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 62 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « en de politierechtbanken » geschrapt. Een vierde lid, luidend als volgt, wordt toegevoegd : « De politierechtbanken worden gelijkgesteld met de vrederechten van eerste klasse. »

Justification	Verantwoording
<p><i>Tous les tribunaux de police compteront plus de 50 000 habitants. Pour ce qui les concerne, la division en classes ne se justifie plus.</i></p> <p>Cet amendement ne suscite aucune discussion. Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, et adopté par 13 voix contre 4.</p>	<p><i>De kantons van alle politierechtbanken zullen meer dan 50 000 inwoners tellen. Het is derhalve niet langer nodig die rechtbanken in verschillende klassen in te delen.</i></p> <p>Het amendement geeft geen aanleiding tot besprekking. Het wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.</p>
Article 23 (nouveau)	Artikel 23 (nieuw)
<p>Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit:</p> <p><i>« Dans l'article 65, premier alinéa, du même Code, les mots « du ressort du tribunal d'arrondissement » sont supprimés. »</i></p>	<p>De Regering dient een amendement in, luidende:</p> <p><i>« In artikel 65, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « van het rechtsgebied der arrondissementsrechtbank » weggelaten. »</i></p>
Justification	Verantwoording
<p><i>Le texte est repris de l'article 20 du projet de loi n° 450/1 précité.</i></p> <p><i>Puisque la compétence territoriale du tribunal de police va s'étendre dorénavant au ressort de l'arrondissement (sauf dans quelques cas), le premier président de la cour d'appel doit pouvoir déléguer si nécessaire un juge de police du ressort de la cour. La limitation à l'arrondissement judiciaire prévue à l'article 65 actuel du Code judiciaire doit en conséquence être levée.</i></p>	<p><i>Deze tekst is overgenomen uit artikel 20 van het voormalde wetsontwerp nr. 450.</i></p> <p><i>Aangezien de territoriale bevoegdheid van de politierechtbank zich voortaan zal uitstrekken tot het rechtsgebied van de arrondissementsrechtbank (op enkele uitzonderingen na), moet de eerste voorzitter van het hof van beroep een opdracht kunnen geven aan een politierechter uit het rechtsgebied van hetzelfde hof van beroep. De begrenzing, die voorzien is in de huidige versie van artikel 65 van het Gerechtelijk Wetboek, met name tot het rechtsgebied van de arrondissementsrechtbank, dient bijgevolg te worden opgeheven.</i></p>
<p>A la demande d'un membre, le représentant du ministre confirme que cette procédure ne peut être appliquée que dans le ressort de la cour d'appel où le juge empêché siège au tribunal de police, au risque de méconnaître la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire.</p> <p>Cet amendement ne donne lieu à aucune observation.</p> <p>Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, et adopté par 13 voix contre 4.</p>	<p>Op verzoek van een lid bevestigt de vertegenwoordiger van de minister dat deze procedure slechts kan worden toegepast binnen het rechtsgebied van het hof van beroep waar de verhinderde rechter in de politierechtbank zetelt, zo niet zou de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken kunnen worden miskend.</p> <p>Het amendement geeft geen aanleiding tot besprekking.</p> <p>Het wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.</p>
Article 24 (article 4 de la proposition de loi)	Artikel 24 (artikel 4 van het wetsvoorstel)
<p>L'article 4 de la proposition de loi était libellé comme suit:</p> <p><i>« Article 4. — Les articles 67 et 159 du Code judiciaire sont abrogés. »</i></p>	<p>Artikel 4 van het wetsvoorstel luidde als volgt:</p> <p><i>« Artikel 4. — De artikelen 67 en 159 van het Gerechtelijk Wetboek worden opgeheven. »</i></p>

Le représentant du ministre déclare que l'abrogation de ces articles est la conséquence logique du fait que les tribunaux de police fonctionneront désormais séparément des justices de paix.

Il paraît opportun de confirmer la même autonomie à l'égard des membres du greffe.

Les mots «*het Gerechtelijk Wetboek*» et «*Code judiciaire*» doivent être remplacés par les mots «*hetzelfde Wetboek*» et «*même Code*».

Pour le reste, l'article ne donne lieu à aucune observation.

Sous réserve de la correction mentionnée ci-dessus, l'amendement est repris dans l'amendement de synthèse de M. Arts et est adopté par 13 voix contre 4.

Article 25 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«*A l'article 69 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:*

1° le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante:

«*Lorsque les nécessités du service le justifient, le Roi peut nommer des juges de complément chargés de desservir les justices de paix et les tribunaux de police.*

2° un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les premier et deuxième alinéas:

«*un juge de paix peut être nommé par le Roi en qualité de juge de police de complément.*»

Justification

Le premier alinéa de l'article 69 du Code judiciaire doit être adapté compte tenu du fait que les tribunaux de police ne sont plus organisés au niveau du canton.

Comme l'article 292 du Code prévoit que le cumul des fonctions judiciaires est interdit sauf les cas prévus par la loi, il est expressément fait référence à la possibilité pour un juge de paix d'être nommé en qualité de juge de complément.

En effet, pour certaines justices de paix fonctionnant aujourd'hui comme tribunal de police, la réforme est susceptible d'entraîner une diminution du volume de travail.

L'amendement tend à équilibrer, si nécessaire, les tâches en permettant aux juges des nouvelles juridic-

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat de opheffing van deze artikelen logischerwijs voortvloeit uit het feit dat de politierechbanken voortaan volledig gescheiden van de vrederechten zullen functioneren.

Het lijkt opportuun deze autonomie ook ten aanzien van de leden van de griffie te bevestigen.

De woorden «*het Gerechtelijk Wetboek*» moeten vervangen worden door de woorden «*hetzelfde Wetboek*».

Voor het overige geeft het artikel geen aanleiding tot besprekking.

Mits de hierboven vermelde verbetering wordt het in het amendement van de heer Arts opgenomen en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 25 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«*Aan artikel 69 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1° het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

«*Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de Koning de toegevoegde rechters benoemen die gelast zijn, hetzij samen met een of meer vrederechters, hetzij samen met een of meer politierechters, de vrederechten en de politierechbanken te bedienen.*

2° een lid luidend als volgt wordt tussen het eerste en het tweede lid ingevoegd:

«*De Koning kan een vrederechter benoemen in hoedanigheid van toegevoegd rechter bij de politierechbank.*»

Verantwoording

Het eerste lid dient aangepast te worden omwille van het feit dat de politierechbanken niet meer per kanton zijn georganiseerd.

Daarenboven wordt expliciet bepaald dat een vrederechter als toegevoegd rechter bij de politierechbank kan benoemd worden daar artikel 292 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat cumulatie van rechterlijke ambten enkel mogelijk is voor zover dit uitdrukkelijk is bepaald.

Iimmers, voor bepaalde vrederechten die thans ook dienst doen als politierechbank, kan deze hervorming een daling van het werkvolume meebrengen.

Het amendement strekt ertoe, indien nodig, de taken meer evenredig te verdelen, door aan de

tions de recevoir l'aide de l'un ou l'autre collègue juge de paix familiarisé avec la matière traitée en raison de ses compétences antérieures.

— Article 69, alinéa 1er

Un membre fait observer entre parenthèses que l'article 68 du Code judiciaire n'est pas modifié. Il en déduit qu'il ne sera pas nommé de présidents aux tribunaux de police. Dès lors qu'un tribunal compte plusieurs juges, ce sera le plus ancien qui aura la direction du siège et qui assumera la répartition du service.

Ce point de vue est confirmé.

Un autre membre souligne l'absence de concordance entre le texte néerlandais et le texte français de l'article 69, alinéa premier, proposé.

Dans le texte français, on a omis la traduction des mots « *hetzij samen met een of meer vrederechters, hetzij samen met een of meer politierechters* ».

Le représentant du ministre déclare que ces mots peuvent être supprimés.

Un préopinant s'oppose à cette suppression et soutient que le texte français doit être adapté au texte néerlandais.

Un membre demande alors des explications sur la fonction des juges de complément, plus particulièrement en ce qui concerne les conditions et la procédure de nomination. L'intervenant redoute que dans le cadre du présent projet, le moulin à nominations ne soit réactivé.

Le ministre répond qu'il n'y a aucune innovation concernant la fonction de juge de complément.

L'actuelle version de l'article 69, alinéa premier, autorise déjà le Roi à nommer des juges de complément lorsque les nécessités du service le justifient.

Il est incontestable que la technique est utile. L'intervenant rappelle à ce propos le débat sur le projet de loi portant des dispositions sociales et diverses, modifiant certaines dispositions du Code judiciaire et de la loi du 26 juin 1990 sur la protection de la personne des malades mentaux (Doc. parl., Sénat, 1992-1993, n° 804-1, p. 20).

L'une des modifications portait sur le régime de la compétence territoriale des juges de paix. Le nouvel article 627, 6°, dispose qu'est seul compétent pour connaître de la demande, lorsqu'il s'agit de demandes formulées en vertu de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux, le

rechters van de nieuwe rechtbanken toe te laten hulp te krijgen van een collega-vrederechter die vertrouwd is met de te behandelen materie gezien zijn vroegere bevoegdheden.

— Artikel 69, eerste lid

Een lid maakt de kanttekening dat artikel 68 van het Gerechtelijk Wetboek niet wordt gewijzigd. Hij leidt hieruit af dat er in de politierechtbanken geen voorzitters zullen worden benoemd. Wanneer er in een rechtbank derhalve verscheidene rechters zijn, zal de oudstbenoemde belast blijven met de leiding van de rechtbank en de verdeling van de dienst.

Dit standpunt wordt bevestigd.

Een ander lid wijst op het gebrek aan concordantie tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het voorgestelde artikel 69, eerste lid.

In de Franse tekst ontbreekt namelijk de vertaling van de woorden « *hetzij samen met een of meer vrederechters, hetzij samen met een of meer politierechters* ».

De vertegenwoordiger van de minister verklaart dat deze woorden mogen worden geschrapt.

Een vorige spreker verzet zich hiertegen en betoogt dat de Franse tekst aan de Nederlandse moet worden aangepast.

Vervolgens vraagt een lid nadere uitleg over de functie van de toegevoegde rechters, inzonderheid over de benoemingsvooraarden en -procedure. Spreker dreigt dat in het kader van dit ontwerp de benoemingsmachine weer eens op gang zou kunnen worden gebracht.

De minister antwoordt dat er met betrekking tot het ambt van toegevoegd rechter geenszins van innovatie sprake is.

In de huidige versie van artikel 69, eerste lid, heeft de Koning reeds de bevoegdheid om toegevoegde rechters te benoemen, wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen.

Het nut van deze techniek staat buiten kijf. Spreker wijst in dat verband naar het debat over het wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen, waarbij sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 26 juni 1990 op de bescherming van de persoon van de geesteszieke werden gewijzigd (*cf. Gedr. St., Senaat, 1992-1993, nr. 804-1, blz. 20*).

Een van de wijzigingen betrof de regeling inzake de territoriale bevoegdheid van de vrederechter. Het nieuwe artikel 627, 6°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt thans dat tot kennisgeving van de vordering alleen bevoegd is, wanneer het gaat om vorderingen ingesteld krachtens de wet van 26 juni 1990 betref-

juge du lieu où le malade est soigné ou a été placé ou, à défaut, le juge du lieu où le malade se trouve (*cf. article 57 de la loi du 6 août 1993 portant des dispositions sociales et diverses, Moniteur belge du 9 août 1993*).

Lors de la discussion dans les Commissions de la Justice de la Chambre et du Sénat, il a été souligné que ce nouveau régime de compétences déboucherait sur une concentration des dossiers entre les mains du juge de paix dont le canton abrite de grands établissements psychiatriques. C'est pour cette raison que le budget 1994 prévoyait des crédits supplémentaires pour la nomination de cinq juges de paix de complément (voir Doc. parl., Chambre, 1992-1993, n° 1040-7, p. 4, et Doc. parl., Sénat, 1992-1993, n° 804-8, p. 2-10).

Les conditions et la procédure de nomination pour les juges de complément sont identiques à celles prévues pour les juges titulaires (concours d'admission ou examen portant sur la capacité professionnelle).

— Article 69, alinéa 2

Un membre fait observer que dans certains cantons, les juges de paix sont également juge de police. L'approbation de la disposition nouvelle implique-t-elle que les juges de paix ne pourraient plus exercer la fonction de juge de police, sauf s'ils sont renommés comme juges de complément au tribunal de police?

Le représentant du ministre rappelle que cette modification s'impose, parce que l'article 292, alinéa 1er du Code judiciaire interdit le cumul des fonctions judiciaires, sauf les cas prévus par la loi. Un juge de paix ne peut donc exercer la fonction de juge de police, sauf s'il a été nommé juge de complément au tribunal de police, en application du nouvel article 69, alinéa 2, du Code judiciaire.

Un membre déclare que dans les cantons où le juge de paix exerce aussi la fonction de juge de police, le problème de cumul ne se pose pas. Le juge de paix sera en effet juge de police au niveau de l'arrondissement.

Un autre membre ajoute que le juge de paix devra d'abord avoir été nommé juge de complément au tribunal de police.

Le ministre se rallie à cette déclaration. Il confirme que le ressort du juge de paix est le canton, alors que la fonction de juge de police s'exerce au niveau de l'arrondissement et donc hors de son canton.

fende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, de rechter van de plaats waar de zieke wordt verzorgd of geplaatst is, of bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de zieke zich bevindt (*cf. artikel 57 van de wet van 6 augustus 1993 houdende sociale en diverse bepalingen, Belgisch Staatsblad van 9 augustus 1993*).

Bij de besprekingen in de Commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat werd erop gewezen dat deze nieuwe bevoegdheidsregeling tot een concentratie van dossiers zou leiden bij de vrederechter in wiens kanton grote psychiatrische instellingen gevestigd zijn. Daarom zijn er in de begroting voor het jaar 1994 kredieten uitgetrokken om vijf toegevoegde vrederechters te benoemen (*cf. Gedr. St., Kamer, 1992-1993, nr. 1040-7, blz. 4, en Gedr. St., Senaat, 1992-1993, nr. 804-8, blz. 2-10*).

Inzake benoemingsvoorraarden en -procedure gelden voor de toegevoegde rechters dezelfde bepalingen als voor de rechters-titularis (bijvoorbeeld vergelijkend toelatingsexamen of examen inzake beroepsbekwaamheid).

— Artikel 69, tweede lid

Een lid merkt op dat de vrederechters in bepaalde kantons tevens politierechter zijn. Impliceert de goedkeuring van deze nieuwe wetsbepaling dat deze vrederechters het ambt van politierechter niet meer kunnen uitoefenen tenzij ze opnieuw als toegevoegd rechter bij de politierechtbank worden benoemd?

De vertegenwoordiger van de minister herinnert eraan dat deze wijziging zich opdringt omdat artikel 292, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek voorschrijft dat cumulatie van rechterlijke ambten verboden is, uitgenomen de gevallen die de wet bepaalt. Een vrederechter kan dus niet het ambt van politierechter bekleden, tenzij hij krachtens het nieuwe artikel 69, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek tot toegevoegd rechter bij de politierechtbank is benoemd.

Een lid verklaart dat in de kantons waar een vrederechter tevens als politierechter optreedt, geen cumulatieprobleem rijst. De vrederechter zal immers politierechter zijn op het arrondissementele niveau.

Een ander lid voegt hieraan toe dat de vrederechter dan wel eerst tot toegevoegd rechter bij de politierechtbank moet worden benoemd.

De minister sluit zich hierbij aan. Hij bevestigt dat het rechtsgebied van de vrederechter het kanton is, terwijl het ambt van politierechter wordt uitgeoefend op arrondissementele niveau en dus buiten zijn kanton.

Un membre fait observer qu'un juge de paix peut avoir une double fonction (en tant que juge de paix et en tant que juge de police), et qu'il peut aussi être simplement juge de complément ou suppléant.

A la demande d'un membre, le ministre confirme que, pour le recrutement et la nomination des juges de complément, les dispositions applicables du Code judiciaire seront scrupuleusement observées.

Au terme de la discussion, l'article a été réécrit.

Sa nouvelle version, figurant dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, est ainsi libellée:

« A l'article 69 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1. Le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante :

« Lorsque les nécessités du service le justifient, le Roi peut nommer des juges de complément chargés selon le cas de desservir les justices de paix ou les tribunaux de police concurremment, soit avec un ou plusieurs juges de paix, soit avec un ou plusieurs juges de police. »

2. Un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les premier et deuxième alinéas :

« Un juge de paix peut être nommé par le Roi en qualité de juge de police de complément. »

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 26 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Dans l'article 91, alinéa 5, du même Code, modifié par la loi du 3 août 1992, les mots « ou convoqué » sont insérés entre le mot « cité » et le mot « devant », et les mots « ou la convocation » sont ajoutés après le mot « citation ». »

Justification

L'article 26 inséré dans la proposition de loi tend à mettre l'article 91 du Code judiciaire, tel qu'il a été modifié par la loi du 3 août 1992, en concordance avec les dispositions de la proposition amendée.

En cas de comparution sur convocation par procès-verbal, il est indiqué de prévoir la possibilité, pour le prévenu, de demander à comparaître devant une chambre composée de trois juges, dans des conditions similaires à celles prévues en cas de citation directe.

Een lid merkt op dat een vrederechter een dubbele functie kan hebben (als vrederechter en als politierechter), en dat hij ook maar toegevoegd of plaatsvervangend kan zijn.

Op verzoek van een lid bevestigt de minister dat bij de werving en de benoeming van de toegevoegde rechters de ter zake geldende bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek scrupuleus zullen worden nageleefd.

Na de besprekking wordt het artikel herschreven.

De nieuwe versie, die is overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts, luidt als volgt:

« Aan artikel 69 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1. Het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de Koning de toegevoegde rechters benoemen die gelast zijn, naar gelang van het geval, hetzij samen met een of meer vrederechters, hetzij samen met een of meer politierechters, de vredegerechten en de politierechtbanken te bedienen. »

2. Een lid luidend als volgt wordt tussen het eerste en het tweede lid ingevoegd :

« De Koning kan een vrederechter benoemen in hoedanigheid van toegevoegd rechter bij de politierechtbank. »

De tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 26 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 91, vijfde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wet van 3 augustus 1992, worden tussen het woord « gedagvaard » en het woord « zonder » de woorden « of opgeroepen » ingevoegd en worden de woorden « of de oproeping » toegevoegd. »

Verantwoording

Het artikel 26 ingevoegd in het voorstel van wet strekt ertoe het artikel 91 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals het werd gewijzigd door de wet van 3 augustus 1992, in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit ontwerp.

In geval van verschijning op convocatie bij proces-verbaal, is het aangewezen de beklaagde de mogelijkheid te geven een verzoek om voor een kamer van drie rechters te verschijnen, in te dienen onder dezelfde voorwaarden als na een rechtstreekse dagvaar-

C'est pourquoi il est proposé d'ajouter l'hypothèse de la convocation à celle de la citation au cinquième alinéa de l'article 91 du Code judiciaire.

Cet amendement ne suscite aucune discussion.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, et est adopté par 11 voix contre 6.

Article 27 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 186, alinéa 2, du même Code, est remplacé par la disposition suivante:

« Le Roi peut répartir en chambres les cours d'appel, les cours du travail, les tribunaux de première instance, les tribunaux du travail, les tribunaux de commerce et les tribunaux de police.

Il peut aussi les diviser en deux ou plusieurs sections ».

Justification

La modification de l'article 186, alinéa 2, avait été également prévue à l'article 23 du projet de loi n° 450 précité.

De cette façon, les tribunaux de police peuvent donc être structurés de la même manière que les autres tribunaux.

La division en sections peut se justifier par le fait que le chef-lieu d'arrondissement n'occupe pas une position centrale et qu'il peut apparaître souhaitable que le juge de police se rapproche du justiciable.

Un membre aimerait savoir si l'article 88 du Code judiciaire s'applique ici dans sa totalité.

Le ministre répond qu'il faut effectivement arrêter un règlement particulier qui pourra prévoir notamment quelles affaires sont attribuées aux chambres civiles ou aux chambres pénales.

Il déclare que l'article 88 ne s'applique pas intégralement. Il y a notamment la deuxième phrase de l'alinéa 2 du § 1er qui parle de l'indication des chambres qui, au tribunal de première instance, siègent respectivement au nombre de trois juges ou d'un seul.

Le préopinant estime que l'article 88, § 2, qui règle les incidents soulevés au sujet de la répartition des

ding. Om die reden wordt voorgesteld om bij de dagvaarding waarvan sprake in het vijfde lid van artikel 91 van het Gerechtelijk Wetboek ook de oproeping door middel van een proces-verbaal te vermelden.»

Het amendement geeft geen aanleiding tot discussie.

Het wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Artikel 27 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 186, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De Koning kan de hoven van beroep, de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbanken van koophandel of de politierechtbanken in kamers verdelen.

Hij kan ze eveneens in twee of meer afdelingen verdelen.»

Verantwoording

De wijziging van artikel 186, tweede lid, was eveneens voorzien in het artikel 23 van het voornoemd wetsontwerp nr. 450.

Op deze manier kunnen de politierechtbanken op dezelfde wijze als de andere rechtbanken gestructureerd worden.

De indeling in afdelingen kan gerechtvaardigd worden door het feit dat de hoofdplaats van een arrondissement niet steeds centraal gelegen is en dat het aangewezen kan lijken dat de politierechter dichter bij de rechtsonderhorige komt.

Een lid wenst te weten of artikel 88 van het Gerechtelijk Wetboek hier in zijn totaliteit van toepassing is.

De minister antwoordt dat er effectief een bijzonder reglement dient te worden vastgesteld waarin onder meer kan worden bepaald welke zaken aan de burgerlijke of aan de strafrechtelijke kamers worden toegewezen.

Hij verklaart dat artikel 88 niet in al zijn onderdelen toepasselijk is. Dat geldt bijvoorbeeld voor de tweede zin van § 1, tweede lid, die handelt over de aanduiding van de kamers die in de rechtbank van eerste aanleg onderscheidenlijk met drie of met één enkele rechter zitting houden.

De vorige spreker is van oordeel dat artikel 88, § 2, dat handelt over de regeling van incidenten in

affaires civiles entre les sections, les chambres ou les juges d'un même tribunal de première instance doit également s'appliquer aux tribunaux de police.

Le ministre se déclare d'accord avec le préopinant et déclare que le règlement des incidents au sujet de la répartition des affaires civiles dans le tribunal de police doit être confié au juge le plus ancien.

Le représentant du ministre ajoute encore qu'il n'y a pas lieu de redouter de nombreux incidents, les tribunaux de police n'ayant à connaître, en vertu de l'article 601bis nouveau, que des demandes relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.

Un membre fait remarquer que la sécurité juridique serait mieux garantie si l'article 88, § 2, stipulait expressément que cette disposition s'applique également aux tribunaux de police.

Un autre membre demande quelques explications sur la notion de « *sections* ». Peut-on considérer qu'il s'agit d'un synonyme pour le terme « *cantons* » ?

Le ministre répond que les sections doivent être considérées comme une subdivision géographique des cours et tribunaux. En ce qui concerne les tribunaux de police, on peut assimiler section et canton.

L'orateur souligne que le présent texte supprime la subdivision en cantons, étant entendu que des sections peuvent y être substituées.

Le préopinant estime que cela ne manquera pas de soulever des difficultés.

Un autre membre déclare que la division en sections est généralisée par la présente proposition, qui constitue donc une innovation. A ce jour, on ne parle pas de sections pour les tribunaux de première instance, mais elles existent déjà au niveau des tribunaux du travail et des tribunaux de commerce (par exemple, Alost et Termonde).

Le ministre rappelle l'alinéa 2 de l'article 186, toujours en vigueur aujourd'hui:

« *Le Roi peut répartir les chambres d'une cour d'appel, d'une cour du travail, d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail, d'un tribunal de commerce ou diviser un tribunal de police en deux ou plusieurs sections.* »

L'intervenant rappelle que la section implique une division territoriale. Lors de la création des sections des tribunaux de police, les limites des cantons existants ne doivent pas nécessairement être respectées.

verband met de verdeling van de burgerlijke zaken onder de afdelingen, kamers en rechters van een zelf-rechtbank van eerste aanleg, op overeenkomstige wijze moet gelden voor de politierechtbanken.

De minister valt de vorige spreker bij en stelt dat de regeling van incidenten over de verdeling van burgerlijke zaken in de politierechtbank aan de oudstbenoemde rechter moet worden toevertrouwd.

De vertegenwoordiger van de minister voegt hier nog aan toe dat er weinig problemen te vrezen zijn omdat de politierechtbanken krachtens het nieuwe artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek in burgerlijke zaken uitsluitend kennis nemen van vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.

Een lid oppert dat de rechtszekerheid er toch mee gebaat zou zijn wanneer artikel 88, § 2, explicet zou vermelden dat het ook voor de politierechtbanken geldt.

Een ander lid wenst nadere uitleg over het begrip « *afdelingen* ». Mag men het interpreteren als zijnde een synoniem voor kantons ?

De minister antwoordt dat de afdelingen als een geografische onderverdeling van de hoven en de rechtbanken moeten worden beschouwd. Met betrekking tot de politierechtbanken kunnen de afdelingen met kantons worden vereenzelvigd.

Spreker beklemtoont dat met deze tekst de onderverdeling in kantons wordt afgeschaft, met dien verstande dat er afdelingen in de plaats kunnen worden gesteld.

De vorige spreker meent dat dit tot moeilijkheden zal leiden.

Een ander lid verklaart dat de verdeling in afdelingen met dit voorstel veralgemeend wordt en derhalve een innovatie uitmaakt. Tot op heden is daar geen sprake van voor de rechtbanken van eerste aanleg, wel voor de arbeidsrechtbanken en de rechtbanken van koophandel (bijvoorbeeld: Aalst en Dendermonde).

De minister herinnert aan het heden nog van kracht zijnde artikel 186, tweede lid :

« *De Koning kan de kamers van een hof van beroep, van een arbeidshof, van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank, van een rechtbank van koophandel of van een politierechtbank verdelen in twee of meer afdelingen.* »

Spreker herhaalt dat de afdeling een territoriale verdeling impliceert. Bij de creatie van afdelingen van de politierechtbanken hoeven de grenzen van de bestaande kantons niet noodzakelijk gerespecteerd te worden.

Deux membres estiment que l'on ne saurait habiliter le Roi à subdiviser les cours d'appel et les cours du travail en sections.

L'un de ces membres propose dès lors de remplacer l'alinéa 2 de l'amendement du Gouvernement par le texte suivant:

« Il (le Roi) peut aussi diviser le tribunal de police en deux ou plusieurs sections. »

L'intervenant déclare que cet amendement traduit l'objectif initial de l'amendement, à savoir que le Roi peut créer des sections uniquement au niveau des tribunaux de police.

Le représentant du ministre confirme cette analyse.

Un membre attire l'attention sur l'arrêté royal du 21 juillet 1970 relatif à l'institution de sections dans les cours du travail, les tribunaux de première instance, les tribunaux du travail, les tribunaux de commerce et les tribunaux de police (*Moniteur belge* du 5 août 1970). En vertu de cet arrêté, ce sont les chambres des juridictions visées qui sont divisées en sections, et non pas les juridictions elles-mêmes.

Le représentant du ministre fait observer qu'il n'y a pas concordance parfaite entre les textes néerlandais et français de l'actuel article 186, alinéa deux (voir ci-dessus).

Le ministre déclare que l'interprétation dudit article est la suivante. Le Roi peut diviser en deux ou plusieurs sections, aussi bien les chambres d'une cour d'appel, d'une cour du travail, d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail, et d'un tribunal de commerce que d'un tribunal de police.

C'est par exemple une chambre de la Cour du travail d'Anvers qui siège à Hasselt. Un régime similaire s'applique à Gand et à Bruges.

Le ministre estime que l'amendement est plus clair, parce que ce n'est pas la chambre d'une cour d'appel qui est divisée en sections.

Un membre souhaite savoir s'il y a des dispositions constitutionnelles qui s'opposeraient à la division en sections d'une cour d'appel ou d'une cour du travail.

Plusieurs membres estiment que non. Le siège de la Cour du travail du ressort d'Anvers est établi à Anvers, mais il y a aussi un siège de section à Hasselt.

Il n'y a pas d'objection à subdiviser en sections les juridictions visées.

Le préopinant conteste cette déclaration. Selon lui, seules les chambres peuvent être divisées en sections.

Twee leden zijn beiden de mening toegedaan dat aan de Koning niet de bevoegdheid kan worden verleend de hoven van beroep en de arbeidshoven in afdelingen te verdelen.

Een van hen stelt daarom voor het tweede lid van het regeringsamendement als volgt te wijzigen:

« Hij (de Koning) kan de politierechtbank eveneens in twee of meer afdelingen verdelen. »

Spreker verklaart dat deze formule de oorspronkelijke bedoeling van het amendement weergeeft, te weten dat de Koning uitsluitend in de politierechtbanken afdelingen kan creëren.

De vertegenwoordiger van de minister beaamt deze zienswijze.

Een lid vestigt de aandacht op het koninklijk besluit van 21 juli 1970 betreffende de instelling van afdelingen in de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbanken van koophandel en de politierechtbanken (*Belgisch Staatsblad* van 5 augustus 1970). Krachtens dit besluit zijn het de kamers van de voormalde jurisdicities die in afdelingen worden ingedeeld en niet die jurisdicities zelf.

De vertegenwoordiger van de Minister merkt op dat er geen volledige overeenstemming bestaat tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het huidige artikel 186, tweede lid (cf. supra).

De minister verklaart dat voormeld artikel als volgt dient te worden geïnterpreteerd. De Koning kan zowel de kamers van een hof van beroep, van een arbeidshof, van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank en van een rechtbank van koophandel als de politierechtbank in twee of meer afdelingen verdelen.

Het is bijvoorbeeld een kamer van het Arbeidshof van Antwerpen die in Hasselt zetelt. Een gelijkaardige regeling geldt voor Gent en Brugge.

De minister is de mening toegedaan dat het amendement duidelijker is, omdat het niet de kamer van een hof van beroep is die in afdelingen wordt verdeeld.

Een lid wenst te weten of er geen grondwettelijk bezwaar bestaat tegen de indeling van een hof van beroep of een arbeidshof in afdelingen.

Verschillende leden menen van niet. De zetel van het Arbeidshof voor het rechtsgebied Antwerpen is bijvoorbeeld in Antwerpen gevestigd, maar er is tevens een afdelingszetel in Hasselt.

Er bestaat geen beletsel om de door het amendement vermelde jurisdicities in afdelingen te verdelen.

De vorige spreker bestrijdt deze stelling. Zijns inziens kunnen alleen de kamers in afdelingen worden verdeeld.

Pour sortir de l'impasse, le ministre propose de reprendre l'alinéa deux de l'actuel article 186 dans une forme légèrement modifiée.

« Le Roi peut répartir les chambres d'une cour d'appel, d'une cour du travail, d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail, d'un tribunal de commerce et d'un tribunal de police en deux ou plusieurs sections. »

Ce sont donc les chambres du tribunal de police qui seront divisées en sections.

Un membre en déduit que le juge de police le plus ancien de Herentals devra éventuellement se déplacer pour faire face à un afflux d'affaires au tribunal de Turnhout.

Un autre membre confirme ce point, en ajoutant aussitôt que la chose se pratique déjà couramment dans bon nombre d'arrondissements. Mais il est important que les juges de police aient une résidence fixe, de manière qu'ils puissent se familiariser avec les conditions de circulation locales.

On fait observer que la nouvelle organisation des tribunaux de police au niveau de l'arrondissement n'est pas sans risques à cet égard. En cas d'empêchement, un juge de police sera en effet remplacé par un autre juge de police de l'arrondissement qui n'est pas ou beaucoup moins bien informé des problèmes de la circulation locale.

Le ministre conclut des discussions que l'on veut assimiler les tribunaux de police, en ce qui concerne leur division en chambres et en sections, aux autres juridictions.

Il propose dès lors une formulation nouvelle:

« Le Roi peut répartir les chambres des cours d'appel, des cours du travail, des tribunaux de première instance, des tribunaux du travail, des tribunaux de commerce et des tribunaux de police en deux ou plusieurs sections. »

Un membre demande si l'actuelle répartition en cantons sera sauvegardée dans la structure nouvelle, même si le nom aura changé, ou bien si les cantons seront supprimés et que le tribunal de police siégera uniquement dans le chef-lieu de l'arrondissement.

Le ministre répond qu'en vertu de l'article 61, alinéa deux, proposé du Code judiciaire, le siège du tribunal de police est établi au chef-lieu de l'arrondissement judiciaire, lorsqu'il n'est pas disposé autrement par l'article 3 de l'annexe au présent Code (exemples de tribunaux de police qui ne sont pas établis dans le chef-lieu de l'arrondissement judiciaire: Lierre, Alost, Saint-Nicolas et Vilvorde). Dans les arrondissements où siègent aujourd'hui plusieurs tribunaux de police, on ne touchera pas à la structure existante.

Om uit de impasse te geraken, stelt de minister voor het huidige artikel 186, tweede lid, enigszins gewijzigd over te nemen:

« De Koning kan de kamers van een hof van beroep, van een arbeidshof, van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank, van een rechtbank van koophandel en van een politierechtbank verdelen in twee of meer afdelingen. »

Het zijn dus de kamers van de politierechtbank die in afdelingen worden verdeeld.

Een lid leidt hieruit af dat de oudstbenoemde politierechter van Herentals eventueel zal moeten inspringen om een toevloed van zaken in de politierechtbank van Turnhout weg te werken.

Een ander lid bevestigt dat, maar voegt er onmiddellijk aan toe dat deze handelwijze reeds courante praktijk is in tal van arrondissementen. Het is evenwel belangrijk dat de politierechters een vaste standplaats hebben, zodat zij zich vertrouwd kunnen maken met de lokale verkeerssituatie.

Er wordt opgemerkt dat de nieuwe arrondissementele structuur van de politierechtbanken in dat verband wel risico's inhoudt. Een politierechter zal bij verhindering namelijk vervangen worden door een andere politierechter uit het arrondissement die niet of minder op de hoogte is van de plaatselijke verkeersproblemen.

De Minister concludeert uit de besprekking dat men de politierechtbanken inzake de verdeling in kamers en afdelingen op gelijke voet wil stellen met de andere jurisdicities.

Hij stelt dan ook de volgende formule voor:

« De Koning kan de kamers van de hoven van beroep, van de arbeidshoven, van de rechtbanken van eerste aanleg, van de arbeidsrechtbanken, van de rechtbanken van koophandel en van de politierechtbanken in twee of meer afdelingen verdelen. »

Een lid vraagt of de huidige verdeling in kantons in de nieuwe structuur weliswaar onder een andere benaming behouden zal blijven, dan wel of de kantons zullen worden afgeschafft en de politierechtbank uitsluitend in de hoofdplaats van het arrondissement zal zetelen.

De minister antwoordt dat luidens het voorgestelde artikel 61, tweede lid, van het Gerechtelijke Wetboek, de zetel van de politierechtbank wordt gevestigd in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement wanneer niet anders wordt beschikt door artikel 3 van het bijvoegsel bij dit Wetboek (voorbeelden van politierechtbanken die niet in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement gevestigd zijn: Lier, Aalst, Sint-Niklaas en Vilvoorde). In de arrondissementen waar op dit ogenblik verschillende politierechtbanken zetelen, wordt dus niet aan de bestaande structuur geraakt.

Le texte proposé par le ministre est reproduit tel quel dans l'amendement de synthèse de M. Arts. Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 28 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 188 du Code judiciaire modifié par la loi du 18 juillet 1991, les mots « ou le juge de police suppléant » sont insérés entre les mots « suppléant » et « le ».

Justification

L'article 188 du Code judiciaire tel que modifié par la loi du 18 juillet 1991 relative à la formation et au recrutement des magistrats ne reprend que les conditions de nomination à la fonction de juge de paix suppléant alors que celles à la fonction de juge de police suppléant sont prévues par l'article 64 du Code judiciaire.

Le présent amendement a pour but de réparer cette omission et dès lors de fixer les mêmes conditions de nomination pour les juges de paix suppléants et les juges de police suppléants, respectant en cela un parallélisme total avec les conditions de nomination prévues pour les juges de paix et les juges de police effectifs par l'article 187 du Code judiciaire.

Les mots « *Code judiciaire* » sont remplacés par les mots « *même Code* ».

Pour le reste, cet article n'appelle pas d'observations.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts, et est adopté par 13 voix contre 4.

Article 29 (nouveau)

M. Erdman dépose l'amendement suivant à l'amendement de M. Arts.

« A l'article 259quater, § 2, troisième alinéa, du même Code, les mots « du 22e au 36e mois inclus au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, du travail ou de commerce, voire au sein du conseil de guerre, cette période comprenant également un mois au sein d'un ou de plusieurs greffes » sont remplacés par les mots :

« ... du 22e au 36e mois inclus au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, du travail, de commerce ou de police, voire au sein du conseil de guerre ou de la justice de paix, cette période comprenant également un mois au sein d'un ou de plusieurs greffes. »

De door de minister voorgestelde tekst wordt ongewijzigd opgenomen in het amendement van de heer Arts en wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 28 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 188 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 18 juli 1991, worden de woorden « of plaatsvervangend politierechter » ingevoegd tussen de woorden « vrederechter » en « te ».

Verantwoording

Artikel 188 van het Gerechtelijk Wetboek zoals gewijzigd door de wet van 18 juli 1991 betreffende de vorming en de aanwerving van magistraten, herneemt enkel de benoemingsvoorwaarden voor de functie van plaatsvervangend vrederechter terwijl die van de functie van plaatsvervangend politierechter zijn voorzien in artikel 64 van het Gerechtelijk Wetboek.

Dit amendement heeft tot doel deze vergetelheid recht te zetten en derhalve dezelfde voorwaarden tot benoeming op te leggen aan de plaatsvervangende vrederechters en de plaatsvervangende politierechters, waarbij op die manier een volledig parallelisme wordt getrokken met de benoemingsvoorwaarden voorzien voor de vrederechters-titularissen en de politierechters-titularissen voorzien in artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek.

De woorden « *het Gerechtelijk Wetboek* » worden vervangen door de woorden « *hetzelfde Wetboek* ».

Voor het overige geeft dit artikel geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt overgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 29 (nieuw)

De heer Erdman dient het volgende subamendement in op het eindamendement van de heer Arts.

« In artikel 259quater, § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden : « van de 22e tot en met de 36e maand in een of meer kamers van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel, dan wel bij de krijgsraad; deze periode omvat eveneens een maand in een of meer griffies. » vervangen door de woorden :

« ... van de 22e tot en met de 36e maand in een of meer kamers van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank, van een rechtbank van koophandel of van een politierechtbank, dan wel bij de krijgsraad of bij het vrederecht; deze periode omvat eveneens een maand in een of meer griffies. »

Justification

Compte tenu de la récente extension des compétences des justices de paix (loi du 3 août 1992 modifiant le Code judiciaire) et des réformes proposées actuellement concernant les tribunaux de police, il est souhaitable que les stagiaires judiciaires puissent également accomplir leur stage dans ces tribunaux. Il en va d'ailleurs de même des parquets, où les compétences en matière de police ont été attribuées intégralement au procureur du Roi.

Il est souligné que l'amendement vaut également pour la répartition des tâches des stagiaires au niveau du Parquet.

Ce texte ne suscite aucune observation.

Il est adopté par 11 voix contre 4 et 2 abstentions.

Le Gouvernement avait également déposé un amendement tendant à remplacer l'article 301 du Code judiciaire.

Cet amendement était libellé comme suit:

« L'article 301 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Les conjoints, parents et alliés jusqu'au degré d'oncle et de neveu inclusivement, ne peuvent, sauf dispense du Roi, faire partie simultanément d'une même cour, d'un même tribunal de première instance, tribunal de commerce, tribunal du travail ou tribunal de police, comme juges, juges suppléants, juges sociaux ou juges consulaires, magistrats du ministère public ou comme greffiers en chef, greffiers-chef de greffe, greffiers et commis greffiers. »

Justification

Le texte est repris de l'article 24 du projet de loi n° 450 précité.

Par cette disposition, les mêmes règles en matière de parenté et alliance valent pour le personnel des cours et tribunaux, y compris des tribunaux de police.

Un membre fait observer que l'amendement est superflu, l'actuel article 301 du Code judiciaire étant rédigé en termes tellement généraux qu'il est applicable également aux tribunaux de police.

Ledit article dispose en effet que les conjoints, parents et alliés jusqu'au degré d'oncle et de neveu inclusivement, ne peuvent, sauf dispense du Roi, faire partie simultanément « d'un même tribunal ou d'une même cour » comme juges (...).

Verantwoording

Gelet op de recente uitbreiding van de bevoegdheden van de vrederechten (wet van 3 augustus 1992 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek) en de hervormingen die thans worden voorgesteld ten aanzien van de politierechtbanken, is het wenselijk dat de gerechtelijke stagiairs ook in deze rechtbanken stage kunnen lopen. Herzelfde geldt trouwens ook voor het niveau van de parketten, waar de bevoegdheden ten overstaan van de politiezaken volledig werden toegekend aan de procureur des Konings.

Er wordt onderstreept dat het amendement eveneens toepasselijk is op de verdeling van de taken van de stagiairs bij het Parket.

De tekst geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Hij wordt aangenomen met 11 tegen 4 stemmen en twee onthoudingen.

De Regering had eveneens een amendement ingediend dat ertoe strekte artikel 301 van het Gerechtelijk Wetboek te vervangen.

Het amendement luidde als volgt:

« Artikel 301 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Echtgenoten, bloed- en aanverwanten tot en met de graad van oom en neef, mogen, behoudens vrijstelling door de Koning, niet samen van eenzelfde hof, rechtbank van eerste aanleg, rechtbank van koophandel, arbeidsrechtbank of politierechtbank, deel uitmaken als rechters, plaatsvervangende rechters, rechters in sociale zaken of rechters in handelszaken, magistraten van het openbaar ministerie, of als hoofdgriffiers, griffiers-hoofden van de griffie, griffiers en klerken-griffiers. »

Verantwoording

D deze tekst is overgenomen uit artikel 24 van het voornoemde wetsontwerp nr. 450.

Door deze bepaling gelden voor het personeel van hoven en alle arrondissementele rechtbanken, de politierechtbank inbegrepen, dezelfde regels inzake bloed- en aanverwantschap.

Een lid merkt op dat dit amendement overbodig is omdat het huidige artikel 301 van het Gerechtelijk Wetboek in dermate ruime bewoordingen is opgesteld dat het eveneens voor de politierechtbanken geldt.

Voorbeeld artikel bepaalt namelijk dat echtgenoten, bloed- en aanverwanten tot en met de graad van oom en neef, behoudens vrijstelling door de Koning, niet samen « van een zelfde hof of rechtbank » mogen deel uitmaken als rechters (...).

Il est donc inutile de citer toutes les juridictions auxquelles s'applique l'interdiction visée à l'article 301.

Un autre membre soutient que l'amendement se défend du point de vue de la sécurité juridique, et cela d'autant plus que la référence au tribunal de police sera supprimée à l'article 303 du Code judiciaire (voir ci-après).

Le ministre déclare marquer son accord avec la première interprétation et retire donc son amendement.

Un membre souscrit à la déclaration du ministre, tout en invoquant la méthode d'interprétation systématique. Il soutient que les termes «*une même cour ou un même tribunal*» dans l'article 301 du Code judiciaire renvoient à l'intitulé du titre Ier, livre Ier, deuxième partie du Code judiciaire, à savoir «Des cours et tribunaux et de leurs membres». Ce titre traite de l'organisation des justices de paix, des tribunaux de police, des tribunaux d'arrondissement, etc. On peut en déduire que le terme «tribunal» utilisé à l'article 301 vise également le tribunal de police.

Het heeft dan ook geen zin nominatim alle jurisdicities te vermelden waarvoor het in artikel 301 vervatte verbod geldt.

Een ander lid betoogt dat het amendement vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid wel verdedigbaar is, te meer omdat de referentie naar de politierechtbank in artikel 303 van het Gerechtelijk Wetboek zal worden geschrapt (*cf. infra*).

De minister verklaart te kunnen instemmen met de eerste zienswijze en trekt daarom het amendement weer in.

Een lid valt de minister bij, maar beroept zich daarvoor op de systematische interpretatiemethode. Hij stelt dat de begrippen «*een zelfde hof of rechtbank*» in artikel 301 van het Gerechtelijk Wetboek naar het opschrift van titel I van boek I van deel II van het Gerechtelijk Wetboek verwijzen, te weten hoven en rechtbanken-leden. In deze titel wordt gehandeld over de organisatie van de vrederechten, de politierechtbanken, de arrondissemetsrechtbanken, enz. Hieruit kan worden afgeleid dat het begrip rechtbank in artikel 301 op de politierechtbank betrekking heeft.

Article 30 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«*L'article 303 du même Code est remplacé par la disposition suivante:*

«*Dans une justice de paix, les juges, leurs suppléants, les greffiers-chefs de greffe et greffiers ne peuvent être conjoints, parents ou alliés jusqu'au degré d'oncle ou de neveu inclusivement.*»

Justification

Le texte est repris de l'article 25 du projet de loi n° 450 précité.

Il est la conséquence de la modification à l'article 301 du Code judiciaire introduite par l'amendement précédent du Gouvernement.

Le Gouvernement dépose ensuite un sous-amendement qui vise à supprimer les mots «*les greffiers-chefs de greffe*».

Cet amendement est justifié comme suit:

«*Dès lors que tous les tribunaux de police sont assimilés à des justices de paix de première classe, il n'y aura plus de greffiers-chefs de greffe qui n'appartiennent qu'à des justices de paix de seconde classe.*»

Artikel 30 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«*Artikel 303 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:*

«*In een vrederecht mogen de rechters, hun plaatsvervangers, de griffiers-hoofden van de griffie en de griffiers, geen echtgenoten zijn of geen bloed- of aanverwant tot en met de graad van oom en neef.*»

Verantwoording

Deze tekst is overgenomen uit artikel 25 van het voornoemd wetsontwerp nr. 450.

Dit is het gevolg van de wijziging aan artikel 301 van hetzelfde Wetboek die bij een voorgaand regeringsamendement werd voorgesteld.

Vervolgens dient de Regering een subamendement in tot weglating van de woorden «*de griffiers-hoofden van de griffie*».

Dit subamendement wordt als volgt verantwoord:

«*Aangezien alle politierechtbanken worden gelijkgesteld met de vrederechten van eerste klasse, zullen er geen griffiers-hoofden van de griffie meer zijn die uitsluitend tot de vrederechten van tweede klasse behoren.*»

L'article proposé est dès lors repris dans l'amendement de synthèse de M. Arts dans le libellé suivant:

« L'article 303 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Dans une justice de paix, les juges, leurs suppléants et les greffiers ne peuvent être conjoints, parents ou alliés jusqu'au degré d'oncle ou de neveu inclusivement. »

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 31 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 305 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

« 1° A l'alinéa 1er, les mots « et les juges de police » sont supprimés;

2° Il est ajouté un alinéa rédigé comme suit :

« Les juges, les greffiers-chefs de greffe et les greffiers du tribunal de police sont tenus de résider dans l'arrondissement où est établi le tribunal de police, ou, si le juge de police dessert plusieurs arrondissements, dans un de ces arrondissements. »

Justification

Le texte est repris de l'article 26 du projet de loi n° 450 précité.

Il adapte l'obligation de résidence des juges, greffiers-chefs de greffe et greffiers des tribunaux de police (dans leur canton ou dans un rayon de dix kilomètres) à la nouvelle compétence territoriale de ces tribunaux, laquelle est portée au niveau de l'arrondissement.

En ce qui concerne le 2°, un membre déclare que cette modification ne diminue en rien l'obligation pour le juge de paix exerçant également la fonction de juge au tribunal de police, de résider dans son canton ou dans un rayon de 10 kilomètres.

Un sénateur estime que cette obligation est complètement dépassée, puisque la plupart des juges de paix en sont dispensés.

L'intervenant s'interroge ensuite sur l'opportunité de prévoir cette disposition dans la présente loi à l'égard des juges de police.

Il lui est répondu que l'arrondissement est beaucoup plus vaste que le canton.

En outre, il faut que le juge de police connaisse la situation de la circulation dans son arrondissement.

Bijgevolg wordt het voorgestelde artikel als volgt opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

« Artikel 303 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« In een vrederecht mogen de rechters, hun plaatsvervangers en de griffiers geen echtgenoten zijn of geen bloed- of aanverwant tot en met de graad van oom en neef. »

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 31 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 305 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

« 1° In het eerste lid vervallen de woorden « rechters in de politierechtbanken »;

2° Er wordt een lid bijgevoegd, luidende :

« De rechters, de griffiers-hoofden van de griffie en de griffiers moeten verblijven in het arrondissement waar de politierechtbank is gevestigd, of wanneer de politierechter verscheidene arrondissementen bedient, in een van deze arrondissementen. »

Verantwoording

Dit artikel werd overgenomen uit artikel 26 van voornoemd wetsontwerp nr. 450.

Door dit artikel wordt de aan de rechters, griffiers-hoofden van de griffie en de griffiers van de politierechtbanken opgelegde verblijfsverplichting (kantonaal of binnen een straal van 10 kilometer daarvan-daan) aangepast aan de nieuwe territoriale bevoegdheid van de politierechtbanken, die nu op arrondissementeel niveau gebracht wordt.

Met betrekking tot het 2° verklaart een lid dat deze wijziging geen afbreuk doet aan de verplichting voor de vrederechter die tevens het ambt van rechter in de politierechtbank uitoefent, om in zijn kanton of binnen een straal van 10 kilometer daarvandaan te verblijven.

Een senator is van mening dat deze laatste verbintenis totaal voorbijgestreefd is, aangezien de meeste vrederechters ervan worden vrijgesteld.

Spreker vraagt zich vervolgens af of het wel zin heeft een dergelijke bepaling met betrekking tot de politierechters in deze wet op te nemen.

Er wordt hem geantwoord dat het arrondissement toch veel ruimer is dan een kanton.

Bovendien moet de politierechter de verkeerssituatie in zijn arrondissement kennen.

Pour mettre en concordance les deux versions de l'article 31, les mots «*van de politierechtbanken*» sont insérés dans le texte néerlandais après les mots «*De rechters en de griffiers*».

Le Gouvernement dépose également le même sous-amendement qu'à l'article précédent, visant à supprimer les mots «*les greffiers-chefs de greffe*».

A la suite de ces deux corrections, le texte est repris dans l'amendement récapitulatif de M. Arts dans le libellé suivant:

«*A l'article 305 du même Code sont apportées les modifications suivantes :*

1° A l'alinéa 1er, les mots «et les juges de police» sont supprimés;

2° Il est ajouté un alinéa rédigé comme suit :

«*Les juges et les greffiers du tribunal de police sont tenus de résider dans l'arrondissement où est établi le tribunal de police, ou, si le juge de police dessert plusieurs arrondissements, dans un de ces arrondissements.»*

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 32 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«*L'article 323 du même Code est remplacé par la disposition suivante :*

«*Le juge de paix empêché est remplacé par un juge de paix suppléant.*

Le juge au tribunal de police empêché est remplacé par un autre juge au tribunal de police ou un juge au tribunal de police suppléant.»

Justification

Ce texte est repris de l'article 27 du projet de loi n° 450.

Il tient compte de l'existence de juges suppléants auprès des tribunaux de police que prévoit l'article 64 du Code judiciaire.

Compte tenu de la nouvelle organisation des tribunaux de police au niveau de l'arrondissement, un membre souhaite savoir si les juges suppléants au tribunal de police, à l'instar des autres juges au tribunal de police, pourront être appelés à siéger partout dans l'arrondissement. Leur mission ne se limitera plus alors à leur canton. L'orateur se demande si cette extension du ressort n'aura pas des effets négatifs sur le recrutement des juges suppléants au tribunal de police.

Om de twee versies van artikel 31 in overeenstemming te brengen, worden in de Nederlandse tekst de woorden «*van de politierechtbanken*» ingevoegd na de woorden «*De rechters en de griffiers*».

De Regering dient eveneens hetzelfde subamendement in als bij het vorige artikel, tot weglating van de woorden «*de griffiers-hoofden van de griffie*».

Ten gevolge van deze twee verbeteringen wordt de tekst als volgt opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

«*In artikel 305 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :*

1° In het eerste lid vervallen de woorden «rechters in de politierechtbanken»;

2° Er wordt een lid bijgevoegd, luidende :

«*De rechters en de griffiers van de politierechtbanken moeten verblijven in het arrondissement waar de politierechtbank is gevestigd, of wanneer de politierechter verscheidene arrondissementen bedient, in een van deze arrondissementen.»*

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 32 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

«*Artikel 323 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :*

«*De verhinderde vrederechter wordt vervangen door een plaatsvervangende vrederechter.*

De verhinderde rechter in de politierechtbank wordt vervangen door een andere rechter in de politierechtbank of een plaatsvervangend rechter in de politierechtbank.»

Verantwoording

Deze tekst is overgenomen uit artikel 27 van vooroemd wetsontwerp nr. 450.

Deze wijziging werd aangebracht gezien de nieuwe territoriale bevoegdheid van de vrederechter.

Gelet op de nieuwe arrondissementele structuur van de politierechtbanken, wenst een lid te vernemen of de plaatsvervangende rechters in de politierechtbank in navolging van de andere rechters in de politierechtbank overall in het arrondissement kunnen worden ingezet. Hun opdracht zal in dat geval niet langer tot hun kanton beperkt zijn. Spreker vraagt zich af of deze verruiming van het rechtsgebied geen nefaste uitwerking zal hebben op de werving van plaatsvervangende rechters in de politierechtbank.

Un autre membre déclare que ce seront en premier lieu les autres juges au tribunal de police qui devront assurer les remplacements. Si cette solution n'est pas possible, on pourra alors faire appel aux juges suppléants au tribunal de police de l'arrondissement en cause.

L'intervenant souligne qu'il faudra veiller à convoquer de préférence des juges suppléants résidant dans le ressort du tribunal où il y a lieu à pourvoir à un remplacement.

C'est ainsi qu'il ne serait pas opportun de désigner un juge suppléant de Lierre pour siéger au tribunal de police de Turnhout. En effet, il ne faut pas perdre de vue que le juge suppléant est tenu d'accepter la charge.

Un autre membre souhaite savoir quelles circonstances sont susceptibles de justifier un empêchement. L'expérience pratique démontre qu'il est de plus en plus souvent fait appel aux juges suppléants pour remplacer les juges titulaires dans les circonstances les plus diverses. Il invite le ministre à exposer ses idées en la matière.

Le ministre répond que concernant cette question, une enquête sera ordonnée dont les résultats seront communiqués ultérieurement.

On fait observer que dans le texte français, le mot «*suppléant*» doit être placé devant les mots «*au tribunal de police*».

L'amendement est donc repris dans le libellé suivant dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

«*L'article 323 du même Code est remplacé par la disposition suivante:*

«*Le juge de paix empêché est remplacé par un juge de paix suppléant.*

Le juge au tribunal de police empêché est remplacé par un autre juge au tribunal de police ou un juge suppléant au tribunal de police.»

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 33 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«*Dans l'article 565 du même Code, il est inséré un 4^obis, rédigé comme suit:*

«*4^obis. Le juge de paix est préféré au tribunal de police.*»

Justification

Ce texte est celui de l'article 28 du projet de loi n° 450.

Een ander lid deelt mee dat het in eerste instantie de andere rechters in de politierechtbank zijn die voor de vervanging moeten instaan. Blijkt dat niet haalbaar, dan pas kan er een beroep worden gedaan op de plaatsvervangende rechters in de politierechtbank van het betrokken arrondissement.

Spreker beklemtoont dat erover moet worden gewaakt om bij voorkeur plaatsvervangende rechters op te roepen die woonachtig zijn in het rechtsgebied van de rechtbank waar in de vervanging moet worden voorzien.

Zo zou het niet opportuun zijn om een plaatsvervangend rechter uit Lier aan te wijzen om in de politierechtbank van Turnhout zitting te houden. Men dient immers voor ogen te houden dat de plaatsvervangende rechter de opdracht dient te aanvaarden.

Een ander lid wenst te weten in welke omstandigheden een verhindering gerechtvaardigd is. De praktijk wijst uit dat plaatsvervangende rechters steeds frequenter worden opgeroepen om de rechters-titularis in de meest uiteenlopende zaken te vervangen. Hij verzoekt de minister dan ook zijn visie op deze problematiek kenbaar te maken.

De minister antwoordt dat met betrekking tot deze aangelegenheid een onderzoek zal worden ingesteld waarvan de resultaten later zullen worden medege-deeld.

Er wordt opgemerkt dat in de Franse tekst van het artikel het woord «*suppléant*» vóór de woorden «*au tribunal de police*» moet worden geplaatst.

Bijgevolg wordt het artikel als volgt opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

«*Artikel 323 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:*

«*De verhinderde vrederechter wordt vervangen door een plaatsvervangende vrederechter.*

De verhinderde rechter in de politierechtbank wordt vervangen door een andere rechter in de politierechtbank of een plaatsvervangend rechter in de politierechtbank.»

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 33 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«*Artikel 565 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een 4^obis, luidende:*

«*4^obis. De vrederechter heeft voorrang boven de politierechtbank.*»

Verantwoording

Deze tekst is overgenomen uit artikel 28 van het wetsontwerp nr. 450.

Puisqu'une compétence en matière civile est conférée au tribunal de police, il est nécessaire de régler les cas de litispendance.

Deux membres s'étonnent de la terminologie utilisée: une personne, le juge de paix étant préférée à une institution, le tribunal de police. Ils proposent de remplacer les mots «*juge de paix*» par les mots «*justice de paix*», ou, solution alternative, de remplacer «*tribunal de police*» par «*juge de police*».

Un membre déclare que l'article 565 prévoit un ordre de préférence entre les diverses juridictions, en vue du renvoi d'actions jointes en cas de litispendance. Il s'agit donc de la priorité entre les tribunaux. Dans le Code judiciaire, on parle systématiquement du juge de paix dans les matières de compétence, et non de la justice de paix. Les mots «*juge de paix*» sont donc les termes idoines, tout comme le sont par exemple le tribunal de police ou le tribunal du travail.

En ce qui concerne l'article 565, troisième alinéa du Code judiciaire, un membre fait observer que la compétence du tribunal de police en matière de demandes civiles est une compétence exclusive. L'article 601bis du même Code prévoit en effet que le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, quel qu'en soit le montant.

La commission se rallie à ce point de vue.

Le texte proposé est inséré sans modification, dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 34 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 573 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er, 1°, est complété par les mots suivants: «ou de la compétence des tribunaux de police»;

2° à l'alinéa 2 du même article, modifié par la loi du 24 juin 1970, sont insérés les mots «ou de la compétence des tribunaux de police» entre les mots «des juges de paix» et «, peut aussi être porté».

Justification

Ce texte est celui de l'article 29 du projet de loi n° 450.

L'article 573 du Code judiciaire définit certaines compétences du tribunal de commerce.

Wegens het invoeren van een burgerlijke bevoegdheid voor de politierechtbank is het nodig te voorzien in een regeling voor de gevallen van aanhangigheid.»

Twee leden verwonderen zich over de gebruikte terminologie, omdat een persoon, de vrederechter, voorrang heeft op een instelling, de politierechtbank. Zij stellen dan ook voor het woord «*vrederechter*» te vervangen door het woord «*vrederecht*» of, in een andere optie, het woord «*politierechtbank*» door het woord «*politierechter*».

Een ander lid verklaart dat artikel 565 van het Gerechtelijk Wetboek een voorrangsregeling tussen verschillende jurisdicities bevat met het oog op de verwijzing van vorderingen die in geval van aanhangigheid zijn samengevoegd. Het betreft dus de voorrang tussen rechtbanken. In het Gerechtelijk Wetboek wordt bij de omschrijving van de bevoegdheden van hoven en rechtbanken steeds melding gemaakt van de vrederechter en niet van het vrederecht. Het woord «*vrederecht*» is dus de geëigende term, net zoals bijvoorbeeld de politierechtbank en de arbeidsrechtbank dat zijn.

Met betrekking tot artikel 565, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek merkt een lid op dat de bevoegdheid van de politierechtbank inzake burgerlijke vorderingen exclusief is. Artikel 601bis van hetzelfde Wetboek bepaalt namelijk dat de politierechtbank kennis neemt, ongeacht het bedrag, van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.

De Commissie sluit zich bij deze zienswijze aan.

De voorgestelde tekst wordt ongewijzigd opgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts. Hij wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 34 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 573 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

*1° in het eerste lid, 1°, worden na het woord «*vrederechter*» de woorden «*of onder de bevoegdheid van de politierechtbank*» ingevoegd;*

*2° in het tweede lid van hetzelfde artikel, gewijzigd bij de wet van 24 juni 1970, worden na het woord «*vrederechter*» de woorden «*of onder de bevoegdheid van de politierechtbank*» ingevoegd. »*

Verantwoording

Deze tekst is overgenomen uit artikel 29 van het wetsontwerp nr. 450.

Het artikel 573 van het Gerechtelijk Wetboek geeft een omschrijving van de bevoegdheid van de rechtbank van koothandel.

Aux termes du présent texte, ledit tribunal ne peut plus connaître des contestations qui entrent dans les attributions générales du tribunal de police lorsque toutes les parties sont des commerçants.

Il en va de même lorsque le créancier n'est pas commerçant.

Un membre estime que l'article 573, alinéa 2 du Code judiciaire, ne doit pas être modifié. A son avis, il est exclu qu'un litige portant sur une demande en réparation de dommages résultant d'un accident de roulage serait un acte que la loi qualifie d'acte de commerce.

Le représentant du ministre fait observer qu'un litige entre un commerçant et une compagnie d'assurances portant sur la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, relève de la compétence du tribunal de commerce, le contrat d'assurance constituant dans le chef de l'assureur un acte de commerce.

Le préopinant conteste cette analyse et déclare que le litige porte en soi sur un accident de roulage et qu'il n'a donc aucun lien avec un acte que la loi qualifie d'acte de commerce.

La commission se rallie à cette observation.

Le représentant du ministre retire par conséquent le 2° de l'amendement.

C'est donc le texte suivant qui est repris dans l'amendement récapitulatif de M. Arts:

« L'alinéa premier, 1°, de l'article 573 du même Code, est complété par les mots suivants: « ou de la compétence des tribunaux de police. »

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 35 (article 5 de la proposition)

L'article 5 de la proposition de loi est libellé comme suit:

« L'article 577, premier alinéa, du Code judiciaire est complété par les mots :

« et, dans les cas prévus à l'article 601bis, par le tribunal de police ».

Les deux versions de cet article doivent être mises en concordance.

Door de hier voorgestelde tekst kan deze rechtbank geen kennis meer nemen van de geschillen die tot de algemene bevoegdheid van de politierechtbank behoren ingeval alle partijen kooplieden zijn.

Hetzelfde geldt indien de eiser geen handelaar is.

Een lid oordeelt dat artikel 573, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek niet hoeft te worden gewijzigd. Zijns inziens is het uitgesloten dat een geschil over een vordering tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval een handeling betreft die de wet als een daad van koophandel aanmerkt.

De vertegenwoordiger van de minister werpt op dat een geschil tussen een handelaar en een verzekerringsmaatschappij over een schadevergoeding voor een verkeersongeval tot de bevoegdheid van de rechtbank van koophandel behoort, omdat de verzekerringsovereenkomst voor de verzekeraar een daad van koophandel uitmaakt.

De vorige spreker betwist dat en verklaart dat het geschil «in se» een verkeersongeval betreft en derhalve geen verband houdt met een handeling die de wet als een daad van koophandel bestempelt.

De Commissie sluit zich hierbij aan.

De vertegenwoordiger van de Minister trekt het 2° van het amendement dan ook in.

Bijgevolg wordt de volgende tekst opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

« In het eerste lid, 1°, van artikel 573 van hetzelfde Wetboek worden na het woord « vrederechter » de woorden « of onder de bevoegdheid van de politierechtbank » ingevoegd. »

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 35 (artikel 5 van het wetsvoorstel)

Artikel 5 van het wetsvoorstel luidt als volgt:

« Artikel 577, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De rechtbank van eerste aanleg neemt in hoger beroep kennis van de vonnissen in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en door de politierechtbank in de gevallen bepaald bij artikel 601bis. »

De twee versies van dit artikel moeten met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

C'est donc le texte suivant qui est reproduit dans l'amendement de synthèse de M. Arts:

«L'article 577, premier alinéa, du même Code, est complété par les mots: «et, dans les cas prévus à l'article 601bis, par le tribunal de police.»

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 36 (article 2 de la proposition)

L'article 2 de la proposition de loi est libellé comme suit:

«Il est inséré dans le Code judiciaire, troisième partie, titre premier, un chapitre IIIbis (nouveau) contenant un article 601bis, rédigé comme suit:

«CHAPITRE IIIbis

Du tribunal de police

Article 601bis. — Le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage et fondée soit sur les articles 418, 419 et 420 du Code pénal, soit sur une infraction aux lois et règlements sur la circulation routière.»

Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit:

«Remplacer l'article 601bis du Code judiciaire, tel qu'il est rédigé à l'article 2 de la proposition de loi, par la disposition suivante:

«Article 601bis. — Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, fondée soit sur les articles 418, 419 et 420 du Code pénal, soit sur une infraction aux lois et règlements sur la circulation routière, soit sur les articles 1382 à 1386bis du Code civil.»

Justification

Ce texte est une fusion du texte de la proposition de loi et du texte de l'article 32 du projet de loi relatif aux tribunaux de police tel qu'il fut adopté par la Chambre des représentants (doc. Sénat n° 450-1, 1979-1980).

Il convient de renvoyer aux articles 1382 à 1386bis du Code civil étant donné qu'ils constituent le fondement le plus important de la compétence civile du tribunal de police.

Bijgevolg wordt de volgende tekst opgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts:

«In artikel 577, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «door de vrederechter in eerste aanleg gewezen» vervangen door de woorden «in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en door de politierechtbank in de gevallen bepaald bij artikel 601bis.»

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 36 (artikel 2 van het wetsvoorstel)

Artikel 2 van het wetsvoorstel luidt als volgt:

«In het Gerechtelijk Wetboek wordt onder deel III, titel I, een hoofdstuk IIIbis (nieuw) ingevoegd, dat een artikel 601bis bevat, luidende:

«HOOFDSTUK IIIbis

Politierechtbank

Artikel 601bis. — De politierechtbank neemt kennis van alle vorderingen tot schadevergoeding ontstaan uit een verkeersongeval en gegrond op de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek of op een overtreding van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer.»

De Regering dient een amendement in, luidende:

«De tekst van artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek zoals die luidt in artikel 2 van het wetsvoorstel, te vervangen door volgende bepaling:

«Artikel 601bis. — De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van de vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, gegrond op de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek, op een overtreding van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer, of op de artikelen 1382 tot 1386bis van het Burgerlijk Wetboek.»

Verantwoording

Deze tekst is een samensmelting van de tekst die voorkomt in het wetsvoorstel, met de tekst die te lezen is onder artikel 32 van het ontwerp van wet betreffende de politierechtbanken zoals dit werd aangenomen door de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Gedr. St., Senaat, nr. 450-1, 1979-1980).

Het past te verwijzen naar de artikelen 1382 tot 1386bis van het Burgerlijk Wetboek aangezien zij de belangrijkste grond vormen waarop de burgerlijke bevoegdheid van de politierechtbank is gesteund.

En matière civile, le tribunal de police connaît des contestations concernant des affaires de roulage quel que soit le montant de la demande. En d'autres termes, toute la compétence relative à la législation citée, c'est-à-dire la compétence qui appartient actuellement en première instance au juge de paix, au tribunal de première instance et au tribunal de commerce, est confiée au tribunal de police. Ainsi, le tribunal de police devient une juridiction spécialisée dans les affaires de roulage. En outre, ses autres compétences actuelles sont maintenues.

Contrairement au texte du projet de loi n° 450, il n'est pas prévu que l'accident doit être survenu sur la voie publique. En effet, il arrive fréquemment que des accidents de roulage se produisent sur des terrains privés, appartenant par exemple à de grandes entreprises, comme des parkings de magasins. En omettant toute précision quant au lieu de l'accident, le présent texte confère au tribunal de police la compétence de connaître de toute demande relative à la réparation d'un dommage quel que soit le lieu de l'accident.

Un membre se félicite de cet amendement parce qu'il concrétise l'idée que le tribunal de police devrait aussi fonctionner comme tribunal de la circulation.

La compétence du tribunal de police est en effet logiquement étendue « à toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, fondée sur les articles 1382 à 1386bis du Code civil ».

Le tribunal de police couvrira donc toutes les demandes en réparation en matière de roulage, qu'elles soient fondées sur la responsabilité pénale ou sur la responsabilité civile (aquilienne).

Si cette extension de compétence n'était pas réalisée, il subsisterait des lacunes. Le tribunal de police n'aurait pas compétence alors pour prendre connaissance d'une action en réparation de dommages résultant d'un accident de roulage, si cet accident trouve son origine dans l'éclatement d'un pneu. Dans cet exemple, il n'y aurait pas, en effet, infraction en matière de circulation, sauf si l'éclatement était dû au mauvais état du pneumatique, ce qui constitue une infraction au Code de la route.

En vertu de l'amendement du Gouvernement, la personne lésée pourra maintenant invoquer devant le tribunal de police les articles 1382 et suivants du Code civil, pour réclamer la réparation du dommage après un tel accident.

L'intervenant estime également qu'en vertu de cet amendement, le tribunal de police pourra aussi connaître des demandes formulées contre le Fonds commun de garantie.

De politierechtbank neemt in burgerlijke zaken kennis van de geschillen betreffende verkeerszaken ongeacht het bedrag van de vordering. Dit wil zeggen dat de volledige bevoegdheid binnen het raam van de aangehaalde wetgeving aan deze rechtbank wordt toevertrouwd, m.a.w. de bevoegdheid die nu in eerste aanleg toebehoort aan de vrederechter, de rechtbank van eerste aanleg en de rechtbank van koophandel. Aldus wordt de politierechtbank een gerecht dat in verkeerszaken is gespecialiseerd. Daarnaast wordt de overige bevoegdheid die zij thans heeft, behouden.

In tegenstelling tot de tekst van het ontwerp van wet nr. 450 wordt niet bepaald dat het ongeval zich op de openbare weg moet hebben voorgedaan. Inderdaad, vaak doen zich verkeersongevallen voor op particuliere terreinen, bijvoorbeeld van grote bedrijven zoals parkeerplaatsen van warenhuizen. Door geen bepaling te geven over de plaats waar het verkeersongeval moet hebben plaatsgevonden, geeft de hier voorgestelde tekst aan de politierechtbank de bevoegdheid kennis te nemen van alle vorderingen tot schadevergoeding ongeacht de plaats van het ongeval.

Een lid begroet het amendement omdat het gestalte geeft aan de opvatting dat de politierechtbank ook als verkeersrechtbank zou moeten fungeren.

De bevoegdheid van de politierechtbank wordt door het amendement immers consequent uitgebred tot « vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, die gegronde zijn op de artikelen 1382 tot 1386bis van het Burgerlijk Wetboek ».

Daarmee bestrijkt de politierechtbank alle vorderingen tot schadevergoeding inzake verkeersongevallen, ongeacht of ze op de strafrechtelijke dan wel op de burgerlijke (aquiliaanse) aansprakelijkheid stoelen.

Indien deze bevoegdheidsuitbreiding niet zou worden doorgevoerd, zouden er lacunes blijven bestaan. De politierechtbank zou dan bijvoorbeeld niet bevoegd zijn om kennis te nemen van een vordering tot vergoeding van de schade uit een verkeersongeval wanneer het ongeval aan een klapband te wijten is. Er is immers geen verkeersovertreking, tenzij de klapband veroorzaakt werd door de slechte staat van de band, hetgeen een inbreuk op de wegcode uitmaakt.

Op grond van het regeringsamendement kan de benadeelde zich nu voor de politierechtbank op de artikelen 1382 e.v. van het Burgerlijk Wetboek beroepen om na een dergelijk ongeval schadevergoeding te vorderen.

Spreker is tevens van oordeel dat de politierechtbank op grond van het amendement kennis zal kunnen nemen van vorderingen tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds.

Un autre membre se déclare d'accord avec le Gouvernement quand celui-ci déclare dans sa justification que l'énumération de dispositions légales reprise dans la proposition de loi, sur la base desquelles une demande en réparation pourra être introduite devant le tribunal de police, est trop restrictive. Les demandes doivent en effet être fondées:

- sur les articles 418, 419 et 420 du Code pénal (homicide involontaire, coups et blessures involontaires), ou

- sur les lois et règlements relatifs au roulage.

L'intervenant estime que cette définition de compétence présente des lacunes. Des demandes en réparation après un accident survenu sur un parking privé, et n'ayant provoqué que des dégâts matériels, ne sont pas visées dans le champ d'application et ne peuvent donc être introduites devant le tribunal de police. Un enfant qui heurte un passant en faisant de la trottinette sur le trottoir ne provoque pas un accident de roulage dans le sens strict du terme. Une action en réparation devrait donc être fondée sur les articles 1382 et 1384 du Code civil.

L'intervenant estime par ailleurs qu'il pourrait être utile de reprendre les renvois aux articles 1382 et suivants du Code civil dans l'article 601bis nouveau du Code judiciaire.

Il doute cependant que cette extension de compétence couvre également les actions contre le Fonds commun de garantie. Le fondement de telles actions ne se trouve pas en effet dans la loi sur le roulage, mais bien dans la législation sur les assurances. Le même problème se pose pour des actions qui opposent les assurés et les assureurs.

L'intervenant estime que la définition de la compétence du tribunal de police en matière d'actions en réparation pour des dommages résultant d'accidents de roulage devait être la plus proche possible de la compétence pénale qui lui a été attribuée dans l'article 138, 6°, en projet du Code d'instruction criminelle.

Il suggère de libeller l'article 601bis du Code judiciaire comme suit:

« Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant de la compétence telle que définie à l'article 138, 6°, du Code d'instruction criminelle. »

L'inconvénient de cette formulation, c'est que les demandes en réparation à l'occasion d'un accident survenu sur un parking privé seraient exclues.

Un membre déclare que de telles demandes sont toujours examinées par analogie à celles qui se

Een ander lid kan de Regering volgen wanneer zij in de verantwoording van het amendement stelt dat de in het wetsvoorstel vermelde opsomming van wetsbepalingen op grond waarvan vorderingen tot schadevergoeding voor de politierechtbank kunnen worden ingeleid, te limitatief is. De vorderingen dienen immers gegrond te zijn op:

- de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek (onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrennen van lichamelijk letsel), of

- de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer.

Spreker acht deze bevoegdheidsomschrijving lacuneus. Vorderingen tot schadevergoeding na een verkeersongeval op een privé-parking met uitsluitend blikschade vallen bijvoorbeeld niet binnen het vermelde toepassingsgebied en kunnen dus niet voor de politierechtbank worden gebracht. Een kind dat met zijn step op het voetpad een persoon aanrijdt, veroorzaakt geen verkeersongeval *stricto sensu*. Een vordering tot schadevergoeding zal derhalve op de artikelen 1382 en 1384 van het Burgerlijk Wetboek moeten gebaseerd zijn.

Hij is de mening toegedaan dat het raadzaam is de verwijzing naar de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek in het voorgestelde artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek op te nemen.

Hij betwijfelt echter of met deze bevoegdheidsuitbreiding ook de vorderingen tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds gedekt zijn. De rechtsgrond voor dergelijke vorderingen is immers niet de wet op het wegverkeer, maar wel de verzekeringswetgeving. Hetzelfde probleem geldt bij vorderingen tussen verzekeraars en verzekeringsnemers.

Spreker is van oordeel dat de bevoegdheidsomschrijving van de politierechtbank inzake vorderingen tot vergoeding van schade uit verkeerson gevallen, zo nauw mogelijk moet aanleunen bij de strafrechtelijke bevoegdheid, zoals gedefinieerd in het voorgestelde artikel 138, 6°, van het Wetboek van Strafvordering.

Hij suggereert dan ook artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek te formuleren als volgt:

« De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van alle vorderingen tot schadevergoeding, die voortvloeien uit de bevoegdheid bepaald in artikel 138, 6°, van het Wetboek van Strafvordering. »

Het nadeel van deze omschrijving is dat vorderingen tot schadevergoeding naar aanleiding van een ongeval op een privé-parking dan wel uitgesloten zijn.

Een lid verklaart dat dergelijke vorderingen steeds worden behandeld naar analogie van die welke

fondent sur une infraction à la législation en matière de circulation. En faisant référence aux articles 1382 et suivants du Code civil, on résout évidemment le problème que le préopinant vient de soulever.

Ce dernier rappelle la suggestion qu'il avait faite antérieurement et qui consistait à déclarer le tribunal de police compétent pour toutes actions civiles en réparation relatives aux véhicules visés dans la loi sur l'assurance en responsabilité obligatoire. Il a été objecté que cette définition posait problème parce que les demandes en réparation à l'occasion d'un accident provoqué par un cycliste n'étaient pas couvertes.

L'orateur propose alors de supprimer les bases juridiques sur la base desquelles une demande en réparation pourrait être introduite après un accident de roulage.

Le texte de l'article 601bis nouveau du Code judiciaire en projet sera dès lors libellé comme suit:

« Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toutes les actions civiles en réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage. »

Dans ce contexte, la notion « accident de roulage » serait d'interprétation large et comprendrait donc également les accidents survenus sur les parkings privés ou impliquant des cyclistes. C'est la jurisprudence qui devra démontrer le caractère suffisant de cette définition.

En tout état de cause, il faut consacrer le principe que le tribunal de police a compétence pour connaître des demandes civiles en réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, cette dernière notion étant à comprendre dans un sens large.

Si l'on n'admet pas cette analyse, des conflits de compétence risquent de surgir.

L'orateur renvoie à ce propos à la demande cumulée, en raison du non-respect d'un engagement contractuel et de l'infraction à une norme de conduite non contractuelle, problème que la jurisprudence et la doctrine connaissent mieux sous la désignation de concours entre la responsabilité contractuelle et délictuelle.

Par exemple, lorsque le préposé d'un garagiste abîme la voiture d'un client en effectuant un essai, le client peut demander réparation devant le tribunal civil sur la base de la responsabilité contractuelle du garagiste. Il y a eu en effet un contrat de dépôt (art. 1917 et suivants du Code civil). Mais le client pourrait aussi introduire une demande civile en se fondant sur l'article 1384, alinéa 3, du Code civil.

gegrond zijn op een overtreding van de verkeerswetgeving. Door naar de artikelen 1382 e.v. van het Burgerlijk Wetboek te verwijzen, ondervangt men natuurlijk het probleem dat heeft de vorige spreker opgeworpen.

Deze laatste herinnert aan zijn vroegere suggestie om de politierechtbank bevoegd te verklaren voor alle burgerlijke vorderingen tot schadevergoeding, die betrekking hebben op de in de wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen bedoelde voertuigen. Er werd toen geopperd dat deze omschrijving problematisch was omdat vorderingen tot schadevergoeding naar aanleiding van een ongeval veroorzaakt door een fietser hier niet onder vielen.

Spreker stelt dan ook voor de opsomming van de rechtsgronden te schrappen op grond waarvan vorderingen tot schadevergoeding na een verkeersongeval kunnen worden ingediend.

De tekst van het voorgestelde artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek zou derhalve als volgt luiden:

« De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van alle burgerlijke vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval. »

Het begrip verkeersongeval moet in deze context ruim worden geïnterpreteerd en omvat dus eveneens ongevallen op privé-parkings of met fietsen. Uit de rechtspraak zal moeten blijken of deze omschrijving al dan niet toereikend is.

In ieder geval moet het principe worden gehuldigd dat de politierechtbank bevoegd is om kennis te nemen van alle burgerlijke vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, waarbij het begrip verkeer *sensu lato* moet worden opgevat.

Indien men deze opvatting niet aankleeft, dreigen er bevoegdheidsconflicten te ontstaan.

Spreker verwijst in dat verband naar de cumulatieve vordering wegens het niet-nakomen van een contractuele verplichting en de overtreding van een niet-contractuele gedragsnorm, hetgeen in de rechtspraak en de rechtsleer bekend staat als het probleem van de samenloop tussen de contractuele en delictuele aansprakelijkheid.

Bijvoorbeeld, wanneer de aangestelde van een garagehouder de wagen van een cliënt tijdens een controlerit in de praktijk rijdt, kan de cliënt voor een burgerlijke rechtbank schadevergoeding eisen op grond van de contractuele aansprakelijkheid van de garagehouder. Er is immers een contract van bewaar-geving gesloten (artt. 1917 en volgende van het Burgerlijk Wetboek). De cliënt kan echter ook een

Selon l'amendement du Gouvernement, ce litige devrait être jugé au tribunal de police. De tels régimes de compétence sont générateurs de conflits.

Un autre membre se déclare également gagné à une interprétation large de la notion d'accident de roulage. Par ailleurs, il partage l'opinion du préopinant qui a déclaré que les actions contre le Fonds commun de garantie ne sauraient se fonder sur l'article 1382 du Code civil. En effet, le conducteur et le véhicule qui ont provoqué l'accident n'ont pas été identifiés, ce qui implique l'impossibilité d'invoquer l'article 1382 du Code civil.

Mais le membre a des réserves quant à l'énumération explicite des dispositions pénales qui figurent dans le texte proposé, à savoir les articles 418 à 420 du Code pénal (homicide involontaire et coups et blessures involontaires).

Il est d'avis que la responsabilité pénale en cas d'accident de roulage ne doit pas nécessairement se fonder sur ces articles.

Par exemple, une voiture, après en avoir heurté une autre, finit sa course dans l'eau. Le conducteur réussit à sortir de sa voiture qui s'enfonce, mais risque de se noyer, sous les yeux d'un certain nombre de spectateurs. Si ces derniers omettent de porter secours au conducteur, encore qu'ils pourraient le faire sans se mettre gravement en danger, ils sont pénalement responsables du décès du conducteur, en vertu des articles 422bis et 422ter du Code pénal.

En élucidant la question de la responsabilité du décès du conducteur, on ne saurait nier qu'il existe un lien de cause à effet entre, d'une part, l'accident proprement dit et l'abstention coupable des spectateurs et, d'autre part, la mort par noyade du conducteur. Sur la base de la doctrine de l'équivalence ou de la doctrine du *sine qua non*, les deux faits seront également considérés comme la cause. Il en résulte que le conducteur du véhicule ayant provoqué l'accident sera cité devant le tribunal de police, alors que les spectateurs devront comparaître devant le tribunal correctionnel pour abstention coupable.

Un problème similaire s'est posé à l'occasion de la contagion d'une victime d'un accident de la circulation, contaminée par le virus V.I.H. pendant son traitement à l'hôpital.

On peut s'imaginer que le problème du concours entre la responsabilité de l'accident et la responsabilité du traitement à l'hôpital, ainsi que le problème

burgerlijke vordering instellen op grond van artikel 1384, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek. Blijkens het regeringsamendement zou dat geding voor de politierechtbank worden afgehandeld. Der-gelijke bevoegdheidsregelingen leiden tot probemen.

Een ander lid betoont zich eveneens voorstander van een ruime interpretatie van het begrip verkeersongeval. Voorts deelt hij de mening van de vorige spreker dat vorderingen tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds niet op artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek kunnen stoelen. De bestuurder en het voertuig, die het ongeval hebben veroorzaakt, zijn immers niet geïdentificeerd, zodat artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek niet effectief kan worden opgeworpen.

Het lid maakt echter voorbehoud bij de nominatieve opsomming van strafbepalingen in de voorgestelde tekst, te weten de artikelen 418 tot 420 van het Strafwetboek (onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel).

Hij is van oordeel dat de strafrechtelijke aansprakelijkheid bij verkeersongevallen niet noodzakelijk op die artikelen hoeft te berusten.

Bijvoorbeeld, een wagen komt na een aanrijding met een andere wagen in het water terecht. De bestuurder slaagt erin zich uit zijn zinkende wagen te redden, maar dreigt voor de ogen van een aantal toeschouwers te verdrinken. Indien deze laatsten verzinnen de bestuurder hulp te bieden, hoewel zij daartoe in staat zijn zonder ernstig gevaar voor zichzelf, zijn zij voor zijn overlijden strafrechtelijk aansprakelijk krachtens de artikelen 422bis en 422ter van het Strafwetboek.

Bij het ontwarren van de vraag naar de aansprakelijkheid voor het overlijden van de bestuurder, kan men niet ontkennen dat er een causaal verband bestaat tussen enerzijds de aanrijding zelf en het schuldig verzuim van de toeschouwers en anderzijds de verdrinkingsdood van de bestuurder. Op grond van de equivalentieleer of de leer van het *conditio sine qua non* worden de beide feiten evenzeer als oorzaak beschouwd. Dit heeft tot gevolg dat de bestuurder van de wagen die de aanrijding veroorzaakte, voor de politierechtbank zal worden gedagvaard, terwijl de toeschouwers wegens schuldig verzuim voor de correctionele rechtbank zullen moeten verschijnen.

Een gelijkaardige moeilijkheid is gerezen naar aanleiding van de besmetting van het slachtoffer van een verkeersongeval met het H.I.V.-virus tijdens zijn behandeling in het ziekenhuis.

Het is denkbaar dat de problematiek van de samenloop van de aansprakelijkheid voor het ongeval en de aansprakelijkheid voor de behandeling in het zie-

des demandes en réparation qui en résultent ne peuvent se régler uniquement sur la base des articles 418 à 420 du Code pénal.

L'intervenant marque son accord avec la proposition visant à supprimer toute référence aux fondements juridiques permettant d'introduire des demandes civiles relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.

Un membre estime que l'exemple d'une victime d'un accident de roulage périsant par noyade est une infraction complexe qui relève de la compétence du tribunal correctionnel. Sinon on risque d'étendre les compétences du tribunal de police au-delà de ce qui avait été initialement prévu.

Un autre membre souhaite savoir si les dispositions du Code judiciaire relatives au règlement des conflits de compétence s'appliquent lorsque la compétence du tribunal de police est contestée dans une affaire relative à une demande civile en réparation d'un dommage résultant d'un accident (voir les art. 639 à 644 du Code judiciaire). En d'autres termes: si le défendeur objecte l'incompétence du tribunal de police, l'affaire devra-t-elle être renvoyée devant le tribunal d'arrondissement?

Tant le représentant du ministre que l'auteur de la proposition de loi confirment que c'est bien le tribunal d'arrondissement qui sera compétent en l'occurrence. Il n'est pas nécessaire de modifier le Code judiciaire sur ce point.

Le préopinant demande une attention particulière pour la date d'entrée en vigueur des nouvelles dispositions. Il rappelle à ce propos l'engagement pris par le ministre à assurer le parallélisme entre l'attribution des compétences nouvelles aux tribunaux de police et l'adaptation des cadres.

Il souligne en outre la nécessité d'un droit transitoire. Les demandes qui sont en cours à la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, doivent se dérouler devant les tribunaux et cours d'appel compétents au moment de leur introduction. On risquerait sinon d'assister à la situation ubuesque d'un appel interjeté contre un jugement de première instance, dont connaîtrait le même tribunal, en vertu des dispositions nouvelles (voir art. 30 du texte coordonné de la proposition de loi).

Un membre souhaite savoir si les demandes en réparation d'un dommage résultant d'accidents provoqués par des chevaux ou du bétail sur la voie publique relèvent également de la compétence du tribunal de police.

kenhuis, alsook van de vorderingen tot schadevergoeding, die daaruit resulteren, niet zonder meer op grond van de artikelen 418 tot 420 van het Strafwetboek kan worden geregeld.

Spreker betuigt dan ook zijn instemming met het voorstel tot schrapping van elke verwijzing naar de rechtsgronden op grond waarvan burgerlijke vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval kunnen worden ingesteld.

Een lid is de mening toegedaan dat het voorbeeld waarbij het slachtoffer van een verkeersongeval door verdrinking om het leven komt, een complex misdrijf uitmaakt, waarvoor de correctionele rechtbank bevoegd is. Zo niet dreigt het gevaar dat de bevoegdheid van de politierechtbank verder wordt uitgebreid dan oorspronkelijk de bedoeling is geweest.

Een ander lid wenst te weten of de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake de regeling van geschillen van bevoegdheid toepasselijk zijn wanneer de bevoegdheid van de politierechtbank wordt betwist in een zaak betreffende een burgerlijke vordering tot vergoeding van schade uit een ongeval (*cf.* de artikelen 639 tot 644 Gerechtelijk Wetboek). Met andere woorden, indien de verweerde de onbevoegdheid van de politierechtbank opwerpt, dient de zaak dan naar de arrondissementsrechtbank te worden verwezen?

Zowel de vertegenwoordiger van de minister als de indiener van het wetsvoorstel bevestigen dat de arrondissementsrechtbank in dergelijk gevallen bevoegd is. Een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek dringt zich hier niet op.

De vorige spreker vraagt bijzondere aandacht voor de datum van inwerkingtreding van de nieuwe wetsbepalingen. Hij herinnert in dat verband aan de belofte van de minister om de toekenning van de nieuwe bevoegdheid aan de politierechtbanken gepaard te laten gaan met een wijziging van de personeelsformatie.

Voorts beklemtoont hij de noodzaak van een overgangsrecht. De vorderingen die op de datum van de inwerkingtreding van de nieuwe wet hangende zijn, dienen te worden afgehandeld door de rechtbanken en hoven van beroep, die tot dat ogenblik bevoegd waren. Zo niet ontstaat een aberrante situatie waarin het hoger beroep tegen een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg krachtens de nieuwe bepalingen door dezelfde rechtbank zou moeten worden behandeld (*cf.* artikel 30 van de gecoördineerde tekst van het wetsvoorstel).

Een lid wenst te vernemen of vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit ongevallen die door paarden of vee op de openbare weg zijn veroorzaakt, eveneens tot de bevoegdheidssfeer van de politierechtbank behoren.

Le représentant du ministre répond par l'affirmative. Il s'agit en effet d'un accident de roulage dans le sens large du terme. Il rappelle que dans la loi sur le roulage, il y a des dispositions qui concernent l'accompagnement du bétail. Le fait qu'un cavalier n'ait pas conclu d'assurance ne change rien en la matière. Pas plus que le cycliste, il n'est obligé de conclure une assurance responsabilité spécifique. Toutefois, si l'accident devait se produire, non sur la voie publique mais dans les champs, on ne saurait parler d'un accident de roulage, et alors c'est le régime de responsabilité du droit commun qui trouverait à s'appliquer (article 1382 du Code civil).

Un membre reprend ces réflexions en soulignant la nécessité de délimiter avec le plus de précision possible le champ d'application des nouvelles dispositions. Les accidents sur des pistes de patinage, avec des chevaux dans un manège ou dans les bois, peuvent-ils être considérés comme des accidents de roulage dans le sens de l'article 601bis proposé du Code judiciaire ?

Un autre membre est d'avis qu'un accident survenu sur un domaine privé, un manège ou une piste de ski, par exemple, ne peuvent être qualifiés d'accident de roulage dans le cadre de la présente législation.

Il estime par ailleurs qu'en cette matière, la loi ne doit pas prévoir des dispositions par trop strictes et que l'on peut laisser à la jurisprudence le soin de définir concrètement ce qu'est un accident de roulage.

Un membre revient sur le problème de la compétence. Il déclare que la compétence territoriale du tribunal de police en matière de demandes civiles relatives à la réparation résultant d'un accident de roulage est régie par les articles 622 et suivants du Code judiciaire, alors que le règlement des litiges, lui, est régi par les articles 639 et suivants du même Code.

L'intervenant conclut dès lors que la proposition de loi institue un nouveau type de tribunal civil.

Il est fait observer que la mise en vigueur des dispositions nouvelles, de même que leur application, exigera une formation complémentaire pour le personnel des greffes des tribunaux de police, peu rompu aux procédures du Code judiciaire, et aussi de nouvelles facilités matérielles dans le domaine du logement et du matériel de bureau.

Un membre répond que ces problèmes devront être réglés par le ministre lors de l'application de la nouvelle loi.

Il s'informe ensuite si le texte proposé par le Gouvernement peut être retenu sans modification.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt bevestigend. Het betreft immers een verkeersongeval in de ruime zin van het woord. Hij wijst erop dat in de wegverkeerwet trouwens bepalingen voorkomen met betrekking tot het begeleiden van vee op de openbare weg. Het feit dat een ruiter geen verzekering heeft afgesloten, doet niet ter zake. Evenmin als de fietser is hij er immers toe gehouden een specifieke aansprakelijkheidsverzekering aan te gaan. Indien het ongeval zich evenwel niet op de openbare weg, maar op het veld zou voordoen, kan niet van een verkeersongeval gewag worden gemaakt, zodat ter zake de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregeling geldt (art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek).

Een lid haakt hierop in en beklemtoont de noodzaak om het toepassingsgebied van de nieuwe wetsbepalingen zo nauwkeurig mogelijk af te bakenen. Zijn ongevallen op de schaatsbaan, met paarden in de manège of in de bossen verkeersongevallen in de zin van het voorgestelde artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek ?

Een ander lid is van oordeel dat een ongeval op een privé-terrein, zoals een manège of een skipiste, in het kader van deze wet niet als een verkeersongeval kan worden gekwalificeerd.

Hij meent overigens dat met betrekking tot deze problematiek geen al te strikte bepalingen in de wet moeten worden opgenomen en dat het aan de rechtspraak kan worden overgelaten de inhoud van het begrip verkeersongeval concreet gestalte te geven.

Een lid komt terug op de bevoegdheidsproblematiek. Hij verklaart dat de territoriale bevoegdheid van de politierechtbank inzake de burgerlijke vorderingen tot schadevergoeding naar aanleiding van een verkeersongeval geregeld wordt door de artikelen 622 e.v. van het Gerechtelijk Wetboek, terwijl de regeling van geschillen van bevoegdheid vervat is in de artikelen 639 e.v. van hetzelfde Wetboek.

Spreker concludeert dan ook dat met dit wetsvoorstel een nieuwe burgerlijke rechtbank wordt gecreëerd.

Er wordt opgemerkt dat de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen, alsook de toepassing ervan niet alleen een bijkomende opleiding zullen vergen van het griffiepersoneel van de politierechtbanken, dat weinig vertrouwd is met de procedures van het Gerechtelijk Wetboek, maar ook nieuwe materiële faciliteiten qua huisvesting en kantoormateriaal.

Een lid antwoordt dat dergelijke aangelegenheden door de minister moeten worden geregeld bij de uitvoering van de nieuwe wet.

Vervolgens informeert hij of de door de Regering voorgestelde tekst als zodanig in aanmerking kan worden genomen.

Un membre rappelle ses interventions précédentes et propose le libellé suivant:

«Le tribunal de police connaît de toutes les demandes civiles relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.»

Le représentant du ministre marque son accord sur cette proposition, dans la mesure où elle vise à supprimer tout renvoi aux fondements juridiques sur la base desquels une demande en réparation peut être introduite. Il suggère de retenir le texte de l'amendement comme base.

L'article 601bis proposé du Code judiciaire serait dès lors libellé comme suit:

«Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.»

L'intervenant fait observer que le mot «civiles» dans le texte proposé est superflu, le Code judiciaire réglant la procédure dans les affaires civiles.

Un membre estime que la proposition du représentant du ministre contient un pléonasme dans la mesure où il est question de «toute demande, quel qu'en soit le montant». A son sens, les mots «quel qu'en soit le montant» sont superflus et on pourrait les supprimer.

Un autre membre ne partage pas cette opinion. Il ne faut pas perdre de vue que ledit article attribue une compétence entièrement nouvelle au tribunal de police. D'un point de vue pédagogique, il paraît préférable de formuler le texte aussi clairement que possible.

La commission se rallie à cet avis.

Le Gouvernement dépose le sous-amendement suivant:

*«Ajouter, après le mot «roulage» :
«même si celui-ci est survenu dans un lieu qui n'est pas accessible au public.»*

Justification

Cette précision est indispensable. Si elle n'est pas ajoutée, certains ne manqueront pas d'affirmer que le juge de police n'est compétent que pour les accidents qui sont survenus sur la voie publique, ou dans un lieu accessible au public, conformément au Code de la route.

Le texte proposé par le ministre, ainsi amendé, est repris dans l'amendement récapitulatif de M. Arts dans le libellé suivant:

Een lid verwijst naar zijn vroegere interventies en stelt de volgende lezing voor:

«De politierechtbank neemt kennis van alle burgerlijke vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.»

De vertegenwoordiger van de minister stemt in met het voorstel voor zover het tot doel heeft elke verwijzing naar de rechtsgronden te schrappen op grond waarvan de vordering tot schadevergoeding kan worden ingesteld. Hij suggereert de tekst van het amendement als basis te behouden.

Het voorgestelde artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek zou derhalve als volgt luiden:

«De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.»

Spreker merkt op dat het woord «burgerlijke» in de eerder voorgestelde tekst overbodig is omdat het Gerechtelijk Wetboek de rechtspleging in burgerlijke zaken regelt.

Een lid oordeelt dat er in het voorstel van de vertegenwoordiger van de minister een tautologie voorkomt wanneer gehandeld wordt over «alle vorderingen, ongeacht het bedrag». Zijns inziens zijn de woorden «ongeacht het bedrag» overbodig en kunnen ze beter worden geschrapt.

Een ander lid deelt deze opvatting niet. Men mag niet uit het oog verliezen dat met dit artikel een volledig nieuwe bevoegdheid aan de politierechtbank wordt toegekend. Vanuit pedagogisch oogpunt lijkt het hem dan ook opportuun de nieuwe tekst zo klaar en duidelijk mogelijk te formuleren.

De Commissie sluit zich hierbij aan.

De Regering dient nog het volgende subamendement in:

*«Na het woord «verkeersongeval» toevoegen:
«zelfs indien het zich heeft voorgedaan op een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek.»*

Verantwoording

Deze nadere bepaling lijkt onontbeerlijk. Ingeval zij niet wordt toegevoegd, zullen bepaalde personen aanvoeren dat de politierechter uitsluitend bevoegd is voor ongevallen die zich op de openbare weg of op een voor het publiek toegankelijke plaats hebben voorgedaan, zulks overeenkomstig het Wegverkeersreglement.

De door de minister voorgestelde tekst, aldus gewijzigd, wordt als volgt opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

« Il est inséré dans le même Code, troisième partie, titre premier, un chapitre IIIbis (nouveau) contenant un article 601bis, rédigé comme suit:

« CHAPITRE IIIbis

Du tribunal de police

Article 601bis. — Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage même si celui-ci est survenu dans un lieu qui n'est pas accessible au public.»

Ce texte est adopté par 13 voix contre 4.

Un membre aimerait savoir si le ministre a l'intention de déposer un amendement relatif à la procédure (voir l'art. 1022 du Code judiciaire). L'intervenant estime que cet amendement est indispensable en raison de l'attribution de la compétence nouvelle au tribunal de police en matière de demandes civiles en réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage (voir l'art. 601bis proposé du Code judiciaire). Il y a lieu de prévoir également une indemnité de procédure.

Le ministre s'engage à déposer un texte en ce sens.

Article 37 (article 6 de la proposition)

L'article 6 de la proposition de loi est libellé comme suit:

« L'article 617, premier alinéa, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

« Article 617. — Les jugements du tribunal de première instance, du tribunal de commerce, du juge de paix et, dans les matières visées à l'article 601bis, ceux du tribunal de police, qui statuent sur une demande dont le montant ne dépasse pas quinze mille francs, sont rendus en dernier ressort.»

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Remplacer l'article 6 de la proposition par la disposition suivante:

« L'article 617, alinéa 1er, du même Code, modifié par les lois des 29 novembre 1979 et 3 août 1992, est remplacé par la disposition suivante:

« Les jugements du tribunal de première instance et du tribunal de commerce qui statuent sur une demande dont le montant ne dépasse pas 75 000 francs, sont rendus en dernier ressort. Cette règle s'applique également aux jugements du juge de paix et, dans les contestations visées à l'article 601bis,

« In hetzelfde Wetboek wordt onder deel III, titel I, een hoofdstuk IIIbis (nieuw) ingevoegd, dat een artikel 601bis bevat, luidende:

« HOOFDSTUK IIIbis

Politierechtbank

Artikel 601bis. — De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval zelfs indien het zich heeft voorgedaan op een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek.»

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Een lid wenst van de minister te vernemen of er inzake de rechtsplegingsvergoeding een amendement zal worden ingediend (*cf. art. 1022 van het Gerechtelijk Wetboek*). Spreker acht dit noodzakelijk wegens de toekenning van een nieuwe bevoegdheid aan de politierechtbank inzake burgerlijke vorderingen tot schadevergoeding uit een verkeersongeval (*cf. het voorgestelde art. 601bis van het Gerechtelijk Wetboek*). Ook voor deze geschillen moet in een rechtsplegingsvergoeding worden voorzien.

De minister belooft hiervan werk te zullen maken.

Artikel 37 (artikel 6 van het wetsvoorstel)

Artikel 6 van het wetsvoorstel luidt als volgt:

« Artikel 617, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 617. — De vonnissen van de rechtbank van eerste aanleg, de rechtbank van koophandel, de vrederechter en de politierechtbank in de zaken bedoeld in artikel 601bis, waarbij uitspraak wordt gedaan op een vordering waarvan het bedrag 15 000 frank niet overschrijdt, worden gewezen in laatste aanleg.»

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 6 van het wetsvoorstel te vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 617, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wetten van 29 november 1979 en 3 augustus 1992, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De vonnissen van de rechtbank van eerste aanleg en van de rechtbank van koophandel, waarbij uitspraak wordt gedaan over een vordering waarvan het bedrag 75 000 frank niet overschrijdt, worden gewezen in laatste aanleg. Hetzelfde geldt voor de vonnissen waarbij door de vrederechter en, inzake de ge-

à ceux du tribunal de police, lorsqu'il est statué sur une demande dont le montant ne dépasse pas 50 000 francs.»

Justification

Cette disposition répond à l'un des objectifs poursuivis par le législateur par la loi du 3 août 1992 modifiant le Code judiciaire, à savoir alléger la charge des juridictions en degré d'appel afin de résorber l'énorme arriérage judiciaire qui existe actuellement dans ces juridictions.

L'auteur de la proposition de loi se déclare d'accord sur l'amendement du Gouvernement. Il retire donc sa proposition de modification de l'article 617, alinéa 1er, du Code judiciaire.

L'amendement du Gouvernement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 38 (article 7 de la proposition)

L'article 7 de la proposition de loi est libellé comme suit :

« L'article 688, premier alinéa, du Code judiciaire, est remplacé par la disposition suivante :

« Les décisions des juges de paix et des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire ne sont pas susceptibles d'opposition; elles peuvent être frappées d'appel par le requérant et le procureur du Roi lorsqu'il s'agit d'une décision du juge de paix et des tribunaux de police, par le requérant et le procureur général lorsqu'il s'agit d'une décision rendue au premier degré de juridiction par un bureau d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce. »

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 39 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« L'article 706, alinéa 2, du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Elles peuvent aussi se présenter volontairement devant le tribunal du travail, le tribunal de commerce, le juge de paix ou le tribunal de police lorsque la matière du différend entre dans leurs attributions. »

schillen bedoeld in artikel 601bis, door de politierechtbank, uitspraak wordt gedaan over een vordering waarvan het bedrag 50 000 frank niet overschrijdt.»

Verantwoording

D deze bepaling beantwoordt aan een doelstelling die de wetgever in de wet van 3 augustus 1992 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek heeft neergelegd, zijnde een verlichting van de belasting van de gerechten die kennis nemen van het hoger beroep ten einde de enorme achterstand die thans bij die gerechten bestaat tegen te gaan.

De indiener van het wetsvoorstel verklaart met het regeringsamendement in te stemmen. Hij trekt zijn voorstel tot wijziging van artikel 617, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, derhalve in.

Het amendement van de Regering wordt dus ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

Het wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 38 (artikel 7 van het wetsvoorstel)

Artikel 7 van het wetsvoorstel luidt als volgt :

« Artikel 688, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand zijn niet vatbaar voor verzet; er kan hoger beroep tegen worden ingesteld door de verzoeker en de procureur des Konings wanneer het gaat om een beslissing van de vrederechter of van de politierechtbank, door de verzoeker en de procureur-generaal wanneer het gaat om een beslissing in eerste aanleg gewezen door een bureau voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel. »

Dit artikel geeft geen aanleiding tot besprekking.

Het wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 39 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

« Artikel 706, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Ook voor de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, de vrederechter of de politierechtbank kunnen zij vrijwillig verschijnen, wanneer het geschil tot hun bevoegdheid behoort. »

Justification

Ce texte s'inspire de l'article 35 du projet de loi n° 450 et est conforme à l'intention de la loi du 3 août 1992 qui vise notamment à favoriser la comparution volontaire. Il convient d'offrir également aux justiciables la faculté de comparaître volontairement devant le tribunal de police.

Cet amendement ne donne lieu à aucune observation.

Il est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 40 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« L'article 1338, alinéa 1er, du même Code, modifié par les lois des 29 novembre 1979, 29 juillet 1987 et 3 août 1992, est remplacé par la disposition suivante :

« Toute demande de la compétence du juge de paix ou du tribunal de police, lorsque ce tribunal connaît des contestations visées à l'article 601bis, tendant au paiement d'une dette liquide qui a pour objet une somme d'argent dont le montant n'excède pas septante-cinq mille francs, peut être introduite, instruite et jugée conformément aux dispositions du présent chapitre, si elle paraît justifiée devant lui par un écrit émanant du débiteur. »

Justification

Etant donné le transfert au tribunal de police de la compétence du juge de paix de connaître, en matière civile, des contestations dans des affaires de roulage, les règles d'injonction de payer régissant la procédure sommaire doivent être rendues applicables au tribunal de police de la même manière qu'elles le sont pour les autres contestations portées devant le juge de paix. C'est l'expression du principe selon lequel les règles en matière de procédure civile sont d'application pour les contestations portées en matière civile devant le tribunal de police, c'est-à-dire les contestations dont le tribunal de police connaît ab initio en tant que juridiction civile.

Un membre s'interroge sur les qualités de style du texte français.

Il se demande également si, dans le dernier membre de phrase de l'amendement « si elle paraît justifiée devant lui », le mot « lui » ne doit pas être remplacé par le mot « eux », puisqu'il est renvoyé au juge de paix et

Verantwoording

De idee is overgenomen uit artikel 35 van het wetsontwerp nr. 450 en ligt in de lijn van de wet van 3 augustus 1992 die onder meer tot doel heeft de vrijwillige verschijning te bevorderen. Het betaamt de rechtszoekenden de mogelijkheid te geven ook voor de politierechtbank vrijwillig te verschijnen.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 40 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

« Artikel 1338, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 29 november 1979, 29 juli 1987 en 3 augustus 1992, wordt vervangen door het volgende lid :

« Elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de vrederechter of van de politierechtbank, wanneer deze rechtbank van de geschillen bedoeld in artikel 601bis kennis neemt, en strekkende tot betaling van een vaststaande schuld die een geldsom tot voorwerp heeft waarvan het bedrag vijfenzeventigduizend frank niet te boven gaat, kan worden ingesteld, behandeld en berecht overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, indien zij voor hem of haar gestaafd lijkt te zijn door een geschrift dat van de schuldenaar uitgaat. »

Verantwoording

Aangezien de bevoegdheid van de vrederechter om in burgerlijke zaken kennis te nemen van de geschillen inzake verkeer wordt overgedragen aan de politierechtbank, past het de regelen die gelden met betrekking tot de summiere rechtspleging om betaling te bevelen, toepasselijk te maken op de politierechtbank op dezelfde wijze als zij dit zijn voor de andere gedingen die voor de vrederechter worden gevoerd. Dit is een uiting van het beginsel dat de regelen inzake burgerlijke rechtspleging van toepassing zijn voor de gedingen die in burgerlijke zaken voor de politierechtbank worden gevoerd, d.w.z. de gedingen waarvan de politierechtbank ab initio als burgerlijke rechter kennis neemt.

Een lid heeft bedenkingen tegen de stijl van de Franse tekst, die hij te zwaar vindt.

Hij vraagt zich tevens af of in de laatste zinsnede van het amendement « si elle paraît justifiée devant lui », het woord « lui » niet moet worden vervangen door het woord « eux », aangezien er toch zowel naar

au tribunal de police. En néerlandais, le texte serait le suivant: « ..., indien zij voor hem (*de vrederechter*) of haar (*de politierechtbank*) gestaafd lijkt te zijn... ».

Un autre membre fait observer que l'amendement reprend le texte de la loi, en y ajoutant une disposition relative à la compétence du tribunal de police, lorsque celui-ci connaît des litiges visés à l'article 601bis du Code judiciaire.

Le ministre admet avec le membre que le style laisse à désirer. Il propose dès lors de maintenir le texte actuel de l'article 1338, alinéa premier, et d'insérer un deuxième alinéa libellé comme suit:

« Ces dispositions sont également d'application à toute demande de la compétence du tribunal de police lorsqu'il connaît des contestations visées à l'article 601bis. »

Un membre estime que cette modification est superflue parce que la procédure sommaire d'injonction de payer ne s'applique quand même pas dans la pratique.

Un préopinant réplique que ceci ne doit pas empêcher d'adapter le texte existant pour sauvegarder ainsi la cohérence des dispositions relatives à la compétence nouvelle du tribunal de police. Il n'est pas exclu, en effet, que l'hypothétique ne se concrétise et que l'on recoure à la procédure sommaire à l'occasion d'une demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.

Le ministre marque son accord sur ce point de vue. Il est ouvert à une discussion sur l'utilité de la procédure, mais celle-ci ne saurait avoir lieu dans le cadre de la présente proposition de loi.

Le Gouvernement dépose ensuite le sous-amendement suivant à son propre amendement:

« Remplacer l'article proposé par ce qui suit:

« A l'article 1338 du même Code, modifié par les lois des 29 novembre 1979, 29 juillet 1987 et 3 août 1992, est ajouté un troisième alinéa rédigé comme suit:

« Ces dispositions sont également d'application à toute demande de la compétence du tribunal de police lorsqu'il connaît des contestations visées à l'article 601bis. »

Justification

Etant donné le transfert au tribunal de police de la compétence du juge de paix de connaître, en matière civile, des contestations dans des affaires de roulage,

de vrederechter als naar de politierechtbank wordt verwezen. In de Nederlandse tekst luidt deze zinsnede trouwens als volgt: « ..., indien zij voor hem (*de vrederechter*) of haar (*de politierechtbank*) gestaafd lijkt te zijn... ».

Een ander lid merkt op dat het amendement de bestaande wettekst overneemt, maar met toevoeging van een bepaling betreffende de bevoegdheid van de politierechtbank, wanneer deze van de geschillen bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek kennis neemt.

De minister geeft toe dat het amendement qua stijl te wensen overlaat. Hij stelt daarom voor de huidige tekst van artikel 1338, eerste lid, te behouden en een nieuw tweede lid in te voegen luidende:

« Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de politierechtbank wanneer deze rechtbank van de geschillen bedoeld in artikel 601bis kennis neemt. »

Een lid is van oordeel dat deze wijziging nutteloos is omdat de summiere rechtspleging om betaling te bevelen in de praktijk toch niet wordt toegepast.

Een vorige spreker replieert dat dit geen reden mag zijn om de bestaande tekst niet aan te passen en aldus de consistentie van de bepalingen betreffende de nieuwe bevoegdheid van de politierechtbank te vrijwaren. Het is immers niet uitgesloten dat het weinig waarschijnlijke zich toch voordoet en een beroep wordt gedaan op deze summiere rechtspleging naar aanleiding van een vordering tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.

De minister sluit zich hierbij aan. Hij staat open voor een discussie over het nut van deze procedure, maar stelt dat die niet binnen het raam van dit wetsvoorstel kan worden gevoerd.

Vervolgens dient hij het volgende subamendement in op zijn eigen amendement:

« Het voorgestelde artikel te vervangen als volgt:

« Aan artikel 1338 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 29 november 1979, 29 juli 1987 en 3 augustus 1992, wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

« Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de politierechtbank wanneer deze rechtbank van de geschillen bedoeld in artikel 601bis kennis neemt. »

Verantwoording

Aangezien de bevoegdheid van de vrederechter om in burgerlijke zaken kennis te nemen van de geschillen inzake verkeer wordt overgedragen aan de politie-

les règles régissant la procédure sommaire d'injonction de payer doivent être rendues applicables au tribunal de police de la même manière qu'elles le sont pour les autres contestations portées devant le juge de paix. C'est l'expression du principe selon lequel les règles en matière de procédure civile sont d'application pour les contestations portées en matière civile devant le tribunal de police, c'est-à-dire les contestations dont le tribunal de police connaît ab initio en tant que juridiction civile.

Le représentant du ministre rappelle que cette disposition nouvelle concerne la procédure sommaire d'injonction de payer.

Si une personne reconnaît par écrit une dette liquide ayant pour objet une somme d'argent, le créancier, après une mise en demeure, peut adresser une requête au juge de paix qui l'accueille ou la rejette. Si le juge fait droit à la requête, en tout ou en partie, son ordonnance a les effets d'un jugement par défaut. Le créancier pourra dès lors faire opposition, auquel cas la procédure normale sera suivie.

La proposition du ministre vise à introduire cette procédure lorsque le tribunal de police connaît des litiges visés à l'article 601bis du Code judiciaire, à savoir les demandes relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage.

Par exemple: une personne A provoque un accident de roulage avec son véhicule, provoquant un dommage pour la partie adverse de 150 000 francs. La personne A reconnaît cette dette dans un écrit et la partie adverse, après sommation de payer adressée à la partie A, peut adresser une requête au tribunal de police demandant le paiement d'un montant de 150 000 francs.

La procédure sommaire d'injonction de payer pourra donc également être introduite devant les tribunaux de police, pour toutes les demandes relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, et ce quel qu'en soit le montant (voir article 601bis du Code judiciaire).

A la demande d'un membre, le représentant du ministre confirme que la procédure sommaire d'injonction de payer peut être appliquée *ab initio* aux litiges visés à l'article 601bis du Code judiciaire.

Le membre observe que, dans la pratique, il est très rare que l'on recoure à la procédure visée. D'ailleurs en doctrine cette procédure fait l'objet de vives critiques parce qu'elle méconnaît les droits de la défense. Le créancier qui a reconnu sa dette et qui, après sommation, ne paie pas pour tel ou tel motif, n'est pas associé à la procédure. Il n'est pas convoqué à l'audience. L'intervenant a donc quelques réserves

rechtbank, past het de regelen die gelden met betrekking tot de summiere rechtspleging om betaling te bevelen toepasselijk te maken voor de politierechtbank op dezelfde wijze als zij dit zijn voor de andere gedingen die voor de vrederechter worden gevoerd. Dit is een uiting van het beginsel dat de regelen inzake burgerlijke rechtspleging van toepassing zijn voor de gedingen die in burgerlijke zaken voor de politierechtbank worden gevoerd, d.w.z. de gedingen waarvan de politierechtbank ab initio als burgerlijke rechter kennis neemt.

De vertegenwoordiger van de minister herinnert eraan dat deze nieuwe bepaling betrekking heeft op de summiere rechtspleging om betaling te bevelen.

Indien een persoon schriftelijk een vaststaande schuld erkent die een geldsom tot voorwerp heeft, kan de schuldeiser na een ingebrekestelling een verzoekschrift aan de vrederechter zenden waarna deze een beschikking neemt waarbij hij de vordering inwilligt of afwijst. Indien hij het verzoek geheel of gedeeltelijk inwilligt, heeft de beschikking de gevallen van een verstekvonnis. De schuldenaar kan derhalve verzet doen, in welk geval de normale procedure wordt gevuld.

Het voorstel van de minister heeft tot doel deze procedure in te voeren wanneer de politierechtbank kennis neemt van geschillen bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, d.w.z. vorderingen tot vergoeding van schade uit een verkeersongeval.

Bijvoorbeeld, persoon A veroorzaakt met zijn wagen een verkeersongeval waarbij de tegenpartij een schade van 150 000 frank lijdt. Persoon A erkent schriftelijk deze schuld zodat de tegenpartij, na persoon A tot betaling te hebben aangemaand, een verzoekschrift tot de politierechtbank kan richten houdende vordering tot betaling van een bedrag van 150 000 frank.

De summiere rechtspleging om betaling te bevelen zal dus ook voor de politierechtbanken kunnen worden ingeleid voor alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, en dit ongeacht het bedrag (*cf. artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek*).

Op verzoek van een lid bevestigt de vertegenwoordiger van de minister dat de summiere rechtspleging om betaling te bevelen *ab initio* kan worden toegepast op de geschillen bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Het lid merkt op dat in de praktijk op de bovenvermelde procedure praktisch geen beroep wordt gedaan. In de rechtsleer werd deze procedure trouwens fel bekritiseerd vanwege de miskenning van de rechten van de verdediging. De schuldenaar die zijn schuld heeft erkend en na een ingebrekestelling om de een of andere reden niet betaalt, wordt niet in de procedure betrokken. Zo wordt hij niet ter zitting

concernant la proposition visant à introduire la procédure sommaire d'injonction de payer pour les demandes relatives à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage, et ce quel qu'en soit le montant.

En ce qui concerne les droits de la défense, un membre constate que ceux-ci ne sont pas méconnus, le créancier pouvant toujours faire opposition à l'ordonnance du tribunal de police. Il comprend par contre les réserves quant à la possibilité d'appliquer cette procédure en matière de roulage, quel que soit le montant de la demande. Cette procédure permet au créancier disposant d'un titre spécifique — un écrit du débiteur — d'obtenir un titre exécutoire. Le débiteur peut faire opposition à l'ordonnance du juge en soutenant que l'écrit n'est pas de sa main ou qu'il a déjà payé. L'avantage de la procédure sommaire de l'injonction de payer réside donc dans la rapidité avec laquelle le créancier peut obtenir une ordonnance du juge.

Un autre membre déclare que la raison pour laquelle il est si peu recouru à la procédure susmentionnée pourrait être le peu d'empressement dont les juges font preuve à cet égard.

Il fait observer par ailleurs que la proposition visant à attribuer aux tribunaux de police la compétence d'appliquer la procédure d'injonction sommaire de payer à des demandes relatives à un dommage résultant d'un accident de roulage, est un moyen bienvenu pour les usagers faibles de la route pour obtenir des assureurs de la responsabilité civile du propriétaire ou détenteur du véhicule l'indemnisation des dommages corporels subis à l'occasion de l'accident. Encore faut-il, bien entendu, que l'assureur reconnaissse le montant de l'indemnisation.

Le sous-amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Il est adopté par 11 voix contre 4 et 2 abstentions.

CHAPITRE IV

Modifications à l'annexe du Code judiciaire

Article 41 (article 8 de la proposition)

L'article 8 de la proposition de loi est libellé comme suit:

«L'article 3 de l'annexe du Code judiciaire est complété par les dispositions suivantes:

uitgenodigd. Spreker plaatst dan ook enige kanttekeningen bij het voorstel om de summiere rechtspleging om betaling te bevelen nu ook in te voeren voor de vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval en dit ongeacht het bedrag.

Wat de rechten van de verdediging betreft, stelt een lid vast dat deze niet worden geschonden omdat de schuldenaar steeds verzet kan doen tegen de beschikking van de politierechtbank. Hij heeft wel begrip voor de reserves tegen het feit dat deze procedure in verkeersgeschillen kan worden toegepast ongeacht het bedrag van de vordering. Deze specifieke rechtspleging biedt de schuldeiser die over een titel beschikt, d.w.z. een geschrift van de schuldenaar, de mogelijkheid om van de rechter een uitvoerbare titel te bekomen. De schuldenaar kan tegen de beschikking van de rechter verzet doen door aan te voeren dat het geschrift niet van hem uitgaat of dat hij reeds betaald heeft. Het voordeel van de summiere rechtspleging om betaling te bevelen, ligt derhalve in de snelheid waarmee de schuldeiser een beschikking van de rechter kan verkrijgen.

Een ander lid verklaart dat de reden waarom zo weinig op de voormelde procedure een beroep wordt gedaan, mogelijk te zoeken is in het feit dat de rechters er zelf niet erg scheutig op zijn.

Voorts merkt hij op dat het voorstel om de politierechtbanken de bevoegdheid te verlenen de summiere rechtspleging om betaling te bevelen, toe te passen voor de vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval, voor de zwakke weggebruikers een welgekomen middel is om van de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de eigenaar of houder van een motorrijtuig dat bij een verkeersongeval betrokken is, een vergoeding te bekomen voor de lichamelijke schade geleden naar aanleiding van dat ongeval. Het is natuurlijk wel vereist dat de verzekeraar schriftelijk de hoegroothed van de schadevergoeding erkent.

Het subamendement wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

Het wordt aangenomen met 11 tegen 4 stemmen, bij 2 onthoudingen.

HOOFDSTUK IV

Wijzigingen in het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 41 (artikel 8 van het wetsvoorstel)

Artikel 8 van het wetsvoorstel luidde als volgt:

«Artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepalingen:

« 21. à Hal

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Hal, Overijse, Sint-Kwintens-Lennik, Herne, Rhode-Saint-Genèse et Kraainem.

22. à Tournai

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Ath, Comines et Mouscron, Lessines, Leuze, Péruwelz et Quevaucamps, et des premier et deuxième cantons de Tournai.

23. à Ypres

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des premier et deuxième cantons d'Ypres et des cantons de Poperinge et Wervik.

24. à Furnes

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Dixmude, Furnes et Nieuport.

25. à Audenarde

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Audenarde et Kruishoutem, Grammont, Zottegem et Herzele, Renaix, Brakel.

26. à Huy

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Hamoir, Hannut et des premier et deuxième cantons de Huy.

27. à Verviers

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Aubel et Limbourg, Herve, Malmedy, Spa et Stavelot et des premier et deuxième cantons de Verviers.

28. à Eupen

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Eupen et de Saint-Vith.

29. à Arlon

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Arlon, Messancy et Etalle, Florenville, Virton.

30. à Marche-en-Famenne

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Barvaux et La Roche-en-Ardenne, Marche-en-Famenne, Vielsalm et Houffalize.

31. à Neufchâteau

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Bastogne, Neufchâteau, Paliseul et Bouillon, Saint-Hubert, Wellin.

« 21. te Halle

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Halle, Overijse, Sint-Kwintens-Lennik, Herne, Sint-Genesius-Rode en Kraainem.

22. te Doornik

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Aat, Komen en Moeskroen, Lessen, Leuze, Péruwelz en Quevaucamps, en van het eerste en het tweede kanton Doornik.

23. te Ieper

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het eerste en het tweede kanton Ieper en van de kantons Poperinge en Wervik.

24. te Veurne

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Diksmuide, Veurne en Nieuwpoort.

25. te Oudenaarde

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Oudenaarde en Kruishoutem, Geraardsbergen, Zottegem en Herzele, Ronse, Brakel.

26. te Hoei

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Hamoir, Hannuit en van het eerste en het tweede kanton Hoei.

27. te Verviers

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Aubel en Limburg, Herve, Malmedy, Spa en Stavelot en van het eerste en het tweede kanton Verviers.

28. te Eupen

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Eupen en Sankt-Vith.

29. te Aarlen

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Aarlen, Messancy en Etalle, Florenville, Virton.

30. te Marche-en-Famenne

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Barvaux en La-Roche-en-Ardenne, Marche-en-Famenne, Vielsalm en Houffalize.

31. te Neufchâteau

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Bastenaken, Neufchâteau, Paliseul en Bouillon, Saint-Hubert, Wellin.

32. à Dinant

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Beauraing et Gedinne, Ciney et Rochefort, Couvin et Philippeville, Dinant, Florennes et Walcourt, Rochefort.»

Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit:

«L'article 3 de l'annexe au Code judiciaire est remplacé comme suit:

«Un tribunal de police est établi dans les lieux et les limites territoriales déterminées ci-après:

1. à Anvers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Anvers.

2. à Malines.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Malines et Willebroek.

3. à Lierre.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Heist-op-den-Berg et Lierre.

4. à Turnhout.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Turnhout.

5. à Hasselt.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Hasselt.

6. à Tongres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tongres.

7. à Bruxelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des deux cantons d'Anderlecht, du canton d'Auderghem, des neuf cantons de Bruxelles, des cantons d'Etterbeek et de Forest, des deux cantons d'Ixelles, des cantons de Jette, de Molenbeek-Saint-Jean, de Saint-Gilles et de Saint-Josse-ten-Noode, des trois cantons de Schaerbeek et des cantons d'Uccle et de Woluwe-Saint-Pierre.

8. à Vilvorde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Asse, Kraainem, Vilvorde, Wolvertem et Zaventem.

9. à Hal.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Hal, Herne, Overijse et Rhode-Saint-Genèse et Sint-Kwintens-Lennik.

32. te Dinant

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Beauraing en Gedinne, Ciney en Rochefort, Couvin en Philippeville, Dinant, Florennes en Walcourt, Rochefort.»

De Regering dient het volgende amendement in:

«Artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

«Er wordt een politierechtkbank opgericht in de hierna bepaalde plaatsen en rechtsgebieden:

1. te Antwerpen.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

2. te Mechelen.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Mechelen en Willebroek.

3. te Lier.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Heist-op-den-Berg en Lier.

4. te Turnhout.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Turnhout.

5. te Hasselt.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hasselt.

6. te Tongeren.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Tongeren.

7. te Brussel.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de twee kantons Anderlecht, van de negen kantons Brussel, van de twee kantons Elsene, van de kantons Etterbeek, Jette, Oudergem, van de drie kantons Schaerbeek, van de kantons Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Noode, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel en Vorst.

8. te Vilvoorde.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Asse, Kraainem, Vilvoorde, Wolvertem en Zaventem.

9. te Halle.

Deze rechtkbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Halle, Herne, Overijse en Sint-Genesius-Rode en Sint-Kwintens-Lennik.

10. à Louvain.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Louvain.

11. à Nivelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Nivelles.

12. à Charleroi.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Charleroi.

13. à Mons.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Mons.

14. à Tournai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tournai.

15. à Bruges.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Bruges.

16. à Ypres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Ypres.

17. à Courtrai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Courtrai.

18. à Furnes.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Furnes.

19. à Termonde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Termonde, Hamme, Wetteren et Zele.

20. à Saint-Nicolas.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Beveren, Lokeren et des premier et second cantons de Saint-Nicolas.

21. à Alost.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des premier et second cantons d'Alost et le canton de Ninove.

22. à Gand.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Gand.

23. à Audenarde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Audenarde.

24. à Huy.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Huy.

10. te Leuven.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Leuven.

11. te Nijvel.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Nijvel.

12. te Charleroi.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Charleroi.

13. te Bergen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Bergen.

14. te Doornik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Doornik.

15. te Brugge.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Brugge.

16. te Ieper.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Ieper.

17. te Kortrijk.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Kortrijk.

18. te Veurne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Veurne.

19. te Dendermonde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Dendermonde, Hamme, Wetteren en Zele.

20. te Sint-Niklaas.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Beveren en Lokeren en het eerste en tweede kanton Sint-Niklaas.

21. te Aalst.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het eerste en tweede kanton Aalst en van het kanton Ninove.

22. te Gent.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Gent.

23. te Oudenaarde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Oudenaarde.

24. te Hoei.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hoei.

25. à Liège.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Liège.

26. à Verviers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Verviers.

27. à Eupen.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Eupen.

28. à Arlon.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Arlon.

29. à Marche-en Famenne.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Marche-en-Famenne.

30. à Namur.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Namur.

31. à Dinant.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Dinant.

32. à Neufchâteau.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Neufchâteau.»

Il est rappelé que pour l'énumération dans cet article, le classement a été fait dans l'ordre alphabétique.

Un membre souhaite savoir pour quelle raison l'arrondissement de Kraainem ne fait plus partie, dans l'amendement du Gouvernement, du ressort du tribunal de police de Hal, comme le prévoyait la proposition initiale, mais est transféré vers le ressort du tribunal de police de Vilvoorde. Quelles sont les répercussions de ce transfert sur les compétences du juge de paix de Kraainem?

Le ministre répond que ce sont des considérations d'ordre géographique qui ont présidé au transfert susmentionné. Pour les habitants de Kraainem, il est plus facile de se rendre à Vilvoorde qu'à Hal, situé à une beaucoup plus grande distance.

Pour ce qui est des conséquences de la nouvelle répartition, deux problèmes peuvent se poser, à savoir au niveau du cadre et au niveau de l'application de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire.

Le ministre s'engage à déposer des amendements sur ces points (voir plus loin).

En ce qui concerne l'arrêté royal du 21 juillet 1970, un membre demande si le ministre a l'intention de

25. te Luik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Luik.

26. te Verviers.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Verviers.

27. te Eupen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Eupen.

28. te Aarlen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Aarlen.

29. te Marche-en-Famenne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Marche-en-Famenne.

30. te Namen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Namen.

31. te Dinant.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Dinant.

32. te Neufchâteau.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Neufchâteau.

Er wordt op gewezen dat men voor de opsomming in dit artikel de alfabetische volgorde heeft gevolgd.

Een lid wenst te weten om welke redenen het kanton Kraainem in het regeringsamendement niet langer bij het rechtsgebied van de politierechtbank van Halle is ingedeeld, zoals het initiële wetsvoorstel bepaalt, maar wordt overgeheveld naar het rechtsgebied van de politierechtbank van Vilvoorde. Welke repercussies heeft deze wijziging op de bevoegdheden van de vrederechter van het kanton Kraainem?

De minister antwoordt dat overwegingen van geografische aard aan de voormelde overheveling ten grondslag liggen. Qua bereikbaarheid biedt Vilvoorde de inwoners van het kanton Kraainem meer voordelen dan het verderaf gelegen Halle.

Wat de gevolgen van deze nieuwe indeling betreft, kunnen er twee problemen rijzen, namelijk in verband met de personeelsformatie en de toepassing van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

De minister belooft op deze punten amendementen in te dienen (zie *infra*).

Met betrekking tot het koninklijk besluit van 21 juli 1970, vraagt een lid of de minister van zins is de

modifier les subdivisions prévues par cet arrêté pour les tribunaux de police de Nivelles, Hasselt, Tongres, Bruges et Vilvorde.

Le ministre répond que rien n'est changé à l'arrêté royal du 21 juillet 1970.

Le préopinant fait observer qu'il faudrait modifier cet arrêté sur un point au moins. Selon l'amendement du Gouvernement, le ressort du tribunal de police de Vilvorde comprend les cantons de Asse, Kraainem, Vilvorde, Waveren et Zaventem. Selon l'arrêté royal du 21 juillet 1970, les cantons de Kraainem et de Waveren ne relèvent pas de ce ressort. En vue de la concordance avec le Code judiciaire, il y aurait lieu d'adapter dans l'arrêté royal la délimitation du ressort du tribunal de police de Vilvorde.

Point 9

Le mot «et» entre le mot «Overijse» et les mots «Rhode-Saint-Genèse» sont remplacés par une virgule.

Points 20 et 21

Les mots «des premier et second cantons» sont remplacés par les mots «des deux cantons».

A la suite de ces corrections, l'article proposé est reproduit dans l'amendement récapitulatif de M. Arts dans le libellé suivant:

«L'article 3 de l'annexe au Code judiciaire est remplacé comme suit:

«Un tribunal de police est établi dans les lieux et les limites territoriales déterminées ci-après:

1. à Anvers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Anvers.

2. à Malines.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Malines et Willebroek.

3. à Lierre.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Heist-op-den-Berg et Lierre.

4. à Turnhout.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Turnhout.

5. à Hasselt.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Hasselt.

opsplitsing te wijzigen die in dat besluit vastgesteld is voor de politierechtbanken van Nijvel, Hasselt, Tongeren, Brugge en Vilvoorde.

De minister verklaart dat het koninklijk besluit van 21 juli 1970 onverkort van kracht blijft.

De vorige spreker merkt op dat dit besluit in ieder geval op één punt wijziging behoeft. Overeenkomstig het regeringsamendement omvat het rechtsgebied van de politierechtbank te Vilvoorde de kantons Asse, Kraainem, Vilvoorde, Waveren en Zaventem. Volgens het koninklijk besluit van 21 juli 1970 behoren de kantons Kraainem en Waveren daar evenwel niet toe. Met het oog op de overeenstemming met het Gerechtelijk Wetboek, dient de omschrijving van het rechtsgebied van de politierechtbank van Vilvoorde in dat besluit te worden aangepast.

Punt 9

Het woord «en» tussen het woord «Overijse» en de woorden «Sint-Genesius-Rode» wordt vervangen door een komma.

Punten 20 en 21

De woorden «het eerste en tweede kanton» worden vervangen door de woorden «van de twee kantons».

Ten gevolge van deze verbeteringen wordt het voorgestelde artikel als volgt opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts:

«Artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

«Er wordt een politierechtbank opgericht in de hierna bepaalde plaatsen en rechtsgebieden:

1. te Antwerpen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

2. te Mechelen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Mechelen en Willebroek.

3. te Lier.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Heist-op-den-Berg en Lier.

4. te Turnhout.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Turnhout.

5. te Hasselt.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hasselt.

6. à Tongres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tongres.

7. à Bruxelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des deux cantons d'Anderlecht, du canton d'Auderghem, des neuf cantons de Bruxelles, des cantons d'Etterbeek et de Forest, des deux cantons d'Ixelles, des cantons de Jette, de Molenbeek-Saint-Jean, de Saint-Gilles et de Saint-Josse-ten-Noode, des trois cantons de Schaerbeek et des cantons d'Uccle et de Woluwe-Saint-Pierre.

8. à Vilvoorde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Asse, Kraainem, Vilvoorde, Wolvertem et Zaventem.

9. à Hal.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Hal, Herne, Overijse, Rhode-Saint-Genèse et Sint-Kwintens-Lennik.

10. à Louvain.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Louvain.

11. à Nivelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Nivelles.

12. à Charleroi.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement de Charleroi.

13. à Mons.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Mons.

14. à Tournai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tournai.

15. à Bruges.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Bruges.

16. à Ypres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Ypres.

17. à Courtrai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Courtrai.

18. à Furnes.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Furnes.

19. à Termonde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Termonde, Hamme, Wetteren et Zele.

6. te Tongeren.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Tongeren.

7. te Brussel.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de twee kantons Anderlecht, van de negen kantons Brussel, van de twee kantons Elsene, van de kantons Etterbeek, Jette, Oudergem, van de drie kantons Schaarbeek, van de kantons Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel en Vorst.

8. te Vilvoorde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Asse, Kraainem, Vilvoorde, Wolvertem en Zaventem.

9. te Halle.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Halle, Herne, Overijse, Sint-Genesius-Rode en Sint-Kwintens-Lennik.

10. te Leuven.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Leuven.

11. te Nijvel.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Nijvel.

12. te Charleroi.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Charleroi.

13. te Bergen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Bergen.

14. te Doornik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Doornik.

15. te Brugge.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Brugge.

16. te Ieper.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Ieper.

17. te Kortrijk.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Kortrijk.

18. te Veurne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Veurne.

19. te Dendermonde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Dendermonde, Hamme, Wetteren en Zele.

20. à Saint-Nicolas.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Beveren, Lokeren et des deux cantons de Saint-Nicolas.

21. à Alost.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des deux cantons d'Alost et du canton de Ninove.

22. à Gand.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Gand.

23. à Audenarde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Audenarde.

24. à Huy.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Huy.

25. à Liège.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Liège.

26. à Verviers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Verviers.

27. à Eupen.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Eupen.

28. à Arlon.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Arlon.

29. à Marche-en-Famenne.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Marche-en-Famenne.

30. à Namur.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Namur.

31. à Dinant.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Dinant.

32. à Neufchâteau.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Neufchâteau.»

Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

20. te Sint-Niklaas.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Beveren en Lokeren en van de twee kantons Sint-Niklaas.

21. te Aalst.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de twee kantons Aalst en van het kanton Ninove.

22. te Gent.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Gent.

23. te Oudenaarde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Oudenaarde.

24. te Hoei.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hoei.

25. te Luik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Luik.

26. te Verviers.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Verviers.

27. te Eupen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Eupen.

28. te Aarlen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Aarlen.

29. te Marche-en-Famenne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Marche-en-Famenne.

30. te Namen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Namen.

31. te Dinant.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Dinant.

32. te Neufchâteau.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Neufchâteau.»

Deze tekst wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Article 42 (nouveau)

Tenant compte de la discussion générale relative au cadre des tribunaux de police, le Gouvernement dépose à l'amendement récapitulatif de M. Arts le sous-amendement suivant:

« Article C. Le tableau III « Tribunaux de première instance » annexé à la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire est remplacé par le tableau suivant :

III. Tribunaux de première instance

Artikel 42 (nieuw)

Rekening houdend met de algemene bespreking betreffende de personeelsformatie van de politierechtbanken, dient de Regering volgend subamendement in op het synthese-amendement van de heer Arts:

« Artikel C. De tabel III « rechtbanken van eerste aanleg » gevoegd bij de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting wordt door de volgende tabel vervangen :

III. Rechtbanken van eerste aanleg

<i>Siège Zetel</i>	<i>Président Voorzitter</i>	<i>Vice- présidents Onder- voorzitters</i>	<i>Juges Rechters</i>	<i>Juges suppléants Plaatsvervan- gende rechters</i>	<i>Procureur du Roi Procureur des Konings</i>	<i>Substituts du procureur du Roi Substituut- procureurs des Konings</i>	<i>Substituts du procureur du Roi complément/ Par ressort Toegeweegde substituten van de procureur des Konings/ Per rechtsgebied</i>	<i>Greffiers en chef Hoofd- griffiers</i>
Anvers. — Antwerpen	1	9	41	15	1	48		1
Malines. — Mechelen	1	2	9	4	1	11		1
Turnhout	1	2	11	4	1	11	3	1
Hasselt	1	2	11	4	1	12		1
Tongres. — Tongeren	1	2	9	4	1	12		1
Bruxelles. — Brussel	1	15	67	26	1	80		1
Louvain. — Leuven	1	2	12	6	1	13	6	1
Nivelles. — Nijvel	1	2	12	6	1	12		1
Charleroi	1	6	27	13	1	30		1
Mons. — Bergen	1	4	17	7	1	20	2	1
Tournai. — Doornik	1	2	11	5	1	11		1
Bruges. — Brugge	1	4	20	7	1	21		1
Courtrai. — Kortrijk	1	3	14	7	1	15		1
Furnes. — Veurne	1	1	4	3	1	5		1
Ypres. — Ieper	1	1	5	4	1	5		1
Audenarde. — Oudenaarde	1	2	8	4	1	8	3	1
Gand. — Gent	1	5	23	11	1	33		1
Termonde. — Dendermonde	1	4	21	10	1	24		1
Huy. — Hoei	1	1	5	5	1	5		1
Liège. — Luik	1	7	28	13	1	38	2	1
Verviers	1	1	8	3	1	9		1
Eupen	1	1	4	2	1	3		1
Arlon. — Aarlen	1	1	5	5	1	5		1
Marche-en-Famenne	1	1	4	3	1	4		1
Neufchâteau	1	1	4	4	1	4		1
Namur. — Namen	1	2	10	5	1	10		1
Dinant	1	1	6	5	1	8		1»

Justification

La modification de ce tableau repose sur deux piliers.

D'une part, le nombre de juges et de substituts du procureur du Roi est modifié par l'introduction de la procédure « convocation par procès-verbal ».

D'autre part, la loi du 18 juillet 1991 a, dans son article 1er, abrogé l'article 156 du Code judiciaire. Les commissaires de police, les officiers et agents de la police judiciaire, exerçant encore les fonctions du

Verantwoording

De wijziging van deze tabel steunt op twee pijlers.

Enerzijds wordt het aantal rechters en substituut-procureurs des Konings gewijzigd door de invoering van de procedure « oproeping bij proces-verbaal ».

Anderzijds werd artikel 156 van het Gerechtelijk Wetboek opgeheven bij artikel 1 van de wet van 18 juli 1991. De politiecommissarissen, de officieren en agenten van de gerechtelijke politie, die nog de

ministère public doivent être remplacés par des substituts du procureur du Roi le 31 décembre 1994. A cette date, la mesure transitoire vient à échéance.

Afin de déterminer le nombre de substituts du procureur du Roi, il a été tenu compte de l'extension du cadre en vertu de la loi du 18 juillet 1991 et des prestations encore effectuées par les commissaires de police et par les officiers et agents de la police judiciaire.

« Article C. Le tableau « Nombre des premiers substituts du procureur du Roi dans les tribunaux de première instance » annexé à la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire est remplacé par le tableau suivant :

Nombre des premiers substituts du procureur du Roi dans les tribunaux de première instance.

*Nombre maximum de premiers substituts
du procureur du Roi*

Tribunaux — Siège

<i>Anvers : 16</i>
<i>Malines : 3</i>
<i>Turnhout : 3</i>
<i>Hasselt : 4</i>
<i>Tongres : 4</i>
<i>Bruxelles : 26</i>
<i>Louvain : 4</i>
<i>Nivelles : 4</i>
<i>Charleroi : 10</i>
<i>Mons : 6</i>
<i>Tournai : 3</i>
<i>Bruges : 7</i>
<i>Courtrai : 5</i>
<i>Furnes : 1</i>
<i>Ypres : 1</i>
<i>Audenaarde : 2</i>
<i>Gand : 11</i>
<i>Termonde : 8</i>
<i>Huy : 1</i>
<i>Liège : 12</i>
<i>Verviers : 3</i>
<i>Eupen : 1</i>
<i>Arlon : 1</i>
<i>Marche-en-Famenne : 1</i>
<i>Neufchâteau : 1</i>
<i>Namur : 3</i>
<i>Dinant : 2 »</i>

functies van openbaar ministerie uitoefenen dienen uiterlijk op 31 december 1994 te worden vervangen door substituut-procureurs des Konings. Op die datum vervalt de overgangsmaatregel.

Voor de vaststelling van het aantal substituut-procureurs des Konings werd rekening gehouden met de kaderuitbreiding in de wet van 18 juli 1991 en de prestaties die nog werden uitgevoerd door de politiecommissarissen en door de officieren en agenten van de gerechtelijke politie.

« Artikel C. De tabel « Aantal eerste substituut-procureurs des Konings in de rechtbanken van eerste aanleg » gevoegd bij de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting wordt door de volgende tabel vervangen:

Aantal eerste-substituut-procureurs des Konings in de rechtbanken van eerste aanleg.

*Maximaal aantal eerste substituut-procureurs
des Konings*

Rechtbanken — Zetel

<i>Antwerpen : 16</i>
<i>Mechelen : 3</i>
<i>Turnhout : 3</i>
<i>Hasselt : 4</i>
<i>Tongeren : 4</i>
<i>Brussel : 26</i>
<i>Leuven : 4</i>
<i>Nijvel : 4</i>
<i>Charleroi : 10</i>
<i>Bergen : 6</i>
<i>Doornik : 3</i>
<i>Brugge : 7</i>
<i>Kortrijk : 5</i>
<i>Veurne : 1</i>
<i>Ieper : 1</i>
<i>Oudenaarde : 2</i>
<i>Gent : 11</i>
<i>Dendermonde : 8</i>
<i>Hoei : 1</i>
<i>Luik : 12</i>
<i>Verviers : 3</i>
<i>Eupen : 1</i>
<i>Aarlen : 1</i>
<i>Marche-en-Famenne : 1</i>
<i>Neufchâteau : 1</i>
<i>Namen : 3</i>
<i>Dinant : 2 »</i>

Justification

L'augmentation du nombre de substituts du procureur du Roi implique l'augmentation du nombre de premiers substituts du procureur du Roi, fixé à 1/3 du cadre de substituts du procureur du Roi.

« Article C. — Le cadre des membres du greffe des tribunaux de première instance, établi dans l'article 1er de la loi du 2 juillet 1975, est modifié comme suit:

<i>Siège Zetel</i>	<i>Greffier en chef Hoofdgriffier</i>	<i>Greffier-chef de service Grieffier-hoofd van dienst</i>	<i>Greffier Griffier</i>	<i>Commis-greffier Klerk-griffier</i>
Anvers. — Antwerpen	1	3	34	15
Malines. — Mechelen	1	1	10	5
Turnhout	1	1	11	5
Bruxelles. — Brussel	1	3	58	26
Louvain. — Leuven	1	2	12	7
Nivelles. — Nijvel	1	1	11	5
Charleroi	1	3	24	12
Mons. — Bergen	1	2	15	7
Tournai. — Doornik	1	1	11	5
Bruges. — Brugge	1	2	17	8
Ypres. — Ieper	1	—	4	—
Courtrai. — Kortrijk	1	2	12	7
Furnes. — Veurne	1	—	4	2
Termonde. — Dendermonde	1	3	18	10
Gand. — Gent	1	3	22	10
Audenarde. — Oudenaarde	1	1	6	3
Huy. — Hoei	1	1	6	3
Liège. — Luik	1	3	30	13
Verviers	1	1	6	3
Eupen	1	—	3	1
Hasselt	1	1	11	6
Tongres. — Tongeren	1	1	9	4
Arlon. — Aarlen	1	1	5	2
Marche-en-Famenne	1	—	4	1
Neufchâteau	1	—	4	1
Dinant	1	1	6	3
Namur. — Namen	1	1	11	4

Justification

Le nombre de greffiers a été augmenté dans le cadre de la procédure « convocation par procès-verbal ».

« Article C. — Le cadre du personnel des tribunaux de police, déterminé dans la loi du 16 juillet 1970, est modifié comme suit:

<i>Siège Zetel</i>	<i>Greffier en chef Hoofdgriffier</i>	<i>Greffier-chef de service Grieffier-hoofd van dienst</i>	<i>Greffier Griffier</i>	<i>Commis-greffier Klerk-griffier</i>
Anvers. — Antwerpen	9	1	8	4
Malines. — Mechelen	2	1	1	1
Lierre. — Lier	1	1	—	1
Turnhout	3	1	2	1

Verantwoording

De verhoging van het aantal substituut-procureurs des Konings houdt de verhoging van het aantal eerste-substituut-procureurs des Konings in, waarvan het aantal op 1/3 van het kader van de substituut-procureurs des Konings wordt vastgesteld.

« Artikel C. — De personeelsformatie van de griffiers van de rechtbanken van eerste aanleg, vastgesteld in artikel 1 van de wet van 2 juli 1975, wordt gewijzigd als volgt:

Verantwoording

Het aantal griffiers werd verhoogd in het kader van de procedure « oproeping bij proces-verbaal ».

« Artikel C. — De personeelsformatie van de politierechtbanken, vastgesteld bij de wet van 16 juli 1970, wordt gewijzigd als volgt:

<i>Siège Zetel</i>	<i>Greffier en chef Hoofdgriffier</i>	<i>Greffier-chef de service Grieffier-hoofd van dienst</i>	<i>Greffier Griffier</i>	<i>Commis-greffier Klerk-griffier</i>
Bruxelles. — Brussel	7	1	7	2
Vilvorde. — Vilvoorde	2	1	1	2
Louvain. — Leuven	1	2	2	1
Nivelles. — Nijvel	2	1	1	2
Charleroi	1	1	5	2
Mons. — Bergen	2	1	2	1
Bruges. — Brugge	4	1	3	2
Courtrai. — Kortrijk	4	1	4	1
Gand. — Gent	6	1	6	2
Termonde. — Dendermonde	2	1	1	1
Alost. — Aalst	1	1	1	1
Saint-Nicolas. — Sint-Niklaas	1	1	5	2
Hasselt	4	1	4	2
Tongres. — Tongeren	3	1	3	2
Namur. — Namen	2	1	2	2
Hal. — Halle	1	1	—	1
Tournai. — Doornik	2	1	1	1
Ypres. — Ieper	1	1	—	1
Furnes. — Veurne	1	1	—	1
Audenarde. — Oudenaarde	1	1	—	1
Huy. — Hoei	1	1	—	1
Verviers	1	1	—	1
Eupen	1	1	—	1
Arlon. — Aarlen	1	1	—	1
Marche-en-Famenne	1	1	—	1
Neufchâteau	1	1	—	1
Dinant	1	1	—	1*

Justification

L'activité des futurs tribunaux de police est basée sur des chiffres globaux qui comprennent, d'une part, le nombre de jugements prononcés en matière de police et, d'autre part, les jugements en matière d'affaires de roulage prononcés par les tribunaux de première instance, les tribunaux de commerce et les justices de paix pour les années 1991 et 1992.

Le cadre du personnel des greffes des tribunaux de police a été établi selon la méthode appliquée lors des révisions antérieures, c'est-à-dire en prenant pour base le nombre de jugements prononcés au cours d'une année entière et en le divisant par un diviseur 650. Le résultat obtenu donne le nombre total d'unités (greffier en chef, greffiers, commis-greffiers, rédacteurs et employés) de chaque greffe.

Un recensement a été organisé auprès des autorités judiciaires pour déterminer le nombre de jugements qui devait être pris en considération.

Pour rendre ce recensement possible, les calculs ont été effectués par arrondissement judiciaire et ont porté sur :

Verantwoording

De activiteit van de toekomstige politierechtbanken wat betreft de magistraten is gestoeld op globale cijfers, die enerzijds het aantal vonnissen geveld in politiezaken omvatten en anderzijds de vonnissen die verband houden met verkeerszaken gewezen door de rechtbanken van eerste aanleg, de rechtbanken van koophandel en de vrederechten voor de jaren 1991 en 1992.

De personeelsformatie van de griffies van de politierechtbanken werd vastgesteld volgens de methode toegepast tijdens de vorige herzieningen, d.w.z. op grond van het aantal uitgesproken vonnissen in de loop van een volledig jaar gedeeld door een deler 650. Het bekomen resultaat geeft het totaal aantal eenheden (hoofdgriffier, griffiers, klerken-griffiers, opstellers en beambten) van elke griffie.

Bij de gerechtelijke overheden werd een telling georganiseerd om het aantal vonnissen te bepalen dat in aanmerking moet worden genomen.

Om deze telling mogelijk te maken, werden de berekeningen per gerechtelijk arrondissement uitgevoerd; zij hadden betrekking op :

I. *Les jugements en matière d'affaires de roulage prononcés par:*

a) *le tribunal de première instance:*

1. *le tribunal correctionnel en matières pénale et civile;*

2. *le tribunal civil;*

b) *le tribunal de commerce;*

c) *les justices de paix.*

II. *Les jugements prononcés en matière de police par:*

a) *les tribunaux de police existants;*

b) *les justices de paix compétentes en matière de police.*

Afin de fixer le nombre de juges, un index d'activité de 2 600 jugements par année par magistrat a été fixé.

MM. Arts et Lallemand déposent les amendements subsidiaires suivants :

« 1° *Après la mention Louvain et Mons, remplacer le chiffre « 2 » par « 3 » dans la colonne « juges. »*

Justification

Le chiffre de la population justifie, dans ces deux arrondissements, que l'on procède à une adaptation.

« 2° *Dans la colonne « commis-greffier », après les mentions Louvain et Mons, remplacer le chiffre « 1 » par « 2. »*

Justification

Le chiffre de la population justifie, dans ces deux arrondissements, que l'on procède à une adaptation.

Cet amendement est la conséquence logique du précédent.

Un membre constate toutefois que, pour l'arrondissement d'Anvers, on a prévu trois nouveaux juges de police, mais aucune extension du cadre du greffe, alors que pour Louvain et Mons, une telle extension a eu lieu.

L'on sait en effet que, dans les grands greffes, des greffiers sont affectés à d'autres tâches que l'assistance aux audiences (comptabilité, tâches administratives,...).

Le ministre répond qu'à Anvers, 7 unités ont été ajoutées au niveau du personnel administratif.

De façon générale, les tâches supplémentaires donneront lieu à du personnel supplémentaire.

I. *Vonnissen met betrekking tot verkeerszaken uitgesproken door:*

a) *de rechtbank van eerste aanleg:*

1. *de correctionele rechtbank in strafzaken en in burgerlijke zaken;*

2. *de burgerlijke rechtbank;*

b) *de rechtbank van koophandel;*

c) *de vrederechten.*

II. *Vonnissen uitgesproken in politiezaken door:*

a) *de bestaande politierechtbanken;*

b) *de vrederechten die bevoegd zijn voor politiezaken.*

Om het aantal rechters te bekomen werd een activiteitsindex van 2 600 vonnissen per jaar per magistraat vastgesteld.

De heren Arts en Lallemand dienen volgende subsidiaire amendementen in :

« 1° *Na de aanduiding Leuven en Bergen, het cijfer « 2 » te wijzigen in cijfer « 3 » in de kolom « rechters. »*

Verantwoording

De bevolkingscriteria verantwoorden voor beide arrondissementen een aanpassing.

« 2° *In de kolom « klerk-griffiers », na de aanduiding Leuven en Bergen, het cijfer « 1 » te wijzigen in een cijfer « 2. »*

Verantwoording

De bevolkingscriteria verantwoorden voor beide arrondissementen een aanpassing.

Dit amendement is het logisch gevolg van het vorige.

Een lid stelt evenwel vast dat voor het arrondissement Antwerpen in drie nieuwe politierechters is voorzien, maar niet in een uitbreiding van de griffie, daar waar voor Leuven en Bergen die uitbreiding wel wordt voorgesteld.

Het is geweten dat in de grote griffies, griffiers nog andere taken hebben dan het bijwonen van de zittingen (boekhouding, administratieve taken,...).

De minister antwoordt dat voor Antwerpen 7 eenheden werden toegevoegd aan het administratief personeel.

Algemeen zullen de bijkomende taken aanleiding geven tot bijkomend personeel.

La commission convient de procéder en temps utile, et après un délai minimum de 2 ans, à une évaluation de l'application et des effets de la législation nouvelle en ce qui concerne non seulement les cadres, mais aussi les autres aspects du projet.

La commission se réserve, en fonction du résultat de cette évaluation, d'apporter, le cas échéant, à la loi les adaptations qui s'avéreraient nécessaires, dans un sens ou dans l'autre.

Pour le surplus, les amendements ne suscitent aucune discussion.

Le sous-amendement du Gouvernement, ainsi que les amendements subsidiaires de MM. Arts et Lallemand sont adoptés par 11 voix et 2 abstentions.

CHAPITRE V

Modifications à la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

Article 43 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Dans l'article 2 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, les mots «à l'exception du ministère public près le tribunal de police» et les mots «et des tribunaux de police» sont supprimés.»

Justification

Les modifications proposées aux articles 2 et 8, § 2, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation complètent l'adaptation de l'article 3 de la même loi visée par la proposition et déjà réalisée dans le projet de loi 653 consacré aux travaux d'intérêt général, adopté par le Sénat (cf. Doc. Sénat n° 653-2 (1992-1993) du 8 juillet 1993 — Rapport de M. Mahoux, pp. 20 et suiv.).

Cette adaptation des articles 2 et 8, § 2, de la loi de 1964 est nécessaire pour qu'elle trouve, au niveau des tribunaux de police, sa pleine application.

Ces modifications étaient d'ailleurs déjà reprises dans le projet de loi relatif aux tribunaux de police [Doc. Sénat, n° 450/1 du 12 juin 1980 (1979-1980)].

Ce texte ne donne pas lieu à discussion.

Il est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts et est adopté par 13 voix contre 4.

* * *

De commissie beslist om ten gepaste tijde en na verloop van minimum twee jaar, de toepassing te beoordelen van de gevolgen van de nieuwe wet, niet alleen vanuit het oogpunt van de personeelsformatie maar ook wat de andere aspecten van het ontwerp betreft.

Afhankelijk van het resultaat van die evaluatie behoudt de commissie zich het recht voor de noodzakelijk blijkende aanpassingen in plus of in min aan de wet aan te brengen.

De amendementen geven geen aanleiding tot verdere besprekking.

Het subamendement van de Regering en de subsidiaire amendementen van de heren Arts en Lallemand worden aangenomen met 11 tegen 4 stemmen, bij 2 onthoudingen.

HOOFDSTUK V

Wijzigingen in de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

Artikel 43 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«In artikel 2 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, worden de woorden «met uitzondering van het openbaar ministerie bij de politierechtbank» en de woorden «en de politierechtbanken» weggelaten.»

Verantwoording

De wijzigingen voorgesteld aan de artikelen 2 en 8, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie vervolledigen de aanpassing van artikel 3 van dezelfde wet, voorzien door het wetsvoorstel en reeds opgenomen in het wetsontwerp 653 betreffende de werken van algemeen nut, aangenomen door de Senaat (cf. Gedr. St., Senaat, nr. 653-2 (1992-1993) dd. 8 juli 1993 — Verslag van de heer Mahoux, blz. 20 e.v.).

Deze wijziging van artikel 2 en artikel 8, § 2, van de wet van 1964 is nodig opdat deze, op het niveau van de politierechtbank, ten volle kan toegepast worden.

Deze wijzigingen waren trouwens reeds vervat in het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken [Gedr. St. Senaat, nr. 450/1, dd. 12 juni 1980 (1979-1980)].

Deze tekst geeft geen aanleiding tot besprekking.

Hij wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

* * *

L'article 9 de la proposition visait à modifier l'article 3 de la loi du 29 juin 1964.

Il était libellé comme suit :

« A l'article 3, premier alinéa, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, les mots «et des tribunaux de police» sont supprimés. »

Un membre souligne que cet amendement est devenu sans objet, en raison de l'approbation par le Sénat du projet de loi relatif aux travaux d'intérêt général.

Le ministre approuve cette déclaration.

Par voie d'amendement, l'auteur de la proposition retire l'article 9 de celle-ci.

Article 44 (article 10 de la proposition)

L'article 10 de la proposition est libellé comme suit :

« A l'article 8, § 2, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, les mots «des tribunaux de police et» sont supprimés. »

Le Gouvernement dépose un amendement libellé comme suit :

« Remplacer l'article 10 de la proposition par la disposition suivante :

« Dans l'article 8, § 2, de la même loi, les mots « à l'exception des tribunaux de police et des tribunaux correctionnels siégeant en degré d'appel » sont supprimés. »

Justification

Voir l'article 43.

Cet amendement n'appelle aucune observation et est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Le Gouvernement a encore déposé un sous-amendement ainsi libellé :

« A l'article 8, § 1er, de la même loi, modifié par la loi du 10 février 1994, entre les alinéas 1er et 2, insérer un nouvel alinéa, rédigé comme suit :

« Toutefois, en cas d'application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, les condamnations antérieurement prononcées pour des faits unis par une même intention délictueuse ne font pas obstacle à l'octroi d'un sursis. »

Justification

Dans la mesure où la réforme de l'article 65 du Code pénal tend à permettre au juge du fond

Artikel 9 van het wetsvoorstel strekte tot de wijziging van artikel 3 van de wet van 29 juni 1964.

Het luidde als volgt :

« In artikel 3, eerste lid, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, worden de woorden « met uitzondering van de politierechtbanken » geschrapt. »

Een lid wijst erop dat dit artikel geen zin meer heeft ingevolge het door de Senaat reeds aangenomen wetsontwerp betreffende de werken van algemeen nut.

De minister valt hem bij.

Bij wijze van amendement trekt de indiener van het wetsvoorstel artikel 9 in.

Artikel 44 (artikel 10 van het wetsvoorstel)

Artikel 10 van het wetsvoorstel luidt als volgt :

« In artikel 8, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, worden de woorden « met uitzondering van de politierechtbanken » geschrapt. »

De Regering dient een amendement in, luidende :

« Artikel 10 van het wetsvoorstel te vervangen door de volgende bepaling :

« In artikel 8, § 2, van dezelfde wet, worden de woorden « met uitzondering van de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken die zitting houden in hoger beroep » weggelaten. »

Verantwoording

Zie artikel 43.

Dit amendement geeft geen aanleiding tot besprekking en wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

De Regering diende eveneens een subamendement in, luidende :

« In artikel 8, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 10 februari 1994, wordt tussen het lid 1 en 2 een nieuw lid toegevoegd luidend als volgt :

« Nochtans, wanneer artikel 65, lid 2, van het Strafwetboek wordt toegepast, vormen de vroegere straffen uitgesproken voor feiten die voortvloeien uit dezelfde misdadige opzet geen beletsel voor het toekennen van een uitstel. »

Verantwoording

In de mate waarin de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek de bodemrechter toelaat om de

d'apprécier la peine la plus adéquate par rapport à un ensemble de faits, il serait anormal qu'il ne puisse pas accorder un sursis en raison d'une peine prononcée antérieurement pour des faits unis par une même intention délictueuse.

Cet amendement rencontre les observations d'un membre concernant les répercussions, au niveau du sursis ou de la probation, de la modification de l'article 65 du Code pénal (voir la discussion de l'art. 45).

Le représentant du ministre cite l'exemple de quelqu'un qui est condamné à 8 mois de prison avec sursis, pour trois vols sur les dix qu'il a effectivement commis.

Indépendamment de la modification apportée par la loi du 20 février 1994, cette peine empêcherait l'octroi d'un nouveau sursis.

Toutefois, le juge, en statuant sur les sept autres effractions et constatant l'unité d'intention, doit pouvoir apprécier les faits dans leur ensemble.

Il ne serait pas opportun d'imposer au juge de prononcer une peine ferme en raison de la condamnation antérieure de 8 mois.

Dans l'exemple cité, il pourra prononcer par exemple une peine de prison de 6 mois avec sursis (ou éventuellement une peine de prison ferme), mais il ne saurait être question de révoquer le sursis.

En réponse à une question d'un membre relative aux peines de substitution, le représentant du ministre déclare que la philosophie du système veut que le juge ajoute une deuxième peine.

S'il prononce une peine avec sursis, il peut l'assortir d'une mesure de probation ou d'un service d'intérêt général, alors que le premier juge ne l'avait pas fait.

Mais le deuxième juge ne peut revenir sur la décision du premier juge.

D'un point de vue technique, il n'est pas nécessaire d'adapter les articles relatifs à la probation, puisqu'il s'agit là de mesures pouvant accompagner le sursis.

Ce qui importe, c'est donc la possibilité d'accorder un deuxième sursis.

En ce qui concerne la suspension, aucune modification n'a été apportée aux textes existants, parce qu'on avait estimé peu probable, voire aberrant, que le deuxième juge, sur la base d'un nombre plus important de faits, accorde le sursis, en sachant que le premier juge avait prononcé une peine qui excluait pour l'avenir qu'une suspension soit accordée.

meest doeltreffende straf toe te passen, rekening houdend met het geheel van de feiten, zou het abnormaal zijn dat hij geen uitstel zou kunnen verlenen wegens een vroeger uitgesproken straf voor feiten verenigd door dezelfde misdadige opzet.

Dit amendement komt tegemoet aan de opmerkingen van een lid over de weerslag van de wijziging van artikel 65 van het Strafwetboek op een maatregel van uitstel of probatie.

De vertegenwoordiger van de minister haalt het voorbeeld aan van iemand die tot een gevangenisstraf van 8 maanden met uitstel is veroordeeld voor drie inbraken op de tien die hij effectief gepleegd heeft (zie de besprekings van artikel 45).

Deze straf, ongeacht de wijziging aangebracht door de wet van 20 februari 1994, zou de toekenning van een nieuw uitstel belemmeren.

Als de rechter zich evenwel over de zeven andere inbraken uitspreekt en als er een eenheid van opzet bestaat, moet men hem toelaten de feiten in hun geheel te beoordelen.

Het zou niet aangewezen zijn dat de rechter wordt verplicht een vaste straf uit te spreken wegens de vroegere veroordeling tot 8 maanden.

In het aangehaalde voorbeeld zal hij bijvoorbeeld een gevangenisstraf van zes maanden met uitstel kunnen uitspreken (of eventueel ook een vaste straf), maar er kan geen sprake zijn van de herroeping van het uitstel.

In antwoord op een vraag van een lid met betrekking tot de alternatieve straffen, stelt de vertegenwoordiger van de minister dat de filosofie van het systeem van die aard is dat de tweede rechter evenueel een straf toevoegt.

Als hij een straf met uitstel uitspreekt, kan hij daar een probatiemaatregel of een dienst in het algemeen belang aan toevoegen, terwijl de eerste rechter dit niet had gedaan.

Maar de tweede rechter kan niet op de beslissing van de eerste rechter terugkomen.

Technisch gezien is het niet nodig de artikelen over probatie aan te passen, vermits het daar gaat om maatregelen die het uitstel kunnen vergezellen.

Het is dus de mogelijkheid om een tweede uitstel toe te kennen die van belang is.

Wat de schorsing betreft heeft men geen wijziging aan de huidige wetgeving aangebracht, omdat men het tamelijk onwaarschijnlijk, zo niet ongerijmd, achtte dat de tweede rechter, op basis van een groter aantal feiten, een schorsing zou toekennen, wetende dat de eerste rechter een straf heeft uitgesproken die het toekennen van een dergelijke schorsing voor de toekomst per definitie onmogelijk maakt.

Un membre estime que cela est parfaitement possible.

Prenons par hypothèse un premier juge qui prononce une peine de deux ans avec sursis.

Le deuxième juge est saisi, au moment où ce délai est déjà écoulé. Ce juge estime que pour les faits « nouveaux » (commis avant les faits sur lesquels le premier juge s'est prononcé), une suspension s'impose en raison de l'effet dissuasif que la mesure pourrait avoir.

De par le prolongement des délais de prescription, il est même possible qu'après expiration du délai de sursis, il y ait de « nouveaux » faits non encore prescrits.

Le représentant du ministre estime que ces exemples sont purement théoriques. Si le deuxième juge estime que la peine prononcée par le premier juge est suffisante, il se contentera de déclarer le prévenu fautif. Sinon, il prononcera une peine avec sursis, s'il veut prendre une mesure dissuasive.

L'amendement et le sous-amendement sont adoptés par 13 voix contre 4, moyennant une légère modification de leur formulation, en vue d'une présentation plus adéquate sur le plan légistique.

CHAPITRE VI

Modifications au Code pénal

Article 45 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 65 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante :

« Article 65. — Lorsqu'un même fait constitue plusieurs infractions ou lorsque différentes infractions soumises simultanément au même juge du fond constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, la peine la plus forte sera seule prononcée.

Lorsque le juge du fond constate que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision définitive rendue sur l'action publique, et d'autres faits, érigés en infraction dont il est saisi et qui, à les supposer établis, sont antérieurs à ladite décision et constituent avec les premières la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il tient compte pour la fixation de la peine, de la ou des peines déjà prononcées. Si celles-ci lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble des infractions, il se prononce sur la culpabilité et renvoie dans sa décision aux peines déjà prononcées. »

Een lid is van mening dat dit perfect mogelijk is.

Stel dat de eerste rechter een straf met uitstel voor twee jaar heeft uitgesproken.

Na het verstrijken van deze termijn wordt de tweede rechter geadieerd; deze is van oordeel dat voor de « nieuwe » feiten (gepleegd vóór deze beoordeeld door de eerste rechter) het aangewezen is een schorsing toe te kennen, omdat deze maatregel een afschrikwekkend effect zou kunnen hebben.

Door de verlenging van de verjaringstermijn is het mogelijk dat zelfs na het verstrijken van de termijn van uitstel, er « nieuwe » feiten zijn die niet verjaard zijn.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat dit louter theoretisch is. Als de tweede rechter oordeelt dat de eerst uitgesproken straf volstaat, zal hij voor een gewone verklaring van schuld kiezen. Zo niet zal hij een straf met uitstel uitspreken, als hij een afschrikwekkende maatregel wil nemen.

Het amendement en het subamendement worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen, mits een lichte wijziging aan de verwoording die vanuit wetgevings-technisch standpunt beter aangepast is.

HOOFDSTUK VI

Wijzigingen in het Strafwetboek

Artikel 45 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 65 van het Strafwetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 65. — Wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert, of wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadige opzet gelijktijdig worden voorgelegd aan eenzelfde feitenrechter, wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken.

Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing over de strafvordering en andere strafbare feiten, waarvoor hij geadieerd is en die, in de veronderstelling dat zij zouden bewezen zijn, aan die beslissing voorafgaan en met de eerste de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadige opzet, houdt hij rekening bij de straftoemeting met de reeds uitgesproken straffen. Indien deze hem voor een juiste beteugeling van al de misdrijven voldoende lijken, spreekt hij zich uit over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen. »

Justification

Une interprétation extensive de l'article 65 du Code pénal, communément qualifiée de « théorie de l'absorption », a pour effet que si l'auteur d'une infraction est jugé pour celle-ci, il ne pourra plus être condamné ultérieurement pour des faits de même nature commis antérieurement à ce jugement. Le développement de procédures rapides risque de multiplier de tels cas, au risque de provoquer l'impunité de nombreux faits.

La portée de l'article 65 du Code pénal doit donc être mieux précisée. Il appartiendra au juge de décider si la peine déjà prononcée doit être considérée comme suffisante pour l'ensemble des faits, ou si les faits antérieurs justifient qu'une peine distincte soit infligée.

L'article 65 du Code pénal visait initialement uniquement le concours idéal d'infractions, c'est-à-dire l'hypothèse dans laquelle un même fait est constitutif de plusieurs infractions.

Le champ d'application de cette disposition a été progressivement étendu à ce que la doctrine a appelé les « infractions collectives », c'est-à-dire les hypothèses dans lesquelles des faits de même nature pénale voire de nature pénale différente ont été accomplis de manière successive mais dans un même but ou avec la même intention délictueuse (voir notamment Cass., 5/9/78, Pas., 79, I, 6; Cass., 12/12/78, Pas., 79, I, 419; Cass., 20/5/80, Pas., 80, I, 1151).

En vertu de cet élargissement du champ d'application de l'article 65 du Code pénal, lorsque le juge constate que des faits commis à des moments différents constituent une infraction collective, ces faits ne peuvent donner lieu qu'à une seule peine.

Cette jurisprudence a eu pour effet de simplifier les règles applicables en cas de concours d'infractions. Elle a cependant entraîné dans le même temps des conséquences qui peuvent se révéler à la fois inacceptables du point de vue de l'exercice de la justice et inéquitables pour les personnes préjudicierées par les infractions. Si, postérieurement à un jugement définitif pour un fait, un fait commis antérieurement à ce jugement et lié au premier fait par une unité d'intention vient à être découvert, cette jurisprudence aura pour conséquence que le fait ayant déjà été jugé, l'exercice de l'action publique sera impossible. L'autorité de la chose jugée attachée au jugement relatif au premier fait s'étend à l'ensemble des faits antérieurs même nouvellement découverts, pourvu qu'ils forment avec le fait déjà jugé une infraction collective (Cass., 10/5/48, Pas., I, 312; Cass., 28/6/77, Pas., I, 1103).

Verantwoording

De ruime interpretatie die aan artikel 65 van het Strafwetboek wordt gegeven, «theorie van de oplorping» genaamd, heeft tot gevolg dat de dader, eens hij voor een misdrijf werd veroordeeld, nadien niet meer kan worden veroordeeld voor feiten van dezelfde aard, gepleegd vóór dit vonnis. De ontwikkeling van snelle procedures dreigt dergelijke gevallen te doen toenemen en zo de straffeloosheid van vele feiten in de hand te werken.

De draagwijdte van artikel 65 van het Strafwetboek moet daarom nader worden gepreciseerd. De rechter zal moeten beslissen of de straf die reeds werd uitgesproken, volstaat voor alle feiten, dan wel of de vroegere feiten nog een afzonderlijke straf rechtvaardigen.

Artikel 65 van het Strafwetboek handelde oorspronkelijk alleen over de ideële samenloop van misdrijven, meer bepaald wanneer één feit verscheidene misdrijven oplevert.

Het toepassingsgebied van deze bepaling werd progressief uitgebreid tot wat de rechtsleer de «collectieve misdrijven» heeft genoemd; dit zijn feiten van dezelfde strafrechtelijke aard of zelfs van verschillende strafrechtelijke aard die achtereenvolgend werden begaan maar met eenheid van doel en van misdaad opzet (zie meer bepaald Cass., 5/9/78, Pas., 79, I, 6; Cass., 12/12/78, Pas., 79, I, 419; Cass., 20/5/80, Pas., 80, I, 1151).

Als gevolg van deze uitbreiding van het toepassingsgebied van artikel 65 van het Strafwetboek, kunnen feiten, gepleegd op verschillende ogenblikken, maar waarvan de rechter vaststelt dat zij een collectief misdrijf vormen, slechts aanleiding geven tot één enkele straf.

Door deze rechtspraak werden de regels die van toepassing zijn bij samenloop van misdrijven, vereenvoudigd. Toch bracht dit tegelijkertijd gevolgen mee, die niet alleen onaanvaardbaar voorkomen uit oogpunt van de rechtvaardigheid, maar ook voor de personen die door die misdrijven worden benadeeld. Wanneer een nieuw feit wordt ontdekt nadat een ander feit, waarmee het door eenheid van opzet is verbonden, reeds aanleiding heeft gegeven tot een definitieve beslissing, en het nieuwe feit gepleegd werd vóór deze beslissing, dan heeft deze rechtspraak tot gevolg dat de strafvordering ten aanzien van dit feit onontvankelijk is geworden, vermits het vastgestelde collectieve misdrijf reeds bestraft werd. Het gezag van het rechterlijk gewijsde, verbonden aan de beslissing over het eerste feit, is van toepassing op alle vooraf gepleegde feiten, ook al werden deze pas later ontdekt, op voorwaarde dat zij met het reeds gevonnisde feit een collectief misdrijf vormen (Cass., 10/5/48, Pas., I, 312; Cass., 28/6/77, Pas., I, 1103).

Afin de distinguer les différents cas d'application de l'actuel article 65 du Code pénal, tel qu'interprété par la doctrine et la jurisprudence, il a paru judicieux de remplacer intégralement cet article par un nouveau texte.

Le premier alinéa du texte en projet confirme les principes applicables en la matière, sur base de la jurisprudence citée ci-dessus. Contrairement à une observation émise par le Conseil d'Etat, le projet de loi n'a pas pour objet de modifier les concepts définis par cette jurisprudence, mais uniquement la portée de leurs effets. Par rapport à la seconde observation du Conseil d'Etat, il convient de préciser que le concept de simultanéité absolue vise bien le cas où plusieurs faits sont soumis au même juge. S'il s'agit de juges différents, on voit mal comment une simultanéité absolue pourrait exister; il y aura matière à application du second alinéa.

Le second alinéa règle l'hypothèse spécifique dans laquelle la théorie dite « de l'absorption » était appliquée. Dans cette hypothèse, le texte en projet laisse à l'appréciation du juge le choix entre deux possibilités :

— soit prononcer une nouvelle peine, tout en devant bien évidemment tenir compte de la ou des peines déjà prononcées pour des faits relevant de la même intention délictueuse;

— soit, si la ou les peines déjà prononcées lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble des infractions, ne pas prononcer de nouvelle peine et se prononcer uniquement sur la culpabilité, ce qui permet de préserver les droits des éventuels préjudiciables.

Il est à noter que dans la première de ces éventualités, il n'y a nullement violation du principe « non bis idem ». En effet, il ne s'agit pas de prononcer une seconde peine pour un même fait, comme le Conseil d'Etat semble l'avoir compris. Au contraire, le juge pourra prononcer une nouvelle peine pour des faits dont la juridiction ayant statué antérieurement n'avait pas connaissance. Que plusieurs infractions constituent la manifestation successive et continue d'une même intention délictueuse ne modifie pas la circonstance qu'il s'agit bien de faits distincts.

Cet amendement est repris tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Un membre rappelle la question qu'il avait formulée (*voir* discussion générale) : l'alinéa deux de l'article 65 entraîne-t-il le passage d'une unité d'intention avec absorption, à un concours de plusieurs délits, avec application de l'article 60.

Om de verschillende toepassingsgevallen van het huidige artikel 65 van het Strafwetboek, zoals uitgelegd door de rechtsleer en de rechtspraak, te kunnen onderscheiden, leek het verstandig dit artikel integraal door een nieuwe tekst te vervangen.

Het eerste lid van de ontworpen tekst bevestigt de principes die in deze materie van toepassing zijn, op basis van de hierboven geciteerde rechtspraak. In tegenstelling tot een opmerking die door de Raad van State werd gemaakt, heeft dit wetsontwerp niet tot doel de concepten die door deze rechtspraak zijn omschreven te wijzigen, maar enkel de draagwijdte van hun gevolgen. In verband met de tweede opmerking van de Raad van State, is het aangewezen te verduidelijken dat het concept van de gelijktijdigheid juist doelt op het geval waarin verscheidene feiten aan dezelfde rechter worden voorgelegd. Wanneer het om verschillende rechters gaat, wordt niet goed ingezien hoe een volledige gelijktijdigheid zou kunnen optreden; er zal reden zijn voor toepassing van het tweede lid.

Het tweede lid regelt de specifieke veronderstelling waarin de zogenoemde theorie van de « opslorping » toegepast wordt. In deze veronderstelling laat de tekst de rechter bij zijn beoordeling de keuze tussen twee mogelijkheden:

— ofwel een nieuwe straf uitspreken, waarbij hij natuurlijk rekening dient te houden met de straf of straffen die reeds werden uitgesproken voor feiten die voortvloeien uit dezelfde misdadige opzet;

— ofwel, indien de straf of straffen die reeds werden uitgesproken voor hem als de juiste bestrafing van het geheel van de misdrijven volstaan, geen nieuwe straf uitspreken en zich uitsluitend uitspreken over de schuld, waardoor de rechten van de eventuele benadeelden worden beveiligd.

Hierbij dient de worden opgemerkt dat bij de eerste mogelijkheid het principe « non bis in idem » geenszins wordt geschonden. Het gaat er immers niet om een tweede straf uit te spreken voor eenzelfde feit, zoals de Raad van State blijkt te hebben begrepen. Integendeel, de rechter zal een nieuwe straf kunnen uitspreken voor feiten waarvan het gerecht dat vroeger uitspraak deed, niet op de hoogte was. Dat verscheidene misdrijven de opeenvolgende en onafgebroken uiting zijn van eenzelfde misdadig opzet verandert niets aan het feit dat het duidelijk gaat om afzonderlijke feiten.

Dit amendement wordt ongewijzigd opgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Een lid herinnert aan zijn vraag (zie algemene besprekking) of men met het tweede lid van artikel 65 overstapt van een eenheid van opzet met opslorping naar een meerdaadse samenloop met toepassing van artikel 60.

Le ministre répond que, comme il ressort de l'alinéa 1er de l'article 65 proposé, ce sont les deux hypothèses qui sont visées.

Dans la première hypothèse visée dans le texte, le fait sera nécessairement jugé par le même juge.

Le membre aimerait aussi connaître la réponse à la question portant sur les mesures que prend le deuxième juge saisi.

S'agit-il d'une mesure distincte ou faut-il considérer qu'elle est cumulative?

En effet, la peine supplémentaire pourrait résulter en un dépassement du seuil prévu pour la probation, le sursis, etc.

Le représentant du ministre répond qu'une mesure de sursis ou de probation ne peut être révoquée que dans l'hypothèse où de nouveaux faits son commis, postérieurs à la première condamnation (*voir* la discussion de l'art. 44).

Le même membre fait encore observer que l'alinéa deux de l'article 65, tel que proposé par le Gouvernement, ne prévoit aucune limitation du quantum de la peine.

A la suite de cette dernière observation, le Gouvernement dépose le sous-amendement suivant:

«A la première phrase de l'alinéa 2 de l'article 65 proposé, ajouter après le mot «prononcées» les mots «le total ne pouvant excéder le maximum de la peine la plus forte.»

Justification

La réforme proposée ne doit pas avoir pour effet indirect d'augmenter le maximum de la peine encourue.

Ceci ne fait que répéter ce qui est prévu dans l'alinéa premier de l'article 65.

Un membre estime que le texte français de l'article proposé est plus clair que le texte néerlandais.

Il propose de mettre un point après les mots «*uitgesproken straffen*» et de faire commencer une nouvelle phrase par les mots «*Het geheel van de straffen met toepassing van dit artikel mag het maximum ...*».

Cette suggestion est adoptée.

L'amendement et le sous-amendement du Gouvernement, ainsi modifiés, sont adoptés par 13 voix contre 4.

De minister antwoordt dat de twee hypothesen worden beoogd, zoals blijkt uit het eerste lid van het voorgestelde artikel 65.

In het eerste geval bedoeld door deze tekst zal het feit noodzakelijkerwijs door eenzelfde rechter worden beoordeeld.

Hetzelfde lid zou ook een antwoord willen krijgen op zijn vraag betreffende de maatregelen die de tweede geadieerde rechter neemt.

Gaat het om een afzonderlijke maatregel of moet hij als cumulatief worden beschouwd?

Men zou immers door de bijkomende straf boven de drempel van de probatie, het uitstel, enz. kunnen komen.

De vertegenwoordiger van de minister antwoordt dat een uitstel of probatiemaatregel slechts kan worden herroepen als na de eerste veroordeling nieuwe feiten worden gepleegd (zie de besprekking van art. 44).

Hetzelfde lid merkt nog op dat het tweede lid van artikel 65, zoals voorgesteld door de Regering, geen beperking van de strafmaat inhoudt.

Ten gevolge van deze laatste opmerking dient de Regering het volgende subamendement in:

«In de eerste zin van het tweede lid van het voorgestelde artikel 65, na de woorden «uitgesproken straffen» de woorden «het geheel van de straffen mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan» toe te voegen.»

Verantwoording

De voorgestelde wijziging kan niet tot onrechtstreeks gevolg hebben dat het maximum van de opgelopen straf wordt verhoogd.

Dit is maar een herhaling van hetgeen in het eerste lid van artikel 65 wordt bepaald.

Een lid is van mening dat de Franse tekst van het voorgestelde artikel duidelijker is dan de Nederlandse tekst.

Het lid stelt voor een punt te zetten achter de woorden «*uitgesproken straffen*» en een nieuwe zin te doen beginnen met de woorden «*Het geheel van de straffen met toepassing van dit artikel mag het maximum ...*».

Deze suggestie wordt aangenomen.

Het amendement en het subamendement van de Regering, aldus gewijzigd, worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Un membre déclare que la rédaction de l'article 65 adopté laisse à désirer sur le plan stylistique. Il propose, dès lors le texte suivant:

«L'article 65 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante:

«Article 65. — Lorsqu'un même fait constitue plusieurs infractions ou lorsque différentes infractions soumises simultanément au même juge du fond constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, la peine la plus forte sera seule prononcée.

Lorsque le juge du fond constate que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision définitive et d'autres faits dont il est saisi et qui, à les supposer établis, sont antérieurs à ladite décision et constituent avec les premières la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il tient compte, pour la fixation de la peine, des peines déjà prononcées. Si celles-ci lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble des infractions, il se prononce sur la culpabilité et renvoie dans sa décision aux peines déjà prononcées. Le total des peines prononcées en application de cet article ne peut excéder le maximum de la peine la plus forte.»

Cette proposition est adoptée à l'unanimité des 13 membres présents.

CHAPITRE VII

Modifications à la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes

Articles 46 à 50 (nouveaux)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

«Modifications à la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes.

«I. A l'article 1er de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, modifié par la loi du 3 août 1919, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 1er est complété par les mots «et aux procureurs du Roi»;

2° dans l'alinéa 2, le mot «leurs» est remplacé par le mot «les».

II. A l'article 2 de la même loi, modifié par les lois des 1er février 1977 et 6 février 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2:

Een lid verklaart dat de redactie van het aangenomen artikel 65 hem vanuit stilistisch oogpunt geen voldoening schenkt. Om die reden doet hij het volgende tekstvoorstel:

«Artikel 65 van het Strafwetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Artikel 65. — Wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert, of wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet gelijktijdig worden voorgelegd aan eenzelfde feitenrechter, wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken.

Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten, waarvoor hij geadviseerd is en die, in de veronderstelling dat zij zouden bewezen zijn, aan die beslissing voorafgaan en met de eerste de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, houdt hij rekening bij de straftoeteming met de reeds uitgesproken straffen. Indien deze hem voor een juiste betrouwbaarheid van al de misdrijven voldoende lijken, spreekt hij zich uit over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen. Het geheel van de straffen uitgesproken met toepassing van dit artikel mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan.»

Dit voorstel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

HOOFDSTUK VII

Wijzigingen in de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden

Artikelen 46 tot en met 50 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

«Wijzigingen in de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

«I. In artikel 1 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, gewijzigd bij de wet van 23 augustus 1919, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt aangevuld met de woorden «en bij de procureurs des Konings.»;

2° in het tweede lid wordt het woord «hunne» vervangen door het woord «de».

II. In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 1 februari 1977 en 6 februari 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt het volgende lid ingevoegd:

« De la même manière, dans les cas où une instruction n'a pas été requise, le procureur du Roi peut, s'il estime qu'il n'y a pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine correctionnelle en raison de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, citer ou convoquer directement le prévenu devant le tribunal correctionnel en énonçant ces circonstances atténuantes ou la cause d'excuse. »;

2° dans l'alinéa 2, qui devient l'alinéa 3, les mots « Le renvoi ne peut toutefois être ordonné en raison de circonstances atténuantes » sont remplacés par les mots « Le renvoi, la citation directe ou la convocation en raison de circonstances atténuantes n'est possible ».

III. L'article 3 de la même loi, modifié par la loi du 1er février 1977, est complété par l'alinéa suivant:

« Il peut cependant décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse s'il est saisi en application de l'article 2, alinéa 2. »

IV. L'article 4 de la même loi, modifié par la loi du 1er février 1977, est complété par l'alinéa suivant:

« De la même manière, dans les cas où une instruction n'a pas été requise, le procureur du Roi peut, s'il estime qu'il n'y a pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine de police en raison de circonstances atténuantes, citer ou convoquer directement le prévenu devant le tribunal de police compétent en énonçant ces circonstances atténuantes. »

V. L'article 5 de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

« Il pourra cependant décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes s'il est saisi en application de l'article 4, alinéa 2. »

Justification

La procédure actuelle, qui implique impérativement l'intervention de la chambre du conseil chaque fois que l'auteur de faits qualifiés crimes doit être déféré au tribunal correctionnel ou que l'auteur de faits qualifiés délits doit être déféré devant le tribunal de police, est excessivement lourde.

Il convient de permettre au ministère public de constater lui-même l'existence de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, lorsqu'il procède à une citation directe ou à une convocation par procès-verbal devant le tribunal correctionnel.

« Indien geen gerechtelijk onderzoek is gevorderd, kan de procureur des Konings, wanneer hij van oordeel is dat er wegens verzachtende omstandigheden of om reden van verschoning geen grond is om een hogere straf te vorderen dan een correctionele straf, de beklaagde evenwel rechtstreeks voor de correctionele rechtbank dagvaarden of oproepen onder vermelding van de verzachtende omstandigheden of van de reden van verschoning. »;

2° in het tweede lid, dat het derde lid wordt, worden de woorden « Verwijzing mag echter wegens verzachtende omstandigheden alleen worden bevolen » vervangen door de woorden « Verwijzing, rechtstreekse dagvaarding of oproeping wegens verzachtende omstandigheden is alleen mogelijk ».

III. Artikel 3 van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 1 februari 1977, wordt aangevuld met het volgende lid:

« Zij kan zich nochtans onbevoegd verklaren ten aanzien van de verzachtende omstandigheden of de grond van verschoning wanneer zij geadieerd wordt met toepassing van artikel 2, tweede lid. »

IV. Artikel 4 van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 1 februari 1977, wordt aangevuld met het volgende lid:

« Evenzo kan de procureur des Konings, indien geen gerechtelijk onderzoek is gevorderd, de beklaagde rechtstreeks voor de bevoegde politierechtbank dagvaarden of oproepen onder vermelding van die verzachtende omstandigheden wanneer hij van oordeel is dat er wegens verzachtende omstandigheden geen grond is om een hogere straf te vorderen dan een politiestraf. »

V. Artikel 5 van dezelfde wet wordt aangevuld met het volgende lid:

« Zij kan zich nochtans onbevoegd verklaren ten aanzien van de verzachtende omstandigheden indien zij geadieerd wordt met toepassing van artikel 4, tweede lid. »

Verantwoording

De huidige procedure, die zonder enige uitzondering de tussenkomst van de raadkamer vereist om de dader van feiten die als misdaden zijn gekwalificeerd, voor de correctionele rechtbank te kunnen dagvaarden, of om de dader van feiten die als wanbedrijven zijn gekwalificeerd, voor de politierechtbank te kunnen dagvaarden, is uitermate log.

Het openbaar ministerie moet zelf het bestaan van verzachtende omstandigheden of van een grond van verschoning kunnen vaststellen, wanneer het overgaat tot een onmiddellijke dagvaarding of een convocatie bij proces-verbaal voor de correctionele rechtbank.

Une solution équivalente doit permettre la saisine directe du tribunal de police par le procureur du Roi lorsqu'en raison de l'existence de circonstances atténuantes, il se justifie d'y déferer l'auteur de faits ressortissant à la compétence du tribunal correctionnel.

L'article 98 de la Constitution dispose notamment que « le jury est établi en toutes matières criminelles ». Dans la mesure où c'est le taux de la peine effectivement infligée qui détermine en définitive le caractère criminel, correctionnel ou de police de la condamnation, on peut considérer que, dès lors que le ministère public lui-même estime qu'il existe des circonstances atténuantes justifiant qu'une peine criminelle soit exclue, on ne se trouve plus en matière criminelle au sens de l'article 98 de la Constitution.

C'est sur base de cette même logique que la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes permet le renvoi du prévenu d'un crime devant le tribunal correctionnel après admission de circonstances atténuantes par la juridiction d'instruction.

Le modification proposée permettra au tribunal qui ne partagerait pas l'opinion du procureur du Roi à l'égard de l'existence de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse de décliner sa compétence.

Ainsi, le principe selon lequel c'est en définitive une juridiction qui reconnaît l'existence des circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse sera sauf. Les intérêts de la partie civile, qui pourraient être lésés par la reconnaissance d'une cause d'excuse, seront également préservés.

Le système actuel, instauré par la loi du 15 mai 1849 sur les cours d'assises, puis repris par la loi du 4 octobre 1867 portant attribution aux cours et tribunaux de l'appréciation des circonstances atténuantes, aujourd'hui appelée « loi sur les circonstances atténuantes », était considéré par ses auteurs comme provisoire, comme en témoignent les documents parlementaires (Exposé des motifs, doc. Chambre n° 161 du 11 mai 1867, rapport de M. Carlier, doc. Chambre n° 177 du 22 mai 1867, rapport de M. Brabanson, doc. Sénat n° 83 du 25 mai 1867, Annales parlementaires, Sénat, séance du 25 mai 1867, pp. 336 et 337).

Dans la mesure où le passage obligé par la chambre du conseil, conçu comme provisoire, est devenu une pure fiction qui, depuis un siècle et demi, ne soulève plus d'objection de principe mais a pour effet de ralentir inutilement la procédure, il s'indique d'éviter ce détour procédurier chaque fois que c'est possible.

Een gelijkaardige oplossing moet aan de procureur des Konings de mogelijkheid bieden om de zaak onmiddellijk aanhangig te maken bij de politierechtbank, wanneer de verdachte van een wanbedrijf wegens het bestaan van verzachtende omstandigheden naar deze rechtbank wordt verwezen.

Artikel 98 van de Grondwet bepaalt dat « de jury bevoegd is in alle criminale aangelegenheden ». Omdat de daadwerkelijk opgelegde straf uiteindelijk bepaalt of een veroordeling in criminale zaken, correctieele zaken of politiezaken werd uitgesproken, kan men zeggen dat, zo het openbaar ministerie zelf vaststelt dat er verzachtende omstandigheden ten gunste van de verdachte bestaan die een veroordeling tot een criminale straf uitsluiten, er dan geen sprake meer kan zijn van een criminale aangelegenheid in de zin van artikel 98 van de Grondwet.

Het is ook op basis van dezelfde logica dat de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, de verwijzing van de verdachte van een misdaad naar de correctieele rechtbank toelaat nadat verzachtende omstandigheden in aanmerking werden genomen door het onderzoeksgerecht.

De voorgestelde wijziging zal het de rechtbank, die het over het bestaan van verzachtende omstandigheden of van een grond van verschoning niet eens zou zijn met de procureur des Konings, mogelijk maken zich onbevoegd te verklaren.

Op die wijze zal het principe dat de rechter het bestaan van verzachtende omstandigheden of van een grond van verschoning moet vaststellen behouden blijven. De belangen van de burgerlijke partij, die zouden kunnen worden geschaad door de erkennung van een grond van verschoning, worden eveneens veilig gesteld.

Het huidige systeem, ingevoerd bij wet van 15 mei 1849 op de hoven van assisen en nadien hernomen door de wet van 4 oktober 1867 houdende de toekenning aan de hoven en rechtbanken van de beoordeling van de verzachtende omstandigheden, vandaag « wet op de verzachtende omstandigheden » genoemd, werd destijds door de wetgever als een voorlopige wet beschouwd; dit blijkt uit de parlementaire stukken. (Memorie van toelichting, doc. Kamer nr. 161 van 11 mei 1867, verslag van de heer Carlier, doc. Kamer nr. 177 van 22 mei 1867, verslag van de heer Brabanson, doc. Senaat nr. 83 van 25 mei 1867, Parlementaire Handelingen, Senaat, zitting van 25 mei 1867, blz. 336 en 337.)

De voorafgaande verplichte behandeling door de raadkamer, die aanvankelijk als een voorlopige regeling werd beschouwd, is een blote fictie geworden, die sinds anderhalve eeuw weliswaar principieel niet meer wordt betwist maar die wel de procedure onnodig vertraagt. Het is daarom aangewezen deze omweg, die de procesvoering vertraagt, te vermijden.

Commentaire des articles à insérer

Article 1er de la loi du 4 octobre 1867

Les modifications proposées à l'article premier de la loi du 4 octobre 1867 tendent à reconnaître aux procureurs du Roi le pouvoir d'apprécier l'existence des circonstances atténuantes.

En ce qui concerne les procureurs du Roi, il ne s'agit cependant que d'une appréciation soumise à vérification des juridictions de fond (*cf.* le commentaire de l'article 3).

Article 2 de la même loi

Il s'agit de mettre l'article 2 de la loi actuelle sur les circonstances atténuantes en concordance avec les principes introduits par la modification de l'article premier de la loi.

1° Par l'insertion d'un nouvel alinéa, le procureur du Roi se voit investi du pouvoir de citer ou convoquer directement l'inculpé devant le tribunal correctionnel en énonçant les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse en raison desquelles il n'y a pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine correctionnelle.

2° Ces nouvelles dispositions nécessitent une adaptation purement technique du deuxième alinéa de l'article 2 de la loi actuelle, qui devient le troisième alinéa.

Article 3 de la même loi

Le texte proposé tend à l'ajout d'un second alinéa à l'article 3 de la loi sur les circonstances atténuantes, afin de préciser que le tribunal correctionnel, devant lequel le prévenu est cité ou convoqué directement par le procureur du Roi parce que celui-ci a estimé qu'il n'y avait pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine correctionnelle en raison de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, peut décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse.

Il sera, certes, sans doute exceptionnel que le cas se présente en ce qui concerne les circonstances atténuantes. Il paraît cependant nécessaire d'insérer cette disposition afin de préserver le principe qui veut que ce soit, en définitive, à une juridiction que revienne le pouvoir de constater l'existence de circonstances atténuantes.

En ce qui concerne la cause d'excuse, s'ajoute à cette raison de principe la nécessité de préserver les droits d'une éventuelle partie civile qui pourrait avoir intérêt à contester l'existence d'une cause d'excuse.

Commentaar bij de in te voegen artikelen

Artikel 1 van de wet van 4 oktober 1867

De wijzigingen voorgesteld aan het eerste artikel van de wet van 4 oktober 1867 strekken tot de erkenning van de bevoegdheid van de procureurs des Konings om het bestaan van verzachtende omstandigheden vast te stellen.

Wat de procureurs des Konings betreft, gaat het slechts om een beoordeling die tot bevestiging wordt voorgelegd aan de bodemrechter, (*cf.* commentaar bij artikel 3).

Artikel 2 van dezelfde wet

Artikel 2 van de huidige wet op de verzachtende omstandigheden wordt in overeenstemming gebracht met de principes die met de wijziging van artikel 1 van deze wet worden ingevoerd.

1° Door de invoeging van een nieuw lid, wordt aan de procureur des Konings de bevoegdheid gegeven de verdachte rechtstreeks te dagvaarden of op te roepen voor de correctionele rechtkbank onder vermelding van de verzachtende omstandigheden of van de grond van verschoning, waardoor geen strengere straf mag uitgesproken worden dan een correctionele straf.

2° Deze nieuwe bepalingen vereisen een louter technische aanpassing van het tweede lid van artikel 2 van de huidige wet, dat het derde lid wordt.

Artikel 3 van dezelfde wet

Met de voorgestelde tekst wordt een tweede lid toegevoegd aan artikel 3 van de wet op de verzachtende omstandigheden om te verduidelijken dat de correctionele rechtkbank haar bevoegdheid kan afwijzen, wanneer de beklaagde rechtstreeks wordt gedagvaard of opgeroepen door de procureur des Konings, omdat deze oordeelde dat, wegens verzachtende omstandigheden of een grond van verschoning, geen strengere straf diende te worden gevraagd dan een correctionele straf.

Het zal ongetwijfeld uitzonderlijk zijn, dat dit zal gebeuren met betrekking tot de verzachtende omstandigheden. Toch lijkt het noodzakelijk deze bepaling in te voegen ter vrijwaring van het principe dat de bevoegdheid om het bestaan van verzachtende omstandigheden vast te stellen, uiteindelijk toekomt aan de rechter.

Wat de grond van verschoning betreft, wordt aan deze principiële reden de noodzaak toegevoegd om de rechten van een eventuele burgerlijke partij te vrijwaren die er belang bij kan hebben het bestaan van een grond van verschoning te bewisten.

Article 4 de la même loi

Le texte proposé tend à permettre au procureur du Roi de citer ou convoquer l'inculpé directement devant le tribunal de police, en énonçant les circonstances atténuantes en raison desquelles il estime n'y avoir pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine de police.

Article 5 de la même loi

Le texte proposé tend à l'introduction dans l'article 5 de la loi sur les circonstances atténuantes d'une disposition de même nature que celle introduite dans l'article 3 de cette même loi.

Ces amendements sont reproduits tels quels dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Lors d'une seconde lecture, ils font l'objet des modifications suivantes :

Article 1er de la loi du 4 octobre 1867 (art. 46 du texte adopté)

Pour mettre le texte en concordance avec celui de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, dans le texte proposé, les mots « *le procureur du Roi* » sont remplacés par les mots « *le ministère public* ».

La même correction est adoptée à l'alinéa nouveau proposé à l'article 4 de la même loi.

Article 2 de la loi du 4 octobre 1867 (art. 47 du texte adopté)

Compte tenu d'une observation faite par un membre et de la jurisprudence actuelle, les mots « *en énonçant* » sont remplacés par les mots « *en indiquant* », pour attirer l'attention sur l'obligation pour le ministère public de définir les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse.

Il ne lui suffira donc pas de renvoyer en termes généraux à l'existence de ces circonstances.

La même correction doit être apportée à l'alinéa nouveau proposé à l'article 4 de la même loi.

Un membre fait observer que la citation directe peut intervenir à l'initiative du ministère public ou de la partie civile.

Or, la partie civile ne saurait invoquer les circonstances atténuantes.

Artikel 4 van dezelfde wet

Met de voorgestelde tekst wordt de procureur des Konings de mogelijkheid geboden om de verdachte rechtstreeks te dagvaarden of op te roepen voor de politierechtbank, door het vermelden van verzachtende omstandigheden, die hem er toe aanzetten geen strengere straf te moeten eisen dan een politiestraf.

Artikel 5 van dezelfde wet

Met de voorgestelde tekst wordt in artikel 5 van de wet op de verzachtende omstandigheden een bepaling ingevoerd van dezelfde aard als deze ingevoerd in artikel 3 van dezelfde wet.

Deze amendementen worden ongewijzigd overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Bij een tweede lezing worden ze gewijzigd als volgt:

Artikel 1 van de wet van 4 oktober 1867 (art. 46 van de aangenomen tekst)

In de voorgestelde tekst worden de woorden « *de procureur des Konings* » vervangen door de woorden « *het openbaar ministerie* », om de tekst in overeenstemming te brengen met deze van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

Dezelfde verbetering moet worden aangebracht in het bij artikel 4 van de wet van 1867 voorgestelde nieuwe lid.

Artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 (art. 47 van de aangenomen tekst)

Rekening houdend met de opmerking die door een lid was geformuleerd en met de thans geldende rechtspraak, worden de woorden « *onder vermelding* » vervangen door de woorden « *met mededeling* », om erop te wijzen dat het openbaar ministerie de verzachtende omstandigheden of de reden van verschoning moet omschrijven.

Een verwijzing in algemene termen naar het bestaan van dergelijke omstandigheden volstaat dus niet.

Dezelfde verbetering moet in het bij artikel 4 van de wet van 1867 voorgestelde nieuwe lid worden aangebracht.

Een lid merkt op dat de « *rechtstreekse dagvaarding* » zowel van het openbaar ministerie als van de burgerlijke partij kan uitgaan.

Welnu, de burgerlijke partij kan de verzachtende omstandigheden niet inroepen.

Le membre propose dès lors de remplacer le texte comme suit:

« 2e Alinéa deux : « La citation directe ou la convocation par le ministère public, ainsi que le renvoi par la chambre du conseil en raison de circonstances atténuantes ne sont possibles... »

Cette suggestion est adoptée.

Article 4 de la loi du 4 octobre 1867 (art. 49 du texte adopté)

Voir les corrections de texte apportées aux articles 1er et 2 de la même loi.

Les amendements du Gouvernement ainsi sous-amendés sont adoptés par 13 voix contre 4.

CHAPITRE VIII

Modifications à d'autres dispositions légales

Article 51 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 65, alinéa 4, du décret du 24 décembre 1811 relatif à l'organisation et au service des états-majors des places, est remplacé par la disposition suivante :

« Les infractions prévues à l'alinéa 1er sont possibles des peines prévues au Code pénal, dans les cas analogues, à savoir : »

Justification

Les modifications proposées par les articles 11 à 17 ne concernent que des adaptations qui n'avaient pas été introduites par la loi du 18 juillet 1991 relative à l'organisation du ministère public auprès des tribunaux de police (Moniteur belge du 26 juillet 1991).

A la demande d'un membre, le ministre déclare que déjà en 1980, le Conseil d'Etat, dans son avis sur le projet de loi relatif aux tribunaux de police, avait suggéré d'introduire la présente modification et aussi les modifications suivantes. Le Gouvernement utilise donc aujourd'hui les textes proposés par le Conseil d'Etat (voir Doc. parl., Sénat, 1979-1980, n° 450-1).

L'amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

Il est adopté par 13 voix contre 4.

Bijgevolg stelt het lid voor de tekst te vervangen als volgt:

« 2e In het tweede lid ... « alleen in de volgende gevallen kan de raadkamer wegens verzachtende omstandigheden verwijzen of het openbaar ministerie rechtstreeks dagvaarden of oproepen... »

Deze suggestie wordt aangenomen.

Artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 (art. 49 van de aangenomen tekst)

Zie de tekstverbeteringen vermeld bij de artikelen 1 en 2 van dezelfde wet.

De aldus gewijzigde amendementen van de Regering worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

HOOFDSTUK VIII

Wijzigingen in andere wetsbepalingen

Artikel 51 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 65, vierde lid, van het Decreet van 24 december 1811 betreffende de organisatie en de dienstregeling van de staf der oorlogsplaatsen wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De misdrijven bedoeld in het eerste lid zijn strafbaar met de straffen voorzien in het Strafwetboek, in soortgelijke gevallen te weten : »

Verantwoording

De wijzigingen die bij de artikelen 11 tot 17 worden voorgesteld betreffen alleen aanpassingen die niet werden ingevoerd door de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de organisatie van het openbaar ministerie bij de politierechtbanken (Belgisch Staatsblad van 26 juli 1991).

Op verzoek van een lid verklaart de minister dat de Raad van State reeds in 1980 in zijn advies over het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken heeft gesuggereerd niet alleen deze maar ook de volgende wijzigingen door te voeren. De Regering maakt thans gebruik van de door de Raad van State voorgestelde teksten (cf. Gedr. St., Senaat, nr. 450-1, 1979-1980).

Het amendement wordt ongewijzigd overgenomen in het syntheseamendement van de heer Arts.

Het wordt aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Article 52 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 9, alinéa 2, de l'arrêté royal du 31 mars 1892 relatif aux enquêtes en matière d'assistance publique est remplacé par la disposition suivante :

« Ces procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Cet amendement n'appelle pas d'observations.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts et adopté par 13 voix contre 4.

Article 53 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 9 de l'arrêté royal du 7 février 1898 qui porte amendement relatif à l'organisation de la police des tramways est remplacé par la disposition suivante :

« Article 9. — Ces procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Un membre demande si le législateur fédéral ne s'engage pas en la matière sur le domaine des compétences régionales. Les articles 6, § 1er, X, 8°, et 11 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles disposent en effet: « *Dans les limites des compétences des régions et des communautés, les décrets peuvent ériger en infraction les manquements à leurs dispositions, par exemple en matière de transport en commun urbain et vicinal, et établir les peines punissant ces manquements.* »

Les dispositions du livre 1er du Code pénal s'appliquent, sauf les exceptions que les décrets peuvent prévoir pour des infractions particulières.

Le ministre répond qu'il n'y a pas en l'occurrence excès de compétence, la justice restant de compétence fédérale.

L'amendement est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Il est adopté par 13 voix contre 4.

Article 54 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 2 de la loi du 4 mai 1900 sur le commerce des bourgeons de résineux, les mots « juges de paix » sont remplacés par les mots « tribunaux de police ». »

Artikel 52 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendment in:

« Artikel 9, tweede lid, van het koninklijk besluit van 31 maart 1892 met betrekking tot de getuigenverhoren inzake openbare onderstand, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Die processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Dit amendement geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt opgenomen in het syntheseamendment van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 53 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendment in:

« Artikel 9 van het koninklijk besluit van 7 februari 1898 houdende reglement betreffende de organisatie van de politie der tramwegen wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 9. — De processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Een lid vraagt of de federale wetgever in deze aangelegenheid niet het bevoegdheidsdomein van de Gewesten betreedt. De artikelen 6, § 1, X, 8°, en 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bepalen immers dat « *binnende grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten, de decreten de niet-naleving van hun bepalingen, bijvoorbeeld inzake het gemeenschappelijke stads- en streekvervoer, strafbaar kunnen stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen.* »

De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek zijn hierop van toepassing, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere inbreuken door een decreet kunnen worden gesteld.

De minister replicaert dat er in voorliggend geval geen bevoegdheidsoverschrijding is. Justitie blijft immers een federale aangelegenheid.

Het amendement wordt ongewijzigd opgenomen in het syntheseamendment van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 54 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendment in:

« In artikel 2 van de wet van 4 mei 1900 op de handel in scheuten van barsbomen, wordt het woord « vrederechters » vervangen door het woord « politierechtbanken ». »

Cet article n'appelle pas de commentaires.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 55 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« L'article 3 de l'arrêté royal du 25 août 1900 relatif à l'exécution de la loi sur le commerce des bourgeons de résineux est remplacé par la disposition suivante :

« Article 3. — Les procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Cet amendement n'appelle pas de commentaires.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 56 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« A l'article 14, alinéa 2, de l'arrêté royal du 29 août 1926 relatif à l'agrération de gardes pour surveiller l'exécution de la loi du 10 mars 1925 sur les distributions d'énergie électrique, les mots « ou à l'officier du ministère public près le tribunal de police suivant leur compétence respective » sont supprimés. »

Le ministre déclare que, dans le texte français, le mot « agrération » doit être remplacé par le mot « agrément ».

Sous réserve de cette correction, l'amendement est reproduit dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Article 57 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant:

« Dans les articles 269, 1, 1°, et 269, 2, 1°, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, modifiés par la loi du 10 octobre 1967, les mots « et les tribunaux de police » sont insérés chaque fois après les mots « justices de paix. »

Ce texte n'appelle pas de commentaires.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 55 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« Artikel 3 van het koninklijk besluit van 25 augustus 1900 dat betrekking heeft op de uitvoering van de wet op de handel in scheuten van harsbomen, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 3. — De processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Dit artikel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 56 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In artikel 14, tweede lid, van het koninklijk besluit van 29 augustus 1926 dat betrekking heeft op de erkenning van de wachters die moeten waken over de uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening, vervallen de woorden « of aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het politierecht, naar gelang hunner bevoegdheid. »

De minister verklaart dat in de Franse tekst het woord « agrération » moet worden vervangen door het woord « agrément ».

Mits deze verbetering wordt het amendement ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Artikel 57 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in:

« In de artikelen 269, 1, 1°, en 269, 2, 1°, van het Wetboek van registratie-, hypothek- en griffierechten, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, worden telkens na het woord « vrederechten » de woorden « en de politierechtbanken » ingevoegd. »

Deze tekst geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Hij wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Article 58 (nouveau)

Le Gouvernement dépose l'amendement suivant :

« A l'article 32, alinéa 3, de la loi du 1er juillet 1954, sur la pêche fluviale sont apportées les modifications suivantes :

1° dans la première phrase, les mots « à l'officier du ministère public compétent » sont remplacés par les mots « au procureur du Roi »;

2° dans la seconde phrase les mots « Si l'officier du ministère public » sont remplacés par les mots « Si le procureur du Roi. »

Justification

Tout comme les articles précédents, il s'agit ici d'une adaptation de texte qui a été perdue de vue à l'occasion des modifications opérées en 1991.

Le texte de l'amendement est d'ailleurs repris d'une proposition de loi de M. Cheron et Mme Aelvoet à ce sujet (Doc. Chambre, n° 670/1, S.E. 1991-1992, du 7 octobre 1992).

Ce texte n'appelle pas de commentaires.

Il est reproduit tel quel dans l'amendement récapitulatif de M. Arts. Le texte est adopté par 13 voix contre 4.

* * *

M. Arts dépose en outre l'amendement suivant :

« A l'article 11 de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats, les mots « jusqu'au 31 décembre 1994 » sont supprimés. »

Justification

Après l'entrée en vigueur de la loi du 18 juillet 1991, les fonctions du ministère public près les tribunaux de police ont été exercées presque entièrement par les soixante-sept substituts nouvellement admis au cadre en remplacement des commissaires de police et des officiers ou agents judiciaires près les parquets.

Actuellement, il ne reste plus que 8,5 fonctions occupées par des membres appartenant au corps de la police judiciaire. Il est indiqué de maintenir cette situation, en tout cas pour ceux qui exercent cette fonction à temps plein. D'autre part, ils ont accumulé au cours des années une expérience spécifique et, d'autre part, durant ces mêmes années, ils ont été coupés de tout contact avec les fonctions de la police judiciaire.

Artikel 58 (nieuw)

De Regering dient het volgende amendement in :

« In artikel 32, derde lid, van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in de eerste zin worden de woorden « aan de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « aan de procureur des Konings »;

2° in de tweede zin worden de woorden « Stelt de ambtenaar van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « Stelt de procureur des Konings. »

Verantwoording

Net zoals in de voorgaande artikelen betreft het hier een aanpassing van de tekst die uit het oog werd verloren bij de wijzigingen doorgevoerd in 1991.

De tekst van het amendement is trouwens deze van een wetsvoorstel van de heer Cheron en mevrouw Aelvoet ter zake (Gedr. St., Kamer, nr. 670/1 B.Z. 1991-1992 d.d. 7 oktober 1992).

Deze tekst geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Hij wordt ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts en aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

* * *

De heer Arts dient nog het volgende amendement in :

« In artikel 11 van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de organisatie van het openbaar ministerie bij de politierechtbanken worden de woorden « tot 31 december 1994 » geschrapt. »

Verantwoording

Na het in voege treden van de wet van 18 juli 1991 werden de functies van het openbaar ministerie bij de politierechtbanken praktisch volledig waargenomen door de 67 nieuw in kader opgenomen substituten ter vervanging van de politiecommissarissen en gerechtelijke officieren of agenten bij de parketten.

Thans blijven er nog 8,5 functies bezet door leden, die behoren tot het korps van de gerechtelijke politie. Zeker voor hen die deze functie nog full-time uitoefenen is het aangewezen deze situatie te handhaven. Enerzijds hebben ze een jarenlange specifieke ervaring opgebouw en anderzijds hebben ze diezelfde jaren contact met de functies in de gerechtelijke politie gemist.

Si on les réaffecte à une fonction au sein du corps de la police judiciaire, compte tenu de leur ancienneté élevée, ils devront souvent diriger des collègues qui ont acquis entre-temps une meilleure expérience que la leur. Cela n'est pas favorable au bon fonctionnement de la police judiciaire.

Il est, dès lors, justifié de maintenir les membres de la police judiciaire qui fonctionnent actuellement à temps plein au titre du ministère public près les tribunaux de police.

Il importe de noter qu'il s'agit là d'une mesure extinctive, qui prend fin lorsque, pour quelque raison que ce soit, l'intéressé n'exerce plus sa fonction.

Il ne peut être pourvu à son remplacement que par un substitut du procureur du Roi.

C'est pourquoi la modification de cadre, telle que proposée par le ministre de la Justice, doit également être maintenue.

Le ministre déclare qu'il n'est pas possible de maintenir les commissaires de police dans leur rôle du ministère public.

La réforme a été décidée à l'unanimité dans le cadre du plan de Pentecôte.

La suppression sera progressive; elle a déjà eu lieu dans plusieurs arrondissements, et a suscité des protestations de la part des intéressés.

Il n'est donc pas possible d'accepter un amendement qui ouvrirait la porte à la prolongation éventuelle des fonctions de ceux qui sont encore en place.

En conséquence, l'amendement est rejeté par 14 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE IX

Modifications à la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Articles 59 à 68 (nouveaux)

Le Gouvernement dépose les amendements suivants:

«I. L'article 3, alinéa 1er, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, modifié par la loi du 23 septembre 1985, est remplacé par l'alinéa suivant:

«La règle énoncée à l'article 2 s'applique également aux justices de paix et aux tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire et dont le ressort est composé exclusivement de communes de la région de langue néerlandaise.»

Wanneer ze terug verwezen worden naar een functie binnen het korps van de gerechtelijke politie zullen ze rekening houdend met hun hoge anciënniteit veelal leiding dienen te geven aan collega's die ondertussen een betere ervaringskennis bezitten. Zulks is niet bevorderlijk voor het goed functioneren van de gerechtelijke politie.

Het is dienvolgens verantwoord om de huidige full-time functionerende leden van de gerechtelijke politie als openbaar ministerie bij de politierechtbanken te behouden.

Er dient te worden gesteld dat zulks een uitdovende regeling is die ophoudt wanneer om welke reden ook, de betrokkenen niet langer de functie uitoefent.

In zijn vervanging kan enkel worden voorzien door een substituut van de procureur des Konings.

Daarom dient de kaderwijziging zoals voorgesteld door de minister van Justitie ook behouden.

De minister stelt dat het onmogelijk is de politiecommissarissen nog verder de rol te laten spelen van het openbaar ministerie.

Die hervorming werd eenparig aangenomen binnen het kader van het Pinksterplan.

De schrapping zal geleidelijk verlopen. In verschillende arrondissementen is dat al gebeurd, wat aanleiding gaf tot protest bij de betrokkenen.

Een amendement dat de mogelijkheid zou openen om de functie van zij die nog in dienst zijn, te verlengen, lijkt dus onaanvaardbaar.

Het amendement wordt verworpen met 14 stemmen bij 3 onthoudingen.

HOOFDSTUK IX

Wijzigingen in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Artikelen 59 tot en met 68 (nieuw)

De Regering dient de volgende amendementen in:

«I. Artikel 3, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij de wet van 23 september 1985, wordt vervangen door het volgende lid:

«De bij artikel 2 vastgestelde regel geldt insgelijks voor de vrederechten en voor de politierechtbanken zitting houdend in de in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde zaken, van het arrondissement Brussel, waarvan het rechtsgebied uitsluitend uit gemeenten bestaat van het Nederlands taalgebied.»

Justification

La législation concernant l'emploi des langues en matière judiciaire doit être adaptée en raison de la réorganisation des tribunaux de police.

Ces adaptations sont opérées conformément à l'esprit de la loi du 15 juin 1935.

L'article 2 de cette loi a trait aux affaires civiles et prévoit que devant les tribunaux de police dont le siège est établi dans la région de langue néerlandaise toute la procédure est faite en néerlandais. Ledit article ne concerne toutefois pas la région de langue néerlandaise dans son ensemble mais seulement les provinces d'Anvers, de Flandre orientale, de Flandre occidentale et de Limbourg ainsi que l'arrondissement de Louvain.

L'article 3, alinéa 1er, de la même loi règle la situation des tribunaux territorialement compétents pour les communes de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles qui appartiennent à la région de langue néerlandaise.

Cette disposition prévoit que la règle énoncée à l'article 2 de la même loi s'applique également aux juridictions citées. En conséquence, la procédure devant ces juridictions est faite en néerlandais, en principe du moins, car il est dérogé à cette règle pour les défendeurs domiciliés dans les communes à facilités (voir infra l'amendement relatif à l'article 7bis de la loi du 15 juin 1935).

Etant donné que le ressort des nouveaux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde se situera en raison de leur compétence territoriale hors de la région visée à l'article 2, il convient de les indiquer à l'article 3, alinéa 1er.

De plus, on évite ainsi que l'article 4 de la même loi soit applicable aux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde. En effet, dans cette hypothèse, qui peut trouver une justification dans le fait qu'il s'agit de tribunaux de première instance dont le siège est établi dans l'arrondissement de Bruxelles, l'acte introductif d'instance devrait être rédigé en français si le défendeur est domicilié dans la région de la langue française, et le demandeur pourrait choisir le français si le défendeur est domicilié dans une commune de l'agglomération bruxelloise ou n'a aucun domicile connu en Belgique (article 4, § 1er, alinéa 2). La procédure pourrait en outre être poursuivie dans la langue choisie par le défendeur, quel que soit le lieu de son domicile (article 4, § 1er, alinéa 3).

Selon la législation actuelle, lesdites parties ont d'autres droits. Les juges de paix de Hal et de Vilvorde siègent en néerlandais (article 3, alinéa 1er, de la loi du 15 juin 1935). Lorsque les parties demandent de commun accord que la procédure soit poursuivie en

Verantwoording

De taalwetgeving betreffende gerechtszaken moet worden aangepast wegens de reorganisatie van de politierechtbanken.

Deze aanpassingen gebeuren in de geest van de wet van 15 juni 1935.

Artikel 2 van deze wet heeft betrekking op de burgerlijke zaken en het bepaalt dat de rechtspleging geheel in het Nederlands wordt gevoerd voor de gerechten die zetelen in het Nederlands taalgebied. Het artikel heeft echter niet op het geheel van het Nederlands taalgebied betrekking maar alleen op de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Limburg en het arrondissement Leuven.

De toestand van de gerechten die territoriaal bevoegd zijn voor de gemeenten van het gerechtelijk arrondissement Brussel die tot het Nederlands taalgebied behoren, wordt geregeld door artikel 3, eerste lid, van dezelfde wet.

Deze bepaling schrijft voor dat de regel van artikel 2 van dezelfde wet insgelijks op genoemde gerechten van toepassing is. Derhalve wordt de rechtspleging voor die gerechten in het Nederlands gevoerd. Ten minste in beginsel, want er is een uitzondering ten aanzien van de verweerders met woonplaats in de faciliteitengemeenten (cf. infra het amendement betreffende artikel 7bis van de wet van 15 juni 1935).

Aangezien de nieuwe politierechtbanken van Halle en Vilvoorde zulke territoriale bevoegdheid zullen krijgen zodat hun rechtsgebied zal liggen buiten het gebied dat in artikel 2 wordt bedoeld, moeten zij in de opsomming van artikel 3, eerste lid, worden vermeld.

Hierdoor wordt ook vermeden dat artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde toepasselijk wordt. Want in die hypothese, die grond kan vinden in de overweging dat het gaat om gerechten van eerste aanleg met zetel in het arrondissement Brussel, zou de akte tot inleiding van het geding in het Frans moeten worden gesteld wanneer de verweerde woonplaats heeft in het Frans taalgebied en zou de eiser het Frans kunnen kiezen indien de verweerde woonachtig is in een gemeente van de Brusselse agglomeratie of in België geen gekende woonplaats heeft (artikel 4, § 1, tweede lid). De rechtspleging zou daarenboven kunnen worden voortgezet in de taal die door de verweerde wordt gewenst en dat ongeacht waar die zijn woonplaats heeft (artikel 4, § 1, derde lid).

Welnu, naar luid van de huidige wetgeving hebben genoemde partijen andere rechten. De vrederechters te Halle en te Vilvoorde houden zitting in het Nederlands (artikel 3, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935). Wanneer de partijen eenstemmig

français ou en allemand, la cause est renvoyée à la juridiction du même ordre la plus proche située dans une autre région linguistique ou à la juridiction du même ordre de cette autre région désignée par le choix commun des parties (article 7, § 1er, alinéa 1er, de la même loi).

Les amendements visent le maintien des droits existants. Pour ce qui regarde les défendeurs qui habitent dans les communes à facilités, il est déposé un amendement modifiant l'article 7bis de la loi du 15 juin 1935 (voir infra).

Les conseils de prud'hommes ne sont plus mentionnés dans le texte de l'article 3, alinéa 1er, de la même loi, étant donné qu'ils ont été supprimés par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire et que le tribunal du travail compétent siège pour tout l'arrondissement de Bruxelles.

« II. L'article 7, § 1^{erbis}, alinéa 1er, modifié par la loi du 9 août 1963, est complété comme suit:

« ou encore par le tribunal de police lorsqu'il connaît des demandes visées à l'article 601bis du Code judiciaire. »

Justification

Le texte de cette disposition est celui de l'article 42, 2°, du projet de loi n° 450.

Cet article règle, en ce qui concerne l'emploi des langues en matière judiciaire, les droits du défendeur demeurant dans une des communes des cantons de Mouscron et de Comines ou dans une des communes du canton de Fouron-Saint-Martin qui doit comparaître devant le tribunal de police de Tournai ou de Tongres pour une action civile. Le tribunal ordonne le renvoi, ainsi qu'il est prévu actuellement pour le tribunal de première instance et le tribunal de commerce qui ont leurs sièges dans ces villes.

« III. A l'article 7bis de la même loi, inséré par la loi du 9 août 1963, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'article actuel devient le paragraphe 1er;

2° l'article est complété par le paragraphe suivant:

« § 2. Les règles énoncées au § 1er s'appliquent également aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire.

Dans ce cas, le juge transmet la cause à un juge nommé au tribunal de police de Bruxelles et également à son tribunal. »

vragen dat de rechtspleging wordt voortgezet in het Frans of het Duits, wordt de zaak verwezen naar het gerecht van dezelfde rang dat in een ander taalgebied is gevestigd en het meest nabij is of naar het gerecht van dezelfde rang uit dat taalgebied, dat door de partijen gezamenlijk wordt gekozen (artikel 7, § 1, eerste lid, van dezelfde wet).

Het doel van de amendementen is het behoud van de thans bestaande rechten. Voor de verweerders die inwoner zijn van de faciliteitengemeenten wordt een amendement ingediend tot wijziging van artikel 7bis van de wet van 15 juni 1935 (cf. infra).

De werkrechtersraden worden niet meer vermeld in de voorgestelde tekst van artikel 3, eerste lid, van dezelfde wet, aangezien zij door de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek zijn opgeheven en de arbeidsrechtbank die bevoegd is voor het gehele arrondissement te Brussel zetelt.

« II. Artikel 7, § 1bis, eerste lid, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1963, wordt aangevuld als volgt:

« dan wel door de politierechtbank, wanneer zij kennis neemt van de vorderingen bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek. »

Verantwoording

De tekst van deze bepaling is overgenomen artikel 42, 2°, van wetsontwerp nr. 450.

Dit artikel regelt inzake het gebruik der talen in rechtszaken de rechten van de verweerder die inwoner is van één van de gemeenten van de kantons Moeskroen en Komen of van één van de gemeenten van het kanton Sint-Martens-Voeren en die in geval van een burgerlijke vordering voor de politierechtbank te Doornik of te Tongeren moet verschijnen. De rechtbank gelast de verwijzing, zoals thans is bepaald voor de rechtbank van eerste aanleg en de rechtbank van koophandel aldaar.

« III. Artikel 7bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 9 augustus 1963, wordt als volgt gewijzigd:

1° het artikel in zijn huidige lezing wordt paragraaf 1;

2° het artikel wordt aangevuld met de volgende paragraaf:

« § 2. De regels omschreven in § 1 zijn eveneens van toepassing op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde, die zitting houden in verband met matières bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek.

In dat geval draagt de rechter de zaak over aan een rechter benoemd in de politierechtbank te Brussel alsook aan zijn rechtbank. »

Justification

Les articles 3, alinéa 1er, et 7bis de la loi du 15 juin 1935 règlent l'emploi des langues pour des procédures faites devant les justices de paix compétentes pour les communes de Drogenbos, de Kraainem, de Linkebeek, de Rhode-Saint-Genèse, de Wemmel et de Wezembeek-Oppem.

La procédure devant les juges de paix siégeant en matière civile est faite en néerlandais. L'article 3, alinéa 1er, actuel de la loi précitée prévoit en effet que la règle énoncée à l'article 2 de la même loi s'applique également aux justices de paix de l'arrondissement de Bruxelles dont le ressort est composé exclusivement de communes flamandes, sises en dehors de l'agglomération bruxelloise; l'article 2 de la même loi dispose que devant les juridictions civiles et commerciales de première instance, et les tribunaux du travail dont le siège est établi dans les provinces d'Anvers, de Flandre occidentale, de Flandre orientale, de Limbourg et dans l'arrondissement de Louvain, toute la procédure en matière contentieuse est faite en néerlandais.

L'article 7bis actuel de la même loi contient une exception à ce principe. Devant les juges de paix des cantons de Kraainem, Rhode-Saint-Genèse et Wolvertem, un défendeur domicilié dans une des communes à facilités peut demander que la procédure introduite en néerlandais soit poursuivie en français.

Le Gouvernement propose que la règle générale énoncée à l'article 2 de la loi du 15 juin 1935 soit d'application pour les futurs tribunaux de police de la région de langue néerlandaise siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire. Conformément à l'article 3, alinéa 1er, de la même loi, cette règle s'appliquera également aux futurs tribunaux de police qui siègent dans lesdites matières et dont le ressort est composé exclusivement de communes flamandes, sises en dehors de l'agglomération bruxelloise.

L'actuel article 7bis, alinéa 1er, de la loi du 15 juin 1935, qui définit les droits des défendeurs domiciliés dans les communes à facilités, a trait uniquement aux justices de paix des cantons de Kraainem, Rhode-Saint-Genèse et Wolvertem. Il ne pourra donc plus être appliqué aux tribunaux de police de Hal et Vilvorde qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire. Dès lors, afin de ne pas priver les défendeurs domiciliés dans les communes à facilités du droit de demander la poursuite de la procédure en français, il est proposé d'ajouter un paragraphe 2 à l'article 7bis pour prévoir que la procédure puisse être poursuivie en français (art. 7bis, § 2, alinéa 1er).

Verantwoording

Artikel 3, eerste lid, en artikel 7bis van de wet van 15 juni 1935 regelen het gebruik der talen voor de rechtsplegingen die worden gevoerd voor de vrederechten bevoegd voor de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

Voor de vrederechters, zitting houdend in burgerlijke zaken, wordt de rechtspleging in het Nederlands gevoerd. Artikel 3, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 bepaalt immers dat de regel van artikel 2 van dezelfde wet insgelijks geldt voor de vrederechten van het arrondissement Brussel, wier rechtsgebied uitsluitend bestaat uit Vlaamse gemeenten gelegen buiten de Brusselse agglomeratie; artikel 2 van dezelfde wet bepaalt dat voor de burgerlijke rechtbanken en rechtbanken van koophandel van eerste aanleg en de arbeidsrechtbanken die hun zetel hebben in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Limburg en in het arrondissement Leuven, de gehele rechtspleging in betwiste zaken in het Nederlands wordt gevoerd.

Artikel 7bis van de wet van 15 juni 1935 maakt daarop een uitzondering. Voor de vrederechters van de kantons Kraainem, Sint-Genesius-Rode en Wolvertem mag een verweerder met woonplaats in een van de faciliteitengemeenten vragen dat de in het Nederlands ingelegeide rechtspleging in het Frans wordt voortgezet.

De Regering stelt voor de algemene regel omschreven in artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 van toepassing te maken op de toekomstige politierechtbanken van het Nederlandse taalgebied die zitting houden in verband met materies bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek. Overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van dezelfde wet, zal deze regel insgelijks gelden voor de toekomstige politierechtbanken die in voornoemde zaken zitting houden en wier rechtsgebied uitsluitend uit Vlaamse gemeenten bestaat gelegen buiten de Brusselse agglomeratie.

Het huidige artikel 7bis, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 dat de rechten van de verweerders met woonplaats in de faciliteitengemeenten omschrijft, heeft uitsluitend betrekking op de vrederechten van de kantons Kraainem, Sint-Genesius-Rode en Wolvertem. Het kan dus niet meer worden toegepast op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde die in de in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde zaken zitting houden. Ten einde de verweerders die hun woonplaats hebben in de faciliteitengemeenten, het recht niet te ontnemen om de voortzetting van de zaak in de Franse taal te verzoezen, wordt voorgesteld artikel 7bis aan te vullen met een § 2, die erin voorziet dat de procedure in de Franse taal kan worden gevoerd (art. 7bis, § 2, eerste lid.).

Comme, d'autre part, le Gouvernement propose de modifier l'article 43, pour que les juges des nouveaux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde ne doivent plus justifier de la connaissance de la langue française, un ou plusieurs juges nommés au tribunal de police de Bruxelles et également au tribunal de police de Hal ou Vilvorde connaîtront de ce type d'affaire. Ce juge ou ces juges, d'office bilingues, se déplaceront au tribunal de Hal ou Vilvorde.

« IV. A l'article 14 de la même loi, modifié par les lois des 9 août 1963 et 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes :

« 1° L'alinéa 4 est remplacé par l'alinéa suivant :

« Si l'affaire est portée directement à l'audience, l'inculpé peut y faire sa demande. Le tribunal ordonne le renvoi devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel dont la langue demandée est la langue véhiculaire et qui est le plus rapproché du domicile de l'inculpé. »

2° A l'alinéa 5, les mots « en matière correctionnelle » sont supprimés.

3° L'alinéa 4 est inséré entre l'avant-dernier et le dernier alinéa. »

Justification

Cette disposition est basée sur l'article 44 du projet de loi n° 450.

Elle modifie l'article 14 de la loi du 15 juin 1935 quant au droit de l'inculpé demeurant dans un des cantons de Mouscron, de Comines ou de Fouron-Saint-Martin de demander le changement de la langue de la procédure au tribunal de police de Tournai ou de Tongres.

Si l'affaire est portée directement devant le tribunal de police ou devant le tribunal correctionnel, la demande sera suivie d'une décision de renvoi au tribunal de police ou au tribunal correctionnel le plus rapproché du domicile de l'inculpé et faisant usage de la langue désirée. Pour le canton de Mouscron, il s'agit du tribunal de police ou du tribunal correctionnel de Courtrai; pour le canton de Comines, des juridictions d'Ypres; pour le canton de Fouron-Saint-Martin, des juridictions de Liège ou de Verviers [voir l'arrêté royal du 30 août 1963 désignant les juridictions devant lesquelles la cause doit être renvoyée en application des articles 9 et 10 de la loi du 9 août 1963 modifiant le ressort territorial de certaines juridictions et modifiant la loi du 21 ventôse an VII relative à l'organisation de la conservation des hypothèques, la loi du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat et la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi

Aangezien de Regering anderzijds voorstelt om artikel 43 in die zin te wijzigen dat de rechters van de nieuwe politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde niet langer het bewijs moeten leveren van de kennis van de Franse taal, zullen dergelijke zaken behandeld worden door één of meer rechters benoemd in de politierechtbank te Brussel, alsook in de politierechtbank te Halle of te Vilvoorde. Deze rechter of rechters die ambtshalve tweetalig zijn, moeten zich naar de rechtbank te Halle of te Vilvoorde begeven.

« iv. In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 augustus 1963 en 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

« 1° Het vierde lid wordt vervangen door het volgende lid :

« Zo de zaak rechtstreeks ter zitting wordt gebracht, zal de verdachte zijn aanvraag op de terechtzitting kunnen doen. De rechtbank gelast de verwijzing naar de politierechtbank of de correctiekele rechtbank die de aangevraagde taal tot voertaal heeft en het dichtst gelegen is bij de woonplaats van de verdachte. »

2° In het vijfde lid worden de woorden « in correctiekele zaken » weggelaten.

3° Het vierde lid wordt geplaatst tussen het voorlaatste en het laatste lid. »

Verantwoording

Deze bepaling is geïnspireerd op artikel 44 van het wetsontwerp nr. 450.

Zij wijzigt artikel 14 van de wet van 15 juni 1935 met betrekking tot het recht van de verdachte met woonplaats in een van de kantons Moeskroen, Komen of Sint-Martens-Voeren om voor de politierechtbanken te Doornik en te Tongeren een taalwijziging te vragen.

Ingeval de zaak rechtstreeks voor de politierechtbank of voor de correctiekele rechtbank wordt gebracht, zal het verzoek een beslissing tot gevolg hebben van verwijzing naar de politierechtbank of de correctiekele rechtbank die als voertaal de aangevraagde taal heeft en het dichtst gelegen is bij de woonplaats van de verdachte. Voor de verdachten uit het kanton Moeskroen is dat de politierechtbank of de correctiekele rechtbank te Kortrijk, voor die uit Komen is het Ieper, voor die uit Sint-Martens-Voeren is het Luik of Verviers [zie het koninklijk besluit van 30 augustus 1963 houdende opgave van de gerechten waarnaar de zaak moet worden verwezen bij toepassing van de artikelen 9 en 10 van de wet van 9 augustus 1963 tot wijziging van het rechtsgebied van sommige gerechten en tot wijziging van de wet van 21 ventôse jaar VII betreffende de inrichting van de bewaring der hypotheken, de wet van 25 ventôse

des langues en matière judiciaire (Moniteur belge du 3 septembre 1963)]. Ce système de renvoi, déjà appliqué pour les tribunaux correctionnels, doit être préféré à celui du changement de langue, parce qu'il est plus respectueux de l'homogénéité linguistique des régions et qu'il confie l'intéressé à une juridiction dont la langue véhiculaire est la sienne propre.

Il reste également loisible à l'inculpé de demander l'emploi de l'autre langue au cours de l'information (voir l'actuel article 14, alinéa 3, de la loi du 15 juin 1935) et le renvoi pendant l'instruction (idem, alinéa 6).

« V. A l'article 15 de la même loi, modifié par les lois des 9 août 1963 et 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes :

- « 1° L'alinéa 1er du texte actuel formera le § 1er.*
- 2° A) L'alinéa 2 du texte actuel formera le § 2.*

B) Le § 2 est complété par l'alinéa suivant :

« Dans ce cas, le juge transmet la cause à un juge nommé au tribunal de police de Bruxelles et également à son tribunal. »

Justification

Le Gouvernement propose une modification de l'article 15, relatif aux matières répressives, pour les mêmes raisons mutatis mutandis que celles exposées pour la modification de l'article 7, § 1^{erbis}, alinéa 1er de la même loi et qui concerne les matières civiles.

« VI. Dans l'article 16, § 2, alinéa 2, de la même loi, les mots « fait sa demande à l'officier du » sont remplacés par les mots « fait sa demande au. »

Justification

Il s'agit simplement d'une modification terminologique dans le but d'exclure toute confusion avec l'officier du ministère public visé dans le passé à l'article 156 du Code judiciaire, lequel a été abrogé par la loi du 18 juillet 1991 modifiant l'organisation du ministère public près les tribunaux de police (Moniteur belge du 26 juillet 1991).

« VII. A l'article 43 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire sont apportées les modifications suivantes :

« 1° le paragraphe 3 est remplacé par la disposition suivante :

« § 3. Aux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde et dans les cantons judiciaires de l'arrondissement de

jaar XI houdende inrichting van het notariaat en de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (Belgisch Staatsblad van 3 september 1963)]. Dit stelsel van verwijzing, dat reeds bestaat voor de correctionele rechtbanken, verdient de voorkeur boven het stelsel van de taalwijziging, omdat het meer strookt met de taalkundige homogelijkheid van de gebieden en aan de verdachte een berechting geeft voor een rechtsinstantie die zijn taal tot voertaal heeft.

De verdachte behoudt eveneens het recht een taalwijziging te vragen tijdens het vooronderzoek (zie huidig artikel 14, derde lid, van de wet van 15 juni 1935) en een verwijzing te vragen tijdens het onderzoek (idem, zesde lid).

« V. In artikel 15 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 augustus 1963 en 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- « 1° Het eerste lid van de huidige tekst wordt § 1.*
- 2° A) het tweede lid van de huidige tekst wordt § 2.*

B) § 2 wordt aangevuld met het volgende lid :

« In dat geval draagt de rechter de zaak over aan een rechter benoemd in de politierechtbank te Brussel, alsook aan zijn rechtbank. »

Verantwoording

Om dezelfde redenen als die aangevoerd voor de wijziging van artikel 7, § 1bis, eerste lid, van deze wet, dat betrekking heeft op de burgerlijke zaken, stelt de Regering de wijziging voor van artikel 15, dat handelt over strafzaken.

« VI. In artikel 16, § 2, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden « de ambtenaar van » geschrapt. »

Verantwoording

Dit is een louter terminologische wijziging ten einde elke verwarring uit te sluiten met de ambtenaar van het openbaar ministerie die voorheen werd bedoeld in artikel 156 van het Gerechtelijk Wetboek, dat is opgeheven bij de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de organisatie van het openbaar ministerie bij de politierechtbanken (Belgisch Staatsblad van 26 juli 1991).

« VII. In artikel 43 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken worden de volgende wijzigingen aangebracht :

« 1° paragraaf 3 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 3. In de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde en in de in artikel 3 bedoelde gerechtelijke

Bruxelles, prévus à l'article 3, nul ne peut être nommé juge de paix, effectif ou suppléant, juge, effectif ou suppléant, au tribunal de police ou juge de complément dans une justice de paix ou un tribunal de police, s'il ne justifie par son diplôme qu'il a subi les examens du doctorat en droit en langue néerlandaise.

2° il est inséré un paragraphe 4bis, rédigé comme suit:

« § 4bis. La règle énoncée au paragraphe 4 ne s'applique pas aux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde.

Pour connaître des cas visés aux articles 7bis, § 2, et 15, alinéa 2, un ou plusieurs juges effectifs et suppléants, ou de complément sont nommés aux tribunaux de police de Bruxelles et de Hal ou Vilvorde; ils justifient, par l'examen mentionné à l'article 43quinquies, de la connaissance de la langue française.»

Justification

Actuellement, le statut linguistique des juges des juridictions mentionnées à l'article 3, c'est-à-dire les juridictions ayant leur siège dans les communes de l'arrondissement de Bruxelles sisées dans la région néerlandaise, est réglé par l'article 43, §§ 3 et 4; les juges justifient d'une part par leur diplôme qu'ils ont subi les examens du doctorat en droit en langue néerlandaise et d'autre part, par l'examen prévu à l'article 43quinquies, de la connaissance de la langue française. Le Gouvernement propose que les juges aux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde ne soient plus soumis à cet examen linguistique. Ceci explique les modifications proposées à l'article 43. Toutefois, puisque, dans les conditions décrites dans les justifications des amendements précédents, la procédure pourra être poursuivie en français, un ou plusieurs juges nommés au tribunal de police de Bruxelles et également au tribunal de police de Hal ou Vilvorde seront saisis de ces affaires.

« VIII. A l'article 53, § 3, de la même loi, modifié par la loi du 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

« 1° l'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant:

« Aux tribunaux de police de Hal et de Vilvorde et dans les cantons judiciaires composés exclusivement de communes de la région de langue néerlandaise, la connaissance de la langue néerlandaise est seule exigée.»

kantons van het arrondissement Brussel, kan niemand tot werkend of plaatsvervangend vrederechter, werkend of plaatsvervangend rechter in een politierechtbank of tot toegevoegd rechter in een vrederecht of een politierechtbank worden benoemd, indien uit zijn diploma niet blijkt dat hij de examens van het doctoraat in de rechten in het Nederlands heeft afgelegd.»

2° er wordt een § 4bis ingevoegd, luidend als volgt:

« § 4bis. De in § 4 omschreven regel is niet van toepassing op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde.

Voor de behandeling van de gevallen bedoeld in de artikelen 7bis, § 2, en 15, tweede lid, worden in de politierechtbanken te Brussel, te Halle of te Vilvoorde een of meer werkende en plaatsvervangende rechters of toegevoegde rechters benoemd, die op grond van het in artikel 43quinquies bedoelde examen het bewijs hebben geleverd van de kennis van de Franse taal.»

Verantwoording

Thans wordt het taalstatuut van de rechters in de gerechten omschreven in artikel 3, te weten de gerechten waarvan de zetel is gevestigd in de gemeenten gelegen in het Nederlandse taalgebied van het arrondissement Brussel, geregeld door artikel 43, §§ 3 en 4. De rechters moeten enerzijds aan de hand van hun diploma het bewijs leveren dat zij de examens van het doctoraat in de rechten in het Nederlands hebben afgelegd en moeten anderzijds door middel van het examen bedoeld in artikel 43quinquies het bewijs leveren van de kennis van de Franse taal. De Regering stelt voor om de rechters in de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde niet langer aan dit taalexamen te onderwerpen. Dit is de reden van de voorgestelde wijziging van artikel 43. Aangezien onder de voorwaarden omschreven in de verantwoordingen betreffende voorgaande amendementen de procedure in het Frans kan worden gevoerd, zullen een of meer rechters benoemd in de politierechtbank te Brussel, alsook in de politierechtbanken te Halle of te Vilvoorde met deze zaken worden belast.

« VIII. In artikel 53, § 3, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

« 1° het tweede lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

« In de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde en in de gerechtelijke kantons die uitsluitend bestaan uit gemeenten van het Nederlandse taalgebied, is alleen de kennis van het Nederlands vereist.»

2° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 2 et 3 :

« Toutefois, le greffier en chef désigne un ou plusieurs greffiers qui assisteront le juge de police de son tribunal aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde dans les cas prévus aux articles 7bis, § 2, et 15, alinéa 2. »

Justification

Pour les mêmes raisons que celles de l'article précédent, il est proposé de modifier l'article 53, § 3, afin qu'il ne soit exigé du greffier du tribunal de Hal et de Vilvoorde que la connaissance de la langue néerlandaise. D'autre part, dans le cas où l'affaire est poursuivie en français, un greffier du tribunal de Bruxelles assistera le magistrat.

Ces amendements sont reproduits tels quels dans l'amendement récapitulatif de M. Arts.

A l'occasion d'une deuxième lecture, les modifications suivantes sont apportées :

a) à la suggestion d'un membre, la modification proposée au 3° de l'amendement IV est insérée au 1°.

Le texte sera alors libellé comme suit :

« 1° l'alinéa 4, qui est inséré entre l'avant-dernier et le dernier alinéa, est remplacé... »

b) au 1° de l'amendement VII, les mots « *du docto-
rat* » sont remplacés par les mots « *de la licence* ».

Un membre demande à quel territoire seront applicables les dispositions proposées.

Le ministre répond ce qui suit :

— Au pénal, le francophone(1) attrait devant un tribunal de police unilingue (compétent pour les communes de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles appartenant à la région de langue néerlandaise, qu'il s'agisse ou non d'une commune à facilités) pourra demander le renvoi à un tribunal de police francophone.

— Au civil, deux hypothèses sont possibles :

— pour les anciennes compétences du juge de paix (en-dessous de 75 000 francs), le francophone (ou néerlandophone) habitant une commune à facilités aura la possibilité de demander la procédure dans sa langue, par désignation d'un juge francophone (ou néerlandophone).

2° tussen het tweede lid en het derde lid wordt het volgende lid ingevoegd :

« De griffier-hoofd van de griffie wijst evenwel één of meer griffiers aan om de politierechter van zijn rechtbank in de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde bij te staan in de gevallen bedoeld in de artikel 7bis, § 2, en 15, tweede lid. »

Verantwoording

Om dezelfde redenen als die aangevoerd in verband met het vorige artikel wordt voorgesteld artikel 53, § 3, in die zin te wijzigen dat de griffier van de rechtbank te Halle en te Vilvoorde alleen het bewijs van de kennis van de Nederlandse taal moet leveren. Bovendien zal een griffier van de rechtbank te Brussel de magistraat bijstaan in geval de zaak in de Franse taal wordt behandeld.

Deze amendementen van de Regering worden ongewijzigd opgenomen in het synthese-amendement van de heer Arts.

Ter gelegenheid van een tweede lezing worden de volgende verbeteringen aangebracht :

a) op suggestie van een lid wordt de wijziging voorgesteld bij het 3° van het amendement IV in het 1° ingevoegd.

De tekst zal luiden als volgt :

« 1° Het vierde lid, dat tussen het voorlaatste en het laatste lid wordt geplaatst, wordt vervangen ... »

b) in het 1° van het amendement VII wordt het woord « *doctoraat* » vervangen door het woord « *licentiaat* ».

Een lid vraagt op welk gebied de voorgestelde bepalingen van toepassing zijn.

De minister antwoord als volgt :

— Op strafrechtelijk vlak, kan een Franstalige(1) die voor een eentalige politierechtbank wordt gedaagd (bevoegd voor gemeenten van het gerechtelijk arrondissement Brussel die tot het Nederlands taalgebied behoren, of het nu om een faciliteitengemeente gaat of niet) vragen om doorverwezen te worden naar een Franstalige politierechtbank.

— Op burgerrechtelijk vlak, zijn er twee mogelijkheden :

— wat de vroegere bevoegdheid van de vrederechter betreft (minder dan 75 000 frank) kan de Franstalige (of de Nederlandstalige) die in een faciliteitengemeente woont de rechtspleging in zijn taal vragen, middels de aanwijzing van een Franstalige (of Nederlandstalige) rechter.

(1) Ou, *mutatis mutandis*, le néerlandophone.

(1) Of, *mutatis mutandis*, een Nederlandstalige.

Ceci se justifie par le fait que ces affaires sont actuellement de la compétence d'un juge bilingue dans les communes à facilités;

— pour les anciennes compétences du tribunal de première instance dans la même matière, la même solution s'applique.

Les francophones des communes sans facilités perdent donc la possibilité de demander la procédure en français, qui existait devant le tribunal de première instance.

Ce changement résulte, non d'une modification de la législation sur l'emploi des langues, mais du transfert de compétences du tribunal de première instance vers le tribunal de police, celui-ci n'étant pas organisé au niveau de l'arrondissement.

Un autre membre demande si par les termes « *au civil* », le ministre vise bien les intérêts civils liés à une infraction.

Le ministre répond par l'affirmative.

Lorsque la demande civile est examinée par le juge pénal, l'hypothèse « *quod plerumque fit* », les règles concernant l'emploi des langues en matière pénale sont applicables.

Il est fait observer que la même solution sera appliquée lorsque la partie civile ne comparaît pas devant le juge au pénal, que ce juge réserve la décision sur les intérêts civils et que la partie civile se représente ultérieurement devant le même juge.

Un membre attire l'attention sur le fait que la partie civile a le choix : ce n'est pas parce que le juge pénal aurait réservé ses intérêts, qu'elle ne pourrait pas saisir un juge civil de sa demande (« *via una electa* »).

Le représentant du ministre fait remarquer que la partie civile a toutefois intérêt à le faire lorsque la procédure pénale se déroule dans sa langue maternelle.

Il rappelle aussi que c'est uniquement dans le cas où le francophone n'habite pas une commune à facilités et dans l'hypothèse d'une demande civile autonome, que le francophone ne pourra pas demander la procédure en français.

Un membre demande ce qui se passera lorsque la procédure pénale se déroule en néerlandais et que la partie civile francophone n'introduit qu'ultérieurement sa demande devant le juge pénal.

Le ministre répond qu'il s'agirait alors d'une affaire purement civile. Ce sont donc les règles du droit commun qui s'appliqueront (en l'occurrence, la langue du défendeur).

Un autre membre demande si une modification de la loi sur l'emploi des langues peut être votée à la majorité simple.

Ce point devra être vérifié.

Die mogelijkheid is verantwoord omdat die zaken nu, in de faciliteitengemeenten, onder de bevoegdheid ressorteren van een tweetalige rechter;

— wat de vroegere bevoegdheid van de rechtbanken van eerste aanleg in deze zaken betreft, kan dezelfde oplossing worden toegepast.

De Franstaligen van de gemeenten waar geen faciliteiten zijn, hebben dus niet langer de mogelijkheid om de rechtspleging in het Frans te vragen, wat wel mogelijk was voor een rechtbank van eerste aanleg.

Die wijziging heeft niets vandoen met een wijziging van de wet op het gebruik der talen, maar is te wijten aan de bevoegdheidsoverdracht van de rechtbank van eerste aanleg naar de politierechtbank, die niet op het niveau van het arrondissement is georganiseerd.

Een ander lid vraagt of de minister met de woorden « *au civil* » wel degelijk bedoelt de burgerlijke belangen die aan een misdrijf gekoppeld zijn.

De minister antwoordt bevestigend.

Wanneer de burgerlijke vordering door de strafrechter behandeld wordt, wat het « *quod plerumque fit* » is, zijn de regels inzake het gebruik der talen in strafzaken van toepassing.

Er wordt opgemerkt dat dezelfde oplossing wordt toegepast indien de burgerlijke partij niet voor de strafrechter verschijnt, deze rechter zijn beslissing over de burgerlijke belangen aanhoudt en de burgerlijke partij nadien voor diezelfde rechter terugkomt.

Een lid wijst erop dat de burgerlijke partij de keuze heeft; het is niet omdat de strafrechter haar belangen heeft aangehouden, dat ze haar vordering niet aan de burgerlijke rechter kan voorleggen (« *via una electa* »).

De vertegenwoordiger van de minister merkt op dat ze er evenwel belang bij heeft als de taal van het strafproces de hare is.

Hij wijst er ook op dat alleen wanneer de Franstalige niet in een gemeente met faciliteiten woont en de burgerlijke vordering autonoom is, deze Franstalige de rechtspleging niet in het Frans kan vragen.

Een lid vraagt wat er gebeurt als het strafproces in het Nederlands is behandeld en de Franstalige burgerlijke partij pas later haar vordering voor de strafrechter indient.

De minister antwoordt dat het dan om een louter burgerlijke zaak gaat. De regels van het gemeen recht (in dit geval : de taal van de verweerder) zijn dus van toepassing.

Een ander lid vraagt of deze wijziging van de wetgeving op het gebruik der talen met gewone meerderheid kan worden gestemd.

Dit punt moet worden nagekeken.

Le ministre rappelle que l'emploi des langues est régi par les lois ordinaires de 1935.

Il croit se souvenir que les dispositions en projet figuraient déjà dans le projet de 1980.

Tenant compte de la discussion générale relative aux modifications à apporter à la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues, M. Arts et consorts déposent les sous-amendements suivants :

«I. A l'article 3 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, modifié par la loi du 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes :

«a) L'alinéa 1er est remplacé par les dispositions suivantes : «la règle énoncée à l'article 2 s'applique également aux justices de paix et, si la demande n'excède pas le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, aux tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du même Code et dont le ressort est composé exclusivement de communes de la région de langue néerlandaise.»

b) L'alinéa 2 est modifié comme suit : «Les mots «et le tribunal de commerce dont le siège est établi à Bruxelles» sont remplacés par les mots «le tribunal de commerce et, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, les tribunaux de police qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire, dont le siège est établi dans l'arrondissement de Bruxelles.»

«II. Il est ajouté un article rédigé comme suit :

«L'article 4, § 1er, de la même loi, modifié par la loi du 10 octobre 1967, est modifié comme suit : «entre les mots «de Bruxelles» et les mots «est réglé comme suit» sont insérés les mots «et, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, devant le tribunal de police de Bruxelles siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du même Code,».

«III. Il est ajouté un article rédigé comme suit :

«L'article 5 de la même loi, abrogé par la loi du 23 septembre 1985, est rétabli dans la rédaction suivante :

«Sauf dans les cas prévus à l'article 3, l'emploi des langues pour la procédure en matière contentieuse devant les tribunaux de police de Hal et de Vilvorde

De minister herinnert eraan dat het gebruik der talen geregeld wordt door de gewone wetten van 1935.

Hij meent zich te herinneren dat de voorgestelde bepalingen al in het ontwerp van 1980 waren opgenomen.

De heer Arts c.s. dienen volgende amendementen in waarin de aan de wet op het gebruik der talen aan te brengen wijzigingen zijn verwerkt :

«I. Aan artikel 3, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij de wet van 23 september 1985, worden volgende wijzigingen aangebracht :

«a) Het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepalingen : «De bij artikel 2 vastgestelde regel geldt insgelijks voor de vrederechten en, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld in artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, niet overschrijdt, voor de politierechtbanken van het arrondissement Brussel die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van hetzelfde Wetboek en wier rechtsgebied uitsluitend uit gemeenten van het Nederlandstalig gewest bestaat.»

b) Het tweede lid wordt gewijzigd als volgt : «De woorden «en de rechtbank van koophandel waarvan de zetel te Brussel is gevestigd» worden vervangen door de woorden «de rechtbank van koophandel en, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld in artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, overschrijdt, de politierechtbanken die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, waarvan de zetel in het arrondissement Brussel is gevestigd.»

«II. Een artikel wordt toegevoegd, opgesteld als volgt :

«Artikel 4, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 10 oktober 1967, wordt gewijzigd als volgt : «tussen de woorden «is gevestigd» en de woorden «geregeld als volgt» worden de woorden «en, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld bij artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, overschrijdt, voor de politierechtbank van Brussel die zitting houdt in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van hetzelfde Wetboek» ingevoegd.»

«III. Een artikel wordt toegevoegd, opgesteld als volgt :

«Artikel 5 van dezelfde wet, opgeheven bij de wet van 23 september 1985, wordt terug opgenomen in de volgende bewoordingen :

«Behoudens de in artikel 3 bedoelde gevallen wordt het gebruik der talen voor geheel de rechtspleging in betwiste zaken voor de politierechtbanken

siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire est réglé comme suit, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du même Code :

L'acte introductif d'instance est rédigé en néerlandais et la procédure est poursuivie dans cette langue, à moins que le défendeur, avant toute défense et toute exception, même d'incompétence, ne demande que la procédure soit poursuivie en français.

Dans ce cas, il est procédé conformément aux dispositions de l'article 4, § 2.

Si le juge fait droit à la demande, il renvoie la cause au tribunal de police de Bruxelles.»

Justification

Les correctifs apportés par les présents sous-amendements ont pour effet, d'une part, d'appliquer les règles en vigueur pour l'emploi des langues devant les juges de paix de l'arrondissement de Bruxelles, devant les tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles statuant en matière civile lorsque le montant de la demande n'excède pas le seuil de compétence du juge de paix, et, d'autre part, d'appliquer les règles en vigueur pour l'emploi des langues devant le tribunal de première instance de Bruxelles, devant les tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles statuant en matière civile lorsque le montant de la demande excède le seuil de compétence du juge de paix.

Un membre souligne que les amendements ont pour but de maintenir le *status quo* en matière linguistique. En effet, le transfert de compétences du tribunal de première instance au tribunal de police entraîne une modification du statut de certains défendeurs en matière civile.

Un autre membre rappelle que le système actuel est le suivant:

1) lorsqu'un habitant de l'une des 6 communes à facilités compareît devant le tribunal de police de Hal ou Vilvoorde, il peut obtenir le changement « interne » de la langue de la procédure, ce qui signifie qu'un juge de police suppléant viendra traiter l'affaire dans la langue en question;

2) s'il s'agit d'un défendeur de l'arrondissement de Bruxelles, qui invoque l'exception linguistique pour un accident survenu à l'intérieur des 19 communes (« *intra muros* »), il pourra demander le renvoi au tribunal de police de Bruxelles.

Un intervenant exprime les doutes quant à l'exactitude des termes « *communes de la région de*

van Halle en Vilvoorde, die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, geregeld als volgt, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld bij artikel 590 van hetzelfde Wetboek overschrijdt:

De akte tot inleiding van het geding wordt in het Nederlands opgesteld en de rechtspleging wordt in deze taal voortgezet, tenzij de verweerde, vóór elk verweer en elke exceptie, zelfs van onbevoegdheid, vraagt dat de rechtspleging in het Frans wordt voortgezet.

In dat geval wordt gehandeld overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, § 2.

Wanneer de rechter de vraag inwilligt, verzendt hij de zaak naar de politierechtbank van Brussel.»

Verantwoording

Door de verbeteringen, aangebracht door deze sub-amendementen, worden enerzijds de regels die thans gelden voor het gebruik der talen voor de vrederechters van het arrondissement Brussel, van toepassing voor de politierechtbanken van het arrondissement Brussel dat uitspraak doet in burgerlijke zaken wanneer het bedrag van de vordering de bevoegdheidsdrempel van de vrederechter niet overschrijdt, en anderzijds de regels die thans gelden voor het gebruik der talen voor de rechtbank van eerste aanleg van Brussel, van toepassing voor de politierechtbanken van het arrondissement Brussel dat uitspraak doet in burgerlijke zaken wanneer het bedrag van de vordering de bevoegdheidsdrempel van de vrederechter overschrijdt.

Een lid onderstreept dat de amendementen tot doel hebben een *status quo* op taalvlak te bewerkstelligen. Het is inderdaad zo dat de bevoegdheidsoverdracht van de rechtbank van eerste aanleg naar de politierechtbank een wijziging tot gevolg heeft van het statuut van een aantal verweerders in burgerlijke zaken.

Een ander lid herinnert dat de regeling nu als volgt werkt:

1) wanneer een inwoner van een van de zes faciliteitengemeenten voor de politierechtbank van Halle of Vilvoorde verschijnt, kan hij de « interne » ruil van de taal van de rechtspleging bekomen, wat inhoudt dat een plaatsvervangend politierechter de zaak in de bedoelde taal zal behandelen;

2) wanneer de verweerde in het arrondissement Brussel woont en de taalexceptie inroeft voor een ongeval binnen de 19 gemeenten (*intra muros*), kan hij de verwijzing naar de politierechtbank van Brussel vragen.

Een lid heeft zijn twijfels of de woorden « *communes de la région de langue néerlandaise* —

langue néerlandaise — gemeenten van het Nederlandstalig gewest», qui figurent à l'article 59, *a*), proposé par l'amendement.

Le même membre suggère que l'on annexe au rapport un tableau indiquant quelles sont exactement les modifications apportées au système actuel de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire.

En ce qui concerne la première observation, le représentant du ministre répond qu'il est en effet souhaitable de respecter dans toute la mesure du possible la terminologie de la loi actuelle. Cependant, ce n'est pas par erreur que l'article 59, *b*), proposé utilise les termes «*dont le siège est établi dans l'arrondissement de Bruxelles — waarvan de zetel in het arrondissement Brussel is gevestigd*» au lieu des termes «*dont le siège est établi à Bruxelles — waarvan de zetel in Brussel is gevestigd*».

En effet, cette terminologie ne vise que le tribunal de commerce, le tribunal de première instance, et le tribunal du travail, dont le siège est évidemment à Bruxelles, alors que la philosophie de l'amendement est de s'appliquer non seulement au tribunal de police de Bruxelles, mais aussi à ceux de Hal et de Vilvorde.

Sinon, une possibilité supplémentaire de demander le changement de langue devant ces tribunaux de Hal et de Vilvorde serait accordée aux francophones, alors qu'en vertu de la loi actuelle, ils ne peuvent pas le demander devant le tribunal de première instance.

A l'alinéa 1er proposé, on assimile les tribunaux de police de Hal et Vilvorde siégeant en matière civile à des justices de paix situées dans des communes de langue néerlandaise sans facilités, lorsque le montant de la demande ne dépasse pas le seuil de compétence du juge de paix.

L'alinéa 2 assimile les tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles (c'est-à-dire les tribunaux de police de Bruxelles, Hal, Vilvorde) aux tribunaux dont le siège se trouve à Bruxelles, lorsqu'ils statuent sur des causes dont le montant dépasse 75 000 francs.

Ce texte vise le cas où le chef de compétence se trouve dans une commune unilingue flamande (ex.: un habitant francophone de Zaventem a un accident à Zaventem : il ne pourra pas demander le changement de langue de la procédure, car il ne pouvait pas le faire auparavant devant le tribunal de première instance. Cette règle doit s'appliquer aussi à Hal et Vilvorde, si l'on veut maintenir le *statu quo*).

Afin d'éviter toute équivoque, à l'article 59, *a*), proposé par l'amendement, les mots «*de communes de la région de langue néerlandaise*» sont remplacés par les mots «*de communes flamandes sis en dehors*

gemeenten van het Nederlandstalig gewest», zoals vermeld in artikel 59, *a*), dat de Regering voorstelt wel de juiste terminologie is.

Hetzelfde lid stelt voor bij het verslag een tabel toe te voegen met de precieze wijzigingen die aan de huidige regeling van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken worden aangebracht.

Wat de eerste opmerking betreft, antwoordt de vertegenwoordiger van de minister dat het inderdaad wenselijk is om zoveel mogelijk de huidige terminologie te behouden. Het is evenwel niet bij vergissing dat in het voorgestelde artikel 59, *b*), de woorden «*dont le siège est établi dans l'arrondissement de Bruxelles — waarvan de zetel in het arrondissement Brussel is gevestigd*» worden gebruikt en niet de woorden «*dont le siège est établi à Bruxelles — waarvan de zetel in Brussel is gevestigd*».

Die terminologie verwijst inderdaad slechts naar de handelsrechtbank, de rechbank van eerste aanleg en de arbeidsrechtbank, die uiteraard in Brussel zijn gevestigd. De bedoeling is dat het amendement niet alleen op de politierechtbank van Brussel, maar ook op de politierechtbanken van Halle en Vilvoorde van toepassing is.

Anders zou er aan de Franstaligen een bijkomende mogelijkheid worden geboden om een wijziging van de taal van de rechtspleging te vragen voor die rechtbanken van Halle en Vilvoorde, daar waar zij dat met toepassing van de huidige wet niet kunnen doen voor de rechbank van eerste aanleg.

In het voorgestelde eerste lid worden de politierechtbanken van Halle en Vilvoorde die in burgerlijke zaken zetelen gelijkgesteld met de vrederechten die gelegen zijn in de Nederlandstalige gemeenten zonder faciliteiten, wanneer het bedrag van de vordering de bevoegdheidsdrempel van de vrederechter niet overschrijdt.

Het tweede lid schakelt de politierechtbanken van het arrondissement Brussel (namelijk de politierechtbanken van Brussel, Halle en Vilvoorde) gelijk met de rechtbanken waarvan de zetel in Brussel is gevestigd, wanneer die uitspraak doen over vorderingen van meer dan 75 000 frank.

Die tekst bedoelt het geval waar de bevoegdheidsregel een eentalige Nederlandstalige gemeente aanwijst (b.v.: een Franstalige inwoner van Zaventem heeft een ongeval in Zaventem : hij kan niet vragen dat de rechtspleging in een andere taal verloopt, omdat hij dat vroeger ook niet kon doen voor de rechbank van eerste aanleg. Indien men pleit voor een *statu quo*, moet die regel ook gelden in Halle en Vilvoorde).

Om elk misverstand te vermijden worden de woorden «*de communes de la région de langue néerlandaise — gemeenten van het Nederlandstalig gewest*» in het bij amendement voorgestelde artikel 59, *a*),

de l'agglomération bruxelloise», qui sont les termes de la loi actuelle et ont donné lieu à une interprétation constante.

Un sénateur a toutefois exprimé des réserves à ce sujet, considérant que les termes «*agglomération bruxelloise*» sont actuellement dépassés.

Les amendements du Gouvernement, ainsi que les sous-amendements de M. Arts sont adoptés par 13 voix contre 4.

CHAPITRE X

Dispositions transitoires

Articles 69 et 70 (nouveau)

Le Gouvernement dépose les amendements suivants :

«I. Les dispositions relatives à la compétence, au ressort et à la procédure contenues dans la présente loi sont applicables :

1° dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire, aux causes qui sont inscrites au rôle du tribunal de police après l'entrée en vigueur de la présente loi conformément au Code judiciaire, quatrième partie, Livre II, titre 1er, Chapitre III;

2° en matière pénale, aux causes dont la juridiction ordonne le renvoi après l'entrée en vigueur de la présente loi ainsi qu'à celles où le prévenu est cité après l'entrée en vigueur de la présente loi, sans que soit intervenue une ordonnance de renvoi.»

Justification

Il convient de savoir clairement à quelles causes la nouvelle législation s'applique en ce qui concerne la compétence et la procédure.

La règle fondamentale est formulée à l'article 3 du Code judiciaire qui prévoit que les lois d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure sont applicables aux procès en cours sans dessaisissement cependant de la juridiction qui, à son degré, en avait été valablement saisie et sauf les exceptions prévues par la loi. Rien n'empêche l'applicabilité immédiate

vervangen door de woorden «*de communes flamandes sis en dehors de l'agglomération bruxelloise — Vlaamse gemeenten gelegen buiten de Brusselse agglomeratie*», namelijk de bewoording van de huidige wet die tot een vaste rechtspraak aanleiding heeft gegeven.

Een senator maakt ter zake voorbehoud, omdat de woorden «*Brusselse agglomeratie*» zijn achterhaald.

De amendementen van de Regering en de subamendementen van de heer Arts worden aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

HOOFDSTUK X

Overgangsbepalingen

Artikelen 69 en 70 (nieuw)

De Regering dient de volgende amendementen in :

«I. De bepalingen betreffende de bevoegdheid, het rechtsgebied en de rechtspleging van deze wet zijn als volgt van toepassing :

1° wat de zaken betreft die in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek worden bedoeld : op de zaken die na de inwerkingtreding van deze wet op de rol van de politierechtbank worden ingeschreven zoals bedoeld in het Gerechtelijk Wetboek, Vierde deel, Boek II, Titel I, Hoofdstuk III;

2° wat de strafzaken betreft : op de zaken waarin het onderzoeksgericht de verwijzing beveelt na de inwerkingtreding van deze wet alsmede op de zaken waarin de beklaagde, zonder dat er een verwijzingsbevel is, wordt gedagvaard na de inwerkingtreding van deze wet.»

Verantwoording

Het komt erop aan duidelijk te weten op welke zaken de bepalingen van de nieuwe wetgeving van toepassing zijn met betrekking tot de bevoegdheid en de rechtspleging.

De basiswetgeving wordt verwoord in artikel 3 van het Gerechtelijk Wetboek dat bepaalt dat de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat die worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn, en behoudens de uitzon-

des dispositions relatives à l'organisation judiciaire dès le moment où la nouvelle loi entre en vigueur, moment qui sera déterminé par le Roi (voir infra).

Par contre, l'application de l'article 3 du Code judiciaire entraînerait des difficultés en matière d'appel. En effet, après l'entrée en vigueur de la nouvelle législation, les cours d'appel ne connaîtront plus des appels contre les jugements prononcés par les tribunaux correctionnels. La raison en est que les nouvelles règles en matière de compétence sont immédiatement applicables aux procès qui sont en cours avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi et qui arrivent en appel. La règle du non-dessaisissement ne vaut en effet qu'à l'égard de la juridiction qui (à son degré) en est saisie au moment de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi. Par conséquent, il résulterait de l'application dudit article 3 une insécurité juridique quant à la compétence en matière d'appel.

Il faut dès lors établir une distinction entre les «nouvelles» causes et les «anciennes» causes, l'ancienne législation restant d'application pour les anciennes causes et la nouvelle législation étant applicable aux nouvelles causes.

L'ancienne législation s'applique aux causes dont le juge est saisi avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, d'une part, en matière civile, par le fait de l'inscription au rôle, et, d'autre part, en matière pénale, par le fait du renvoi ou de la citation. Si ce fait se produit après l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, c'est cette dernière qui est d'application.

«II. Le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi.»

Justification

Cet article mettra le Roi en mesure de mettre en vigueur en premier lieu les dispositions de la présente loi concernant l'organisation judiciaire. Il sera ainsi possible pour assurer l'installation des nouveaux tribunaux d'effectuer d'abord les nominations et de régler les questions matérielles. Les autres dispositions pourront ensuite entrer en vigueur.

Un membre fait observer que le 2° de l'amendement I (qui vise les affaires pénales) vise apparemment tous les cas:

1° dans lesquels un juge d'instruction a déjà été saisi et où la chambre du conseil devra clôturer l'instruction et prendre une décision;

deringen bij de wet bepaald. De Franse tekst luidt: «... sans déssaisissement cependant de la juridiction qui, à son degré, en avait été valablement saisie et sauf exceptions prévues par la loi». Er is geen bezwaar tegen de onmiddellijke toepasselijkheid van de bepalingen inzake de gerechtelijke organisatie vanaf het tijdstip dat de nieuwe wet in werking treedt en dat door de Koning zal worden bepaald (cf. infra).

Daarentegen zou de toepassing van artikel 3 van het Gerechtelijk Wetboek moeilijkheden veroorzaiken. Inderdaad, na de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving zal het hof van beroep geen kennis meer nemen van het hoger beroep ingesteld tegen de vonnissen van de correctionele rechtbank. De reden hiervan is dat op de zaken die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet aanhangig zijn gemaakt en die in hoger beroep komen, onmiddellijk de nieuwe bevoegdheidsregels van toepassing zijn. De regel van de niet-onttrekking geldt immers maar ten aanzien van de rechter waarvoor het geding aanhangig is op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet (à son degré). Er zou derhalve rechtsonzekerheid ontstaan omtrent de bevoegdheid inzake hoger beroep.

Er moet bijgevolg een onderscheid tussen «nieuwe» en «oude» zaken worden gemaakt. Op de oude zaken blijft de oude wetgeving van toepassing, op de nieuwe is de nieuwe wetgeving van toepassing.

Op de zaken die vóór de inwerkingtreding van deze nieuwe wet bij de rechter zijn aangebracht door het feit enerzijds in burgerlijke zaken van de inschrijving op de rol en anderzijds in strafzaken van de verwijzing of de dagvaarding, is de oude wetgeving van toepassing. Valt dit feit voor na de inwerkingtreding van de nieuwe wet dan is deze wet van toepassing.

«II. De Koning stelt voor iedere bepaling van deze wet de datum van inwerkingtreding vast.»

Verantwoording

Dit artikel stelt dat de bepalingen van deze wet in werking zullen treden op de door het Staatshoofd bepaalde data. Aldus zal het mogelijk zijn met het oog op de goede werking van de nieuwe gerechten ter zijner tijd de benoemingen te verrichten en de aangelegenheden van materiële aard te regelen. Daarna zullen de andere bepalingen in werking worden gesteld.

Een lid merkt op dat met het 2° van het amendement I (dat de strafzaken betreft) blijkbaar alle gevallen worden bedoeld:

1° waar een onderzoeksrechter reeds geadieerd is en de raadkamer het onderzoek zal moeten afsluiten en een beslissing nemen,

2° où le juge d'instruction sera désigné après l'entrée en vigueur de la loi.

Le texte tel que présenté donne l'impression que l'on aura le choix entre deux voies pour l'applicabilité de la loi.

Le membre propose dès lors de libeller le 2° de cet article comme suit:

«2° en matière pénale:

a) aux causes où un juge ou une juridiction d'instruction a été saisi, et dont cette dernière juridiction ordonne le renvoi après l'entrée en vigueur de la présente loi;

b) aux causes où aucun juge et/ou juridiction d'instruction n'a été saisi, et où le prévenu est cité après l'entrée en vigueur de la présente loi.»

Cette proposition est adoptée.

Il est souligné que l'amendement I règle les critères d'application de la loi après l'entrée en vigueur de celle-ci, alors que l'amendement II porte sur l'entrée en vigueur.

Un autre membre constate que le 2° de l'amendement I et l'amendement II sont contradictoires, le premier parlant de «l'entrée en vigueur de la présente loi» et le deuxième visant «chacune des dispositions de la présente loi».

Un autre membre explique qu'il s'agit d'une entrée en vigueur en deux étapes: la loi entre en vigueur 10 jours après sa publication au *Moniteur belge*, mais pour chacun des chapitres, il faudra prendre un arrêté royal.

A propos de l'amendement II, un membre déclare être opposé en principe à une délégation générale de pouvoir que le législateur donne au Roi dans cet article concernant l'entrée en vigueur de la loi.

Il estime que le législateur doit prendre ses responsabilités et prévoir un délai dans la loi.

Le représentant du ministre suggère alors de prévoir un *terminus ante quem* (plutôt qu'un délai), la loi devant, pour des raisons pratiques, entrer en vigueur un 1er janvier ou un 1er septembre.

Cette date pourrait être le 1er janvier 1995, certaines dispositions transitoires cessant de produire leurs effets au 31 décembre 1994.

On pourrait en outre nuancer le texte proposé et ne l'appliquer qu'aux dispositions concernant l'organisation judiciaire.

Toutefois, la proposition contient également d'autres dispositions pouvant entrer en vigueur tout de suite.

2° waar een onderzoeksrechter na de inwerkintreding van de wet zal worden aangesteld.

De tekst zoals hij nu voorligt, geeft de indruk dat men twee wegen kan kiezen voor de toepasbaarheid van de wet.

Het lid stelt dus voor het 2° van het artikel te doen luiden als volgt:

«2° wat de strafzaken betreft:

a) op de zaken waar een onderzoeksrechter of een onderzoeksgerecht geadieerd is, en waarin dit laatste de verwijzing beveelt na de inwerkintreding van deze wet;

b) op de zaken waarin geen onderzoeksrechter en/of onderzoeksgerecht geadieerd is, en de beklaagde gedagvaard wordt na de inwerkintreding van deze wet.»

Dit voorstel wordt aangenomen.

Er wordt op gewezen dat het amendement I de toepassingscriteria van de wet na haar inwerkintreding definieert, terwijl het amendement II die inwerkintreding zelf betreft.

Een ander lid stelt vast dat het 2° van het amendement I en het amendement II tegenstrijdig zijn, vermits het eerste de inwerkintreding «van deze wet» vermeldt, terwijl het tweede «iedere bepaling van deze wet» beoogt.

Nog een ander lid licht hierbij toe dat het gaat om een inwerkintreding in twee fasen: de wet geldt 10 dagen na haar publikatie in het *Belgisch Staatsblad*, maar voor ieder hoofdstuk of artikel is er een koninklijk besluit nodig.

In verband met het amendement II stelt een lid dat hij principieel bezwaar heeft tegen de algemene delegatie van macht die de wetgever in dit artikel aan de Koning geeft met betrekking tot de inwerkintreding van de wet.

Het lid is van mening dat de wetgever zijn verantwoordelijkheid moet nemen en een termijn in de wet moet vaststellen.

De vertegenwoordiger van de minister suggereert dan een uiterste datum te bepalen (eerder dan een termijn), omdat de wet (om gemakkelijkheidsredenen) op 1 januari of 1 september in werking moet kunnen treden.

Die datum zou 1 januari 1995 kunnen zijn, vermits een aantal overgangsbepalingen op 31 december 1994 verstrijken.

Men zou bovendien de voorgestelde tekst kunnen nuanceren en hem alleen toepassen op de bepalingen die de gerechtelijke organisatie betreffen.

Het wetsvoorstel bevat evenwel een aantal andere bepalingen die onmiddellijk in werking kunnen treden.

A la suite de ces observations, le ministre propose de rendre applicables immédiatement les dispositions relatives à la correctionnalisation, à la résorption et aux cadres, de même que les dispositions transitoires.

Les autres dispositions (à savoir celles relatives à la compétence et les articles concernant la procédure nouvelle de convocation par procès-verbal) n'entreraient en vigueur que dès que le personnel nécessaire est disponible.

A ce propos, le ministre fait référence, notamment, à la situation à Anvers où il y a actuellement six postes de substitut qui sont vacants.

Il craint qu'il ne dispose pas d'un nombre suffisant de candidatures valables en temps utile.

Les articles suivants pourraient entrer en vigueur tout de suite:

- 14 (les intérêts civils);
- 42 (les cadres);
- 44 (le sursis);
- 45 (l'absorption);
- 46 à 50 (renvoi au tribunal de police et correctionnalisation).

On pourrait permettre au Roi de fixer l'entrée en vigueur «*des autres dispositions*».

Il est proposé de faire une distinction entre les dispositions relatives aux tribunaux de police et les dispositions relatives à la convocation par procès-verbal.

Le ministre suggère de libeller le texte comme suit:

«*A l'exception des articles 14, 42, 44 et 45 à 50, le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi.*»

Après discussion, la liste définitive des dispositions qui entreront immédiatement en vigueur est arrêtée comme suit:

- article 10;
- article 13;
- article 14;
- article 26;
- article 29;
- article 42;
- article 44;
- articles 45 à 50.

Un membre fait observer qu'il ressort de la combinaison des deux amendements que dans le 1° et le 2° du premier amendement, les mots «*après l'entrée en*

Hierbij aansluitend stelt de minister voor de bepalingen over de correctionnalisatie, de opslorping en de personeelsformatie, evenals de overgangsbepalingen onmiddellijk toepasselijk te maken.

De andere bepalingen (namelijk de bevoegdheidsbepalingen en de artikelen betreffende de nieuwe procedure van oproeping bij proces-verbaal) zouden pas in werking treden wanneer men over de nodige personeelsleden zal beschikken.

De minister verwijst hieromtrent onder meer naar de toestand in het arrondissement Antwerpen, waar er zes posten van substituut vacant zijn.

Hij vreest dat hij niet op tijd over genoeg geldige kandidaturen zal beschikken.

De volgende artikelen zouden onmiddellijk in werking kunnen treden:

- 14 (burgerlijke belangen);
- 42 (personeelsformatie);
- 44 (uitstel);
- 45 (opslorping);
- 46 à 50 (politicalisering en correctionnalisatie).

Men zou de Koning de mogelijkheid kunnen geven de datum van de inwerkingtreding van «*de andere bepalingen*» vast te stellen.

Voorgesteld wordt een onderscheid te maken tussen de bepalingen met betrekking tot de politierechtbanken en deze betreffende de oproeping bij proces-verbaal.

De minister suggereert de tekst te doen luiden als volgt:

«*Met uitzondering van de artikelen 14, 42, 44 en 45 tot 50, stelt de Koning voor iedere bepaling van deze wet de datum van inwerkingtreding vast.*»

Na een discussie wordt de lijst van de onmiddellijk inwerkingtredende artikelen als volgt vastgelegd:

- artikel 10;
- artikel 13;
- artikel 14;
- artikel 26;
- artikel 29;
- artikel 42;
- artikel 44;
- de artikelen 45 tot 50.

Een lid merkt op dat uit de combinatie van de twee amendementen blijkt dat in het 1° en het 2° van het eerste amendement, de woorden «*na de inwerking-*

vigueur de la présente loi » devraient être remplacés par les mots « *après l'entrée en vigueur du présent article* ».

La commission se rallie à cette observation.

Sur question d'un membre, le représentant du ministre précise que les dispositions qui entrent immédiatement en vigueur sont celles pour lesquelles il n'existe aucune raison d'attendre et pour lesquelles il n'est pas nécessaire de disposer de moyens matériels supplémentaires.

Il faut procéder aux nominations avant que les tribunaux n'acquièrent leurs nouvelles compétences.

Quant aux nouvelles compétences des tribunaux de police, il faut que l'aspect organisationnel ait préalablement été mis en place. Ce sont donc les articles sur les cadres, et ceux qui sont issus du projet sur l'accélération des procédures pénales, dont l'entrée en vigueur est différée.

Les autres dispositions, telle la modification de l'article 65 du Code pénal, peuvent par contre entrer en vigueur immédiatement.

Un membre demande à quelle date le ministre envisage de faire entrer en vigueur les dispositions relatives aux cadres et à l'accélération des procédures pénales.

Il rappelle que, pour des raisons pratiques, il faudrait choisir un 1er janvier ou un 1er septembre.

Le ministre répond qu'il envisage la date du 1er janvier 1995.

Moyennant les modifications indiquées ci-avant, le premier des deux amendements du Gouvernement est adopté par 13 voix contre 4.

Le second des amendements, sous-amendé comme indiqué ci-dessus, est adopté par 11 voix contre 6.

VII. VOTE FINAL

La proposition de loi amendée est adoptée par 11 voix contre 4 et 2 abstentions.

A la suite de l'adoption de cette proposition, l'ancien projet de loi du Gouvernement est rejeté à l'unanimité des 13 membres présents (*cf.* remarque préliminaire, p. 3).

Le rapport est approuvé à l'unanimité des 13 membres présents.

Le Rapporteur,
Ignace VAN BELLE.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

treding van deze wet » zouden moeten worden vervangen door de woorden « *na de inwerkingtreding van dit artikel* ».

De Commissie sluit zich aan bij deze opmerking.

Op vraag van een lid verduidelijkt de vertegenwoordiger van de minister dat de bepalingen die onmiddellijk in werking treden, die artikelen zijn waarvoor er geen reden is om met de inwerkingtreding te wachten en waarvoor ook niet eerst de nodige bijkomende materiële middelen moeten beschikbaar zijn.

De benoemingen moeten worden gedaan vóór de politierechtbanken hun nieuwe bevoegdheden gaan uitoefenen.

Wat de nieuwe bevoegdheden van de politierechtbanken betreft, moet eerst het organisatorisch aspect ten uitvoer worden gelegd. De inwerkingtreding wordt dus uitgesteld voor de artikelen die betrekking hebben op de personeelsformatie en de artikelen die ontleend werden aan het ontwerp betreffende de versnelling van de strafrechtspleging.

De overige artikelen, onder meer artikel 65 van het Strafwetboek, kunnen evenwel onmiddellijk in werking treden.

Een lid vraagt tegen wanneer de minister verwacht dat hij de bepalingen betreffende de personeelsformatie en de versnelling van de strafrechtspleging in werking zal kunnen laten treden.

Hij brengt in herinnering dat om redenen van praktische aard die datum op 1 januari of op 1 september zou moeten worden bepaald.

De minister antwoordt dat hij 1 januari 1995 voor ogen heeft.

Met de hoger vermelde wijzigingen wordt het eerste amendement van de Regering aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.

Het tweede amendement, zoals gesubamendeerd, wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

VII. EINDSTEMMING

Het gewijzigde voorstel van wet wordt aangenomen met 11 tegen 4 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Ingevolge de goedkeuring van dit wetsvoorstel wordt het vroegere ontwerp van wet van de Regering verworpen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden (*cf.* voorafgaande opmerking, blz. 3).

Het verslag wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Ignace VAN BELLE.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

TABLES DE CONCORDANCE

I. Article du texte adopté	Article de la proposition de loi
1	
2	
3	
4	
5	1
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	3
21	
22	
23	
24	4
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	5
36	2
37	6
38	7
39	
40	
41	8
42	
43	
44	10
45	
46	
47	
48	
49	
50	
51	
52	

CONCORDANTIETABELLEN

I. Artikel van de aangenomen tekst	Artikel van het wetsvoorstel
1	
2	
3	
4	
5	1
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	3
21	
22	
23	
24	4
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	5
36	2
37	6
38	7
39	
40	
41	8
42	
43	
44	10
45	
46	
47	
48	
49	
50	
51	
52	

I. Article du texte adopté	Article de la proposition de loi	—	I. Artikel van de aangenomen tekst	Artikel van het wetsvoorstel	—
		—			—
53			53		
54			54		
55			55		
56			56		
57			57		
58			58		
59			59		
60			60		
61			61		
62			62		
63			63		
64			64		
65			65		
66			66		
67			67		
68			68		
69			69		
70			70		
		—			—
1		5	1		5
2		36	2		36
3		20	3		20
4		24	4		24
5		35	5		35
6		37	6		37
7		38	7		38
8		41	8		41
9		—	9		—
10		44	10		44

TEXTE ADOPTÉ

Proposition de loi relative aux tribunaux de police et portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale

(*nouvel intitulé*)

CHAPITRE Ier

**Modifications
au Code d'instruction criminelle**

Article premier

L'article 22 du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est remplacé par la disposition suivante:

« Article 22. — Les procureurs du Roi sont chargés de la recherche et de la poursuite des infractions dont la connaissance appartient aux cours d'assises, aux tribunaux correctionnels et aux tribunaux de police, sauf, pour ces deux dernières juridictions, lorsque l'action publique est confiée à l'auditeur du travail. »

Art. 2

L'article 23, alinéa premier, du même Code, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est remplacé par la disposition suivante:

« Sont également compétents pour exercer les attributions fixées par l'article 22, le procureur du Roi du lieu de l'infraction, celui de la résidence de l'inculpé et celui du lieu où l'inculpé pourra être trouvé. »

Art. 3

L'article 129, alinéa premier, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

« S'ils sont d'avis que le fait n'est qu'une simple contravention de police ou l'un des délits prévus à l'article 138, l'inculpé sera renvoyé devant le tribunal de police. »

Art. 4

A l'article 130 du même Code, les mots « à l'exception du cas prévu à l'article 129, alinéa 1er » sont insérés après les mots « peines correctionnelles ».

AANGENOMEN TEKST

Voorstel van wet betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafwetgeving

(*nieuw opschrift*)

HOOFDSTUK I

**Wijzigingen
in het Wetboek van Strafvordering**

Artikel 1

Artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 22. — De procureurs des Konings zijn belast met de opsporing en de vervolging van de misdrijven waarvan de bevoegdheid aan de hoven van assisen, de correctionele rechtbanken of aan de politierechtbanken behoort, behalve voor de twee laatstgenoemde gerechten, wanneer de strafvordering aan de arbeidsauditeur is opgedragen. »

Art. 2

Artikel 23, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Tot het uitoefenen van de ambtsverrichtingen bepaald in artikel 22 zijn gelijkelijk bevoegd de procureur des Konings van de plaats van het misdrijf, die van de verblijfplaats van de verdachte en die van de plaats waar de verdachte kan worden gevonden. »

Art. 3

Artikel 129, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepalingen vervangen:

« Indien zij van oordeel zijn dat het feit slechts een overtreding of een van de in artikel 138 bedoelde wanbedrijven is, wordt de verdachte naar de politierechtbank verwezen. »

Art. 4

In artikel 130 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « behoudens het geval bedoeld in artikel 129, eerste lid » ingevoegd tussen de woorden « wordt de verdachte » en « naar de correctionele rechtbank verwezen ».

Art. 5

A l'article 138 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° le 6° est remplacé par la disposition suivante:

«6° des infractions aux lois et règlements sur les barrières, les services publics et réguliers du transport en commun par terre ou par eau, la voirie par terre ou par eau, et le roulage;»;

2° le 6^{obis} est remplacé par la disposition suivante:

«6^{obis} des délits prévus aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal, lorsque l'homicide, les coups ou blessures résultent d'un accident de la circulation;»;

3° il est inséré au même article un 6ter, rédigé comme suit:

«6ter des délits définis à l'article 22 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs;».

Art. 6

L'article 145, alinéa 1er, du même Code est remplacé comme suit:

«Les citations pour contravention ou délit relevant de la compétence du tribunal de police seront faites à la requête du ministère public ou de la partie civile.»

Art. 7

L'article 152 du même Code, modifié par les lois du 16 février 1961 et du 20 décembre 1974, est remplacé par les dispositions suivantes:

«Article 152. — § 1er. Le prévenu, la partie civilement responsable et la partie civile comparaîtront en personne ou par un avocat.

§ 2. Toutefois, le prévenu comparaît en personne s'il est poursuivi pour:

1° homicide involontaire;

2° délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures, ou pour avoir causé ou occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue, résultant de l'usage de drogues, de produits hallucinogènes ou de médicaments, ou de la consommation de boissons alcooliques.»

Art. 5

In artikel 138 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het 6° wordt vervangen door de volgende bepaling:

«6° van de misdrijven omschreven in de wetten en verordeningen op de barelen, de openbare en geregelde diensten van gemeenschappelijk vervoer te land en te water, de wegen te land en te water en het wegverkeer;»;

2° het 6^{obis} wordt vervangen door de volgende bepaling:

«6^{obis} van de wanbedrijven omschreven in de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek, wanneer de doding, de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval;»;

3° in hetzelfde artikel wordt een 6ter ingevoegd, luidende:

«6ter van de wanbedrijven omschreven in artikel 22 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen;».

Art. 6

Artikel 145, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen als volgt:

«Dagvaardingen wegens overtreding of wegens een wanbedrijf dat tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoort, geschieden op verzoek van het openbaar ministerie of van de burgerlijke partij.»

Art. 7

Artikel 152 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 16 februari 1961 en 20 december 1974, wordt vervangen door de volgende bepalingen:

«Artikel 152. — § 1. De beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de burgerlijke partij verschijnen persoonlijk of in de persoon van een advocaat.

§ 2. De beklaagde verschijnt nochtans in persoon indien hij wordt vervolgd wegens:

1° onopzettelijke doding;

2° het plegen van een vluchtmisdrijf na een ongeval waarbij aan een andere persoon slagen of verwondingen zijn toegebracht, of het veroorzaken van een ongeval met dezelfde gevolgen terwijl betrokkenen in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat verkeert ten gevolge van het gebruik van verdovende middelen, van hallucinogenen, van geneesmiddelen, of van alcoholhoudende dranken.»

Le tribunal pourra toujours autoriser la représentation du prévenu qui justifie de l'impossibilité de comparaître en personne.

§ 3. En tout état de cause, le tribunal pourra, sans que sa décision puisse être l'objet d'aucun recours, ordonner la comparution en personne.

Le jugement ordonnant cette comparution sera signifié à la partie qu'il concerne à la requête du ministère public, avec citation à comparaître à la date fixée par le tribunal.

§ 4. Sans préjudice des dispositions du § 2, alinéa 2, il sera statué par défaut s'il n'est pas déféré à l'obligation de comparaître en personne, prévue au § 2 ou au § 3. »

Art. 8

L'article 160 du même Code est complété par la disposition suivante:

«sans préjudice des compétences prévues à l'article 138.»

Art. 9

Dans l'article 161 du même Code, les mots «de contravention de police» sont remplacés par les mots «d'infraction relevant de sa compétence».

Art. 10

L'article 182 du même Code, modifié par la loi du 10 juillet 1967, est complété par les mots «, soit par la convocation de l'inculpé par procès-verbal, conformément à l'article 216^{quater}.»

Art. 11

A l'article 202, 4°, du même Code, modifié par les lois des 1er mai 1849 et 10 juillet 1967, les mots «ou le tribunal» sont supprimés.

Art. 12

L'article 202, 5°, du même Code, modifié par les lois des 1er mai 1849 et 10 juillet 1967, est remplacé par le texte suivant:

«5° selon le cas au procureur du Roi ou à l'auditeur du travail.»

De rechtbank kan altijd toestaan dat de beklaagde zich laat vertegenwoordigen wanneer hij aantoont dat het hem onmogelijk is persoonlijk te verschijnen.

§ 3. In elke stand van het geding kan de rechtbank de persoonlijke verschijning bevelen, zonder dat tegen haar beslissing enig rechtsmiddel kan worden ingesteld.

Het vonnis dat deze verschijning beveelt, wordt ten verzoek van het openbaar ministerie aan de betrokken partij betekend, met dagvaarding om te verschijnen op de door de rechtbank vastgestelde datum.

§ 4. Onvermindert de bepalingen van § 2, tweede lid, indien niet voldaan is aan de in § 2 of § 3 bedoelde verplichting om persoonlijk te verschijnen, wordt vonnis bij verstek gewezen.»

Art. 8

Artikel 160 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«onvermindert de bevoegdheidsbepalingen van artikel 138.»

Art. 9

In artikel 161 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «overtreding» vervangen door de woorden «misdrijf dat onder zijn bevoegdheid valt».

Art. 10

Artikel 182 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wet van 10 juli 1967, wordt aangevuld met de woorden «, hetzij door de oproeping van de verdachte bij proces-verbaal, conform artikel 216^{quater}.»

Art. 11

In artikel 202, 4°, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wetten van 1 mei 1849 en 10 juli 1967, worden de woorden «of de rechtbank» weggelaten.

Art. 12

Artikel 202, 5°, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 1 mei 1849 en 10 juli 1967, wordt vervangen door de volgende tekst:

«5° naargelang van het geval aan de procureur des Konings of aan de arbeidsauditeur.»

Art. 13

Il est inséré dans le livre II, titre premier, du même Code, un chapitre IV comprenant un article 216*quater* et rédigé comme suit:

« Chapitre IV — De la convocation par procès-verbal.

Article 216quater. — Le procureur du Roi peut convoquer une personne qui est arrêtée en application des articles 1er et 2 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ou qui se présente devant lui, à comparaître devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel dans un délai qui ne peut être inférieur à dix jours, ni supérieur à deux mois.

Il lui notifie les faits retenus à sa charge ainsi que les lieu, jour et heure de l'audience et l'informe du fait qu'elle a le droit de choisir un avocat.

Cette notification et cette information sont mentionnées dans un procès-verbal, dont copie lui est remise sur-le-champ.

La notification vaut citation à comparaître. »

Art. 14

L'article 4 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale est complété par les dispositions suivantes:

« Le tribunal correctionnel saisi conformément à l'article 216*quater* et le tribunal de police réservent d'office les intérêts civils, mêmes en l'absence de constitution de partie civile, si la cause n'est pas en état d'être jugée quant à ces intérêts.

Sans préjudice de son droit de saisir la juridiction civile, toute personne lésée par l'infraction peut ensuite obtenir sans frais que la juridiction pénale visée à l'alinéa précédent statue sur les intérêts civils, sur requête déposée au greffe en autant d'exemplaires qu'il y a de parties en cause.

Cette requête vaut constitution de partie civile.

Elle est notifiée aux parties et le cas échéant à leurs avocats par le greffe, avec mention des lieu, jour et heure de l'audience à laquelle l'examen de l'affaire est fixé. »

Art. 13

In boek II, eerste titel, van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk IV ingevoegd dat een artikel 216*quater* omvat, luidende:

« Hoofdstuk IV — Oproeping bij proces-verbaal.

Artikel 216quater. — De procureur des Konings kan een persoon die aangehouden is met toepassing van de artikelen 1 en 2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis of die zich bij hem meldt, oproepen om te verschijnen voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank binnen een termijn die niet korter mag zijn dan tien dagen, noch langer dan twee maanden.

Hij stelt hem in kennis van de feiten die hem ten laste worden gelegd alsook van de plaats, de dag en het uur van de zitting en deelt hem mede dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen.

Deze kennisgeving en mededeling worden in een proces-verbaal vermeld, waarvan hem onmiddellijk een kopie wordt overhandigd.

De kennisgeving geldt als dagvaarding om te verschijnen. »

Art. 14

Artikel 4 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafverordening wordt aangevuld met de volgende bepalingen:

« De correctionele rechtbank die overeenkomstig artikel 216*quater* is geadierd en de politierechtbank houden ambtshalve de burgerlijke belangen aan, zelfs bij ontstentenis van de burgerlijke-partijstelling, wanneer de zaak wat die belangen betreft niet in staat van wijzen is.

Onverminderd het recht om de burgerlijke rechter te adiären, kan eenieder die door het strafbaar feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, kosteloos verkrijgen dat het in het vorige lid bedoelde strafgerecht uitspraak doet over de burgerlijke belangen.

Dit verzoekschrift geldt als burgerlijke-partijstelling.

Het verzoekschrift wordt door de griffier ter kennis van de partijen en in voorkomend geval van de advocaten gebracht onder vermelding van plaats, dag en uur van de zitting waarop de zaak wordt behandeld. »

CHAPITRE II

Modifications à la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Art. 15

A l'article 26 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au § 1er, les mots « à moins que celui-ci ne soit renvoyé pour un fait constitutif d'infraction aux articles 418 et 419 du Code pénal ou aux articles 33, § 2, et 36 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière » sont ajoutés après le mot « liberté ».

2° Au § 2, les mots « ou devant le tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « en »;

3° Au § 3, les mots « ou devant le tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « en ».

Art. 16

A l'article 27, § 1er, de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

— Dans le 1°, les mots « ou au tribunal de police » sont insérés entre les mots « correctionnel » et « saisi »;

— Dans le 2°, les mots « au tribunal correctionnel, siégeant en degré d'appel ou » sont insérés avant les mots « à la chambre des appels correctionnels ».

Art. 17

A l'article 30 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° le § 1er est remplacé par la disposition suivante:

« § 1er. L'inculpé, le prévenu ou l'accusé, et le ministère public peuvent faire appel devant la chambre des mises en accusation, des ordonnances de la chambre du conseil rendues dans les cas prévus par les articles 21, 22, 25 et 28. S'il s'agit d'un jugement du tribunal correctionnel ou du tribunal de police, rendu conformément à l'article 27, il est statué sur l'appel, selon le cas, par la chambre des appels correctionnels ou par le tribunal correctionnel siégeant en degré d'appel. »;

HOOFDSTUK II

Wijzigingen in de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Art. 15

In artikel 26 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In § 1 worden de woorden « tenzij hij werd verwezen wegens een feit dat een inbreuk uitmaakt op de artikelen 418 en 419 van het Strafwetboek of op de artikelen 33, § 2, en 36 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer » gevoegd na de woorden « in vrijheid gesteld ».

2. In § 2 worden de woorden « of naar de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « verwijst ».

3. In § 3 worden de woorden « of naar de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « verwijst ».

Art. 16

In artikel 27, § 1, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

— In het 1°, worden de woorden « of aan de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « rechtbank » en « waar »;

— In het 2°, worden de woorden « aan de correctionele rechtbank, zetelend in hoger beroep, of » ingevoegd voor de woorden « aan de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep ».

Art. 17

Aan artikel 30 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 1 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. De verdachte, de beklaagde of de beschuldigde en het openbaar ministerie kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling hoger beroep instellen tegen de beschikkingen van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 28. Over het hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de correctionele rechtbank of van de politierechtbank, geweken overeenkomstig artikel 27, wordt uitspraak gedaan, naar het geval, door de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep of door de correctionele rechtbank, zetelend in hoger beroep. »;

2° dans le § 2, alinéa 5, les mots «de la cour» sont remplacés par les mots «de la juridiction d'appel».

Art. 18

A l'article 31 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° dans le § 1er, les mots «et jugements» sont insérés entre les mots «arrêts» et «par»;

2° dans le § 2, les mots «arrêt» et «arrêts» sont remplacés respectivement par les mots «décision» et «décisions».

Art. 19

Dans l'article 36, § 2, de la même loi, les mots «ou devant le tribunal de police» sont insérés entre les mots «correctionnel» et «en».

CHAPITRE III

Modifications au Code judiciaire

Art. 20

L'article 60 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

«Il y a des tribunaux de police. Un ou plusieurs juges y exercent leurs fonctions dans les limites territoriales indiquées à l'annexe au présent Code.

Un juge de paix peut, en outre, être nommé juge au tribunal de police.

Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres.»

Art. 21

L'article 61, alinéa 2, du même Code, est remplacé par la disposition suivante:

«Le siège des tribunaux de police est établi au chef-lieu de l'arrondissement judiciaire lorsqu'il n'en est pas disposé autrement par l'article 3 de l'annexe au présent Code.»

Art. 22

Dans l'article 62 du même Code, les mots «et les tribunaux de police» sont supprimés.

Il est ajouté un quatrième alinéa rédigé comme suit:

«Les tribunaux de police sont assimilés aux justices de paix de première classe.»

2° In § 2, vijfde lid, worden de woorden «van het hof» vervangen door de woorden «het gerecht in hoger beroep».

Art. 18

In artikel 31 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In § 1 worden de woorden «en vonnissen» ingevoegd tussen de woorden «arresten» en «waardoor».

2. In § 2 worden de woorden «arrest» en «arresten» vervangen door respectievelijk de woorden «beslissing» en «beslissingen».

Art. 19

In artikel 36, § 2, van dezelfde wet worden de woorden «of naar de politierechtbank» ingevoegd tussen de woorden «rechtkant» en «verwijst».

HOOFDSTUK III

Wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

Art. 20

De tekst van artikel 60 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Er zijn politierechtbanken. Een of meer rechters oefenen er hun ambt uit in de rechtsgebieden bepaald in het bijvoegsel bij dit Wetboek.

Een vrederechter kan bovendien tot rechter in de politierechtbank worden benoemd.

De politierechtbanken bevatten een of meer kamers.»

Art. 21

Het artikel 61, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De zetel van de politierechtbank wordt gevestigd in de hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement wanneer niet anders wordt beschikt door artikel 3 van het bijvoegsel bij dit Wetboek.»

Art. 22

In artikel 62 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de politierechtbanken» geschrapt.

Een vierde lid, luidend als volgt, wordt toegevoegd:

«De politierechtbanken worden gelijkgesteld met de vrederechten van eerste klasse.»

Art. 23

Dans l'article 65, premier alinéa, du même Code, les mots «du ressort du tribunal d'arrondissement» sont supprimés.

Art. 24

Les articles 67 et 159 du même code sont abrogés.

Art. 25

A l'article 69 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante :

«Lorsque les nécessités du service le justifient, le Roi peut nommer des juges de complément chargés selon le cas de desservir les justices de paix ou les tribunaux de police concurremment, soit avec un ou plusieurs juges de paix, soit avec un ou plusieurs juges de police.»;

2° un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les premier et deuxième alinéas :

«Un juge de paix peut être nommé par le Roi en qualité de juge de police de complément.»

Art. 26

Dans l'article 91, alinéa 5, du même Code, modifié par la loi du 3 août 1992, les mots «ou convoqué» sont insérés entre le mot «cite» et le mot «devant», et les mots «ou la convocation» sont ajoutés après le mot «citation».

Art. 27

L'article 186, alinéa 2, même Code, est remplacé par la disposition suivante :

«Le Roi peut répartir les chambres des cours d'appel, des cours du travail, des tribunaux de première instance, des tribunaux de travail, des tribunaux de commerce et des tribunaux de police en deux ou plusieurs sections.»

Art. 28

A l'article 188 du même Code modifié par la loi du 18 juillet 1991, les mots «ou le juge de police suppléant» sont insérés entre les mots «suppléant» et «le».

Art. 23

In artikel 65, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «van het rechtsgebied der arrondissementsrechtbank» weggelaten.

Art. 24

De artikelen 67 en 159 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven.

Art. 25

Aan artikel 69 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de Koning de toegevoegde rechters benoemen die gelast zijn, naar gelang van het geval, hetzij samen met een of meer vrederechters, hetzij samen met een of meer politierechters, de vrederechten en de politierechtbanken te bedienen.»;

2° een lid luidend als volgt wordt tussen het eerste en het tweede lid ingevoegd :

«De Koning kan een vrederechter benoemen in hoedanigheid van toegevoegd rechter bij de politierechtbank.»

Art. 26

In artikel 91, vijfde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wet van 3 augustus 1992, worden tussen het woord «gedagvaard» en het woord «zonder» de woorden «of opgeroepen» ingevoegd en worden de woorden «of de oproeping» toegevoegd.

Art. 27

Artikel 186, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

«De Koning kan kamers van de hoven van beroep, de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbanken van koophandel of de politierechtbanken in twee of meer afdelingen verdelen...»

Art. 28

In artikel 188 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wet van 18 juli 1991, worden de woorden «of plaatsvervangend politierechter» ingevoegd tussen de woorden «vrederechter» en «te».

Art. 29

A l'article 259*quater*, § 2, troisième alinéa, du même Code, les mots « - du 22e au 36e mois inclus au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, du travail ou de commerce, voire au sein du conseil de guerre, cette période comprenant également un mois au sein d'un ou de plusieurs greffes » sont remplacés par les mots « - du 22e au 36e mois inclus au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, du travail, de commerce ou de police, voire au sein du conseil de guerre ou de la justice de paix, cette période comprenant également un mois au sein d'un ou de plusieurs greffes. »

Art. 30

L'article 303 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

« Dans une justice de paix, les juges, leurs suppléants et les greffiers ne peuvent être conjoints, parents ou alliés jusqu'au degré d'oncle ou de neveu inclusivement. »

Art. 31

A l'article 305 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots « et les juges de police » sont supprimés;

2° il est ajouté un alinéa rédigé comme suit:

« Les juges et les greffiers du tribunal de police sont tenus de résider dans l'arrondissement où est établi le tribunal de police, ou, si le juge de police dessert plusieurs arrondissements, dans un de ces arrondissements. »

Art. 32

L'article 323 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

« Le juge de paix empêché est remplacé par un juge de paix suppléant.

Le juge au tribunal de police empêché est remplacé par un autre juge au tribunal de police ou un juge suppléant au tribunal de police. »

Art. 33

Dans l'article 565 du même Code, il est inséré un 4^{obis}, rédigé comme suit:

« 4^{obis}. — Le juge de paix est préféré au tribunal de police. »

Art. 29

In artikel 259*quater*, § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « - van de 22e tot en met de 36e maand in een of meer kamers van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel, dan wel bij de krijsraad; deze periode omvat eveneens een maand in een of meer griffies. » vervangen door de woorden « - van de 22e tot en met de 36e maand in een of meer kamers van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank, van een rechtbank van koophandel of van een politierechtbank, dan wel bij de krijsraad of bij het vrederecht; deze periode omvat eveneens een maand in een of meer griffies. »

Art. 30

Artikel 303 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« In een vrederecht mogen de rechters, hun plaatsvervangers en de griffies geen echtgenoten zijn of geen bloed- of aanverwant tot en met de graad van oom en neef. »

Art. 31

In artikel 305 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid vervallen de woorden « rechters in de politierechtbanken »;

2° er wordt een lid bijgevoegd, luidende:

« De rechters en de griffies van de politierechtbanken moeten verblijven in het arrondissement waar de politierechtbank is gevestigd, of wanneer de politierechter verscheidene arrondissementen bedient, in een van deze arrondissementen. »

Art. 32

Artikel 323 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De verhinderde vrederechter wordt vervangen door een plaatsvervangende vrederechter.

De verhinderde rechter in de politierechtbank wordt vervangen door een andere rechter in de politierechtbank of een plaatsvervangend rechter in de politierechtbank. »

Art. 33

Artikel 565 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een 4^{obis}, luidende:

« 4^{obis}. — De vrederechter heeft voorrang boven de politierechtbank. »

Art. 34

L'alinéa premier, 1°, de l'article 573 du même Code est complété par les mots suivants: « ou de la compétence des tribunaux de police. »

Art. 35

L'article 577, premier alinéa, du même Code est complété par les mots:

« et, dans les cas prévus à l'article 601bis, par le tribunal de police. »

Art. 36

Il est inséré dans le même Code, troisième partie, titre premier, un chapitre IIIbis (nouveau) contenant un article 601bis, rédigé comme suit:

« CHAPITRE IIIbis**Du tribunal de police**

Article 601bis. — Quel qu'en soit le montant, le tribunal de police connaît de toute demande relative à la réparation d'un dommage résultant d'un accident de roulage même si celui-ci est survenu dans un lieu qui n'est pas accessible au public. »

Art. 37

L'article 617, alinéa 1er, du même Code, modifié par les lois des 29 novembre 1979 et 3 août 1992, est remplacé par la disposition suivante:

« Les jugements du tribunal de première instance et du tribunal de commerce qui statuent sur une demande dont le montant ne dépasse pas 75 000 francs, sont rendus en dernier ressort. Cette règle s'applique également aux jugements du juge de paix et, dans les contestations visées à l'article 601bis, à ceux du tribunal de police, lorsqu'il est statué sur une demande dont le montant ne dépasse pas 50 000 francs. »

Art. 38

L'article 688, premier alinéa, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

« Les décisions des juges de paix et des tribunaux de police et des bureaux d'assistance judiciaire ne sont

Art. 34

In het eerste lid, 1°, van artikel 573 van hetzelfde Wetboek worden na het woord « vrederechter » de woorden « of onder de bevoegdheid van de politierechtbank » ingevoegd.

Art. 35

In artikel 577, eerste lid, van hetzelfde Werboek worden de woorden:

« door de vrederechter in eerste aanleg gewezen » vervangen door de woorden « in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en door de politierechtbank in de gevallen bepaald bij artikel 601bis. »

Art. 36

In hetzelfde Wetboek wordt onder deel III, titel I, een hoofdstuk IIIbis (nieuw) ingevoegd, dat een artikel 601bis bevat, luidende:

« HOOFDSTUK IIIbis**Politierechtbank**

Artikel 601bis. — De politierechtbank neemt kennis, ongeacht het bedrag, van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval zelfs indien het zich heeft voorgedaan op een plaats die niet toegankelijk is voor het publiek. »

Art. 37

Artikel 617, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd door de wetten van 29 november 1979 en 3 augustus 1992, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De vonnissen van de rechtbank van eerste aanleg en van de rechtbank van koophandel, waarbij uitspraak wordt gedaan over een vordering waarvan het bedrag 75 000 frank niet overschrijdt, worden gewezen in laatste aanleg. Hetzelfde geldt voor de vonnissen waarbij door de vrederechter en, inzake de geschillen bedoeld in artikel 601bis, door de politierechtbank, uitspraak wordt gedaan over een vordering waarvan het bedrag 50 000 frank niet overschrijdt. »

Art. 38

Artikel 688, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De beslissingen van de vrederechters, van de politierechtbanken en van de bureaus voor rechtsbijstand

pas susceptibles d'opposition; elles peuvent être frapées d'appel par le requérant et le procureur du Roi lorsqu'il s'agit d'une décision du juge de paix et des tribunaux de police, par le requérant et le procureur général lorsqu'il s'agit d'une décision rendue au premier degré de juridiction par un bureau d'assistance judiciaire d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce. »

Art. 39

L'article 706, alinéa 2, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

« Elles peuvent aussi se présenter volontairement devant le tribunal du travail, le tribunal de commerce, le juge de paix ou le tribunal de police lorsque la matière du différend entre dans leurs attributions. »

Art. 40

A l'article 1338 du même Code, modifié par les lois des 29 novembre 1979, 29 juillet 1987 et 3 août 1992, est ajouté un troisième alinéa rédigé comme suit:

« Ces dispositions sont également d'application à toute demande de la compétence du tribunal de police lorsqu'il connaît des contestations visées à l'article 601bis. »

CHAPITRE IV

Modifications à l'annexe au Code judiciaire

Art. 41

« L'article 3 de l'annexe au Code judiciaire est remplacé comme suit:

« Un tribunal de police est établi dans les lieux et les limites territoriales déterminés ci-après:

1. à Anvers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Anvers.

2. à Malines.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Malines et Willebroek.

3. à Lierre.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Heist-op-den-Berg et Lierre.

zijn niet vatbaar voor verzet; er kan hoger beroep tegen worden ingesteld door de verzoeker en de procureur des Konings wanneer het gaat om een beslissing van de vrederechter of van de politierechtbank, door de verzoeker en de procureur-generaal wanneer het gaat om een beslissing in eerste aanleg gewezen door een bureau voor rechtsbijstand van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel. »

Art. 39

Artikel 706, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Ook voor de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, de vrederechter of de politierechtbank kunnen zij vrijwillig verschijnen, wanneer het geschil tot hun bevoegdheid behoort. »

Art. 40

Aan artikel 1338 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 29 november 1979, 29 juli 1987 en 3 augustus 1992 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

« Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing bij elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de politierechtbank wanneer deze rechtbank van de geschillen bedoeld in artikel 601bis kennis neemt. »

HOOFDSTUK IV

Wijzigingen in het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek

Art. 41

« Artikel 3 van het bijvoegsel bij het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen:

« Er wordt een politierechtbank opgericht in de hierna bepaalde plaatsen en rechtsgebieden:

1. te Antwerpen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

2. te Mechelen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Mechelen en Willebroek.

3. te Lier.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Heist-op-den-Berg en Lier.

4. à Turnhout.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Turnhout.

5. à Hasselt.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Hasselt.

6. à Tongres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tongres.

7. à Bruxelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des deux cantons d'Anderlecht, du canton d'Auderghem, des neuf cantons de Bruxelles, des cantons d'Etterbeek et de Forest, des deux cantons d'Ixelles, des cantons de Jette, de Molenbeek-Saint-Jean, de Saint-Gilles et de Saint-Josse-ten-Noode, des trois cantons de Schaerbeek et des cantons d'Uccle et de Woluwe-Saint-Pierre.

8. à Vilvorde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons d'Asse, Kraainem, Vilvorde, Wolvertem et Zaventem.

9. à Hal.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Hal, Herne, Overijse, Rhode-Saint-Genèse et Sint-Kwintens-Lennik.

10. à Louvain.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Louvain.

11. à Nivelles.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Nivelles.

12. à Charleroi.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement de Charleroi.

13. à Mons.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Mons.

14. à Tournai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Tournai.

15. à Bruges.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Bruges.

16. à Ypres.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Ypres.

17. à Courtrai.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Courtrai.

4. te Turnhout.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Turnhout.

5. te Hasselt.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hasselt.

6. te Tongeren.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Tongeren.

7. te Brussel.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de twee kantons Anderlecht, van de negen kantons Brussel, van de twee kantons Elsene, van de kantons Etterbeek, Jette, Oudergem, van de drie kantons Schaerbeek, van de kantons Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel en Vorst.

8. te Vilvoorde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Asse, Kraainem, Vilvoorde, Wolvertem en Zaventem.

9. te Halle.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Halle, Herne, Overijse, Sint-Genesius-Rode en Sint-Kwintens-Lennik.

10. te Leuven.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Leuven.

11. te Nijvel.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Nijvel.

12. te Charleroi.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Charleroi.

13. te Bergen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Bergen.

14. te Doornik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Doornik.

15. te Brugge.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Brugge.

16. te Ieper.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Ieper.

17. te Kortrijk.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Kortrijk.

18. à Furnes.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Furnes.

19. à Termonde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Termonde, Hamme, Wetteren et Zele.

20. à Saint-Nicolas.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des cantons de Beveren, Lokeren et des deux cantons de Saint-Nicolas.

21. à Alost.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire des deux cantons d'Alost et du canton de Ninove.

22. à Gand.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Gand.

23. à Audenarde.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Audenarde.

24. à Huy.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Huy.

25. à Liège.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Liège.

26. à Verviers.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Verviers.

27. à Eupen.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Eupen.

28. à Arlon.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire d'Arlon.

29. à Marche-en-Famenne.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Marche-en-Famenne.

30. à Namur.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Namur.

31. à Dinant.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Dinant.

32. à Neufchâteau.

Ce tribunal exerce sa juridiction sur le territoire de l'arrondissement judiciaire de Neufchâteau.»

18. te Veurne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Veurne.

19. te Dendermonde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Dendermonde, Hamme, Wetteren en Zele.

20. te Sint-Niklaas.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de kantons Beveren en Lokeren en van de twee kantons Sint-Niklaas.

21. te Aalst.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van de twee kantons Aalst en van het kanton Ninove.

22. te Gent.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Gent.

23. te Oudenaarde.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Oudenaarde.

24. te Hoei.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Hoei.

25. te Luik.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Luik.

26. te Verviers.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Verviers.

27. te Eupen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Eupen.

28. te Aarlen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Aarlen.

29. te Marche-en-Famenne.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Marche-en-Famenne.

30. te Namen.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Namen.

31. te Dinant.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Dinant.

32. te Neufchâteau.

Deze rechtbank heeft rechtsmacht over het grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Neufchâteau.»

Art. 42

Article C. Le tableau III « Tribunaux de première instance » annexé à la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire est remplacé par le tableau suivant:

III. Tribunaux de première instance

Art. 42

Artikel C. De table III « rechtbanken van eerste aanleg » gevoegd bij de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting wordt door de volgende tabel vervangen:

III. Rechtbanken van eerste aanleg

Siège Zetel	Président Voorzitter	Vice-présidents Ondervoorzitters	Juges Rechters	Juges suppléants Plaatsvervangende rechters	Procureur du Roi Procureur des Konings	Substituts du procureur du Roi Substituut-procureurs des Konings	Substituts du procureur du Roi complément/Par ressort Toegevoegde substituten van de procureur des Konings/Per rechtsgebied	Greffiers en chef Hoofdgriffiers
Anvers. — Antwerpen	1	9	41	15	1	48		1
Malines. — Mechelen	1	2	9	4	1	11		1
Turnhout	1	2	11	4	1	11	3	1
Hasselt	1	2	11	4	1	12		1
Tongres. — Tongeren	1	2	9	4	1	12		1
Bruxelles. — Brussel	1	15	67	26	1	80		1
Louvain. — Leuven	1	2	12	6	1	13	6	1
Nivelles. — Nijvel	1	2	12	6	1	12		1
Charleroi	1	6	27	13	1	30		1
Mons. — Bergen	1	4	17	7	1	20	2	1
Tournai. — Doornik	1	2	11	5	1	11		1
Bruges. — Brugge	1	4	20	7	1	21		1
Courtrai. — Kortrijk	1	3	14	7	1	15		1
Furnes. — Veurne	1	1	4	3	1	5		1
Ypres. — Ieper	1	1	5	4	1	5		1
Audenarde. — Oudenaarde	1	2	8	4	1	8	3	1
Gand. — Gent	1	5	23	11	1	33		1
Termonde. — Dendermonde	1	4	21	10	1	24		1
Huy. — Hoei	1	1	5	5	1	5		1
Liège. — Luik	1	7	28	13	1	38	2	1
Verviers	1	1	8	3	1	9		1
Eupen	1	1	4	2	1	3		1
Arlon. — Aarlen	1	1	5	5	1	5		1
Marche-en-Famenne	1	1	4	3	1	4		1
Neufchâteau	1	1	4	4	1	4		1
Namur. — Namen	1	2	10	5	1	10		1
Dinant	1	1	6	5	1	8		1

Article C. Le tableau « Nombre des premiers substituts du procureur du Roi dans les tribunaux de première instance » annexé à la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire est remplacé par le tableau suivant:

Nombre maximum de premiers substituts du procureur du Roi

Tribunaux — Siège

Anvers: 16

Malines: 3

Turnhout: 3

Hasselt: 4

Tongres: 4

Artikel C. De tabel « Aantal eerste substituut-procureurs des Konings in de rechtbanken van eerste aanleg » gevoegd bij de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting wordt door de volgende tabel vervangen:

Maximumaantal eerste substituut-procureurs des Konings

Rechtbanken — Zetel

Antwerpen: 16

Mechelen: 3

Turnhout: 3

Hasselt: 4

Tongeren: 4

Bruxelles: 26
 Louvain: 4
 Nivelles: 4
 Charleroi: 10
 Mons: 6
 Tournai: 3
 Bruges: 7
 Courtrai: 5
 Furnes: 1
 Ypres: 1
 Audenarde: 2
 Gand: 11
 Termonde: 8
 Huy: 1
 Liège: 12
 Verviers: 3
 Eupen: 1
 Arlon: 1
 Marche-en-Famenne: 1
 Neufchâteau: 1
 Namur: 3
 Dinant: 2

Article C. Le cadre des membres du greffe des tribunaux de première instance, établi dans l'article 1er de la loi du 2 juillet 1975, est modifié comme suit:

Brussel: 26
 Leuven: 4
 Nijvel: 4
 Charleroi: 10
 Bergen: 6
 Doornik: 3
 Brugge: 7
 Kortrijk: 5
 Veurne: 1
 Ieper: 1
 Oudenaarde: 2
 Gent: 11
 Dendermonde: 8
 Hoei: 1
 Luik: 12
 Verviers: 3
 Eupen: 1
 Aarlen: 1
 Marche-en-Famenne: 1
 Neufchâteau: 1
 Namen: 3
 Dinant: 2

Artikel C. De personeelsformatie van de griffiers van de rechtbanken van eerste aanleg, vastgesteld in artikel 1 van de wet van 2 juli 1975, wordt gewijzigd als volgt:

<i>Siège Zetel</i>	<i>Greffier en chef Hoofdgriffier</i>	<i>Greffier-chef de service Griffier-hoofd van dienst</i>	<i>Greffier Griffier</i>	<i>Commis-greffier Klerk-griffier</i>
Anvers. — <i>Antwerpen</i>	1	3	34	15
Malines. — <i>Mechelen</i>	1	1	10	5
Turnhout	1	1	11	5
Bruxelles. — <i>Brussel</i>	1	3	58	26
Louvain. — <i>Leuven</i>	1	2	12	7
Nivelles. — <i>Nijvel</i>	1	1	11	5
Charleroi	1	3	24	12
Mons. — <i>Bergen</i>	1	2	15	7
Tournai. — <i>Doornik</i>	1	1	11	5
Bruges. — <i>Brugge</i>	1	2	17	8
Ypres. — <i>Ieper</i>	1	—	4	3
Courtrai. — <i>Kortrijk</i>	1	2	12	7
Furnes. — <i>Veurne</i>	1	—	4	2
Termonde. — <i>Dendermonde</i>	1	3	18	10
Gand. — <i>Gent</i>	1	3	22	10
Audenarde. — <i>Oudenaarde</i>	1	1	6	3
Huy. — <i>Hoei</i>	1	1	6	3
Liège. — <i>Luik</i>	1	3	30	13
Verviers	1	1	6	3
Eupen	1	—	3	1
Hasselt	1	1	11	6
Tongres. — <i>Tongeren</i>	1	1	9	4

Siège Zetel	Greffier en chef Hoofdgriffier	Greffier-chef de service Greffier-hoofd van dienst	Greffier Griffier	Commis-greffier Klerk-griffier
Arlon. — <i>Aarlen</i>	1	1	5	2
Marche-en-Famenne	1	—	4	1
Neufchâteau	1	—	4	1
Dinant	1	1	6	3
Namur. — <i>Namen</i>	1	1	11	4

Article C. Le cadre du personnel des tribunaux de police, déterminé dans la loi du 16 juillet 1970, est modifié comme suit:

Artikel C. De personeelsformatie van de politierechtbanken, vastgesteld bij de wet van 16 juli 1970, wordt gewijzigd als volgt:

Siège Zetel	Juges Rechters	Greffiers en chef Hoofdgriffiers	Greffiers Griffiers	Commis-greffiers Klerk-griffiers
Anvers. — <i>Antwerpen</i>	9	1	8	4
Malines. — <i>Mechelen</i>	2	1	1	1
Lierre. — <i>Lier</i>	1	1	—	1
Turnhout	3	1	2	1
Bruxelles. — <i>Brussel</i>	7	1	7	2
Vilvorde. — <i>Vilvoorde</i>	2	1	1	2
Louvain. — <i>Leuven</i>	3	2	2	2
Nivelles. — <i>Nijvel</i>	2	1	1	2
Charleroi	5	1	5	2
Mons. — <i>Bergen</i>	3	1	2	2
Bruges. — <i>Brugge</i>	4	1	3	2
Courtrai. — <i>Kortrijk</i>	4	1	4	1
Gand. — <i>Gent</i>	6	1	6	2
Termonde. — <i>Dendermonde</i>	2	1	1	1
Alost. — <i>Aalst</i>	1	1	1	1
Saint-Nicolas. — <i>Sint-Niklaas</i>	1	1	—	1
Liège. — <i>Luik</i>	6	1	5	2
Hasselt	4	1	4	2
Tongres. — <i>Tongeren</i>	3	1	3	2
Namur. — <i>Namen</i>	2	1	2	1
Hal. — <i>Halle</i>	1	1	—	1
Tournai. — <i>Doornik</i>	2	1	1	1
Ypres. — <i>Ieper</i>	1	1	—	1
Furnes. — <i>Veurne</i>	1	1	—	1
Audenarde. — <i>Oudenaarde</i>	1	1	—	1
Huy. — <i>Hoei</i>	1	1	—	1
Verviers	1	1	—	1
Eupen	1	1	—	1
Arlon. — <i>Aarlen</i>	1	1	—	1
Marche-en-Famenne	1	1	—	1
Neufchâteau	1	1	—	1
Dinant	1	1	—	1

CHAPITRE V

Modifications à la loi du 29 juin 1964
concernant la suspension, le sursis et la probation

Art. 43

Dans l'article 2 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, les mots « à

HOOFDSTUK V

Wijzigingen in de wet van 29 juni 1964
betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

Art. 43

In artikel 2 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie worden de

l'exception du ministère public près le tribunal de police » et les mots « et des tribunaux de police » sont supprimés.

Art. 44

A l'article 8 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

— au § 1er, modifié par la loi du 10 février 1994, entre les alinéas 1er et 2, est inséré un nouvel alinéa, rédigé comme suit:

« Toutefois, en cas d'application de l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, les condamnations antérieurement prononcées pour des faits unis par une même intention délictueuse ne font pas obstacle à l'octroi d'un sursis. »;

— au § 2, les mots « à l'exception des tribunaux de police et des tribunaux correctionnels siégeant en degré d'appel » sont supprimés.

CHAPITRE VI

Modifications au Code pénal

Art. 45

L'article 65 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante:

« Article 65. — Lorsqu'un même fait constitue plusieurs infractions ou lorsque différentes infractions soumises simultanément au même juge du fond constituent la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, la peine la plus forte sera seule prononcée.

Lorsque le juge du fond constate que des infractions ayant antérieurement fait l'objet d'une décision définitive et d'autres faits dont il est saisi et qui, à les supposer établis, sont antérieurs à ladite décision et constituent avec les premières la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il tient compte, pour la fixation de la peine, des peines déjà prononcées. Si celles-ci lui paraissent suffire à une juste répression de l'ensemble des infractions, il se prononce sur la culpabilité et renvoie dans sa décision aux peines déjà prononcées. Le total des peines prononcées en application de cet article ne peut excéder le maximum de la peine la plus forte. »

woorden « met uitzondering van het openbaar ministerie bij de politierechtbank » en de woorden « en de politierechtbanken » weggelaten.

Art. 44

In artikel 8 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

— in § 1, gewijzigd door de wet van 10 februari 1994, wordt tussen het eerste en het tweede lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

« Nochtans, wanneer artikel 65, tweede lid, van het Strafwetboek wordt toegepast, vormen de vroegere straffen uitgesproken voor feiten die voortvloeien uit hetzelfde misdadige opzet geen beletsel voor het toekennen van een uitstel. »;

— in § 2 worden de woorden « met uitzondering van de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken die zitting houden in hoger beroep » weggelaten.

HOOFDSTUK VI

Wijzigingen in het Strafwetboek

Art. 45

Artikel 65 van het Strafwetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Artikel 65. — Wanneer eenzelfde feit verscheidene misdrijven oplevert, of wanneer verschillende misdrijven die de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet gelijktijdig worden voorgelegd aan eenzelfde feitenrechter, wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken.

Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten, waarvoor hij geadieerd is en die, in de veronderstelling dat zij zouden bewezen zijn, aan die beslissing voorafgaan en met de eerste de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, houdt hij rekening bij de strafmeting met de reeds uitgesproken straffen. Indien deze hem voor een juiste beteugeling van al de misdrijven voldoende lijken, spreekt hij zich uit over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen. Het geheel van de straffen uitgesproken met toepassing van dit artikel mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan. »

CHAPITRE VII

Modifications à la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes

Art. 46

A l'article 1er de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, modifié par la loi du 23 août 1919, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 1er est complété par les mots «et au ministère public»;

2° dans l'alinéa 2, le mot «leur» est remplacé par le mot «les».

Art. 47

A l'article 2 de la même loi, modifié par les lois des 1er février 1977 et 6 février 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2:

«De la même manière, dans les cas où une instruction n'a pas été requise, le ministère public peut, s'il estime qu'il n'y a pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine correctionnelle en raison de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, citer ou convoquer directement le prévenu devant le tribunal correctionnel en indiquant ces circonstances atténuantes ou la cause d'excuse.»;

2° dans l'alinéa 2, qui devient l'alinéa 3, les mots «Le renvoi ne peut toutefois être ordonné en raison de circonstances atténuantes» sont remplacés par les mots «La citation directe ou la convocation par le ministère public, ainsi que le renvoi par la chambre du conseil en raison de circonstances atténuantes ne sont possibles.»

Art. 48

L'article 3 de la même loi, modifié par l'article 2 de la loi du 1er février 1977, est complété par l'alinéa suivant:

«Il peut cependant décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes ou la cause d'excuse s'il est saisi en application de l'article 2, alinéa 2.»

Art. 49

L'article 4 de la même loi, modifié par l'article 3 de la loi du 1er février 1977, est complété par l'alinéa suivant:

HOOFDSTUK VII

Wijzigingen in de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden

Art. 46

In artikel 1 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, gewijzigd bij de wet van 23 augustus 1919, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt aangevuld met de woorden «en bij het Openbaar Ministerie»;

2° in het tweede lid wordt het woord «hunne» vervangen door het woord «de».

Art. 47

In artikel 2 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 1 februari 1977 en 6 februari 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt het volgende lid ingevoegd:

«Indien geen gerechtelijk onderzoek is gevorderd, kan het Openbaar Ministerie, wanneer het van oordeel is dat er wegens verzachtende omstandigheden of om reden van verschoning geen grond is om een hogere straf te vorderen dan een correctionele straf, de beklaagde evenwel rechtstreeks voor de correctionele rechtbank dagvaarden of oproepen met mededeling van de verzachtende omstandigheden, of van de reden van verschoning.»;

2° in het tweede lid, dat het derde lid wordt, worden de woorden «Verwijzing mag echter wegens verzachtende omstandigheden alleen worden bevolen» vervangen door de woorden «Alleen in de volgende gevallen kan de raadkamer wegens verzachtende omstandigheden verwijzen of het Openbaar Ministerie rechtstreeks dagvaarden of oproepen.».

Art. 48

Artikel 3 van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 1 februari 1977, wordt aangevuld met het volgende lid:

«Zij kan zich nochtans onbevoegd verklaren ten aanzien van de verzachtende omstandigheden of de grond van verschoning wanneer zij geadviseerd is met toepassing van artikel 2, tweede lid.»

Art. 49

Artikel 4 van dezelfde wet, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 1 februari 1977, wordt aangevuld met het volgende lid:

« De la même manière, dans les cas où une instruction n'a pas été requise, le ministère public peut, s'il estime qu'il n'y a pas lieu de requérir une peine plus sévère qu'une peine de police en raison de circonstances atténuantes, citer ou convoquer directement le prévenu devant le tribunal de police compétent en indiquant ces circonstances atténuantes. »

Art. 50

L'article 5 de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

« Il pourra cependant décliner sa compétence en ce qui concerne les circonstances atténuantes s'il est saisi en application de l'article 4, alinéa 2. »

CHAPITRE VIII

Modifications à d'autres dispositions légales

Art. 51

L'article 65, alinéa 4, du décret du 24 décembre 1811 relatif à l'organisation et au service des états-majors des places, est remplacé par la disposition suivante:

« Les infractions prévues à l'alinéa 1er sont passibles des peines prévues au Code pénal, dans les cas analogues, à savoir: »

Art. 52

L'article 9, alinéa 2, de l'arrêté royal du 31 mars 1892 relatif aux enquêtes en matière d'assistance publique est remplacé par la disposition suivante:

« Ces procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Art. 53

L'article 9 de l'arrêté royal du 7 février 1898 qui porte amendement relatif à l'organisation de la police des tramways est remplacé par la disposition suivante:

« Article 9. — Ces procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Art. 54

A l'article 2 de la loi du 4 mai 1900 sur le commerce des bourgeons de résineux, les mots « juges de paix » sont remplacés par les mots « tribunaux de police ».

« Evenzo kan het openbaar ministerie, indien geen gerechtelijk onderzoek is gevorderd, de beklaagde rechtstreeks voor de bevoegde politierechtbank dagvaarden of oproepen met mededeling van die verzachtende omstandigheden wanneer het van oordeel is dat er wegens verzachtende omstandigheden geen grond is om een hogere straf te vorderen dan een politiestraf. »

Art. 50

Artikel 5 van dezelfde wet wordt aangevuld met het volgende lid:

« Zij kan zich nochtans onbevoegd verklaren ten aanzien van de verzachtende omstandigheden indien zij geadviseerd is met toepassing van artikel 4, tweede lid. »

HOOFDSTUK VIII

Wijzigingen in andere wetsbepalingen

Art. 51

Artikel 65, vierde lid, van het Decreet van 24 december 1811 betreffende de organisatie en de dienstregeling van de staf der oorlogsplaatsen wordt door de volgende bepaling vervangen:

« De misdrijven bedoeld in het eerste lid zijn strafbaar met de straffen voorzien in het Strafwetboek, in soortgelijke gevallen te weten: »

Art. 52

Artikel 9, tweede lid, van het koninklijk besluit van 31 maart 1892 met betrekking tot de getuigenverhoren inzake openbare onderstand wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Die processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Art. 53

Artikel 9 van het koninklijk besluit van 7 februari 1898 houdende reglement betreffende de organisatie van de politie der tramwegen wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Artikel 9. — De processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Art. 54

In artikel 2 van de wet van 4 mei 1900 op de handel in scheuten van harsbomen wordt het woord « vrederechters » vervangen door het woord « politierechtbanken ».

Art. 55

L'article 3 de l'arrêté royal du 25 août 1900 relatif à l'exécution de la loi sur le commerce des bourgeons de résineux est remplacé par la disposition suivante:

« Article 3. — Les procès-verbaux sont transmis dans les trois jours au procureur du Roi. »

Art. 56

A l'article 14, alinéa 2, de l'arrêté royal du 29 août 1926 relatif à l'agrération de gardes pour surveiller l'exécution de la loi du 10 mars 1925 sur les distributions d'énergie électrique, les mots « ou à l'officier du ministère public près le tribunal de police suivant leur compétence respective » sont supprimés.

Art. 57

Dans les articles 269, 1, 1°, et 269, 2, 1°, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, modifiés par la loi du 10 octobre 1967, les mots « et les tribunaux de police » sont insérés chaque fois après les mots « justices de paix ».

Art. 58

A l'article 32, alinéa 3, de la loi du 1er juillet 1954 sur la pêche fluviale sont apportées les modifications suivantes:

1° dans la première phrase, les mots « à l'officier du ministère public compétent » sont remplacés par les mots « au procureur du Roi »;

2° dans la seconde phrase, les mots « Si l'officier du ministère public » sont remplacés par les mots « Si le procureur du Roi ».

CHAPITRE IX

Modifications à la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Art. 59

A l'article 3 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, modifié par la loi du 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

« a) L'alinéa 1er est remplacé par les dispositions suivantes: « La règle énoncée à l'article 2 s'applique également aux justices de paix et, si la demande

Art. 55

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 25 augustus 1900 dat betrekking heeft op de uitvoering van de wet op de handel in scheuten van harsbomen wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Artikel 3. — De processen-verbaal worden binnen drie dagen aan de procureur des Konings overgezonden. »

Art. 56

In artikel 14, tweede lid, van het koninklijk besluit van 29 augustus 1926 dat betrekking heeft op de erkennung van de wachters die moeten waken over de uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening, vervallen de woorden « of aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het politiegerecht, naar gelang hunner bevoegdheid ».

Art. 57

In de artikelen 269, 1, 1°, en 269, 2, 1°, van het Wetboek van registratie-, hypotheken- en griffierechten, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, worden telkens na het woord « vrederechten » de woorden « en de politierechtbanken » ingevoegd.

Art. 58

In artikel 32, derde lid, van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij worden de volgene wijzigingen aangebracht:

1° in de eerste zin worden de woorden « aan de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « aan de procureur des Konings »;

2° in de tweede zin worden de woorden « Stelt de ambtenaar van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « Stelt de procureur des Konings ».

HOOFDSTUK IX

Wijzigingen in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Art. 59

Aan artikel 3, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij de wet van 23 september 1985, worden volgende wijzigingen aangebracht:

« a) Het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepalingen: « De bij artikel 2 vastgestelde regel geldt insgelijks voor de vrederechten en,

n'excède pas le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, aux tribunaux de police de l'arrondissement de Bruxelles qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du même Code et dont le ressort est composé exclusivement de communes flamandes, sises en dehors de l'agglomération bruxelloise. »;

b) L'alinéa 2 est modifié comme suit: « Les mots « et le tribunal de commerce dont le siège est établi à Bruxelles » sont remplacés par les mots « le tribunal de commerce et, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, les tribunaux de police qui siègent dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire, dont le siège est établi dans l'arrondissement de Bruxelles ».

Art. 60

L'article 4, § 1er, de la même loi, modifié par la loi du 10 octobre 1967, est modifié comme suit: « entre les mots « de Bruxelles » et les mots « est réglé comme suit » sont insérés les mots « et, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du Code judiciaire, devant le tribunal de police de Bruxelles siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du même Code. »

Art. 61

L'article 5 de la même loi, abrogé par la loi du 23 septembre 1985, est rétabli dans la rédaction suivante:

« Sauf dans les cas prévus à l'article 3, l'emploi des langues pour la procédure en matière contentieuse devant les tribunaux de police de Hal et de Vilvorde siégeant dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire est réglé comme suit, si la demande excède le montant fixé à l'article 590 du même Code:

L'acte introductif d'instance est rédigé en néerlandais et la procédure est poursuivie dans cette langue, à moins que le défendeur, avant toute défense et toute exception, même d'incompétence, ne demande que la procédure soit poursuivie en français.

Dans ce cas, il est procédé conformément aux dispositions de l'article 4, § 2.

Si le juge fait droit à la demande, il renvoie la cause au tribunal de police de Bruxelles. »

wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld in artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, niet overschrijdt, voor de politierechtbanken van het arrondissement Brussel die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van hetzelfde Wetboek en wier rechtsgebied uitsluitend uit Vlaamse gemeenten bestaat gelegen buiten de Brusselse agglomeratie. »;

b) Het tweede lid wordt gewijzigd als volgt: « De woorden « en de rechtbank van koophandel waarvan de zetel te Brussel is gevestigd » worden vervangen door de woorden « de rechtbank van koophandel en, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld in artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, overschrijdt, de politierechtbanken die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, waarvan de zetel in het arrondissement Brussel is gevestigd ».

Art. 60

Artikel 4, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 10 oktober 1967, wordt gewijzigd als volgt: « tussen de woorden « is gevestigd » en de woorden « geregeld als volgt » worden de woorden « en, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld bij artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek, overschrijdt, voor de politierechtbank van Brussel die zitting houdt in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van hetzelfde Wetboek » ingevoegd.

Art. 61

Artikel 5 van dezelfde wet, opgeheven bij de wet van 23 september 1985, wordt terug opgenomen in de volgende bewoordingen:

« Behoudens de in artikel 3 bedoelde gevallen wordt het gebruik der talen voor geheel de rechtspleging in betwiste zaken voor de politierechtbanken van Halle en Vilvoorde, die zitting houden in de aangelegenheden bedoeld bij artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek, geregeld als volgt, wanneer de vordering het bedrag, vastgesteld bij artikel 590 van hetzelfde Wetboek overschrijdt:

De akte tot inleiding van het geding wordt in het Nederlands opgesteld en de rechtspleging wordt in deze taal voortgezet, tenzij de verweerde, voor elk verweer en elke exceptie, zelfs van onbevoegdheid, vraagt dat de rechtspleging in het Frans wordt voortgezet.

In dat geval wordt gehandeld overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, § 2.

Wanneer de rechter de vraag inwilligt, verzendt hij de zaak naar de politierechtbank van Brussel. »

Art. 62

L'article 7, § 1er*bis*, alinéa 1er, de la même loi, modifié par la loi du 9 août 1963, est complété comme suit:

«ou encore par le tribunal de police lorsqu'il connaît des demandes visées à l'article 601*bis* du Code judiciaire.»

Art. 63

A l'article 7*bis* de la même loi, inséré par la loi du 9 août 1963, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'article actuel devient le paragraphe 1er;

2° l'article est complété par le paragraphe suivant:

«§ 2. Les règles énoncées au § 1er s'appliquent également aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde siégeant dans les matières visées à l'article 601*bis* du Code judiciaire.

Dans ce cas, le juge transmet la cause à un juge nommé au tribunal de police de Bruxelles et également à son tribunal.»

Art. 64

A l'article 14 de la même loi, modifié par les lois des 9 août 1963 et 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 4, qui est inséré entre l'avant-dernier et le dernier alinéa, est remplacé par l'alinéa suivant:

«Si l'affaire est portée directement à l'audience, l'inculpé peut y faire sa demande. Le tribunal ordonne le renvoi devant le tribunal de police ou le tribunal correctionnel dont la langue demandée est la langue véhiculaire et qui est le plus rapproché du domicile de l'inculpé.»;

2° à l'alinéa 5, qui devient l'alinéa 4, les mots «en matière correctionnelle» sont supprimés.

Art. 65

A l'article 15 de la même loi, modifié par les lois des 9 août 1963 et 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° L'alinéa 1er du texte actuel formera le § 1er.

2° A) L'alinéa 2 du texte actuel formera le § 2.

Art. 62

Artikel 7, § 1*bis*, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1963, wordt aangevuld als volgt:

«dan wel door de politierechtbank, wanneer zij kennis neemt van de vorderingen bedoeld in artikel 601*bis* van het Gerechtelijk Wetboek.»

Art. 63

Artikel 7*bis* van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 9 augustus 1963, wordt als volgt gewijzigd:

1° het artikel in zijn huidige lezing wordt paragraaf 1;

2° het artikel wordt aangevuld met de volgende paragraaf:

«§ 2. De regels omschreven in § 1 zijn eveneens van toepassing op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde, die zitting houden in verband met matières bedoeld in artikel 601*bis* van het Gerechtelijk Wetboek.

In dat geval draagt de rechter de zaak over aan een rechter benoemd in de politierechtbank te Brussel, alsook aan zijn rechtbank.»

Art. 64

In artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 augustus 1963 en 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vierde lid, dat tussen het voorlaatste en het laatste lid wordt geplaatst, wordt vervangen door het volgende lid:

«Zo de zaak rechtstreeks ter zitting wordt gebracht, zal de verdachte zijn aanvraag op de terechtzitting kunnen doen. De rechtbank gelast de verwijzing naar de politierechtbank of de correctieele rechtbank die de aangevraagde taal tot voertaal heeft en het dichtst gelegen is bij de woonplaats van de verdachte.»;

2° in het vijfde lid, dat het vierde lid wordt, worden de woorden «in correctieele zaken» weggeletaten.

Art. 65

In artikel 15 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 9 augustus 1963 en 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het eerste lid van de huidige tekst wordt § 1.

2° A) het tweede lid van de huidige tekst wordt § 2.

B) Le §2 est complété par l'alinéa suivant:

«Dans ce cas, le juge transmet la cause à un juge nommé au tribunal de police de Bruxelles et également à son tribunal.»

Art. 66

Dans l'article 16, §2, alinéa 2, de la même loi, les mots « fait sa demande à l'officier du » sont remplacés par les mots « fait sa demande au ».

Art. 67

A l'article 43 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° le paragraphe 3 est remplacé par la disposition suivante:

«§3. Aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde et dans les cantons judiciaires de l'arrondissement de Bruxelles, prévus à l'article 3, nul ne peut être nommé juge de paix, effectif ou suppléant, juge, effectif ou suppléant, au tribunal de police ou juge de complément dans une justice de paix ou un tribunal de police, s'il ne justifie par son diplôme qu'il a subi les examens de la licence en droit en langue néerlandaise.»;

2° il est inséré un paragraphe 4bis, rédigé comme suit:

«§4bis. La règle énoncée au paragraphe 4 ne s'applique pas aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde.

Pour connaître des cas visés aux articles 7bis, §2, et 15, alinéa 2, un ou plusieurs juges effectifs et suppléants ou de complément sont nommés aux tribunaux de police de Bruxelles et de Hal ou Vilvoorde; ils justifient, par l'examen mentionné à l'article 43quinquies, de la connaissance de la langue française.»

Art. 68

A l'article 53, §3, de la même loi, modifié par la loi du 23 septembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° l'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant:

«Aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde et dans les cantons judiciaires composés exclusivement de communes de la région de langue néerlandaise, la connaissance de la langue néerlandaise est seule exigée.»

B) § 2 wordt aangevuld met het volgende lid:

«In dat geval draagt de rechter de zaak over aan een rechter benoemd in de politierechtbank te Brussel, alsook aan zijn rechtbank.»

Art. 66

In het artikel 16, § 2, tweede lid, van dezelfde wet worden de woorden « de ambtenaar van » geschrapt.

Art. 67

In artikel 43 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 3 wordt vervangen door de volgende bepaling:

«§ 3. In de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde en in de in artikel 3 bedoelde gerechtelijke kantons van het arrondissement Brussel, kan niemand tot werkend of plaatsvervangend verderrechter, werkend of plaatsvervangend rechter in een politierechtbank of tot toegevoegd rechter in een vrederecht of een politierechtbank worden benoemd, indien uit zijn diploma niet blijkt dat hij de examens van het licentiaat in de rechten in het Nederlands heeft afgelegd.

2° er wordt een § 4bis ingevoegd, luidende:

«§ 4bis. De in § 4 omschreven regel is niet van toepassing op de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde.

Voor de behandeling van de gevallen bedoeld in de artikelen 7bis, § 2, en 15, tweede lid, worden in de politierechtbanken te Brussel, te Halle of te Vilvoorde een of meer werkende en plaatsvervangende rechters of toegevoegde rechters benoemd, die op grond van het in artikel 43quinquies bedoelde examen het bewijs hebben geleverd van de kennis van de Franse taal.»

Art. 68

In artikel 53, § 3, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 23 september 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

«In de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde en in de gerechtelijke kantons die uitsluitend bestaan uit gemeenten van het Nederlandse taalgebied, is alleen de kennis van het Nederlands vereist.»

2° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 2 et 3:

« Toutefois, le greffier en chef désigne un ou plusieurs greffiers qui assisteront le juge de police de son tribunal aux tribunaux de police de Hal et de Vilvoorde dans les cas prévus aux articles 7bis, §2, et 15, alinéa 2. »

CHAPITRE X

Dispositions transitoires

Art. 69

Les dispositions relatives à la compétence, au ressort et à la procédure contenues dans la présente loi sont applicables:

1° dans les matières visées à l'article 601bis du Code judiciaire, aux causes qui sont inscrites au rôle du tribunal de police après l'entrée en vigueur du présent article, conformément au Code judiciaire, quatrième partie, livre II, titre Ier, chapitre III;

2° en matière pénale:

a) aux causes où un juge ou une juridiction d'instruction a été saisi, et dont cette dernière juridiction ordonne le renvoi après l'entrée en vigueur du présent article;

b) aux causes où aucun juge ou juridiction d'instruction n'a été saisi, et où le prévenu est cité après l'entrée en vigueur du présent article.

Art. 70

A l'exception des articles 10, 13, 14, 26, 29, 42, 44 et 45 à 50, le Roi fixe la date de l'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la présente loi.

2° tussen het tweede lid en het derde lid wordt het volgende lid ingevoegd:

« De griffier-hoofd van de griffie wijst evenwel één of meer griffiers aan om de politierechter van zijn rechtbank in de politierechtbanken te Halle en te Vilvoorde bij te staan in de gevallen bedoeld in de artikelen 7bis, § 2, en 15, tweede lid. »

HOOFDSTUK X

Overgangsbepalingen

Art. 69

De bepalingen betreffende de bevoegdheid, het rechtsgebied en de rechtspleging van deze wet zijn als volgt van toepassing:

1° wat de zaken betreft die in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek worden bedoeld: op de zaken die na de inwerkingtreding van dit artikel op de rol van de politierechtbank worden ingeschreven zoals bedoeld in het Gerechtelijk Wetboek, Vierde deel, Boek II, Titel I, Hoofdstuk III;

2° wat de strafzaken betreft:

a) op de zaken waar een onderzoeksrechter of een onderzoeksgerecht geadieerd is en waarin dit laatste de verwijzing beveelt na de inwerkingtreding van dit artikel;

b) op de zaken waarin geen onderzoeksrechter of onderzoeksgerecht geadieerd is, en de beklaagde gedagvaard wordt na de inwerkingtreding van dit artikel.

Art. 70

Met uitzondering van de artikelen 10, 13, 14, 26, 29, 42, 44 en 45 tot 50, stelt de Koning voor iedere bepaling van deze wet de datum van inwerkingtreding vast.

ANNEXE**NOTE DE SYNTHESE DU CABINET
DU MINISTRE DE LA JUSTICE**

Objet: Projet de loi portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale.

Avis des autorités judiciaires, du barreau et de la Commission pour le droit de la procédure pénale.

La présente note constitue une synthèse des avis recueillis sur le projet fondamentalement revu suite à la première consultation qui a eu lieu en juin et juillet 1992.

Les remarques du cabinet par rapport à certaines observations formulées sont imprimés en lettres grasses.

Les observations purement terminologiques, légistiques ou techniques dont il était possible de tenir compte sans aucune difficulté ne sont pas mentionnées. Si elles étaient pertinentes, il en a été d'office tenu compte dans les textes soumis au Conseil des ministres.

1. OBSERVATIONS GENERALES**1° Observations liminaires**

La plupart des avis considèrent que le projet actuel constitue une amélioration sensible par rapport au texte initial, tant en ce qui concerne les garanties de fond que pour ce qui est de la formulation légistique. Plusieurs soulignent que les procédures rapides organisées par le projet respectent les droits de la défense et des victimes.

Les interlocuteurs constatent qu'il a été tenu compte, dans la mesure du possible, des observations formulées antérieurement.

(N.B. Un premier avant-projet a été soumis à consultation en juin 1992; ce premier texte était directement inspiré de la note approuvée par le Conseil des ministres le 8 mai 1992; il prévoyait, sur cette base, la possibilité d'un jugement quant au fond dans un délai de vingt-quatre heures, ce qui a été unanimement jugé irréaliste.)

D'une manière générale, le projet fait l'objet d'un large consensus dans ses parties relatives à la comparution sur convocation par procès-verbal, à la modification des règles qui régissent l'absorption, et à la simplification de la procédure de correctionnalisation.

2° Observations relatives au principe des procédures rapides

Un certain nombre de critiques sont émises quant au principe même de l'instauration de procédures pénales rapides.

L'idée a été développée que la justice pénale ne peut s'exercer sereinement qu'en prenant une certaine distance par rapport aux faits, de manière à retenir le « désir de punir » qui anime l'opinion publique.

Cette réflexion n'est pas totalement dénuée de pertinence, mais doit être tempérée : si la procédure pénale ne peut s'apparenter au lynchage, elle ne peut pas non plus s'accommoder d'une lenteur excessive qui mine sa crédibilité. En outre, il ne s'agit pas ici de

BIJLAGE**SYNTHESENnota VAN HET KABINET
VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE**

Betrek: Ontwerp van wet houdende een aantal bepalingen tot versnelling en modernisering van de strafrechtspleging.

Advies van de gerechtelijke instanties, de Balie en de Commissie Strafprocesrecht.

Bijgaande nota is een samenvatting van de adviezen over het ontwerp dat na een eerste adviesinwinning in juni en juli 1992 grondig werd herwerkt.

De opmerkingen van het kabinet betreffende een aantal opmerkingen werden in vetjes afgedrukt.

Opmerkingen die louter de terminologie, de wetgevingstechniek of de techniek betreffen en die probleemloos konden worden verwerkt zijn niet opgenomen. Steekhoudende opmerkingen werden automatisch in het aan de Ministerraad voorgelegde ontwerp opgenomen.

1. ALGEMENE BEMERKINGEN**1° Opmerkingen vooraf**

Luidens de meeste adviezen is bijgaand ontwerp een aanzienlijke stap vooruit tegenover de oorspronkelijke tekst, zowel wat de waarborgen ten gronde als wat de wetgevingstechnische verwoording betreft. In diverse adviezen wordt onderstreept dat de versnelde rechtspleging zoals voorgesteld in het ontwerp de rechten van de verdediging en van de slachtoffers eerbiedigen.

De gesprekspartners merken op dat in de mate van het mogelijke rekening is gehouden met de vroeger gemaakte opmerkingen.

(N.B. Een eerste voorontwerp werd al ter advies voorgelegd in juni 1992. Die tekst was de directe weerslag van een door de Ministerraad van 8 mei 1992 goedgekeurde nota. Op basis hiervan werd een behandeling ten gronde binnen 24 uur mogelijk gemaakt, iets wat eenparig als onrealistisch werd beschouwd.)

Algemeen bestaat er een ruime consensus rond de afdelingen betreffende de oproeping bij proces-verbaal, de wijziging van de regels die op de opslorping toepasselijk zijn en de vereenvoudiging van de correctionalisersprocedure.

2° Opmerkingen in verband met het sneller verloop van de rechtspleging

Een aantal kritieken worden geformuleerd ten aanzien van het principe zelf van de invoering van versnelde strafrechtspleging.

De stelling wordt verdedigd dat het strafrecht slechts dan sereen zal verlopen wanneer er een zekere afstand bestaat tegenover de feiten, om de bestraffingszucht die bij de openbare opinie leeft eerst te laten bedaren.

Dergelijke opmerking is niet volkomen irrelevant maar moet toch met een korreltje zout worden genomen. Natuurlijk mag een rechtspleging nooit op een lynching gelijken maar zij mag evenmin zo traag verlopen dat haar geloofwaardigheid wordt onder-

contester les choix consignés dans la déclaration gouvernementale approuvée par le Parlement, mais au contraire de les concréter.

L'attention est attirée sur les dangers d'un jugement trop rapide : les juges, qui pourraient avoir le sentiment de ne pas être en possession de tous les éléments nécessaires pour rendre une justice sereine, pourraient être conduits à faire preuve d'une clémence injustifiée qui irait à l'encontre des objectifs du projet.

Vu la réforme de l'instruction qui est par ailleurs à l'étude, et qui entraînera un renforcement des droits de la défense, certains craignent que l'adoption de procédures sommaires entraîne la création d'une « justice à deux vitesses ».

Plusieurs considèrent que le projet comporte le danger de mettre en péril le principe de la personnalisation de la peine.

Il y aurait un danger que les décisions soient prises sans que l'on dispose d'informations suffisantes sur la personnalité des prévenus.

La crainte a été émise que ce ne soit qu'au niveau de l'appel, où aucun délai contraignant n'est prévu, que la peine puisse être adaptée à la personnalité de l'auteur.

Cette critique doit être rencontrée en donnant au service social et de probation des moyens suffisants qui permettent au juge de disposer dès les premiers jours d'informations sur la personnalité de l'auteur, de manière à ce qu'il puisse, le cas échéant, recourir à des mesures probatoires.

Un des interlocuteurs consultés estime que le champ d'application de la procédure de comparution immédiate devrait être circonscrit en amont et en aval. D'une part, elle ne devrait s'appliquer que pour certaines catégories d'infractions (infractions contre les personnes et les biens, et infractions à la loi sur les stupéfiants). D'autre part, une limite devrait être fixée quant au maximum de la peine susceptible d'être infligée.

En fait, la limitation des types d'infractions se fera de manière naturelle vu les critères de flagrance et de simplicité qui devront être respectés, et la peine ne pourra dépasser le seuil des peines correctionnelles (en principe maximum 5 ans — comme en France), vu l'application d'une procédure de correctionnalisation.

Plusieurs avis craignent que la procédure de comparution immédiate entraîne un accroissement du nombre des détentions préventives et des peines d'emprisonnement de courte durée, avec les effets socialement négatifs qu'elles entraînent, outre l'accroissement de la surpopulation carcérale qui risque de provoquer par ailleurs de nouvelles mesures de libérations anticipées de condamnés.

Ils considèrent qu'il y a incohérence par rapport à certains principes consacrés par la récente loi relative à la détention préventive.

Au contraire, d'autres estiment que le malaise provoqué par un certain sentiment d'impunité, correctement mis en évidence par l'exposé des motifs, est dû aux conditions draconiennes auxquelles la loi sur la détention préventive subordonne la délivrance d'un mandat d'arrêt. Le meilleur correctif serait selon eux de modifier cette loi.

Cette suggestion supposerait la remise en cause de la philosophie de la loi du 20 juillet 1990. L'assouplissement des conditions auxquelles est soumise une privation de liberté dans le cadre du projet se justifie par contre par le maintien à la disposition de la justice en vue de jugement à très bref délai.

Un des avis se rallie d'ailleurs sans réserve au projet, considérant que s'il aboutit, le système mis en place sera un des meilleurs

mijnd. Bovendien is het hier geenszins de bedoeling de keuzes opgenomen in de regeringsverklaring te betwisten, maar daar integendeel een concrete invulling voor aan te reiken.

Het gevaar van een te snel uitgesproken vonnis wordt onderstreept: rechters die mogelijkerwijs de indruk hebben dat zij niet over alle gegevens beschikken die een serene rechtspraak vereist, zouden wel eens aangespoord kunnen worden door een te grote welwillendheid, wat dan weer strijdig zou kunnen zijn met de doelstellingen van het ontwerp.

In het licht van de hervorming van het onderzoek die thans in voorbereiding is en die de rechten van de verdediging zal versterken, vrezen sommigen dat de goedkeuring van summiere rechtsplegingsvormen een soort « recht met twee snelheden » zou doen ontstaan.

Een aantal mensen vrezen dat door het ontwerp het principe van een op de persoon toegesneden straf zou verloren gaan.

Het gevaar zou bestaan dat beslissingen worden genomen zonder dat men over voldoende gegevens nopens de persoonlijkheid van de verdachte beschikt.

De vrees werd geuit dat pas in hoger beroep, waar geen dwingende termijnen meer bestaan, de strafmaat aan de persoonlijkheid van de auteur kan worden aangepast.

Deze kritiek moet worden ondervangen via de sociale en probatiedienst die over voldoende middelen moet beschikken zodat de rechter van bij den beginne al voldoende informatie heeft over de auteur en hij desgewenst kan overgaan tot het nemen van probatiemaatregelen.

Een van de ondervraagde personen merkt ook op dat het toepassingsgebied van de onmiddellijke verschijning zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts zou moeten worden omgeschreven. De rechtspleging zou slechts toepasselijk zijn voor bepaalde misdrijven (tegen personen en goederen, inbreuken op de anti-drugswetgeving). En anderzijds zou een grens moeten worden ingebouwd voor de maximumstrafmaat.

In concreto zal de beperking van de soorten misdrijven op natuurlijke wijze geschieden aangezien de criteria van heterdaad en enkelvoudigheid steeds aanwezig zullen moeten zijn. En de strafmaat kan nooit meer bedragen dan de correctiele straffen (in principe maximum 5 jaar — zoals in Frankrijk) aangezien het gevallen van correctionalising betreft.

Verschillende personen vrezen dat de rechtspleging van onmiddellijke verschijning het aantal voorlopige hechtenissen en korte gevangenisstraffen zou opdringen, met alle nefaste sociale gevolgen vandien, bovenop een verslechtering van de overbevolkingstoestand in de gevangenissen, die op haar beurt dan weer zou kunnen leiden tot vervroegde vrijlatingen van de veroordeelden.

Er zou een gebrek aan samenhang zijn met een aantal principes die recentelijk in de wet op de voorlopige hechtenis werden bevestigd.

Anderen dan weer zijn de mening toegedaan dat de malaise die het gevolg is van een gevoel van straffeloosheid, zoals in de memoire van toelichting beschreven, te wijten is aan de stringente voorwaarden die de wet op de voorlopige hechtenis voorschrijft voor het afgeven van een aanhoudingsbevel. De beste oplossing zou dan ook een wijziging van die wet zijn.

Ingaan op dit voorstel zou betekenen dat de hele benadering van de wet van 20 juli 1990 op losse schroeven wordt gezet. Het voorliggend ontwerp versoepelt de voorwaarden voor de vrijheidsberoving, wat verantwoord wordt door het feit dat de persoon ter beschikking blijft van het gerecht met het oog op een snelle berechting.

Een van de adviezen is dan weer onverdeeld gunstig en stelt dat indien de wet wordt gestemd, we een van de best mogelijke rege-

et rencontrera avec justesse les difficultés résultant notamment de la loi sur la détention préventive et celles engendrées par l'application de l'article 65 du Code pénal.

3º Observations relatives à l'utilité des procédures rapides

Il a été relevé que la procédure de comparution immédiate serait très lourde de conséquence sur le plan organisationnel, et qu'il s'indique d'aborder autant que possible la lutte contre la délinquance urbaine par les procédures ordinaires et le recours aux mesures alternatives, rendues plus effectives grâce à un renforcement des moyens.

Plusieurs estiment qu'il est préférable de s'attaquer aux causes du mauvais fonctionnement de la justice et d'améliorer le système actuel.

La création d'une nouvelle procédure sans qu'il n'ait été tenté d'optimiser le système existant par l'apport des effectifs et moyens voulus risque selon eux de renforcer encore l'insatisfaction des acteurs de l'appareil pénal à propos des moyens et des possibilités de fonctionnement du système.

Tout en se ralliant aux objectifs du projet, ils doutent que les mesures envisagées soient de nature à apporter un remède efficace aux lenteurs dénoncées.

Selon certains, les affaires qui ne sont jugées qu'après un important délai sont celles qui nécessitent une instruction minutieuse, et qui ne sont donc pas visées par le projet.

Cette dernière observation procède d'une mauvaise perception de ce que l'on vise. Ce ne sont pas les instructions durant des mois ou des années, mais la multitude d'affaires simples pour lesquelles un délai de quelques mois est déjà trop long par rapport à la nécessité d'une réaction sociale visible et de la prévention de la récidive.

Certains émettent des réticences quant au principe même des procédures accélérées, considérant que la procédure de comparution immédiate, par sa lourdeur et la brièveté des délais prévus, risque d'être peu utilisée par les parquets; alors que le premier avant-projet était totalement inapplicable, le nouveau pourrait être appliqué, mais dans une mesure très réduite en raison de nombreuses difficultés.

En ce qui concerne les moyens qui permettraient d'optimiser les procédures actuelles, il est vrai que des efforts supplémentaires seraient utiles, mais les moyens ne sont pas uniquement humains et logistiques: il faut aussi des moyens en termes de procédures adaptées.

La crainte est aussi émise que les procédures rapides seront inapplicables dans des cas où la preuve ne peut pas être facilement apportée, soit en raison de la nature des faits, en particulier pour la délinquance de groupe, soit parce que des actes de contrainte s'imposent, que seul un juge d'instruction peut ordonner, par exemple des perquisitions.

Les faits de «délinquance urbaine» impliquent souvent plusieurs auteurs, ce qui rendra l'application pratique difficile.

De ce point de vue, la situation belge ne se distingue toutefois nullement de la situation française.

Un avis conteste l'affirmation contenue dans l'exposé des motifs, selon laquelle les procédures instaurées par le projet permettraient aux juges d'instruction de se consacrer pleinement à leurs tâches de magistrats instructeurs.

lingen krijgen die precies is afgestemd op de moeilijkheden die onder meer voortvloeien uit de wet op de voorlopige hechtenis en de moeilijkheden gepaard gaande met de toepassing van artikel 65 van het Strafwetboek.

3º Opmerkingen in verband met het nut van een snelle rechtspleging

De onmiddellijke verschijning, zo wordt gesteld, gaat gepaard met aanzienlijke gevolgen op het vlak van organisatie. De stadscriminaliteit moet maximaal worden aangepakt via de normale rechtspleging en het beroep op alternatieve maatregelen waarvan de daadwerkelijke toepassing mits ruimere middelen wordt mogelijk gemaakt.

Sommigen zijn de mening toegedaan dat de oorzaken van de slechte werking van het gerecht moeten worden weggewerkt en dat de huidige regeling moet worden verbeterd.

Indien vooraf niet is gepoogd het bestaande stelsel optimaal te laten werken, mits daarvoor de nodige middelen en mensen worden uitgetrokken, zou een nieuwe rechtspleging het ongenoegen van de voornaamste betrokkenen van het strafrechtapparaat over de middelen en mogelijkheden nog doen toenemen.

Hoewel zij de doelstelling van het voorliggend ontwerp wel onderschrijven, twijfelen ze eraan dat de overwogen maatregelen mogelijk een efficiënt antwoord bieden op de aan de kaak gestelde trage werking.

Bepaalde adviezen stellen ook dat de zaken die pas na verloop van een lange tijd worden berecht precies die zaken zijn die een diepgaand onderzoek vergen en die zaken worden in het ontwerp niet bedoeld.

Deze opmerking heeft alles vandoen met een verkeerd inzicht in de doelstelling. Het ontwerp heeft geen betrekking op onderzoeken die maanden of jaren aanslepen, maar wel op die talrijke eenvoudige dossiers waarin een berechting na een paar maanden al te laat komt omdat er behoefte is aan een snelle en zichtbare reactie van de maatschappij, behoefte ook aan voorkoming van herhaling.

Een aantal commentatoren maakt ook voorbehoud t.a.v. de versnelde rechtspleging in se. Zij gaan ervan uit dat de onmiddellijke verschijning een logge rechtspleging is, die de parketten maar weinig zullen inschakelen ook al omdat de termijnen zo kort zijn. Het eerste voorontwerp was volkomen onwerkzaam. De voorliggende tekst zou wel kunnen worden toegepast, maar vanwege de grote moeilijkheden slechts in een zeer beperkte mate.

Wat de middelen betreft die de huidige rechtspleging optimaal zouden kunnen doen verlopen, kunnen inderdaad nog best inspanningen worden gedaan. Maar middelen zijn niet alleen mensen en logistieke steun. Er moet ook een aangepaste rechtspleging komen.

Er wordt ook gevreesd dat snelle rechtsplegingen onuitvoerbaar zouden zijn in de gevallen waarin de bewijsvoering niet zo voor de hand liggend is, ofwel vanwege de aard zelf van de feiten, vooral dan in gevallen van groepsmisdaadigheid, of nog omdat er dwangvereisten zijn die alleen de rechter kan bevelen, b.v. een huiszoeking.

Feiten die te maken hebben met stadscriminaliteit veronderstellen vaak verschillende daders, een omstandigheid die de praktische tenuitvoerlegging van de procedure in de weg kan staan.

Vanuit dat standpunt is het zo dat de toestand in België geenszins verschilt van de toestand in Frankrijk.

Een advies trekt de bewering in twijfel die in de toelichting te lezen staat, namelijk dat de in het ontwerp bepaalde rechtsplegingen het de onderzoeksrechters zouden mogelijk maken zich ten volle te wijden aan hun taak als onderzoeksmaistraat.

Il prétend qu'un grand nombre de dossiers sont mis à l'instruction uniquement en vue de la délivrance d'un mandat de perquisition, et que dans ces cas-là, également, on ne charge pas véritablement le juge d'instruction de faire autre chose que de délivrer un mandat.

Cette critique paraît excessive et non pertinente. Excessive, car le nombre d'affaires mises à l'instruction uniquement en vue de détention préventive est sans aucun doute plus important que celui des mises à l'instruction dans le seul but d'obtenir un mandat de perquisition. (Il serait difficile d'obtenir des statistiques à cet égard, car il faudrait procéder à une vérification dossier par dossier.) La comparaison est de plus dénuée de pertinence, car la délivrance d'un mandat de perquisition est par essence même un acte d'instruction, ce que n'est pas une décision sur la détention préventive.

4º Observations relatives aux moyens nécessaires

De nombreux avis soulignent que, dans une perspective d'effectivité, il est essentiel, d'une part, que des moyens suffisants soient dégagés pour permettre la mise en œuvre concrète des nouvelles procédures et, d'autre part, qu'il soit tenu compte, dans l'entrée en vigueur des nouvelles dispositions, des difficultés d'adaptation qu'elles entraîneront inévitablement.

Selon ces avis, il faudrait créer tout d'abord une infrastructure et disposer du personnel suffisant pour que la réforme puisse porter ses fruits.

Son application nécessiterait en tout cas des moyens très considérables.

La mise en œuvre du projet est notamment subordonnée à deux conditions : délivrance immédiate des extraits du casier judiciaire, et augmentation de la capacité pénitentiaire.

On insiste sur les moyens logistiques qui devront être mis à la disposition des parquets et des tribunaux. Il faudra créer de véritables « cellules » chargées des procédures rapides, éventuellement au départ des « cellules médiation pénale » moyennant un apport administratif. (De telles cellules ont été créées dans les grands parquets français.)

Il faudra disposer de locaux adéquats, notamment pour héberger le service d'accueil des victimes, ce qui est actuellement matériellement impossible dans certains palais de justice.

Sur le plan pratique, il faut aussi s'attendre à des difficultés inhérentes à l'application de la loi sur l'emploi des langues, dans les cas où un prévenu demande la traduction des pièces.

Il est effectivement à craindre que le cas se présente fréquemment, surtout devant les tribunaux de Furnes et de Bruges durant les saisons touristiques qui amènent une « délinquance d'importation ». Il faudra donc prévoir des services de permanence d'interprètes et traducteurs.

Un avis souligne enfin que si l'on veut rétablir la confiance dans l'appareil judiciaire, il faut lui donner des moyens suffisants pour combattre efficacement les criminels dangereux pour la société, dont les auteurs de délits financiers et fiscaux.

A cet égard, on peut rappeler, outre le fait que le projet tend à décharger les juges d'instruction de tâches routinières, que le programme approuvé par le Gouvernement le 8 mai 1992 comprend une augmentation substantielle du budget consacré aux expertises judiciaires, et que des mesures spécifiques à la lutte contre la grande délinquance financière ont été mises en œuvre, notamment par la création d'un Office central pour la lutte contre la délinquance financière organisée et l'adoption de deux lois tendant à combattre le blanchiment.

Het advies stelt dat een groot aantal dossiers naar de onderzoeksrechter worden verwezen uitsluitend met het oog op het afgeven van een huiszoekingsbevel en dat ook in die gevallen de onderzoeksrechter in wezen geen andere taak heeft dan het uitschrijven van een bevelschrift.

Die kritiek lijkt overtrokken en niet relevant. Overtrokken omdat het aantal zaken dat naar de onderzoeksrechter wordt verwezen alleen maar om een voorlopige hechtenis te bekomen vermoedelijk nog groter is dan het aantal onderzoeken dat wordt gelast alleen maar met het oog op een huiszoekingsbevel. (Statistieken hier zijn niet zomaar beschikbaar: elk dossier zou afzonderlijk moeten worden ontleed.) Bovendien is de opmerking ook niet ter zake: een huiszoekingsbevel is in wezen een handeling van onderzoek, een beslissing tot voorlopige hechtenis is dat niet.

4º Opmerkingen betreffende de nodige middelen

Tal van adviezen onderstrepen dat voor een daadwerkelijke toepassing het belangrijk is, enerzijds, dat er voldoende middelen worden vrijgemaakt om de concrete tenuitvoerlegging te kunnen bewerkstelligen, en anderzijds, dat in de aanloopperiode van de nieuwe maatregelen, rekening wordt gehouden met de onvermijdelijke aanpassingsproblemen.

Wil de hervorming vruchten afwerpen, zo wordt gesteld, dan moeten eerst de nodige infrastructuur en het vereiste personeel aanwezig zijn.

De toepassing zal in elk geval aanzienlijke middelen vergen.

De tenuitvoerlegging van het ontwerp wordt aan een tweevoudige voorwaarde onderworpen: de onmiddellijke beschikbaarheid van de strafbladuittreksels en een verhoogde opvangcapaciteit van het gevangeniswezen.

Ook de logistieke middelen die ter beschikking van het parket en de rechtkamers moeten worden gesteld, komen aan bod. Echte « cellen » zullen in het leven moeten worden geroepen die met de versnelde rechtspleging worden belast, eventueel, mits bijkomende administratieve ondersteuning, vertrekend vanuit de cellen voor strafbemiddeling. (Dergelijke cellen werden aan de grote Franse parketten toegevoegd.)

Ook moeten er aangepaste lokalen komen, met name voor de huisvesting van de opvangdienst voor slachtoffers, wat momenteel in een aantal gerechtshoven materieel uitgesloten is.

Van praktisch oogpunt gezien zullen er ook moeilijkheden rijzen i.v.m. de toepassing van de wet op het gebruik der talen wanneer een verdachte de vertaling van de stukken vraagt.

Het geval zou zich inderdaad vaak kunnen voordoen, vooral dan voor de rechtkamers van Veurne en Brugge, tijdens het toeristisch seizoen en de daar mee gepaard gaande « import-criminaliteit ». Permanente vertaal- en tolkdiensten zullen dan ook moeten worden georganiseerd.

Een advies tenslotte onderstreept dat om het vertrouwen in het gerecht terug te herstellen, dit over de middelen moet kunnen beschikken om op doeltreffende wijze misdadigers aan te pakken die voor de maatschappij een gevaar betekenen, onder meer de witte boordcriminelen.

In dit verband weze onderstreept dat het ontwerp beoogt de onderzoeksrechters van een aantal routine-opdrachten te ontladen en dat anderzijds het door de Regering op 8 mei 1992 aangenomen programma voorziet in een belangrijke verhoging van de begrotingspost « deskundigenonderzoek », terwijl ook specifieke maatregelen in het raam van de strijd tegen grote financiële misdrijven ten uitvoer werden gelegd, met name de oprichting van een Centrale dienst voor de bestrijding van georganiseerde financiële misdaad en de goedkeuring van twee wetten in de strijd tegen het witwassen van geld.

2. OBSERVATIONS TECHNIQUES

1° Sur la comparution sur convocation par procès-verbal

Certains considèrent que les cas d'application de cette procédure seront probablement assez rares, mais qu'il s'agit d'une indiscutable amélioration de notre arsenal législatif.

Dans un avis, on fait observer que le délai minimal de convocation (10 jours) est fort court pour permettre la mise en état du dossier et la préparation de la défense.

Il ne paraît cependant pas opportun de déroger au délai applicable en matière de citation.

Certains avis font observer que cette procédure va contraindre à un traitement très rapide de certaines affaires simples au niveau des services de police et des services administratifs des parquets, pour lequel ceux-ci ne disposent pas des moyens nécessaires (rédition rapide de P.V. complets, établissement immédiat du document valant citation, photocopies, etc.).

Cette observation ramène au problème des moyens, qui n'a pas été perdu de vue dans le programme approuvé par le Conseil des ministres le 8 mai 1992.

La plupart des avis approuvent le projet sous réserve de quelques observations de forme ou de nature légistique.

2° Sur la comparution immédiate sous mandat de comparution

Observations sur les aspects organisationnels

Plusieurs font observer que, dans les petits arrondissements, la procédure de comparution immédiate sera difficilement applicable pour une question de disponibilité des magistrats, vu leur nombre réduit. Ils donnent des exemples qui montrent que, dans une seule affaire, un grand nombre de magistrats différents peuvent être amenés à intervenir, ce qui risque d'épuiser arithmétiquement la cadre du tribunal (ce n'est pas un problème de surcroit de travail, mais un problème de disponibilité numérique).

Cette observation n'est pas dénuée de pertinence. Il est clair que la procédure envisagée est vouée à être appliquée essentiellement dans les grandes agglomérations. Mais il ne peut y avoir un code pour les villes, un autre pour les campagnes...

C'est donc au niveau de l'application pratique qu'il faudra adapter les choix de procédures aux circonstances. Des difficultés sont à prévoir au tribunal de Furnes en saison touristique, vu sa compétence pour une partie du littoral.

Certains proposent que le juge chargé de statuer sur le mandat de comparution et le renvoi en comparution immédiate soit le président de la chambre du conseil, au lieu du président du tribunal ou du juge délégué par ce dernier, comme prévu par le projet. Cela permettrait de bénéficier de l'infrastructure existante. Il y aurait de plus une cohérence par rapport aux autres fonctions spécifiques de la chambre du conseil, en particulier en matière de privation de liberté et de règlement des procédures.

Il faut cependant observer que le projet n'empêche pas le président du tribunal de déléguer pour cette fonction spécifique le président de la chambre du conseil. Mais il ne paraît pas souhaitable que le texte impose ce choix. Il faut en effet laisser une certaine souplesse dans l'organisation interne des tribunaux. Il paraît inopportun d'imposer que ce soit systématiquement le président de la chambre du conseil qui, outre ses fonctions habituelles, doive assurer les permanences.

D'autres estiment que la mission de décerner des mandats de comparution devrait être confiée au juge d'instruction, et suggè-

2. TECHNISCHE BEMERKINGEN

1° De oproeping bij proces-verbaal

Sommigen oordelen dat de procedure slechts in een beperkt aantal gevallen zal worden toegepast, maar dat het ongetegenwoordig een verbetering is van de wettelijke middelen.

In een advies wordt opgemerkt dat de minimumtermijn voor de oproeping (10 dagen) erg kort is om het dossier in staat van wijzen te brengen en de verdediging voor te bereiden.

Toch lijkt het niet wenselijk van de termijn inzake dagvaarding af te wijken.

Een aantal andere adviezen stellen dat de procedure zal nopen tot een zeer snelle verwerking, door de politiediensten en de administratieve diensten van de parketten, van een aantal eenvoudige zaken, en dat deze niet over de nodige middelen daartoe beschikken (het snel opstellen van volledige processen-verbaal, onmiddellijke opstelling van het stuk dat als dagvaarding geldt, fotokopieën enz.).

Deze opmerking heeft alles vandoen met de middelen, en de problematiek komt aan bod in het door de Ministerraad op 8 mei 1992 aangenomen programma.

De meeste adviezen stemmen met de procedure in, maar wel zijn er een aantal formele of wetgevingstechnische opmerkingen.

2° Onmiddellijke verschijning onder aanhoudingsbevel

Organisatorisch

Verscheidene adviezen stippen aan dat de procedure in een aantal kleinere arrondissementen moeilijk toepasbaar zal zijn, wat te maken heeft met de beschikbaarheid van de magistraten die beperkt zijn in aantal. Voorbeelden worden aangehaald van hoe een groot aantal verschillende rechters geroepen kunnen zijn om in een zaak op te treden, waarbij dan al vlug het rekenkundig kader van de rechtbank is uitgeput (het betreft niet een probleem van overlast, maar wel van aantal beschikbare rechters).

Die opmerking houdt wel steek. Het hoeft geen betoog dat de procedure voornamelijk in grotere steden zal worden toegepast, maar anderzijds is het ook uitgesloten dat er twee wetboeken zouden zijn: een voor de steden en een voor het platteland...

De keuze van de procedure zal dan ook praktisch op de omstandigheden moeten worden afgestemd. Problemen zullen er wel zijn bij de rechtbank van Veurne, voor de duur van het seisoen, aangezien die rechtbank voor een deel van het kustgebied bevoegd is.

Sommigen stellen voor dat eerder de voorzitter van de raadkamer dan de voorzitter van de rechtbank of de door hem aangewezen rechter — de regeling die het ontwerp voorstelt — zou beslissen over het bevel tot verschijning en de verwijzing. De al bestaande infrastructuur zou daarvoor kunnen worden gebruikt, en ook zou er een betere samenhang zijn met overige specifieke functies van de raadkamer, inzonderheid wat vrijheidsbeneming en procedureregeling betreft.

Er weze evenwel opgemerkt dat het ontwerp niet verbiedt dat de voorzitter van de rechtbank voor deze specifieke functie de voorzitter van de raadkamer aanwijst. Die keuze in de wet oplegt lijkt niet wenselijk. De interne organisatie van de rechtbanken moet vrij soepel blijven. En het lijkt niet aangewezen dat het steeds de voorzitter van de raadkamer zou zijn die naast zijn gewone functies ook nog systematisch de wachtdienst zou moeten openen.

Anderen zijn de mening toegedaan dat de onderzoeksrechter het bevel tot verschijning zou moeten uitschrijven. Zij stellen ook

rent qu'en outre ce dernier se voie attribuer la compétence de statuer sur le règlement de la procédure, non seulement dans les affaires simples, mais également après clôture d'une véritable instruction.

Sur l'idée de conférer la compétence de décerner le mandat de comparution à un juge délégué et non pas au juge d'instruction, on peut renvoyer à l'exposé des motifs qui en donne les raisons. L'essentiel est d'éviter la confusion des genres, même s'il est vrai qu'une concentration des compétences entre les mains du juge d'instruction serait facteur de simplification et de cohérence de la jurisprudence en matière de privation de liberté. La mission d'un juge d'instruction est d'instruire. Sous peine de dénaturer sa fonction, on ne peut le requérir de décerner un mandat tout en lui suggérant de ne procéder à aucun acte d'instruction. En outre, il faut permettre aux juges d'instruction de se consacrer pleinement aux affaires qui nécessitent des investigations. La solution retenue dans le projet est d'ailleurs directement inspirée du système français.

Plusieurs pensent que le « juge délégué » devrait bénéficier d'un statut particulier impliquant l'octroi d'indemnités, à l'instar des juges d'instruction et des juges de la jeunesse.

Il doit cependant être possible d'organiser un « tour de garde » impliquant la plupart des membres d'un tribunal, plutôt que de concentrer les contraintes inhérentes à cette fonction, tout comme dans les parquets les services de garde sont répartis sur l'ensemble des substituts, lesquels ne perçoivent aucune indemnité pour prestations nocturnes ou dominicales.

Observations sur la procédure

Plusieurs considèrent que les délais doivent être repensés. Ils préconisent que le délai initial de comparution de cinq jours soit exprimé en jours ouvrables, craignant que, sinon, les tribunaux soient amenés à siéger le dimanche.

Il est difficile de suivre cette suggestion, sauf à modifier aussi le mode de calcul du délai de cinq jours applicable en matière de mandat d'arrêt, vu la cohérence à sauvegarder. Ce débat a déjà eu lieu au Parlement. La conclusion fut que des règles touchant à la liberté individuelle ne peuvent pas s'accommoder d'elasticité en fonction des hasards du calendrier. Il faut rappeler qu'il ne s'agit que d'un délai maximum, comme en matière de mandat d'arrêt. Il n'y a donc aucune obligation de siéger le dimanche. Par exemple, pour une personne placée sous mandat le mardi, la comparution pourra avoir lieu le vendredi.

Concernant ce dernier point, certains estiment cependant que le délai sera alors trop bref pour l'observation des formalités légales et l'organisation de la défense.

Notons cependant que, d'une part, ce délai demeure plus long que ceux appliqués en France, et que, d'autre part, la défense sera libre de demander une remise pour s'organiser.

Plusieurs se demandent qui fixe la date de la comparution dans les cinq jours : le président du tribunal ou le procureur ?

A cet égard, le projet ne déroge pas aux règles habituelles en la matière (fixation par le procureur).

Quelques avis contiennent la suggestion que l'ordonnance de renvoi en comparution immédiate précise la date de la comparution dans les cinq jours. Cela permettrait notamment d'éviter les difficultés inhérentes à l'avertissement de la date de comparution à donner au prévenu et à son conseil dans un délai aussi bref.

Cela paraît inopportun car, d'une part, c'est imposer une obligation matérielle de plus au juge qui statue dans le délai strict de

pour dat de onderzoeksrechter de rechtsplegingsregeling zou bepalen, niet alleen in eenvoudige rechtszaken, maar ook na het afsluiten van een onderzoek *stricto sensu*.

Wat de voorstellen betreft die de bevoegdheid om een bevel tot verschijning uit te schrijven aan een aangewezen rechter en niet aan de onderzoeksrechter willen toevertrouwen, verwijzen we naar de memorie van toelichting die die optie verantwoordt. Er dient vermeden te worden dat rolvermenging zou optreden, ook al zou het samenbrengen van bevoegdheden in handen van de onderzoeksrechter vereenvoudigend kunnen werken en ook zorgen voor een eenvormiger rechtspraak inzake vrijheidsbeneming. Maar een onderzoeksrechter is gelast met het onderzoek. Het zou een aanfluiting zijn van de functie indien hij een bevel zou moeten uitschrijven zonder dat hij enige onderzoekshandeling mag stellen. Bovendien moeten de onderzoeksrechters zich ten volle kunnen wijden aan zaken die verder onderzoek vergen. De weg die in het ontwerp wordt voorgesteld gaat terug op de regeling waarvoor in Frankrijk is geopteerd.

Diverse personen menen dat de « aangewezen rechter » een bijzonder statuut moet krijgen en recht heeft op een vergoeding net zoals onderzoeksrechters en jeugdrechters ook een bijzondere vergoeding ontvangen.

Het moet evenwel mogelijk zijn om een « wachttrol » op te stellen met de meeste leden van de rechtbank, liever dan alle verplichtingen die met de functie samenhangen op een persoon te laten wegen. In de parketten worden de wachtdiensten trouwens ook verzekerd door alle substituten en is er evenmin een vergoeding voor nacht- of zondagdiensten.

De rechtspleging

De termijnen zouden volgens menig advies opnieuw moeten worden bekeken. Er wordt voorgesteld de eerste termijn voor de verschijning in werkdagen te bepalen, uit vrees dat de rechtbank op zondag zittingen zou moeten houden.

Op dit voorstel kan bezwaarlijk worden ingegaan tenzij we ook de termijnen voor het aanhoudingsbevel op een andere wijze zouden bepalen, en dit vanwege het parallelisme dat moet worden gevrijwaard. De discussie werd al binnen het Parlement gevoerd en besloot met de vaststelling dat de regels i.v.m. de individuele vrijheid niet kalendergewijs voor een rekbare toepassing mogen vatbaar zijn. Bovendien betreft het hier een maximumtermijn, zoals bij een aanhoudingsbevel. Er is dus geen verplichting om een zitting op zondag te houden. Een persoon aan wie het bevel op dinsdag bijvoorbeeld wordt betekend zou op vrijdag kunnen verschijnen.

Wat dit laatste punt betreft oordelen sommigen evenwel dat de termijn dan te kort is om alle wettelijke vormvereisten en de organisatie van de verdediging geen geweld aan te doen.

Wij merken echter op dat de termijn wel langer is dan de in Frankrijk toepasselijke termijnen en dat de verdediging nog altijd uitstel kan vragen om zich voor te bereiden.

Verscheidene personen vragen ook wie de datum van verschijning binnen 5 dagen bepaalt : is dat de voorzitter van de rechtbank of de procureur ?

In deze wijkt het ontwerp niet af van de ter zake toepasselijke regels (namelijk vaststelling door de procureur).

Een paar adviezen suggereren dat het bevel tot verwijzing in onmiddellijke verschijning de datum van verschijning binnen vijf dagen zou bepalen. Op die wijze worden onder meer de problemen vermeden in verband met het mededelen, binnen een zo kort tijdsbestek, van de datum van verschijning aan de verdachte en aan diens raadsman.

Ingaan op het voorstel lijkt niet wenselijk omdat zulks nog een materiële verplichting meer zou opleggen aan de rechter die

24 heures, et, d'autre part, il est préférable de laisser une certaine souplesse dans l'organisation matérielle des audiences. Par analogie, le mandat d'arrêt ne précise pas non plus la date de comparution devant la chambre du conseil dans les cinq jours.

Un interlocuteur se demande pourquoi le ministère public ne dispose pas, comme le prévenu, du droit de demander une remise lors de la première audience. Un autre se pose la même question à propos de la partie civile.

Il est fait observer que si le prévenu demande à comparaître devant une chambre composée de trois juges, il a la certitude de pouvoir retarder son jugement de deux semaines, alors que s'il ne le demande pas, il n'a «droit» qu'à une remise d'une semaine. Cela pourrait donner un incitant à de telles demandes.

De nombreux avis considèrent qu'il faudrait ajouter aux délais prévus pour le jugement sous mandat de comparution, un court délai de délibéré qui permettrait au juge de ne pas nécessairement se prononcer «sur les bancs» et le cas échéant de répondre aux conclusions écrites de la défense.

Cela n'a pas été prévu dans le projet, vu que cette procédure doit s'appliquer à des cas simples qui ne doivent pas justifier un délibéré de plus de quelques heures, ni donner lieu au dépôt de longues conclusions écrites.

Dans le même contexte, un avis propose de donner au juge un délai pour motiver sa décision, après le prononcé de la sanction.

Cette dernière suggestion est surprenante. Intellectuellement, la motivation doit logiquement être conçue avant le dispositif. Faire la démarche inverse induirait que la motivation est un exercice de justification formelle d'une décision déjà prise.

Certains avis s'interrogent sur l'absence de délai particulier pour statuer sur l'appel d'un jugement rendu en application de la procédure de comparution immédiate.

Rien n'est prévu dans le projet, car il est évident que ces affaires doivent être traitées en priorité, comme toute affaire en cause de détenus.

Observations relatives au mandat de comparution

Plusieurs font observer que les conditions pour décerner un mandat de comparution sont moins strictes que pour décerner un mandat d'arrêt; les petits délinquants pourraient donc être privés de liberté plus facilement que les «gros».

Cette objection est toute théorique. S'il s'agit effectivement de délinquance grave, les conditions de taux de peines et de motivation eu égard à l'absolue nécessité pour la sécurité publique seront présentes. La réponse à cette objection se trouve d'ailleurs dans l'exposé des motifs, qui fait référence à la différence de nature des deux mandats.

Un avis considère qu'il n'y a pas de raison de permettre au président du tribunal ou au juge délégué de lever d'office le mandat de comparution. Il serait plus logique de permettre au procureur du Roi de provoquer la mainlevée du mandat durant les cinq premiers jours. Ensuite, les parties peuvent déposer une requête de mise en liberté.

Un autre avis suggère que le procureur du Roi puisse interjeter appel contre une ordonnance de mainlevée.

Certains estiment que la procédure consécutive à une requête de mise en liberté auprès du président du tribunal ou du juge délégué

binnen een termijn van 24 uur moet beslissen, terwijl het anderzijds ook wenselijk is dat een zekere spelning open blijft voor de materiële inrichting van de terechtingen. Op vergelijkbare wijze vermeldt het aanhoudingsbevel ook geen datum van verschijning voor de raadkamer binnen vijf dagen.

Iemand vraagt waarom het openbaar ministerie niet op de eerste zitting om uitstel kan vragen, wat de beschuldigde wel kan doen. Nog niemand stelt dezelfde vraag t.a.v. de burgerlijke partij.

Er wordt opgemerkt dat wanneer de verdachte vraagt voor een kamer met drie rechters te verschijnen, hij dan de zekerheid heeft dat hij zijn proces met twee weken kan uitstellen, wanneer hij daarom niet verzoekt kan hij slechts een week uitstel krijgen. Dit zou een verleiding kunnen zijn om een kamer met drie rechters te vragen.

Heel wat adviezen oordelen dat de termijn voor de berechting onder verschijningsmandaat verlengd zou moeten worden met een korte beraadslagtermijn, die de rechter in de gelegenheid stelt om niet «stante pede» te vonnissen en in voorkomend geval te antwoorden op de schriftelijke conclusies van de defensie.

Deze mogelijkheid is in de voorgelegde tekst niet ingebouwd, aangezien de procedure toepasselijk is op eenvoudige gevallen die niet meer dan een paar uur beraad vergen en die geen uitvoerige schriftelijke conclusies behoeven.

Vanuit dezelfde bekommernis wordt voorgesteld de rechter een termijn te laten voor het motiveren van zijn beslissing nadat hij de sanctie heeft uitgesproken.

Dit laatste voorstel komt verrassend over. Intellectueel moet de motivering de beschikking voorafgaan. Vragen dat andersom wordt gewerkt laat veronderstellen dat de motivering een oefening is die erin bestaat een reeds genomen beslissing formeel te motiveren.

Een aantal adviezen stellen ook de vraag waarom er geen termijn is bepaald voor de behandeling in hoger beroep tegen een vonnis dat met toepassing van de procedure van onmiddellijke verschijning is uitgesproken.

Het ontwerp bevat daaromtrent geen bepaling: het ligt voor de hand dat die zaken bij voorrang moeten worden behandeld zoals alle zaken waar gedetineerden bij betrokken zijn.

Het bevel tot verschijning

Verscheidene opmerkingen stellen dat de voorwaarden voor een bevel tot verschijning minder stringent zijn dan de voorwaarden voor een aanhoudingsbevel. Kleinere delinquenten zouden aldus makkelijker hun vrijheid verliezen dan grotere.

Die opmerking is louter theoretisch. Wanneer we inderdaad met zware misdadigheid te maken hebben zullen ook de voorwaarden i.v.m. de strafmaat en de motivering vanuit de openbare veiligheid aanwezig zijn. In de memorie van toelichting wordt trouwens op deze opmerking geantwoord wanneer wordt verwezen naar de verschillende aard van de twee soorten bevel.

Een advies stelt verder dat er geen reden is om de voorzitter van de rechtbank of de aangewezen rechter de mogelijkheid te bieden het bevel tot verschijning ambtshalve te lichten. Het ware logischer dat de Procureur des Konings in de loop van de eerste vijf dagen het bevel zou kunnen lichten. Later kunnen de partijen een verzoekschrift tot invrijheidstelling indienen.

Een ander advies stelt voor dat de procureur des Konings verhaal zou kunnen instellen tegen een beschikking van opheffing.

Sommigen oordelen dat de rechtsregeling na een verzoekschrift tot invrijheidstelling ingediend bij de voorzitter van de rechtbank

est lourde, particulièrement si elle est suivie d'un appel. Ils proposent que la requête soit plutôt traitée par la chambre saisie du fond, comme en matière de mandat d'arrêt, après le renvoi.

Cette suggestion a le mérite de simplifier considérablement le projet, et de le mettre en concordance avec la procédure ordinaire. Toutefois, le risque existe que si la décision sur la requête de mise en liberté est prise par le juge du fond, son impartialité soit ensuite remise en question. D'où le principe, rappelé dans l'exposé des motifs : ce n'est jamais le même juge qui se prononce sur la mise en liberté et sur le fond.

Observations relatives à la protection des droits des victimes

Plusieurs avis font observer que, malgré la disposition de l'article 216novies en projet, qui permet aux victimes d'obtenir sans frais la réouverture des débats quant aux intérêts civils, la situation des victimes risque dans beaucoup de cas d'être inconfortable.

D'une part, en matière de coups et blessures, des difficultés naîtront si des lésions graves ou une incapacité permanente apparaissent après que les faits ont été qualifiés définitivement sur le plan pénal.

Cette difficulté est connue. Pour la résoudre, il faudrait soit revoir fondamentalement les éléments constitutifs des infractions (par exemple, plutôt que viser des coups et blessures « ayant entraîné une incapacité... », viser des coups et blessures « de nature à entraîner... ») — cette solution est cependant délicate à appliquer en droit pénal, puisqu'elle introduirait un élément spéculatif dans une qualification), soit permettre une réouverture des débats au pénal, ce qui est difficilement compatible avec la nécessaire sécurité juridique des décisions pénales.

L'avis est cependant émis que cette difficulté peut être atténuée si les parquets se montrent prudents dans les qualifications : une circonstance aggravante ne devra être visée que si elle est établie avec certitude, pour éviter qu'un rejet de celle-ci par le tribunal correctionnel soit ensuite opposable à la victime sur le plan civil.

D'autre part, si un acquittement intervient en l'absence de la victime ou de son conseil, celle-ci sera totalement démunie, sans avoir pu faire valoir ses arguments pour établir la culpabilité du prévenu.

Cette observation n'est pas dénuée de pertinence, mais doit être relativisée dans la mesure où la procédure de la comparution immédiate devra en principe s'appliquer à des faits non contestés ou raisonnablement contestables.

Plusieurs considèrent que, pour pallier ces inconvénients, il faudrait envisager de déroger au principe de l'autorité de la chose jugée au pénal sur les aspects civils.

D'autres observent qu'il s'agirait là d'un bouleversement de principes qui dépassent largement le contexte des procédures accélérées.

Un avis contient une objection de principe : le système proposé serait contraire au principe selon lequel un juge ne se saisit jamais d'office (article 1138, 2e, du Code judiciaire).

Est-il inconcevable que la loi nouvelle déroge à ce principe, dans un but incontestablement louable ? Selon le projet, le juge ne ferait d'ailleurs, d'office, que réserver les intérêts civils. Il ne prononcerait, à cet égard, de condamnation que sur base d'une demande formulée ultérieurement par la victime, qui le saisirait à cette fin par le dépôt d'une requête. Ce n'est donc qu'une mesure purement conservatoire que le juge prendrait d'office.

of de aangewezen rechter bijzonder omslachtig is, zeker wanneer er beroep wordt tegen ingesteld. Zij stellen voor dat over het verzoekschrift zou worden beslist door de rechtsprekende kamer, zoals dat al gebeurt voor het aanhoudingsbevel na verwijzing.

Dit voorstel vereenvoudigt aanzienlijk het ontwerp en zorgt voor een rechtspleging die overeenstemt met de gewone procedure. Maar wel bestaat het gevaar dat indien de feitenrechter zich uitspreekt over het verzoekschrift, zijn onpartijdigheid later in opspraak kan komen. Vandaar het in de memorie van toelichting uiteengezette principe : de uitspraak over de invrijheidstelling en ten gronde wordt nooit door een en dezelfde rechter gedaan.

De bescherming van de rechten van de slachtoffers

Verscheidene adviezen voeren aan dat ook al voorziet het voorgestelde artikel 216novies in de mogelijkheid voor de slachtoffers om zonder kosten de debatten over de burgerlijke belangen te heropenen, de slachtoffers in vele gevallen in een weinig confortabele situatie zullen verkeren.

Inzake slagen en verwondingen bijvoorbeeld zullen er problemen rijzen wanneer ernstige letsen of een blijvende ongeschiktheid pas aan de dag komen wanneer de feiten strafrechtelijk al werden omschreven.

Het betreft een klassiek probleem. Om aan deze opmerking tegemoet te komen moet er ofwel een ingrijpende wijziging komen in de gegevens die het misdrijf uitmaken (de omschrijving zou dan luiden niet « slagen en verwondingen die ongeschiktheid ten gevolge hebben », maar wel « slagen en verwondingen die ongeschiktheid ten gevolge kunnen hebben ») maar die oplossing stelt het heikale probleem van het invoeren in het strafrecht van een louter speculatief gegeven), ofwel moeten de debatten voor het strafrecht heropend worden, wat dan weer moeilijk vereigbaar is met de rechtszekerheid die voor strafrechtelijke beslissingen onontbeerlijk is.

Wel wordt opgemerkt dat het probleem minder scherp wordt gesteld mits de parketten bij het omschrijven blijk geven van omzichtigheid : een bezwarende omstandigheid mag maar worden ingeroepen wanneer die onbetwistbaar vaststaat, om te vermijden dat een verwerping door de correctieele rechtbank later op het burgerlijke vlak tegenstelbaar zou zijn.

Een ander probleem stelt zich indien er vrijspraak is zonder dat het slachtoffer of zijn raadsman aanwezig is; die staan dan machteloos en hebben zelfs hun argumenten om de schuldigheid van de verdachte aan te klagen niet kunnen laten gelden.

Die opmerking is wel niet van grond onthlood maar dient toch te worden gerelateerd omdat de onmiddellijke verschijning in principe toepasselijk is op niet aangevochten of redelijkerwijs niet aanvechtbare feiten.

Verscheidene adviesuitbrengers beschouwen dat om hieraan te verhelpen er van het van principe van het gezag van het gewijsde in strafzaken zou moeten worden afgeweken wat de burgerlijke aspecten betreft.

Anderen dan weer beschouwen dat principes zo ingrijpend veranderen dat zij niet langer kaderen binnen het raamwerk van versnelde procedures.

Een advies maakt ook gewag van een principieel bezwaar : de voorgestelde regeling zou niet bestaan met het beginsel dat stelt dat de rechter nooit uit eigen gezag zichzelf adieert (artikel 1138, 2^e, Gerechtelijk Wetboek).

Is het onvoorstelbaar dat de nieuwe wet om ontgensprekelijk nobele bedoeling aan dit principe afbreuk zou doen ? Luidens de voorgestelde tekst zou de rechter trouwens alleen ambtshalve inzake de burgerlijke belangen de beslissing aanhouden. Hij zou hierover pas een veroordeling uitspreken op grond van een later door het slachtoffer ingestelde vordering die de rechter bij verzoekschrift zou adieneren. De rechter doet dus niets meer dan ambtshalve een bewarende maatregel nemen.

3º Sur la solution apportée au problème de l'absorption

La quasi-totalité des avis sont d'accord avec la solution proposée.

Il est cependant insisté sur la nécessité d'une informatisation des données relatives aux affaires en cours afin d'éviter que plusieurs magistrats prennent des décisions en ordre dispersé concernant la même personne.

Un avis, sceptique quant à l'efficacité de l'informatique sur ce plan, estime qu'il devrait être possible de rouvrir les débats si l'on découvrait après le jugement qu'une condamnation était déjà intervenue pour des faits de même nature, ce qui pourrait justifier une réduction de la nouvelle peine.

L'auteur de cet avis n'a cependant pas pu formuler de proposition concrète sur la procédure à suivre dans une telle hypothèse, qui s'apparenterait à une procédure de révision. Un correctif peut d'ailleurs être apporté, exceptionnellement, par une mesure de grâce.

Un avis suggère que pour pouvoir prendre en considération les peines déjà prononcées, le juge devrait disposer non seulement d'une copie des décisions antérieures mais également du dossier ayant abouti à cette décision.

Dans l'absolu, cette observation n'est pas dénuée de pertinence, mais la jonction des dossiers antérieurs ne sera pas toujours matériellement possible, vu les délais inhérents à la procédure de comparution immédiate.

Tout en approuvant le projet dans son principe, un interlocuteur craint que la possibilité laissée au juge de prononcer éventuellement une nouvelle peine comporte le danger d'atteinte au principe de l'autorité de la chose jugée.

A cet égard, il faut cependant souligner que le texte en projet ne permet pas au juge de remettre en question la peine déjà prononcée antérieurement, mais seulement d'infliger une nouvelle peine pour les faits dont il est saisi s'il estime que la peine déjà prononcée ne suffit pas à une juste répression de l'ensemble des faits : ceux déjà jugés dans le passé et ceux dont il est saisi; cette crainte est donc non fondée.

4º Sur la simplification de la procédure de correctionnalisation

Plusieurs avis estiment que cette réforme est très utile.

Certains avis approuvent le projet, sauf en ce qu'il vise également la correctionnalisation sur la base d'une cause d'excuse, considérant qu'il est indispensable que la partie lésée puisse être entendue à cet égard.

Il faut toutefois observer que la partie civile pourra contester l'existence d'une cause d'excuse devant la juridiction saisie, laquelle devrait se déclarer incomptente si elle suivait cette thèse de la partie lésée. Ses droits seront donc préservés.

En revanche, un avis considère qu'en matière de «contraventionnalisation», la faculté de déclinatoire de compétence est inutile, dans la mesure où il s'agit de causes dans lesquelles le ministère public pourrait transiger.

Il paraît cependant préférable de maintenir cette possibilité, vu que, d'une part, les conditions auxquelles la transaction est subordonnée ne sont pas nécessairement remplies, et que, d'autre part, le principe voulant que l'admission des circonstances atténuantes revienne en définitive à un tribunal et non au parquet plaide en ce sens.

Certains considèrent que la solution qui donne au ministère public la possibilité de retenir des circonstances atténuantes dans

3º Wat de voorgestelde oplossing aan het probleem van de opslorping betreft

Nagenoeg alle adviezen verklaren zich met de voorgestelde oplossing eens.

Wel wordt de nadruk gelegd op de vermijdelijke computergewijze verwerking van de gegevens betreffende lopende zaken, om te vermijden dat verschillende magistraten verschillende maatregelen zouden nemen t.o.v. eenzelfde persoon.

Een advies dat twijfelt aan de mogelijkheden van de informatie ter zake, is de mening toegedaan dat debatten zouden moeten kunnen heropend worden indien na de uitspraak blijkt dat al een veroordeling is uitgesproken voor feiten van eenzelfde aard, wat tot een vermindering van de nieuwe straf zou kunnen leiden.

De maker van deze opmerking heeft echter geen concreet voorstel wat de dan te volgen rechtspleging zou behoren te zijn, die veel weg zou hebben van een herziengingsgeding. Een bijsturing is in uitzonderlijke gevallen nog altijd mogelijk via een gratiemaatregel.

Een advies stelt voor dat de rechter, om rekening te kunnen houden met de reeds uitgesproken straffen, niet alleen over een kopie van de vorige beschikkingen zou moeten kunnen beschikken, maar ook over het dossier dat die beslissingen onderbouwt.

Zo gesteld is dat een verdedigbaar standpunt, maar het toevoegen van de vorige dossiers zal materieel gezien niet altijd mogelijk zijn vanwege de termijnen die onvermijdelijk met de onmiddellijke verschijning gepaard gaan.

Een ander advies schaart zich achter het principe in het ontwerp, maar vreest dat de mogelijkheid voor de rechter om eventueel een nieuwe straf uit te spreken afbreuk zou doen aan het gezag van het gewijsde.

In dit verband weze onderstreept dat de voorliggende tekst de rechter niet de mogelijkheid biedt om op een vroeger uitgesproken straf terug te komen, maar alleen maar om een nieuwe straf uit te spreken voor feiten waarvoor hij werd geadviseerd, indien hij van oordeel is dat de reeds uitgesproken straf geen behoorlijke bestraffing is voor de globale feiten : de reeds beoordeelde feiten en de feiten in het geding. Die vrees is dus niet gegrond.

4º Vereenvoudiging van de correctionalising

Verschillende adviezen gewagen van een nuttige hervorming.

Een aantal adviezen onderschrijven het opzet behalve wanneer het ontwerp correctionalising op basis van een verschoningsgrond beoogt, omdat zij ervan uitgaan dat de benadeelde partij ter zake moet kunnen gehoord worden.

Er weze opgemerkt dat de burgerlijke partij het bestaan van een verschoningsgrond voor de geadviseerde rechtbank kan aanvechten, en dat de rechtbank zich onbevoegd moet verklaren indien zij de stelling van de benadeelde partij bijtreedt. De rechten van die partij zijn dus gevrijwaard.

Een ander advies oordeelt dat inzake «contraventionalising» er geen exceptie van onbevoegdheid nodig is, omdat het zaken betreft waarin het openbaar ministerie een minnelijke schikking kan voorstellen.

Toch lijkt het wenselijk die mogelijkheid open te laten, omdat enerzijds de voorwaarden voor een minnelijke schikking niet altijd aanwezig zijn, en anderzijds ook het principe geldt dat de aanvaarding van verzachtende omstandigheden een zaak is van de rechtbank en niet van het parket.

Sommigen oordelen dat de rechtspleging vereenvoudigd wordt indien het openbaar ministerie verzachtende omstandigheden in

la citation ou la convocation permet d'alléger les procédures, mais que la faculté laissée au tribunal de se déclarer incomptent alourdira à nouveau celle-ci.

D'autres ne partagent pas cette inquiétude, d'une part, parce que le problème relève plus de la théorie que de la pratique, vu que cette procédure ne s'appliquera que pour des affaires simples et de gravité relative, et d'autre part parce que le ministère public pourrait aller en appel contre de telles décisions.

Un avis soutient que le projet bouleverse nos institutions et est contraire à l'article 98 de la Constitution, en ce qu'il donne pouvoir au ministère public de constater l'existence de circonstances atténuantes, alors que seul un juge pourrait prendre une telle décision. Il considère que le correctif qui permet au juge de se déclarer incomptent s'il estime qu'il n'y a pas de circonstances atténuantes, ne résout rien: le juge devrait dans tous les cas se déclarer incomptent, puisqu'il doit se prononcer sur sa compétence avant d'aborder le fond, et qu'il n'est pas compétent à ce stade puisqu'aucun juge n'a constaté l'existence de circonstances atténuantes.

Cet avis contient une proposition alternative: le parquet se limiterait à requérir le juge du fond de constater lui-même l'existence des circonstances atténuantes avant d'aborder le fond.

La proposition alternative risque de se heurter au principe d'impartialité consacré par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, dans la mesure où le même juge serait amené à statuer d'abord sur l'existence de circonstances atténuantes et ensuite quant au fond.

de dagvaarding of de oproeping kan vermelden, maar dat de mogelijkheid voor de rechtbank om zich onbevoegd te verklaren die rechtspleging dan weer minder soepel doet lopen.

Niet allen delen die bekommernis: voor hen is dit een opwering die meer theoretisch dan praktijkgericht is: het betreft inderdaad een rechtspleging die uitsluitend op eenvoudige en niet zo ernstige zaken toepasselijk is, terwijl anderzijds het openbaar ministerie tegen dergelijke beslissingen beroep kan instellen.

Een advies stelt dat het ontwerp tegen onze instellingen indruist en strijdig is met artikel 98 van de Grondwet omdat het openbaar ministerie het bestaan van verzachtende omstandigheden zou kunnen vaststellen, een bevoegdheid die alleen de rechter toekomt. Het advies stelt dat de bijsturing die het de rechter mogelijk maakt zich onbevoegd te verklaren indien hij oordeelt dat er geen verzachtende omstandigheden zijn, geen oplossing is: in elk geval zou de rechter zich onbevoegd moeten verklaren aangezien hij zich eerst over zijn bevoegdheid moet uitspreken alvorens ten gronde te oordelen, en hij tot nader order onbevoegd is, aangezien er nog geen rechter het bestaan van verzachtende omstandigheden heeft vastgesteld.

Dit advies reikt ook een alternatief aan: het parket zou de feitenrechter verzoeken het bestaan van verzachtende omstandigheden vast te stellen alvorens de feiten zelf te bespreken.

Dit alternatief dreigt te worden beschouwd strijdig te zijn met het principe van de onpartijdigheid dat het E.V.R.M. bekraftigt, omdat eenzelfde rechter zich eerst zou moeten uitspreken over het al dan niet bestaan van verzachtende omstandigheden en pas nadien ten gronde.